

**Microsoft® Windows™
Handboek**

Microsoft Windows-besturingssysteem

VERSIE 3.1

De informatie in dit document kan zonder enige voorafgaande waarschuwing worden gewijzigd en houdt geen enkele verplichting in voor Microsoft Corporation. De software, zoals deze in dit document staat beschreven, wordt geleverd onder de voorwaarden van een gebruiksrechtovereenkomst of een niet-bekendmakingsovereenkomst. De bedoelde software mag alleen volgens de voorwaarden van deze overeenkomsten worden gebruikt of gekopieerd. Het is bij wet verboden bedoelde software te kopiëren op andere wijzen dan uitdrukkelijk beschreven in voornoemde overeenkomsten. Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen, mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm, of op welke andere wijze dan ook en evenmin in een gegevensopzoeksysteem worden opgeslagen zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Microsoft Corporation.

© Copyright 1990-1992 Microsoft Corporation. Alle rechten voorbehouden.

USA-patentnr. 4974159

Tenzij anders vermeld zijn alle in de schermafdrukken, voorbeelduitvoer en diverse voorbeelden vermelde bedrijven, personen, gegevens en adressen fictief. Deze dienen slechts om het gebruik van een Microsoft-produkt te illustreren.

Lucida Typeface Software Copyright 1985-1992

Bigelow & Holmes. USA-patent Des. 289.420; Des. 289.421; Des. 289.422; Des. 289.773.

Arial, Courier New, Symbol en Times New Roman Copyright 1991-1992

Monotype Corporation PLC. Alle rechten voorbehouden.

Microsoft, MS en MS-DOS zijn geregistreerde handelsmerken van Microsoft Corporation in de Verenigde Staten en andere landen. Windows is een handelsmerk van Microsoft Corporation.

Adobe en PostScript zijn geregistreerde handelsmerken van Adobe Systems, Inc.

Ami Professional is een handelsmerk van Samna Corporation.

Arial, Courier New, Symbol en Times New Roman zijn geregistreerde handelsmerken van The Monotype Corporation PLC.

AT, IBM en PS/2 zijn geregistreerde handelsmerken van International Business Machines, Inc.

Compaq is een geregistreerd handelsmerk van Compaq Computer Corporation.

CompuServe is een geregistreerd handelsmerk van CompuServe, Inc.

Dow Jones News/Retrieval is een geregistreerd handelsmerk van Dow Jones & Company, Inc.

GENie is een handelsmerk van General Electric Corporation.

Hayes is een geregistreerd handelsmerk van Hayes Microcomputer Products, Inc.

Hewlett-Packard, DeskJet, HP, LaserJet, PCL en Vectra zijn geregistreerde handelsmerken van Hewlett-Packard Company.

Lucida is een geregistreerd handelsmerk van Bigelow & Holmes.

Macrorecorder is voor Microsoft ontwikkeld door Softbridge Ltd.

Multi-Tech is een geregistreerd handelsmerk van Multi-Tech Systems, Inc.

Paintbrush is een handelsmerk van Zsoft Corporation.

Terminal is voor Microsoft ontwikkeld door Future Soft Engineering, Inc.

Trail Blazer is een geregistreerd handelsmerk van Telebit Corporation.

TrueType is een geregistreerd handelsmerk van Apple Computer, Inc.

WordPerfect is een geregistreerd handelsmerk van WordPerfect Corporation.

Art.nr. 40014

008.89360.DUT/

008.89405.DUT/

Inhoudsopgave

Inleiding

Over dit boek	xxv
Wat u nodig hebt om met Windows te kunnen werken	xxvi
Uw exemplaar van Windows registreren	xxviii
Over de documentatie bij Windows	xxviii
Conventies.....	xxx
Visuele aspecten	xxx
Conventies voor notatie van toetsenbordtoetsen	xxx
Microsoft-ondersteuning	xxx

Windows installeren

Een gebruikersvriendelijk installatieprogramma	xxxiii
Volledige installatie.....	xxxiii
Aangepaste installatie.....	xxxiv
Het installatieprogramma Setup starten	xxxiv
Van Windows versie 3.0 overgaan op versie 3.1	xxxv
Meer informatie over het overgaan op een nieuwe versie van Windows	xxxvi
Netwerkinstallatie	xxxvi
Windows installeren via een netwerk.....	xxxvi
Windows-bestanden op een netwerkserver plaatsen	xxxviii
Gegevens over de installatie	xxxviii
De door Windows benodigde schijfruimte en installatietijd	xxxviii
Wijzigingen in de bestanden AUTOEXEC.BAT en CONFIG.SYS	xxxix
Windows starten	xl
De Windows-opdrachtregel	xl
Windows-modi	xli
Een startopdracht opgeven.....	xlii
Een aantal voorbeelden van Windows-opdrachtregels.....	xliii

Nieuw in versie 3.1

TrueType-lettertypen	xiv
Objecten koppelen en insluiten (OLE)	xiv
Bestandsbeheer is vernieuwd	xlvi
Slepen en neerzetten	xlvii
Online-zelfstudieprogramma	xlviii
Meer afdrukmogelijkheden	xlviii
Nieuwe multimedia-functies	xlix
Andere functies en verbeteringen	l
Verbeterde prestaties	liii

Sectie 1 *Basisprincipes*

Hoofdstuk 1 Basisvaardigheden

De basiseigenschappen van Windows	3
Onderdelen van een venster	5
Soorten vensters	7
Soorten pictogrammen	8
Een menu gebruiken	10
Menu's selecteren en sluiten	10
Een opdracht in een menu kiezen	11
Het Systeemmenu gebruiken	12
Het Systeemmenu openen	12
Het Systeemmenu in een niet-Windows-toepassing	13
Systeemmenu-opdrachten	14
Werken met vensters	16
Een venster tot pictogram verkleinen	17
Een venster vergroten	18
Het formaat van een pictogram of venster herstellen	19
Een pictogram verplaatsen	20
De schuifbalken gebruiken	21
Een venster sluiten	22

Een dialoogvenster gebruiken.....	22
Verplaatsen binnen een dialoogvenster	23
Soorten opties.....	23
Opdrachtknoppen	23
Tekstvakken.....	24
Keuzelijsten	25
Vervolgkeuzelijsten	26
Keuzerondjes	27
Aankruisvakjes.....	28
Algemene dialoogvensters	29
Bestandsnaam	30
Directory's	30
Bestandstypen	31
Stations	31
Een dialoogvenster sluiten	31
Windows Help gebruiken.....	32
Het Help-menu gebruiken.....	32
In Help informatie zoeken	33
Zoeken naar informatie	33
Met de Help-index informatie zoeken	34
Help bij een dialoogvenster opvragen.....	34
Aanvullende methoden.....	35
Definities bekijken	36

Hoofdstuk 2 Toepassingen

Werken met toepassingen	37
Soorten toepassingen	37
Windows-toepassingen.....	37
Oudere Windows-toepassingen	38
Niet-Windows-toepassingen.....	38
Geheugenresidente programma's	38
Een toepassing starten	38
Een toepassing starten vanuit Programmabeheer	39
Een toepassing starten vanuit Bestandsbeheer	39
Een toepassing starten met de opdracht Starten	40
Een toepassing starten met de MS-DOS aanwijzing	41
Twee of meer toepassingen actief hebben	42

Schakelen tussen toepassingen.....	42
Taakoverzicht gebruiken voor het overschakelen naar toepassingen	43
Toepassingsvensters en toepassingspictogrammen schikken	43
Taken uitvoeren door pictogrammen te slepen	44
Informatie met het Klembord van de ene toepassing naar de andere overbrengen	45
Informatie via knippen of kopiëren naar het Klembord overbrengen.....	45
Informatie vanuit het Klembord plakken	46
Een bericht van een niet-actieve toepassing lezen	48
Een toepassing afsluiten	48
Werken met documenten	49
Documentbestanden openen.....	49
Documentbestanden opslaan	50
Van het ene naar het andere document overschakelen	51
Werken met tekst.....	51
Invoegpositie binnen tekst verplaatsen	51
Typefouten corrigeren.....	52
Tekst selecteren	52
Geselecteerde tekst bewerken.....	52

Hoofdstuk 3 Programmabeheer

Wat is Programmabeheer?	55
Werken met groepen.....	55
Groepsvensters openen en tot pictogrammen verkleinen	56
Groepsvensters herschikken.....	56
Groespictogrammen schikken	57
Groepen maken en verwijderen.....	58
De beschrijving van een groep wijzigen	59
Werken met Programma's.....	59
Een programma maken	59
Een programma uit een groep verwijderen.....	63
Programma's van de ene groep naar de andere kopiëren of verplaatsen.....	63
Een pictogram wijzigen	64

Een toepassing starten vanuit Programmabeheer	65
Een toepassing starten bij het starten van Windows	66
Van een toepassing naar Programmabeheer overschakelen	66
Programmabeheer afsluiten.....	67

Hoofdstuk 4 Bestandsbeheer

Bestandsbeheer starten	69
Met een directoryvenster werken	69
Bestanden of directory's selecteren	72
Een selectie uitbreiden	73
Een selectie ongedaan maken	75
Beeld wijzigen.....	76
Disktestation wijzigen.....	76
Directory wijzigen.....	77
Directoryniveaus uitbreiden en samenvouwen	78
Een directoryniveau uitbreiden.....	78
Een directoryniveau samenvouwen.....	79
Directory's die kunnen worden uitgebreid laten weergeven.....	79
Meerdere directoryvensters openen.....	80
Een geopend directoryvenster selecteren.....	81
Een directoryvenster sluiten.....	81
In een directoryvenster de weergegeven informatie wijzigen	82
Verschillende soorten bestandsinformatie laten weergeven	82
De inhoud van een directory sorteren	83
Weer te geven bestandstype kiezen	84
Een directoryvenster bijwerken.....	85
Directoryvensters aanpassen en schikken	85
De splitsbalk verplaatsen	85
Directoryvensters schikken	86
Pictogrammen schikken.....	86
In Bestandsbeheer het lettertype wijzigen	86
De statusbalk laten weergeven	87
Instellingen opslaan.....	87
Een netwerkstation gebruiken	88
Een netwerkstation aansluiten en ontkoppelen	88

Met bestanden en directory's werken.....	90
Een bestand of directory een naam geven	91
Een directory maken.....	91
Een bestand of directory zoeken	91
Bestanden en directory's verplaatsen en kopiëren.....	92
Een bestand naar het Klembord kopiëren.....	93
Een bestand of directory verwijderen.....	93
Bevestigingsberichten uitschakelen.....	94
Een bestand of directory een nieuwe naam geven	95
Een bestand in een ander bestand invoegen.....	95
Bestandskenmerken instellen	96
Bestanden met een toepassing verbinden	97
Verbindingen wijzigen	98
Een bestand afdrukken.....	99
Een toepassing starten vanuit Bestandsbeheer.....	99
Diskettes beheren	100
Een systeemdiskette maken	101
Een diskette kopiëren.....	102
Een schijf een naam geven.....	102
Bestandsbeheer afsluiten.....	103

Hoofdstuk 5 Het Configuratiescherm

Kleuren van het Bureaublad aanpassen	108
Een kleurenschema kiezen	108
Een kleurenschema wijzigen.....	109
Aangepaste kleuren definiëren.....	111
Bureaubladopties wijzigen.....	112
Patronen op het Bureaublad weergeven.....	112
Aangepaste achtergrond weergeven	115
Snel overschakelen tussen toepassingen.....	116
Schermbeveiliging gebruiken.....	116
Een wachtwoord voor een schermbeveiliging instellen of wijzigen	117
Afstand tussen pictogrammen wijzigen.....	118
De afstandshouder aanpassen.....	119
De kaderbreedte wijzigen	119
De knippersnelheid van de cursor instellen	120
Een printer installeren en configureren	120

Communicatiepoorten configureren.....	121
Geavanceerde opties instellen	122
Netwerkopties instellen	124
Lettertypen gebruiken.....	124
Windows-lettertypen en printerlettertypen	125
Cassettelettertypen en download-lettertypen	125
Printer-, download- en cassette-lettertypen op het scherm weergeven.....	125
TrueType-lettertypen gebruiken.....	126
Scherm- en TrueType-lettertypen toevoegen.....	126
TrueType-opties in- en uitschakelen	128
Een lettertype verwijderen	129
Standaardinstellingen.....	130
Datumnotatie	131
Tijdnotatie	133
Valutanotatie	134
Getalnotatie	134
Muis en andere aanwijsapparatuur aanpassen	135
Systeemdatum en -tijd instellen.....	136
De toetsenbordsnelheid instellen.....	137
Stuurprogramma's installeren en configureren.....	138
Een stuurprogramma installeren dat niet met Windows is geleverd..	139
Instellingen van stuurprogramma's opgeven.....	141
Een stuurprogramma verwijderen	141
Geluid gebruiken.....	142
Signalen aan acties toewijzen.....	142
Geluiden en de pieptoon in- en uitschakelen	144
MIDI-instellingen wijzigen	144
Een toetsenlijst maken	145
Een schakellijst maken	147
Kanalen toewijzen.....	151
Toetsenlijsten, schakellijsten en instellingen bewerken	154
Een instelling, schakellijst of toetsenlijst verwijderen.....	154
Opties instellen voor het uitvoeren van Windows in de 386 enhanced-modus	155

Hoofdstuk 6 Afdrukbeheer

Wat is Afdrukbeheer?	157
Een printer installeren en configureren	158
Een printerstuurbestand installeren	158
Uw printer komt niet voor in de lijst	160
Een printerstuurprogramma installeren dat niet met Windows is geleverd	161
Een printerpoort selecteren	161
Afdrukopties instellen.....	163
Andere lettertypen installeren.....	165
Timeout-opties instellen	167
Een standaardprinter kiezen	168
Een geïnstalleerde printer verwijderen.....	168
Documenten afdrukken	168
Afdrukken vanuit een niet-Windows-toepassing	168
De afdrukwachtrij weergeven	169
De volgorde in de afdrukwachtrij wijzigen	171
Afdrukken onderbreken en opnieuw starten	172
Een bestand uit de afdrukwachtrij verwijderen.....	172
De afdruksnelheid wijzigen	173
Berichten van Afdrukbeheer weergeven.....	174
Tijd/datum en bestandsomvang weergeven	175
Naar een bestand afdrukken	175
Afdrukken via MS-DOS	176
Afdrukken in een netwerkomgeving	177
Een netwerkprinter aansluiten.....	177
Een netwerkprinter opnieuw aansluiten	178
De gehele netwerkwachtrij bekijken	179
Andere netwerkwachtrijen bekijken	179
De status van de netwerkwachtrij handmatig bijwerken	180
De status van de netwerkwachtrij negeren.....	181
Bestanden afdrukken via Afdrukbeheer.....	181
Een netwerkprinter ontkoppelen	182
Afdrukbeheer afsluiten	182

Hoofdstuk 7 Niet-Windows-toepassingen

Niet-Windows-toepassingen installeren.....	183
Windows Setup gebruiken	183
Programmabeheer gebruiken	184
Bestandsbeheer gebruiken.....	185
PIF Editor gebruiken	186
Door de fabrikant geleverde PIF-bestanden gebruiken	186
Standaard PIF-bestand gebruiken.....	186
Meerdere PIF-bestanden voor een toepassing gebruiken	187
Niet-Windows-toepassingen starten	187
Toepassingen vanuit Programmabeheer starten.....	187
Toepassingen vanuit Bestandsbeheer starten.....	188
Niet-Windows-toepassingen gebruiken	188
Toepassingen exclusief laten beschikken over bronnen.....	188
Toepassingen op de achtergrond gebruiken.....	189
Niet-Windows-toepassingen in een venster starten.....	189
Een muis gebruiken met een niet-Windows-toepassing	190
Instellingen voor een actieve toepassing wijzigen	190
Weergave-opties	191
Tasking-opties.....	191
Prioriteitopties	192
De optie Afbreken.....	192
Lettergrootte wijzigen.....	192
Apparaatconflict oplossen.....	193
Informatie tussen toepassingen uitwisselen.....	194
Informatie naar het Klembord kopiëren	195
Geselecteerde informatie kopiëren (alleen in de 386 enhanced modus)	195
Volledig scherm kopiëren	196
Een venster met inhoud kopiëren.....	196
Informatie vanuit het Klembord plakken.....	196
Standaarddirectory van een toepassing wijzigen	197
Geheugenbeheer voor niet-Windows-toepassingen.....	198
Berichten over onvoldoende geheugen.....	198
Wisselbestanden van een toepassing gebruiken.....	199
Geheugenresidente hulpprogramma's gebruiken	199
Pop-up programma's gebruiken.....	200
Geheugenresidente hulpprogramma's starten met batch- programma's	201
MS-DOS-aanwijzing gebruiken.....	202

Hoofdstuk 8 PIF Editor

Werken met PIF-bestanden en de PIF Editor	203
PIF Editor starten	203
PIF-modi wijzigen	204
Basis-PIF-opties voor de 386 enhanced-modus	204
Pad en bestandsnaam	205
Venstertitel	205
Optionele parameters	206
Opstartdirectory	206
Schermgeheugen	207
Geheugenvereisten	208
XMS-geheugen	210
Beeldschermgebruik	211
Uitvoeren	212
Venster dicht na afsluiten	213
Geavanceerde PIF-opties voor de 386 enhanced-modus	213
Multitasking-opties	214
Prioriteit achtergrond	214
Prioriteit voorgrond	215
Onbenutte tijd waarnemen	215
Geheugenopties	216
EMS-geheugen vergrendelen of XMS-geheugen vergrendelen	216
High Memory-gebied gebruiken	216
Toepassingsgeheugen vergrendelen	216
Weergave-opties	217
Poorten bewaken	217
Tekstmodus simuleren	218
Schermgeheugen vasthouden	218
Overige opties	218
Snelplakken mogelijk	218
Sluiten van actieve toepassing mogelijk	219
Sneltoetsen reserveren	219
Sneltoets voor toepassing	220

PIF-opties voor de standaardmodus.....	222
Pad en bestandsnaam	222
Venstertitel	223
Optionele parameters	223
Opstartdirectory	223
Schermmodus	223
Geheugenvereisten.....	224
XMS-geheugen.....	224
Modificeert direct.....	225
Geen schermoverdracht	226
Venster dicht na afsluiten	226
Geen schermbeveiliging	226
Sneltoetsen reserveren	227

Sectie 2 Windows-accessoires

Hoofdstuk 9 Write

Een document maken	231
Tekst typen	233
Een document bewerken	233
Verplaatsen in een document	233
Tekst selecteren	234
Tekst zoeken en wijzigen.....	235
Tekst wijzigen.....	237
De opdracht Volgende zoeken.....	238
Tijdelijke afbreekstreepjes invoegen.....	239
Figuren in Write invoegen	239
Afbeeldingen in Write bewerken	240
Een figuur verplaatsen.....	241
Een document in pagina's indelen	242
Pagina-einden bevestigen	243
Documenten opmaken.....	244
Tekelopmaak	244
Superscript en subscript	245
Lettertypen gebruiken	245

Alinea-opmaak	246
De liniaal weergeven (muis alleen)	247
Alineamarkeringen toevoegen en verwijderen	247
Regelafstand in een alinea wijzigen.....	248
Alinea-inspringingen wijzigen.....	248
Documentopmaak.....	250
Kopteksten en voetteksten gebruiken.....	251
Tabs instellen.....	252
Pagina-indeling wijzigen.....	253
Write-bestanden beheren.....	254
Een Windows-tekstbestand openen	255
Een niet-Windows-tekstbestand openen.....	255
Een document opslaan	256
Reservekopieën maken	257
Documenten afdrukken.....	257
Printers en afdruk wijzigen	259

Hoofdstuk 10 Paintbrush

Tekenen besturen met muis of toetsenbord.....	261
Het Paintbrush-venster	262
Het formaat van het tekengebied bepalen.....	263
Het tekengebied vergroten	264
Verplaatsen in een grote tekening	264
De tekening weergeven.....	266
Een figuur op een volledig scherm weergeven.....	266
Uitzoomen	266
Een eenvoudige tekening maken.....	267
Achtergrond- en voorgrondkleuren kiezen	267
Een lijndikte kiezen	268
Tekensymbolen kiezen en gebruiken.....	268
Wijzigingen ongedaan maken	269
Tekst typen	270
Het tekstsymbool kiezen.....	270
Een lettertype en een lettergrootte kiezen.....	270
Stijlopties instellen	271
Tekst typen en plaatsen.....	271
Elementaire tekstverwerkingsvaardigheden	272

Werken met de Paintbrush-symbolen	272
De knipselsymbolen	273
De verfspuit.....	274
Het tekstsymbool.....	275
De kleurengum	275
De gum.....	276
De verfroller.....	276
Het penseel.....	277
De boog.....	278
De lijn	279
Het vak en het opgevulde vak	279
Het afgeronde vak en het opgevulde afgeronde vak.....	280
De cirkel/ellips en de opgevulde cirkel/ellips.....	280
De veelhoek en de opgevulde veelhoek.....	281
Een tekening bewerken	282
Gummen.....	282
Knipsels knippen en plakken	282
Knipsels koppelen en insluiten.....	283
De opdracht Figuur-opmaak weglaten	283
Een knipsel verplaatsen	283
Een knipsel kopiëren	284
Een knipsel vegen.....	284
Een knipsel verplaatsen, vegen en kopiëren in de uitzoom-modus....	284
Doorzichtig en ondoorzichtig plakken en vegen.....	285
Een knipsel opslaan	285
Een knipsel ophalen uit een bestand.....	286
Geavanceerde Paintbrush-functies	286
Een knipsel verkleinen en vergroten	286
Een knipsel spiegelen	287
Kleuren in een knipsel omkeren.....	287
Een knipsel laten overhellen	288
Gedetailleerde bewerkingen.....	288
Bewerken met de opdracht Inzoomen	289
Aangepaste kleuren.....	290
Werken met Paintbrush-bestanden	291
Microsoft Paint-bestanden converteren.....	292

Een tekening afdrukken	292
Een gedeelte van een tekening afdrukken.....	293
Marges instellen	294
Kopteksten en voetteksten afdrukken.....	294
Printer en printeropties wijzigen	295

Hoofdstuk 11 Terminal

Inleiding	297
Vereiste apparatuur.....	297
Terminal starten	298
Instellingenbestanden openen	298
Communicatie-instellingen opgeven	299
Instellingen van modemopdrachten veranderen.....	301
Telefoonnummer invoeren	302
Terminal-emulatie instellen	304
Terminal-voorkeuren opgeven	304
Oprachten aan functietoetsen toewijzen	308
Aan functietoetsen toegewezen opdrachten uitvoeren	311
Functietoetsen weergeven en verbergen	312
Tijdopname met Timer-modus	312
Verbinding leggen met de computer op afstand	312
Bestanden overbrengen	313
Bestandsoverdracht instellen.....	313
Verzenden tekstbestanden voorbereiden	314
Verzenden binair bestand voorbereiden	317
Tekstbestanden verzenden	318
Tekstbestanden ontvangen	319
Tekstbestanden bekijken.....	320
Binaire bestanden verzenden.....	320
Binaire bestanden ontvangen	321
Tekst in het venster Terminal bewerken	322
Geselecteerde tekst verzenden	322
Alle tekst selecteren.....	323
De buffer wissen.....	323
Afdrukken	323
Inkomende tekst afdrukken.....	323
Geselecteerde tekst afdrukken.....	324

Uw communicatie-sessie beëindigen	324
Instellingenbestanden opslaan.....	324
Verbinding met de computer op afstand verbreken	325
Terminal afsluiten	325

Hoofdstuk 12 Extra Bureau-accessoires

Rekenmachine	327
Berekeningen uitvoeren	328
Werken met het geheugen van de Rekenmachine.....	328
De Rekenmachine en het Klembord.....	329
Standaardfuncties van de rekenmachine.....	330
Werken met de wetenschappelijke rekenmachine.....	332
Werken met andere talstelsels.....	332
Een waarde converteren naar een ander talstelsel	333
In verschillende talstelsels kopiëren en plakken	333
Statistische functies van de Rekenmachine.....	334
Geavanceerde functies van de rekenmachine	335
Operatoren	335
Elementaire getalfuncties	336
Geavanceerde statistische functies.....	337
Andere geavanceerde functies	338
Agenda.....	340
Agenda starten.....	340
Weergave van de Agenda wijzigen	342
Afspraken noteren	342
Een afspraak bewerken.....	343
Een opmerking of herinnering toevoegen	343
Een andere dag weergeven.....	344
De maandweergave.....	344
Een signaal instellen.....	345
De geluidoptie wijzigen	345
Het signaal eerder laten afgaan.....	346
Het signaal uitzetten.....	346
Een signaal verwijderen	346
Agenda aanpassen.....	346
Instellingen in de dagweergave wijzigen	346
Een afwijkend tijdstip toevoegen.....	347
Een datum markeren	348

Agendabestanden beheren.....	349
Alleen-lezen-agendabestanden openen	349
De afspraken van een of meer dagen verwijderen	349
Afspraken afdrukken	349
Marges instellen.....	349
Kopteksten en voetteksten afdrukken	350
Kaartenbak.....	351
Kaarten invullen en toevoegen	352
Kaarten als een lijst weergeven.....	352
Kaarten bekijken.....	353
Tekst in een kaartenbak zoeken	354
Tekst op kaarten bewerken	354
De indexregel wijzigen.....	354
Een tekening in een kaart invoegen	355
Tekeningen op een kaart bewerken.....	356
Een kaart herstellen	356
Een kaart verwijderen.....	357
Een kaart dupliceren	357
Kaartenbakbestanden beheren.....	357
Een bestand in Windows versie 3.0-formaat opslaan	357
De bestandsomvang bepalen.....	357
Bestanden samenvoegen.....	358
Een Kaartenbakbestand afdrukken	358
Automatisch telefoonnummers kiezen	359
Speciale tekens.....	360
Een lettertype kiezen	360
Een teken in een document invoegen	360
Klok	361
De klok aanpassen	362
Media-speler	363
Een Media-apparaat opgeven	364
Een bestand openen	364
Een mediabestand afspelen	364
De schaal wijzigen en plaatsen	365
Media-speler afsluiten	365

Kladblok	366
Werken met tekst.....	366
De optie Terugloop instellen	366
Verplaatsen in een Kladblokdocument	367
Die hele tekst in het kladblok selecteren.....	367
Tekst in het kladblok zoeken	367
Kladblokbestanden beheren	368
Een logboekbestand maken	368
Een Kladblokdocument afdrukken	368
Macrorecorder	368
Een eenvoudige macro opnemen.....	369
Sneltoetsen toewijzen.....	370
Macronamen en beschrijvingen gebruiken.....	371
Een macro uitvoeren.....	371
Het venster Macrorecorder weergeven tijdens het uitvoeren	372
Opname-opties gebruiken	372
Beslissen wat u gaat opnemen	372
Kiezen waar u gaat opnemen	374
Kiezen waar een macro wordt uitgevoerd.....	374
Macro's in een macro opnemen	374
Macrorecorderbestanden beheren.....	375
De gegevens van een macro wijzigen	375
Macro's uit een Macrorecorderbestand verwijderen	376
Macrorecorderbestanden samenvoegen	376
Voorkeuren permanent instellen	377
Macro's maken voor demo's.....	378
De snelheid kiezen waarmee een macro wordt uitgevoerd	378
Een doorlopende demo instellen.....	378
De Control+Break-indicatie uitzetten	378
Het reageren op sneltoetsen uitschakelen	379
Richtlijnen voor het maken van macro's.....	379
Geluidsrecorder	380
Een geluidsbestand openen en afspelen.....	381
Verplaatsen in een geluidsbestand.....	382
Naar het begin of het einde van een geluidsbestand gaan.....	382
Een geluidsbestand maken	382
Een geluidsbestand opnemen.....	382

Een bestaand geluidsbestand wijzigen.....	383
Een ander geluidsbestand invoegen	383
Twee geluidsbestanden combineren	384
Een geluid verzachten of versterken	384
De snelheid waarmee een geluid wordt afgespeeld verlagen of verhogen	384
Een geluid achteruit spelen.....	385
Echo aan geluid toevoegen.....	385
Een gedeefte van een geluidsbestand verwijderen	385
Een geluidsbestand opslaan	385
Een geluidsbestand herstellen	385

Sectie 3 Windows voor gevorderden

Hoofdstuk 13 Windows-toepassingen integreren

Informatie naar andere toepassingen overbrengen.....	389
Wat is OLE?	390
Tekeningen insluiten	391
Ingesloten tekeningen bewerken	392
Tekeningen koppelen.....	393
Geluidsdocumenten insluiten.....	394
Geluidsbestanden insluiten en bewerken	394
Geluidsbestanden koppelen en bijwerken	396
Koppelingen onderhouden	397
Gekoppelde objecten bijwerken	397
Meervoudige koppelingen maken	398
Koppelingen verbreken	398
Koppelingen verwijderen.....	399
Koppelingen herstellen	399
Formaat wijzigen.....	400
Objectenbeheer gebruiken	401
Geheel document als OLE-object gebruiken	402
Bestandsbeheer gebruiken.....	404
MS-DOS-opdrachtregel als OLE-object opnemen	407
Pictogrammen wijzigen	407
Label van OLE-object wijzigen	409

Hoofdstuk 14 Windows optimaliseren

Wat betekent optimaliseren?	411
Inzicht in geheugen.....	412
De geheugenconfiguratie van het systeem identificeren.....	412
Conventioneel geheugen	412
Uitwendig geheugen.....	413
Inzicht in schijfruimte	413
Schijfruimte van het systeem bepalen.....	414
Wisselbestanden in Windows	414
Configuratie van uw systeem	415
Een 80386- of 80486-computer configureren	415
Een 80286-computer configureren	416
De efficiëntie van de vaste schijf verbeteren	417
Overbodige bestanden verwijderen	417
Een schijfcomprimeringsprogramma uitvoeren.....	418
Geheugen vrijmaken voordat u Windows start	419
De bestanden CONFIG.SYS en AUTOEXEC.BAT wijzigen.....	419
Het bestand CONFIG.SYS stroomlijnen	420
Het bestand AUTOEXEC.BAT stroomlijnen	421
Geheugen besparen bij het starten van geheugenresidente hulpprogramma's.....	422
Multitasking-opties instellen.....	422
Werken met Windows-wisselbestanden	425
Instellingen van het wisselbestand wijzigen	426
Werken met toepassingswisselbestanden	427
SMARTDrive.....	428
SMARTDrive installeren	429
De SMARTDrive-opdrachtregel	429
Dubbele buffers	433
De omgevingsvariabele TEMP.....	434
MS-DOS uitgebreid geheugens-managers.....	435
De uitgebreid geheugen-manager HIMEM.SYS.....	435
De HIMEM.SYS-opdrachtregel.....	435
Voorbeelden van HIMEM-opdrachtregels	441
Voorbeeld een: HIMEM uitvoeren met standaardwaarden.....	441
Voorbeeld twee: HMA-gebruik sturen met HIMEM	441
Voorbeeld drie: Het aantal geheugeningangen van HIMEM verhogen.....	442

RAMDrive.....	442
RAMDrive installeren.....	443
De RAMDrive-opdrachtregel.....	443
Andere RAM-schijfprogramma's met Windows gebruiken.....	445
Uitwendig geheugengebruiken.....	460
De uitwendig geheugen -simulator EMM386 installeren.....	446
De EMM386.EXE-opdrachtregel.....	447
Geheugenopties van EMM386 opgeven.....	448

Hoofdstuk 15 Windows onderhouden met Setup

Setup uitvoeren vanuit Windows.....	455
Instellingen wijzigen.....	455
Een stuurprogramma installeren dat niet met Windows versie 3.1	
is gelever.....	456
Bestaande toepassingen instellen.....	458
PIF-informatie voor niet-Windows-toepassingen.....	460
Windows-onderdelen toevoegen en verwijderen.....	460
Onderdelen gedeeltelijk toevoegen of verwijderen.....	462
Setup uitvoeren vanuit MS-DOS.....	463
Een geïnstalleerd stuurprogramma bijwerken.....	463
De codetabel wijzigen.....	464
Herstellen na verkeerde instellingen.....	464

Sectie 4 Bijlagen

Bijlage A Windows en netwerken.....	467
Bijlage B Toetsen.....	471
Woordenlijst.....	455
Index.....	515

Introductie

Inleidingxxv

Windows installeren xxxiii

Nieuw in versie 3.1xlv

Inleiding

In deze introductie maakt u kennis met Microsoft® Windows™, het besturingssysteem waarmee u uw computer eenvoudiger kunt bedienen, zodat u er meer plezier aan zult beleven. Doordat de grafische interface bij overschakeling van de ene toepassing naar de andere consistent blijft, is het niet moeilijk met Windows te leren omgaan. Zodra u met een bepaalde toepassing, zoals Microsoft Word voor Windows, hebt leren werken, hebt u de basiseigenschappen onder de knie die u ook voor elke willekeurige andere toepassing in Windows nodig hebt. U kunt, terwijl u in een of meer Windows-toepassingen werkt, tegelijkertijd in een of meer niet-Windows-toepassingen werken en informatie overdragen van de ene toepassing naar de andere. Bovendien kunt u Windows nu nog eenvoudiger en sneller op uw systeem installeren.

Indien u nog niet eerder met Windows hebt gewerkt, is het raadzaam om na de installatie van Windows eerst hoofdstuk 3, van dit boek door te nemen. Dit hoofdstuk, "Een eerste kennismaking met Microsoft Windows", biedt u een visuele introductie van Windows, zodat u enigszins vertrouwd raakt met de grafische interface voordat u ermee aan de slag gaat.

Voer tijdens het installatieproces het zelfstudieprogramma van Microsoft Windows uit indien u er de voorkeur aan geeft Windows eerst op scherm te bekijken (voor dit programma hebt u een muis nodig en moet u minimaal over een VGA-beeldscherm beschikken). Indien u Windows reeds op uw computer hebt geïnstalleerd, kunt u het zelfstudieprogramma vanuit Windows starten. Kies in Programmabeheer in het menu **Help** de opdracht **Windows Zelfstudie**. Meer informatie hierover vindt u in "Het zelfstudieprogramma van Microsoft Windows" aan het einde van hoofdstuk 3, "Een eerste kennismaking met Microsoft Windows".

Over dit boek

Microsoft Windows Introductie is een installatiehandleiding en tevens een inleiding tot Microsoft Windows versie 3.1.

Dit boek is slechts bedoeld als een introductie. Aanvullende informatie over specifieke taken en een uitvoerige bespreking van de diverse Windows-onderwerpen vindt u in het *Microsoft Windows Handboek*.

Dit boek is als volgt samengesteld:

- Windows installeren

Instructies voor installatie van Windows, tips voor gebruikers van een eerdere Windows-versie die overgaan op Windows 3.1, instructies voor netwerkinstallatie van Windows en verschillende opties voor het starten van Windows (voor de gevorderde gebruiker).

- Nieuw in versie 3.1

Een beknopt overzicht van de nieuwe en uitgebreidere mogelijkheden van Windows versie 3.1.

Wat u nodig hebt om met Windows te kunnen werken

Windows 3.1 kan worden geïnstalleerd op vrijwel alle personal computers die tegenwoordig op de markt worden gebracht. Bij Windows wordt een lijst met compatibele apparatuur geleverd waarin de diverse computers worden beschreven die de comptabiliteitstest van Windows hebben doorstaan. U kunt Windows 3.1 installeren op alle in de lijst vermelde apparatuur, evenals op alle apparatuur die hiermee volledig compatibel is. Indien u van plan bent apparatuur te gebruiken die niet in de lijst staat vermeld, vraag dan aan de fabrikant van uw apparatuur of voor gebruik van Windows 3.1 op uw computer speciale programmatuur nodig is.

In de volgende lijst staan de minimale programmatuur- en apparatuurvereisten vermeld die nodig zijn om zonder problemen op uw computer met Windows te kunnen werken. Raadpleeg de lijst met compatibele apparatuur indien u niet zeker weet of uw beeldschermadapter, muis of andere apparatuur door Windows wordt ondersteund.

Opmerking De bij Windows geleverde diskettes zijn diskettes met hoge dichtheid. Voor installatie van Windows vanuit een station met lage dichtheid kunt u de bijbehorende diskettes bestellen met het bestelformulier en de registratiekaart die bij het Windows-pakket zijn geleverd.

Voor Windows hebt u nodig:

- Microsoft MS-DOS® versie 3.1 of een hogere versie (controleer de door u gebruikte versie door achter de MS-DOS aanwijzing **ver** te typen).
- Voor de 386 "*enhanced*"-modus: een personal computer met een Intel 80386-processor (of hoger) en een geheugen van 2 Megabyte (MB) of meer (640 kB conventioneel geheugen en 1024 kB extended memory), een beschikbare schijfruimte van 8 MB (aanbevolen wordt echter 10,5 MB) en minimaal één diskettestation.

Voor de *standaardmodus*: een personal computer met een Intel 80286-processor (of hoger) en een geheugen van 1 MB of meer (640 kB conventioneel geheugen en 256 kB extended memory), een beschikbare schijfruimte van 6,5 MB (aanbevolen wordt echter 9 MB) en minimaal één diskettestation.

Opmerking Bij de minimaal vereiste schijfruimte is geen rekening gehouden met optionele onderdelen, een netwerk of printers. De vermelde aanbevolen capaciteit omvat alle geïnstalleerde onderdelen, inclusief netwerk en printer.

- Een beeldschermadapter die door Windows wordt ondersteund.
- Indien u vanuit Windows wilt afdrukken: een printer die door Windows wordt ondersteund.
- Indien u gebruik wilt maken van Terminal, de communicatietoepassing van Windows: een Hayes-, MultiTech- of Trail Blazer-modem of een modem die daarmee compatibel is.
- Een muis die door Windows wordt ondersteund. Hoewel niet noodzakelijk, wordt het gebruik van de muis toch ten zeerste aanbevolen omdat u op deze wijze de gebruikersvriendelijke grafische interface van Windows ten volle kunt benutten.

Opmerking Windows werkt optimaal als u naast het geheugen van 640 kB ook extended memory configureert. Meer informatie over het geheugen vindt u in het *Microsoft Windows Handboek* in hoofdstuk 14, "Windows optimaliseren".

Afhankelijk van de configuratie van uw apparatuur kunt u Windows starten in de standaardmodus of in de 386 "*enhanced*"-modus. In hoofdstuk 1 van dit boek, "Windows installeren", vindt u meer informatie over het starten van Windows in een andere modus. In hoofdstuk 1, "Basisvaardigheden", en de woordenlijst van het *Microsoft Windows Handboek* worden beide modi gedefinieerd.

Uw exemplaar van Windows registreren

Neem even de tijd om de registratiekaart in te vullen die u samen met het Windows-pakket hebt ontvangen en stuur deze retour. Na registratie hebt u recht op het volgende:

- Technische ondersteuning door Microsoft. Indien u bij installatie of gebruik van Windows op een bepaalde moeilijkheid stuit, kunt u uw vragen voorleggen aan specialisten die ruime ervaring hebben op het gebied van ondersteuning van Windows-gebruikers.
- U wordt automatisch op de hoogte gehouden van nieuwe of herziene versies van Windows. Doordat u tijdig rechtstreeks door Microsoft wordt ingelicht, weet u als eerste wanneer er weer een nieuwe versie komt.
- U wordt automatisch op de hoogte gebracht wanneer een nieuw produkt in de handel wordt gebracht dat met Windows compatibel is. Zodra een nieuwe Windows-toepassing beschikbaar is, ontvangt u hierover de meest recente informatie.

Over de documentatie bij Windows

De documentatie bij Windows 3.1 bestaat uit dit boek, het *Microsoft Windows Handboek*, een online-zelfstudieprogramma, een uitgebreid schermhulpsysteem en diverse online-documenten (bestemd voor gebruik in Windows Write) die tijdens de installatie van Windows naar de vaste schijf worden gekopieerd. Hier volgt een beknopt overzicht van de diverse onderdelen van de documentatie bij Windows.

Hoe u de verschillende soorten documentatie gaat gebruiken is afhankelijk van de manier waarop u graag informatie opneemt en van hetgeen u reeds weet van computers en Windows.

- *Microsoft Windows Introductie* (dit boek) is een handleiding voor het installeren van Windows op uw systeem en tevens een beknopte introductie tot Windows.
- In het *Microsoft Windows Handboek* vindt u een uitgebreide beschrijving van alle facetten van Windows en de verschillende manieren waarop u met Windows kunt werken. De beginnende gebruiker vindt hier uitleg en beschrijvingen van de diverse procedures, maar het boek bevat tevens onderwerpen voor de gevorderde gebruiker.
- In het zelfstudieprogramma van Windows krijgt u online-instructies voor het gebruik van de muis en het uitvoeren van een aantal basistaken.

- Het schermhulpsysteem verschaft directe toegang tot informatie over de procedures en opdrachten van Windows. In de belangrijkste Windows-toepassingen is nu *context-gevoelige* Help-informatie beschikbaar. Als u een dialoogvenster hebt geopend en specifieke informatie wilt over het invullen van een dialoogvenster, hoeft u slechts op F1 te drukken of de knop Help te kiezen.
- Tijdens de installatie van Windows worden verscheidene tekstbestanden naar de vaste schijf gekopieerd. Met behulp van Windows Write kunt u deze bestanden lezen (en afdrukken). Het gaat om de volgende bestanden:
 - SETUP.TXT. In dit bestand vindt u specifieke informatie over de installatie van Windows. Bevat informatie over programmatuur- en apparatuurconfiguraties die speciale bewerkingen vereisen teneinde Windows succesvol te kunnen installeren en starten. U kunt dit bestand bekijken met elke willekeurige teksteditor.
 - LEESMIJ.WRI. Informatie die is gewijzigd nadat het handboek reeds was gedrukt.
 - PRINTERS.WRI. Informatie over configuratie van bepaalde printers en lettertypen voor de Windows-omgeving.
 - NETWERK.WRI. Informatie over het gebruik van Windows binnen specifieke netwerkconfiguraties.
 - SYSINI.WRI. Procedures voor wijziging van de SYSTEM.INI-instellingen (uitsluitend voor de gevorderde gebruiker).
 - WININI.WRI. Procedures voor wijziging van de WIN.INI-instellingen (uitsluitend voor de gevorderde gebruiker).

Conventies

In het *Microsoft Windows Handboek* wordt gebruik gemaakt van consistente visuele aspecten, bepaalde standaardopmaak en speciale terminologie zodat u informatie gemakkelijk kunt vinden en interpreteren. Hier volgt een beschrijving van deze conventies.

Visuele aspecten

In het handboek worden de volgende typografische conventies aangehouden:

Opmaak

cursief

Beschrijving

Alle tekst die u exact moet typen zoals deze is gedrukt. Indien u bijvoorbeeld wordt gevraagd *dir \windows* te typen, moet u alle cursieve tekens precies zo typen als in het handboek is opgegeven.

Plaatsaanduiding voor informatie die u moet opgeven. Indien u bijvoorbeeld wordt gevraagd *bestandsnaam* te typen, moet u de werkelijke naam van het desbetreffende bestand op de plaats van *bestandsnaam* opgeven.

De opmaak cursief wordt tevens gebruikt voor nieuwe termen. Deze nieuwe termen worden direct na de cursiefdruk verklaard.

HOOFDLETTERS

Directorynamen, bestandsnamen en acroniemen.

KLEIN KAPITAAL

De namen van toetsen op het toetsenbord, bijvoorbeeld, CTRL, ESC of HOME.

Beginhoofdletter en **vet**

Menu-onderdelen, opdrachten, dialoogvensters - bijvoorbeeld het menu **Bestand**, de opdracht **Opslaan**.

<u>Symbool</u>	<u>Betekenis</u>
◆	Een procedure die uit slechts één stap bestaat.
	Instructies voor de muisgebruiker.
	Instructies voor de toetsenbordgebruiker.
	Een gedeelte dat betrekking heeft op de 386 "enhanced"-modus van Windows.

Conventies voor notatie van toetsenbordtoetsen

Toetsencombinaties en toetsenreeksen worden op de volgende manier weergegeven.

<u>Opmaak</u>	<u>Betekenis</u>
TOETS1+ TOETS2	Een plusteken (+) tussen toetsnamen betekent dat u de eerste toets ingedrukt moet houden terwijl u op de tweede toets drukt. Bijvoorbeeld, "Druk op ALT+ESC" betekent dat u de toets ALT ingedrukt moet houden terwijl u op ESC drukt. Laat daarna beide toetsen los.
TOETS1, TOETS2	Een komma (,) tussen toetsnamen betekent dat u de toetsen één voor één moet indrukken en loslaten. Bijvoorbeeld, "Druk op ALT, F" betekent dat u ALT moet indrukken en weer loslaten en vervolgens F moet indrukken en weer loslaten.

Microsoft-ondersteuning

Microsoft biedt in diverse vormen ondersteuning teneinde u in staat te stellen het Microsoft-product optimaal te gebruiken.

Raadpleeg indien u vragen hebt over het Microsoft-product, eerst de produktdocumentatie of de Help-functie. Indien u het antwoord hierin niet vindt, neemt u contact op met de afdeling Produktondersteuning van Microsoft.

In dit pakket is een kaart bijgesloten met een lijst van alle ondersteuningscentra en de manier waarop u hiermee in contact kunt treden.

Windows installeren

Een gebruikersvriendelijk installatieprogramma

Met versie 3.1 is het installeren van Microsoft Windows op uw computer aanzienlijk eenvoudiger geworden. U kunt kiezen tussen twee methoden: volledige installatie en aangepaste installatie.

Volledige installatie

Voor de meeste gebruikers vormt de volledige installatie met de optie "Volledige installatie" de aangewezen methode.

Tijdens de volledige installatie worden uw apparatuur en programmatuur geïdentificeerd, wordt Windows zodanig geconfigureerd dat het op uw systeem kan worden gebruikt en worden de benodigde bestanden bijgewerkt.

Voor de volledige installatie van Windows moet u twee dingen weten:

- Wat voor soort printer hebt u (voor zover aanwezig)?
- Op welke poort is uw printer aangesloten?

Indien u Windows met de volledige procedure installeert, wordt het in de directory C:\WINDOWS geplaatst. Indien u van Windows versie 3.0 overgaat op versie 3.1, wordt u gevraagd de directorynaam op te geven, waarbij uw reeds bestaande Windows-directory als standaardkeuze staat vermeld.

Aangepaste installatie

De aangepaste installatieprocedure is bedoeld voor de gevorderde computergebruiker die de standaardconfiguratie van Windows wil wijzigen. Gebruik deze installatiemethode indien u de bestanden CONFIG.SYS en AUTOEXEC.BAT zelf voor Windows wilt instellen.

Tijdens de installatie wordt u gevraagd informatie op te geven of te bevestigen over het volgende:

- De directory waarin u Windows-bestanden wilt opslaan.
- Het type computer, het beeldscherm, de muis, het toetsenbord en de toetsenbordindeling, de taal waarin u gaat werken, het netwerk waarop uw computer is aangesloten (voor zover aanwezig), en de printer en de door u gebruikte printerpoort (voor zover aanwezig).
- De toepassingen op de vaste schijf die u samen met Windows gaat gebruiken.
- Wijziging van de bestanden AUTOEXEC.BAT en CONFIG.SYS (voor zover noodzakelijk).
- De te installeren optionele Windows-onderdelen.
- De instellingen van het virtuele geheugen (als u Windows in de 386 "enhanced"-modus start).

Het installatieprogramma Setup starten

Tijdens de installatie wordt gecontroleerd of de minimale systeemvereisten aanwezig zijn (zoals vermeld in "Inleiding"). U krijgt een bericht indien uw systeem niet aan deze vereisten voldoet. U krijgt eveneens een waarschuwing indien bepaalde eigenschappen van uw systeem niet compatibel zijn met het programma Setup of met Windows.

Waarschuwing Schakel voordat u Setup start de automatische-berichtenfunctie uit van programma's die berichten rechtstreeks naar het scherm sturen (zoals pop-up-berichten van het netwerk en van de printer). Deze zijn namelijk niet compatibel met Setup.

Windows installeren:

1. Plaats de Windows 3.1-diskette 1 in het station en vergrendel het station.

Typ achter de MS-DOS aanwijzing de letter van het door u gebruikte station, gevolgd door een dubbelepunt (:). Druk vervolgens op ENTER. De opdrachtregel kan er bijvoorbeeld als volgt uitzien: **C> a:**

2. Typ *setup* en druk vervolgens op ENTER. Volg de instructies op het scherm.

U kunt kiezen tussen "volledige installatie" en "aangepaste installatie". Tijdens de installatie kunt u het beknopte zelfstudieprogramma van Windows uitvoeren of het later vanuit Windows starten.

Van Windows versie 3.0 overgaan op versie 3.1

Van Windows versie 3.0 overgaan op versie 3.1 heeft de volgende effecten:

- Bestaande Programmabeheergroepen worden gehandhaafd
- Bestaande systeeminformatie-instellingen blijven gehandhaafd
- Bestaande bij Windows 3.0 behorende stuurprogramma's worden bijgewerkt
- Alle geïnstalleerde stuurprogramma's die niet bij Windows werden geleverd blijven gehandhaafd

In bepaalde gevallen kunt u het bestaande stuurprogramma vervangen door een nieuw stuurprogramma van Windows 3.1. Indien u bijvoorbeeld beschikt over een Super VGA-beeldscherm, kunt u hiervoor met de aangepaste installatieprocedure of door naderhand vanuit Windows Windows Setup te kiezen het Super VGA-stuurprogramma van Windows 3.1 installeren.

- Tijdens de installatie blijft de opdrachtregel **loadhigh=** en de plaats hiervan in het bestand AUTOEXEC.BAT ongewijzigd. Dit geldt tevens voor de opdrachtregel **devicehigh=** in het bestand CONFIG.SYS.

Opmerking Hoewel dit ten zeerste wordt ontraden, kunt u versie 3.0 behouden en versie 3.1 in een aparte directory plaatsen. Wanneer u tijdens de installatie wordt gevraagd of wilt overgaan op versie 3.1, dient u voor Windows 3.1 een nieuwe directory op te geven. Zorg ervoor dat u na installatie van Windows 3.1 in uw bestand AUTOEXEC.BAT Windows 3.0 uit het pad verwijdert. Bepaalde onderdelen van Windows 3.0 kunnen namelijk indien deze in Windows 3.1 worden gebruikt ernstige problemen veroorzaken.

Meer informatie over het overgaan op een nieuwe versie van Windows

Houd indien u overgaat op Windows versie 3.1 rekening met het volgende:

- Indien u van een niet-Nederlandse versie van Windows 3.0 overgaat op een Nederlandse versie van Windows 3.1, worden tijdens de installatie bij het bijwerken van de voor Windows benodigde stuurprogramma's de Nederlandse namen van deze programma's gebruikt.
- Naast de bij Windows 3.1 geleverde stuurprogramma's is bij Microsoft tevens de stuurprogrammabibliotheek van Windows (Windows Driver Library, WDL) beschikbaar, waarin de stuurprogramma's staan die na de introductie van Windows 3.1 in de handel zijn gekomen. Zodra een nieuw stuurprogramma beschikbaar is, wordt dit aan de WDL toegevoegd.

Opmerking Neem voor meer informatie over bulletinboards en stuurprogramma's contact op met de afdeling Product Support Services van Microsoft B.V. in Hoofddorp.

Netwerkinstallatie

Het programma Setup beschikt over opties voor plaatsing van Windows-bestanden op een netwerkserver of installatie van Windows voor een individuele netwerkgebruiker. In de volgende gedeelten worden beide procedures beschreven.

Windows installeren via een netwerk

Indien de netwerkbeheerder de Windows-bestanden op een netwerkserver heeft geplaatst, kunt u Windows via het netwerk op uw computer installeren. Vraag de systeembeheerder of u hiertoe eerst speciale handelingen moet verrichten.

U kunt Windows op twee manieren via een netwerk installeren:

- Alle Windows-bestanden worden naar uw computer gekopieerd
In dit geval maakt u op uw computer een eigen exemplaar van Windows. Alle Windows-bestanden worden naar uw vaste schijf gekopieerd.
Zorg ervoor dat uw computer is aangesloten op de netwerkserver. Typ vervolgens **setup** en volg de instructies op het scherm.

- Persoonlijke Windows-bestanden worden naar uw computer gekopieerd, gemeenschappelijk gebruikte Windows-bestanden bevinden zich op de server, of er worden geen Windows-bestanden naar uw computer gekopieerd

U kunt de installatie via een *gemeenschappelijk gebruikt* exemplaar van Windows laten plaatsvinden. Hierbij bevinden de meeste Windows-bestanden zich op de netwerkserver. Deze zijn zowel voor u als alle overige gebruikers bestemd. Tijdens de installatie wordt een klein aantal Windows-bestanden naar uw persoonlijke Windows-directory op de vaste schijf gekopieerd.

Indien uw computer een *schijfloos werkstation* is (dat wil zeggen: niet over een vaste schijf beschikt) kunt u hiernaar geen bestanden kopiëren. Wanneer u in Windows werkt, maakt u gebruik van de gemeenschappelijke Windows-bestanden die zich in de Windows-directory van het netwerk bevinden. Tijdens de installatie wordt een klein aantal Windows-bestanden naar uw eigen Windows-directory gekopieerd en ingesteld voor uw gebruik.

Vanuit een gemeenschappelijk gebruikte directory een eigen exemplaar van Windows installeren:

1. Breng een verbinding tot stand met het netwerk.
2. Ga naar de netwerkdirectory waarin Windows staat (bijvoorbeeld W:\WINSHARE). Typ achter de MS-DOS aanwijzing **setup/n**. Volg de instructies op het scherm.

U wordt gevraagd waar de Windows-bestanden moeten worden geplaatst. Typ het pad van uw persoonlijke Windows-directory, bijvoorbeeld **c:\windows** (of **g:\wingebr** indien u een schijfloos werkstation hebt).

Gebruik de aangepaste installatie indien u van een niet-Nederlandse versie van Windows 3.0 overgaat op een Nederlandse versie van Windows 3.1. Kies in het systeem-informatiescherm de Nederlandse namen van de stuurprogramma's die u eerder in de niet-Nederlandse versie hebt geïnstalleerd.

De mogelijkheid bestaat dat bepaalde door u geïnstalleerde stuurprogramma's die oorspronkelijk niet bij Windows werden geleverd niet worden bijgewerkt. U zult in dit geval na installatie eventueel nieuwe stuurprogramma's moeten aanschaffen (te verkrijgen bij de fabrikant van uw apparatuur) en deze bijwerken door in Windows Windows Setup te kiezen.

Windows-bestanden op een netwerkserver plaatsen

Windows-bestanden op een netwerkserver plaatsen:

1. Plaats de installatiediskette 1 van Windows 3.1 in een diskettestation.
2. Typ achter de MS-DOS aanwijzing de bij het diskettestation behorende letter.
3. Typ **setup/a** en volg de instructies op het scherm op.

U wordt gevraagd het netwerkstation en de directory waarnaar u de Windows-bestanden wilt kopiëren op te geven. U wordt tevens gevraagd de groepsregistratie-informatie (groepsnaam en bedrijfsnaam) op te geven. Deze informatie wordt opgeslagen en later bij installatie van de individuele werkstations gebruikt.

De netwerkbestanden van Windows vergen de volgende schijfruimte:

- Gemeenschappelijk gebruikte netwerkdirectory: 16 MB.
- Persoonlijke netwerkdirectory: 300 kB.

Gegevens over de installatie

De door Windows benodigde schijfruimte en installatietijd

De schijfruimte die nodig is voor het installeren van Windows is afhankelijk van het door u gebruikte systeem.

Tabel 1.1 Een gemiddeld 386-systeem.

<u>Type installatie</u>	<u>Minimaal benodigde ruimte</u>	<u>Maximaal benodigde ruimte</u>
Nieuw	8,0 MB	10,5 MB
Upgrade	5,0 MB	5,5 MB

Tabel 1.2 Een gemiddeld 286-systeem.

<u>Type installatie</u>	<u>Minimaal benodigde ruimte</u>	<u>Maximaal benodigde ruimte</u>
Nieuw	6,5 MB	9,0 MB
Upgrade	5,0 MB	5,5 MB

Opmerking Bij de minimaal vereiste schijfruimte is geen rekening gehouden met optionele Windows-onderdelen, een netwerk of een printer. De vermelde maximale schijfruimte omvat alle geïnstalleerde onderdelen, inclusief printer en netwerk.

Hoewel de installatietijd afhankelijk is van de snelheid van uw computer en de door u gekozen installatiemethode (automatisch of aangepast), kunt u ervan uitgaan dat installatie van Windows maximaal twintig tot dertig minuten in beslag neemt.

Wijzigingen in de bestanden AUTOEXEC.BAT en CONFIG.SYS

Tijdens de installatie worden de volgende wijzigingen in het bestand AUTOEXEC.BAT aangebracht:

- Aan het pad wordt de directory toegevoegd waarin u Windows installeert.
- Indien van toepassing op de configuratie van uw systeem, wordt de opdrachtregel SMARTDRV.EXE toegevoegd.
- In de Windows-directory wordt een directory TEMP gemaakt en de variabele TEMP wordt op deze directory ingesteld (ingeval u deze variabele nog niet hebt ingesteld).

Tijdens de installatie worden de volgende wijzigingen in het bestand CONFIG.SYS aangebracht:

- De regel HIMEM.SYS wordt toegevoegd .
- Indien noodzakelijk wordt de regel SMARTDRV.EXE /double_buffer toegevoegd.
- Het bestand RAMDRIVE.SYS wordt bijgewerkt, voor zover dit in gebruik is.
- Indien van toepassing wordt het bestand EMM386.EXE bijgewerkt en het stuurprogramma van de Microsoft- of Hewlett-Packard-muis wordt bijgewerkt.
- Eventuele niet-compatibele stuurprogramma's worden verwijderd.

- Indien u beschikt over een EGA-beeldscherm of een Mouse Systems-muis wordt het stuurprogramma EGA.SYS toegevoegd of bijgewerkt.
- Aan de regel 386MAX (indien aanwezig) wordt de juiste parameter toegevoegd.

Windows starten

Zodra de installatie gereed is kunt u aangeven of u Windows opnieuw wilt starten dan wel terug wilt keren naar de MS-DOS aanwijzing.

Windows starten vanuit MS-DOS:

Typ achter de MS-DOS aanwijzing **win** en druk vervolgens op ENTER.

Voeg aan het einde van het bestand AUTOEXEC.BAT de regel **win** toe indien u wilt dat Windows automatisch start zodra u uw computer inschakelt.

De Windows-opdrachtregel

De Windows-opdrachtregel zorgt ervoor dat door uw computer:

- Windows wordt gestart.
- In een bepaalde modus wordt gestart (optioneel).
- Samen met Windows de door u gewenste toepassing of opdracht wordt gestart (optioneel).

De Windows-opdrachtregel ziet er als volgt uit:

win [*opties*] [*startopdracht*]

Het **win**-gedeelte van de opdrachtregel vormt voor MS-DOS de instructie Windows te starten. Dit gedeelte moet verplicht worden opgenomen in de opdrachtregel.

Het *opties*-gedeelte vertegenwoordigt opties die aangeven in welke modus Windows moet starten.

Het *startopdracht*-gedeelte ten slotte vertegenwoordigt de door u in te voegen tekst die ervoor zorgt dat tegelijk met Windows een bepaalde toepassing wordt gestart.

Windows-modi

U kunt Windows starten in twee verschillende modi: de standaardmodus en de 386 "enhanced"-modus. Nadat u **win** hebt getypt, start Windows in de modus die voor de configuratie van uw systeem het meest geschikt is. Wanneer u in Windows werkt, kunt u achterhalen in welke modus Windows is gestart door in Programmabeheer of in een van de toepassingen van de hoofdgroep of de groep Bureau-accessoires in het menu Help de opdracht Info te kiezen.

U kunt een van de volgende opties opgeven.

Gebruik

Als u

/s

Windows in de standaardmodus wilt starten.

U kunt deze optie gebruiken indien u beschikt over een computer met een 80386-processor en een geheugen tussen de 2 MB (640 kB conventioneel geheugen, 1024 kB extended memory) en de 3 MB (640 kB conventioneel geheugen, 2096 kB extended memory) en u met Windows geen niet-Windows-toepassingen gebruikt. In dit geval werkt Windows sneller in de standaardmodus dan in de 386 "enhanced"-modus.

U kunt deze optie tevens gebruiken indien zich in de 386 "enhanced"-modus problemen voordoen met de compatibiliteit van uw apparatuur.

Gebruik

Als u

/3

Windows in de 386 "enhanced"-modus wilt starten.

U kunt deze optie gebruiken indien u Windows in de 386 "enhanced"-modus wilt uitvoeren, zelfs als uw computer met een 80386-processor (of hoger) over minder dan 2 MB geheugen (dat wil zeggen: het minimumvereiste bij de 386 "enhanced"-modus) beschikt. Deze optie is alleen geschikt voor computers met een 80386-processor die een geheugencapaciteit van minimaal 1 MB hebben (640 kB conventioneel geheugen, 384 kB extended memory). Indien de geheugencapaciteit van de computer lager is dan 2 MB, zal Windows in de 386 "enhanced"-modus waarschijnlijk minder snel werken dan in de standaardmodus. Het voordeel is echter dat u meer Windows-toepassingen tegelijk kunt starten.

Een startopdracht opgeven

Door aan de Windows-opdrachtregel een *startopdracht* toe te voegen zorgt u ervoor dat direct nadat Windows is gestart tevens een bepaalde toepassing of opdracht wordt gestart. Met de volgende opdrachtregel bijvoorbeeld wordt nadat Windows is gestart aansluitend Microsoft Excel gestart:

win c:\excel\excel.exe

Het *startopdracht*-gedeelte van de Windows-opdrachtregel is dezelfde tekst die u typt nadat u in Programmabeheer of Bestandsbeheer in het menu Bestand de opdracht Starten hebt gekozen. Meer informatie over de startopdracht vindt u in het *Microsoft Windows Handboek* in hoofdstuk 2, "Toepassingen".

In de opdrachtregel dient de *startopdracht* achter eventuele opties te worden geplaatst. Bij de volgende opdrachtregel bijvoorbeeld wordt Windows in de standaardmodus gestart, waarna de toepassing MYEDITOR.EXE wordt gestart:

win /s editor.exe

Opmerking U kunt tevens een of meer toepassingen gelijktijdig met Windows starten door in Programmabeheer aan de groep Opstarten het bij de toepassing behorende pictogram toe te voegen. Meer informatie hierover vindt u in het *Microsoft Windows Handboek*, hoofdstuk 3, "Programmabeheer".

Een aantal voorbeelden van Windows-opdrachtregels

In deze sectie wordt ter illustratie van de opstartmethoden voor Windows een aantal opdrachtregels beschreven.

Voorbeeld 1: Windows en aansluitend een toepassing starten

Met de volgende opdrachtregel wordt Windows gestart, waarna de toepassing TEXTEDIT.COM wordt gestart, die zich in de directory \EDITORS in station D bevindt:

win d:\editors\textedit.com

Voorbeeld 2: Windows starten en een document bewerken.

Met de volgende opdrachtregel wordt Windows in de standaardmodus gestart, waarna het document AGENDA.TXT in Kladblok wordt geopend:

win /s agenda.txt

Met deze opdrachtregel wordt Kladblok gestart, aangezien alle bestanden met de bestandsnaamtoevoeging .TXT door Windows met Kladblok worden verbonden. Door in Bestandsbeheer in het menu Bestand de opdracht Koppelen te kiezen, kunt u dergelijke bestandskoppelingen wijzigen. Meer informatie hierover vindt u in het *Microsoft Windows Handboek*, hoofdstuk 4, "Bestandsbeheer".

Voorbeeld 3: Windows starten en een document bewerken

Met de volgende opdrachtregel worden zowel Windows als Microsoft Word gestart, waarna het Word-document BRIEF.DOC wordt geopend:

win c:\word\word.exe brief.doc

Nieuw in versie 3.1

In dit hoofdstuk worden enkele nieuwe en verbeterde functies van Windows beschreven en wordt ingegaan op de vele verbeteringen op het vlak van het prestatievermogen van Windows versie 3.1.

TrueType-lettertypen

Een van de belangrijkste uitbreidingen van Windows versie 3.1 is de mogelijkheid om TrueType-lettertypen te gebruiken. TrueType geeft u de beschikking over een uitgebreide verzameling lettertypen, met voldoende variëteit om aan praktisch elke afdrukbehoefte te voldoen.

TrueType-lettertypen zijn volledig schaalbaar, zodat u precies de lettergrootte kunt kiezen die u in uw documenten wilt gebruiken. U kunt voor de hoofdtekst van een verslag bijvoorbeeld de 12-punts grootte van een lettertype gebruiken en voor de kopjes de 16-punts grootte. Op een matrix- of laserprinter wordt de pagina exact hetzelfde afgedrukt zoals deze op het scherm wordt weergegeven, zonder dat u speciale scherm-, cassette- of "download"-lettertypen hoeft aan te schaffen.

In Windows versie 3.1 zijn diverse TrueType-lettertypen beschikbaar, zoals Arial, Courier New, Symbol en Times New Roman. U kunt gemakkelijk TrueType-lettertypen van andere lettertypenproducenten toevoegen om de mogelijkheden van uw Windows-toepassingen nog verder te vergroten.

Zie hoofdstuk 5, "Configuratiescherm", in het *Microsoft Windows Handboek* voor meer informatie over het gebruik van TrueType-lettertypen.

Objecten koppelen en insluiten (OLE)

Het koppelen en insluiten van objecten (OLE) is nu naast de Windows-toepassingen, PaintBrush, Write, Kaartenbak en Geluidsrecorder, tevens beschikbaar in toepassingen als Excel, Ami Professional en WordPerfect. Het koppelen en insluiten van objecten geeft u geheel nieuwe en interessante mogelijkheden op het vlak van uitwisseling en gemeenschappelijk gebruik van informatie.

- Objecten koppelen

Door objecten te koppelen kunt u dezelfde informatie (het object) in verschillende andere documenten gebruiken. Een object kan elk type informatie zijn, zoals tekst, een figuur of een geluidsbestand. Eerst maakt u het object en vervolgens verbindt (koppelt) u dit met de gewenste documenten. U bespaart schijfruimte, aangezien de informatie op slechts één plaats is opgeslagen. De documenten bevatten enkel een koppeling met het object. Bovendien bespaart u tijd en moeite omdat u de informatie wanneer u deze wijzigt niet telkens opnieuw in elk document hoeft te knippen en plakken. Alle met het object gekoppelde documenten worden steeds automatisch aangepast aan de meest recente versie van het object.

- Objecten insluiten

Door objecten in te sluiten, kunt u een tekening, geluidsbestand of ander object maken met een toepassing als PaintBrush of Geluidsrecorder en dit object vervolgens invoegen (insluiten) in een ander bestand.

Stel, u werkt aan een verslag waarin u een tekening hebt ingesloten. Als u wijzigingen in de tekening wilt aanbrengen, selecteert u de tekening en opent u Paintbrush vanuit het verslag. U brengt de wijzigingen aan, slaat deze op en keert terug naar het verslag. De tekening wordt automatisch bijgewerkt. U hoeft niet te onthouden waar de tekening zich bevindt; de lokatie van de tekening wordt door Windows onthouden.

Zie hoofdstuk 13, "Windows-toepassingen integreren", in het *Microsoft Windows Handboek* voor meer informatie over het koppelen en insluiten van objecten.

Bestandsbeheer is vernieuwd

De indeling van het venster Bestandsbeheer is veranderd: u ziet een gesplitst venster met links een directory-overzicht en rechts de inhoud van de "geopende" directory. U kunt gemakkelijk in het bestandssysteem bladeren zonder hiertoe andere vensters te hoeven openen. Ook op de volgende punten is Bestandsbeheer verbeterd:

- De inhoud van meerdere stations of directory's kan gelijktijdig worden weergegeven. Dit maakt het mogelijk om bestanden en subdirectory's op eenvoudige wijze te kopiëren of te verplaatsen naar andere directory's of stations.
- Duidelijkere vermelding van vensters, diskettstations en netwerkpaden, waardoor het werken in Bestandsbeheer gemakkelijker wordt.

- De mogelijkheid om informatie in Bestandsbeheer in verschillende lettertypen weer te geven. Dit stelt u in staat om zelf te bepalen hoeveel bestandsinformatie per keer in het venster Bestandsbeheer wordt afgebeeld.
- Verbeterde ondersteuning van netwerkopdrachten, waardoor het tot stand brengen en verbreken van de verbinding met een netwerk gemakkelijker is geworden (welke opdrachten worden weergegeven, is afhankelijk van het gebruikte netwerk).
- Een opdracht waarmee diskettes snel kunnen worden geformatteerd. U kunt een diskette nu formatteren en er bestanden naar kopiëren zonder het pictogram MS-DOS te hoeven kiezen of Windows te hoeven afsluiten.
- Meer informatie over het gebruik van de schijfruimte.

Zie hoofdstuk 4, "Bestandsbeheer", in het *Microsoft Windows Handboek* voor meer informatie over Bestandsbeheer.

Slepen en neerzetten

Met de nieuwe functie "slepen en neerzetten" kunt u in Bestandsbeheer op eenvoudige wijze een bestand afdrukken, kopiëren of verplaatsen. Met de muis sleept u het pictogram van het desbetreffende bestand over het scherm. Zo kunt u een bestand afdrukken door het bestandspictogram van het venster Bestandsbeheer naar het venster Afdrukbeheer of het pictogram Afdrukbeheer te slepen.

Als u een nieuwe programmavermelding wilt maken voor het starten van een toepassing, kunt u het bestandspictogram van de toepassing van Bestandsbeheer slepen naar een groeps-pictogram of venster in Programmabeheer.

Zie hoofdstuk 4, "Bestandsbeheer", in het *Microsoft Windows Handboek* voor meer informatie over het slepen en neerzetten van bestanden.

Online-zelfstudieprogramma

In Windows versie 3.1 is een online-zelfstudieprogramma beschikbaar, waarin u kunt oefenen in het gebruik van de muis en de basisfuncties van Windows.

Teneinde het zelfstudieprogramma te kunnen uitvoeren, dient u te beschikken over een muis en een VGA-monitor of beter.

U kunt het zelfstudieprogramma uitvoeren tijdens de installatie van Windows of op een willekeurig tijdstip na de installatie. In dit laatste geval kiest u de opdracht Windows Zelfstudie in het Help-menu van Programmabeheer.

Meer afdrukmogelijkheden

Het installeren van printers en het aansluiten op netwerkprinters is nu gemakkelijker en sneller. U kunt beide taken uitvoeren vanuit zowel Afdrukbeheer als het Configuratiescherm.

Verder is een aantal van de bij Windows geleverde printerstuurprogramma's verbeterd, waardoor bestanden sneller en gemakkelijker kunnen worden afgedrukt. Zo is ondersteuning opgenomen voor het afdrukken op een Hewlett-Packard LaserJet Series II of III-printer met een baudrate van 19200. Als u met een dergelijk type printer werkt, kunt u maximaal profiteren van deze mogelijkheid en de afdruksnelheid aanzienlijk verhogen. Raadpleeg voor meer informatie het bij uw HP LaserJet behorende handboek.

Vanuit Afdrukbeheer kan nu sneller en efficiënter worden afgedrukt en keert u sneller terug in uw toepassing. Hierdoor kunt u eerder doorgaan met uw werk aan het document terwijl andere documenten of bestanden worden afgedrukt. Denk bovendien aan de nieuwe afdrukmogelijkheid: u kunt de meeste bestanden afdrukken door het bijbehorende bestandspictogram te slepen en neer te zetten op het pictogram Afdrukbeheer of in het venster Afdrukbeheer.

Zie hoofdstuk 6, "Afdrukbeheer", in het *Microsoft Windows Handboek* voor meer informatie over afdrukken.

Nieuwe multimedia-functies

In Windows versie 3.1 zijn verschillende nieuwe functies beschikbaar die het mogelijk maken om toepassingen multimedia-apparatuur te laten gebruiken. Hierdoor kunnen verschillende typen media, zoals geluid, figuren, animaties en video-opnamen, aan bestanden en documenten worden toegevoegd. Bij de nieuwe multimedia-functies hoort tevens ondersteuning voor veelgebruikte geluidsapparatuur, zoals geluidskarten en apparaten met MIDI (Musical Instrumental Digital Interface)-mogelijkheden.

Dankzij de nieuwe geluidsondersteuning van Windows kunt u eenvoudige geluidstaken uitvoeren, zoals de geluiden kiezen die bij het starten of afsluiten van Windows ten gehore moeten worden gebracht, maar ook meer geavanceerde taken, zoals MIDI-informatie afspelen op een MIDI-synthesizer of gesproken commentaren opnemen in een document.

U kunt ook andere toepassingen gebruiken die alle in Windows beschikbare multimedia-functies maximaal benutten, met inbegrip van het gebruik van animatie, CD-ROM stations en video-ondersteuning. Zo kunt u een encyclopedie op CD-ROM gebruiken waarop tevens geluid is opgenomen. Als u een VGA-monitor hebt, kunt u met een presentatietoepassing presentaties maken waarin zowel bewegende beelden als geluid voorkomen.

Dit zijn enkele van de geluidsfuncties van Windows:

- **Media-speler**

Media-speler is een nieuwe Windows-toepassing waarmee u het afspelen van verschillende typen mediabestanden bestuurt op apparaten als geluidskarten, CD-ROM stations en videodisc-spelers. Met deze toepassing kunnen animaties, geluid en MIDI-sequencer bestanden worden afgespeeld. Zie hoofdstuk 12, "Extra accessoires" in het *Microsoft Windows Handboek* voor meer informatie over het gebruik van Media-speler.

- **Geluidsrecorder**

Met Geluidsrecorder kunt u geluidsbestanden met een WAVE-indeling afspelen, opnemen en bewerken. De opgenomen geluiden kunt u vervolgens toewijzen aan bepaalde acties in het systeem of de toepassing of u kunt de geluiden in andere toepassingen gebruiken die OLE ondersteunen.

In het venster Geluidsrecorder worden geluidsgolven grafisch weergegeven als op een oscilloscoop. Zie hoofdstuk 12, "Extra accessoires" in het *Microsoft Windows Handboek* voor meer informatie over het gebruik van Geluidsrecorder.

- **Verbeteringen in het Configuratiescherf**

In het Configuratiescherf vindt u nu tevens opties voor het instellen van stuurprogramma's en het besturen van de werking van geluiden in Windows. Met de nieuwe optie "Stuurprogramma's" kunt u voor zo goed als elk door u gebruikt apparaat een stuurprogramma installeren. Hoewel bij een apparaat meestal een geschikt stuurprogramma wordt geleverd, zijn ook in Windows stuurprogramma's voor de voornaamste geluidsapparatuur beschikbaar.

Met de verbeterde optie "Geluid" in het Configuratiescherf kunt u nu unieke geluiden toewijzen aan verschillende acties in het systeem of in toepassingen. U kunt bijvoorbeeld een geluid kiezen dat moet worden weergegeven wanneer u Windows start of afsluit, of wanneer een toepassing een bericht afbeeldt, of dat in plaats van de pieptoon van uw computer moet worden gebruikt.

Indien u met geluidsapparatuur werkt die over MIDI-functies beschikt, zoals een externe synthesizer, kunt u met de optie "MIDI Mapper" in het Configuratiescherf de MIDI-instellingen voor het apparaat instellen. De optie "MIDI Mapper" is echter alleen beschikbaar indien u een stuurprogramma hebt geïnstalleerd dat een MIDI-apparaat ondersteunt.

Zie hoofdstuk 5, "Configuratiescherf", in het *Microsoft Windows Handboek* voor meer informatie over de nieuwe ondersteuning voor stuurprogramma's en geluid in het Configuratiescherf.

Andere functies en verbeteringen

In de volgende lijst vindt u een overzicht van andere nieuwe functies en verbeteringen in Windows versie 3.1:

- **Verbeterd installatieprogramma**

Het installatieprogramma Setup is sterk vereenvoudigd. U kunt kiezen voor een geheel automatische installatie waarmee Windows automatisch wordt geïnstalleerd. U hoeft alleen uw naam te typen en enkele eenvoudige vragen te beantwoorden, bijvoorbeeld over het gebruikte type printer.

Als u de wijze waarop Windows wordt geïnstalleerd wilt kunnen sturen (u wilt bijvoorbeeld bepaalde printeropties instellen of bepaalde onderdelen van Windows niet installeren) kunt u voor een aangepaste installatie kiezen. In hoofdstuk 1, "Windows installeren" van dit boek vindt u gedetailleerde instructies voor het installeren van Windows op uw computer.

- **Verbeterde ondersteuning voor niet-Windows-toepassingen**

Bij Windows worden nu PIF-bestanden geleverd voor nog meer niet-Windows-toepassingen. Deze bestanden worden geïnstalleerd op het moment dat u uw niet-Windows-toepassingen toevoegt aan Programmabeheer, waardoor het gemakkelijker is geworden om deze toepassingen vanuit Windows te starten.

Opmerking Een niet-Windows-toepassing is ontworpen voor gebruik met MS-DOS in plaats van specifiek voor Windows.

Als u Windows in 386 "enhanced"-modus hebt gestart, is het dankzij het verbeterde beheer van het virtuele geheugen gemakkelijk om meerdere niet-Windows-toepassingen op de achtergrond uit te voeren en tussen deze toepassingen te schakelen.

Voor niet-Windows-toepassingen die in een venster worden uitgevoerd is nu volledige muisondersteuning beschikbaar. U kunt nu met de muis in deze niet-Windows-toepassingen bladeren en onderdelen selecteren.

Voor de niet-Windows-toepassingen zijn nu verschillende lettergrootten beschikbaar, zodat u een lettergrootte kunt kiezen die het beste aansluit bij uw behoeften.

Verder is een verzameling pictogrammen beschikbaar (in het bestand MORICONS.DLL) die de meeste populaire niet-Windows-toepassingen vertegenwoordigen. U kunt deze pictogrammen gebruiken wanneer u niet-Windows-toepassingen toevoegt aan Programmabeheer.

Zie hoofdstuk 7, "Niet-Windows-toepassingen" in het *Microsoft Windows Handboek* voor meer informatie over het werken in Windows met niet-Windows-toepassingen.

- **Netwerkverbeteringen**

Wanneer u Windows opnieuw start, wordt uw systeem aangesloten op alle printers en netwerkstation waarop uw systeem in de vorige sessie was aangesloten. Zie hoofdstuk 5, "Configuratiescherm", in het *Microsoft Windows Handboek* voor meer informatie over de netwerkverbeteringen.

- **Speciale tekens**

Speciale tekens is een nieuwe accessoire waarmee u speciale tekens in uw toepassing kunt invoegen die niet op het toetsenbord voorkomen. Dit zijn onder andere de diacritische tekens en de tekens van het lettertype Symbol.

Zie hoofdstuk 12, "Extra Bureau-accessoires", in het *Microsoft Windows Handboek* voor meer informatie over het gebruik van Speciale tekens.

- **Verbeterde schermhulp**

Naast een uitgebreid, geïndexeerd Help-systeem voor alle onderdelen van Windows kunt u nu tevens context-gevoelige Help-informatie opvragen bij de taken die u op dat moment uitvoert. In de dialoogvensters van de volgende Windows-toepassingen is context-gevoelige Help beschikbaar: Windows Setup, Programmabeheer, Bestandsbeheer, Afdrukbeheer, PIF Editor en Configuratiescherm. U kunt eenvoudig informatie vragen over de taak die u uitvoert door Help te kiezen of op F1 te drukken.

Zie hoofdstuk 1, "Basisvaardigheden", in het *Microsoft Windows Handboek* voor meer informatie over het gebruik van de Help-functie.

- **Verbeterde opstartconfiguratie**

Wanneer u Windows start, worden alle toepassingen waarvan het programmapictogram in de nieuwe groep Opstarten in Programmabeheer voorkomt automatisch gestart (of geladen).

In Programmabeheer en Bestandsbeheer kunt u de inhoud en lokatie van vensters en pictogrammen evenals eventueel gewijzigde menu-instellingen bewaren voor gebruik in een volgende Windows-sessie.

Zie hoofdstuk 3, "Programmabeheer", in het *Microsoft Windows Handboek* voor meer informatie over het gebruik van Programmabeheer.

- **Meer mogelijkheden om uw bureaublad aan te passen**

In Windows 3.1 kunt u kiezen uit meer bureaubladkleurenschema's, waaronder drie schema's speciaal ontworpen voor LCD-schermen.

U kunt een schermbeveiliging instellen die bewegende patronen of tekst op het scherm afbeeldt wanneer u Windows tijdelijk niet gebruikt. Een schermbeveiliging kan de slijtage van het beeldscherm verminderen en bovendien door middel van een wachtwoordbeveiliging uw werk aan ongewenste blikken onttrekken. Zie hoofdstuk 5, "Configuratiescherm", in het *Microsoft Windows Handboek* voor meer informatie over de nieuwe mogelijkheden van het bureaublad.

- **Verbeterde ondersteuning voor seriële poorten**

In Windows zijn extra communicatie-instellingen beschikbaar voor de seriële poorten van uw systeem. U kunt nu seriële poorten gebruiken die voorheen niet door Windows werden ondersteund en naast de instellingen voor poort 2 en 4 afzonderlijke interrupts instellen voor poort 1 en 3, waardoor deze poorten gelijktijdig kunnen worden gebruikt. Zie hoofdstuk 5, "Configuratiescherm", in het *Microsoft Windows Handboek* voor meer informatie over deze functie.

- **Gestandaardiseerde dialoogvensters**

De voornaamste dialoogvensters, zoals die bij de opdrachten Openen, Opslaan als, Bladeren en Printerinstelling, zien er in Windows voortaan op elke lokatie hetzelfde uit, zodat deze taken in verschillende Windows-toepassingen gemakkelijker kunnen worden uitgevoerd. Zie hoofdstuk 2, "Toepassingen", in het *Microsoft Windows Handboek* voor meer informatie over het uitvoeren van deze taken.

- **Nieuwe verzameling toepassingspictogrammen**

In Programmabeheer is een verzameling pictogrammen beschikbaar waaruit u de pictogrammen kunt kiezen die uw toepassingen moeten vertegenwoordigen. Wanneer u een toepassing aan een groep toevoegt of de informatie over een toepassing wijzigt, kunt u het naar uw mening geschiktste pictogram kiezen.

In het bestand MORICONS.DLL vindt u voorts pictogrammen die kunnen worden gebruikt voor niet-Windows-toepassingen.

Zie hoofdstuk 3, "Programmabeheer", in het *Microsoft Windows Handboek* voor meer informatie over het gebruik van deze pictogrammen.

Verbeterde prestaties

Het prestatievermogen van Windows versie 3.1 is op vele punten beduidend verbeterd. Bijvoorbeeld:

- Programmabeheer vergt nu minder systeemgeheugen, zodat u meer groepen kunt maken zonder dat dit een aanslag doet op het beschikbare geheugen.
- Bestandsbeheer is aanzienlijk sneller. Het scherm wordt sneller bijgewerkt wanneer u bestanden verplaatst of kopieert en wanneer u in stations of directory's zoekt. Voorts kan een tijdrovende bewerking worden afgebroken voordat deze is voltooid. Denk hierbij bijvoorbeeld aan een langdurige zoekactie in een CD-ROM station.
- Niet-Windows-toepassingen werken in 386 "enhanced"-modus sneller in een venster. Ook het schakelen tussen Windows en niet-Windows-toepassingen geschiedt sneller en soepeler.
- Het afdrukken gebeurt sneller en efficiënter. Uw documenten worden sneller afgedrukt en de besturing wordt sneller aan uw toepassingen teruggegeven.
- Het gebruik van "disk-cache" is verbeterd dankzij SMARTDrive. Bestanden kunnen met niet-Windows-toepassingen sneller worden geopend, opgeslagen en beheerd.

Sectie 1

Basisprincipes

1	Basisvaardigheden	3
2	Toepassingen.....	37
3	Programmabeheer.....	55
4	Bestandbeheer.....	69
5	Het Configuratiescherm	105
6	Afdrukbeheer.....	157
7	Niet-Windows-toepassingen.....	183
8	PIF-Editor	203

Hoofdstuk 1

Basisvaardigheden

De basiseigenschappen van Windows

Als u voor het eerst kennismaakt met Microsoft Windows is dit het hoofdstuk waarin de basisvaardigheden worden beschreven die u nodig hebt voor het werken met Windows.

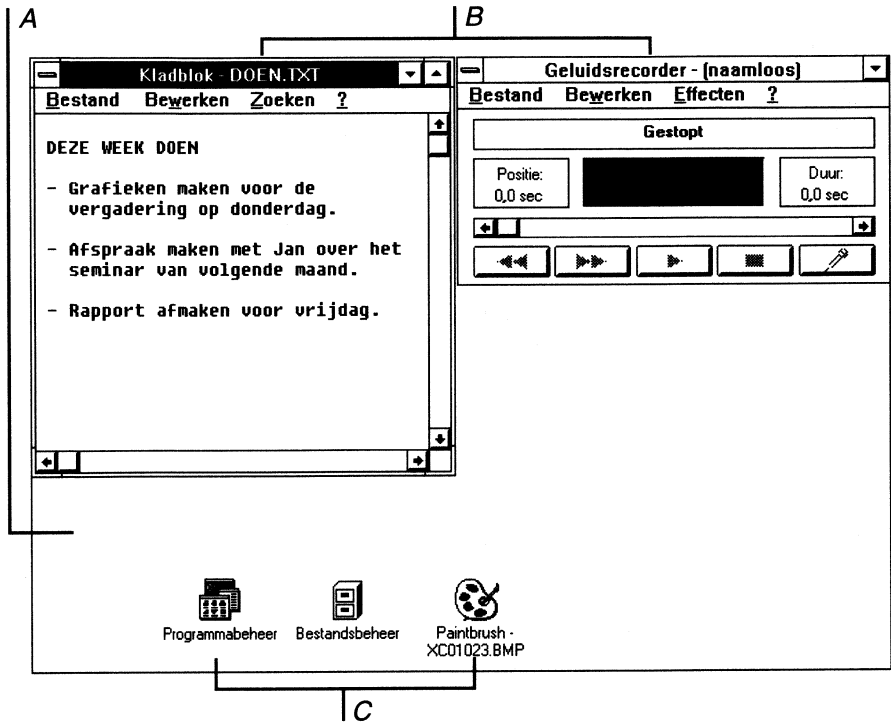
Met het zelfstudieprogramma van Windows leert u enkele basistechnieken voor het werken met de muis en het werken in Windows. U start dit programma door in het Help-menu van Programmabeheer Windows Zelfstudieprogramma te kiezen.

Met Windows beschikt u over alles wat u nodig hebt om uw toepassingen en bestanden eenvoudig en efficiënt te beheren. Nadat u Windows hebt gestart, wordt het *Bureaublad* weergegeven, de schermruimte die door Windows wordt ingenomen. U kunt gedeelten van uw werk op het Bureaublad van Windows verplaatsen, u kunt er nieuwe elementen aan toevoegen en elementen die u niet nodig hebt, verwijderen.

Als u Windows de eerste keer start, wordt het venster Programmabeheer afgebeeld. In het venster Programmabeheer kunt u toepassingen ordenen en starten.

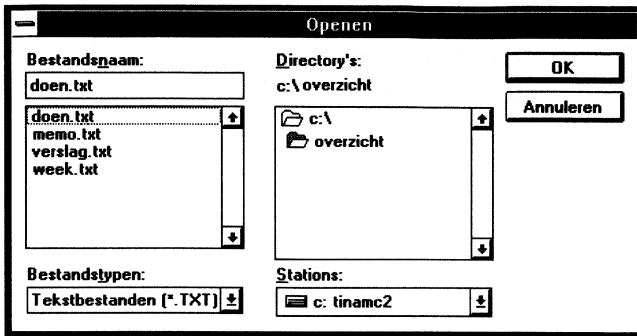
Nadat u een toepassing hebt gestart, wordt op het Bureaublad een *toepassingsvenster* geopend. Elk geopend toepassingsvenster kunt u verkleinen tot een *toepassingspictogram*, een kleine afbeelding die een toepassing vertegenwoordigt. Door een geopend toepassingsvenster tot een pictogram te verkleinen, krijgt u meer ruimte op uw Bureaublad, zonder dat u de toepassing beëindigt. Meer informatie over pictogrammen vindt u verderop in dit hoofdstuk in de sectie "Soorten pictogrammen".

In de volgende afbeelding ziet u een Bureaublad met daarop zowel toepassingsvensters als toepassingspictogrammen. Zie hoofdstuk 2, "Toepassingen", voor meer informatie over het starten en beëindigen van toepassingen en het schakelen tussen verschillende toepassingen.

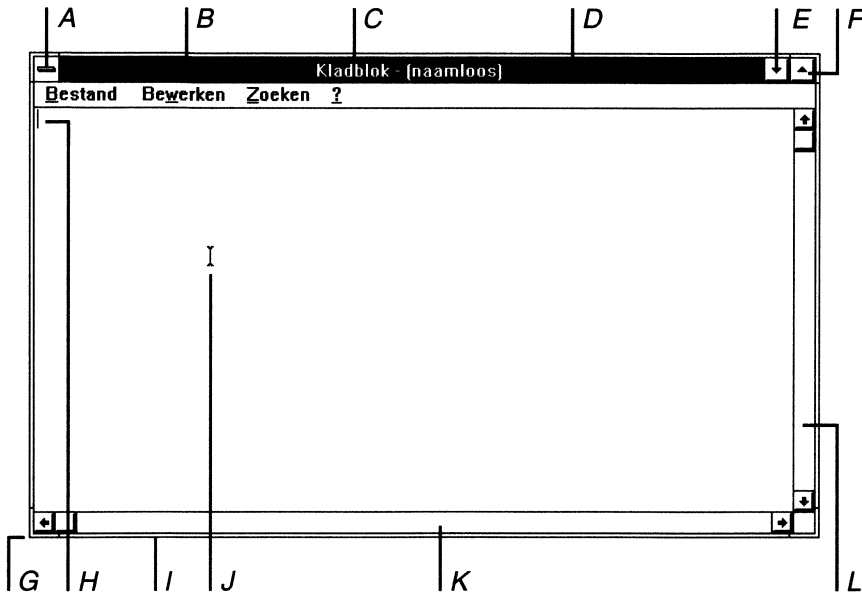
- A Bureaublad
- B Actieve toepassingen in vensters
- C Actieve toepassingen als pictogram

Een ander element van Windows is het een *dialogvenster*, een rechthoekig vak waarin informatie wordt gegeven of gevraagd over een taak. Hieronder ziet u een voorbeeld van een dialogvenster. Zie "Een dialogvenster gebruiken", verderop in dit hoofdstuk voor meer informatie.

Onderdelen van een venster

In deze sectie worden de verschillende onderdelen van een venster beschreven die samen de instrumenten vormen waarmee u een venster en de toepassing of het document in het venster bestuurt.

- A *Symbol Systeemmenu*
- B *Titelbalk*
- C *Venster Titel*
- D *Menubalk*
- E *Symbol Pictogram*
- F *Symbol Maximumvenster*
- G *Vensterhoek*
- H *Invoegpositie*
- I *Vensterkader*
- J *Muisaanwijzer*
- K *Horizontale schuifbalk*
- L *Verticale schuifbalk*

- Het *symbol Systeemmenu* bevindt zich in elk venster in de linkerbovenhoek. Het *Systeemmenu* is vooral van belang indien u met het toetsenbord werkt om het formaat van vensters te wijzigen, vensters te verplaatsen, te sluiten en als maximumvenster of pictogram weer te geven of naar andere toepassingen te schakelen.
- In de *titelbalk* wordt de naam van de toepassing of het document weergegeven. Indien meer dan een venster is geopend, wordt de titelbalk van het *werkvenster* waarmee u werkt in een andere kleur of intensiteit weergegeven dan de overige titelbalken.

- De *venstertitel* kan de naam van een toepassing, van een document, groep, directory of bestand zijn.
- In de *menubalk* worden de beschikbare menu's weergegeven. In een *menubalk* vindt u een lijst met opdrachten, of bewerkingen, die u met Windows kunt uitvoeren.
- Als het document niet in zijn geheel in het venster past, kunt u met de *schuifbalken* verschillende gedeelten van het document in beeld brengen.
- Met de muis kunt u het venster van de actieve toepassing vergroten door op het symbool *Maximumvenster* te klikken, zodat het gehele Bureaublad wordt opgevuld. U kunt het venster tevens tot een pictogram verkleinen door op het symbool *Pictogram* te klikken.
- Nadat u een venster hebt vergroot, wordt het symbool *Maximumvenster* vervangen door het symbool *Vorig formaat*, dat zowel een pijl-omhoog als een pijl-omlaag bevat. U kunt op het symbool *Vorig formaat* klikken of de opdracht *Vorig formaat* om het venster tot de vroegere groote terug te brengen.
- De buitenste rand van een venster is het *vensterkader*. U kunt dit kader aan elke zijde van het venster langer of korter maken. Met de *vensterhoek* kunt u gelijktijdig twee zijden van een kader korter of langer maken.
- De *invoegpositie* geeft aan waar u zich in het document bevindt. De invoegpositie markeert de plaats waar tekst en figuren terechtkomen als u begint te typen of te tekenen. Indien u een muis hebt geïnstalleerd, verschijnt een pijlvormige *muisaanwijzer*. Als u de muis verplaatst, verandert op het scherm de positie van de aanwijzer.

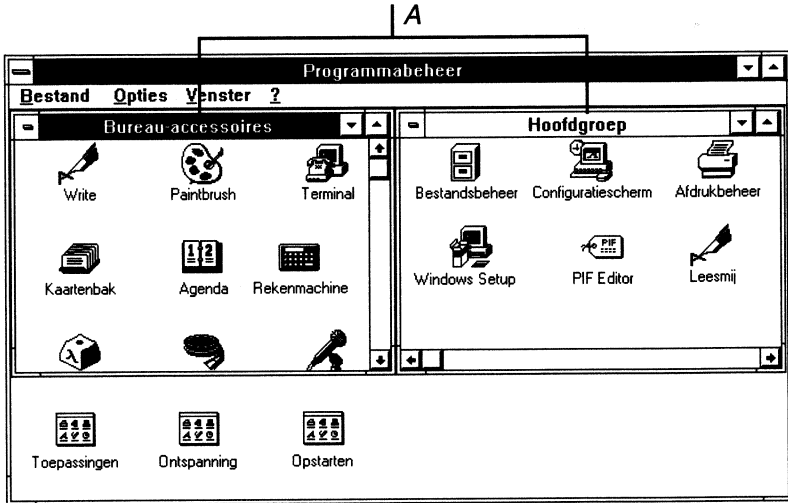
Soorten vensters

Als u met een toepassing werkt, verschijnen er twee soorten vensters op het Bureaublad: toepassingsvensters en vensters die binnen toepassingsvensters verschijnen.

In een *toepassingsvenster* wordt een door u gestarte toepassing weergegeven. Bovenaan het venster staan de naam van de toepassing en de eventuele bijbehorende documenten, evenals de menubalk van de toepassing.

Een venster dat binnen een toepassingsvenster verschijnt wordt soms een documentvenster genoemd om dat het document of gegevensbestanden bevat. U kunt meerdere van deze documentvensters tegelijkertijd open hebben. Opdrachten die van invloed zijn op de toepassing zijn tevens van invloed op het documentvenster of de informatie of onderdelen die het bevat.

Een venster binnen een toepassingsvenster heeft een eigen titelbalk, behalve als het als *maximumvenster* is weergegeven (dat wil zeggen, op maximale grootte in het toepassingsvenster). Als maximumvenster heeft het documentvenster dezelfde titelbalk als het toepassingsvenster.

A Een venster hbinen een toepassingsvenster heeft geen eigen menubalk.

Met de muis werkt u op dezelfde manier in een toepassingsvenster als in een venster dat daarbinnen verschijnt. Indien u echter het toetsenbord gebruikt, moet u voor beide soorten vensters verschillende toetsaanslagen gebruiken. Zie de sectie getiteld "Werken met vensters", verderop in dit hoofdstuk, voor meer informatie.

Soorten pictogrammen

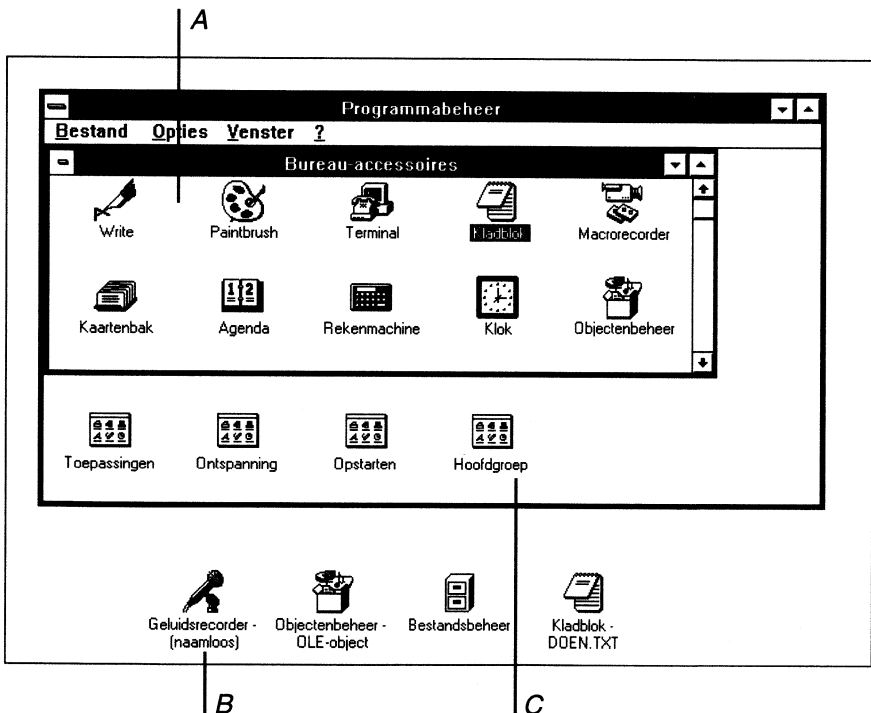
Pictogrammen zijn kleine afbeeldingen die diverse soorten toepassingen en bestanden vertegenwoordigen. Het venster Programmabeheer bevat een aantal verschillende pictogrammen.

- Een *toepassingspictogram* vertegenwoordigt een toepassing die wel is gestart maar waarvan het venster niet open is. De toepassing is verkleind tot een pictogram, dat aan de onderkant van het Bureaublad zichtbaar is.

- Een ander soort pictogram vertegenwoordigt een documentvenster dat is verkleind tot een pictogram. Deze pictogrammen staan aan de onderzijde van het toepassingsvenster en kunnen naar elke willekeurige plaats in het toepassingsvenster worden verplaatst. In het venster Programmabeheer worden deze pictogrammen *groeps*pictogrammen genoemd.

De pictogrammen die documentvensters vertegenwoordigen hebben alle hetzelfde uiterlijk, alleen hun labels zijn verschillend.

- *Programm*pictogrammen vertegenwoordigen de toepassingen die u vanuit Windows kunt starten. Zij bevinden zich in de *groeps*vensters van het venster Programmabeheer. U kunt programmpictogrammen van het ene groepsvenster naar het andere verplaatsen of kopiëren (meer informatie vindt u verderop in dit hoofdstuk in "Een pictogram verplaatsen").

A *Programm*pictogrammen bevinden zich in *groeps*vensters

B *Toepassings*pictogram

Een menu gebruiken

De Windows-opdrachten bevinden zich in *menu's*. Elke toepassing heeft eigen menu's, die worden weergegeven op de menubalk aan de bovenzijde van het toepassingsvenster. Voorts heeft elk toepassingsvenster een Systeemmenu, dat in elk venster kan worden geopend via het vakje in de linkerbovenhoek. Zie "Het Systeemmenu gebruiken", verderop in dit hoofdstuk

Menu's selecteren en sluiten

In Windows selecteert u een menu eerst en vervolgens kunt u een opdracht in dit menu kiezen. Als u de opdracht hebt gekozen, wordt een bewerking uitgevoerd.

Zo selecteert u een menu:

Open het menu door in de menubalk de naam van het menu aan te wijzen en er met de linker muisknop op te klikken. (Door de selectiecursor in het menu naar beneden te slepen en pas daarna de muisknop los te laten kunt u ook rechtstreeks naar een menu-opdracht gaan.)

1. Activeer de menubalk door op ALT of F10 te drukken.
2. Selecteer het gewenste menu door op PIJL-LINKS of PIJL-RECHTS te drukken en druk op ENTER als u het geselecteerde menu wilt openen.

Tip Indien een letter van een naam in de menubalk is onderstreept, kunt u het menu openen door op ALT te drukken, zodat de cursor naar de menubalk wordt verplaatst en vervolgens de onderstreepte letter te typen. U kunt bijvoorbeeld in Programmabeheer het menu **Bestand** openen door op ALT, B te drukken.

Indien in meerdere menunamen dezelfde letter is onderstreept, wordt de eerst vermelde naam geselecteerd. Selecteer de volgende menunaam door op ALT te drukken en vervolgens de letter nogmaals te typen.

Een menu sluiten:

Klik op een menunaam of op een willekeurige plaats buiten het menu. Of druk op ALT of F10. Het menu wordt geannuleerd en de programma-achtergrond van de toepassing wordt opnieuw actief. Of druk op ESC. Het menu wordt gesloten, maar de menubalk blijft geactiveerd, zodat u een ander menu kunt selecteren.

Een opdracht in een menu kiezen

De meeste menu-onderdelen zijn opdrachten. Het kunnen echter ook kenmerken zijn die u toewijst aan figuren of tekst (zoals vet of cursief), een lijst met geopende vensters of bestanden, of de namen van *vervolgmenu's* waarin aanvullende opdrachten worden weergegeven.

Zo kiest u een onderdeel in een geselecteerd menu:

Klik op het menu-onderdeel. Of typ de onderstreepte letter in de naam van het menu-onderdeel. Of selecteer het gewenste menu-onderdeel met PIJL-OMHOOG en PIJL-OMLAAG en druk vervolgens op ENTER.

In Windows gelden de volgende menuconventies.

Menuconventie

Betekenis

Onderdeel lichter gekleurd (of niet zichtbaar)

In de toepassing kan dit onderdeel op dat bepaalde moment niet worden gekozen.

Een opdracht gevolgd door puntjes (...)

Als u deze opdracht kiest, verschijnt een dialoogvenster. Dit venster bevat opties die eerst moeten worden ingeschakeld voordat de opdracht kan worden uitgevoerd.

Naast een opdracht staat een vinkje (✓)

De opdracht is actief.

Naast een opdracht staat een toetsencombinatie

De toetsencombinatie is een *sneltoets* voor deze opdracht. U kunt de opdracht kiezen met deze sneltoets.

Naast een onderdeel staat een driehoekje (▶)

Als u dit onderdeel kiest, verschijnt een *vervolgmenu*, waarin aanvullende opdrachten staan weergegeven.

Het Systeemmenu gebruiken

Een toepassingsvenster, een toepassingspictogram, een documentvenster, een documentpictogram evenals sommige dialoogvensters hebben alle een Systeemmenu. In de volgende sectie vindt u informatie over het gebruik van het Systeemmenu in deze omgevingen.

Het Systeemmenu openen

De manier waarop u het Systeemmenu opent, is afhankelijk van de omgeving waarin u werkt: een toepassingsvenster, een documentvenster, een dialoogvenster of een pictogram.

Opmerking In toepassingen die documentvensters bevatten, ziet u wellicht meerdere Systeemmenu-symbolen. In de hoek geheel links bovenaan bevindt zich het symbool waarmee u de toepassing bestuurt. Met de overige symbolen bestuurt u de afzonderlijke documentvensters.

Het Systeemmenu voor een toepassingsvenster of toepassingspictogram openen:

Klik op het symbool Systeemmenu of klik op het toepassingspictogram. Let erop niet te dubbelklikken, want hierdoor wordt het venster gesloten of het pictogram vervangen door een venster.

1. Druk herhaaldelijk op ALT+ESC. Hierdoor schakelt u tussen de geopende toepassingsvensters en -pictogrammen, totdat u het gewenste venster of pictogram hebt bereikt.
2. Open het Systeemmenu door op ALT, SPATIEBALK te drukken (druk op ALT indien u het menu wilt sluiten zonder een menu-opdracht te kiezen).

Het Systeemmenu voor een documentvenster of documentpictogram openen:

Klik op het symbool Systeemmenu in het documentvenster, of klik op het documentpictogram.

Let erop niet te dubbelklikken. U sluit hiermee het venster of verandert het documentpictogram in een venster.

1. Druk herhaaldelijk op CTRL+F6 of CTRL+TAB. Hierdoor schakelt u tussen de geopende documentvensters en -pictogrammen binnen een toepassing totdat u het gewenste venster of pictogram hebt bereikt.

2. Open het Systeemmenu door op ALT, AFBREEKSTREEPJE (-) te drukken (druk op ALT indien u het menu wilt sluiten zonder een menu-opdracht te kiezen).

Het Systeemmenu van een dialoogvenster openen:

Klik op het symbool Systeemmenu in de linkerbovenhoek van het dialoogvenster, of druk op ALT, SPATIEBALK (druk op ALT indien u het menu wilt sluiten zonder een menu-opdracht te kiezen).

Het Systeemmenu in een niet-Windows-toepassing

Een niet-Windows-toepassing die in de standaardmodus is gestart, heeft geen toepassingsvenster en neemt het gehele scherm in beslag. Kies in het Help-menu van toepassingen die met Windows geleverd worden (toepassingen uit de groep Bureau-accessoires of de Hoofdgroep) de opdracht **Info** als u te weten wilt komen in welke modus Windows is gestart.

Zo opent u het Systeemmenu voor een niet-Windows-toepassing die in de standaardmodus is gestart:

1. Schakel van de toepassing over naar Windows door op ALT+ESC te drukken. Hierdoor wordt de toepassing onderaan het scherm weergegeven als een toepassingspictogram.
2. Klik op het pictogram. Of selecteer het gewenste pictogram door op ALT+ESC te drukken en druk vervolgens op ALT+SPATIEBALK om het Systeemmenu te openen.

Zo opent u het Systeemmenu voor een niet-Windows-toepassing die in de 386 "enhanced"-modus is gestart:

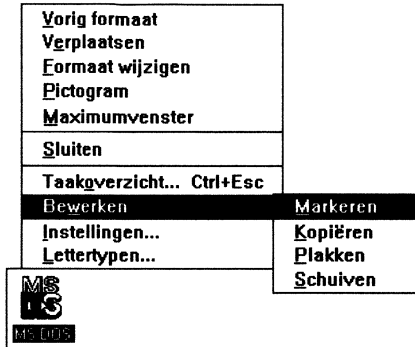
Klik op het symbool Systeemmenu in de linkerbovenhoek van het toepassingsvenster. Of klik op het pictogram indien het toepassingsvenster als pictogram is weergegeven.

Let erop niet te dubbelklikken, want hierdoor wordt het venster gesloten of het pictogram vervangen door een venster.

1. Druk herhaaldelijk op ALT+ESC. Hierdoor schakelt u tussen de geopende toepassingsvensters en -pictogrammen totdat u het gewenste venster of pictogram hebt bereikt.
2. Druk op ALT+SPATIEBALK (druk op ALT indien u het menu wilt sluiten zonder een menu-opdracht te kiezen).

Opmerking Het Systeemmenu voor een niet-Windows-toepassing die in de 386 "enhanced"-modus is gestart, bevat een vervolgmenu. U opent dit menu door op de opdracht **Bewerken** te klikken, of u kiest **Bewerken** en vervolgens drukt u op PIJL-RECHTS (of ENTER).

Systemmenu-opdrachten

In de volgende tabel ziet u een overzicht van de opdrachten in het Systemmenu. Niet elke toepassing beschikt over al deze opdrachten.

<u>Opdracht</u>	<u>Gebruik deze opdracht als u</u>
Vorig formaat	Het venster het vorige formaat wilt geven nadat u het hebt vergroot of verkleind tot een pictogram.
Verplaatsen	Met het toetsenbord het venster naar een andere positie wilt verplaatsen.
Formaat wijzigen	Met het toetsenbord het formaat van het venster wilt wijzigen.
Pictogram	Het venster tot pictogram wilt verkleinen.
Maximumvenster	Het venster tot maximaal formaat wilt vergroten.
Sluiten	Het venster of dialoogvenster wilt sluiten of de toepassing wilt afsluiten.
Taakoverzicht	Een taakoverzicht wilt openen. Hiermee kunt u tussen de door u gestarte toepassingen schakelen en de vensters en pictogrammen op het Bureaublad herschikken.

Opdracht

Gebruik deze opdracht als u

Volgende

Tussen de geopende documentvensters en pictogrammen wilt schakelen (slechts beschikbaar voor documentvensters).

Bewerken

Een vervolgmenu met aanvullende opdrachten wilt weergeven.

Instellingen

Een dialoogvenster wilt weergeven waarin informatie wordt gevraagd over multitasking-opties.

Lettertypen

Een dialoogvenster wilt weergeven waarin u informatie over lettertypen kan opgeven.

Met de opdracht **Bewerken** wordt een menu weergegeven met daarin de volgende vier opdrachten.

Opdracht

Gebruik deze opdracht als u

Markeren

Met het toetsenbord tekst wilt selecteren en naar het Klembord wilt verplaatsen.

Kopiëren

De geselecteerde tekst naar het Klembord wilt kopiëren.

Plakken

Tekst van het Klembord naar het werkvenster wilt kopiëren.

Schuiven

Informatie wilt bekijken die op dat moment niet zichtbaar is in het venster.

Zie hoofdstuk 7, "Niet-Windows-toepassingen", voor meer informatie over deze aanvullende opdrachten.

Werken met vensters

In deze sectie vindt u informatie over het verplaatsen van vensters, het wijzigen van het vensterformaat, het bladeren door de vensterinhoud en het schikken van vensters op het Bureaublad.

Zo verplaatst u een venster:

1. Sleep de titelbalk van het venster naar de nieuwe locatie. Terwijl u de muisaanwijzer verplaatst, wordt tegelijkertijd de omtrek van het venster verplaatst. Laat de muisknop los.

U annuleert de verplaatsing door op ESC te drukken voordat u de muisknop loslaat.

1. Selecteer het venster dat u wilt verplaatsen. Druk op ALT+ESC. Hierdoor schakelt u tussen de geopende toepassingsvensters totdat u het gewenste venster hebt bereikt. Druk op CTRL+F6 of CTRL+TAB als u tussen de vensters binnen het toepassingsvenster wilt schakelen.
2. Om een toepassingsvenster te verplaatsen, opent u het Systeemmenu door op ALT, SPATIEBALK te drukken. Om een documentvenster te verplaatsen, opent u het Systeemmenu door op ALT, AFBREEKSTREEPJE (-) te drukken.
3. Kies Verplaatsen in het Systeemmenu. Nu verandert de aanwijzer in een vierpuntige pijl.
4. Verplaats het venster met de pijltoetsen naar de nieuwe locatie. Terwijl u op de pijltoetsen drukt, wordt de omtrek van het venster verplaatst. Druk op ENTER. U annuleert de verplaatsing door op ESC te drukken voordat u op ENTER drukt.

Het formaat van een venster wijzigen:

Voor alle vensters is het minimumformaat circa 5 bij 2,5 cm. Bij sommige toepassingsvensters kan het formaat niet worden gewijzigd.

1. Selecteer het venster waarvan u het formaat wilt wijzigen.
2. Wijs een kader of hoek aan. Nu verandert de aanwijzer in een tweepuntige pijl. Sleep het kader of de hoek totdat het venster het gewenste formaat heeft.

Indien u een kader sleept, verandert het formaat van het venster enkel aan de zijde van dit kader. Indien u een hoek sleept, verandert gelijktijdig het formaat van de twee aaneengrenzende zijden die samen de hoek vormen. Door een vensteromtrek wordt aangegeven welk formaat en welke vorm u hebt geselecteerd.

3. Laat de muisknop los. U annuleert de wijziging door op ESC te drukken voordat u de muisknop loslaat.
1. Selecteer het venster waarvan u het formaat wilt wijzigen. Druk op ALT+ESC. Hierdoor schakelt u tussen de toepassingsvensters totdat het venster is bereikt waarvan u het formaat wilt wijzigen.
Druk op CTRL+F6 of CTRL+TAB als u tussen de vensters binnen de toepassingvensters wilt schakelen.
2. Om het formaat van een toepassingsvenster te wijzigen, opent u het Systeemmenu door op ALT, SPATIEBALK te drukken.
Om het formaat van een documentvenster te wijzigen, opent u het Systeemmenu door op ALT, AFBREEKSTREEPJE (-) te drukken.
3. Kies in het Systeemmenu **Formaat wijzigen**. Nu verandert de aanwijzer in een vierpuntige pijl.
4. Verplaats de aanwijzer met een pijltoets naar het gewenste kader.
Indien u het formaat in zowel horizontale als verticale richting wilt wijzigen, selecteert u een hoek van het venster door gelijktijdig twee pijltoetsen in te drukken. Selecteer bijvoorbeeld de rechterbovenhoek van het venster door op PIJL-OMHOOG+PIJL-RECHTS te drukken.
5. Verplaats het kader met een pijltoets.
Indien u het formaat zowel horizontaal als verticaal wijzigt, rekt u het venster naar rechts uit door op PIJL-RECHTS te drukken. Met PIJL-OMHOOG rekt u het venster uit naar de bovenkant van het Bureaublad.
6. Zodra het venster het gewenste formaat heeft, drukt u op ENTER. U annuleert de wijziging door op ESC te drukken voordat u op ENTER drukt.

Een venster tot pictogram verkleinen

Als u een toepassing wilt verlaten, kunt u het venster tot pictogram verkleinen, zodat de toepassing voor eventueel later gebruik beschikbaar is. U kunt tevens een documentvenster tot pictogram verkleinen.

Een venster tot pictogram verkleinen:

1. Selecteer het te verkleinen venster, en klik op het symbool Pictogram (het vak met een pijl-omlaag, rechts van het titelvak) in de rechterbovenhoek van het venster.

1. Selecteer het venster dat u wilt verkleinen. Druk op ALT+ESC. Hierdoor schakelt u tussen de toepassingsvensters. Door op CTRL+F6 of CTRL+TAB te drukken schakelt u tussen de documentvensters.
2. Om een toepassingsvenster te verkleinen, opent u het Systeemmenu door op ALT, SPATIEBALK te drukken.
Indien u een documentvenster verkleint, opent u het Systeemmenu door op ALT, AFBREEKSTREEPJE (-) te drukken.
3. Kies **Pictogram** in het Systeemmenu.

Als u een documentvenster tot maximumvenster hebt vergroot en het met het symbool Pictogram tot een pictogram wilt verkleinen, moet u het eerst tot het oorspronkelijke formaat terugbrengen. U kunt het venster ook verkleinen door **Pictogram** te kiezen in het Systeemmenu van het documentvenster.

Een venster vergroten

U kunt in de meeste gevallen een toepassingsvenster vergroten, zodat het een groter gedeelte van het Bureaublad of zelfs het gehele Bureaublad opvult. U kunt een documentvenster zodanig vergroten dat het gehele toepassingsvenster wordt opgevuld, met uitzondering van het gebied dat door de menubalk wordt ingenomen.

Zo vergroot u een venster tot een maximumvenster:

Selecteer het venster dat u wilt vergroten en klik op het symbool Maximumvenster in de rechterbovenhoek van het venster.

1. Selecteer het te vergroten venster. Druk op ALT+ESC. Hierdoor schakelt u tussen de toepassingsvensters en -pictogrammen totdat u het gewenste venster of pictogram hebt bereikt.
Door op CTRL+F6 of CTRL+TAB te drukken schakelt u tussen de documentvensters en -pictogrammen.
2. Om een toepassingsvenster te vergroten, opent u het Systeemmenu door op ALT, SPATIEBALK te drukken.
Om een documentvenster te vergroten opent u het Systeemmenu door op ALT, AFBREEKSTREEPJE (-) te drukken.

3. Kies **Maximumvenster** in het Systemmenu. Nu wordt het venster tot het maximale formaat vergroot. Het symbool Maximumvenster wordt vervangen door het symbool Vorig formaat.

Een documentvenster dat tot maximumvenster is vergroot, heeft geen eigen titelbalk meer. De symbolen Pictogram en Maximumvenster hebben slechts betrekking op het toepassingsvenster, niet op het documentvenster. Alleen het symbool Vorig Formaat heeft betrekking op het documentvenster.

Het formaat van een pictogram of venster herstellen

Met de opdracht **Vorig Formaat** brengt u een pictogram of venster terug tot het oorspronkelijke formaat.

Van een pictogram een venster maken:

Dubbelklik op het pictogram of kies de opdracht **Vorig Formaat** in het Systeemmenu.

1. Selecteer het pictogram waarvan u het formaat wilt herstellen.

Druk op ALT+ESC. Hierdoor schakelt u tussen de toepassingspictogrammen totdat u het pictogram hebt bereikt waarvan u het formaat wilt herstellen.

Door op CTRL+F6 of CTRL+TAB te drukken schakelt u tussen de documentpictogrammen totdat u het pictogram hebt bereikt waarvan u het formaat wilt herstellen.

2. Druk op ENTER.

Een vergroot venster terugbrengen tot het vorige formaat:

Klik op het symbool Vorig formaat in de rechterbovenhoek van het venster.

1. Om het formaat van een toepassingsvenster te herstellen, opent u het Systeemmenu door op ALT, SPATIEBALK te drukken.

Om het formaat van een documentvenster te herstellen, opent u het Systeemmenu door op ALT, AFBREEKSTREEPJE (-) te drukken.

2. Kies **Vorig Formaat**.

Een pictogram verplaatsen

U kunt een toepassings- of documentpictogram verplaatsen naar een andere lokatie op het Bureaublad, maar niet naar een ander toepassingsvenster of buiten het venster. Een toepassing kan immers niet binnen een andere toepassing werken.

Een pictogram verplaatsen:

1. Sleep het pictogram naar een nieuwe lokatie. De muisaanwijzer verandert in de omtrek van het pictogram, die u verplaatst door de muis te verplaatsen.
2. Laat de muisknop los.

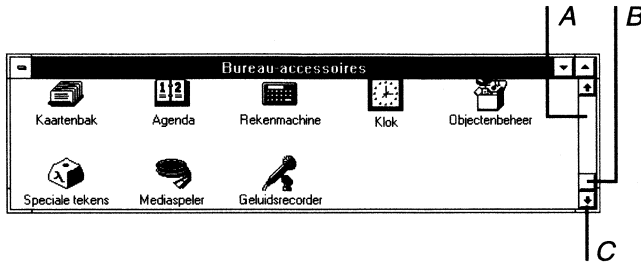
1. Selecteer het te verplaatsen pictogram. Druk op ALT+ESC. Hierdoor schakelt u tussen de toepassingspictogrammen totdat u het pictogram hebt bereikt dat u wilt verplaatsen.

Door op CTRL+F6 of CTRL+TAB te drukken schakelt u tussen de documentpictogrammen totdat u het pictogram hebt bereikt dat u wilt verplaatsen. U annuleert de verplaatsing door op ESC te drukken voordat u de muisknop loslaat.

2. Om een toepassingspictogram te verplaatsen, opent u het Systeemmenu door op ALT+SPATIEBALK te drukken.
Om een documentpictogram te verplaatsen, opent u het Systeemmenu door op ALT, AFBREEKSTREEPJE (-) te drukken.
3. Kies Verplaatsen in het Systeemmenu. Verplaats het pictogram met de pijltoetsen naar een nieuwe lokatie. Terwijl u de pijltoetsen gebruikt, wordt de omtrek van het pictogram verplaatst.
4. Druk op ENTER. U annuleert de verplaatsing door op ESC te drukken voordat u op ENTER drukt.

De schuifbalken gebruiken

Sommige vensters en dialoogvensters zijn voorzien van schuifbalken waarmee u informatie zichtbaar kunt maken die niet in het vensterkader past.

- A Schuifbalk
- B Schuifblokje
- C Schuifpijl

Schuiven door informatie die is weergegeven in een venster of dialoogvenster:

Sleep het schuifblokje om door de informatie in een lijst of document te schuiven of gebruik de volgende schuiftechnieken.

Schuiven

Een regel omhoog of omlaag

Een venster

Doorlopend

Naar een willekeurige positie

Doe het volgende

Klik op de schuifpijl-omhoog of de schuifpijl-omlaag.

Klik boven of onder het schuifblokje op de verticale schuifbalk en links of rechts van het schuifblokje op de horizontale schuifbalk.

Wijs een van de schuifpijlen aan en houd de muisknop ingedrukt.

Sleep het schuifblokje op de schuifbalk naar de gewenste positie. Welk gedeelte van het document of de lijst wordt weergegeven, is afhankelijk van de positie waarnaar u het schuifblokje verplaatst.

Druk op de pijltoets die in de gewenste schuifrichting wijst. U kunt tevens de volgende schuiftechnieken gebruiken.

Schuiven

Een regel omhoog of omlaag

Een beeldscherm omhoog of omlaag

Een beeldscherm naar links of naar rechts

Naar het begin van een regel

Naar het einde van een regel

Naar het begin van het document

Naar het einde van het document

Druk op

PIJL-OMHOOG of -OMLAAG

PGUP of PGDN

CTRL+PGUP of CTRL+PGDN

HOME

END

CTRL+HOME

CTRL+END

Een venster sluiten

Kies **Afsluiten** in het menu **Bestand**. Of kies **Sluiten** in het Systeemmenu. U bereikt hetzelfde effect door te dubbelklikken op het Systeemmenu-symbool.

Een dialoogvenster gebruiken

In een *dialoogvenster* wordt u om informatie gevraagd over de taak die u in Windows uitvoert of er wordt informatie gegeven die voor u van belang kan zijn.

Als achter een menu-opdracht puntjes (...) staan, betekent dit dat een dialoogvenster verschijnt nadat u de desbetreffende opdracht hebt gekozen. In de meeste dialoogvensters staan opties die u kunt selecteren. Nadat u een of meer opties hebt opgegeven, voert u de opdracht uit door een opdrachtknop te kiezen. Andere dialoogvensters kunnen aanvullende informatie geven, waarschuwingen of berichten ter indicatie dat de opgegeven taak niet kan worden uitgevoerd.

Een dialoogvenster verplaatsen:

1. Sleep de titelbalk van het dialoogvenster naar de nieuwe lokatie. Door de muisaanwijzer te verplaatsen, verplaatst u tevens de omtrek van het dialoogvenster. Laat de muisknop los.

U annuleert de verplaatsing door op ESC te drukken voordat u de muisknop loslaat.

1. Selecteer het te verplaatsen dialoogvenster. Open het Systeemmenu door op ALT, SPATIEBALK te drukken.
2. Kies **Verplaatsen** in het Systeemmenu. Nu verandert de aanwijzer in een vierpuntige pijl.
3. Verplaatst het dialoogvenster met de pijltoetsen naar de nieuwe lokatie. Druk op ENTER. U annuleert de verplaatsing door op ESC te drukken voordat u op ENTER drukt.

Verplaatsen binnen een dialoogvenster

Vaak moet u de cursor binnen een dialoogvenster verplaatsen als u een of meer opties wilt selecteren. De huidige geselecteerde optie is gemarkeerd met de selectiecursor. Deze kan een gestippelde rechtoek, een highlight, of beide zijn.

Verplaatsen binnen een dialoogvenster:

Klik op de optie of het venstergebied waar u naar toe wilt gaan.

1. U gaat vooruit (doorgaans van links naar rechts en van boven naar beneden) door op TAB te drukken. Indien u op SHIFT+TAB drukt, gaat u in tegenovergestelde richting. Of typ, terwijl u ALT ingedrukt houdt, de letter die in de optie naam of groep is onderstreept.
2. Binnen een venstergebied verplaatst u de cursor van de ene optie naar de andere met de pijltoetsen.

Soorten opties

Opdrachtknoppen

Als u een *opdrachtknop* kiest, leidt dit onmiddellijk tot een bepaalde actie. De knoppen OK, Annuleren en Help vormen de algemene opdrachtknoppen. Dikwijls bevinden deze zich aan de onder- of rechterzijde van het dialoogvenster.

Als u een opdrachtknop kiest waarachter puntjes (...) staan, wordt een ander dialoogvenster geopend. Door een opdrachtknop te kiezen die is gemarkeerd met groter dan-tekens (>>) breidt u het actieve dialoogvenster uit. Niet-beschikbare knoppen zijn lichter gekleurd. Het kader om de geselecteerde knop is donkerder dan bij de overige knoppen.

Kies de knop Annuleren als u het dialoogvenster wilt sluiten zonder de opdracht uit te voeren.

Een opdrachtknop kiezen:

Klik op de opdrachtknop.

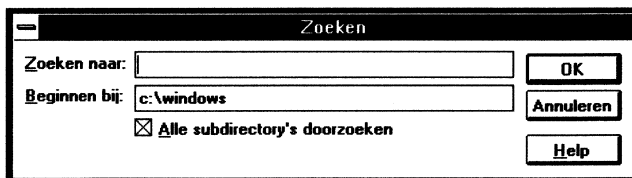
Druk op TAB om naar de gewenste knop te gaan. De geselecteerde knop is nu met een donker kader omgeren.

Druk op de SPATIEBALK of op ENTER.

Hint Indien in de naam van een knop een letter is onderstreept, kunt u de opdrachtknop kiezen door de letter te typen terwijl u ALT ingedrukt houdt.

Tekstvakken

In een *tekstvak* typt u informatie.

Als u de cursor naar een leeg tekstvak verplaatst, wordt geheel links in het vak de *invoegpositie* (een knipperend verticaal streepje) weergegeven. De tekst die u typt, begint bij de invoegpositie.

Indien het vak waarnaar u de cursor verplaatst reeds tekst bevat, wordt deze tekst geselecteerd en door elke willekeurige tekst die u daarna typt, vervangen. U kunt tevens de bestaande tekst verwijderen door op DEL of BACKSPACE te drukken. Zie "Werken met tekst" in hoofdstuk 2, voor meer informatie over het bewerken van tekst.

In een tekstvak tekst selecteren:

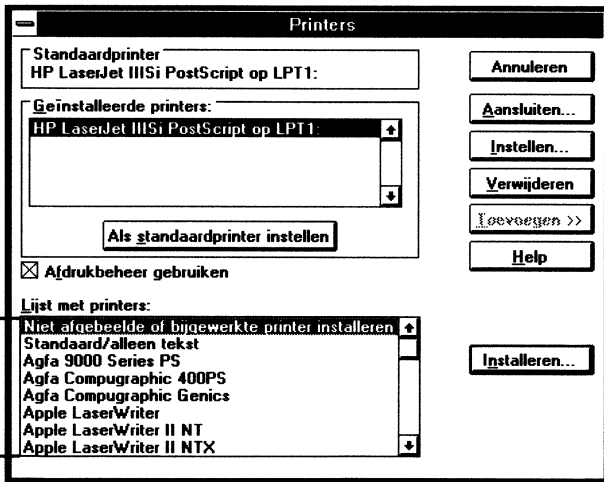
Sleep de aanwijzer over de te selecteren tekst. Of selecteer de tekst per woord door op het woord te dubbelklikken.

1. Ga met de pijltoetsen naar het eerste teken in het vak dat u wilt selecteren.
2. U breidt de selectie uit door op een pijltoets te drukken terwijl u SHIFT ingedrukt houdt (door op SHIFT+HOME te drukken breidt u de selectie uit tot en met het eerste teken in het vak. Door op SHIFT+END te drukken breidt u de selectie uit tot en met het laatste teken in het vak).

Keuzelijsten

In een *keuzelijst* worden beschikbare keuzen weergegeven. Indien niet alle keuzen in het vak passen, kunt u met schuifbalken snel door de gehele lijst schuiven. Meer informatie over schuiven vindt u eerder in dit hoofdstuk in "De schuifbalken gebruiken".

A

A In keuzelijsten worden de beschikbare keuzen weergegeven.

Klik op de schuifpijlen totdat het te selecteren onderdeel in de keuzelijst zichtbaar is. Klik op het onderdeel en kies vervolgens de gewenste opdrachtknop.

Of selecteer het onderdeel en voer de opdracht uit door op het onderdeel te dubbelklikken.

Schuif met de pijltoetsen naar het gewenste onderdeel. Of typ de eerste letter van het te selecteren onderdeel. Hierdoor wordt de selectiecursor verplaatst naar het eerste onderdeel dat met deze letter begint. Druk op ENTER.

In een keuzelijst meerdere opeenvolgende onderdelen selecteren:

Klik op het eerste onderdeel dat u wilt selecteren en sleep de cursor vervolgens naar het laatste onderdeel dat u wilt selecteren. Door op een willekeurig onderdeel in de lijst te klikken annuleert u de selectie.

Of klik op het eerste te selecteren onderdeel, druk op SHIFT, en houd deze toets ingedrukt terwijl u op het laatste onderdeel klikt dat u wilt selecteren. Nu zijn beide onderdelen evenals alle tussenliggende onderdelen geselecteerd. Door SHIFT los te laten en op een willekeurig onderdeel te klikken annuleert u de selectie.

Verplaats de cursor met PIJL-OMHOOG of PIJL-OMLAAG naar het eerste onderdeel dat u wilt selecteren. Druk op SHIFT en houd deze toets ingedrukt. Blijf herhaaldelijk op de pijltoets drukken totdat alle gewenste onderdelen zijn geselecteerd.

Door SHIFT los te laten en op PIJL-OMHOOG of PIJL-OMLAAG te drukken annuleert u de selectie.

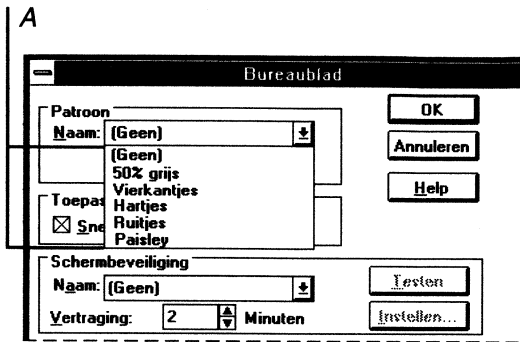
In een keuzelijst meerdere niet-opeenvolgende onderdelen selecteren alleen met de muis

Houd CTRL ingedrukt en klik op elk onderdeel dat u wilt selecteren. Door CTRL ingedrukt te houden en nogmaals op het onderdeel te klikken annuleert u de selectie.

Opmerking In sommige toepassingen kunt u met andere toetsen meerdere onderdelen selecteren. Meer informatie vindt u in het handboek van de desbetreffende toepassing, evenals in bijlage C, "Sneltoetsen".

Vervolgkeuzelijsten

Een *vervolgkeuzelijst* wordt in eerste instantie weergegeven als een rechthoekig vak waarin de huidige selectie met de selectiecursor is gemarkeerd. Als u de pijl in het vierkante vak rechts selecteert, verschijnt een lijst met beschikbare keuzen.

A Geopende vervolgkeuzelijsten waarin de beschikbare keuzen zijn weergegeven.

Een vervolgkeuzelijst openen en een lijstonderdeel selecteren:

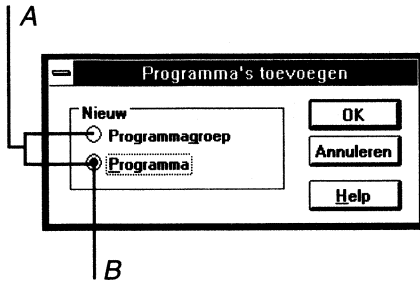
1. Open de lijst door op de pijl rechts van de keuzelijst te klikken.
2. Klik op de schuifpijl-omhoog of de schuifpijl-omlaag. Of ga naar het onderdeel dat u wilt selecteren door het schuifblokje te slepen. Klik op het onderdeel.

1. Open de lijst door op ALT+PIJL-OMLAAG te drukken.
2. Druk op PIJL-OMHOOG of PIJL-OMLAAG totdat u het te selecteren onderdeel hebt bereikt.
3. Selecteer het onderdeel door op ALT+PIJL-OMHOOG of ALT+PIJL-OMLAAG te drukken.

Keuzerondjes

U kunt slechts één keuzerondje tegelijk selecteren. In het geselecteerde keuzerondje staat een zwarte stip. Niet-beschikbare opties worden lichter gekleurd weergegeven.

A Keuzerondjes vertegenwoordigen elkaar uitsluitende opties.

B Deze optie is ingeschakeld

Een keuzerondje selecteren:

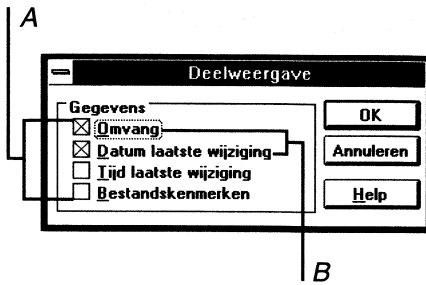
Klik op het keuzerondje.

Ga naar de gewenste keuzegroep door op TAB te drukken en selecteer het keuzerondje met de pijltoetsen. Indien in de optie een letter is onderstreept, kunt u het keuzerondje selecteren door ALT ingedrukt te houden en de onderstreepte letter te typen.

Aankruisvakjes

Een *aankruisvakje* naast een optie geeft aan dat u de optie kunt selecteren of uitschakelen. Als een aankruisvakje is geselecteerd, staat er een X in. De namen van niet-beschikbare opties worden lichter gekleurd weergegeven.

Opmerking Een gearceerd aankruisvakje betekent dikwijls dat bepaalde aanvullende keuzen betrekking hebben op deze optie, maar bij sommige toepassingen geldt een andere betekenis. In Windows Setup kunt u bijvoorbeeld in het dialoogvenster **Windows-onderdelen toevoegen/verwijderen** aangeven dat u alleen geselecteerde LEESMIJ-bestanden wilt toevoegen. In dit geval wordt het aankruisvakje bij de LEESMIJ-bestanden gearceerd weergegeven.

A Aankruisvakjes vertegenwoordigen elkaar niet uitsluitende opties.

B Deze opties zijn geselecteerd

Aankruisvakje selecteren of uitschakelen:

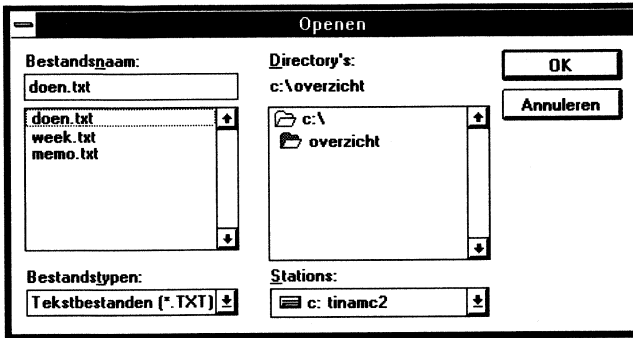
Klik op elk leeg aankruisvakje dat u wilt selecteren. U schakelt een geselecteerd aankruisvakje uit door er nogmaals op te klikken.

Ga met TAB naar het aankruisvakje dat u wilt selecteren selecteer het aankruisvakje door op de SPATIEBALK te drukken. U schakelt het aankruisvakje uit door nogmaals op de SPATIEBALK te drukken. Indien in de naam van de optie een letter is onderstreept, selecteert u het aankruisvakje of schakelt u het uit door de onderstreepte letter te typen terwijl u ALT ingedrukt houdt.

Algemene dialoogvensters

Bepaalde menu-opdrachten, zoals de opdracht **Openen** in het menu **Bestand**, zijn voor diverse Windows-toepassingen hetzelfde. Na keuze van een van deze opdrachten wordt een dialoogvenster geopend. Het dialoogvenster is hetzelfde, ongeacht de toepassing. Dankzij deze dialoogvensters bespaart u tijd, omdat u in de keuzelijsten informatie kunt selecteren zonder dat u deze hoeft te typen. De algemene dialoogvensters bevatten alle dezelfde basisonderdelen. Aansluitend wordt elk afzonderlijk onderdeel beschreven.

Bestandsnaam

Het huidige geselecteerde bestand, voor zover aanwezig, staat in het venster, bovenaan dit dialoogvenstergedeelte. In de keuzelijst staan de overige bestanden die u kunt selecteren.

Een bestand selecteren:

Klik in de keuzelijst op de bestandsnaam. Klik op de schuifpijl rechts van de keuzelijst als u meer bestandsnamen wilt zien.

1. Ga naar de keuzelijst door op TAB te drukken.
2. Ga naar de bestandsnaam door op PIJL-OMLAAG te drukken en selecteer de bestandsnaam door op de SPATIEBALK te drukken.
U maakt de selectie ongedaan door nogmaals op de SPATIEBALK te drukken.

Directory's

Een pictogram links van de directorynaam geeft aan welke directory geopend is.

Een andere directory openen:

Dubbelklik op de directory. Klik op de schuifpijl rechts van de keuzelijst als u meer directorynamen wilt zien.

Ga naar de keuzelijst door op TAB te drukken. Ga naar de directorynaam door op PIJL-OMHOOG of PIJL-OMLAAG te drukken. Selecteer de directory door op ENTER te drukken.

Bestandstypen

In deze sectie worden de bestanden gespecificeerd die in het bestandsnaamgebied staan. Het huidige bestandstype en de bijbehorende toevoeging worden weergegeven. In het dialoogvenster **Opslaan als** heet dit gebied "Bestand opslaan als type". De procedures zijn in beide gevallen hetzelfde.

Een ander bestandstype selecteren:

Klik op de pijl rechts van de vervolgkeuzelijst. Hierdoor worden overige bestandstypen weergegeven. Klik op het bestandstype dat u wilt weergeven.

1. Ga naar de keuzelijst door op TAB te drukken. Druk op PIJL-OMLAAG of -RECHTS. Hierdoor worden overige bestandstypen weergegeven.
2. Selecteer het bestandstype door op PIJL-OMHOOG of PIJL-OMLAAG te drukken. Tot slot drukt u op ENTER.

Stations

Een ander station selecteren:

Klik op de pijl rechts van de vervolgkeuzelijst. Hierdoor worden de overige stations weergegeven. Klik op het gewenste station.

1. Ga naar de keuzelijst door op TAB te drukken.
2. Druk op PIJL-OMLAAG of -RECHTS. Hierdoor worden de overige stations weergegeven.
3. Selecteer het gewenste station door op PIJL-OMHOOG of PIJL-OMLAAG te drukken. Tot slot drukt u op ENTER.

Een dialoogvenster sluiten

Als u een opdrachtknop kiest, wordt het dialoogvenster gesloten en de gekozen opdracht wordt uitgevoerd. U kunt het dialoogvenster ook sluiten om een opdracht te annuleren.

Een dialoogvenster sluiten zonder dat de opdracht wordt uitgevoerd:

Kies de knop Annuleren. Of dubbelklik op het symbool Systeemmenu. Of druk op ESC.

Indien zich in het dialoogvenster geen knop Annuleren bevindt, kiest u in het Systeemmenu de opdracht **Sluiten** (of druk op ALT+F4), of u kiest een knop waarmee u het dialoogvenster wel kunt sluiten.

Windows Help gebruiken

Met de schermhulpfunctie kunt u in Windows op eenvoudige en snelle wijze informatie krijgen over de taak die u op dat moment uitvoert, een functie waarover u graag meer zouat willen weten of een opdracht die u gaat gebruiken. Zolang een opdrachtknop Help of een menu-opdracht **Help** zichtbaar is, kunt u Windows Help gebruiken.

De toepassingen en Bureau-accessoires die bij Windows worden geleverd (behalve klok) zijn voorzien van een schermhulpfunctie zoals in deze sectie beschreven. Ook andere toepassingen beschikken soms over een schermhulpfunctie. Meer informatie vindt u in het handboek bij uw toepassing.

Tip Door het formaat van het Help-venster te wijzigen en het venster naast de actieve toepassing te plaatsen, houdt u Help binnen handbereik.

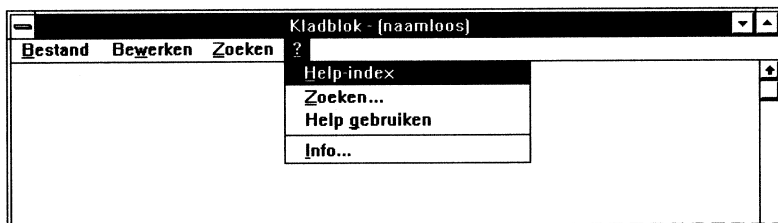
Het Help-menu gebruiken

Doorgaans is het Help-menu het laatste menu op de menubalk. Als u Help kiest op de menubalk wordt een lijst met Help-onderwerpen afgebeeld.

Zo kiest u Help in een menu:

Klik op het Help-menu en op de gewenste menu-opdracht

Druk op ALT, H en typ de letter die in de naam van de gewenste menu-opdracht is onderstreept.

Of ga naar het gewenste onderdeel door op PIJL-OMHOOG of PIJL-OMLAAG te drukken, en druk vervolgens op ENTER.

Indien u voor het eerst de schermhulpfunctie gebruikt, is het wellicht handig in het Help-menu de opdracht **Help gebruiken** te kiezen.

In Windows vindt u in de meeste Help-menu's de volgende standaardopdrachten.

<u>Menu-opdracht</u>	<u>Resultaat</u>
Help-index	Een alfabetische lijst met alle Help-onderwerpen voor de gebruikte toepassing.
Zoeken	Een dialoogvenster waarmee u informatie over een specifiek onderwerp kunt opzoeken.
Help gebruiken	Informatie over het gebruik van Windows Help.
Info (toepassing)	Informatie over de gebruikte toepassing, zoals copyright, bedrijfsnaam en serienummer; de modus waarin Windows is gestart en de hoeveelheid geheugen die op uw computer beschikbaar is.

Opmerking Het Help-menu in Programmabeheer bevat tevens het Windows Zelfstudieprogramma. Door dit onderwerp te kiezen start u de online Zelfstudie-oefeningen waarmee u de basistechnieken leert voor zowel het werken met de muis als het werken in Windows.

In Help informatie zoeken

Kies in het Help-menu de opdracht **Index** of druk op F1. Er wordt dan een lijst weergegeven met de Help-onderwerpen die betrekking hebben op de door u gebruikte toepassing. Kies in het Help-menu de opdracht **Zoeken** of kies in het Help-venster de knop Zoeken als u naar specifieke informatie wilt zoeken.

Zoeken naar informatie

Een Help-onderwerp zoeken:

1. Kies in het Help-menu van uw toepassing **Zoeken**. Of start Help door op F1 te drukken en kies vervolgens de knop Zoeken. Het dialoogvenster **Zoeken** verschijnt.
2. Selecteer het woord of tekstgedeelte waarnaar u wilt zoeken. Zodra u begint te typen wordt in de keuzelijst geschoven naar de trefwoorden die het meeste overeenkomen met hetgeen u typt.

3. Kies de knop **Onderwerpen weergeven**. Onderin het dialoogvenster wordt een lijst met onderwerpen weergegeven. Selecteer het onderwerp dat u wilt bekijken en kies vervolgens de knop **Ga naar**. Op het scherm verschijnt informatie over het door u geselecteerde onderwerp.

Opmerking U hoeft in het dialoogvenster **Zoeken** niet het gehele woord te typen. Er wordt automatisch gezocht naar de beschikbare trefwoorden die het meeste overeenkomen met de door u getypte tekens.

Met de Help-index informatie zoeken

De Help-index opvragen en een onderwerp kiezen:

1. Kies in het Help-menu de opdracht **Help-index**. Of druk in de toepassing waarin u op dat moment werkt op **F1**. Het venster dat de Help-index bevat wordt geopend.
2. Schuif naar het onderwerp waarover u informatie wilt hebben. Klik op het gewenste onderwerp. Of druk op **TAB** totdat u het gewenste onderwerp hebt bereikt en druk vervolgens op **ENTER**.

Help bij een dialoogvenster opvragen

Zo vraagt u Help op bij een dialoogvenster:

1. Indien u het dialoogvenster gebruikt, kiest u de knop **Help** of u drukt op **F1**.
Er wordt een venster geopend waarin het dialoogvenster wordt beschreven. Indien in het dialoogvenster slechts enkele gebieden staan, bevat het venster alle informatie over de dialoogvensterprocedures. Bij meer ingewikkelde dialoogvensters verschijnt er een lijst waaruit u een gebied kunt selecteren.
2. Selecteer het gebied waarover u informatie wilt hebben.
Er verschijnt een voorgrondvenster waarin informatie over de dialoogvensterprocedures wordt weergegeven (indien het venster geen Systeemmenu heeft, sluit u het venster door op een willekeurige toets te drukken of door met de muis op een willekeurige plaats op het scherm te klikken).

Tip Vaak is het handig het formaat van het Help-venster te wijzigen en het venster zodanig te schikken dat dit het dialoogvenster niet overlapt. Meer informatie vindt u eerder in dit hoofdstuk in "Werken met vensters".

Aanvullende methoden

Nadat u de informatie over een onderwerp hebt gelezen, kunt u verschillende dingen doen. Indien bij de informatie een lijst met onderwerpen staat die op het door u gekozen onderwerp betrekking hebben, kunt u een van deze onderwerpen kiezen. U kunt tevens een van de knoppen kiezen die zich aan de bovenzijde van het Help-venster bevinden.

Gebruik deze knop

Als u

Index

De Help-index voor uw toepassing wilt bekijken.

Zoeken

Informatie wilt zoeken over een onderwerp (trefwoord of tekstgedeelte) dat u in een lijst hebt geselecteerd of in het vak "Zoeken naar" hebt getypt.

Terug

In omgekeerde richting door de Help-onderwerpen die u reeds hebt wilt gaan Help-index bereikt.

Yorige

Een complete lijst wilt bekijken met alle Help-onderwerpen die u gedurende de huidige Windows-sessie achtereenvolgens hebt bekeken.

Een lijst wilt bekijken van de termen die in de schermhulpfunctie worden gebruikt.

Bij sommige toepassingen kan het Help-venster tevens een van de volgende knoppen bevatten.

Gebruik deze knop

Als u

In een serie onderwerpen die op hetzelfde onderwerp betrekking hebben het vorige onderwerp wilt bekijken. De knop wordt lichter gekleurd weergegeven zodra u het eerste onderwerp in de serie hebt bereikt.

In een serie onderwerpen die op hetzelfde onderwerp betrekking hebben het volgende onderwerp wilt bekijken. De knop wordt lichter gekleurd weergegeven zodra u het laatste onderwerp in de serie hebt bereikt.

Definities bekijken

Bepaalde termen in de Help-woordenlijst zijn onderstreept met een gestippelde lijn.

Een definitie van een term weergeven:

Klik op de term. Er wordt een definitie afgebeeld. Door op een willekeurige plaats te klikken, verwijdert u de definitie van het scherm.

Ga naar de term door op TAB te drukken en druk op ENTER. Er wordt een definitie afgebeeld. Door op ESC te drukken verwijdert u de definitie van het scherm.

Hoofdstuk 2

Toepassingen

Werken met toepassingen

Een groot voordeel van Windows is dat u meerdere toepassingen tegelijkertijd actief kunt hebben. Met Windows kunt u ook uw toepassingen in voor u zinnvolle groepen onderbrengen. In dit hoofdstuk vindt u een uiteensetting van alle Windows-functies die u tijdens het werken met uw toepassingen kunt gebruiken.

Soorten toepassingen

U kunt verschillende soorten toepassingen onder het Windows-besturingssysteem starten. In deze sectie worden de volgende vier soorten toepassingen beschreven:

- Windows-toepassingen - ontworpen voor Windows versie 3.0 en hoger.
- Oudere Windows-toepassingen - ontworpen voor Windows-versies die ouder zijn dan versie 3.0.
- Niet-Windows-toepassingen.
- Geheugenresidente programma's.

Windows-toepassingen

Voor Windows-toepassingen hebt u Windows versie 3.0 of hoger nodig. De Windows-toepassingen zijn over het algemeen zeer grafisch van aard en de menu's, opdrachten en dialoogvensters zien er hetzelfde uit als bij Windows.

Verschiede Windows-toepassingen worden met Windows geleverd, zoals: Bestandsbeheer en Configuratiescherm in de Hoofdgroep en Write, Paintbrush en Kladblok in de groep Bureau-accessoires.

Oudere Windows-toepassingen

Sommige Windows-toepassingen zijn ontworpen voor eerdere versies van Windows en functioneren niet goed onder Windows versie 3.0 en hoger. Indien u over een oudere Windows-toepassing beschikt, kunt u het beste een bijgewerkte versie daarvan bestellen. Indien uw toepassing niet geschikt is voor gebruik onder Windows versie 3.0 of hoger, wordt een dialoogvenster afgebeeld waarin u gewaarschuwd wordt dat er een compatibiliteitsprobleem is.

Indien u OK kiest, wordt de toepassing gestart, ook al is deze niet geschikt voor deze versie van Windows. De werking ervan is echter niet betrouwbaar.

Niet-Windows-toepassingen

Een *niet-Windows*-toepassing is ontworpen voor gebruik onder MS-DOS en niet speciaal geschikt voor gebruik onder Windows. Toch kunt u de meeste niet-Windows-toepassingen onder Windows gebruiken. In hoofdstuk 7, "Niet-Windows-toepassingen", vindt u meer informatie hierover.

Geheugenresidente programma's

Een *geheugenresident programma* is een soort niet-Windows-toepassing. Wanneer u het programma onder MS-DOS start, wordt het in het geheugen geladen en is het ook beschikbaar wanneer een andere toepassing actief is. Deze programma's worden ook wel TSR (*terminate-and-stay-resident*)-programma's genoemd.

Er zijn twee typen geheugenresidente programma's:

In hoofdstuk 7, "Niet-Windows-toepassingen", vindt u meer informatie over het gebruik van geheugenresidente programma's.

Een toepassing starten

In Windows kunt u op verschillende manieren een toepassing starten:

- Kies een toepassing uit een groep in Programmabeheer.
- Kies een programmabestand (of een PIF-bestand) uit een directoryvenster in Bestandsbeheer. In hoofdstuk 8, "PIF Editor", vindt u meer informatie over deze methode van starten van een toepassing.
- Kies de opdracht **Starten** uit het menu **Bestand** in Programmabeheer of Bestandsbeheer.
- Gebruik de MS-DOS aanwijzing (alleen voor niet-Windows-toepassingen).

Een toepassing starten vanuit Programmabeheer

Indien de toepassing zich in een groep bevindt, start u de toepassing het gemakkelijkst door het corresponderende pictogram in het groepsvenster te kiezen. Indien de toepassing een document bevat, wordt dit in de werkruimte van de toepassing geladen. In hoofdstuk 3, "Programmabeheer", vindt u meer informatie over deze methode.

Zo start u een toepassing vanuit een groep:

Open het venster Programmabeheer. Dubbelklik het desbetreffende groepsvensterpictogram. Dubbelklik op het pictogram voor de toepassing.

1. Open het venster Programmabeheer.
2. Indien u het groepsvenster wilt openen dat de gewenste toepassing bevat, drukt u eerst op CTRL+TAB, zodat de groep wordt geselecteerd, en vervolgens op ENTER.
3. Met de pijltoets verplaatst u de selectiecursor naar het pictogram van de gewenste toepassing of u typt de eerste letter van de naam van de toepassing.
4. Kies de opdracht **Openen** in het menu **Bestand**. Of druk op ENTER.

Tip Indien u Programmabeheer steeds tot een pictogram wilt laten verkleinen wanneer u een toepassing start, kiest u in Programmabeheer in het menu **Opties** de opdracht **Pictogram bij toepassing**.

Een toepassing starten vanuit Bestandsbeheer

Indien u een toepassing vanuit Bestandsbeheer wilt starten, kiest u het programmabestand van de toepassing in het directoryvenster. Een programmabestand heeft een naam met de toevoeging .COM, .EXE, .PIF of .BAT.

Tip Indien u een toepassing veelvuldig gebruikt, is het wellicht handiger deze aan een groep in Programmabeheer toe te voegen in plaats van de toepassing te starten vanuit Bestandsbeheer. Zie hoofdstuk 3, "Programmabeheer".

Een toepassing vanuit Bestandsbeheer starten:

1. Dubbelklik in de Hoofdgroep op het pictogram Bestandsbeheer.
2. Klik op het stationspictogram van het gewenste station en op het directorypictogram van de gewenste directory.
3. Dubbelklik op de bestandsnaam.

1. Verplaats de selectiecursor met de pijltoetsen in de Hoofdgroep naar het pictogram Bestandsbeheer en druk vervolgens op ENTER.
2. Druk op CTRL plus de letter van het station dat u wilt activeren.
3. Open de gewenste directory met PIJL-OMHOOG of -OMLAAG.
4. Druk op TAB om de selectiecursor naar de rechterhelft van het directoryvenster te verplaatsen.
5. Selecteer de bestandsnaam met PIJL-OMHOOG of -OMLAAG.
6. Kies de opdracht **Openen** in het menu **Bestand**. Of druk op ENTER.

Indien u Bestandsbeheer steeds tot een pictogram wilt laten verkleinen wanneer u een toepassing start, kiest u in Bestandsbeheer in het menu **Opties** de opdracht **Pictogram bij toepassing**.

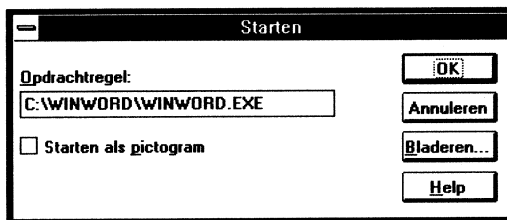
Opmerking Vanuit het venster Bestandsbeheer kunt u snel bestanden afdrukken en allerlei andere bestandsbewerkingen uitvoeren door met de muis het bestandspictogram bovenop het gewenste toepassingsvenster of pictogram te plaatsen. Zie "Taken uitvoeren door pictogrammen te slepen", verderop in deze sectie.

Een toepassing starten met de opdracht Starten

Indien u een toepassing wilt starten die u slechts af en toe gebruikt of nog niet aan een groep hebt toegevoegd, kunt u de opdracht **Starten** gebruiken. U kunt tevens een document opgeven dat moet worden geopend wanneer u de toepassing start.

Een toepassing starten met de opdracht Starten:

1. Kies de opdracht **Starten** in het menu **Bestand** in Programmabeheer of Bestandsbeheer. Het dialoogvenster **Starten** wordt afgebeeld.

2. Typ het pad en de naam van het programmabestand, met inbegrip van de eventuele toevoeging. (In Bestandsbeheer hoeft u het pad niet te typen indien het programmabestand zich in de huidige directory bevindt.) In Programmabeheer kunt u de knop **Bladeren** kiezen indien u een lijst met programmabestanden wilt afbeelden en daarin een keuze wilt maken.

In de meeste gevallen kunt u tegelijk met een toepassing een document openen. Typ daartoe achter de naam van het programmabestand een spatie en de bestandsnaam van het document, met inbegrip van het pad. Indien u bijvoorbeeld het document wilt openen met de naam NIEUWSBR.PM3 in de subdirectory AUGUSTUS van C:\PAGEMKR, typt u het volgende:

c:\pagemkr\pm.exe c:\pagemkr\augustus\nieuwsbr.pm3

3. Indien u de toepassing wilt verkleinen tot een pictogram zodra deze wordt gestart, schakelt u "Starten als pictogram" in. Kies de knop OK. Of druk op ENTER.

Een toepassing starten met de MS-DOS aanwijzing

Over het algemeen kunt u uw niet-Windows-toepassingen zodanig installeren dat deze vanuit Programmabeheer kunnen worden gestart. In hoofdstuk 7, "Niet-Windows-toepassingen" vindt u meer informatie hierover. Niet-Windows-toepassingen die niet op deze manier zijn geïnstalleerd, kunt u starten met Bestandsbeheer of met MS-DOS opdrachten.

De MS-DOS aanwijzing starten:

In Programmabeheer kiest u het Hoofdgroepspictogram. Dubbelklik op het pictogram voor de MS-DOS aanwijzing. Of verplaats de selectiecursor met de pijltoetsen naar het pictogram en druk vervolgens op ENTER.

Wanneer de MS-DOS aanwijzing wordt afgebeeld, kunt u de MS-DOS opdrachten typen waardoor uw niet-Windows-toepassing wordt gestart.

Terug naar Windows:

Typ **exit** achter de MS-DOS aanwijzing en druk vervolgens op ENTER.

U kunt MS-DOS ook verlaten en overschakelen naar Windows zonder dat u de aanwijzing beëindigt. Informatie over het overschakelen van de ene toepassing naar de andere vindt u in de volgende sectie.

Waarschuwing Sommige MS-DOS opdrachten functioneren niet naar behoren indien Windows actief is. Opdrachten die u niet moet gebruiken terwijl Windows actief is, zijn **chkdsk/f** de opdracht **undelete** en hulpprogramma's voor schijfcomprimering of optimalisering, zoals het hulpprogramma Norton SD.EXE. Sluit Windows eerst af voordat u dergelijke opdrachten gebruikt.

Twee of meer toepassingen actief hebben

Wanneer toepassingen tegelijkertijd actief zijn, maken zij gemeenschappelijk gebruik van de voorzieningen van de computer. De wijze waarop de toepassingen dat doen, hangt af van het type computer, het type en de hoeveelheid beschikbaar geheugen, de aard van de toepassingen (Windows of niet-Windows) en de modus waarin Windows actief is.

Indien u wilt weten in welke modus Windows actief is, kiest u in het Help-menu de opdracht **Info** (te kiezen in een toepassing in de Hoofdgroep of de groep Bureau-accessoires).

Opmerking Indien Windows niet in de standaardmodus maar in de 386 "enhanced"-modus actief is, kunnen er meer toepassingen tegelijk actief zijn.

Schakelen tussen toepassingen

Indien u meer dan een toepassingsvenster hebt geopend, wordt het venster waarin u op een bepaald moment aan het werk bent het *werkvenster* genoemd. Het werkvenster wordt altijd op de voorgrond afgebeeld en kan andere vensters enigszins overlappen of geheel bedekken.

Gebruik een van de volgende methoden voor het overschakelen naar een toepassing:

- Indien de toepassing zichtbaar is, klikt u ergens in het toepassingsvenster. Indien de toepassing tot pictogram is verkleind, dubbelklikt u op het pictogram.
- Indien u wilt overschakelen naar de toepassing die u het laatst hebt gebruikt, drukt u op **ALT+TAB**.
- Indien u snel naar een andere toepassing wilt overschakelen, houdt u **ALT** ingedrukt terwijl u herhaaldelijk op **TAB** drukt, waardoor u achter elkaar de titels van alle geopende toepassingen te zien krijgt. Wanneer de titel van de gewenste toepassing in het midden van uw beeldscherm wordt afgebeeld, laat u **ALT** los. De toepassing wordt op de voorgrond afgebeeld.
- Beeld Taakoverzicht af, dat u kunt gebruiken om naar de gewenste toepassing over te schakelen. (U kunt Taakoverzicht op verschillende manieren afbeelden en gebruiken. In de volgende sectie vindt u meer informatie hierover.)

Opmerking Indien u een toepassing veelvuldig gebruikt, kunt u voor het overschakelen naar die toepassing een sneltoets definiëren. Dit doet u in Programmabeheer in het dialoogvenster Programmagegevens. In hoofdstuk 3, "Programmabeheer", vindt u meer informatie hierover.

Taakoverzicht gebruiken voor het overschakelen naar toepassingen

"Taakoverzicht" is een venster waarin een lijst wordt afgebeeld met alle toepassingen die op een bepaald moment actief zijn. Een van de dingen waarvoor u Taakoverzicht kunt gebruiken is het overschakelen naar een andere toepassing.

Met Taakoverzicht naar een toepassing overschakelen:

1. Dubbelklik ergens op het Bureaublad, (dat wil zeggen, niet in een geopend venster) indien u Taakoverzicht wilt afbeelden. Of kies in het Systeemmenu van Programmabeheer de opdracht **Taakoverzicht**.
2. In Taakoverzicht dubbelklikt u op de naam van de toepassing waarnaar u wilt overschakelen. Of selecteer de naam van de gewenste toepassing en kies vervolgens de knop Activeren.

1. Druk op CTRL+ESC indien u Taakoverzicht wilt afbeelden. Of kies in een Systeemmenu de opdracht **Taakoverzicht**.
2. Met PIJL-OMHOOG of PIJL-OMLAAG selecteert u in Taakoverzicht de gewenste toepassing. Of typ de eerste letter van de naam van de toepassing. Druk op ENTER.

Opmerking U kunt Taakoverzicht op ieder moment sluiten door op ESC te drukken of door de knop Annuleren te kiezen.

Toepassingsvensters en toepassingspictogrammen schikken

Met de knoppen Trapsgewijs en Naast elkaar in Taakoverzicht kunt u de toepassingsvensters zodanig schikken dat alle actieve toepassingen zichtbaar zijn op het Bureaublad. Door de opdracht **Trapsgewijs** worden de vensters op elkaar gestapeld, waarbij de titelbalken zichtbaar blijven. Door de opdracht **Naast elkaar** worden de geopende vensters verkleind zodat ze naast elkaar in hun geheel op het Bureaublad passen.

Zo schikt u toepassingsvensters op uw Bureaublad:

Dubbelklik ergens op het Bureaublad indien u Taakoverzicht wilt openen. Of druk op CTRL+ESC. Kies de knop Trapsgewijs of Naast elkaar.

Toepassingspictogrammen herschikken:

Dubbelklik ergens op het Bureaublad indien u Taakoverzicht wilt openen. Of druk op CTRL+ESC. Kies de knop Pictogrammen schikken. De pictogrammen worden langs de onderrand van het Bureaublad geschikt.

Hint U kunt Taakoverzicht ook openen door in het Systeemmenu van de toepassing de opdracht **Taakoverzicht** te kiezen.

Taken uitvoeren door pictogrammen te slepen

Tijdens het gebruik van Bestandsbeheer, Programmabeheer, Afdrukbeheer en verschillende andere toepassingen, kunt u enkele essentiële taken uitvoeren door met de muis bestandspictogrammen in Bestandsbeheer naar een bepaalde plaats te slepen. Het is mogelijk dat sommige toepassingen dit proces niet ondersteunen.

Zo sleept u een bestandspictogram in Bestandsbeheer:

1. In de Hoofdgroep dubbelklikt u op het Bestandsbeheerpictogram. Deze actie start Bestandsbeheer. Open de directory die het bestand bevat dat u wilt slepen. Zorg ervoor dat de toepassing waarnaar u het pictogram wilt slepen als venster of pictogram is geopend.
2. Schik de vensters op uw scherm zodanig dat zowel het Bestandsbeheerbestand dat u wilt slepen als het toepassingsvenster of -pictogram waarnaar u het bestand wilt verplaatsen, zichtbaar zijn. De eenvoudigste manier om dit te doen is door Taakoverzicht af te beelden en vervolgens de knop Naast elkaar te kiezen.
3. Selecteer het gewenste bestand. Houd de linkermuisknop ingedrukt en sleep het bestand tot bovenop het toepassingsvenster of -pictogram. Laat vervolgens de muisknop los.

Taak

Een bestand afdrukken op de standaardprinter

Een programmavermelding in Programmabeheer maken

Een bestand naar een Bestandsbeheerdirectory verplaatsen of kopiëren

Sleep het bestandspictogram in Bestandsbeheer naar

Het tot pictogram verkleinde Afdrukbeheervenster

Een groepsvenster of groeps-pictogram in Programmabeheer

Een directorypictogram of venster in Bestandsbeheer

<u>Taak</u>	<u>Sleep het bestandspictogram in Bestandsbeheer naar</u>
Een bestand naar een ander station verplaatsen of kopiëren	Het desbetreffende stationspictogram in Bestandsbeheer
Een bestand in een toepassing openen	Het pictogram of de titelbalk van het desbetreffende toepassing

Informatie met het Klembord van de ene toepassing naar de andere overbrengen

Het Klembord is een tijdelijke opslagplaats voor informatie die u wilt overbrengen naar een andere lokatie. U kunt informatie met een knip- of kopieerbewerking uit een toepassing naar het Klembord overbrengen. Vervolgens brengt u de informatie van het Klembord over naar een andere toepassing. U kunt het Klembord ook gebruiken voor OLE (Object Linking and Embedding, objecten koppelen en insluiten), een krachtige nieuwe manier van gemeenschappelijk gebruik van informatie door bestanden. In hoofdstuk 13, "Windows-toepassingen integreren", vindt u meer informatie hierover.

Informatie via knippen of kopiëren naar het Klembord overbrengen

Indien u een Windows-toepassing gebruikt, kunt u geselecteerde informatie door knippen of kopiëren naar het Klembord overbrengen. Tevens kunt u een figuur van het gehele Bureaublad of van een enkel venster naar een toepassing kopiëren die in een venster actief is. In hoofdstuk 7, "Niet-Windows-toepassingen", vindt u informatie over het door knippen of kopiëren overbrengen van informatie uit een niet-Windows-toepassing naar het Klembord.

Uit een Windows-toepassing knippen of kopiëren:

1. Selecteer de informatie die u wilt knippen of kopiëren. (Onder "Tekst selecteren", verderop in dit hoofdstuk vindt u informatie over het selecteren van tekst in Windows.) U kunt tekst, figuren of een combinatie van beide knippen of kopiëren.
2. In het menu Bewerken van de toepassing kiest u de opdracht **Knippen** of **Kopiëren**.

Gebruik de opdracht **Knippen** indien u informatie uit een bestand wilt verwijderen en op het Klembord wilt plaatsen. Gebruik de opdracht **Kopiëren** indien u een kopie van de informatie op het Klembord wilt plaatsen, terwijl de informatie zelf niet wordt verplaatst.

De inhoud van een volledig scherm naar het Klembord kopiëren:

Zorg ervoor dat de informatie die u wilt kopiëren zich op het scherm bevindt en Druk op PRINT-SCRN. Een schermopname (bitmap) wordt op het Klembord geplaatst. Indien deze procedure niet werkt, drukt u op ALT+PRINT-SCRN of SHIFT+PRINT-SCRN. Het is mogelijk dat oudere toetsenborden PRINT-SCRN niet herkennen.

De inhoud van het werkvenster naar het Klembord kopiëren:

Zorg ervoor dat de informatie die u wilt kopiëren zich in het werkvenster bevindt en druk op ALT+PRINT-SCRN. Indien deze procedure niet werkt, drukt u op SHIFT+PRINT-SCRN. Het is mogelijk dat oudere toetsenborden ALT+PRINT-SCRN niet herkennen.

Een schermopname (bitmap) van het werkvenster wordt op het Klembord geplaatst. Niet alle toepassingen kunnen bitmaps (.BMP-bestanden) lezen. Controleer daarom of de toepassing waarin u de informatie wilt plakken de bitmap-indeling accepteert.

Informatie vanuit het Klembord plakken

U kunt op ieder moment informatie vanuit het Klembord in een toepassing plakken. Controleer of de toepassing waarin u de informatie wilt plakken de bitmap-indeling accepteert. Informatie die via een knip- of kopieerbewerking op het Klembord terecht is gekomen, blijft daar aanwezig totdat u het Klembord wist, andere informatie door knippen of kopiëren naar het Klembord overbrengt of Windows afsluit.

Informatie in een Windows-toepassing plakken:

1. Zorg ervoor dat de informatie die u wilt plakken zich op het Klembord bevindt. (In de volgende procedure vindt u informatie over het bekijken van de inhoud van het Klembord.) Start de toepassing.
2. Plaats de invoegpositie op de lokatie waar u de informatie uit het Klembord wilt plakken. In het toepassingsmenu Bewerken kiest u de opdracht **Plakken**.

De inhoud van het Klembord bekijken:

Schakel over naar Programmabeheer en open de Hoofdgroep. Kies het pictogram Klembord.

Opmerking Soms wordt de regellengte van de informatie die u wilt kopiëren of knippen door Windows gewijzigd zodat alle informatie in het Klembordvenster past. Wanneer u echter de informatie plakt, is de informatie intact.

Het Klembord accepteert een aantal soorten opmaak van tekst en figuren. Wanneer u informatie van de ene toepassing naar de andere overbrengt, wordt door de oorspronkelijke toepassing de informatie in een voor het Klembord herkenbare opmaak op het Klembord geplaatst. Door de bestemmingstoepassing wordt bepaald welke opmaak wordt gebruikt wanneer de informatie wordt geplakt.

Een andere opmaak bekijken:

Kies de gewenste opmaak in het menu Weergave.

Terugkeren naar de oorspronkelijk weergegeven opmaak:

Kies de opdracht **Automatisch** in het menu Weergave.

U kunt de inhoud van het Klembord in een bestand opslaan. Later kunt u het bestand ophalen en de inhoud ervan in een toepassing plakken. Het bestand dat u opslaat, kan men later met Klembord bekijken.

De inhoud van het Klembord opslaan:

1. Schakel over naar Programmabeheer en open de Hoofdgroep. Kies het pictogram Klembord.
2. Kies de opdracht **Opslaan als** in het menu Bestand. Het dialoogvenster Opslaan als wordt afgebeeld. Typ een bestandsnaam voor de inhoud van het Klembord. U kunt ook een pad typen indien u het Klembordbestand in een andere directory wilt opslaan. De standaardtoevoeging voor een Klembordbestand is .CLP.
3. Kies OK.

U kunt een Klembordbestand openen en vervolgens in een toepassing plakken. Alleen bestanden met de toevoeging .CLP kunnen met de Klembordoptie worden geopend.

Een Klembordbestand ophalen:

1. Schakel over naar Programmabeheer en open de Hoofdgroep. Kies het pictogram Klembord.
2. Kies de opdracht **Openen** in het menu Bestand. Het dialoogvenster Openen wordt afgebeeld.
3. Selecteer het .CLP-bestand dat u wilt ophalen. Kies OK.

Opmerking Indien het Klembord reeds informatie bevat, wordt u gevraagd deze te wissen. Indien u OK kiest, wordt de huidige inhoud van het Klembord vervangen door de inhoud van het bestand dat u hebt opgegeven.

Het Klembord wissen:

1. Schakel over naar Programmabeheer en open de Hoofdgroep. Kies het pictogram Klembord.
2. Kies de opdracht **Verwijderen** in het menu Bewerken of druk op DEL. Kies de knop OK.

Een bericht van een niet-actieve toepassing lezen

Wanneer door een niet-actieve toepassing een statusbericht of foutbericht wordt verzonden, knippert de titelbalk of het pictogram van deze toepassing en u hoort eventueel een pieptoon.

Zo leest u een status- of foutbericht:

Selecteer het toepassingsvenster of toepassingspictogram. Zodra u het venster of pictogram selecteert, wordt het bericht afgebeeld.

Een toepassing afsluiten

Een Windows-toepassing afsluiten:

- In het menu Bestand van de toepassing kiest u de opdracht **Afsluiten**.
Of kies de opdracht **Sluiten** in het Systeemmenu.
Of druk op ALT+F4.
Of dubbelklik op het Systeemmenu-symbool.

Een niet-Windows-toepassing afsluiten:

Kies in de toepassing de opdracht **Afsluiten**. Of typ **exit** achter de MS-DOS aanwijzing. De toepassing wordt afgesloten en Windows wordt weer afgebeeld.

Opmerking Indien u een niet-Windows-toepassing afsluit die in een volledig scherm actief was, wordt gewoonlijk het Windows-Bureaublad afgebeeld. Als u echter wilt terugkeren naar een *niet-actief venster*, kunt u daartoe een instelling wijzigen in het PIF-bestand (Program Information File).

Dit is een handige uitkomst om informatie vast te houden die te kort in het beeld blijft om te kunnen worden gelezen. In hoofdstuk 8, "PIF Editor", vindt u meer informatie over het samenstellen en wijzigen van een PIF-bestand.

Werken met documenten

In deze sectie worden enkele basistaken behandeld die voor veel Window-toepassingen hetzelfde zijn, zoals het openen, bewerken en opslaan van documentbestanden. In hoofdstuk 3, "Programmabeheer", en in hoofdstuk 4, "Bestandsbeheer", vindt u informatie over het organiseren van uw toepassingen en documenten.

Documentbestanden openen

Een document openen:

1. In het menu Bestand van de toepassing kiest u de opdracht **Openen**. Het dialoogvenster Openen wordt afgebeeld.
2. Indien het bestand zich in een ander station bevindt, selecteert u dit station in het vak "Stations".
3. In het vak "Directory's" dubbelklikt u op de directory die u wilt openen. Of selecteer de directory met PIJL-OMHOOG of PIJL-OMLAAG en druk vervolgens op ENTER.

De namen van alle bestanden in die directory van het type dat u in het vak "Bestandstypen" hebt opgegeven, worden nu afgebeeld. Indien u een ander type bestanden wilt afbeelden, selecteert u het gewenste type in het vak "Bestandstypen".

4. In het vak "Bestandsnaam" selecteert u het bestand dat u wilt openen.

Bij sommige toepassingen vindt u in het dialoogvenster nog een aankruisvakje, dat u kunt inschakelen indien u wilt dat het bestand de status *alleen-lezen* krijgt. Dit houdt in dat er geen wijzigingen in het bestand kunnen worden aangebracht.

5. Dubbelklik op de bestandsnaam. Of kies OK.

Documentbestanden opslaan

In veel toepassingen bevat het menu Bestand twee opdrachten voor het opslaan van bestanden: **Opslaan** en **Opslaan als**. U gebruikt de opdracht **Opslaan** voor het opslaan van wijzigingen in een bestaand bestand. De opdracht **Opslaan als** gebruikt u voor het benoemen en opslaan van een nieuw bestand of voor het opslaan van een bestand onder een nieuwe naam.

Een bestaand bestand opslaan:

Kies de opdracht **Opslaan** in het toepassingsmenu Bestand.

Een nieuw of een bestaand bestand onder een nieuwe naam opslaan:

1. Kies de opdracht **Opslaan als** in het toepassingsmenu Bestand. Het dialoogvenster **Opslaan als** wordt afgebeeld.
2. Indien u het bestand in een ander station wilt opslaan, selecteert u het gewenste station in het vak "Stations".
3. In het vak "Directory's" dubbelklikt u op de directory waarin u het bestand wilt opslaan. Of selecteer de directory met PIJL-OMHOOG of PIJL-OMLAAG en druk vervolgens op ENTER.
4. In het vak "Bestandsnaam" typt u een naam voor het bestand.
Indien u geen toevoeging bij de bestandsnaam opgeeft, is het mogelijk dat dit door de toepassing wordt gedaan. De standaardtoevoeging wordt afgebeeld in het vak "Bestand opslaan als type". Indien u een andere toevoeging wilt gebruiken, selecteert u deze in de lijst in het vak "Bestand opslaan als type" of typt u zelf een toevoeging.
5. Kies OK.

Van het ene naar het andere document overschakelen

Bij sommige toepassingen kunt u meerdere documenten tegelijk openen, elk in hun eigen venster. Dit stelt u in staat gemakkelijk van het ene document naar het andere over te schakelen.

Naar een ander documentvenster in de toepassing overschakelen:

Klik ergens in het documentvenster waarnaar u wilt overschakelen. Of open het toepassingsmenu Venster en kies vervolgens het gewenste document.

Tip Druk herhaaldelijk op CTRL+F6 of CTRL+TAB totdat het gewenste document wordt geselecteerd. Dit werkt sneller dan wanneer u de opdracht **Volgende** in het Systeemmenu gebruikt.

Werken met tekst

De procedures voor het typen van tekst, het corrigeren van fouten en bewerken van tekst zijn voor de meeste Windows-toepassingen dezelfde.

Tekst in een nieuw document typen:

Begin met het typen van tekst. Wanneer u tekst gaat typen, geeft de invoegpositie (een knipperend verticaal streepje) de lokatie aan waar de tekst wordt afgebeeld.

Druk op ENTER indien u de invoegpositie naar de volgende regel wilt verplaatsen. Druk op de SPATIEBALK indien u de invoegpositie een spatie naar rechts wilt verplaatsen.

Tekst in een bestaand document typen:

Klik op de lokatie waar u de tekst wilt afbeelden en begin vervolgens te typen. Of gebruik de pijltoetsen voor het verplaatsen van de invoegpositie naar de lokatie waar u tekst wilt afbeelden.

Opmerking Met de pijltoetsen kunt u de invoegpositie slechts naar een lokatie verplaatsen waar de invoegpositie al is geweest. Indien u merkt dat u de invoegpositie niet met de pijltoetsen kunt verplaatsen, drukt u op ENTER of de SPATIEBALK.

Invoegpositie binnen tekst verplaatsen

Nadat u tekst hebt getypt, kunt u de invoegpositie gemakkelijk binnen de tekst verplaatsen. Zie bijlage C, "Sneltoetsen". Hier vindt u een lijst met toetsen waarmee u de cursor kunt verplaatsen.

Typfouten corrigeren

Typfouten kunt u corrigeren met een van de bewerkingstoetsen. Zie Bijlage C "Sneltoetsen". Hier vindt u een lijst met alle toetsen waarmee u de cursor kunt verplaatsen.

Tekst selecteren

Om wijzigingen aan te brengen in hele blokken tekst selecteert u de tekst en vervolgens kiest u een van de opdrachten uit het toepassingsmenu Bewerken.

Tekst selecteren:

Wijs het eerste teken aan dat u wilt selecteren en sleep de invoegpositie naar het laatste teken dat u wilt selecteren. Laat de muisknop los.

Indien u de selectie ongedaan wilt maken, klikt u ergens in het document.

1. Verplaatst met de pijltoetsen de invoegpositie naar het eerste teken dat u wilt selecteren.
2. Houd **SHIFT** ingedrukt terwijl u met de pijltoetsen de invoegpositie verplaatst naar het laatste teken dat u wilt selecteren. Laat de toetsen los.

Indien u de selectie ongedaan wilt maken, drukt u op een pijltoets. In Bijlage C, "Sneltoetsen", vindt u andere wijzen om tekst te selecteren met het toetsenbord.

Hint In sommige toepassingen kunt u in een keer alle tekst in uw bestand selecteren. Kies daartoe de opdracht **Alles selecteren** in het menu **Bewerken**.

Geselecteerde tekst bewerken

Doe het volgende

Kies de opdracht **Knippen** in het menu **Bewerken**

Kies de opdracht **Kopiëren** in het menu **Bewerken**

Typ de nieuwe tekst

Indien u

De geselecteerde tekst wilt verwijderen en wilt verplaatsen naar het **Klembord**, een tijdelijke opslagplaats in het geheugen.

Een kopie wilt maken van de geselecteerde tekst en deze op het **Klembord** wilt plaatsen.

De tekst door nieuwe tekst wilt vervangen.

Doe het volgende

Druk op DEL of BACKSPACE

Kies de opdracht **Ongedaan maken** in het menu **Bewerken**

Plaats de invoegpositie op de lokatie waar u de tekst wilt afbeelden en kies vervolgens de opdracht **Plakken** in het menu **Bewerken**

Indien u

De tekst wilt verwijderen. (De tekst wordt niet op het Klembord geplaatst.)

De vorige bewerking ongedaan wilt maken.

Tekst vanaf het Klembord in het werkvenster wilt plakken.

Hoofdstuk 3

Programmabeheer

Wat is Programmabeheer?

Programmabeheer is een toepassing die een spilfunctie vervult in Windows. Programmabeheer wordt gestart wanneer u Windows start en blijft actief zolang u Windows gebruikt. U kunt deze toepassing gebruiken voor het starten van andere toepassingen en voor het organiseren van toepassingen en bestanden in *groepen* die voor u zinvol zijn. De eerste keer dat u Windows start, wordt Programmabeheer op uw Bureaublad geopend, evenals het venster voor de Hoofdgroep dat zich in Programmabeheer bevindt. In hoofdstuk "Basisvaardigheden", zitet u een voorbeeld van een scherm in Programmabeheer.

Het venster Programmabeheer bevat de volgende onderdelen:

- *Groepsvensters*. Dit zijn vensters in de werkruimte van Programmabeheer. Zij bevatten pictogrammen waarmee toepassingen kunnen worden gestart, zogenaamde *programmapictogrammen*.
- *Groeps-pictogrammen*. Dit zijn verkleinde groepsvensters. De groeps-pictogrammen bevinden zich langs de onderrand van het venster Programmabeheer en zien er alle hetzelfde uit. De labels onder elk pictogram zijn echter uniek, zodat zij duidelijk van elkaar zijn te onderscheiden.
- *Programmapictogrammen*. Deze pictogrammen worden in een groepsvenster afgebeeld en vertegenwoordigen de toepassingen, bureau-accessoires en documenten die u in Windows kunt starten. Door een programmapictogram te kiezen, start u de bij het pictogram behorende toepassing.

Werken met groepen

Een groep bestaat uit programma's die een toepassing, een bureau-accessoire of een document vertegenwoordigen. Windows bevat een aantal vooraf gedefinieerde groepen, elk met een aantal programmapictogrammen:

- De *Hoofdgroep* bevat de Windows-systeemtoepassingen en een bestand LeesMij met informatie die u moet doornemen voordat u met Windows aan de slag gaat.

- De groep *Toepassingen* bevat de toepassingen die door setup tijdens de installatie op de vaste schijf zijn aangetroffen.
- In de groep *Bureau-accessoires* zijn Windows-toepassingen opgenomen voor tekstverwerking, tekenen, communicatie en andere toepassingen die u wellicht van pas komen. Als u versie die recenter is dan 3.0 bent overgeschakeld, bevindt PIF Editor zich in deze groep.
- In de groep *Ontspanning* vindt u twee spelletjes, die u kunt gebruiken om de basisvaardigheden te oefenen die u bij het werken met Windows nodig hebt, of die u kunt spelen als welkome afwisseling tijdens uw werk.
- De groep *Opstarten* bevat toepassingen die worden gestart wanneer u Windows start. U kunt aan deze groep naar believen toepassingen toevoegen. Zolang u dit niet doet, is deze groep leeg.

Groepsvensters openen en tot pictogrammen verkleinen

Als u meer ruimte wilt maken op uw Bureaublad kunt u, nadat u de toepassing hebt gestart, het groepsvenster tot een pictogram verkleinen.

Zo opent u een groepsvenster:

Dubbelklik op het groeps-pictogram. Of druk op CTRL+F6 of CTRL+TAB totdat het gewenste groeps-pictogram is geselecteerd (of selecteer de groepsnaam uit een lijst onderaan in het menu Venster). Druk vervolgens op ENTER.

Zo verkleint u een groepsvenster tot een pictogram:

Klik op het symbool Pictogram. Of open het Systeemmenu van het groepsvenster door op ALT, AFBREEKSTREEPJE (-) te drukken en kies de opdracht **Pictogram**.

Indien u in het groepsvenster op het symbool Systeemmenu dubbelklikt of de opdracht **Sluiten** kiest in het Systeemmenu, wordt het groepsvenster tot een pictogram verkleind.

Groepsvensters herschikken

Wanneer meerdere groepsvensters tegelijk zijn geopend, worden sommige vensters door andere bedekt. Met de opdrachten **Trapsgewijs** en **Naast elkaar** kunt u alle groepsvensters zodanig herschikken dat van elk venster een gedeelte zichtbaar is.

Met de opdracht **Trapsgewijs** wordt het formaat van de vensters gewijzigd en worden de vensters zodanig op elkaar gestapeld dat van elk venster de titelbalk zichtbaar is.

Met de opdracht **Naast elkaar** wordt de werkruimte van Programmabeheer voor alle vensters in kleinere vensters van gelijk formaat verdeeld.

Indien u na gebruik van de opdracht **Trapsgewijs** of **Naast elkaar** een ander groepsvenster opent, overlapt dit de gerangschikte vensters. Kies nogmaals de opdracht **Trapsgewijs** of **Naast elkaar** indien u de vensters opnieuw wilt rangschikken.

Alle geopende groepsvensters herschikken:

Kies de opdracht **Trapsgewijs** of **Naast elkaar** in het menu Venster. Of druk op SHIFT+F5 voor **Trapsgewijs** of SHIFT+F4 voor **Naast elkaar**.

Groeps pictogrammen schikken

Groeps pictogrammen herschikken:

Selecteer het gewenste groeps pictogram. Indien u de groeps pictogrammen gelijkelijk langs de onderrand van het Programmabeheervenster wilt verdelen, kiest u de opdracht **Pictogrammen schikken** in het menu **Venster**.

U kunt afzonderlijke pictogrammen naar een nieuwe lokatie slepen of op ALT, AFBREEKSTREEPJE (-) drukken zodat het Systeemmenu van het groeps pictogram wordt geopend. Kies hierin de opdracht **Verplaatsen**, verplaats vervolgens met de pijltoetsen het pictogram naar de gewenste lokatie en druk ten slotte op ENTER.

Programmapictogrammen herschikken:

Selecteer het groepsvenster dat de programmapictogrammen bevat die u wilt herschikken. Kies de opdracht **Pictogrammen schikken** in het menu Venster, indien u de programmapictogrammen gelijkelijk binnen het geselecteerde groepsvenster wilt verdelen. Of u kunt de afzonderlijke pictogrammen met de muis naar de gewenste lokatie slepen.

Pictogrammen automatisch laten herschikken:

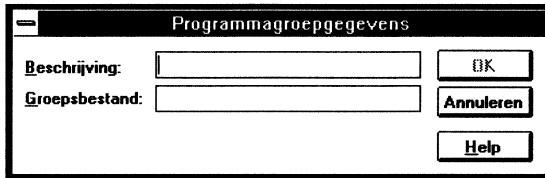
Kies de opdracht **Automatisch schikken** in het menu Opties. Een vinkje naast de opdracht geeft aan dat de opdracht actief is.

Groepen maken en verwijderen

U kunt naar believen groepen aan Programmabeheer toevoegen teneinde uw toepassingen te organiseren of groepen te verwijderen en zo ruimte vrij te maken op uw Bureaublad.

Zo maakt u een nieuwe groep:

1. Kies de opdracht **Nieuw** in het menu Bestand. Het dialoogvenster Programma's toevoegen wordt afgebeeld.
2. Selecteer de optie "Programmagroep" en kies vervolgens OK. Het dialoogvenster Programmagroepgegevens wordt afgebeeld.

3. In het vak "Beschrijving" typt u een beschrijving voor de groep die u wilt maken. Deze beschrijving zal worden afgebeeld in de titelbalk van het groepsvenster en onder het groeps pictogram. Kies OK.

Aangezien Programmabeheer een .GRP-bestand voor de nieuwe groep maakt, hoeft u het vak "Groepsbestand" niet in te vullen.

Nadat u de groep hebt gemaakt, kunt u er programma's aan toevoegen. Zie "Een programma maken", verderop in dit hoofdstuk, voor meer informatie hierover.

Zo verwijdert u een groep:

1. Zorg ervoor dat de te verwijderen groep tot een pictogram is verkleind. Klik op het pictogram of druk herhaaldelijk op CTRL+F6 of CTRL+TAB totdat het te verwijderen groeps pictogram is geselecteerd.
2. Kies de opdracht **Verwijderen** in het menu Bestand. Of druk op DEL. Er wordt een dialoogvenster afgebeeld waarin u wordt gevraagd de verwijdering van de groep te bevestigen. Kies de knop Ja als u de groep uit Windows wilt verwijderen.

De geselecteerde groep wordt verwijderd, evenals alle programmapictogrammen die zich in deze groep bevinden. De bijbehorende programma- en documentbestanden op de vaste schijf worden echter niet verwijderd.

U kunt een groep ook verwijderen door eerst alle daarin opgenomen programma's te verwijderen en vervolgens de groep. Het verwijderen van programma's wordt verderop in dit hoofdstuk besproken.

De beschrijving van een groep wijzigen

De beschrijving is de label van het groepspictogram en wordt in de titelbalk van het groepsvenster afgebeeld.

De beschrijving van een groep wijzigen:

1. Zorg ervoor dat de groep waarvan u de beschrijving wilt wijzigen tot een pictogram is verkleind. Klik op het pictogram of druk herhaaldelijk op CTRL+F6 of CTRL+TAB totdat het gewenste groepspictogram is geselecteerd.
2. Kies de opdracht **Gegevens** in het menu Bestand. Het dialoogvenster Programmagroepgegevens wordt afgebeeld.
3. Typ een nieuwe beschrijving en kies vervolgens OK.

Opmerking U kunt aan een groep de classificatie alleen-lezen toewijzen. In dit geval kunt u geen wijzigingen in de groep aanbrengen. U geeft de groep de classificatie alleen-lezen door over te schakelen naar Bestandsbeheer, het bestand van de groep te selecteren en in het menu Bestand de opdracht **Gegevens** te kiezen.

Werken met Programma's

Zoals eerder beschreven, staat een programma voor een toepassing, bureau-accessoire of document in een Windows-groep. U kunt nieuwe programma's maken, programma's kopiëren, programma's van de ene groep naar de andere verplaatsen of programma's verwijderen.

Een programma maken

Wanneer u een programma voor een toepassing maakt, geeft u de gegevens van het programma op, zoals een beschrijving van het programma, de werkdirectory waarin de bestanden worden opgeslagen die door de toepassing worden gemaakt en het pictogram dat de toepassing vertegenwoordigt.

U kunt met de volgende methoden een programma maken. Een groep kan maximaal 40 programma's bevatten.

Met Programmabeheer een programma voor een toepassing maken:

1. Open de groep waaraan u een programma wilt toevoegen.
2. Kies de opdracht **Nieuw** in het menu Bestand van Programmabeheer. Het dialoogvenster Programma's toevoegen wordt afgebeeld. Selecteer de optie "Programma" en kies vervolgens de knop OK. Het dialoogvenster Programmagegevens wordt afgebeeld.

Tip U kunt bij het maken van een programma het dialoogvenster Programmagegevens snel openen door ALT ingedrukt te houden terwijl u in een leeg gebied van het groepsvenster dubbelklikt.

3. In het vak "Beschrijving" typt u een beschrijving die uniek is voor de toepassing. Deze beschrijving wordt de label onder het pictogram in het groepsvenster.
Indien u geen beschrijving opgeeft, labelt Programmabeheer het pictogram voor u.
4. In het vak "Opdrachtregel" typt u de naam van het programmabestand, met inbegrip van het pad (voor zover aanwezig) en de toevoeging.
Indien u bijvoorbeeld Microsoft Excel wilt toevoegen, dat zich in de directory C:\EXCEL bevindt, typt u `c:\excel\excel.exe` in het vak "Opdrachtregel".
Indien u de naam van het programmabestand niet weet, kiest u de knop Bladeren, zodat een lijst met bestanden en directory's wordt afgebeeld. Selecteer het gewenste bestand in deze lijst en kies OK indien u dit in het vak "Opdrachtregel" wilt plaatsen.
5. In het vak "Werkdirectory" typt u de naam van de directory waarin zich de programmabestanden voor deze toepassing bevinden en nieuwe bestanden zullen worden ondergebracht. Deze directory wordt de huidige directory zolang de toepassing actief is.

6. Indien u een sneltoets voor de toepassing wilt opgeven, typt u de toetsencombinatie in het vak "Sneltoets".

Geldige toetsencombinaties zijn: CTRL+ALT+teken, CTRL+SHIFT+teken, CTRL+SHIFT+ALT+teken en CTRL+ALT+SHIFT+teken. Een teken kan bestaan uit een willekeurige letter, een willekeurig getal of een speciaal teken. U hoeft slechts in het vak "Sneltoets" een teken te typen, waarna voor het teken CTRL+ALT wordt geplaatst. Typ de volledige combinatie indien u een andere CTRL-toetsencombinatie wilt opgeven.

Met Programmabeheer of de PIF Editor kunt u een sneltoets opgeven voor een niet-Windows-toepassing. Sneltoetsen die in Programmabeheer zijn ingesteld, hebben voorrang op de instellingen die in de PIF Editor zijn opgegeven.

7. Indien u de toepassing als een pictogram wilt afbeelden nadat deze is gestart, selecteert u het vak "Starten als pictogram". U kunt deze optie ook gebruiken voor toepassingen die u aan de groep Opstarten hebt toegevoegd.
8. Kies de knop Pictogram wijzigen indien u het standaardpictogram voor dit programma wilt zien. Blader door de andere beschikbare pictogrammen door op de schuifpijlen te klikken of de pijltoetsen PIJL-LINKS en PIJL-RECHTS te gebruiken. Indien u het pictogram wilt wijzigen, selecteert u het pictogram dat u wilt gebruiken en kiest u vervolgens OK.

Zie "Een pictogram wijzigen" aan het einde van deze sectie voor meer informatie over het wijzigen van een pictogram van een programma.

9. Kies de knop OK. Het dialoogvenster wordt gesloten en het nieuwe programma wordt in de groep afgebeeld.

Met Programmabeheer een programma voor een document maken:

1. Voer de eerste vier stappen uit van de procedure waarmee u met Programmabeheer een programma voor een toepassing maakt.
2. Nadat u de naam van het programma in het vak "Opdrachtregel" hebt getypt, drukt u op de SPATIEBALK en typt u de bestandsnaam van het document. Indien de door u opgegeven werkdirectory echter niet de toepassingsdirectory is, geeft u een pad op met daarin de bestandsnaam voor het document.
3. Vul de overige gegevens in het dialoogvenster in en kies OK.

Een programma maken met Bestandsbeheer

U kunt ook Bestandsbeheer gebruiken voor het maken van programmapictogrammen in Programmabeheergroepen. U kunt toepassingen en bijbehorende documenten vanuit Bestandsbeheerdirectory's naar groepsvensters of groepspictogrammen in Programmabeheer verplaatsen.

1. Deel uw Bureaublad zo in dat u zowel Bestandsbeheer kunt zien als de groep waarin u het nieuwe programma wilt plaatsen. De bestemmingsgroep kan als venster of als pictogram worden afgebeeld. Open het venster Bestandsbeheer en wijzig, indien nodig, de positie of het formaat van het venster.

Tip Indien geen andere toepassingsvensters zijn geopend, opent u voor het schikken van de vensters het Taakoverzicht door op CTRL+ESC te drukken. Vervolgens kiest u de knop Naast elkaar.

2. Ga in Bestandsbeheer naar alle bestanden die u wilt toevoegen en selecteer deze.
3. Sleep de bestandspictogrammen van Bestandsbeheer naar Programmabeheer en plaats ze in het groepsvenster of op het groeps-pictogram. Tijdens het slepen van het bestandspictogram ziet de muisaanwijzer eruit als een bestand of als een pictogram voor meerdere bestanden.

Met Windows Setup een programma voor een toepassing maken:

1. Kies het pictogram Windows Setup in de Hoofdgroep. Het dialoogvenster Windows Setup wordt afgebeeld.
2. Kies de opdracht **Toepassingen installeren** in het dialoogvenstermenu **Opties**. Het dialoogvenster Toepassingen installeren wordt afgebeeld.
3. Kies de optie "Zoeken naar toepassingen" indien u Windows Setup wilt laten zoeken naar toepassingen op uw vaste schijf. Indien u een bepaalde toepassing wilt opgeven, kiest u de optie "U vragen een toepassing op te geven".
4. Indien u "Zoeken naar toepassingen" hebt geselecteerd, wordt een ander dialoogvenster afgebeeld. Selecteer in de lijst "Windows Setup zal zoeken" het station of het pad waarin Windows Setup moet zoeken.
5. Kies de knop Nu zoeken. Windows Setup zoekt naar toepassingen en beeldt van de toepassingen die worden herkend een lijst af in het vak "Gevonden toepassingen op vaste schijf".
6. Selecteer in deze lijst de toepassingen die u wilt toevoegen. Selecteer elke toepassing door erop te klikken. κlik nogmaals op de toepassing indien u de selectie ongedaan wilt maken.

Of ga met de pijltoetsen naar de volgende gewenste toepassing en selecteer deze door op de SPATIEBALK te drukken. Druk nogmaals op de SPATIEBALK indien u de selectie ongedaan wilt maken.
7. Nadat u alle gewenste toepassingen hebt geselecteerd, kiest u de knop Toevoegen. Om een toepassing te verwijderen, selecteert u deze en kiest u vervolgens de knop Verwijderen.
8. Kies OK. Voor elke geselecteerde toepassing voegt Windows Setup een programmapictogram aan de groep Toepassingen toe.

Een programma uit een groep verwijderen

Wanneer u een programma uit een groep verwijdert, wordt de toepassing niet van uw vaste schijf verwijderd.

Een programma uit een groep verwijderen:

Open het groepsvenster dat het programma bevat dat u wilt verwijderen en selecteer het desbetreffende programmapictogram. Kies de opdracht **Verwijderen** in het menu Bestand. Er wordt een bevestigingsbericht afgebeeld. Kies de knop Ja.

Programma's van de ene groep naar de andere kopiëren of verplaatsen

Een programma naar een andere groep kopiëren:

1. Open het groepsvenster dat het te kopiëren programmapictogram bevat terwijl u de doelgroep als pictogram handhaaft.

Om het programmapictogram naar een bepaalde lokatie in een groepsvenster te kopiëren, opent u de vensters van zowel de brongroep als de doelgroep.

2. Houd CTRL ingedrukt terwijl u het programmapictogram van de huidige lokatie naar het pictogram of venster van de doelgroep sleept. De muisaanwijzer wordt een kopie van het programmapictogram dat u op dit moment kopieert.
3. Wanneer de kopie zich bovenop het doelgroepspictogram of in het venster van de doelgroep bevindt, laat u de muisknop en CTRL los.

Tip Om binnen een groep een duplicaat maken van een programma drukt u op CTRL terwijl u het pictogram naar een andere plaats in het venster sleept.

1. Open het groepsvenster dat het te kopiëren programma bevat. Selecteer met de pijltoetsen het desbetreffende programmapictogram.
2. Kies de opdracht **Kopiëren** in het menu Bestand. In het vak "Naar groep" selecteert u de naam van de groep waarnaar u het programma wilt kopiëren. Kies OK.

Een programma naar een andere groep verplaatsen:

Open het groepsvenster dat het te verplaatsen programma bevat. Sleep het programmapictogram naar het pictogram of het venster van de doelgroep. De muisaanwijzer wordt een kopie van het programmapictogram dat u op dit moment verplaatst. Wanneer het programmapictogram zich bovenop het pictogram van de doelgroep of in het venster van de doelgroep bevindt, laat u de muisknop los.

1. Open het groepsvenster dat het te verplaatsen programma bevat. Selecteer met de pijltoetsen het programmapictogram.
2. Kies de opdracht **Verplaatsen** in het menu Bestand. In het vak "Naar groep" selecteert u de naam van de groep waarnaar u het programma wilt verplaatsen. Kies OK.

Een pictogram wijzigen

Wanneer u een programma aan een groep toevoegt, selecteert Programmabeheer een pictogram voor dat programma. U kunt een pictogram in Programmabeheer wijzigen door middel van de volgende methoden:

- Indien er meer dan een pictogram voor een programma beschikbaar is, kunt u een ander pictogram selecteren kiezen door in het menu Bestand de opdracht **Gegevens** te kiezen en vervolgens de optie "Pictogram wijzigen" in het dialoogvenster Programmagegevens. Blader door de beschikbare pictogrammen door op de schuifpijlen te klikken of op PIJL-LINKS of PIJL-RECHTS te drukken.
- Kies een van de vele pictogrammen die in Programmabeheer beschikbaar zijn. Selecteer om te beginnen het te wijzigen pictogram. Kies de opdracht **Gegevens** in het menu Bestand en vervolgens de optie "Pictogram wijzigen" in het dialoogvenster **Programmagegevens**. In het vak "Bestandsnaam" typt u het pad voor het bestand PROGMAN.EXE. Selecteer u een van de beschikbare Programmabeheerpictogrammen (indien voor het door u geselecteerde programma geen pictogrammen beschikbaar zijn, wordt het dialoogvenster **Pictogram wijzigen** afgebeeld, waarin PROGMAN.EXE reeds is opgegeven).

- In het bestand MORICONS.DLL kunt u tevens een van de pictogrammen kiezen voor niet-Windows-toepassingen. Selecteer eerst het te wijzigen programmapictogram. Kies de opdracht **Gegevens** in het menu Bestand en vervolgens de optie "Pictogram wijzigen" in het dialoogvenster Programmagegevens. In het vak "Bestandsnaam" typt u het pad voor het bestand MORICONS.DLL (dit bestand bevindt zich in uw WINDOWS-directory). Nu schuift u door het gebied "Huidig pictogram", zodat u een van deze pictogrammen kunt selecteren.
- Pas de afstand tussen de pictogrammen aan door in het Configuratiescherm het pictogram Bureaublad te kiezen. Zie hoofdstuk 5, "Configuratiescherm".

Een toepassing starten vanuit Programmabeheer

U kunt een toepassing ook vanuit Bestandsbeheer starten. Zie "Een toepassing starten vanuit Bestandsbeheer" in hoofdstuk 4, voor meer informatie hierover.

Een toepassing vanuit een groep starten:

Open het groepsvenster dat het programmapictogram van de toepassing bevat en dubbelklik op het pictogram. Of selecteer het pictogram met de pijltoetsen en druk vervolgens op ENTER.

Wanneer u een toepassing start, wordt de directory die u tijdens het toevoegen van het programma aan de groep in het vak "Werkdirectory" hebt opgegeven de huidige directory. Indien u een niet-Windows-toepassing gebruikt, kunt u in Programmabeheer of in de PIF Editor een werkdirectory opgeven. De instellingen die in Programmabeheer zijn opgegeven, hebben voorrang op de in de PIF Editor opgegeven instellingen. In hoofdstuk 8, "PIF Editor", vindt u meer informatie over de PIF Editor.

Een groep als een pictogram starten:

1. Open het groepsvenster dat het desbetreffende programmpictogram bevat.
2. Houd SHIFT ingedrukt terwijl u dubbelklikt op het pictogram. Of selecteer het program met de pijltoetsen en druk op SHIFT + ENTER.

Programmabeheer bij het starten van een toepassing tot een pictogram verkleinen:

Kies de opdracht **Pictogram bij toepassing** in het menu Opties. U kunt Programmabeheer bij het starten van een toepassing steeds tot een pictogram laten verkleinen. Het pictogram blijft zichtbaar onderaan op het Bureaublad. Naast de opdracht wordt een vinkje afgebeeld ter indicatie dat deze opdracht actief is. Kies de opdracht nogmaals, indien u deze ongedaan wilt maken.

Een toepassing starten bij het starten van Windows

Wanneer u Windows met het programma Setup installeert, wordt een groep Opstarten gemaakt. Indien u een programma maakt voor een toepassing in de groep Opstarten, wordt deze toepassing bij het starten van Windows automatisch gestart. De programma's in de groep Opstarten worden gestart in de volgorde van weergave in het venster (beginnend in de bovenste rij en daarin van links naar rechts).

U kunt een toepassing in de groep Opstarten ook automatisch tot een pictogram laten verkleinen. Schakel hiertoe bij het maken van het programma de optie "Starten als pictogram" in of gebruik de opdracht **Gegevens** in het menu Bestand.

Van een toepassing naar Programmabeheer overschakelen

Indien u in een toepassing of document aan het werk bent en u een andere toepassing wilt starten, moet u hiertoe overschakelen naar Programmabeheer of Bestandsbeheer gebruiken.

Van een toepassing naar Programmabeheer overschakelen:

- Klik op het venster Programmabeheer of dubbelklik op het pictogram Programmabeheer. Indien het venster Programmabeheer niet zichtbaar is, drukt u herhaaldelijk op ALT+ESC totdat het venster zichtbaar is.

Dubbelklik ergens op het bureaublad om Taakoverzicht weer te geven. Kies Programmabeheer.

- Beeld Taakoverzicht af door op CTRL+ESC te drukken en kies Programmabeheer.
- Houd ALT ingedrukt druk dan herhaaldelijk op TAB. Als u Programmabeheer ziet, laat u ALT los. Het venster Programmabeheer wordt op de voorgrond afgebeeld.
- Indien Programmabeheer als een pictogram wordt afgebeeld kunt u het Systeemmenu van het pictogram openen door op ALT + SPATIEBALK te drukken. Druk vervolgens op ENTER indien u het pictogram tot venster wilt vergroten. Of selecteer eerst het pictogram en druk vervolgens op ENTER.

Programmabeheer afsluiten

U kunt Programmabeheer niet afsluiten zonder daarmee ook Windows af te sluiten. Voordat u Windows afsluit, kunt u kiezen of u eventuele wijzigingen wilt opslaan die u tijdens de Windows-sessie in de indeling van Programmabeheer hebt aangebracht. U kunt instellingen ook opslaan zonder Programmabeheer af te sluiten.

Instellingen opslaan zonder Programmabeheer af te sluiten:

Houd SHIFT ingedrukt. Kies de opdracht Afsluiten.

Instellingen opslaan wanneer u Programmabeheer afsluit:

Kies de opdracht **Instellingen opslaan bij afsluiten** in het menu Opties. Naast de opdracht wordt een vinkje afgebeeld. De eerstvolgende keer dat u Windows start, wordt de werkruimte van Programmabeheer afgebeeld zoals deze de laatste keer dat u erin werkte, was ingedeeld.

Programmabeheer (en Windows) afsluiten:

1. Sluit alle actieve toepassingen af. Kies de opdracht **Afsluiten** in het menu Bestand.

Een dialoogvenster wordt afgebeeld, waarin wordt aangegeven dat de Windows-sessie wordt beëindigd.

2. Kies OK. Of kies **Sluiten** in het Systeemmenu. Of dubbelklik op het symbool Systeemmenu.

Hoofdstuk 4

Bestandsbeheer

Bestandsbeheer is een veelzijdig hulpmiddel voor het ordenen van bestanden en directory's. Met Bestandsbeheer kunt u al uw bestanden en directory's bekijken en vervolgens een voor u zinvolle structuur bouwen van de door u gekozen bestanden en directory's.

Met Bestandsbeheer kunt u bestanden verplaatsen en kopiëren, toepassingen starten, deze aansluiten op netwerken, documenten afdrukken en diskettes beheren. Tevens kunt u een bestand verbinden met een toepassing, zodat u gelijktijdig de toepassing start en het bestand opent.

In Bestandsbeheer werkt u met *directoryvensters*. In een directoryvenster wordt de directorystructuur van de schijf en de daarop aanwezige bestanden en directory's grafisch weergegeven.

Bestandsbeheer starten

Bestandsbeheer starten:

Dubbeklik in de Hoofdgroep op het Bestandsbeheerpictogram.

Of verplaats de selectiecursor met de pijltoetsen naar het Bestandsbeheerpictogram en druk op ENTER.

Opmerking Indien u meestal vanuit Bestandsbeheer toepassingen start, kunt u in het initialiseringsbestand van Windows de **Shell**-regel veranderen in **shell = winfile.exe**. Meer informatie vindt u door Write te starten en vervolgens het SYSINI.WRI-bestand te openen.

Met een directoryvenster werken

Nadat u voor het eerst Bestandsbeheer hebt gestart, verschijnt een directoryvenster waarin de inhoud van het huidige station wordt weergegeven. Dit venster is gesplitst: in de linkerhelft is de *directorystructuur* weergegeven en in de rechterhelft de inhoud van de huidige directory.

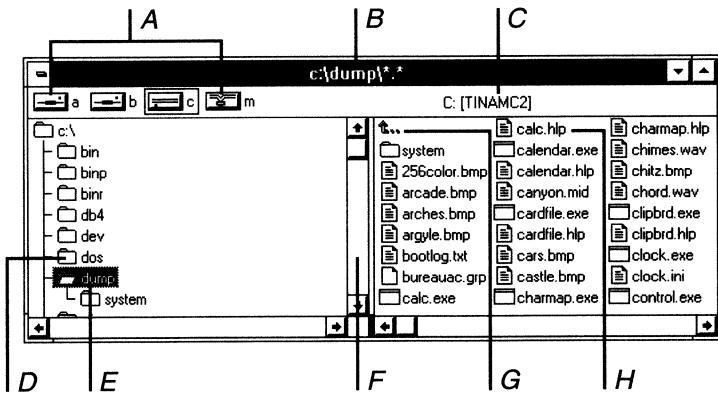
De directorystructuur geeft de structuur weer van de directory's en subdirectory's op een schijf of diskette. Links bovenaan staat de hoofddirectory, de eerste directory op de schijf of diskette. Onder de hoofddirectory vertakken zich de overige directory's.

De hoofddirectory ontstaat zodra u een schijf formatteert. Deze directory wordt aangegeven met een backslash (\). Bijvoorbeeld: C:\ betekent de hoofddirectory van station C.

In de rechterhelft van het directoryvenster worden de bestandsnamen en directory's in de huidige directory weergegeven. Directory's binnen een directory worden subdirectory's genoemd.

Opmerking De standaardweergave is het gesplitste venster. Verderop in dit hoofdstuk in de sectie "Beeld wijzigen" vindt u andere weergavemogelijkheden van directory's.

De verschillende onderdelen van een directoryvenster worden in de volgende illustratie weergegeven.

- A Stationspictogrammen
- B Directorypad
- C Volumenaam of netwerknaam
- D Directorypictogram
- E Huidige directory
- F Splitsbalk
- G Pictogram Omhoog
- H Bestandspictogrammen

In de volgende tabel worden de elementen van een directoryvenster beschreven.

<u>Element</u>	<u>Beschrijving</u>
Directorypad	Het pad van de huidige directory. Dit pad is weergegeven in de titelbalk van het documentvenster.
Stations-pictogrammen	Vertegenwoordigen de disktestations van uw computer. Vaste schijf en disktestation, netwerkstations, RAM-stations die in het geheugen van de computer zijn geïnstalleerd en CD-ROM-stations zijn weergegeven door verschillende pictogrammen.
Volumenaam	De naam waarmee de schijf is aangeduid. Deze informatie ziet u alleen indien u een naam aan de schijf hebt toegewezen.
Netwerknnaam	De naam die u aan de netwerkverbinding hebt toegewezen. Indien u een netwerkstation hebt geselecteerd, wordt in plaats van deze naam de netwerknnaam weergegeven.
Directory-pictogram	Vertegenwoordigt een directory op de schijf. In de directorystructuur zijn deze pictogrammen met een verticale lijn verbonden met de hoofddirectory. De directorypictogrammen in de inhoudsweergave vertegenwoordigen de subdirectory's van de huidige directory.
Huidige directory	Vertegenwoordigd door een pictogram dat eruitziet als een geopende directorymap. Met opdrachten in Bestandsbeheer beïnvloedt u de huidige directory of de bestanden in deze directory.
Bestands-pictogrammen	Duiden het bestandstype aan. Meer informatie vindt u in "Met bestanden en directory's werken", verderop in dit hoofdstuk.

<u>Element</u>	<u>Beschrijving</u>
Pictogram Omhoog	Met het pictogram Omhoog gaat u in de directorystructuur een niveau omhoog.
Splitsbalk	Splitst het venster in tweeën, zodat u zowel de directorystructuur als de inhoudsweergave kunt bekijken.

U kunt het formaat en de plaats van een directoryvenster wijzigen in de werkruimte van Bestandsbeheer. Meer informatie over het werken met vensters vindt u in hoofdstuk 1, "Basisvaardigheden".

Bestanden of directory's selecteren

Voordat u met bestanden of directory's kunt werken, moet u deze eerst selecteren. U kunt een of meerdere bestanden en directory's selecteren. Selectie van meer dan een onderdeel wordt *een selectie uitbreiden* genoemd.

Een bestand of directory selecteren:

Klik op de naam van het bestand of de directory in de inhoudsweergave.

1. Verplaats de selectiecursor naar de inhoudsweergave door op TAB te drukken.
2. Selecteer bestanden en directory's met de volgende toetsen.

Druk op

PIJL-OMHOOG
of -OMLAAG

END

HOME

PGUP

PGDN

Een letter of getal

Ter selectie van

Een bestand of directory boven of onder de huidige selectie.

Het bestand of de directory onderaan de lijst.

Het bestand of de directory bovenaan de lijst.

Het bestand of de directory bovenaan het vorige venster.

Het bestand of de directory onderaan het volgende venster.

Het volgende bestand of de volgende directory beginnend met deze letter of dit getal.

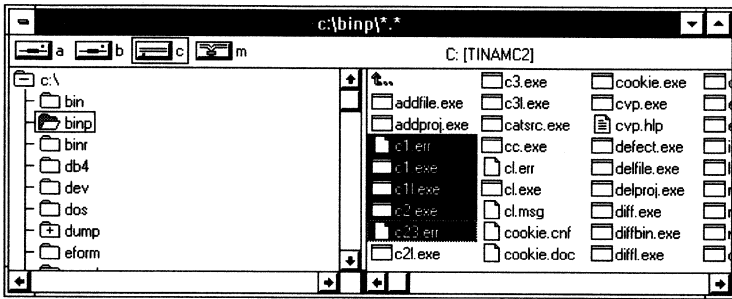
Een selectie uitbreiden

In de inhoudsweergave kunt u gelijktijdig meer dan een bestand of directory selecteren. U kunt bestanden en directory's selecteren met de muis, het toetsenbord of de opdracht **Bestanden selecteren**.

Twee of meer opeenvolgende onderdelen selecteren:

Klik op het eerste te selecteren bestand of de eerste te selecteren directory. Druk op SHIFT en klik op het laatste onderdeel in de groep terwijl u SHIFT ingedrukt houdt.

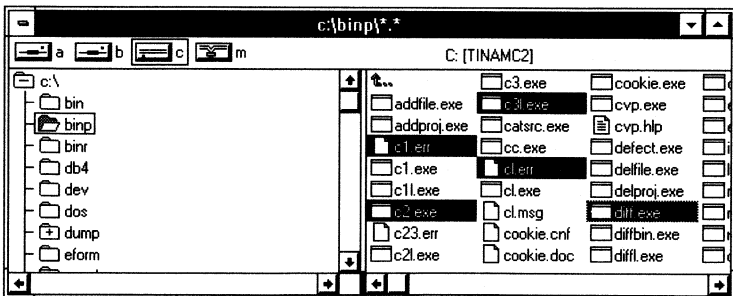

Verplaats de cursor naar de inhoudsweergave door op TAB te drukken en ga vervolgens met de pijltoetsen naar het eerste te selecteren onderdeel. Selecteer met de pijltoetsen de overige onderdelen in de groep terwijl u SHIFT ingedrukt houdt.

Twee of meer verspreide onderdelen selecteren:

Druk op CTRL en klik op elk onderdeel terwijl u CTRL ingedrukt houdt.

1. Verplaats de cursor naar de inhoudsweergave door op TAB te drukken en ga vervolgens met de pijltoetsen naar het eerste te selecteren onderdeel. Druk op SHIFT+F8 en laat weer los. De selectiecursor begint te knipperen.
2. Ga met de pijltoetsen naar alle overige te selecteren onderdelen. Selecteer elk onderdeel door op de SPATIEBALK te drukken.
3. Zodra u de uitbreiding van de selectie hebt voltooid, drukt u nogmaals op SHIFT+F8.

Meer dan een groep onderdelen selecteren:

1. Selecteer de eerste groep onderdelen door op het eerste onderdeel te klikken. Vervolgens drukt u op SHIFT en houdt deze toets ingedrukt terwijl u op het laatste onderdeel in de groep klikt.
2. Selecteer de volgende groep onderdelen door op het eerste onderdeel in de volgende groep te klikken terwijl u CTRL ingedrukt houdt. Vervolgens klikt u op het laatste onderdeel in de groep terwijl u CTRL+SHIFT ingedrukt houdt.

1. Verplaats de cursor naar de inhoudsweergave door op TAB te drukken. Selecteer de eerste groep onderdelen door met de pijltoetsen naar het eerste en laatste onderdeel in de groep te gaan terwijl u SHIFT ingedrukt houdt. Druk op SHIFT+F8 en laat weer los. De selectiecursor begint te knipperen.
2. Ga met de pijltoetsen naar het eerste onderdeel in de volgende groep onderdelen. Selecteer het eerste onderdeel door op de SPATIEBALK te drukken.
3. Selecteer de overige onderdelen in de groep door op SHIFT+ een pijltoets te drukken.
4. Zodra u de uitbreiding van de selectie hebt voltooid, drukt u nogmaals op SHIFT+F8.

Met de opdracht Bestanden selecteren een groep onderdelen selecteren:

1. Kies in het menu Bestand de opdracht **Bestanden selecteren**. Het dialoogvenster Bestanden selecteren verschijnt.
2. Typ in het vak "Bestand(en)" de naam van het te selecteren bestand. Met DOS-jokertekens kunt u een groep bestanden opgeven.

3. Kies de knop Selecteren. De knop Annuleren verandert in de knop Sluiten.
Herhaal de stappen 2 en 3 totdat u alle gewenste bestanden hebt geselecteerd.
Door de knop Selectie opheffen te kiezen kunt u te allen tijde een selectie ongedaan maken. Hierbij worden de geselecteerde bestanden die u in het vak "Bestand(en)" hebt opgegeven ongedaan gemaakt.
4. Kies de knop Sluiten.

Tip U kunt alle bestanden in een directory selecteren door op CTRL+SLASH (/) te drukken.

Een selectie ongedaan maken

U kunt een selectie ongedaan maken met de muis, het toetsenbord of de opdracht **Bestanden selecteren**. U kunt een geselecteerd bestand of een groep geselecteerde bestanden ongedaan maken.

Een selectie ongedaan maken:

Klik op het onderdeel terwijl u CTRL ingedrukt houdt.

1. Druk op SHIFT+F8 indien u dit nog niet hebt gedaan. De selectiecursor begint te knippen. Ga met de pijltoetsen naar de selectie die u ongedaan wilt maken.
2. Druk op de SPATIEBALK.
3. Druk op SHIFT+F8.

Een groep geselecteerde bestanden ongedaan maken:

1. Kies in het menu Bestand de opdracht **Bestanden selecteren**. Het dialoogvenster Bestanden selecteren verschijnt.
2. Typ in het vak "Bestand(en)" de naam het bestand dat u ongedaan wilt maken. Met de DOS-jokertekens kunt u een groep bestanden of alle bestanden opgeven die in een directory zijn geselecteerd.
3. Kies de knop Selectie opheffen. Herhaal de stappen 2 en 3 totdat u alle gewenste selecties ongedaan hebt gemaakt.
4. Kies de knop Sluiten.

Tip U kunt alle selecties ongedaan maken door op CTRL+BACKSLASH (\) te drukken.

Beeld wijzigen

Alleen de directorystructuur laten weergeven:

Kies in het menu Beeld de opdracht **Alleen structuur**. In het actieve directoryvenster wordt de directorystructuur van het huidige diskettestation weergegeven.

Alleen de inhoud van de directory laten weergeven:

Kies in het menu Beeld de opdracht **Alleen directory**. In het actieve directoryvenster worden de bestandsnamen en subdirectory's van de huidige directory weergegeven.

Zowel directorystructuur als inhoud van de directory laten weergeven:

Kies in het menu Beeld de opdracht **Structuur en directory**. In het actieve directoryvenster worden zowel de directorystructuur van het huidige diskettestation als de bestandsnamen en subdirectory's van de huidige directory weergegeven.

Diskettestation wijzigen

Een directoryvenster geeft de directorystructuur van het huidige diskettestation weer. Het pictogram van het huidige diskettestation wordt omgeven door een rechthoek.

In een directoryvenster een ander diskettestation selecteren:

Klik op het stationspictogram dat het door u gewenste station vertegenwoordigt.

1. Ga naar het stationsgebied door op TAB of F6 te drukken. Door nogmaals op TAB of F6 te drukken keert u terug naar de directorystructuur of de inhoud zonder dat u het station hebt gewijzigd.
2. Selecteer met de pijltoetsen het gewenste stationspictogram en druk vervolgens op de SPATIEBALK.

Tip U kunt naar een ander diskettestation gaan door CTRL ingedrukt te houden terwijl u de letter van het desbetreffende station typt.

Met de opdracht Station selecteren het diskettestation wijzigen:

1. Kies in het menu Schijf de opdracht **Station selecteren**. Of dubbelklik op de achtergrond van het stationsgebied. Het dialoogvenster Station selecteren verschijnt.
2. Selecteer het gewenste nieuwe station. Kies de knop OK.

Opmerking Nadat u het station hebt gewijzigd, doorzoekt Bestandsbeheer het station ter weergave van de inhoud. Door op ESC te drukken kunt u dit zoeken op elk moment stoppen. Nadat u het zoeken hebt gestopt, wordt slechts een deel van de directorystructuur weergegeven.

Directory wijzigen

De huidige directory wordt in de directorystructuur gemarkeerd door de *selectiecursor*, een gestippelde rechthoek die het geselecteerde pictogram en de geselecteerde tekst omgeeft. In de directorystructuur kunt u slechts een directory tegelijk selecteren. Door de selectiecursor te verplaatsen gaat u naar een andere directory.

In de directorystructuur een andere directory selecteren:

Klik op de te selecteren directorynaam.

Selecteer een directory met de volgende toetsen.

Druk op

Als u wilt gaan naar

PIJL-OMHOOG of -OMLAAG

Een directory boven of onder de huidige directory.

HOME of BACKSLASH (\)

De hoofddirectory.

END

De directory onderaan de lijst.

PIJL-RECHTS

De eerste subdirectory van de huidige directory.

PIJL-LINKS of BACKSPACE

De volgende directory die een niveau boven de huidige directory staat, voor zover aanwezig.

Druk op

Als u wilt gaan naar

PGUP/PGDN

De directory die een venster boven onder de huidige directory staat.

CTRL+PIJL-OMHOOG

De vorige directory op hetzelfde niveau.

CTRL+PIJL-OMLAAG

De volgende directory op hetzelfde niveau.

Een letter

De volgende directory die met die letter begint.

Vanuit de inhoudsweergave de directory wijzigen:

Dubbelklik op het directorypictogram naast de naam van de gewenste nieuwe subdirectory. Of dubbelklik op het pictogram Omhoog indien u een niveau omhoog wilt.

Selecteer met de pijtoetsen het bijbehorende directorypictogram of het pictogram Omhoog en druk vervolgens op ENTER. Of ga een niveau omhoog door op BACKSPACE te drukken.

Directoryniveaus uitbreiden en samenvouwen

In een directoryvenster kunt u het niveau van de weergegeven informatie instellen. Nadat u Bestandsbeheer voor het eerst hebt gestart, wordt in de directorystructuur het eerste niveau van de directory's van het huidige disktestation weergegeven.

Een directoryniveau uitbreiden

Nadat u een directory hebt *uitgebreed* worden in de directorystructuur de namen van de subdirectory's van de desbetreffende directory weergegeven. U kunt een gehele tak uitbreiden, een enkel niveau van de tak of alle takken.

Een niveau van een directory uitbreiden:

Kies in de directorystructuur het directorypictogram of de naam van de uit te breiden directory door erop te dubbelklikken of door deze te selecteren en vervolgens op ENTER te drukken. Of selecteer de directory die u wilt uitbreiden en kies in het menu Structuur de opdracht **Met één niveau uitbreiden**.

Een gehele tak uitbreiden:

Selecteer de uit te breiden directory. Kies in het menu Structuur de opdracht **Subdirectory's weergeven**. Of druk op ASTERISK (*).

Alle takken in de directorystructuur uitbreiden:

Kies in het menu Structuur de opdracht **Alle subdirectory's weergeven**. Of druk op CTRL+ASTERISK (*).

Een directoryniveau samenvouwen

U kunt een directory *samenvouwen*. Hierdoor worden de subdirectory's niet weergegeven in de directorystructuur. Als u Bestandsbeheer voor het eerst start, zijn alle directory's samengevouwen, met uitzondering van de hoofddirectory.

Een directory samenvouwen:

Dubbelklik op het directorypictogram of de naam van de samen te vouwen directory.

Selecteer met de pijltoetsen de naam van de samen te vouwen directory. Kies in het menu Structuur de opdracht **Geen subdirectory's** of druk op AFBREEKSTREEPJE (-).

Directory's die kunnen worden uitgebreid laten weergeven

Kies in het menu **Structuur** de opdracht **Subdirectory's aangeven** indien u wilt weten welke directory's zijn voorzien van subdirectory's. Nadat u de directory hebt uitgebreid, verandert het plusteken in een minteken (-). Dit teken geeft aan dat de directory is uitgebreid en kan worden samengevouwen.

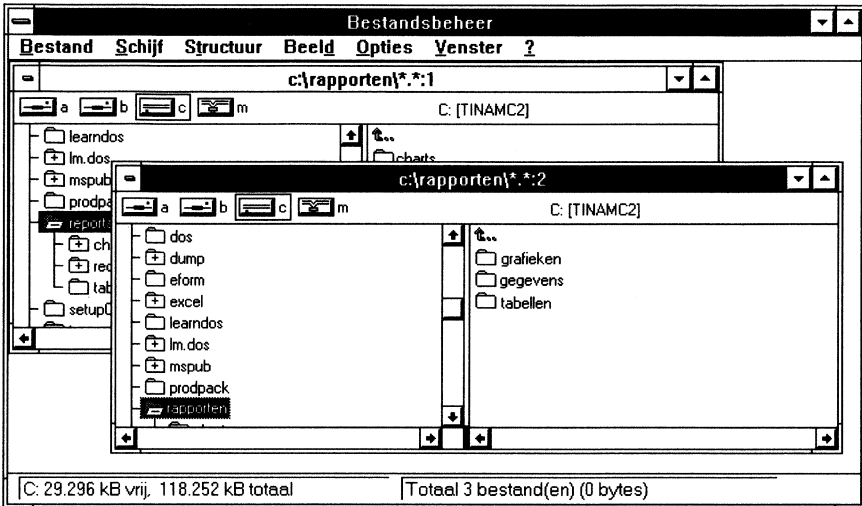
In de volgende illustratie is een directorystructuur afgebeeld waarin de directory's die kunnen worden uitgebreid zijn gemarkeerd.

In de directorystructuur directory's die kunnen worden uitgebreid markeren:

Kies in het menu Structuur de opdracht **Subdirectory's aangeven**. Hierna wordt in Bestandsbeheer een directorystructuur weergegeven waarin alle directory's die kunnen worden uitgebreid met een plusteken zijn gemarkeerd. In het menu Structuur staat naast de opdracht een vinkje. Kies nogmaals **Subdirectory's aangeven** indien u deze mogelijkheid wilt uitschakelen.

Meerdere directoryvensters openen

U kunt andere directoryvensters openen waarin de inhoud van hetzelfde station of een ander station wordt weergegeven om bestanden naar te kopiëren of te verplaatsen. In de volgende illustratie is Bestandsbeheer afgebeeld waarin twee directoryvensters zijn geopend.

Indien in twee of meer vensters dezelfde informatie over diskettestation en directory's is weergegeven, verschijnt in de titelbalk van elk venster een getal ter indicatie dat de desbetreffende directory in meerdere vensters is weergegeven. Het nieuwe directoryvenster heeft dezelfde weergave-opties als het venster van waaruit u het nieuwe venster opende.

Met een stationspictogram een nieuw directoryvenster openen:

Dubbelklik op een stationspictogram. Een nieuw directoryvenster wordt geopend waarin de namen van de bestanden en directory's van het door u geselecteerde diskettestation zijn weergegeven.

Ga naar het stationsgebied door op TAB te drukken. Selecteer met de pijltoetsen het gewenste stationspictogram en druk vervolgens op ENTER of kies **Openen** in het menu Bestand.

Een nieuw directoryvenster verschijnt met de namen van de bestanden en directory's op het door u geselecteerde station.

Met de opdracht Nieuw venster een nieuw directoryvenster openen:

Kies in het menu Venster de opdracht **Nieuw venster**. Hierdoor wordt een nieuw directoryvenster geopend waarin dezelfde directory-informatie is weergegeven als in het vorige werkvenster.

Vanuit de directorystructuur een nieuw directoryvenster openen:

Dubbelklik in de directorystructuur op een directorypictogram terwijl u SHIFT ingedrukt houdt. Of selecteer in de directorystructuur een directorypictogram en druk vervolgens op SHIFT+ENTER.

In het nieuwe directoryvenster wordt alleen de inhoud van de door u geselecteerde directory weergegeven.

Een geopend directoryvenster selecteren

Een geopend directoryvenster selecteren:

Klik op een willekeurige plaats in het venster. Of kies in de lijst onderaan in het menu Venster een vensternaam.

Open het Systeemmenu door op ALT, AFBREEKSTREEPJE (-) te drukken en kies **Volgende**. Herhaal de stappen 1 en 2 totdat het gewenste venster is geselecteerd.

Of selecteer het gewenste venster in de lijst onderaan in het menu Venster. U opent het venster door vervolgens op ENTER te drukken.

Door op CTRL+F6 of CTRL+TAB te drukken loopt u snel door de geopende directoryvensters totdat het gewenste venster is geselecteerd.

Tip Indien het te selecteren venster achter een ander venster is verborgen, kunt u met de opdrachten **Trapsgewijs** of **Naast elkaar** (in het menu Venster) de geopende directoryvensters herschikken, zodat alle vensters zichtbaar worden. Meer informatie vindt u verderop in dit hoofdstuk in "Directoryvensters schikken".

Een directoryvenster sluiten

Het actieve directoryvenster sluiten:

Dubbelklik op het symbool Systeemmenu.

Open het Systeemmenu door op ALT, AFBREEKSTREEPJE (-) te drukken en kies **Sluiten**.

In een directoryvenster de weergegeven informatie wijzigen

Verschillende soorten bestandsinformatie laten weergeven

Met de opdrachten in het menu **Beeld** geeft u aan wat voor bestandsinformatie u in het directoryvenster wilt laten weergeven. Nadat u **Bestandsbeheer** voor het eerst hebt gestart, worden in het directoryvenster alleen namen van bestanden en directory's weergegeven.

Alleen bestands- en directorynamen laten weergeven:

Kies in het menu **Beeld** de opdracht **Naam**. In het actieve directoryvenster worden alleen de namen van bestanden en directory's weergegeven.

Over elk bestand alle informatie laten weergeven:

Kies in het menu **Beeld** de opdracht **Alle bestandsgegevens**. Bij elke bestands- en directorynaam in het actieve directoryvenster worden bestandsomvang, datum en tijd van de laatste wijziging en bestandsgegevens weergegeven.

Over elk bestand specifieke informatie laten weergeven:

1. Kies in het menu **Beeld** de opdracht **Deelweergave**. Het dialoogvenster **Deelweergave** verschijnt.
2. Schakel de opties in voor de weer te geven informatie. (zie de volgende tabel). Kies de knop **OK**.

Schakel deze optie in

Als u

Omvang

Bij elk bestand de omvang (in bytes) wilt laten aangeven.

Datum laatste wijziging

Bij elk bestand de datum wilt opgeven waarop het bestand volgens de systeemklok het laatst werd gewijzigd.

Tijd laatste wijziging

Bij elk bestand de tijd wilt opgeven waarop het bestand volgens de systeemklok het laatst werd gewijzigd.

Bestandskenmerken

Het type bestand wilt laten aangeven (verborgen- systeem-, archief- of Alleen-lezen-bestanden). (Meer informatie vindt u verderop in dit hoofdstuk in "Bestandskenmerken instellen").

Opmerking De opdrachten **Naam**, **Alle bestandsgegevens** en **Deelweergave** hebben enkel invloed op de inhoud van het actieve directoryvenster. Op een venster waarin alleen de directorystructuur wordt weergegeven, hebben deze opdrachten geen enkel effect.

De inhoud van een directory sorteren

U kunt de bestanden en directory's sorteren op naam, type, omvang en de datum van de laatste wijziging. De opdracht Sorteren heeft geen invloed op de directory structuur.

Bestanden en directory's op alfabetische volgorde sorteren:

Kies in het menu Beeld de opdracht **Sorteren op naam**. In het actieve directoryvenster worden eerst de directory's en daarna de bestanden op alfabetische volgorde weergegeven.

Bestanden en directory's op type sorteren:

Kies in het menu Beeld de opdracht **Sorteren op type**. In het actieve directoryvenster worden eerst de directory's en dan de bestanden in alfabetische volgorde van de bestandsnaamtoevoeging weergegeven.

Bestanden op omvang sorteren:

Kies in het menu Beeld de opdracht **Sorteren op omvang**. De directory's worden eerst weergegeven. Daarna worden de afzonderlijke bestanden weergegeven op volgorde van omvang, waarbij de grootste bestanden bovenaan staan.

Bestanden en directory's op datum laatste wijziging sorteren:

Kies in het menu Beeld de opdracht **Sorteren op datum**.

In het actieve directoryvenster worden eerst de directory's weergegeven, op volgorde van datum. Daarna volgen de bestanden, eveneens op volgorde van datum, waarbij de bestanden die het recentst werden gewijzigd bovenaan staan.

Weer te geven bestandstype kiezen

U kunt opgeven of in Bestandsbeheer alleen bepaalde bestandstypen of bestandsgroepen met dezelfde bestandsnamen of toevoegingen worden weergegeven.

Het in een directoryvenster weer te geven bestandstype opgeven:

1. Kies in het menu Beeld de opdracht **Op type**. Het dialoogvenster Op type verschijnt.
2. Door in het vak "Naam" jokertekens te typen kunt u bestanden met dezelfde naam laten weergeven. Meer informatie over het gebruik van jokertekens vindt u in het MS-DOS-handboek.
3. Selecteer onder Bestandstype de weer te geven bestandstypen. Zie de tabel hieronder. Nadat u het aankruisvakje Verborgen/systeembestanden weergeven hebt ingeschakeld, worden verborgen bestanden of systeembestanden weergegeven. Kies de knop OK. In het actieve directoryvenster worden de door u geselecteerde bestandstypen weergegeven.

Schakel dit aankruisvakje in

Als u

Directory's	De namen van de subdirectory's van de huidige directory wilt laten weergeven.
Programma's	Alle bestandsnamen met de toevoeging .EXE, .COM, .PIF, of .BAT wilt laten weergeven.
Documenten	De namen van tekstbestanden of bestanden met figuren wilt laten weergeven die verbonden zijn met de toepassing.
Andere bestanden	Alle bestandsnamen wilt laten weergeven die niet in de drie bovenstaande opties staan vermeld.

Waarschuwing Wees indien u het aankruisvakje Verborgensysteembestanden weergeven hebt ingeschakeld voorzichtig met naamswijziging of verwijdering van verborgen bestanden of systeembestanden. De kans bestaat dat uw computer zonder deze bestanden niet goed kan starten of werken.

Een directoryvenster bijwerken

In Bestandsbeheer worden geopende directoryvensters meestal automatisch bijgewerkt. Soms echter kan een directoryvenster in Bestandsbeheer niet automatisch worden bijgewerkt, als u met netwerkdirectory's werkt bijvoorbeeld. Werk in deze gevallen het actieve directoryvenster bij met de opdracht **Vernieuwen**.

In Bestandsbeheer een venster bijwerken:

Klik op het stationspictogram van het huidige station of kies in het menu Venster de opdracht **Vernieuwen**.

Directoryvensters aanpassen en schikken

De splitsbalk verplaatsen

Verplaats de splitsbalk als u meer ruimte wilt voor de inhoud of de directorystructuur.

De splitsbalk verplaatsen:

Verplaats de muisaanwijzer naar de splitsbalk. De aanwijzer verandert in een dubbele balk met twee pijlen. Druk op de muisknop en houd deze ingedrukt terwijl u de aanwijzer naar links of rechts verplaatst. De splitsbalk wordt tegelijkertijd met de aanwijzer verplaatst.

Laat de muisknop los.

1. Kies in het menu **Beeld** de opdracht **Splitsen**. Bij de cursorpositie wordt een verticale balk weergegeven.
2. Verplaats met de pijltoetsen de selectiebalk naar de positie waar u de splitsbalk wilt plaatsen. Vervolgens drukt u op **ENTER**. Door op **ESC** te drukken annuleert u de opdracht.

Directoryvensters schikken

Met de opdrachten **Trapsgewijs** en **Naast elkaar** in het menu Venster bepaalt u hoe directoryvensters op het scherm worden weergegeven. Deze opdrachten zijn van invloed op alle geopende directoryvensters.

Geopende directoryvensters schikken:

- Kies in het menu Venster de opdracht **Trapsgewijs**. De vensters overlappen elkaar vanaf de linkerbovenhoek van de werkruimte in Bestandsbeheer. De titel van elk venster blijft zichtbaar.
- Of kies **Naast elkaar** in het menu Venster. De inhoud van elk venster is zichtbaar en verticaal uitgelijnd (bovenop elkaar gestapeld), zodat de vensters elkaar niet overlappen.
- Of houd SHIFT ingedrukt terwijl u de opdracht **Naast elkaar** in het menu Venster kiest. De vensters worden nu horizontaal (naast elkaar) gerangschikt, zodat ze elkaar niet overlappen.

Pictogrammen schikken

Indien in het venster van Bestandsbeheer veel directorypictogrammen staan, kunt u de pictogrammen zodanig schikken dat deze op gelijke afstand van elkaar staan en elkaar niet overlappen.

In Bestandsbeheer worden pictogrammen gerangschikt volgens een onzichtbaar raster. Meer informatie over wijziging van het formaat van dit raster vindt u in hoofdstuk 5, "Configuratiescherm".

Pictogrammen schikken:

Kies in het menu **Venster** de opdracht **Pictogrammen schikken**.

In Bestandsbeheer het lettertype wijzigen

U kunt het lettertype waarmee in Bestandsbeheer de namen van de bestanden en directory's worden weergegeven wijzigen. Als u het lettertype wijzigt, is dit van invloed op alle directoryvensters.

Het lettertype wijzigen:

1. Kies in het menu Opties de opdracht **Lettertypen**. Het dialoogvenster Lettertypen verschijnt.
2. Selecteer in het vak "Lettertype" het gewenste lettertype. De tekst in het vak "Voorbeeld" verandert ter indicatie van het door u geselecteerde lettertype.

3. Schakel in het vak "Lettertype-stijl" de gewenste stijlopties in. De tekst in het vak "Voorbeeld" verandert ter indicatie van de door u geselecteerde stijl.
4. Selecteer in het vak "Punten" de gewenste lettergrootte. De tekst in het vak "Voorbeeld" verandert ter indicatie van de door u geselecteerde lettergrootte.
5. Schakel het aankruisvakje Kleine letters uit indien u de gehele tekst in grote letters wilt laten weergeven.
6. Kies OK. In alle directoryvensters wordt de tekst in het nieuwe lettertype weergegeven.

De statusbalk laten weergeven

In de *statusbalk* onderaan het Bestandsbeheervenster vindt u informatie zoals het aantal op de schijf beschikbare bytes voor het actieve directoryvenster of het pictogram van het geselecteerde directoryvenster.

De statusbalk in- of uitschakelen:

Kies in het menu Opties de opdracht **Statusbalk**.

Instellingen opslaan

Elke wijziging die u invoert met een van de opdrachten in het menu Opties wordt automatisch opgeslagen. De posities van de geopende vensters en de pictogrammen, evenals eventuele wijzigingen die u met een van de opdrachten in het menu **Beeld** hebt gemaakt, worden standaard opgeslagen bij beëindiging van Bestandsbeheer. U kunt deze optie in-of uitschakelen.

De optie "Instellingen opslaan" in- of uitschakelen:

Kies in het menu **Opties** de opdracht **Instellingen opslaan bij afsluiten**. Als de optie "Instellingen opslaan" is ingeschakeld, staat naast de opdracht een vinkje.

Een netwerkstation gebruiken

Indien u lokatie en wachtwoord weet, hebt u bij het werken in een netwerk toegang tot elk willekeurig netwerkstation. Tijdens het starten van Windows, worden de aanwezige netwerkverbindingen herkend. De netwerkstations zijn in Bestandsbeheer weergegeven als pictogrammen die anders zijn dan de overige stationspictogrammen. Elke nieuwe netwerkverbinding die u daarna maakt, wordt in Windows opgeslagen. Indien u de nieuwe verbindingen niet verbreekt, worden de volgende keer dat u Windows start deze nieuwe netwerkverbindingen ingesteld.

Bij sommige netwerken is het mogelijk om de instellingen zodanig te wijzigen dat de netwerkverbindingen bij het starten van Windows niet automatisch tot stand worden gebracht. Meer informatie vindt u in hoofdstuk 5, "Configuratiescherm".

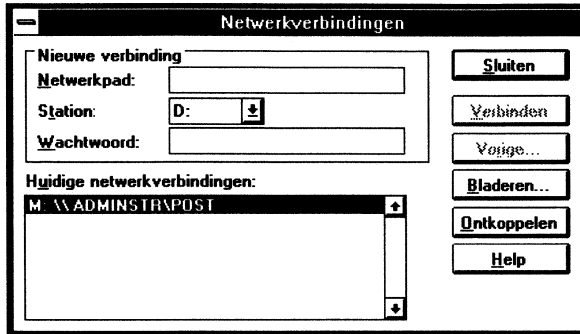
Een netwerkstation aansluiten en ontkoppelen

Met Bestandsbeheer kunt u een verbinding maken met het netwerkstation maken of verbreken.

Opmerking Bij de beschrijving van de volgende procedures is ervan uitgegaan dat u beschikt over de opdracht Netwerkverbindingen. Indien u over andere netwerkopdrachten beschikt, Netwerkverbindingen. Indien het dialoogvenster voor aansluiting op een netwerk afwijkt van het venster dat hierna staat afgebeeld, vindt u meer informatie over het desbetreffende dialoogvenster door de knop Help te kiezen.

Een netwerkstation aansluiten:

1. Kies in het menu Schijf de opdracht **Netwerkverbindingen**. Het dialoogvenster Netwerkverbindingen verschijnt. In het vak "Station" is de eerstvolgende beschikbare letter weergegeven.

2. Typ in het vak "Netwerkpad" het pad waarmee het netwerkstation kan worden opgespoord.
In sommige netwerken kunt u met de knop Bladeren door een lijst met stations bladeren totdat u het gewenste station hebt bereikt.
3. U wijst een ander station toe door de lijst "Station" te openen en de gewenste aanduiding te selecteren. Of typ in het vak "Station" de stationsaanduiding.
4. Indien een wachtwoord wordt gevraagd, typt u dit in het vak "Wachtwoord". Kies de knop Verbinden. Door de SHIFT ingedrukt te houden terwijl u de knop Verbinden kiest, wordt de volgende keer dat u Windows start de verbinding niet tot stand gebracht.

Voor aansluiting op een ander netwerkstation herhaalt u de stappen 2 tot en met 4. Kies de knop Sluiten nadat u de instelling van de netwerkverbindingen hebt voltooid.

Een eerder gebruikt netwerkstation aansluiten:

1. Kies in het menu Schijf de opdracht **Netwerkverbindingen**. Het dialoogvenster Netwerkverbindingen verschijnt.
2. Kies de knop Vorige. Het dialoogvenster Vorige netwerkverbindingen verschijnt.
3. Selecteer het gewenste netwerkpad en kies de knop Selecteren. Het door u geselecteerde netwerkpad verschijnt in het vak "Netwerkpad".
4. Indien een wachtwoord wordt gevraagd, typt u dit in het vak "Wachtwoord". Kies de knop Verbinden. Kies de knop Sluiten nadat u de instelling van de netwerkverbindingen hebt voltooid.

Opmerking Bij bepaalde toepassingen kunt u terwijl u deze reeds hebt gestart een verbinding met een netwerkstation tot stand brengen. Meer informatie vindt u eerder in dit hoofdstuk in "Een directoryvenster bijwerken".

Een netwerkstation ontkoppelen:

1. Kies in het menu Schijf de opdracht **Netwerkverbindingen**. Het dialoogvenster Netwerkverbindingen verschijnt.
2. Selecteer het te ontkoppelen netwerkstation in het vak "Huidige netwerkverbindingen" en kies **Ontkoppelen**. Kies de knop **Sluiten**.

Opmerking Indien u Windows hebt gestart in de "386 enhanced"-modus bestaat de kans dat u de netwerkstations die reeds actief waren voordat u Windows hebt gestart niet kunt ontkoppelen.

Met bestanden en directory's werken

Met de opdrachten in Bestandsbeheer kunt u met bestanden en directory's afzonderlijk of in groepen werken. Links van elke bestandsnaam in de inhoudsweergave wordt een pictogram afgebeeld waarmee u het bestandstype kunt identificeren. In de volgende tabel worden de verschillende pictogrammen beschreven.

Pictogram

Vertegenwoordigt

Directory's. Deze staan het eerst vermeld, in alfabetische volgorde.

Programmabestanden en batch-bestanden. De standaardtoevoegingen voor deze bestanden zijn: .EXE, .COM, .PIF en .BAT. Door deze bestanden worden toepassingen gestart.

Documentbestanden. Deze bestanden zijn verbonden met een toepassing. Als u een van deze bestanden opent, wordt de verbonden automatisch toepassing.

Systeembestanden of verborgen bestanden. Deze bestanden hebben systeemkenmerken respectievelijk verborgen kenmerken.

Alle overige bestanden.

Een bestand of directory een naam geven

Bij veel taken in Bestandsbeheer wordt aan bestanden en directory's een naam gegeven of de naam wordt gewijzigd. In Windows worden de MS-DOS-regels voor het benoemen van bestanden gevolgd. Zie uw MS-DOS handleiding voor de conventies hiervoor.

Een directory maken

Een directory maken:

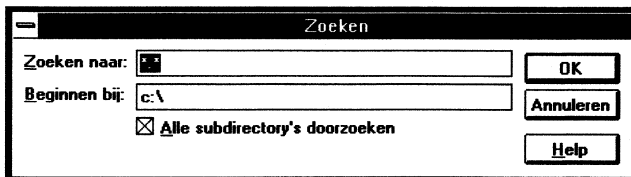
1. Selecteer in de directory structuur de directory waarin u de nieuwe subdirectory wilt plaatsen. Kies in het menu Bestand de opdracht **Directory maken**. Het dialoogvenster Directory maken verschijnt.
2. Typ in het vak "Naam" een naam voor de nieuwe directory. Volg hierbij dezelfde conventies als voor het benoemen van bestanden. Typ het volledige pad van de nieuwe directory indien u ergens anders dan in de huidige directory een directory wilt maken.
3. Kies OK.

Een bestand of directory zoeken

Met de opdracht **Zoeken** kunt u een bestand of directory zoeken. Met jokertekens kunt u tevens zoeken naar groepen bestanden of directory's die overeenkomstige bestandsnamen of toevoegingen hebben.

Een bestand of directory zoeken:

1. Selecteer de directory waarbij u het zoeken wilt laten beginnen. Kies in het menu Bestand de opdracht **Zoeken**. Het dialoogvenster Zoeken verschijnt.

2. Typ de naam van het bestand of de directory in het vak "Zoeken naar". Of gebruik jokertekens als u wilt zoeken naar groepen bestanden of directory's met dezelfde naam of toevoeging.

3. In het vak "Beginnen bij" is de huidige directory weergegeven. Indien u het zoeken bij een andere directory wilt laten beginnen, typt u in dit vak de naam van de andere directory.

In Bestandsbeheer wordt standaard de directory doorzocht die in het vak "Beginnen bij" is weergegeven, evenals alle bijbehorende subdirectory's. Schakel het aankruisvakje Alle subdirectory's doorzoeken uit indien u niet wilt dat de subdirectory's worden doorzocht.

4. Kies OK. Door op ESC te drukken annuleert u het zoeken.

In Bestandsbeheer wordt gezocht naar de door u opgegeven directory en subdirectory's. Hierna verschijnt het venster Zoekresultaten, waarin alle gevonden bestandsnamen en directory's zijn weergegeven.

Bestanden en directory's verplaatsen en kopiëren

U verplaatst en kopieert bestanden en directory's in Bestandsbeheer van de ene lokatie (*bron* genoemd) naar de andere (*doel*) door deze met de muis te slepen of door de opdracht **Kopiëren** of **Verplaatsen** te kiezen. U kunt onderdelen kopiëren en verplaatsen van de ene directory naar de andere en van het ene station naar het andere.

Bestanden of directory's verplaatsen of kopiëren:

1. Zorg ervoor dat bron en doel zichtbaar zijn gebruik eventueel de opdracht **Trapsgewijs** of **Naast elkaar**. Het doel kan een directory program, directoryvenster of stationspictogram zijn.
Indien het doel een stationspictogram is, wordt het bestand in de huidige directory van dat station geplaatst.
2. Sleep het bronbestand of de brondirectory naar het doel
De muisaanwijzer verandert in een bestandspictogram.
3. Laat de muisknop los en laat vervolgens SHIFT los.
Een bevestigingsbericht verschijnt. (Kies in het menu Opties de opdracht **Bevestigen** indien u geen bevestigingsberichten wilt ontvangen. Vindt u verderop in dit hoofdstuk).

4. Tot slot klikt u op de knop Ja.

Indien in de doeldirectory een bestand staat met dezelfde naam als het te verplaatsen bestand, verschijnt een dialoogvenster waarin u wordt gevraagd of u het bestaande bestand wilt vervangen. U vervangt het bestaande bestand door de knop Ja te kiezen. Kies de knop Ja op alles als u meerdere bestanden verplaatst. Hierdoor wordt u niet bij elk bestand gevraagd of u het wilt vervangen.

Tip Bestanden of directory's die u naar een doel op hetzelfde diskettestation verplaatst, kunt u met de muis slepen. U hebt in dit geval SHIFT niet nodig.

Selecteer het te verplaatsen bestand of de te verplaatsen directory. Kies in het menu Bestand de opdracht **Verplaatsen**. Het dialoogvenster Verplaatsen verschijnt.

Een bestand naar het Klembord kopiëren

In Bestandsbeheer kunt u een bestand naar het Klembord kopiëren. Hierna kunt u het bestand aan een ander document koppelen of daarin insluiten. Meer informatie over koppelen en insluiten vindt u in hoofdstuk 13.

Een bestand naar het Klembord kopiëren:

1. Selecteer het te kopiëren bestand. Kies in het menu Bestand de opdracht **Kopiëren**. Het dialoogvenster Kopiëren verschijnt.
2. Selecteer de optie "Kopiëren naar Klembord". Kies OK.

Een bestand of directory verwijderen

Als u een directory verwijdert, worden tevens alle in de directory aanwezige bestanden en subdirectory's verwijderd.

Waarschuwing Bestanden of directory's die u per ongeluk hebt verwijderd kunnen niet meer worden teruggehaald, tenzij u met MS-DOS versie 5.0 werkt of over een programma beschikt waarmee u bestanden kunt terughalen.

Een bestand of directory verwijderen:

1. Selecteer het te verwijderen bestand of de te verwijderen directory. Kies in het menu Bestand de opdracht **Verwijderen**. Of druk op DEL. Het dialoogvenster Verwijderen verschijnt.
2. Verwijder het geselecteerde bestand of de geselecteerde directory door de knop OK te kiezen of typ de naam van een ander te verwijderen bestand of een andere te verwijderen directory. In Bestandsbeheer wordt gevraagd of u de verwijdering wilt bevestigen.

3. Kies de knop Ja of ja opaltes indien u meerdere bestanden of directory's verwijdert en niet elke verwijdering wilt bevestigen.

Bevestigingsberichten uitschakelen

Het dialogvenster dat verschijnt telkens wanneer u bestanden, directory's of subdirectory's verwijdert of vervangt, of dat muisbewerkingen zoals verplaatsen en kopiëren bevestigt, kan worden uitgeschakeld.

Indien u de bevestigingsberichten hebt uitgeschakeld, worden in Windows de opdrachten uitgevoerd direct nadat u deze hebt gekozen.

Bevestigingsberichten uitschakelen:

1. Kies in het menu Opties de opdracht **Bevestigen**. Het dialoogvenster Bevestigen verschijnt.
2. Schakel bij elke bevestigingsoptie die u wilt annuleren (zie de tabel hieronder) het aankruisvakje uit en kies de knop OK.

Schakel deze optie uit

Indien u niet wilt dat een waarschuwingsbericht verschijnt voordat

Bestand verwijderen	U bestanden verwijdert.
Directory verwijderen	U directory's verwijdert.
Bestand vervangen	U bestaande bestanden vervangt.
Muisbewerking	U bestanden verplaatst of kopieert door met de muis te slepen.
Schijfopdrachten	U een schijf formateert of kopieert.

Waarschuwing Indien u wilt voorkomen dat u per ongeluk bestanden vervangt, moet u de optie "Bestand vervangen" ingeschakeld houden.

Een bestand of directory een nieuwe naam geven

Met de opdracht **Naam wijzigen** in het menu **Bestand** kunt u elk willekeurig bestand en elke willekeurige directory een nieuwe naam geven. Geef geen nieuwe naam aan systeembestanden, aangezien dan de kans bestaat dat uw computer niet goed kan starten of werken.

Een bestand of directory een nieuwe naam geven:

1. Selecteer het bestand of de directory waarvan u de naam wilt wijzigen. Kies in het menu Bestand de opdracht **Naam wijzigen**. Het dialoogvenster Naam wijzigen verschijnt.

In het vak "Van" wordt de naam van het geselecteerde bestand weergegeven. Typ als u een ander bestand een nieuwe naam wilt geven in dit vak de naam van het desbetreffende bestand. Gebruik jokertekens indien u bij een groep bestanden de naam wilt wijzigen.

2. Typ de nieuwe naam in het vak "In". Gebruik een bestandsnaam die niet voorkomt in de doeldirectory. In dit vak kunt u slechts één bestandsnaam opgeven. Gebruik jokertekens (bijvoorbeeld *.TXT) indien u bij een groep bestanden de naam wilt wijzigen.
3. Kies OK.

Een bestand in een ander bestand invoegen

Indien u beschikt over een of meer toepassingen die OLE (objecten koppelen en insluiten) ondersteunen, kunt u in Bestandsbeheer een bestand aan een ander bestand koppelen of daarin insluiten. Meer informatie over OLE vindt u in hoofdstuk 13, "Windows-toepassingen integreren".

Een bestand in een ander bestand insluiten:

Sleep het bestandspictogram naar het toepassingsvenster waarin u het andere bestand hebt geopend.

Een bestand aan een ander bestand koppelen:

Sleep het bestandspictogram naar het toepassingsvenster waarin u het andere bestand hebt geopend terwijl u SHIFT+CTRL ingedrukt houdt.

U kunt tevens een bestand aan een ander bestand koppelen of in een ander bestand insluiten door het naar het Klembord te kopiëren en het vervolgens in het doeldocument te plakken.

Bestandskenmerken instellen

Een deel van de directory-informatie die in MS-DOS over elk bestand beschikbaar is, wordt gevormd door de bestandskenmerken. Dankzij deze informatie kan in MS-DOS een bestand eenvoudig worden geïdentificeerd. Tevens is deze informatie bepalend voor de bewerkingen die u op het bestand kunt uitvoeren. Kies in het menu Bestand de opdracht **Gegevens**. Het dialoogvenster Gegevens voor een enkel bestand of een groep bestanden verschijnt.

<u>Afkorting</u>	<u>Kenmerk</u>
R	Alleen-lezen. Hierdoor wordt voorkomen dat u het bestand wijzigt.
A	Archief. Hierdoor wordt een gewijzigd bestand geïdentificeerd. Als u bepaalde MS-DOS-opdrachten, zoals backup en xcopy kiest, wordt dit bestandskenmerk uitgeschakeld.
H	Verborgen. Bestanden met het kenmerk "Verborgen" worden alleen weergegeven indien u optie "Verborgen/systeembestanden weergeven" inschakelt in het dialoogvenster Op type in het menu Beeld.
S	Systeem. Hierdoor wordt het bestand als een MS-DOS-bestand geïdentificeerd. Deze worden alleen weergegeven indien u met de opdracht Op type in het menu Beeld de optie "Verborgen /systeembestanden weergeven" inschakelt.

Door in het menu Beeld de opdracht **Alle bestandsgegevens** te kiezen, ziet u in een directoryvenster alle bestandskenmerken. Indien een aankruisvakje grijs is weergegeven, betekent dit dat bepaalde geselecteerde bestanden voor het desbetreffende kenmerk een andere instelling hebben. Kies OK.

De bestandskenmerken wijzigen:

1. Selecteer het bestand of de bestanden waarbij u kenmerken wilt instellen of annuleren.

Indien u in een netwerk werkt, kunnen in het dialoogvenster Gegevens meer opties beschikbaar zijn.

2. Schakel voor de in te stellen kenmerken de opties in of uit.

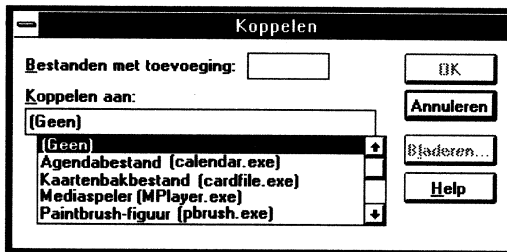
Bestanden met een toepassing verbinden

In Bestandsbeheer kunt u zich tijd besparen als u met bestanden wilt werken. U hoeft niet eerst de toepassing te starten en vervolgens het bestand te laden. U opent eenvoudig het bestand, waardoor automatisch de toepassing wordt gestart. U moet dan wel het bestand met de toepassing hebben verbonden.

Bepaalde toepassingen, waaronder de meeste Windows-toepassingen, zijn reeds als u deze installeert verbonden met een specifieke bestandsnaamtoevoeging. Naast elk met een toepassing verbonden bestand staat een documentbestandspictogram. Indien in uw toepassing niet automatisch een verbinding wordt ingesteld, verbindt u met de opdracht **Verbinden** bestanden met de toepassing.

Een bestand met een toepassing verbinden:

1. Selecteer in een directoryvenster een bestand met de te verbinden toevoeging. Als u met een toepassing bijvoorbeeld bestanden wilt verbinden met de toevoeging .DAT, selecteert u een willekeurig bestand met deze toevoeging.
2. Kies in het menu Bestand de opdracht **Verbinden**. Het dialoogvenster Verbinden verschijnt.

3. In het vak "Bestanden met toevoeging" wordt de bestandsnaamtoevoeging van het door u geselecteerde bestand weergegeven. Indien u een andere bestandsnaamtoevoeging wilt verbinden of nadat u de opdracht **Verbinden** had gekozen geen enkel bestand werd geselecteerd, typt u in dit vak een andere toevoeging.
4. Selecteer in het vak "Verbinden met" de toepassing waarmee u de toevoeging wilt verbinden. In dit vak staan alle toepassingen weergegeven waarvan bij instelling informatie werd geregistreerd. Eerst is een beschrijving van het door de toepassing gebruikte bestandstype weergegeven, gevolgd door de naam van het programmabestand.

5. Indien in het vak "Verbinden met" een toepassing niet is weergegeven, selecteert u een bestand in de lijst met programmabestanden door de naam van een programmabestand te typen of door de knop Bladeren te kiezen.
6. Kies OK. Het bestandspictogram verandert in een documentbestandspictogram, ter indicatie dat het bestand met een toepassing is verbonden.

Verbindingen wijzigen

Indien u met twee toepassingen werkt die beide met dezelfde bestandsnaamtoevoeging kunnen worden verbonden, kunt u een verbinding wijzigen. U hebt bijvoorbeeld twee tekstverwerkingsprogramma's geïnstalleerd.

Een verbinding wijzigen:

1. Selecteer in een directoryvenster een bestand met de toevoeging waarbij u de verbinding wilt wijzigen.
2. Kies in het menu Bestand de opdracht **Verbinden**. Het dialoogvenster Verbinden verschijnt.

In het vak "Bestanden met toevoeging" wordt de toevoeging van het geselecteerde bestand weergegeven. Indien u bij een andere bestandsnaamtoevoeging de verbinding wilt wijzigen of nadat u de opdracht **Verbinden** had gekozen geen enkel bestand werd geselecteerd, typt u in dit vak een andere toevoeging.

3. Selecteer in het vak "Verbinden met" de toepassing die met de bestandsnaamtoevoeging moet worden verbonden en kies OK.

Een verbinding tussen bestanden en een toepassing verwijderen:

1. Selecteer in een directoryvenster een bestand met de toevoeging waarbij u de verbinding wilt verwijderen. Kies in het menu Bestand de opdracht **Verbinden**. Het dialoogvenster Verbinden verschijnt.
2. In het vak "Bestanden met toevoeging" wordt de bestandsnaamtoevoeging van het door u geselecteerde bestand weergegeven. Indien u bij een andere toevoeging de verbinding wilt verwijderen of nadat u de opdracht **Verbinden** had gekozen geen enkel bestand werd geselecteerd, typt u in dit vak een andere toevoeging.
3. Schakel in het vak "Verbinden met" de optie "Geen" in. Kies de knop OK.

Een bestand afdrukken

In Bestandsbeheer kunt u met een toepassing verbonden bestanden afdrukken. U kiest de opdracht **Afdrukken** of u sleept met de muis eenvoudig het bestandspictogram naar het tot pictogram verkleinde Afdrukbeheer.

Opmerking In sommige toepassingen wordt afdrukken vanuit Bestandsbeheer niet ondersteund. In dit geval, of indien een bestand niet met de toepassing is verbonden, opent u de toepassing, zodat u vanuit de toepassing het bestand kunt afdrukken.

Een toepassing starten vanuit Bestandsbeheer

U kunt toepassingen starten vanuit Bestandsbeheer door in een directoryvenster een programmabestand of documentbestand te openen.

Nadat u een toepassing hebt gestart waarmee u in een venster moet werken, wordt dit venster geopend voor alle Bestandsbeheervensters die op dat moment zijn geopend. Nadat u een toepassing hebt gestart waardoor het gehele scherm in beslag wordt genomen, wordt het Bestandsbeheervenster vervangen door het toepassingsscherm.

Tip Indien u een bepaalde toepassing regelmatig gebruikt, kan het handig zijn deze aan een Programmabeheergroep toe te voegen, zodat u de toepassing niet vanuit Bestandsbeheer hoeft te starten. Meer informatie over toevoeging van programma's aan een Programmabeheergroep vindt u in hoofdstuk 3, "Programmabeheer".

Vanuit een programmabestand of documentbestand een toepassing starten:

Dubbelklik in het directoryvenster op de bestandsnaam.

Selecteer in het directoryvenster de bestandsnaam. Kies in het menu Bestand de opdracht **Openen**. Of druk op ENTER.

Een toepassing starten en een bestand openen:

Sleep het bestandspictogram naar het programmabestandspictogram.

1. Selecteer het gewenste programmabestand. Kies in het menu Bestand de opdracht **Starten**. Het dialoogvenster Starten verschijnt.
2. In het vak "Opdrachtregel" wordt de naam van het programmabestand weergegeven. Indien u geen programmabestand hebt geselecteerd of een andere toepassing wilt starten, typt u in dit vak de naam (en eventueel het pad) van het programmabestand.

Typ vervolgens de naam van het te openen gegevensbestand in het vak "Opdrachtnaam". Typ ook het pad als het gegevensbestand zich niet in dezelfde directory bevindt als het programmabestand.

3. Door de optie "Starten als pictogram" in te schakelen laat u de toepassing als pictogram starten. Kies de knop OK.

Bij starten van een toepassing Bestandsbeheer tot pictogram verkleinen:

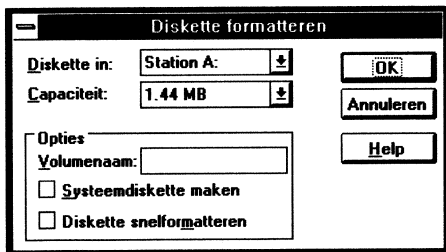
Kies in het menu Opties de opdracht **Pictogram bij toepassing**.

Diskettes beheren

Een diskette formatteren:

1. Plaats de diskette in het station.

Kies in het menu Schijf de opdracht **Diskette formatteren**. Het dialoogvenster Diskette formatteren verschijnt.

2. Selecteer in het vak "Diskette in" de aanduiding voor het gewenste station.
3. Selecteer in het vak "Capaciteit" het formaat van de te formatteren diskette.

4. Schakel desgewenst in het vak "Opties" een of meer opties in.
U geeft de diskette een naam door in het vak "Volumenaam" een naam in te voeren.
Schakel de optie "Systeemdiskette maken" in indien u op de te formatteren diskette systeembestanden wilt opslaan. In de volgende sectie vindt u informatie over systeemdiskettes.
Door de optie "Diskette snelformatteren" in te schakelen kunt u een diskette snel formatteren. Met "Diskette snelformatteren" kunt u alleen diskettes formatteren die reeds eerder werden geformatteerd. Met "diskette snelformatteren" wordt de diskette niet onderzocht op slechte sectoren.
5. Kies OK. Een vak "Bevestigen" verschijnt waarin u kunt bevestigen dat u de diskette wilt formatteren. Zoals eerder in dit hoofdstuk is uitgelegd, kunt u door in het menu Opties de opdracht **Bevestigen** te kiezen de bevestigingsberichten uitschakelen.
6. Kies Ja. Nadat de diskette is geformatteerd verschijnt een dialoogvenster waarin wordt gevraagd of u een andere diskette wilt formatteren.

Opmerking Informatie die is verdwenen doordat u een diskette per ongeluk hebt geformatteerd, kan niet meer worden teruggehaald, tenzij u met MS-DOS versie 5.0 werkt of over een programma beschikt waarmee u informatie kunt terughalen.

Een systeemdiskette maken

In Bestandsbeheer kunt u besturingssysteembestanden naar een diskette kopiëren. Dit is een systeemdiskette, waarmee u uw computer kunt starten.

Systeembestanden naar een diskette kopiëren:

Plaats een geformatteerde diskette in een station. Kies in het menu Schijf de opdracht **Systeemdiskette maken**. Een dialoogvenster verschijnt indien uw computer over twee diskettestations beschikt. Selecteer de aanduiding voor het station dat de diskette bevat en kies vervolgens OK.

Een diskette kopiëren

Met de opdracht **Diskette kopiëren** in het menu Schijf maakt u een kopie van een diskette. U kunt de opdracht **Diskette kopiëren** alleen kiezen indien beide diskettes dezelfde capaciteit hebben.

Een gehele diskette kopiëren:

1. Plaats de brondiskette in het station waarvan u wilt kopiëren. Plaats de doeldiskette in het station waarnaar u wilt kopiëren indien u over twee diskettestations van dezelfde grootte beschikt.
2. Kies in het menu Schijf de opdracht **Diskette kopiëren**. Een dialoogvenster verschijnt indien uw computer over twee diskettestations beschikt. Selecteer de aanduiding van het bron- en het doelstation en kies de knop OK.
3. Een dialoogvenster verschijnt waarin u wordt gevraagd te bevestigen dat u de diskette wilt kopiëren. Controleer of de diskette in het doelstation inderdaad de diskette is waarnaar u wilt kopiëren.

Kies de knop Ja. Een bericht verschijnt waarin u kunt zien welk percentage van de diskette reeds is gekopieerd.

Volg de instructies voor overschakeling van bron- naar doeldiskette indien u slechts over een diskettestation beschikt.

Een schijf een naam geven

Een volumenaam toewijzen (of wijzigen):

1. Klik op het stationspictogram behorend bij de schijf die u een naam wilt geven. Of verplaats de selectiecursor naar het stationsgebied door op TAB te drukken en selecteer vervolgens met de pijltoetsen het pictogram behorend bij de schijf die u een naam wilt geven. Druk op de SPATIEBALK.
2. Kies in het menu Schijf de opdracht **Schijf naam geven**. Het dialoogvenster Schijf naam geven verschijnt.
3. Typ in het vak "Volumenaam" de volumenaam voor de schijf. Een volumenaam kan uit maximaal 11 tekens bestaan.
4. Kies OK.

Bestandsbeheer afsluiten

Zorg ervoor dat in het menu Opties de opdracht **Instellingen opslaan bij afsluiten** is ingeschakeld. Hierdoor worden positie en beeld van de geopende directoryvensters opgeslagen. Meer informatie vindt u eerder in dit hoofdstuk in "Instellingen opslaan".

Bestandsbeheer afsluiten:

Kies in het menu Bestand de opdracht **Afsluiten**. Of dubbelklik op het symbool Systeemmenu. Of open het Systeemmenu door op ALT+SPATIEBALK te drukken en kies vervolgens de opdracht **Sluiten**.

Hoofdstuk 5

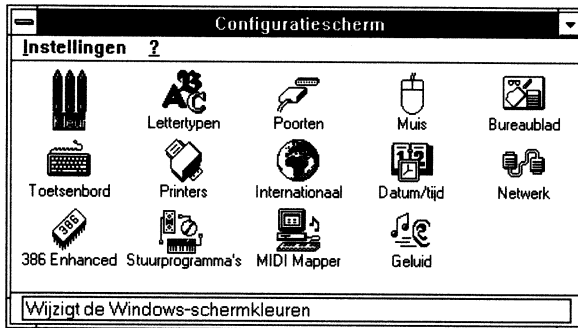
Het Configuratiescherm

Met het Windows Configuratiescherm kunt u de configuratie van het systeem wijzigen terwijl u met het besturingssysteem Microsoft Windows werkt.

Als u een optie wijzigt met het configuratiescherm, wordt deze opgeslagen in het bestand WIN.INI. De volgende keer dat u Windows start, wordt de gewijzigde optie ingeschakeld.

Zo start u het Configuratiescherm:

Dubbelklik in de hoofdgroep op het pictogram Configuratiescherm. Of verplaats de selectiecursor naar het pictogram met de pylstoetsen en druk vervolgens op ENTER.

De pictogrammen in dit venster vertegenwoordigen de instellingen die u in het Configuratiescherm kunt wijzigen. Deze pictogrammen vertegenwoordigen de opties die u ziet wanneer u Windows gebruikt op een 386-computer in een netwerk, geluid gebruikt en gebruik maakt van de mogelijkheden van Musical Digital Interface (MIDI). Het is mogelijk dat uw Configuratiescherm er anders uitziet.

In de volgende tabel worden de opties van het Configuratiescherm beschreven.

**Kies dit
pictogram**

Kleur

Lettertypen

Poorten

Muis

Bureaublad

Toetsenbord

Printers

Internationaal

Datum/tijd

Als u

De kleuren van het Bureaublad en de vele elementen van het Bureaublad wilt instellen.

Naast scherm- en plotterlettertypen TrueType-lettertypen voor de weergave van Windows-vensters wilt toevoegen of wissen.

De communicatieparameters wilt instellen voor de seriële communicatiepoorten.

De manier wilt aanpassen waarop u het aanwijsapparaat gebruikt, zoals hoe snel de muisaanwijzer over het scherm beweegt. U kunt ook de functies van de linker- en rechtermuisknop verwisselen.

Patronen of figuren wilt selecteren waarmee u het Bureaublad kunt decoreren, de schermbeveiliging instellen of een onzichtbaar raster instellen als hulpmiddel bij het uitlijnen van de objecten op het Bureaublad.

De toetsenbordherhaalsnelheid en de aanslagsnelheid van de toetsen wilt instellen.

Printers wilt installeren en configureren, met inbegrip van toewijzing van uitvoerpoorten, keuze van papierformaten en afdrukstand of aansluiting van netwerkprinters.

Internationale instellingen wilt opgeven, zoals land en taal, getal- en valutanotatie en datum- en tijdnotatie.

De systeemdatum en -tijd wilt wijzigen.

Kies dit pictogram

Netwerk

386 Enhanced

Stuurprogramma's

MIDI Mapper

Geluid

Als u

De verbinding met het netwerk wilt besturen (indien u op een netwerk bent aangesloten). Dit kan betrekking hebben op het aan- en afmelden bij het netwerk, het herstellen van de netwerkverbindingen wanneer u Windows start, of het wijzigen van de gebruikersidentificatie.

Deze optie is alleen beschikbaar indien Windows wordt gestart in de 386 "enhanced"-modus. Hiermee kunt u bijvoorbeeld bepalen hoe toepassingen gebruik maken van randapparatuur of de omvang van wisselstanden instellen.

Stuurprogramma's voor optionele apparatuur wilt installeren en configureren, zoals geluidskaarten en grafische tabletten.

Instellingen wilt selecteren, wijzigen of maken voor het afspelen van MIDI-informatie op een op de computer aangesloten synthesizer.

Geluid wilt toewijzen aan acties in het systeem en in toepassingen of de pieptoon en andere signalen van het systeem aan- en uitzetten.

Een optie van het Configuratiescherm kiezen:

Dubbelklik in het Configuratiescherm op het gewenste pictogram of ga met de pijltoetsen naar het pictogram en druk vervolgens op ENTER. Of kies de bijbehorende opdracht in het menu Instellingen.

Kleuren van het Bureaublad aanpassen

Een kleurenschema kiezen

In Windows zijn verschillende *kleurenschema's* gedefinieerd. Sommige kleurenschema's bestaan alleen uit effen kleuren terwijl andere ook niet-effen kleuren bevatten.

Een *effen kleur* wordt direct door uw beeldschermadapter ondersteund. VGA-schermen ondersteunen 16 effen kleuren en 256-kleurenschermen ondersteunen 20 effen kleuren. Beide typen beeldschermen ondersteunen honderden niet-effen kleuren. Een *niet-effen* kleur bestaat uit een patroon gekleurde puntjes die een kleur of een patroon simuleren. De schermresolutie bepaalt in welke mate een niet-effen kleur op een effen kleur lijkt.

Voor de volgende elementen gebruikt het Configuratiescherm de effen kleur die de geselecteerde niet-effen kleur zo dicht mogelijk benadert: Vensterkader, Venstertekst, Vensterachtergrond, Menubalk, Menutekst, Titelbalktekst (actief), Titelbalktekst (niet actief), Knopweergave, Knoptekst, Uitgeschakelde tekst, Selecteren en Geselecteerde tekst.

Opmerking Op sommige computers met een LCD-beeldscherm moet u een toets indrukken om de schermweergave te wijzigen. Indien u met een dergelijk beeldscherm werkt, is het wellicht noodzakelijk dat u Windows verlaat teneinde de weergave te kunnen wijzigen.

Een kleurenschema kiezen:

1. Kies in het Configuratiescherm het pictogram Kleur. Het dialoogvenster Kleur wordt weergegeven. In het vak met kleurenschema's ziet u de naam van het huidige kleurenschema en een voorbeeldscherm met de kleuren van het huidige schema.
2. Open de lijst "Kleurenschema's" en kies het gewenste kleurenschema. Klik op de pijl naast het vak om de lijst te openen. Of ga naar het vak door op TAB te drukken en druk vervolgens op TAB + PIJL-NEER. Het voorbeeldscherm verandert overeenkomstig de door u gemaakte selectie.
3. Kies de knop OK linksonder in het dialoogvenster Kleur.

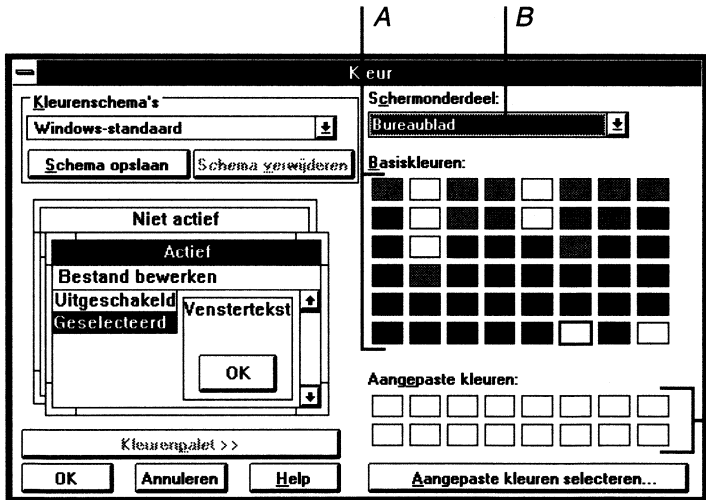
Tip U kunt een schema kiezen zonder de lijst "Kleurenschema's" te openen. Hiertoe gebruikt u de toetsen PIJL-OMHOOG en PIJL-OMLAAG. Tijdens het doorlopen van de schema's verschijnt elk schema in de lijst "Kleurenschema's" en ziet u een voorbeeld op het scherm.

Een kleurenschema wijzigen

U kunt de kleuren wijzigen die zijn toegewezen aan de verschillende onderdelen van het Windows-scherm (ook schermonderdelen genoemd). De gewijzigde kleur blijft gelden totdat u nieuwe kleuren kiest. U kunt de wijzigingen opslaan voor gebruik in toekomstige sessies.

De kleuren van een kleurenschema wijzigen:

1. Kies in het Configuratiescherm het pictogram Kleur. Nu verschijnt het dialoogvenster Kleur.
2. Open de lijst "Kleurenschema's" en kies het kleurenschema dat u wilt wijzigen.
3. Kies de knop Kleurenpalet. Het dialoogvenster Kleur wordt uitgebreid met een lijst met schermelementen, een palet met basiskleuren en een leeg palet met de naam "Aangepaste kleuren".

- A Standaardkleurenpalet
 B Vervolgkeuzelijst met elementen waarvan u de kleur kunt wijzigen.
 C Aangepast kleurenpalet

4. Klik in het voorbeeldscherm op het schermonderdeel waarvan u de kleur wilt wijzigen. Of open de lijst "Schermonderdeel" en kies daarin het gewenste onderdeel.

Door in het voorbeeldscherm op "Geselecteerd" te klikken, selecteert u afwisselend de onderdelen "Selecteren" en "Geselecteerde tekst". Door in het voorbeeldscherm op OK te klikken, selecteert u afwisselend de onderdelen "Knopweergave", "Knopschaduw", "Knoptekst" en "Knopaccentuering". In de lijst "Schermonderdeel" kunt u zien welk onderdeel is geselecteerd.

5. Klik in het palet "Basiskleuren" op de gewenste kleur. De kleur wordt in het voorbeeldscherm weergegeven. Of ga met TAB naar het palet en verplaats de selectiecursor met de pijltoetsen naar de gewenste kleur. Druk op de SPATIEBALK als u de kleur wilt selecteren. Wijzig eventueel de kleuren van andere schermonderdelen .
6. Kies de knop Schema opslaan als u de nieuwe kleureselectie wilt opslaan. Typ vervolgens in het tekstvak een naam voor het schema. Indien u het schema niet opslaat, blijven de gekozen kleuren gehandhaafd totdat u het schema opnieuw wijzigt, zelfs indien u Windows afsluit en opnieuw start. Wanneer u echter een andere wijziging aanbrengt of een bestaand schema wijzigt, gaan de kleureselecties verloren. Kies de knop OK.

Tip Als u voor Vensterkader (actief) en Vensterkader (niet actief) hetzelfde kleurenschema en alleen effen kleuren selecteert, verhoogt u de snelheid waarmee het scherm door Windows wordt bijgewerkt.

Een kleurenschema verwijderen:

1. Kies in het Configuratiescherm het pictogram Kleur. Het dialoogvenster Kleur wordt weergegeven. Open de lijst "Kleurenschema's" en selecteer het kleurenschema dat u wilt verwijderen.
2. Kies de knop Schema verwijderen. Er wordt een dialoogvenster afgebeeld waarin u wordt gevraagd de verwijdering te bevestigen. Kies de knop Ja.
3. Het dialoogvenster Kleur wordt weergegeven. Kies de knop OK.

Windows standaard, het kleurenschema dat u ziet als Windows voor het eerst gestart wordt kan niet worden verwijderd.

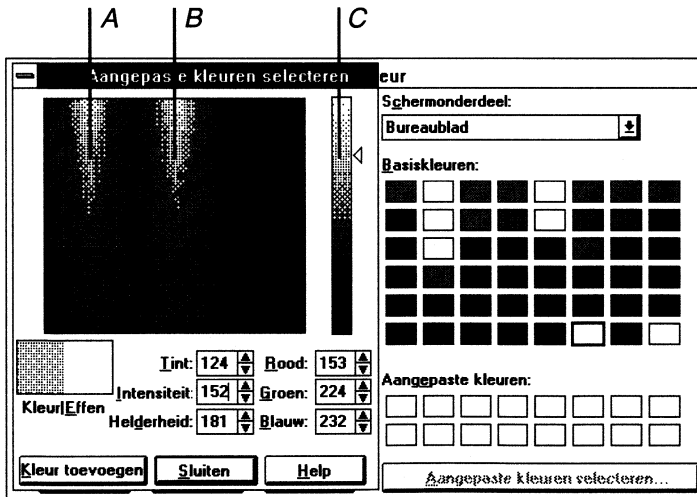
Aangepaste kleuren definiëren

Het Configuratiescherm biedt twee methoden voor definitie van aangepaste kleuren:

- U kunt kleuren selecteren in een *kleurinstellingsvak*.
- U kunt waarden opgeven voor de tint, intensiteit en helderheid en voor relatieve hoeveelheden rood, groen en blauw. De tint is de positie van de kleur in het kleurenspectrum. De intensiteit is de zuiverheid van de tint, variërend van vaag tot de zuivere kleur. De helderheid is de helderheid van de kleur op een schaal van zwart naar wit.

Een aangepaste kleur definiëren:

1. Kies in het Configuratiescherm het pictogram Kleur. Nu verschijnt het dialoogvenster Kleur.
2. Kies de knop Kleurenpalet. Het dialoogvenster Kleur wordt uitgebreid met een leeg palet met de naam "Aangepaste kleuren".
3. Kies de knop Aangepaste kleuren bepalen. Nu verschijnt het dialoogvenster Aangepaste kleuren selecteren.

- A *Kleurinstellingsvak*
 B *Kleurinstellingscursor*
 C *Verticale helderheidsbalk*

4. Sleep de kleurinstellingscursor naar het gebied in het kleurinstellingsvak dat de gewenste kleur weergeeft. Stel vervolgens de helderheid in door de pijl naast de verticale helderheidsbalk naar boven of naar beneden te slepen.

Of typ een waarde in de vakken "Rood", "Groen" en "Blauw" of "Tint", "Intensiteit" en "Helderheid" of klik op de schuifpijlen rechts van de desbetreffende vakken.

Terwijl u een kleur wijzigt, wordt de nieuwe kleur aan de linkerzijde van het vak "Kleur/Effen" weergegeven. De rechterzijde toont de effen kleur die uw keuze het meest benadert. Om een effen kleur te selecteren, dubbelklikt u in de rechterzijde van het vak of drukt u op ALT+O.

5. Wanneer u tevreden bent over de kleur, selecteert u voor de nieuwe kleur een vak in het palet "Aangepaste kleuren". U kunt een leeg vak selecteren, maar ook een vak met een kleur die u wilt wijzigen.
6. Kies de knop **Kleur toevoegen** als u een nieuwe kleur aan het palet "Aangepaste Kleuren" wilt toevoegen. Definieer alle andere aangepaste kleuren die u aan het palet wilt toevoegen.

7. Kies de knop **Sluiten** als u het dialoogvenster **Aangepaste kleuren selecteren** wilt sluiten en het dialoogvenster **Kleur** opnieuw wilt afbeelden.

Of verplaats het dialoogvenster **Aangepaste kleuren selecteren** indien u het dialoogvenster **Kleur** wilt activeren zonder het dialoogvenster **Aangepaste kleuren selecteren** te sluiten. U kunt vervolgens de aangepaste kleuren kiezen op dezelfde wijze als u een kleur uit het palet "Basiskleuren" kiest.

8. Kies **OK** als u het dialoogvenster **Kleur** wilt sluiten.

Bureaubladopties wijzigen

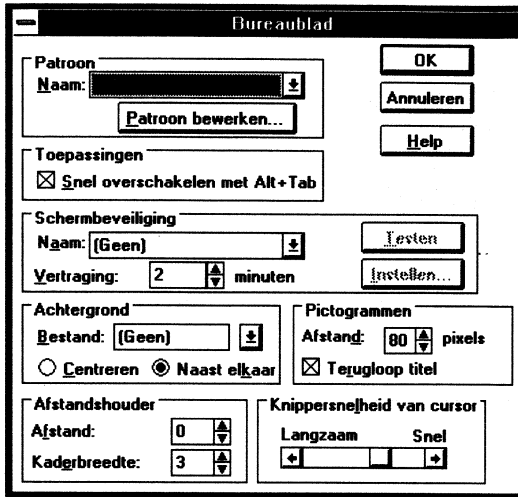
Patronen op het Bureaublad weergeven

U kunt de kleur van het Bureaublad vervangen door een standaardbureaubladpatroon kiezen of uw eigen patroon maken.

De achtergrondkleur van het patroon is dezelfde als de kleur van het Bureaublad. De voorgrondkleur (de lijnen die het patroon vormen) is dezelfde als de kleur van het schermonderdeel **Venstertekst**.

Een patroon kiezen:

1. Kies in het Configuratiescherm het pictogram Bureaublad. Het dialoogvenster Bureaublad wordt weergegeven.

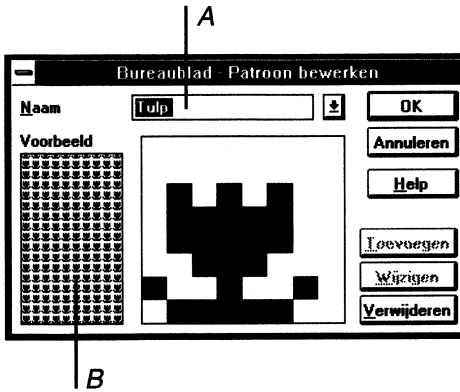

2. Open de lijst "Naam" in het gebied "Patroon" en selecteer een patroon. Klik op de pyl naast het vak om de lyst te openen. Of ga naar het vak door op TAB te drukken en druk vervolgens op ALT+PIJL-OMLAAG. Kies OK.

Tip Met de toetsen PIJL-OMHOOG en PIJL-OMLAAG kunt u een patroon selecteren selecteren zonder de lijst "Naam" te openen.

Een bestaand patroon wijzigen (hiervoor is een muis nodig):

1. Kies in het Configuratiescherm het pictogram Bureaublad. Het dialoogvenster Bureaublad wordt weergegeven.
2. Kies de knop Patroon bewerken. Het dialoogvenster Patroon bewerken wordt weergegeven. In het voorbeeldvak ziet u een voorbeeld van het huidige patroon en een cel waarin u dit patroon kunt wijzigen (de cel bevat een uitvergrote versie van het patroon).
3. Open de lijst "Naam" en selecteer een patroon.

- A Klik in dit vak als u het patroon wilt wijzigen
- B De resultaten van de wijzigingen ziet u hier

4. Klik in de cel op de plaatsen waar u de kleuren in het patroon in negatief beeld wilt zien. Kies de knop **Wijzigen** zodra het voorbeeldvak het gewenste patroon bevat. Kies **OK**. Het dialoogvenster **Bureaublad** wordt weergegeven.
5. Kies **OK**.

Een patroon maken:

1. Kies in het Configuratiescherm het pictogram **Bureaublad**. Het dialoogvenster **Bureaublad** wordt weergegeven.
2. Kies de knop **Patroon bewerken**. Het dialoogvenster **Patroon bewerken** wordt weergegeven. Hierin ziet u een voorbeeldvak met een voorbeeld van het huidige patroon en een cel waarin u de wijzigingen kunt aanbrengen.
3. Typ in het vak "Naam" een naam voor het nieuwe patroon.
4. Klik op de plaatsen in de cel waar de kleuren in het patroon in negatief moeten worden weergegeven. Kies de knop **Toevoegen** zodra de cel het gewenste patroon bevat.
5. Kies **OK**. Het dialoogvenster **Bureaublad** wordt weergegeven. De naam van het nieuwe patroon wordt afgebeeld in het vak "Naam".
6. Kies **OK**. Het **Bureaublad** wordt weergegeven met het nieuwe patroon.

Een patroon verwijderen:

1. Kies in het Configuratiescherm het pictogram **Bureaublad**. Het dialoogvenster **Bureaublad** wordt weergegeven.
2. Kies de knop **Patroon bewerken**. Het dialoogvenster **Patroon bewerken** wordt weergegeven.

3. Open de lijst "Naam" en selecteer het patroon dat u wilt verwijderen. Kies de knop Verwijderen. Er wordt een dialoogvenster afgebeeld waarin u wordt gevraagd de verwijdering te bevestigen. Kies Ja. en OK. Het dialoogvenster Bureaublad wordt weergegeven.
4. Kies OK.

Aangepaste achtergrond weergeven

U kunt de weergave van het Bureaublad wijzigen door een bitmap-figuur als achtergrond weer te geven in plaats van een Bureaubladkleur of -patroon. U kunt hiervoor elke bitmap gebruiken (elk bestand met de toevoeging .BMP).

Een bitmap als achtergrond selecteren:

1. Kies in het Configuratiescherm het pictogram Bureaublad. het dialoogvenster "Bureaublad" verschijnt.
2. Open de bestanden lijst in het gebied "Achtergrond". Open de lijst door op de schuifpijl naast het vak "Bestand" te klikken. Of ga met TAB naar de lijst en druk vervolgens op ALT+PIJL-OMLAAG
3. Selecteer een bitmap in de lijst. Of typ het volledige pad van de bitmap.
4. Selecteer het keuzerondje "Centreren" of "Naast elkaar". Met de optie "Centreren" plaatst u de bitmap in het midden van het Bureaublad. Met de optie "Naast elkaar" wordt de bitmap herhaald totdat het gehele Bureaublad is gevuld.
5. Kies OK.

Indien de oorspronkelijke bitmap te groot is voor het scherm of te veel geheugen in beslag neemt, wordt de bitmap niet afgebeeld. Indien u een achtergrond uit de lijst wilt verwijderen, moet u het bitmapbestand uit de Windows-directory verwijderen.

Opmerking Het weergeven van een achtergrond neemt meer geheugen in beslag dan het weergeven van een effen kleur of een patroon op het bureaublad. Indien u geheugen tekort komt bij de uitvoering van een toepassing, kunt u de achtergrond wijzigen in een kleur of een patroon en zo meer geheugen vrijmaken.

Snel overschakelen tussen toepassingen

U kunt de functie Snel overschakelen gebruiken als u met het toetsenbord snel van toepassing wilt wisselen. Wanneer Snel overschakelen is ingeschakeld, kunt u ALT ingedrukt houden en herhaaldelijk op TAB drukken als u de naam wilt zien van de toepassing waarnaar Windows zal overschakelen.

Zodra de naam van de gewenste toepassing wordt weergegeven, laat u ALT los, waarna u naar deze toepassing overschakelt. Indien de toepassing als pictogram is gestart, wordt dit pictogram vergroot tot een venster.

Snel overschakelen:

Kies in het Configuratiescherm het pictogram Bureaublad. Het dialoogvenster Bureaublad wordt weergegeven. Schakel het aankruisvakje "Snel overschakelen met ALT+TAB" in en Kies OK.

Om naar de oorspronkelijke toepassing terug te keren, drukt u op ALT + ESC.

Schermb beveiliging gebruiken

U kunt een *schermbeveiliging* instellen en aanpassen die op het scherm moet worden weergegeven wanneer u met Windows werkt. Een schermbeveiliging is een bewegend patroon of bewegende bitmap die verschijnt wanneer u de computer gedurende een door u te bepalen tijd niet hebt gebruikt. Met een schermbeveiliging vermindert u de slijtage van het beeldscherm.

Een schermbeveiliging selecteren:

1. Kies in het Configuratiescherm het pictogram Bureaublad. Het dialoogvenster Bureaublad wordt weergegeven.
2. Open de lijst "Naam" in het gebied "Schermb beveiliging" door op de schuifpijl naast het vak te klikken. Of ga met TAB naar de lijst en druk vervolgens op ALT+PIJL-OMLAAG. Selecteer een schermbeveiliging in de lijst.
3. Stel met de schuifpijlen "Vertraging" in, dit is het aantal minuten dat het scherm niet actief mag zijn voordat de schermbeveiliging wordt afgebeeld . Of typ een getal. Kies OK.

Windows opnieuw afbeelden wanneer de schermbeveiliging actief is:

Verplaatst de muis of druk op een willekeurige toets.

Opmerking Indien een niet-Windows-toepassing de actieve toepassing is, wordt de schermbeveiliging niet op het scherm afgebeeld, ongeacht of de toepassing in een venster wordt uitgevoerd of vanaf de MS-DOS-opdrachtregel of als pictogram is gestart.

Een schermbeveiliging testen:

1. Kies in het Configuratiescherm het pictogram Bureaublad. Het dialoogvenster Bureaublad wordt weergegeven. Selecteer in de lijst "Naam" in het gebied "Schermbeveiliging" de schermbeveiliging die u wilt gebruiken kies de knop Testen. De schermbeveiliging wordt nu weergegeven.
2. Verplaatst de muis als u Windows opnieuw wilt afbeelden. Of druk op een willekeurige toets.

Een schermbeveiliging aanpassen:

1. Kies in het Configuratiescherm het pictogram Bureaublad. Het dialoogvenster Bureaublad wordt weergegeven. Selecteer in de lijst "Naam" in het gebied "Schermbeveiliging" de naam van een schermbeveiliging .
2. Kies de knop Instellen. Het dialoogvenster Instellen wordt weergegeven. In dit dialoogvenster vindt u de specifieke opties van de geselecteerde schermbeveiliging (indien de schermbeveiliging niet kan worden aangepast, wordt een bericht afgebeeld dat u deze schermbeveiliging niet kunt instellen).
3. Wijzig de gewenste instellingen en kies OK. Het dialoogvenster Bureaublad wordt weergegeven. Kies OK.

Een wachtwoord voor een schermbeveiliging instellen of wijzigen

Als u een schermbeveiliging van Windows gebruikt, kunt u een wachtwoord instellen. Dan moet het wachtwoord opgeven voordat u vanuit de schermbeveiliging naar Windows kunt terugkeren. Op deze manier hebben onbevoegden geen toegang tot uw werk.

Een wachtwoord instellen of wijzigen:

1. Kies in het Configuratiescherm het pictogram Bureaublad. Het dialoogvenster Bureaublad wordt weergegeven. Selecteer in de lijst "Naam" in het gebied "Schermbeveiliging" een schermbeveiliging en kies de knop Instellen. Het dialoogvenster Instellen wordt weergegeven.
2. Schakel het aankruisvakje "Door wachtwoord beveiligd" in en kies de knop Wachtwoord instellen. Het dialoogvenster Wachtwoord wijzigen wordt weergegeven.

3. Indien u voor het eerst een wachtwoord instelt, slaat u deze over. Om uw wachtwoord te wijzigt en typt u het oude wachtwoord in het vak "Oud wachtwoord".
4. Typ het nieuwe wachtwoord in het vak "Nieuw wachtwoord". Het wachtwoord voor een schermbeveiliging van Windows mag maximaal 20 tekens lang zijn.
5. Typ uw nieuwe wachtwoord opnieuw in het vak "Typ het nieuwe wachtwoord opnieuw" en kies OK. Kies de knop OK. Het dialoogvenster Instellen wordt weergegeven.
6. Kies OK. Het dialoogvenster Bureaublad wordt weergegeven. Kies de knop OK.

Het wachtwoord uitschakelen:

1. Kies in het Configuratiescherm het pictogram Bureaublad. Het dialoogvenster Bureaublad wordt weergegeven.
2. In de lijst "Naam" in het gebied "Schermbeveiliging" selecteert u de schermbeveiliging die u wilt uitschakelen. Kies de knop Instellen. Het dialoogvenster Instellen wordt weergegeven. Schakel het aankruisvakje "Door wachtwoord beveiligd" uit en kies OK. Het dialoogvenster Bureaublad wordt weergegeven. Kies OK.

Afstand tussen pictogrammen wijzigen

In Windows wordt de standaardafstand tussen de pictogrammen van toepassingen, documenten en programma's berekend op basis van de omvang van het breedste pictogram. Soms is de beschrijving van een pictogram breder dan het pictogram zelf, zodat de naast elkaar gelegen pictogrammen elkaar overlappen. U kunt de afstand tussen de pictogrammen vergroten, de beschrijving van een pictogram laten teruglopen op een volgende regel zodat deze meer dan een regel in beslag neemt of beide methoden combineren.

De afstand tussen pictogrammen vergroten en een titel laten teruglopen:

1. Kies in het Configuratiescherm het pictogram Bureaublad. Het dialoogvenster Bureaublad wordt weergegeven.
2. Klik in het pictogramgebied op de pijl-omhoog of pijl-omlaag naast het vak "Afstand" en verhoog of verlaag zo de afstand tussen pictogrammen. Of typ een getal.
3. Schakel het aankruisvakje "Terugloop titel" in en kies OK.

Indien u de optie "Terugloop titel" selecteert, lopen de pictogramtitels terug zodra u het dialoogvenster Bureaublad sluit. De afstand tussen toepassingspictogrammen wordt aangepast op het moment dat u in het Taakoverzicht de knop Pictogrammen schikken kiest. De afstand tussen de document- en programmapictogrammen wordt gewijzigd wanneer u in Bestandsbeheer of Programmabeheer de opdracht **Pictogrammen schikken** kiest. Zie hoofdstuk 3, "Programmabeheer" en hoofdstuk 4, "Bestandsbeheer" voor meer informatie over het schikken van pictogrammen in Bestandsbeheer of Programmabeheer.

De afstandshouder aanpassen

De afstandshouder beïnvloedt zowel de positie als de omvang van de vensters die u verplaatst. De afstandshouder is uitgeschakeld totdat u de afstandshouder instelt op een getal groter dan nul. Als de afstandshouder een waarde groter dan nul heeft, worden alle onderdelen van het Bureaublad telkens wanneer u deze verplaatst op een geordende manier uitgelijnd ten opzichte van de dichtstbijzijnde onzichtbare rasterlijn.

Opmerking Deze optie geldt alleen voor toepassingsvensters en de toepassingspictogrammen die onderaan het scherm worden weergegeven.

De afstandshouder instellen:

1. Kies in het Configuratiescherm het pictogram Bureaublad. Het dialoogvenster Bureaublad wordt weergegeven.
2. Klik in het gebied van de Afstandshouder op de schuifpijl-omhoog of schuifpijl-omlaag naast het vak "Afstand" en vergroot of verklein zo de afstand die door de afstandshouder wordt aangehouden. Of typ een getal tussen 0 en 49.

De afstand die de afstandshouder aanhoudt, verandert in sprongen van 8 pixels. De waarde 1 maakt een raster met "magnetische" punten om de 8 pixels, de waarde 2 plaatst een punt om de 16 pixels, enzovoorts. Met de waarde nul schakelt u de afstandshouder uit.

3. Kies OK.

De kaderbreedte wijzigen

U kunt de breedte instellen van de kaders rondom alle vensters op het Bureaublad, behalve van de vensters met een vaste kaderbreedte (zoals de meeste dialoogvensters).

De kaderbreedte wijzigen:

1. Kies in het Configuratiescherm het pictogram Bureaublad. het dialoogvenster "Bureaublad" verschijnt.
2. Klik in het gebied "Afstandhouder" op de pijl-omhoog of pijl-omlaag naast het vak "Kaderbreedte" en vergroot of verklein zo de kaderbreedte. Of typ een getal tussen 1 en 50, waarbij 1 de smalste kaderbreedte is. Als u een te lage waarde kiest, is het lastig om de venstergrootte aan te passen met de muis.
3. Kies OK.

De knippersnelheid van de cursor instellen

De knippersnelheid van de cursor wijzigen:

1. Kies in het Configuratiescherm het pictogram Bureaublad. het dialoogvenster "Bureaublad" verschijnt. Verplaats de cursor naar het gebied "Knippersnelheid van cursor". Of druk op ALT+L.
2. Sleep het schuifblokje naar "Snel" of "Langzaam" als u de knippersnelheid wilt wijzigen. Of klik op de schuifpijl-rechts of schuifpijl-links als u de snelheid wilt verhogen of verlagen.
Of verplaats het blokje met PIJL-RECHTS of PIJL-LINKS.
3. Kies OK.

Een printer installeren en configureren

Met de optie "Printers" kunt u een printer installeren of printerinstellingen wijzigen. De optie "Printers" in het Configuratiescherm en de opdracht **Printerinstelling** in Afdrukbeheer vormen dezelfde methode voor installatie en configuratie van een printer. Indien Afdrukbeheer echter niet actief is, kunt u met de optie "Printers" op het configuratiescherm een printer installeren en configureren of Afdrukbeheer activeren. Instructies over het invullen van het dialoogvenster printers, activeren van Afdrukbeheer en installatie en configuratie van een printer vindt u in hoofdstuk 6, "Afdrukbeheer".

Communicatiepoorten configureren

Via seriële poorten (de poorten COM1 of andere seriële apparatuur t/m Com 4) sluit u een modem, aanwijsapparatuur of seriële printers aan op de computer.

U kunt voor elke seriële poort van uw systeem communicatie-instellingen opgeven.

De communicatie-instellingen zijn onder andere de standaardinstellingen als baudrate, en datatransport en meer geavanceerde instellingen als die waarmee u het standaardpoortadres en de Interrupt Request Line (IRQ) kunt opgeven waarmee informatie door Windows naar een seriële poort wordt gezonden. Indien u met de seriële poorten COM1 en COM2 werken, hoeft u waarschijnlijk alleen de standaardinstellingen te wijzigen. Indien u ook met COM3 en COM4 gaat werken, moet u wellicht ook de geavanceerde instellingen wijzigen.

Opmerking Bij de meeste communicatietoepassingen moet u de standaard poortinstellingen met de toepassing opgeven. Deze instellingen, zoals baudrate, pariteit en databits hebben voorrang op de instellingen die u opgeeft met de optiepoorten op het Configuratiescherm.

Standaardcommunicatie-instellingen bepalen:

1. Kies in het Configuratiescherm het pictogram Poorten. Het dialoogvenster Poorten wordt weergegeven, waarin u de pictogrammen ziet van de vier mogelijke seriële poorten.
2. Dubbelklik op het pictogram van de poort waarvan u de communicatie-instellingen wilt bepalen. Of selecteer met TAB het pictogram van de gewenste poort en druk vervolgens op ALT+S als u de knop Instellingen wilt selecteren. Nu verschijnt het dialoogvenster Instellingen.

3. Als u de opties voor elke instelling wilt weergeven, klikt u op de schuifpijl aan de rechterzijde van elk vakje. Of ga met TAB naar het vakje en druk vervolgens op ALT+PIJL-OMLAAG.

4. Stel de opties in voor het apparaat dat op de poort is aangesloten. Na deze procedure volgt een beschrijving van de verschillende opties. Meer informatie over de juiste instellingen vindt u in de documentatie van het desbetreffende apparaat.
5. Wanneer u de instellingen hebt bepaald, kiest u OK. Het dialoogvenster Poorten wordt weergegeven.
6. Kies Annuleren.

**Gebruik
deze optie**

Als u

Baudrate	De snelheid waarmee gegevens door uw apparaat worden overgebracht wilt instellen.
Databits	Het aantal databits wilt instellen dat voor elk teken moet worden gebruikt. De meest tekens worden verzonden in 7 of 8 databits.
Pariteit	Het type foutcontrole wilt instellen dat moet worden gebruikt.
Stopbits	De tijd tussen het verzenden van tekens wilt instellen. Stopbits zijn tijdsintervallen tussen tekens.
Datatransport	De methode wilt opgeven voor het datatransport. "Xon/Xoff" (ook wel "software handshaking" genoemd) is de standaard-softwaremethode. Kies "Hardware" (of "hardware handshaking") als het apparaat het datatransport beheert.

Geavanceerde opties instellen

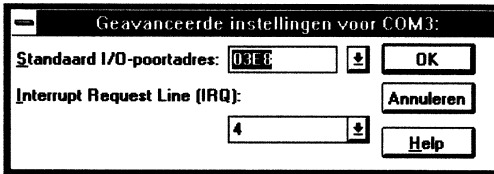
In het Configuratiescherm vindt u geavanceerde opties waarmee u voor elke seriële poort het standaardpoortadres en de Interrupt Request Line (IRL) kunt instellen. In de meeste gevallen kan Windows het standaardpoortadres en de IRQ's waarnemen die worden gebruikt door de seriële poorten die bij uw computer horen.

Indien u alleen COM1 en COM2 wilt gebruiken, hoeft u het standaardpoortadres en de IRQ-instellingen waarschijnlijk niet te wijzigen.

Opmerking Indien u de seriële poorten 1 en 3 of 2 en 4 gelijktijdig wilt gebruiken en uw computer niet in staat is gelijktijdig poorten te benaderen die dezelfde interrupt gebruiken, is het noodzakelijk dat u elke seriële poort een uniek IRQ-nummer geeft. Eerst moet u nagaan welke interrupts vrij zijn. Vervolgens moet u wellicht de communicatiekaart instellen voor gebruik van interrupts. Meer informatie vindt u in de documentatie die bij de communicatiekaart wordt geleverd.

Geavanceerde poortinstellingen voor een seriële poort opgeven:

1. Kies in het dialoogvenster Instellingen de knop Geavanceerd. Het dialoogvenster Geavanceerde instellingen wordt weergegeven.

2. Open de lijst "Standaard I/O-poortadres" en selecteer een adreswaarde in de lijst.
Of typ een waarde in het vak. Klik op de pijl naast het vak om de lijst te openen. Of ga met TAB naar het vak en druk dan op ALT + PIJL-OMLAAG.
3. Open de lijst "Interrupt Request Line (IRQ)" en kies vervolgens een IRQ-waarde in de lijst. Of typ een getal tussen 2 en 15 in het vak.
Meer informatie over de interrupt en het standaardpoortadres van het desbetreffende apparaat vindt u in het handboek bij het apparaat. Indien u niet zeker bent van de instellingen, kunt u standaard selecteren.
4. Kies OK. Elke wijziging van de optie "Standaard I/O-poortadres" geldt pas wanneer u Windows opnieuw hebt gestart. Indien u deze optie wijzigt, wordt een dialoogvenster afgebeeld waarin u wordt gevraagd of u Windows opnieuw wilt starten.
5. Kies de knop Nu opnieuw starten in het dialoogvenster indien u Windows opnieuw wilt starten.

In de volgende tabel vindt u gangbare poortadressen en IRQ-instellingen die u kunt gebruiken als er geen windows-instellingen zijn.

Poort	Adres	IRQ
COM1	03F8	4
COM2	03E8	3
COM3	02F8	4
COM4	02E8	3

Netwerkopties instellen

Indien u een netwerk hebt geïnstalleerd tijdens de installatie van Windows, ziet u ook het netwerkpictogram op het Configuratiescherm. Wanneer u het netwerkpictogram kiest, verschijnt een dialoogvenster met de specificaties van uw netwerk.

Meer informatie over de taken die u met uw netwerk kunt uitvoeren, vindt u in de netwerkdocumentatie en de schermhulp (indien beschikbaar) in het dialoogvenster.

Lettertypen gebruiken

Een *lettertype* is een verzameling letters, cijfers, symbolen en interpunctietekens met gelijksoortige kenmerken. Lettertypen kunnen verschillen in grootte en stijl. De grootte van een lettertype wordt gemeten in punten - een punt is gelijk aan 1/72 van een inch - en geeft de hoogte van een teken aan. De stijl van een lettertype kan bijvoorbeeld vetgedrukt of cursief zijn.

Windows-lettertypen en printerlettertypen

In Windows kunt u beschikken over verschillende lettertypen die tijdens de installatie van Windows worden geïnstalleerd. Deze lettertypen zijn: Schermlettertypen, Plotterlettertypen, en TrueType-lettertypen

Printers hebben eveneens ingebouwde lettertypen voor het afdrukken. Het aantal lettertypen dat door een printer wordt ondersteund, is afhankelijk van de capaciteit van de printer. Wanneer u een printer installeert, verschijnen de printerlettertypen in de Windows-toepassing in de lijst "Geïnstalleerde lettertypen" van het dialoogvenster Lettertypen.

Cassettelettertypen en "download"-lettertypen

Als u cassettelettertypen gebruikt, moet u één of meer lettertypecassettes in de cassettesleuven van uw printer plaatsen. Sommige moeten ook worden geïnstalleerd. Dit is afhankelijk van het feit of de lettertypen zijn ingebouwd in het printerstuurprogramma van de printer.

Indien u de printerlettertype-installatie, kunt u dit doen terwijl u de afdrukopties instelt. Meer informatie over het instellen van afdrukopties en het gebruik van de printerlettertype-installatie vindt u in hoofdstuk 6, "Afdrukbeheer".

Printer-, "download"- en cassette-lettertypen op het scherm weergeven

Verschillende printers en schermen geven informatie met verschillende resoluties weer. Daarom bevatten veel printerstuurprogramma's en cassette- en "download"-lettertype-pakketten aangepaste schermlettertypen. Op deze manier zien de lettertypen er op het scherm net zo uit als wanneer ze worden afgedrukt. Indien u tekst opmaakt en geen aangepast schermlettertype beschikbaar is, wordt de tekst op het scherm weergegeven in een van de scherm-, plotter- of TrueType-lettertypen van Windows. Hoewel het lettertype op het scherm niet precies hetzelfde is als het lettertype in het afgedrukte document, wordt wel een vergelijkbare regellengte en vergelijkbare pagina-einden aangehouden.

TrueType-lettertypen gebruiken

Indien u in een document TrueType-lettertypen gebruikt, worden de lettertypen in Windows en alle Windows-toepassingen op het scherm op dezelfde manier weergegeven als in het afgedrukte document. U hoeft geen aangepast schermlettertype te installeren.

In de toepassingen die bij Windows worden geleverd (zoals Write en Paintbrush), worden de TrueType-lettertypen weergegeven in de lijst "Lettertype" in het dialoogvenster Lettertypen met het symbool TT ernaast. Indien u zich extra TrueType-lettertypen aanschaft, kunt u deze toevoegen met de optie "Lettertypen" in het Configuratiescherm.

Scherm- en TrueType-lettertypen toevoegen

Indien u cassette- of "download"-lettertypen gebruikt, ontvangt u doorgaans van uw leverancier tevens een installatieprogramma waarmee u de schermlettertypen kunt installeren. De schermlettertypen kunnen ook automatisch worden geïnstalleerd door het installatieprogramma dat de cassette- of "download"-lettertypen installeert.

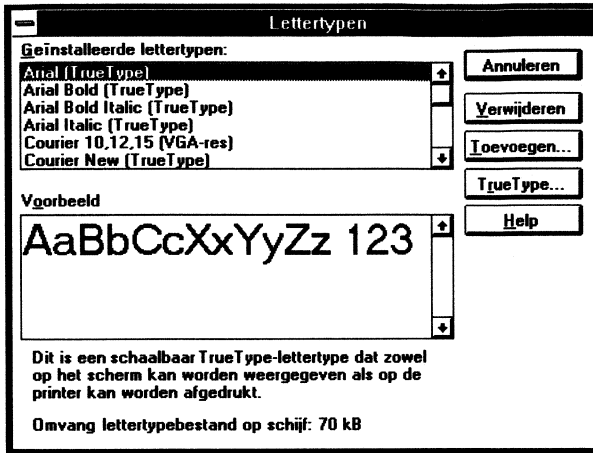
Indien er geen programma voor installatie van de schermlettertypen beschikbaar is, kunt u de lettertypen installeren met de optie "Lettertypen".

Alle geïnstalleerde lettertypen worden in het dialoogvenster Lettertypen weergegeven, waarin deze worden voorzien van een type-aanduiding tussen haakjes. De schermlettertypen worden bepaald door de resolutie van uw beeldscherm.

Een lettertype toevoegen:

1. Kies in het Configuratiescherm het pictogram Lettertypen. Het dialoogvenster Lettertypen wordt weergegeven.

Het voorbeeldvak geeft het geselecteerde lettertype weer in alle beschikbare grootten, tenzij het lettertype een vectorlettertype of een TrueType-lettertype is. De grootte van een vectorlettertype kan worden gewijzigd in elke grootte. De weergegeven grootte is de grootte waarin het lettertype is ontworpen. Ook de grootte van TrueType-lettertypen kan worden gewijzigd in elke willekeurige grootte en dit lettertype wordt weergegeven in een grootte van ongeveer 24 punten.

2. Kies de knop Toevoegen. Het dialoogvenster Lettertypen toevoegen wordt weergegeven. Open de lijst "Stations" en kies het station met het lettertype dat u wilt toevoegen.
Klik op de pijl naast het vak om de lijst te openen of ga met TAB naar het vak en druk vervolgens op ALT + PIJL-OMLAAG.
3. Selecteer de directory waarin de toe te voegen lettertypen zijn geplaatst. De lettertypen in het geselecteerde station en de geselecteerde directory worden in het vak "Lijst met lettertypen" vermeld.
4. Selecteer in het vak "Lijst met lettertypen" de lettertypen die u wilt toevoegen. U kunt de selectie uitbreiden met alle lettertypen die u direct wilt toevoegen. Kies de knop Alles selecteren indien u elk lettertype in de lijst wilt toevoegen.
5. Indien u slechts over beperkte schijfruimte beschikt, kunt u het aankruisvakje "Lettertypen naar Windows-directory kopiëren" uitschakelen. In dit geval kunt u de lettertypen direct gebruiken vanuit de directory waarin deze zich bevinden; u hoeft ze niet eerst naar de Windows-directory te kopiëren.

Indien u een lettertype wilt gebruiken dat zich op een netwerk of op een uitneembaar schijfstation bevindt, moet u het aankruisvakje "Lettertypen naar Windows-directory kopiëren" wel inschakelen, mits uw systeem over voldoende geheugen beschikt. Op deze manier zorgt u ervoor dat de lettertypen altijd beschikbaar zijn.

Als u het aankruisvakje "Lettertypen naar Windows-directory kopiëren" inschakelt en Windows in een netwerkomgeving gebruikt, worden de lettertypen gekopieerd naar de SYSTEM-directory van Windows.

6. Kies OK als u het lettertype wilt toevoegen. Het dialoogvenster Lettertypen wordt weergegeven.
7. Kies Sluiten.

TrueType-opties in- en uitschakelen

TrueType-lettertypen vergen extra geheugen. Indien uw systeem over beperkte geheugenruimte beschikt, wilt u deze lettertypen wellicht uitschakelen wanneer u deze in uw toepassingen niet nodig hebt. De TrueType-lettertypen staan standaard aan.

Opmerking Door inschakelen van het aankruisvakje "Alleen TrueType-lettertypen in toepassingen weergeven" wordt voorkomen dat deze in de keuzelijst met lettertypen in uw Windows-toepassingen worden weergegeven. U kunt met uw Windows-toepassingen gewoon documenten bekijken en afdrukken waarin andere lettertypen zijn gebruikt. Voor sommige toepassingen is het niet mogelijk om alleen de TrueType-lettertypen weer te geven.

TrueType-opties instellen:

1. Kies in het Configuratiescherm het pictogram Lettertypen. Het dialoogvenster Lettertypen wordt weergegeven.
2. Kies de knop TrueType. Het TrueType dialoogvenster verschijnt.
3. Schakel het aankruisvakje "TrueType-lettertypen activeren" uit zodat de TrueType-lettertypen worden uitgeschakeld, of schakel het aankruisvakje "Alleen TrueType-lettertypen in toepassingen weergeven" in zodat alleen de TrueType-lettertypen worden gebruikt.
4. Kies OK. De wijzigingen van de optie "TrueType-lettertypen activeren" gelden pas wanneer u Windows opnieuw hebt gestart.
5. Kies de knop "Nu opnieuw starten" in het dialoogvenster als u Windows opnieuw wilt starten.

Een lettertype verwijderen

Waarschuwing Het lettertype MS® Sans Serif wordt in de meeste dialoogvensters van Windows gebruikt. Verwijder dit lettertype niet. Indien u dit lettertype toch verwijdert, wordt de tekst in de dialoogvensters moeilijk leesbaar.

Een lettertype verwijderen:

1. Kies in het Configuratiescherm het pictogram Lettertypen. Het dialoogvenster Lettertypen wordt weergegeven.
2. In de lijst "Geïnstalleerde lettertypen" selecteert u het lettertype dat u wilt verwijderen.
3. Kies de knop Verwijderen. Een dialoogvenster wordt afgebeeld waarin u wordt gevraagd de verwijdering te bevestigen. Indien u zowel de lettertypebestanden van de vaste schijf wilt verwijderen als die in het geheugen schakelt u het aankruisvakje "Lettertypebestand van schijf verwijderen" in.

Het is raadzaam om geen lettertypen van de vaste schijf te verwijderen indien u ervoor kiest geen lettertypen naar uw Windows directory te kopiëren. Het is mogelijk dat u de oorspronkelijke lettertypebestanden verwijdert, en u kunt deze misschien niet meer opnieuw toevoegen als u ze later eventueel weer wilt gebruiken.

4. Kies de knop Ja of - als u verschillende lettertypen gelijktijdig wilt verwijderen - de knop Ja op alles. Het dialoogvenster Lettertypen wordt weergegeven.
5. Kies de knop Sluiten.

Internationale instellingen opgeven

Standaardinstellingen

Met de optie "Internationaal" kunt u internationale standaardinstellingen bepalen, zoals het land, de taal en de toetsenbordindeling.

Internationale instellingen selecteren:

1. Kies in het Configuratiescherm het pictogram Internationaal. Het dialoogvenster Internationaal wordt weergegeven.

The screenshot shows the 'Internationaal' dialog box with the following settings:

Land:	Nederland	OK
Taal:	Nederlands	Annuleren
Toetsenbordindeling:	Nederlands	Help
Maateenheid:	Metrisch	
Lijstscheidingsteken:	:	
Datumnotatie	16-12-91 maandag 16 december 1991	Wijzigen...
Valutanotatie	F 1,22 F 1,22-	Wijzigen...
Tijdnotatie	12:28:06	Wijzigen...
Getalnotatie	1.234,22	Wijzigen...

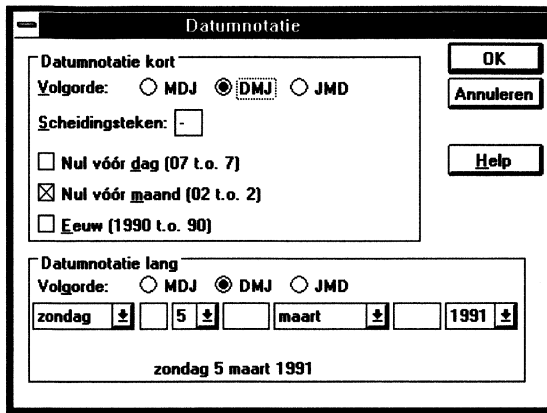
2. Geef de instellingen op van het land, de taal, de toetsenbordindeling, maateenheid en het lijstscheidingsteken. Na deze procedure volgt een beschrijving van alle opties.
3. Geef de instellingen op voor de datum, tijd, valuta- en getalnotatie. Zie de volgende procedures voor bijzonderheden over deze opties.
4. Kies OK.

Optie	Functie
Land	Bepaalt het land dat u wilt gebruiken. De instellingen van datum-, tijd-, getal- en valutanotatie evenals de optie "Papierformaat" worden in het dialoogvenster Printerinstelling weergegeven.
Taal	Bepaalt de taal waarin u wilt werken.
Toetsenbord-indeling	Bepaalt de toetsenbordindeling van de computer. Met deze instelling worden de ingedrukte toetsen op verschillende manieren geïnterpreteerd.
Maateenheid	Bepaalt het metrische of Engelse maatstelsel.
Lijstscheidingsteken	Bepaalt het symbool waarmee u elementen in een lijst van elkaar scheidt. In het Engels is het lijstscheidingsteken doorgaans de komma. Deze wordt gebruikt om woorden en getallen in een lijst van elkaar te scheiden.

Datumnotatie

De datumnotatie wijzigen:

1. Kies in het Configuratiescherm het pictogram Internationaal. Het dialoogvenster Internationaal wordt weergegeven.
2. Kies in het gebied "Datumnotatie" de knop Wijzigen. Het dialoogvenster Datumnotatie wordt weergegeven.
3. Stel de gewenste opties in voor zowel "Datumnotatie lang" als "Datumnotatie kort". Na deze procedure volgt een beschrijving van de opties.
4. Kies OK.

Het dialoogvenster Internationaal wordt weergegeven. Kies OK.

Indien u "Datumnotatie kort" kiest, wordt de datum weergegeven als drie getallen: de maand, de dag en het jaar. U bepaalt zelf de volgorde en het aantal cijfers van elk datumonderdeel. Als u de optie "Datumnotatie lang" kiest, wordt de datum weergegeven als een combinatie van woorden en getallen of een variatie die u zelf bepaalt. Beschrijvingen van de opties van beide notaties volgen.

Optie

Functie

Volgorde

Bepaalt de volgorde van de maand (M), dag (D) en het Jaar (J). Voor zowel de korte als de lange notatie.

Scheidingsteken

Bepaalt het symbool waardoor de maand, dag en het jaar van elkaar worden gescheiden, meestal de slash (/) of het afbreekstreepje (-).

Nul voor dag/maand

Bepaalt dat de dag of maand als twee cijfers wordt weergegeven.

Eeuw

Bepaalt dat het jaar wordt weergegeven als vier cijfers. 10 december 1992 wordt weergegeven als 12-10-1992.

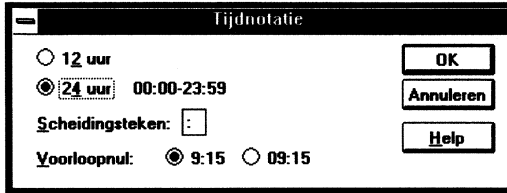
Opties Datumnotatie lang

Bepaalt alternatieven voor de lange datumnotatie, inclusief afkortingen voor dag en maand en andere scheidingstekens.

Tijdnotatie

De tijdnotatie wijzigen:

1. Kies in het Configuratiescherm het pictogram Internationaal. Het dialoogvenster Internationaal wordt weergegeven.
2. Kies in het gebied "Tijdnotatie" de knop Wijzigen. Het dialoogvenster Tijdnotatie wordt weergegeven.

3. Stel de gewenste opties in. Na deze procedure volgt een beschrijving van elke optie. Kies OK.
4. Het dialoogvenster Internationaal wordt weergegeven. Kies OK.

Optie

12 uur/24 uur

Scheidingstekens

Voorloopnul

Functie

Indien u de 12-uursnotatie gebruikt, moet u de notatie *voor* de uren voor de middag opgeven in het bovenste vak naast 00:00-11:59 en de notatie *na* de middag opgeven in het onderste vak naast 12:00-23:59.

Indien u de 24-uursnotatie gebruikt, kunt u alleen het onderste vak gebruiken om een speciaal achtervoegsel op te geven, bijvoorbeeld PST.

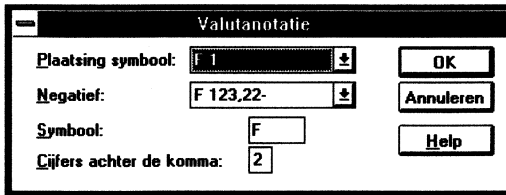
Bepaalt het teken waardoor de uren, minuten en seconden van elkaar worden gescheiden, meestal de dubbele punt (:).

Geeft de uren voor tien uur weer met een nul als het eerste cijfer. Bijvoorbeeld, negen uur wordt weergegeven als 09:00.

Valutanotatie

De valutannotatie wijzigen:

1. Kies in het Configuratiescherm het pictogram Internationaal. Het dialoogvenster Internationaal wordt weergegeven.
2. Kies in het gebied "Valutanotatie" de knop Wijzigen. Het dialoogvenster Valutanotatie wordt weergegeven.

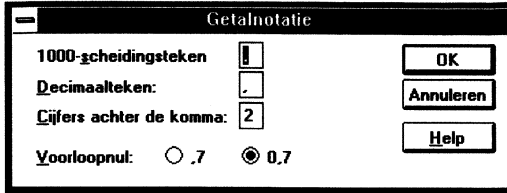
3. Stel de gewenste opties in. Een beschrijving van elke optie volgt na deze procedure. Kies OK.
 4. Het dialoogvenster Internationaal wordt weergegeven. Kies OK.
- In de volgende tabel worden de opties voor valutannotatie beschreven.

<u>Optie</u>	<u>Functie</u>
Plaatsing symbool	Bepaalt de plaats en de afstand van het valutasymbool ten opzichte van het bedrag.
Negatief	Bepaalt de manier waarop negatieve bedragen worden weergegeven.
Symbool	Bepaalt een andere valutannotatie dan die voor het gekozen land geldt.
Cijfers achter de komma	Bepaalt het aantal cijfers achter het decimaalteken.

Getalnotatie

De getalnotatie wijzigen:

1. Kies in het Configuratiescherm het pictogram Internationaal. Het dialoogvenster Internationaal wordt weergegeven.
2. Kies in het gebied "Getalnotatie" de knop Wijzigen. Het dialoogvenster Getalnotatie wordt weergegeven.

3. Stel de gewenste opties in en kies OK.
 4. Het dialoogvenster Internationaal wordt weergegeven. Kies OK.
- In de volgende tabel worden de opties voor valutanotaie beschreven.

<u>Optie</u>	<u>Functie</u>
1000-scheidingsteken	Wijzigt het interpunctieteken dat de duizendtallen scheidt.
Decimaalteken	Wijzigt het interpunctieteken dat het decimale gedeelte van een gebroken getal scheidt van het gehele getal.
Cijfers achter de komma	Bepaalt het aantal cijfers dat achter het decimaalteken wordt gegeven.
Voorloopnul	Bepaalt of de decimaal wordt voorafgegaan door een nul.

Muis en andere aanwijsapparatuur aanpassen

Afhankelijk van het gebruikte aanwijsapparaat kunt u de wijze waarop uw aanwijsapparatuur in Windows wordt bestuurd op diverse manieren aanpassen.

Het aanwijsapparaat aanpassen:

1. Kies in het Configuratiescherm het pictogram van het aanwijsapparaat. Er wordt een dialoogvenster weergegeven voor het apparaat dat u gebruikt.
2. Stel de gewenste opties in en kies OK. De opties variëren afhankelijk van het aanwijsapparaat dat u gebruikt. Zie de documentatie bij het aanwijsapparaat en eventueel beschikbare schermhulp.

Indien u een Microsoft Desktop Mouse of compatibele muis gebruikt, wordt het standaarddialoogvenster Muis weergegeven. Dit dialoogvenster heeft de volgende opties:

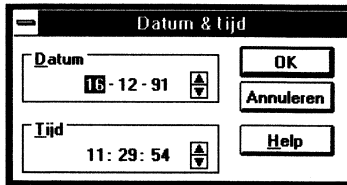
<u>Optie</u>	<u>Functie</u>
Muissnelheid	Wijzigt de snelheid waarmee u de aanwijzer over het scherm kunt verplaatsen.
Dubbelkliksnelheid	Wijzigt de snelheid waarmee in Windows wordt geregistreerd of u dubbelklikt op de muisknop. U kunt op de knop Testen dubbelklikken om u ervan te verzekeren dat de nieuwe instelling goed is. Het vak Testen, knippert indien het dubbelklikken snel genoeg is.
Linker-/rechtermuisknop verwisselen	Verwisselt de functies van de linker- en rechtermuisknoppen. Dit geldt onmiddellijk.
Muisbewegingen	Laat een spoor van aanwijspictogrammen achter wanneer u de aanwijzer over het scherm verplaatst. Als u met een LCD-scherm werkt, kunt u met deze optie de muisaanwijzer gemakkelijker zien.

Stelsel datum en -tijd instellen

U kunt de stelsel datum en -tijd instellen met de optie "Datum/Tijd". De stelsel datum en -tijd kunt u zien in Klok en Agenda en in de informatie die Bestandsbeheer bijhoudt voor elk bestand dat u op schijf opslaat. De notatie van de datum en de tijd is afhankelijk van de internationale instellingen die u hebt gekozen .

De datum wijzigen:

1. Kies in het Configuratiescherm het pictogram Datum/Tijd. Het dialoogvenster Datum & tijd wordt weergegeven.

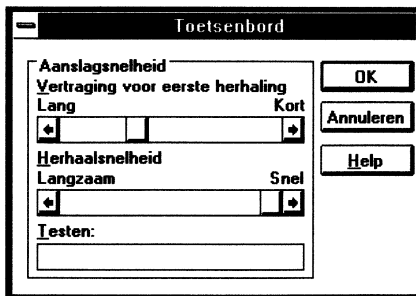
2. Selecteer het gedeelte van de datum (dag, maand of jaar) of van de tijd (uur, minuut, seconde, achtervoegsel) of dat u wilt wijzigen.
3. Typ de nieuwe waarde of klik op de schuifpijl-omhoog of schuifpijl-omlaag rechts van het vak "Datum" of "Tijd" als u een datumonderdeel wilt wijzigen. Kies OK.

De toetsenbordsnelheid instellen

U kunt de toetsenbordvertraging bepalen (de tijd die de computer wacht wanneer u een toets ingedrukt houdt voordat de toets weer wordt herhaald) en de snelheid waarmee een toets wordt herhaald wanneer u deze ingedrukt houdt.

De toetsenbordvertraging en herhaalsnelheid instellen:

1. Kies in het Configuratiescherm het pictogram Toetsenbord. Het dialoogvenster Toetsenbord wordt weergegeven.

2. Sleep het schuifblokje in het vak "Vertraging voor eerste herhaling" naar "Lang" of "Kort" en vergroot of verklein zo de vertraging, of klik op de bijbehorende schuifpijl, of druk op PIJL-RECHTS of LINKS.

3. Sleep het schuifblokje in het vak "Herhaalsnelheid" naar "Snel" of "Langzaam" en vergroot of verklein zo de herhaalsnelheid, of klik op de bijbehorende schuifpijl. Druk op PIJL-RECHTS of LINKS.
4. Als u de snelheid wilt testen, gaat u naar het vak "Testen" en drukt u op een toets of houdt u een willekeurige toets op het toetsenbord ingedrukt. Kies OK.

Stuurprogramma's installeren en configureren

Wanneer u een nieuw apparaat aan het systeem toevoegt, moet u het stuurprogramma installeren dat dit apparaat bestuurt. Een stuurprogramma is een programma dat ervoor zorgt dat een bepaald apparaat met Windows kan communiceren. Windows herkent het apparaat pas wanneer u het stuurprogramma hebt geïnstalleerd en geconfigureerd.

Met de optie "Stuurprogramma's" in het Configuratiescherm kunt u bepaalde stuurprogramma's installeren. Zoals die voor multimedia-apparatuur of pennen, of andere aanwijsapparaten dan de muis. Doorgaans wordt bij het apparaat een diskette geleverd met daarop het juiste Windows-stuurprogramma. Indien u voor een bepaald apparaat geen stuurprogramma hebt, kunt u contact opnemen met de leverancier of fabrikant van het desbetreffende apparaat.

Als u stuurprogramma's wilt installeren voor een muis, het toetsenbord of de printer en internationale stuurprogramma's, moet u het programma Setup uitvoeren of de desbetreffende optie in het Configuratiescherm kiezen. Meer informatie over de optie "Internationaal" in het Configuratiescherm vindt u in "Internationale instellingen opgeven", eerder in dit hoofdstuk. Zie hoofdstuk 15, "Windows onderhouden met Setup", voor meer informatie over het gebruik van Setup voor de installatie van stuurprogramma's voor de weergave (beeldscherm), het toetsenbord en de muis. Zie hoofdstuk 6, "Afdrukbeheer" voor meer informatie over de installatie van een printerstuurprogramma.

Opmerking Een bijgewerkte versie van een stuurprogramma kan pas worden geïnstalleerd wanneer het oude stuurprogramma is verwijderd. Zie "Een stuurprogramma verwijderen", verderop in dit hoofdstuk voor meer informatie.

Een nieuw stuurprogramma van Windows installeren:

1. Kies in het Configuratiescherm het pictogram Stuurprogramma's. Het dialoogvenster Stuurprogramma's wordt weergegeven met daarin een lijst met de reeds geïnstalleerde stuurprogramma's.
2. Kies de knop Toevoegen. Het dialoogvenster Toevoegen wordt weergegeven met daarin een lijst met de stuurprogramma's die kunnen worden geïnstalleerd.

Als uw apparaat niet op de lijst staat moet u "Een stuurprogramma installeren dat niet met Windows is geleverd", verderop in dit hoofdstuk, raadplegen.

3. Selecteer het stuurprogramma dat u wilt installeren op de lijst en kies OK.
4. Plaats de diskette met het stuurbestand dat u wilt installeren in station A. Indien het stuurbestand op de vaste schijf is opgeslagen, typt u het station en de directory waarin het stuurbestand zich bevindt. Typ niet de naam van het stuurprogramma.

Indien u niet weet waar het stuurbestand zich bevindt, kunt u de knop Bladeren kiezen. Om het station en de directory van het stuurbestand op te zoeken en te selecteren.

5. Kies de knop OK in het dialoogvenster Installeren. Indien voor het stuurprogramma extra instellingen nodig zijn verschijnt een dialoogvenster voor het stuurprogramma. Selecteer de instellingen die nodig zijn voor het stuurprogramma.
6. Wanneer u de instellingen hebt geselecteerd, kiest u OK. Wanneer u een stuurprogramma installeert, worden door Windows extra verwante stuurprogramma's geïnstalleerd. Deze stuurprogramma's vereisen soms ook specifieke instellingen. In dit geval kunnen nog andere instellingsdialoogvensters worden afgebeeld.
7. Herhaal de stappen 5 en 6 totdat alle verwante stuurprogramma's zijn geconfigureerd. Het nieuwe stuurprogramma en alle gewijzigde instellingen gelden pas wanneer u Windows opnieuw start.

Een stuurprogramma installeren dat niet met Windows is geleverd

Gewoonlijk worden de aanwijzingen voor het installeren van de stuurprogramma's er door de fabrikant bijgeleverd.

Indien er voor uw apparaat geen instructies van de fabrikant zijn, voert u de volgende stappen uit bij het installeren van het stuurprogramma.

Een stuurprogramma installeren dat door de fabrikant van het apparaat is geleverd:

1. Kies in het Configuratiescherm het pictogram Stuurprogramma's. Het dialoogvenster Stuurprogramma's wordt weergegeven met daarin een lijst met de stuurprogramma's die reeds zijn geïnstalleerd.
2. Kies de knop Toevoegen. Het dialoogvenster Toevoegen wordt weergegeven. Selecteer in het vak "Lijst met stuurprogramma's" de optie "Onbekend of bijgewerkt stuurprogramma toevoegen" en kies vervolgens OK..
3. Plaats de diskette met de benodigde informatie in station A. Indien de informatie voor de installatie op de vaste schijf staat, typt u het station en de directory waarin zich de informatie bevindt. Typ niet de naam van het stuurprogramma.

Indien u niet weet waar de informatie zich bevindt, kunt u de knop Bladeren kiezen om het station en de directory met de informatie te zoeken en selecteren.

4. Kies OK in het dialoogvenster Stuurprogramma's installeren. Er wordt een ander dialoogvenster weergegeven met daarin een lijst van de stuurprogramma's die u kunt installeren.
5. Selecteer het stuurprogramma dat u wilt installeren en kies OK. Indien het stuurbestand zich op een andere diskette bevindt, wordt een dialoogvenster afgebeeld waarin u wordt gevraagd de diskette met het stuurbestand in het station te plaatsen. Verschijnt dit dialoogvenster niet, dan kunt u verder gaan met stap 7.
6. Plaats de diskette met het stuurbestand in het station of ga na in welk station en in welke directory het stuurbestand zich bevindt. U kunt ook hier de knop Bladeren gebruiken.
7. Kies OK. Indien voor het stuurprogramma extra instellingen nodig zijn, verschijnt het dialoogvenster met de instellingen voor het stuurprogramma. Selecteer de instellingen voor het stuurprogramma.
8. Wanneer u de instellingen hebt geselecteerd, kiest u de knop OK. Wanneer u een stuurprogramma installeert, worden andere verwante stuurprogramma's geïnstalleerd. Ook deze stuurprogramma's vereisen misschien extra instellingen. In dit geval wordt nog een dialoogvenster met instellingen weergegeven.
9. Herhaal de stappen 7 en 8 totdat alle verwante stuurprogramma's zijn geconfigureerd.

Het nieuwe stuurprogramma en de gewijzigde instellingen gelden pas vanaf het moment dat u Windows opnieuw hebt gestart.

Instellingen van stuurprogramma's opgeven

Nadat een stuurprogramma is geïnstalleerd, kunt u elke instelling wijzigen. Instructies over het installeren van een stuurprogramma vindt u in "Stuurprogramma's installeren en configureren", eerder in dit hoofdstuk.

Stuurprogramma-instellingen wijzigen:

- 1.** Kies in het Configuratiescherm het pictogram Stuurprogramma's. Het dialoogvenster Stuurprogramma's wordt weergegeven.
- 2.** Kies in de lijst "Geïnstalleerde stuurprogramma's" het stuurprogramma dat u wilt configureren.
- 3.** Kies de knop Instellen. Voor sommige stuurprogramma's zijn geen specifieke instellingen nodig. Indien u zo'n stuurprogramma selecteert, is de knop Instellen niet beschikbaar.

Het dialoogvenster Instellen wordt weergegeven. De opties in dit dialoogvenster zijn afhankelijk van het stuurprogramma dat u wilt configureren. Stel de opties in conform de beschrijving in het handboek bij het apparaat.

- 4.** Kies OK. De wijzigingen die u aanbrengt gelden wellicht pas wanneer u Windows opnieuw hebt gestart. Indien dit het geval is, kan een dialoogvenster worden afgebeeld waarin wordt gevraagd of u Windows opnieuw wilt starten. Kies de knop Nu opnieuw starten.

Een stuurprogramma verwijderen

Als u een stuurprogramma uit de lijst "Geïnstalleerde stuurprogramma's" verwijdert, verwijdert u het stuurbestand niet van de vaste schijf. Indien u hetzelfde apparaat later weer nodig hebt, kunt u het stuurprogramma weer toevoegen.

Waarschuwing De stuurprogramma's die tijdens de installatie van Windows zijn geïnstalleerd, zijn noodzakelijk in het systeem (het zijn de stuurprogramma's die worden weergegeven wanneer u het dialoogvenster Stuurprogramma's voor het eerst opent). Indien u een van deze stuurprogramma's verwijdert, is het mogelijk dat het systeem niet meer correct functioneert.

Een stuurprogramma verwijderen:

1. Kies in het Configuratiescherm het pictogram Stuurprogramma's. Het dialoogvenster Stuurprogramma's wordt weergegeven. Selecteer in de lijst met geïnstalleerde stuurprogramma's het stuurprogramma dat u wilt verwijderen.
2. Kies de knop Verwijderen. Er wordt een dialoogvenster afgebeeld waarin u wordt gevraagd de verwijdering te bevestigen.
3. Kies de knop Ja. Er wordt een dialoogvenster afgebeeld waarin u wordt gevraagd of u Windows opnieuw wilt starten. Kiest de knop Nu opnieuw starten.

Geluid gebruiken

Het Configuratiescherm beschikt over verschillende opties waarmee u het geluid in Windows kunt regelen. Met deze opties kunt u eenvoudige geluidstaken vastleggen, zoals het toewijzen van verschillende signalen aan acties in het systeem en in toepassingen. Indien u met een geluidsapparaat werkt dat over Musical Instrumental Digital Interface (MIDI)-mogelijkheden beschikt, kunt u MIDI-instellingen voor het apparaat opgeven.

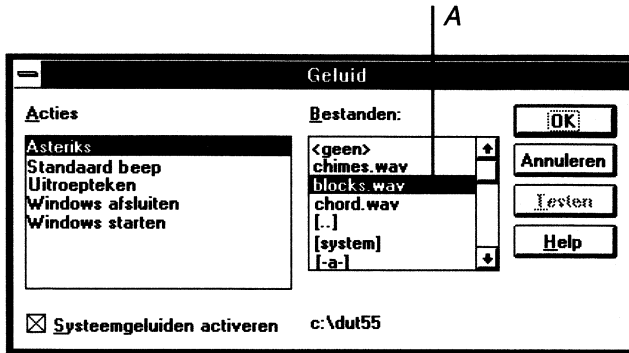
Als u in Windows gebruik wilt maken van de elementaire geluidsmogelijkheden, dient een geluidskaart op het systeem te zijn aangesloten die voldoet aan de Multimedia Personal Computer (MPC)-specificaties.

Signalen aan acties toewijzen

Op het Configuratiescherm bevindt zich de optie "Geluid" waarmee u geluiden kunt toewijzen aan verschillende acties die zich voordoen in een toepassing of in het systeem. Zo kunt u een geluid kiezen dat wordt weergegeven wanneer u Windows start. De andere signalen zijn hoorbaar op de momenten zoals is opgegeven in de toepassingen waarmee u werkt. De signalen die u aan deze acties toewijst, worden opgeslagen in bestanden met de toevoeging .WAV.

Geluiden aan acties toewijzen:

1. Kies in het Configuratiescherm het pictogram Geluid. Het dialoogvenster Geluid wordt weergegeven.

2. Kies in de lijst "Acties" de actie waaraan u een signaal wilt toewijzen. Indien aan deze actie een geluidsbestand is toegewezen, wordt dit bestand in de lijst "Bestanden" geselecteerd. Indien dit niet het geval is, wordt "Geen" geselecteerd.
3. Selecteer in de lijst "Bestanden" het bestand dat u wilt gebruiken. Indien het gewenste bestand zich niet in de lijst bevindt, moet u het station en de directory waarin het bestand zich bevindt selecteren en vervolgens selecteert u het bestand. Indien u aan de geselecteerde actie geen signaal wilt toewijzen, kiest u "Geen".
4. Als u het geluid wilt horen, kiest u de knop Testen of dubbelklikt u op de actie of de bestandsnaam.
5. Herhaal de stappen 2 tot en met 4 totdat u aan elke gewenste actie een geluid hebt toegewezen. Kies OK als u klaar bent.

Geluiden en de pieptoon in- en uitschakelen

Indien geen geluiden zijn toegewezen aan acties of indien er geen geluidstuurprogramma aanwezig is, hoort u een pieptoon wanneer zich een fout voordoet.

U kunt de pieptoon en alle andere geluiden, behalve het signaal bij het verlaten en starten van Windows in- en uitschakelen .

Geluiden en de pieptoon in- en uitschakelen:

1. Kies in het Configuratiescherm het pictogram Geluid. Het dialoogvenster Geluid wordt weergegeven.
2. Schakel het aankruisvakje "Systeemgeluiden activeren" in of uit. Indien u het signaal van een specifieke actie wilt uitzetten, selecteert u de actie in de lijst "Acties" en vervolgens selecteert u "Geen" in de lijst "Bestanden". Kies OK.

MIDI-instellingen wijzigen

Windows ondersteunt twee verschillende standaarden voor het afspelen van MIDI-informatie die is gegenereerd door een toepassing of is opgeslagen in een MIDI-bestand. Deze standaarden, de algemene MIDI-richtlijnen en de Microsoft richtlijnen voor het maken van MIDI -bestanden, bevatten en toetstoewijzingen zoals deze zijn gedefinieerd door de algemene MIDI-specificatie, maar zij gebruiken verschillende kanaalinstellingen.

Bij de installatie van Windows worden MIDI-instellingen geïnstalleerd die beide standaarden voor het afspelen van MIDI-informatie op normale combinaties van geluidskaart en synthesizer ondersteunen. Met MIDI Mapper kunt u een andere instelling selecteren, een nieuwe instelling maken, toetstoewijzingen bewerken of klank- en kanaaltoewijzingen voor een bestaande instelling bewerken.

Waarschwing Als u de optie "Midi Mapper" gebruikt, moet u op de hoogte zijn van de basisbegrippen en terminologie van MIDI.

Een MIDI -instelling selecteren

Een MIDI-instelling selecteren:

Als u een nieuwe MIDI-instelling wilt maken, moet u verschillende stappen uitvoeren. Deze stappen moeten in onderstaande volgorde worden uitgevoerd. Gedetailleerde procedures worden na dit overzicht gegeven.

1. Stel de synthesizer zo in dat MIDI-berichten op verschillende MIDI-kanalen kunnen worden ontvangen, volgens de handleiding bij de synthesizer.
2. Ga na of de synthesizer een Base-level-synthesizer of een Extended-level-synthesizer is of een synthesizer met genoeg klanken om algemene MIDI-bestanden te spelen.

Base-level-synthesizers moeten gelijktijdig zes noten kunnen spelen op drie melodische instrumenten en drie noten op drie percussie-instrumenten.

Extended-level-synthesizers moeten gelijktijdig 16 noten kunnen spelen op negen melodische instrumenten en 16 noten op acht percussie-instrumenten. Synthesizers die algemene MIDI-bestanden kunnen spelen, hebben 24 klanken of kunnen 16 noten op 15 melodische kanalen en acht percussie-noten spelen.

3. Maak een toetsenlijst voor percussie-instrumenten. Afhankelijk van de synthesizer dient u misschien ook een toetsenlijst te maken om toetsregistratiewijzigingen op te geven voor melodische instrumenten.
4. Maak twee schakellijsten: één voor de melodische instrumenten en één voor de percussie-instrumenten. Bepaal de kanaaltoewijzing van uw synthesizer.

Waarschuwing De instellingen die u in een MIDI-instelling opgeeft, gelden alleen als de toepassing waarmee u MIDI-bestanden afspeelt of MIDI-informatie zendt de MIDI Mapper gebruikt. MIDI-bestanden die voor Windows zijn gemaakt voldoen aan alle voorwaarden. Indien u niet zeker weet of uw toepassing de MIDI Mapper ondersteunt, moet u de documentatie raadplegen of contact opnemen met de leverancier van de toepassing.

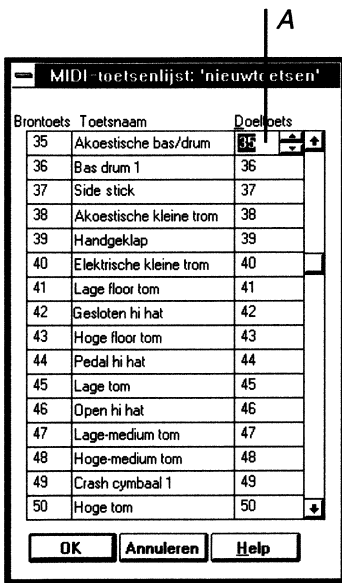
Een toetsenlijst maken

Indien uw synthesizer deze-specificaties niet ondersteunt, moet u voor de percussie-instrumenten een nieuwe toetsenlijst maken. Indien de synthesizer bepaalde klanken speelt op registraties die afwijken van de algemene MIDI-definities moet u wellicht eveneens een melodische toetsenlijst maken voor registratiewijzigingen.

Een toetsenlijst maken:

1. Kies in het Configuratiescherm het pictogram MIDI Mapper. Het dialoogvenster MIDI Mapper wordt weergegeven.
2. Kies in het gebied "Weergeven" het keuzerondje "Toetsenlijsten". Kies de knop Nieuw. Het dialoogvenster Nieuwe MIDI-toetsenlijst wordt weergegeven. Typ in de vakken "Naam" en "Beschrijving" een naam en een beschrijving van de nieuwe toetsenlijst.
3. Kies OK.

Er wordt een dialoogvenster voor de nieuwe toetsenlijst weergegeven. Hierin staan de percussieklanken voor de brontoetsen 35 tot en met 81 zoals deze zijn gedefinieerd door de algemene MIDI-specificatie.

A Geef in deze kolom de toetsen op die door uw synthesizer worden gebruikt.

4. Geef de doeltoetsen op die noodzakelijk zijn voor de synthesizer.
5. Wanneer u gereed bent, kiest u de knop OK. Er wordt een dialoogvenster afgebeeld waarin u wordt gevraagd de wijzigingen te bevestigen. Kies de knop Ja te bevestiging van de wijzigingen.
6. Kies in het dialoogvenster MIDI Mapper de knop Sluiten.

De volgende lijst bevat een beschrijving van de opties in het dialoogvenster MIDI-toetsenlijst.

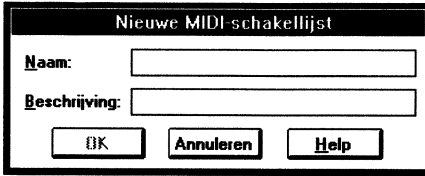
<u>Optie</u>	<u>Beschrijving</u>
Brontoets	Geeft een overzicht van de MIDI-toetsen die in een MIDI-bericht in een MIDI-bestand kunnen voorkomen. Deze waarden kunt u niet wijzigen.
Brontoetsnaam	Geeft de namen van de percussie-instrumenten weer die met de brontoetsen zijn verbonden, zoals gedefinieerd door de algemene MIDI-specificatie. Gebruik deze namen als referentie bij het maken van een toetsenlijst voor percussie-instrumenten.
Doeltoets	<p>Bepaalt de toets die op de synthesizer wordt aangeslagen wanneer het nummer van de brontoets door een toepassing wordt verzonden of in een MIDI-bestand wordt aangetroffen.</p> <p>Als u de doeltoets wilt wijzigen, selecteert u het vak "Doeltoets" en klikt u op de schuifpijl-omhoog of schuifpijl-omlaag totdat het gewenste doeltoetsnummer wordt weergegeven. Of selecteer het nummer van de toets en typ een nieuw nummer.</p>

Een schakellijst maken

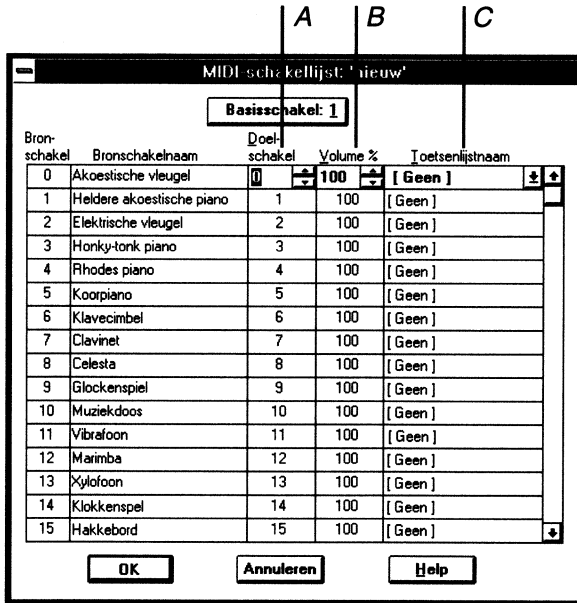
Indien de schakellijst van uw synthesizer afwijkt van de schakel-definities van de algemene MIDI-specificatie moet u twee schakellijsten maken: één voor de melodische instrumenten en één voor de percussie-instrumenten.

Een schakellijst maken:

1. Kies in het Configuratiescherm het pictogram MIDI Mapper. Het dialoogvenster MIDI Mapper wordt weergegeven.
2. Selecteer in het gebied "Weergeven" het keuzerondje "Schakellijsten". Kies de knop Nieuw. Het dialoogvenster Nieuwe MIDI-schakellijst wordt weergegeven.

3. Typ in de vakken "Naam" en "Beschrijving" een naam en een beschrijving van de nieuwe schakellijst.
4. Kies de knop OK. Er wordt een dialoogvenster voor de nieuwe schakellijst afgebeeld. Hierin staan de geluiden vermeld voor de bronschakels 0 tot en met 127 zoals deze zijn gedefinieerd door de algemene MIDI-specificatie.

- A Geef in deze kolom de doelschakels op die door uw synthesizer worden gebruikt.
- B Geef in deze kolom het volume van de schakel op.
- C Geef in deze kolom de toetsenlijst op die voor elke schakel moet worden gebruikt.

5. Indien de schakelnummers van uw synthesizers met 1 beginnen in plaats van met 0, kiest u de knop "1 gebaseerde schakels". Of druk op ALT+1.
6. Wijs een doelschakel, volumenniveau en toetsenlijst aan de bronschakels toe.

7. Kies wanneer u klaar bent OK. Er wordt een dialoogvenster afgebeeld waarin u wordt gevraagd of u de wijzigingen wilt opslaan. Kies de knop Ja ter bevestiging van de wijzigingen.
8. Kies in het dialoogvenster MIDI Mapper de knop Sluiten.

In de volgende lijst vindt u een beschrijving van de opties in het dialoogvenster MIDI-schakellijst.

<u>Optie</u>	<u>Beschrijving</u>
Bronschakel	Geeft een overzicht van de schakelnummers die kunnen voorkomen in een MIDI-bericht in een MIDI-bestand. Sommige synthesizers definiëren schakelnummers van 0 tot en met 127. Andere definiëren schakelnummers van 1 tot en met 128. U kunt deze waarden niet wijzigen.
Bronschakel-naam	Geeft de namen weer van de standaardgeluiden of -instrumenten die zijn geassocieerd met de doelschakelnummers voor melodische kanalen zoals deze zijn gedefinieerd door de algemene MIDI-specificatie. Gebruik deze namen als een referentie bij het maken van een schakellijst voor melodische instrumenten.
Doelschakel	<p>Bepaalt de door uw synthesizer gebruikte schakelnummers die overeenkomen met de geluiden of de instrumenten in het vak "Bronschakelnaam". Voor synthesizers die de algemene MIDI-specificatie ondersteunen is dit nummer hetzelfde als het Bronschakelnummer.</p> <p>Als u de doelschakel wilt wijzigen, selecteert u het vak "Doelschakel" en klikt u op de schuifpijl-omhoog of schuifpijl-omlaag totdat het gewenste schakelnummer is weergegeven. U kunt ook het nummer selecteren en een nieuw nummer typen.</p>

Optie

Beschrijving

	<p>Indien u een schakellijst maakt voor percussie-instrumenten, wijzigt u alle doelschakelnummers in het schakelnummer dat de synthesizer gebruikt voor percussie.</p>
Volume %	<p>Bepaalt het volume voor de doelschakel. Deze waarde wordt gemeten als een percentage van het volume dat is opgegeven door een MIDI-volumebericht in het MIDI-bestand. De standaardwaarde is 100. Dit betekent dat de schakel speelt met het volume dat in het MIDI-bestand is aangegeven.</p> <p>Als u de volume-instelling wilt wijzigen, selecteert u het vak "Volume %" en klikt u op de schuifpijl-omhoog of schuifpijl-omlaag totdat het gewenste volumepercentage wordt weergegeven. Of selecteer het nummer en typ een nieuw nummer. Met een waarde groter dan 100 verhoogt u het volume met een waarde kleiner dan 100 averlaagt u het volume.</p>
Toetsenlijst-naam	<p>Bepaalt de toetsenlijst die door de schakel wordt gebruikt.</p> <p>Als u een toetsenlijst wilt opgeven, opent u de lijst "Toetsenlijstnaam" en selecteert u de gewenste toetsenlijst.</p> <p>Indien u een schakellijst maakt voor percussie-instrumenten, geeft u voor alle bronschakels de naam op van de toetsenlijst die u gemaakt hebt voor percussie.</p>

Optie

Beschrijving

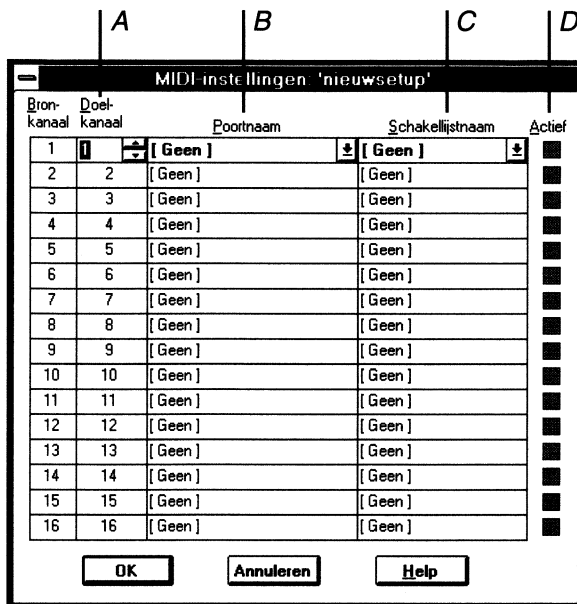
Indien u een schakellijst maakt voor melodische instrumenten en uw synthesizer bepaalde klanken produceert met een registratie die afwijkt van de algemene MIDI-definities, selecteert u een toetsenlijst die de toetsen instelt zodat deze met de juiste registratie spelen volgens de schakel die correspondeert met de klank. Indien uw synthesizer koorpiano bijvoorbeeld één octaaf hoger speelt dan in de algemene MIDI-specificatie is gedefinieerd, selecteert u de toetsenlijst -1 octaaf voor de schakel die correspondeert met koorpiano.

Kanalen toewijzen

Wanneer u eenmaal de schakellijsten en toetsenlijsten voor uw synthesizer hebt gemaakt, kunt u de kanaaltoewijzing voor de nieuwe MIDI-instelling opgeven.

Kanalen toewijzen:

1. Kies in het Configuratiescherm het pictogram MIDI Mapper. Het dialoogvenster MIDI Mapper wordt weergegeven. Selecteer in het gebied "Weergeven" het keuzerondje "Instellingen".
2. Kies de knop Nieuw. Het dialoogvenster Nieuwe MIDI-instellingen wordt weergegeven.
3. Typ in de vakken "Naam" en "Beschrijving" de naam en de beschrijving van de nieuwe instelling en kies OK. Er wordt een dialoogvenster afgebeeld voor de nieuwe instelling.

- A Geef in deze kolom het doelkanaal op voor uw synthesizer.
- B Geef in deze kolom de poort op waarnaar u geluiden wilt zenden.
- C Geef in deze kolom de schakellijst op die u voor elk kanaal wilt gebruiken.
- D Activeer een kanaal door dit aankruisvakje in te schakelen.

4. Geef een doelkanaal, een poortnaam en een schakellijst op voor elk bronkanaal dat door uw synthesizer wordt gebruikt.
5. Kies wanneer u gereed bent OK. Er wordt een dialoogvenster afgebeeld waarin u wordt gevraagd of u de wijzigingen wilt opslaan. Kies de knop Ja ter bevestiging van de wijzigingen.
6. Kies in het dialoogvenster MIDI Mapper de knop Sluiten.

De volgende lijst bevat een beschrijving van de opties in het dialoogvenster MIDI-instellingen.

<u>Optie</u>	<u>Beschrijving</u>
Bronkanaal	Geeft een overzicht van de MIDI-bronkanalen die kunnen voorkomen in een MIDI-bericht in een MIDI-bestand. U kunt deze waarden niet wijzigen.
Doelkanaal	<p>Bepaalt het kanaal dat de synthesizer gebruikt om de klanken op het bronkanaal af te spelen. De standaardwaarde is dezelfde als de waarde voor het bronkanaal. Indien de synthesizer de algemene MIDI-specificatie ondersteunt, dient u de standaardwaarden te gebruiken.</p> <p>Als u de waarde wilt wijzigen, selecteert u het vak "Doelkanaal" en klikt u op de pijl-omhoog of pijl-omlaag totdat het nummer van het gewenste doelkanaal wordt weergegeven. U kunt ook een nummer selecteren en een nieuw nummer typen.</p>
Poortnaam	<p>Bepaalt de naam van de MIDI-uitvoerpoort waarnaar de klanken op het bronkanaal worden gezonden. U hoeft niet voor elk kanaal dezelfde poort te gebruiken.</p> <p>Als u de poortnaam wilt opgeven, opent u de lijst "Poortnaam" en kiest u de gewenste poort.</p>
Schakellijst-naam	Als u een schakellijst wilt opgeven, opent u de lijst "Schakellijstnaam" en selecteert u de gewenste schakel.
Actief	<p>Bepaalt of MIDI-informatie voor een bepaald kanaal naar de geselecteerde poort wordt gezonden. Wanneer u een poortnaam selecteert, wordt dit vak automatisch geselecteerd. Dat betekent dat MIDI-informatie naar de poort wordt gezonden.</p> <p>Als u deze instelling wilt wijzigen, schakelt u het aankruisvakje "Actief" in.</p>

Toetsenlijsten, schakellijsten en instellingen bewerken

U kunt de toetsenlijsten, schakellijsten en kanaaltoewijzing van een bestaande MIDI-instelling bewerken. In het algemeen is dit niet nodig, tenzij de synthesizer die op de MIDI-uitvoerpoort van de computer is aangesloten niet voldoet aan de algemene MIDI-specificatie of indien u niet de verwachte geluidsresultaten bereikt.

Toetsenlijsten, schakellijsten en instellingen bewerken:

- 1.** Kies in het Configuratiescherm het pictogram MIDI Mapper. Het dialoogvenster MIDI Mapper wordt weergegeven.
- 2.** Selecteer in het gebied "Weergeven" het keuzerondje (Toetsenlijsten, Schakellijsten of Instellingen) dat correspondeert met het type lijst (toetsenlijst, schakellijst of kanaallijst) dat u wilt bewerken.
- 3.** Open de lijst "Naam" en selecteer de naam van de lijst die u wilt bewerken.
- 4.** Kies de knop Bewerken. Het dialoogvenster Bewerken wordt weergegeven voor de opgegeven toetsenlijst, schakellijst of instelling.
Meer informatie over het bewerken van de instellingen in het dialoogvenster eerder in dit hoofdstuk.
- 5.** Kies de knop OK als u klaar bent. Er wordt een dialoogvenster afgebeeld waarin u wordt gevraagd of u de wijzigingen wilt opslaan. Als u de wijzigingen wilt opslaan, kiest u de knop Ja.
- 6.** Kies in het dialoogvenster MIDI Mapper de knop Sluiten.

Een instelling, schakellijst of toetsenlijst verwijderen

U kunt de huidige MIDI-instelling (de instelling die in het vak "Naam" verschijnt wanneer u het dialoogvenster MIDI Mapper voor het eerst start) niet kunt verwijderen. Het is evenmin mogelijk een toetsenlijst te verwijderen die in een schakellijst wordt gebruikt, of een schakellijst die in een MIDI-instelling wordt gebruikt. Voordat u een toetsenlijst of schakellijst verwijdert, moet u er zeker van zijn dat geen enkele bestaande schakellijst of instelling naar de te verwijderen toetsenlijst of schakellijst refereert.

Een instelling, schakellijst of toetsenlijst verwijderen:

1. Kies in het Configuratiescherm het pictogram MIDI Mapper. Het dialoogvenster MIDI Mapper wordt weergegeven.
2. Kies in het gebied "Weergeven" het keuzerondje (Toetsenlijsten, Schakellijsten of Instellingen) dat correspondeert met het type lijst (toetsenlijst, schakellijst of kanaallijst) dat u wilt verwijderen.
3. Open de lijst "Naam" en kies de naam van de lijst die u wilt verwijderen. Kies de knop Verwijderen. Er verschijnt een dialoogvenster waarin u gevraagd wordt de verwijdering te bevestigen.
4. Als u de lijst wilt verwijderen, kiest u de knop Ja.
5. Kies in het dialoogvenster MIDI Mapper de knop Sluiten.

Opties instellen voor het uitvoeren van Windows in de 386 "enhanced"-modus

Windows in de 386 "enhanced"-modus werkt, ziet u ook het pictogram 386 Enhanced in het Configuratiescherm. Meer gedetailleerde instructies over het opgeven van deze opties vindt u in hoofdstuk 14, "Windows optimaliseren".

Hoofdstuk 6

Afdrukbeheer

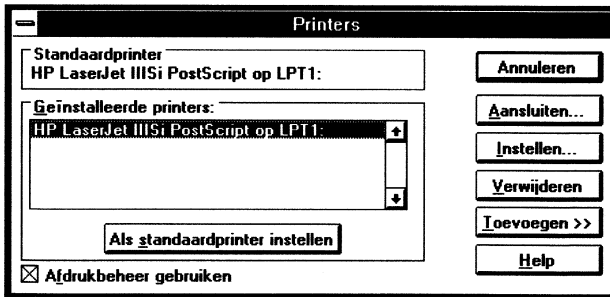
Wat is Afdrukbeheer?

Afdrukbeheer is een belangrijk onderdeel van het besturingssysteem van Microsoft Windows, waarmee u kunt aansluiten op netwerkprinters, printers installeren en configureren en het afdrukken van bestanden regelen.

Indien u vanuit een Windows-toepassing afdrukt terwijl Afdrukbeheer actief is, wordt door de toepassing een afdrukbestand gemaakt dat naar Afdrukbeheer wordt gezonden. Afdrukbeheer werkt op de achtergrond, hetgeen inhoudt dat de bestanden naar de printer worden gezonden terwijl u verder kunt werken.

Afdrukbeheer activeren:

1. Dubbelklik in de Hoofdgroep op het pictogram. Of verplaats de selectiecursor met de pijltoetsen naar het pictogram en druk vervolgens op ENTER.
2. Kies in het Configuratiescherm Printers. Het dialoogvenster Printers wordt weergegeven.

3. Schakel het aankruisvakje "Afdrukbeheer gebruiken" in indien dit nog niet is geselecteerd en kies Sluiten.

Een printer installeren en configureren

Indien u tijdens de installatie van Windows geen printer hebt geïnstalleerd, of indien u een printer wilt toevoegen, volgt u de procedure die in deze sectie wordt beschreven.

In het bestand PRINTER.WRI, dat met Windows is geleverd, vindt u specifieke informatie over veel van de door Windows ondersteunde printers. Met Write kunt u dit bestand bekijken en zodoende nagaan of dit bestand informatie over uw printer bevat.

Als u een printer wilt gebruiken voor Windows-toepassingen, moet u het printerstuurprogramma voor de gewenste printer installeren en de poort waarop u de printer wilt aansluiten selecteren.

Indien dit niet het gewenste resultaat oplevert, voert u enkele of alle van de volgende procedures uit:

- Stel de printeropties in die het printerstuurprogramma gebruikt bij het afdrukken van documenten.
- Geef aan hoeveel tijd moet verstrijken voordat berichten mogen worden verzonden over eventuele problemen met de printer.
- Selecteer de standaardprinter.

In de volgende secties worden de verschillende procedures beschreven.

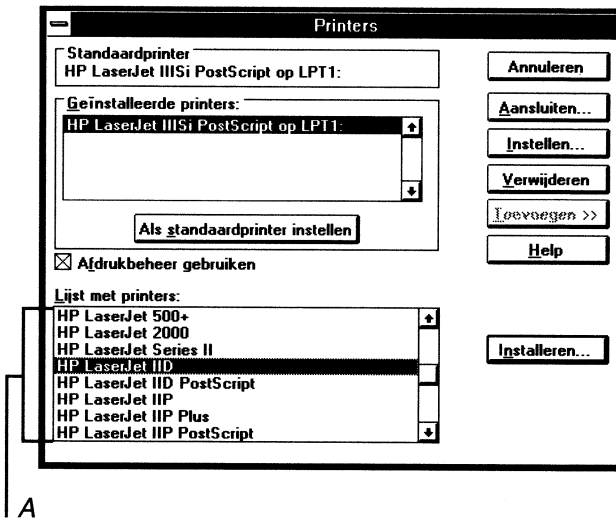
U kunt deze procedures ook uitvoeren met de optie "Printers" in het Configuratiescherm.

Een printerstuurbestand installeren

Aan een *printerstuurbestand* verleent Windows belangrijke informatie over de printer, waaronder gegevens over de capaciteit van de printer en de afdruk-interface, de beschrijving van lettertypen. De printerstuurbestanden voor de meestgebruikte printers worden bij Windows geleverd. Indien uw printer niet in deze lijst voorkomt of indien u wordt gevraagd een diskette in het station te plaatsen moet u "Uw printer komt niet voor in de lijst", verderop in dit hoofdstuk raadplegen.

Een printerstuurbestand installeren:

1. Kies in de Hoofdgroep het pictogram Afdrukbeheer. Het venster Afdrukbeheer wordt weergegeven.
2. Kies **Printerinstelling** in het menu Opties. Het dialoogvenster Printers wordt weergegeven. Indien u tijdens de installatie van Windows geen printer hebt geïnstalleerd, wordt het dialoogvenster vergroot en is de knop Toevoegen lichter gekleurd; ga verder met stap 4.
3. Kies de knop Toevoegen. In het dialoogvenster verschijnt een lijst met printers die worden ondersteund door de bij Windows geleverde printerstuurbestanden.

4. Selecteer in het vak "Lijst met printers" de printer die u wilt installeren.
5. Kies de knop Installeren. Indien het printerstuurbestand voor de geselecteerde printer nog niet is geïnstalleerd, verschijnt een dialoogvenster waarin u wordt gevraagd de diskette met het printerstuurbestand in het station te plaatsen. Indien het dialoogvenster het bericht bevat dat u een diskette met een niet-afgebeeld, bijgewerkt of door de leverancier verstrekt stuurprogramma in het station moet plaatsen moet u de diskette met printerstuurprogramma's die door de leverancier van uw printer is geleverd in het station plaatsen.
6. Plaats, indien nodig, de diskette met het printerstuurbestand in het station en kies OK. Of typ de stationsaanduiding en directory als u weet waar het printerstuurbestand zich op de vaste schijf bevindt en kies vervolgens OK.

7. Indien u om andere bestanden wordt gevraagd, plaatst u de benodigde diskette in het station en kiest u OK. Of geef het station en de directory op waar de overige bestanden zich bevinden.

De bestanden worden naar de vaste schijf gekopieerd en in het vak "Geïnstalleerde printers" verschijnt de naam van het geselecteerde printermodel. Indien dit de eerste geïnstalleerde printer is, is dit de standaardprinter. Naast de naam van de printer wordt de naam van de poort waaraan deze printer standaard is toegewezen, "LPT1", vermeld.

Opmerking Indien u deze toewijzing moet veranderen, zie "Een printerpoort selecteren" verderop in dit hoofdstuk. Indien u de standaardprinter wilt veranderen, moet u "Een standaardprinter kiezen", verderop in dit hoofdstuk, raadplegen.

8. Kies de knop Sluiten.

Uw printer komt niet voor in de lijst

Indien uw printer niet voorkomt in het dialoogvenster Printers betekent dit niet dat u uw printer niet met Windows kunt gebruiken. Raadpleeg het printerhandboek om te zien of uw printer 100% compatibel is met een printer uit het vak "Lijst met printers" of over een simulatiemodus beschikt voor een van de printers in deze lijst. Zoek in de index van het printerhandboek naar secties over *instellingen van DIP-schakelaars* of *modi*. Zoniet hebt u drie mogelijkheden:

- Vraag uw printerleverancier om een Windows printerstuurprogramma.
- In het Windows-pakket bevindt zich tevens een diskette met printerstuurbestanden voor ondersteuning van printers die worden gebruikt in landen buiten de Verenigde Staten.

Indien geen van bovenstaande suggesties uitkomst biedt, kiest u in het vak "Lijst met printers" de optie "Standaard / Alleen tekst". Het stuurprogramma "Standaard / Alleen tekst" ondersteunt de meeste printers en is het aangewezen stuurprogramma voor letterwielprinters. Met dit stuurprogramma kan alleen tekst worden afgedrukt, geen figuren.

Een printerstuurprogramma installeren dat niet met Windows is geleverd

Indien u een nieuw stuurprogramma van een printerfabrikant betreft, moet u dit installeren aan de hand van de instructies van de fabrikant. Indien er geen instructies zijn, volgt u de volgende procedures om het printerstuurprogramma te installeren.

Een printerstuurprogramma installeren dat niet met Windows is geleverd:

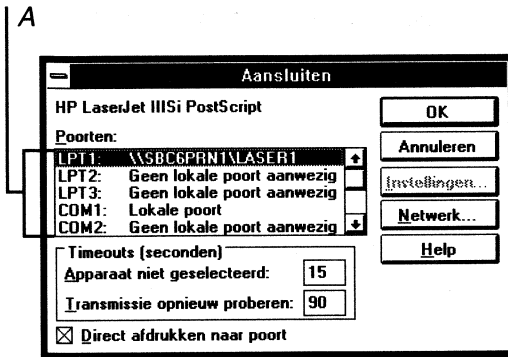
1. Kies in de Hoofdgroep het pictogram Afdrukbeheer.
2. Kies in het menu Opties de opdracht **Printerinstelling**. Het dialoogvenster Printers wordt weergegeven.
3. Kies de knop Toevoegen. Het vak "Lijst met printers" wordt weergegeven. Selecteer niet afgebeelde of bijgewerkte printer installeren.
4. Kies de knop Installeren. Een dialoogvenster wordt afgebeeld waarin u wordt gevraagd de diskette met het printerstuurbestand in het station te plaatsen. Plaats de diskette met de printstuurprogramma's in het station. Kies vervolgens de knop OK. Een ander dialoogvenster wordt weergegeven met een overzicht van printers.
5. Kies in het vak "Lijst met printers" de printer die u wilt installeren. Indien uw printer nog steeds niet in deze lijst is afgebeeld, moet u de leverancier van uw printer om het juiste printerstuurprogramma vragen.
6. Kies de knop OK. Het dialoogvenster Printers wordt weergegeven. De nieuwe printer wordt aan de lijst "Geïnstalleerde printers" toegevoegd. Kies de knop Sluiten.

Een printerpoort selecteren

Wanneer u een printerstuurbestand installeert, wordt de printer aan LPT1 toegewezen. U moet deze poorttoewijzing veranderen indien uw printer op een andere poort is aangesloten.

Een printerpoort selecteren:

1. Indien het dialoogvenster Printers niet op het scherm is afgebeeld, kiest u **Printerinstelling** in het menu Opties. Het dialoogvenster Printers wordt nu weergegeven.
2. Kies in het vak "Geïnstalleerde printers" de printer die u aan een andere poort wilt toewijzen. Kies de knop Aansluiten. Het dialoogvenster Aansluiten wordt weergegeven.

3. Selecteer de poort waarop u de printer wilt aansluiten. Na deze procedure volgt een beschrijving van iedere poort.
4. Indien u de communicatie-instellingen moet wijzigen, kiest u de knop Instellingen en brengt u in het dialoogvenster Instellingen de nodige wijzigingen aan. Zie hoofdstuk 5, "Configuratiescherm", voor meer informatie over communicatie-instellingen. Indien de printer die u installeert een netwerkprinter is, moet u "Een netwerkprinter aansluiten", verderop in dit hoofdstuk raadleggen.
Wanneer u klaarbent, kiest u OK.
6. Kies in het dialoogvenster Aansluiten OK. Het dialoogvenster Printers wordt weergegeven. De geselecteerde poort wordt vermeld naast de geselecteerde printernaam in het vak "Geïnstalleerde printers". Kies de knop Sluiten.

U kunt een printer op één van de volgende poorten aansluiten:

<u>Poort</u>	<u>Beschrijving</u>
LPT	Parallele poort.
COM	Seriële poort.
EPT	Wordt voor de IBM Personal Page-printer gebruikt. Voor deze optie moet een bijbehorende kaart in de computer zijn geïnstalleerd.
BESTAND	De afdruk wordt naar een bestand gestuurd in plaats van naar een printer. Indien de toepassing waarmee u werkt deze mogelijkheid ondersteunt, kunt u een afdruk ook naar een bestand sturen zonder deze optie te kiezen.

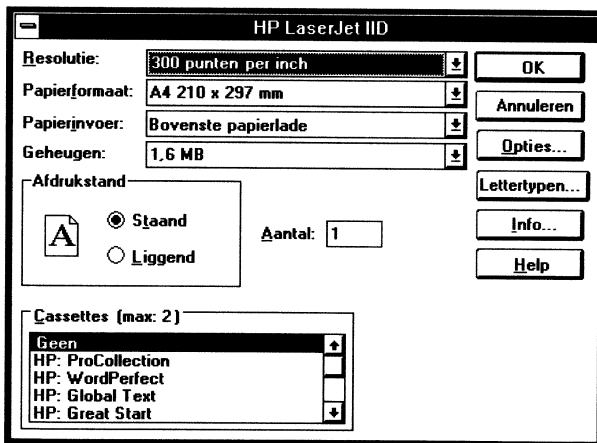
Afdrukopties instellen

Afdrukopties zijn specifieke printerinstellingen als resolutie, kleur en tekstkwaliteit.

In Windows worden standaardinstellingen gekozen die doorgaans ook voor uw printer gelden. U kunt deze instellingen echter wijzigen en andere opties aangeven.

Printerinstellingen wijzigen:

1. Indien het dialoogvenster Printers niet op het scherm is afgebeeld, kiest u de opdracht **Printerinstelling** in het menu Opties. Het dialoogvenster Printers wordt weergegeven. In het vak "Geïnstalleerde printers" kiest u de gewenste printer.
2. Kies de knop Instellen. Een dialoogvenster wordt afgebeeld met daarin de opties voor de geselecteerde printer. Welke opties worden afgebeeld, is afhankelijk van de printer die u gebruikt. Breng de gewenste wijzigingen aan en kies OK.

3. Het dialoogvenster **Printers** wordt weergegeven. Kies de knop Sluiten.

In de volgende tabel vindt u een overzicht van de meest voorkomende afdrukopties in het dialoogvenster met printerinstellingen. Elke printer is anders, zodat sommige opties hier dan ook niet worden vermeld.

<u>Optie</u>	<u>Beschrijving</u>
Papierinvoer	Kies de papierlade indien de printer afdrukt op losse vellen. Voor sommige printers kunt u ook handmatige papierinvoer kiezen.
Papierformaat	Het gebruikte papierformaat. Het standaardpapierformaat voor een Europees land is A4. Voor de Verenigde Staten is het standaardpapierformaat voor de meeste printers "letter" (8,5 bij 11 inch). Zie hoofdstuk 5, "Configuratiescherm", voor meer informatie over het aanpassen van Windows voor internationaal gebruik.
Geheugen	De hoeveelheid printergeheugen. Raadpleeg het handboek bij uw printer of vraag uw leverancier naar de geheugencapaciteit van uw printer. Indien u deze informatie niet kunt achterhalen, gebruikt u de standaardinstelling.
Afdrukstand	Afdrukstand <i>Staand</i> of <i>Liggend</i> .
Resolutie	De resolutie waarmee u figuren wilt afdrukken.
Cassettes	Kies in de lijst de lettertypecassette die u wilt gebruiken.
Lettertypen	Met het programma voor installatie van lettertypen installeert u op de printer extra cassettelettertypen of "download"-lettertypen. Meer informatie over installatie van deze lettertypen vindt u in de volgende sectie, "Andere lettertypen installeren".
Opties	Geeft het dialoogvenster Opties weer waarin u voor uw printer specifieke printeropties kunt instellen.
Help	Geeft informatie weer over het gebruik van het dialoogvenster met de printerinstellingen.

Opmerking Indien u de poort wijzigt waarop de printer is aangesloten, moet u de afdrukinstellingen controleren om na te gaan of deze nog correct zijn. Bij sommige printers zijn bepaalde instellingen niet meer van toepassing wanneer u de printerpoort wijzigt.

Andere lettertypen installeren

U kunt eventueel ook andere cassettelettertypen, "download"-lettertypen of lettertypen met variabele lettergrootte installeren (verkrijgbaar bij een printer- of lettertypefabrikant). Indien een printer deze lettertypen ondersteunt, kunt u met de knop Lettertypen en/of Cassette een lijst opvragen in het dialoogvenster voor de printerinstelling. Cassettelettertypen zijn opgeslagen in een cassette die u in de cassettesleuven van een printer moet plaatsen. "Download"-lettertypen en lettertypen met variabele grootte zijn opgeslagen in lettertypebestanden op diskettes. "Download"-lettertypen hebben een vooraf ingestelde lettergrootte terwijl lettertypen met variabele grootte in elke lettergrootte kunnen worden weergegeven.

Indien u de afdrukopties instelt voor een printer die met een dergelijk stuurprogramma werkt, hoeft u de lettertypen niet te installeren. De ondersteunde cassettelettertypen worden afgebeeld in de lijst "Cassettes" in het dialoogvenster voor de printerinstelling.

Ondersteunde cassettelettertypen gebruiken:

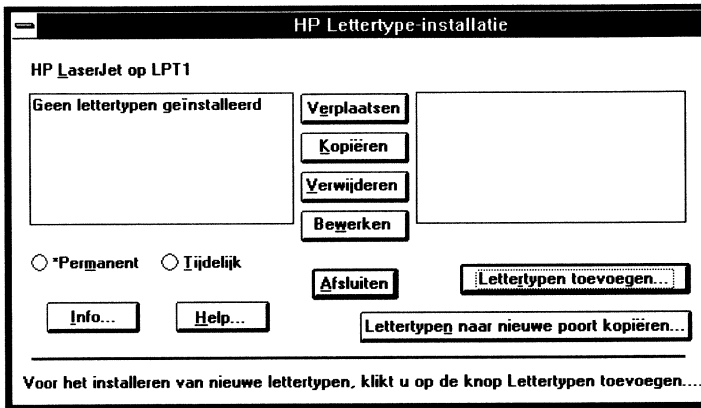
1. Indien het dialoogvenster Printers niet op het scherm is afgebeeld, kiest u in het menu Opties de opdracht **Printerinstelling**. Het dialoogvenster Printers wordt weergegeven.
2. Selecteer de door u gewenste printer en druk vervolgens op de knop Instellen. Een dialoogvenster met opties voor de geselecteerde printer wordt weergegeven.
3. Selecteer in de lijst "Cassettes" de cassettelettertypen die u wilt gebruiken en stel eventuele andere afdrukopties in. Kies OK.

Het dialoogvenster Printers wordt weergegeven. Kies de knop Sluiten.

Indien u "download"-lettertypen of lettertypen met variabele grootte wilt gebruiken, of indien de cassettelettertypen niet worden vermeld in de lijst "Cassettes", dient u deze te installeren. U moet "download"-lettertypen, lettertypen met variabele grootte of cassettelettertypen installeren met het bijbehorende installatieprogramma. Indien geen installatieprogramma voorhanden is en u met een Hewlett-Packard DeskJet- of LaserJet (PCL)-printer werkt, kunt u ook het programma Lettertype-installatie dat met Windows geleverd wordt, gebruiken.

Lettertype-installatie uitvoeren:

1. Indien het dialoogvenster Printers nog niet is afgebeeld, moet u in het menu Opties de opdracht **Printerinstelling** kiezen. Het dialoogvenster Printers wordt nu weergegeven.
2. Selecteer de printer waarvoor u lettertypen wilt installeren en kies vervolgens de knop Instellen. Een dialoogvenster met opties voor de geselecteerde printer wordt weergegeven.
3. Kies de knop Lettertypen (indien u niet met een PCL-printer werkt, wordt deze knop niet in het dialoogvenster afgebeeld). Het dialoogvenster Lettertype-installatie wordt weergegeven. Het kan zijn dat u voorafgaand aan de installatie van de lettertypen enkele andere taken moet uitvoeren. Kies de knop Help voor meer informatie over dit en andere onderwerpen.

Opmerking Indien u de poort wijzigt waarop de printer is aangesloten, moet u de geïnstalleerde cassettelettertypen en "download"-lettertypen naar deze nieuwe poort kopiëren. Hiertoe kiest u de knop Lettertypen naar nieuwe poort kopiëren in het dialoogvenster Lettertype-installatie.

Timeout-opties instellen

Met de *timeout-opties* bepaalt u na hoeveel tijd een printerprobleem wordt gerapporteerd. De standaardinstellingen voor timeout-opties gelden voor alle printers. Wijzig deze instellingen dan ook alleen wanneer u problemen ondervindt.

De timeout-opties wijzigen:

1. Indien het dialoogvenster Printers niet op het scherm is afgebeeld, kiest u de opdracht **Printerinstelling** in het menu Opties. Het dialoogvenster Printers wordt weergegeven.
2. Selecteer in het vak "Geïnstalleerde printers" de printer waarvoor u de timeout-instelling wilt wijzigen.
3. Kies de knop Aansluiten. Het dialoogvenster Aansluiten wordt weergegeven.
4. Wijzig de timeout-opties. Na deze procedure vindt u een tabel waarin de verschillende opties worden beschreven.
5. Kies OK. Het dialoogvenster Printers wordt weergegeven. Kies de knop Sluiten.

Optie

Apparaat niet geselecteerd

Transmissie opnieuw proberen

Beschrijving

Bepaalt hoe lang Afdrukbeheer blijft controleren of de printer online is en gereed om af te drukken is. Na afloop van de opgegeven tijdsduur, verschijnt een bericht waarin u wordt meegedeeld dat de printer offline is. De standaardinstelling is 15 seconden.

Bepaalt hoe lang het duurt voordat u wordt meegedeeld dat de printer geen afdrukinformatie meer kan accepteren. De standaardinstelling voor niet-PostScript-printers is 45 seconden en 90 seconden voor PostScript-printers.

Een standaardprinter kiezen

Een standaardprinter kiezen:

1. Indien het dialoogvenster Printers niet op het scherm is afgebeeld, kiest u de opdracht **Printerinstelling** in het menu Opties. Het dialoogvenster Printers wordt weergegeven. Selecteer in het vak "Geïnstalleerde printers" de printer die u als standaardprinter wilt gebruiken.
2. Kies de knop Als standaardprinter instellen. De naam van de printer wordt in het dialoogvenster **Printers** weergegeven in het gebied "Standaardprinter".
3. Kies de knop Sluiten.

Een geïnstalleerde printer verwijderen

1. Kies in de Hoofdgroep het pictogram Afdrukbeheer. Het venster Afdrukbeheer wordt weergegeven.
2. Kies **Printerinstelling** in het menu Opties. Het dialoogvenster Printers wordt weergegeven. Selecteer in het vak "Geïnstalleerde printers" de printer die u wilt verwijderen en kies de knop Verwijderen. Een bericht wordt afgebeeld waarin u wordt gevraagd de verwijdering te bevestigen.
3. Kies de knop Ja om de printer te verwijderen en kies de knop Sluiten.

Als u een printer uit de lijst "Geïnstalleerde printers" verwijdert, wordt niet het stuurbestand uit de WINDOWS-directory verwijderd, aangezien dit bestand en de lettertypen wellicht nog door een andere printer worden gebruikt. Zie "Een lettertype verwijderen" in hoofdstuk 5, "Het Configuratiescherm" voor meer informatie over verwijdering van lettertypen uit het geheugen.

Documenten afdrukken

Afdrukken vanuit een niet-Windows-toepassing

In een niet-Windows-toepassing die u vanuit Windows opstart, wordt op dezelfde manier afgedrukt als wanneer u deze toepassing vanuit MS-DOS zou hebben gestart. Indien u vanuit een niet-Windows-toepassing wilt afdrukken met gebruikmaking van de Windows-stuurprogramma's en Afdrukbeheer, moet u de informatie overbrengen naar een Windows-toepassing. Indien u bijvoorbeeld werkt met Microsoft Word voor DOS moet u het af te drukken document overbrengen naar Microsoft Word voor Windows. Zie hoofdstuk 7, "Niet-Windows-toepassingen", voor meer informatie over het gebruik van niet-Windows-toepassingen.

De afdrukwachtrij weergeven

Wanneer u bestanden naar Afdrukbeheer zendt, wordt een lijst gemaakt van alle geïnstalleerde printers waarnaar een bestand is verzonden en wordt de status van deze bestanden bepaald. Er zijn twee soorten afdrukwachtrijen: een lokale wachtrij en een netwerkwachtrij. In de *lokale wachtrij* worden alle bestanden weergegeven die vanuit een Windows-toepassing naar een printer zijn gezonden die lokaal op de computer is aangesloten.

Wanneer vanuit Afdrukbeheer op de lokale printer wordt afgedrukt, wordt het Afdrukbeheerpictogram onderaan het scherm afgebeeld. Indien u dit pictogram vergroot tot een venster kunt u de afdrukwachtrij voor iedere printer die op de computer is aangesloten controleren.

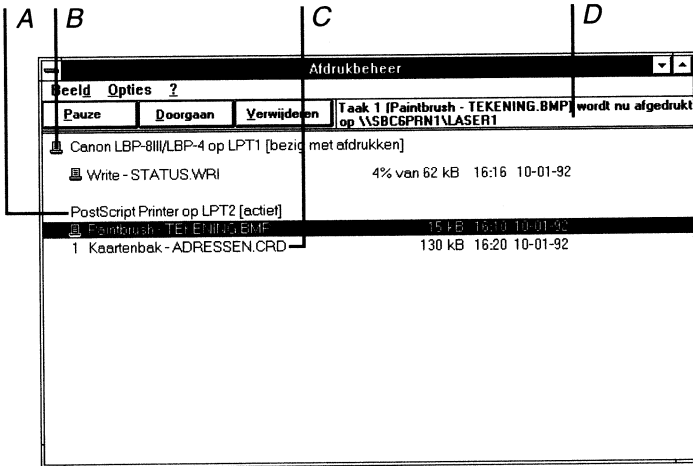
De *netwerkwachtrij* is de afdrukwachtrij van een netwerkserver. Deze is volledig onafhankelijk van Afdrukbeheer in Windows. Wanneer u bestanden naar een netwerkprinter zendt, vraagt Afdrukbeheer de statusinformatie op bij de afdrukbeheerfunctie van het netwerk en wordt deze informatie weergegeven in het venster Afdrukbeheer.

Meer informatie over de manier waarop Afdrukbeheer het afdrukken in een netwerk afhandelt, vindt u in "Afdrukken in een netwerkomgeving", verderop in dit hoofdstuk.

Indien u in een netwerkomgeving afdrukt, wordt het pictogram Afdrukbeheer niet op het scherm weergegeven. U moet Afdrukbeheer starten in de Hoofdgroep als u de status van de afdrukopdracht in het netwerk wilt bekijken.

De wachtrij bekijken:

Kies in de Hoofdgroep het pictogram Afdrukbeheer of herstel het pictogram Afdrukbeheer indien u op een lokale printer afdrukt.

- A Informatie over een lokale wachtrij
- B Informatie over een netwerkwachtrij
- C Informatie over het bestand
- D Berichtvenster

De wachtrij bevat de naam van de printer, de poort of - in geval van een netwerk - het netwerkpad en de huidige status van de printer (bijvoorbeeld actief of niet actief).

Onder de printerinformatie wordt de volgende bestandsinformatie weergegeven:

- De titel van het afdrukbestand (in sommige netwerkprogrammatuur wordt deze optie niet ondersteund).
- De plaats van het bestand in de wachtrij of een printerpictogram indien het bestand wordt afgedrukt.
- De omvang van het bestand in kilobytes (indien de opdracht **Omvang afdrukbestand** is geselecteerd).

- De datum en tijd waarop u het bestand naar Afdrukbeheer hebt gezonden.
- Indien een bestand op dat moment wordt afgedrukt, wordt het gedeelte (percentage) dat op dat moment is afgedrukt, weergegeven.

Indien uw computer is aangesloten op een netwerkprinter wordt eventueel beschikbare informatie afgebeeld in het berichtvenster in de rechterbovenhoek van het venster Afdrukbeheer.

De volgorde in de afdrukwachtrij wijzigen

U kunt de plaats van een bestand in een *lokale* wachtrij wijzigen indien het bestand niet het eerste bestand in de rij is en bovendien nog niet wordt afgedrukt.

De positie van een bestand in de afdrukwachtrij wijzigen:

Selecteer het bestand en sleep het naar de nieuwe positie in de wachtrij en laat vervolgens de muisknop los.

Of selecteer het bestand, houd CTRL ingedrukt en verplaats het bestand met PIJL-OMHOOG of PIJL-OMLAAG naar de nieuwe positie. Laat vervolgens CTRL en de pijltoets los.

De bestandsinformatie in de afdrukwachtrij wordt aangepast aan de nieuwe positie van het bestand.

Afdrukken onderbreken en opnieuw starten

De meeste netwerken ondersteunen de mogelijkheid om het afdrukken van een afzonderlijk bestand te onderbreken. Of ook de gehele netwerkwachtrij kan worden onderbroken, is afhankelijk van het netwerk waarin u werkt.

A Met deze knoppen kunt u het afdrukken onderbreken, opnieuw starten en annuleren.

Het afdrukken tijdelijk onderbreken:

Selecteer in de afdrukwachtrij de printer of het individuele bestand dat u wilt onderbreken en kies de knop Pauze. Of druk op ALT+P. De informatie over de printer of het bestand geeft weer dat het afdrukken is onderbroken.

Het afdrukken opnieuw starten:

Selecteer de printer van de wachtrij of selecteer het bestand waarvan u het afdrukken opnieuw wilt starten en kies de knop Doorgaan. Of druk op ALT+D. De informatie over de printer of het bestand geeft weer dat het afdrukken opnieuw is gestart.

Een bestand uit de afdrukwachtrij verwijderen

Of een bestand uit een netwerkwachtrij kan worden verwijderd, is afhankelijk van het netwerk waarin u werkt.

Een bestand uit de wachtrij verwijderen:

Selecteer in de wachtrij het bestand dat u wilt verwijderen en kies de knop Verwijderen. Of druk op ALT+V.

Een bericht wordt afgebeeld waarin u wordt gevraagd de verwijdering de bevestigen. Kies OK.

Alle bestanden uit alle afdrukwachtrijen verwijderen:

Kies **Afsluiten** in het menu **Beeld**. Een bericht wordt afgebeeld waarin u wordt gevraagd de annulering te bevestigen. Kies **OK**.

Waarschuwing Indien u een bestand verwijdert dat op dat moment in de grafische modus wordt afgedrukt, moet u de printer uitzetten en weer aanzetten, of de optie "Beginwaarden" selecteren indien deze beschikbaar is. Met name u kunt bij laserprinters is dit uitermate belangrijk).

De afdruksnelheid wijzigen

Met de opdrachten **Lage prioriteit**, **Medium prioriteit** en **Hoge prioriteit** in het menu **Opties** kunt u zelf bepalen hoe snel informatie vanuit **Afdrukbeheer** wordt doorgegeven aan de printerpoorten. Door een prioriteit in te stellen, bepaalt u hoe de computertijd wordt verdeeld tussen **Afdrukbeheer** en andere toepassingen. Indien u bijvoorbeeld **Lage prioriteit** opgeeft, wordt aan **Afdrukbeheer** minder tijd toegewezen dan aan andere toepassingen, zodat de andere toepassingen sneller worden uitgevoerd.

Een prioriteit instellen voor Afdrukbeheer:

<u>Opdracht</u>	<u>Beschrijving</u>
Hoge prioriteit	Wijst meer computertijd toe aan Afdrukbeheer . Andere toepassingen worden minder snel uitgevoerd.
Medium prioriteit (standaardinstelling)	Verdeelt de computertijd zo gelijk mogelijk tussen Afdrukbeheer en andere toepassingen.
Lage prioriteit	Wijst meer computertijd toe aan andere toepassingen. Afdrukbeheer werkt minder snel.

De gekozen opdracht blijft gelden totdat u een andere opdracht in het menu **Opties** kiest.

Berichten van Afdrukbeheer weergeven

Afdrukbeheer geeft af en toe berichten weer. Als de printer bijvoorbeeld is ingesteld op handmatige papierinvoer wordt u door Afdrukbeheer steeds gevraagd een nieuw vel papier in te voeren.

Bepalen hoe Afdrukbeheer berichten weergeeft:

In het menu Opties kiest u:

Opdracht

Beschrijving

Altijd waarschuwen

Een berichtvenster wordt afgebeeld indien een situatie ontstaat waarbij ingrijpen van de gebruiker noodzakelijk is.

Knippen indien
niet actief
(Standaardinstelling)

Het pictogram Afdrukbeheer of de titelbalk van het niet-actieve venster Afdrukbeheer knippert totdat u het pictogram vergroot tot een venster of het venster activeert. Vervolgens wordt het bericht weergegeven.

Negeren indien
niet actief

De situatie waarin interactie van de gebruiker is vereist, wordt genegeerd wanneer Afdrukbeheer is verkleind tot een pictogram of wanneer het venster Afdrukbeheer niet actief is.

De gekozen opdracht blijft gelden totdat u deze in het menu Opties wijzigt.

Opmerking Deze opdrachten hebben geen invloed op systeemberichten, zoals een bericht dat een printer offline is.

Tijd/datum en bestandsomvang weergeven

In het venster Afdrukbeheer ziet u in de wachtrij de tijd, datum en omvang van de naar Afdrukbeheer gezonden bestanden.

De weergave van tijd en datum of bestandsomvang wijzigen:

Kies in het menu Beeld de opdracht **Verzendtijd/-datum** of **Omvang afdrukbestand**.

Het vinkje voor de opdracht in het menu Beeld verdwijnt en de informatie is niet langer zichtbaar in het venster Afdrukbeheer. Om de tijd en datum of de bestandsomvang weergegeven, kiest u opnieuw de desbetreffende opdracht in het menu Beeld.

Naar een bestand afdrukken

In sommige toepassingen kunt u in het dialoogvenster Afdrukken opgeven dat u naar een bestand wilt afdrukken. Indien dit voor uw toepassing geldt, moet u de desbetreffende optie "Afdrukken naar bestand" in het dialoogvenster Afdrukken kiezen.

Indien uw toepassing deze mogelijkheid niet ondersteunt, kunt u het document alsnog naar een bestand afdrukken met de volgende procedure.

Afdrukken naar een bestand:

1. Kies de opdracht **Printerinstelling** in het menu Opties. Het dialoogvenster Printers wordt weergegeven.
2. Kies in het vak "Geïnstalleerde printers" de printer waarop u het bestand wilt afdrukken. Kies de knop Aansluiten. Het dialoogvenster Aansluiten wordt weergegeven.
3. Kies in het vak "Poorten" de printerpoort **BESTAND**.
4. Kies OK. Het dialoogvenster Printers wordt weergegeven. Kies Sluiten.

Indien u vanuit de toepassing of via de printerpoort BESTAND kiest voor afdrukken naar een bestand wordt tijdens het afdrukken het dialoogvenster Afdrukken naar bestand weergegeven.

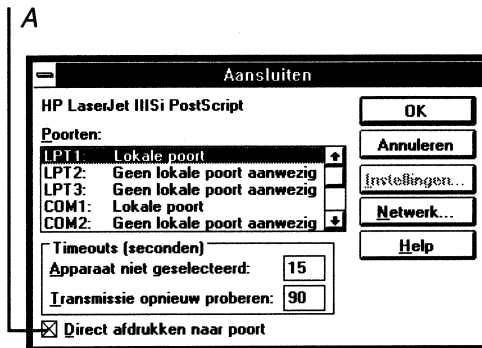
In dit dialoogvenster kunt u de naam opgeven van het bestand waarnaar u wilt afdrukken evenals het station en de directory waarin dit bestand moet worden opgeslagen.

Opmerking Wanneer u een document afdrukt naar een bestand wordt dit document niet weergegeven in het venster Afdrukbeheer.

Afdrukken via MS-DOS

Afdrukken via MS-DOS:

1. Kies in het menu Opties de opdracht **Printerinstelling**. Het dialoogvenster Printers wordt weergegeven.
2. Kies de knop Aansluiten. Het dialoogvenster Aansluiten wordt weergegeven.

A Met dit aankruisvakje bepaalt u of via MS-DOS wordt afgedrukt.

3. Schakel het aankruisvakje "Direct afdrukken naar poort" uit en kies de knop OK. Het dialoogvenster Printers wordt opnieuw geactiveerd.
4. Kies de knop Sluiten.

Afdrukken via MS-DOS gaat weliswaar langzamer, maar uw bestanden worden correct afgedrukt.

Afdrukken in een netwerkomgeving

De mate waarin de volgende opties worden ondersteund, is afhankelijk van de gebruikte netwerkprogrammatuur en de ondersteuning van het netwerkstuurprogramma van Windows. Voordat u naar een netwerkprinter afdrukt, verdient het aanbeveling dat u het online-bestand NETWORKS.WRI doorneemt. Dit document bevat informatie over de manier waarop bepaalde netwerken in Windows afdrukken. Voor meer informatie kunt u het bestand NETWORKS.WRI openen met Write.

Een netwerkprinter aansluiten

U kunt een netwerkprinter aansluiten wanneer u de printer installeert of achteraf met de opdracht **Netwerkverbindingen**.

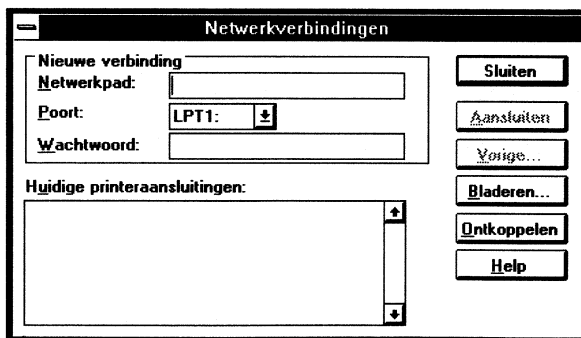
Een netwerkprinter aansluiten:

1. Kies in het menu Opties de opdracht **Netwerkverbindingen** of kies de knop Aansluiten als u een printer installeert vanuit het dialoogvenster Printers.

Indien u de opdracht **Netwerkverbindingen** hebt gekozen, gaat u verder met stap 3. Als u de knop Aansluiten kiest, wordt het dialoogvenster Aansluiten weergegeven.

2. Kies de knop Netwerk.

Het dialoogvenster Netwerkverbindingen wordt afgebeeld met een overzicht van alle netwerkprinters die reeds zijn aangesloten (de inhoud van dit dialoogvenster is afhankelijk van het type netwerk waarmee u werkt).

3. Typ de naam van het netwerk in het vak "Netwerkpad". Meer informatie over het "pad" of het "wachtwoord" voor uw netwerkprinter vindt u in de documentatie bij het netwerk.

4. Klik op de PIJL-OMLAAG om het vak "Poort" te openen. Of selecteer het vak "Poort" en druk op ALT+PIJL-OMLAAG.
5. Selecteer de gewenste poort.
Indien al een netwerkprinter op deze poort is aangesloten, moet u deze printer eerst ontkoppelen. Meer informatie vindt u in "Een netwerkprinter ontkoppelen" verderop in dit hoofdstuk.
6. Indien nodig kunt u in het vak "Wachtwoord" het wachtwoord typen. Voor elk teken dat u typt, wordt een sterretje (*) afgebeeld.
7. Kies de knop Aansluiten. De printerverbinding wordt toegevoegd aan de lijst in het dialoogvenster.
8. Kies de knop Sluiten. Het dialoogvenster Aansluiten wordt weergegeven. Naast de poort wordt het pad van de netwerkprinter vermeld.
9. Kies OK. Het dialoogvenster Printers wordt weergegeven. Kies Sluiten.

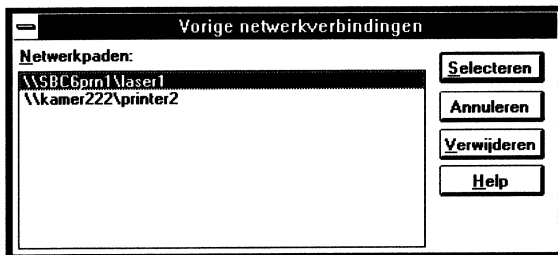
Opmerking Indien het netwerk de knop Bladeren ondersteunt, kunt u deze kiezen en de lijst met beschikbare netwerkprinters bekijken.

Een netwerkprinter opnieuw aansluiten

In sommige netwerken kan de verbinding met een netwerkprinter die eerder was geïnstalleerd maar niet langer actief is opnieuw tot stand worden gebracht.

De verbinding met een netwerkprinter opnieuw tot stand brengen:

1. Kies de opdracht **Netwerkverbindingen** in het menu Opties. Het dialoogvenster Netwerkverbindingen wordt weergegeven.
2. Kies de knop Vorige. Een dialoogvenster wordt afgebeeld met een overzicht van alle vorige netwerkprinteraansluitingen.

3. Selecteer het netwerkpad van de printer waarmee u de verbinding wilt herstellen en kies de knop Selecteren. In het dialoogvenster Netwerkverbindingen dat nu wordt weergegeven, ziet u het netwerkpad en de poort.
Selecteer de poort die u wilt gebruiken. Vul indien nodig het vak "Wachtwoord" in.
4. Kies de knop Aansluiten en kies de knop Sluiten.

Opmerking Indien het rechtstreeks opnieuw aansluiten op een printer niet door uw netwerk wordt ondersteund, kunt u met de knop Bladeren de gewenste netwerkprinter lokaliseren.

De gehele netwerkwachtrij bekijken

De gehele wachtrij bekijken van de netwerkprinter waarop uw computer is aangesloten:

1. Kies in het venster Afdrukbeheer de netwerkprinter waarvan u de wachtrij wilt bekijken.
2. Kies in het menu Beeld de opdracht **Geselecteerde netwerkwachtrij**. In een dialoogvenster wordt een overzicht van de gehele wachtrij voor de geselecteerde printer weergegeven. De opties in het dialoogvenster kunnen verschillen afhankelijk van het netwerk waarmee u werkt. Raadpleeg het handboek bij het netwerk of de hulpfunctie van het netwerk voor meer informatie .
3. Kies de knop Sluiten als u het dialoogvenster wilt sluiten.

Andere netwerkwachtrijen bekijken

U kunt niet alleen de netwerkwachtrijen bekijken van de printers waarmee uw computer is verbonden, maar ook die van netwerkprinters waarmee uw computer *niet* is verbonden.

De wachtrij bekijken van een netwerkprinter waarop uw computer niet is aangesloten:

1. Kies de opdracht **Andere netwerkwachtrij** in het menu Beeld. Het dialoogvenster Andere netwerkwachtrij wordt weergegeven. Hierin wordt u gevraagd de plaats en de naam op te geven van de netwerkwachtrij die u wilt bekijken.
2. Typ het netwerkpad naar de netwerkprinter in het vak "Netwerkwachtrij". Meer informatie over het opgeven van een netwerkpad vindt u in de documentatie bij de netwerkprogrammatuur.

3. Kies de knop Beeld. In Afdrukbeheer wordt de statusinformatie van de wachtrij weergegeven in het vak boven het vak "Netwerkwachtrij".

De opties die in het dialoogvenster "Andere netwerkwachtrij" worden afgebeeld kunnen afwijken, afhankelijk van het netwerk waarmee u werkt. Raadpleeg het handboek van het netwerk of de hulpfunctie van het netwerk voor meer informatie.

A Hier wordt de statusinformatie over de opgegeven netwerkwachtrij afgebeeld.

4. Typ de naam van een andere wachtrij die u wilt bekijken het vak "Netwerkwachtrij". Of kies de knop Sluiten als u het dialoogvenster Andere netwerkwachtrij wilt sluiten.

Opmerking Onthoud dat het kunnen bekijken van de wachtrij van een netwerkprinter niet betekent dat uw computer op deze printer is aangesloten.

De status van de netwerkwachtrij handmatig bijwerken

De status van een netwerkwachtrij wordt periodiek bijgewerkt of wanneer zich een wijziging in het netwerk heeft voorgedaan. In sommige gevallen zult u de status van de netwerkwachtrij wellicht handmatig willen bijwerken.

De status van de netwerkwachtrij handmatig bijwerken:

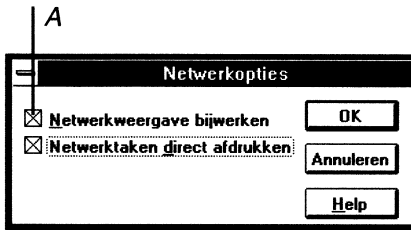
Kies **Vernieuwen** in het menu Beeld.

De status van de netwerkwachtrij negeren

Als het venster Afdrukbeheer is geopend, wordt de status van de netwerkwachtrij periodiek bijgewerkt. Dit kan extra communicatie met de netwerkprinter tot gevolg hebben, hetgeen het afdrukken kan vertragen. Indien u rekening moet houden met de netwerkbelasting of indien u de status van de netwerkwachtrij niet hoeft te bekijken, kunt u het automatisch bijwerken van de status uitzetten.

Het automatisch bijwerken van de status uitzetten:

1. Kies **Netwerkinstellingen** in het menu Opties. Het dialoogvenster Netwerkopties wordt weergegeven.

A Met dit aankruisvakje bepaalt u het al dan niet weergeven van de netwerkstatus.

2. Schakel het aankruisvakje "Netwerkweergave bijwerken" uit en kies OK. De status van de wachtrij wordt niet meer bijgewerkt totdat u deze optie opnieuw aanzet.

Bestanden afdrukken via Afdrukbeheer

Windows is zo geïnstalleerd dat Afdrukbeheer niet wordt gebruikt; de bestanden worden rechtstreeks naar het netwerk afgedrukt. Meestal is dit de snelste manier om naar een netwerk af te drukken. Soms is het echter wenselijk de bestanden via Afdrukbeheer te versturen, bijvoorbeeld wanneer u de foutcontrole van Afdrukbeheer wilt gebruiken. Als u netwerkbestanden via Afdrukbeheer verstuurt, worden deze bestanden verwerkt alsof deze op een lokale printer worden afgedrukt in plaats van op een netwerkprinter.

Bestanden via Afdrukbeheer op een netwerkprinter afdrukken:

1. Kies **Netwerkinstellingen** in het menu Opties. Het dialoogvenster Netwerkopties wordt weergegeven.
2. Schakel het aankruisvakje "Netwerktaken direct afdrukken" uit en kies OK.

Afdrukbeheer niet gebruiken:

1. Schakel in het dialoogvenster Netwerkopties het aankruisvakje "Netwerktaken direct afdrukken" in.

Bepaalde aspecten van het afdrukken op een netwerkprinter via Afdrukbeheer zijn afhankelijk van het gebruikte netwerk. U kunt met beide opties experimenteren teneinde te bepalen welke optie voor u het beste is.

Als u Afdrukbeheer niet gebruikt, wordt de status van de netwerkwachtrij wel in Afdrukbeheer weergegeven, tenzij u de optie "Netwerkweergave bijwerken" uitzet. Meer informatie vindt u in "De status van de netwerkwachtrij negeren" eerder in dit hoofdstuk.

Een netwerkprinter ontkoppelen

Een netwerkprinter ontkoppelen:

1. Kies de opdracht **Netwerkverbindingen** in het menu Opties. Het dialoogvenster Netwerkverbindingen wordt weergegeven.
2. Kies in de lijst "Huidige printeraansluitingen" de netwerkprinter die u wilt ontkoppelen en kies **Ontkoppelen**.
3. Kies de knop **Sluiten**.

Afdrukbeheer afsluiten

Als Afdrukbeheer is verkleind tot pictogram wordt Afdrukbeheer afgesloten (en wordt de gebruikte geheugenruimte vrijgegeven) zodra het afdrukken is beëindigd. Indien het venster Afdrukbeheer is geopend, wordt Afdrukbeheer niet automatisch afgesloten.

Afdrukbeheer afsluiten:

1. Kies **Afsluiten** in het menu Opties. Indien er nog bestanden in de wachtrij voorkomen, verschijnt er een bericht en wordt u gevraagd of u het afdrukken van deze bestanden wilt annuleren.
2. Indien u OK kiest, wordt het afdrukken geannuleerd en Afdrukbeheer afgesloten.

Hoofdstuk 7

Niet-Windows-toepassingen

Teneinde een niet-Windows-toepassing zo efficiënt mogelijk met Windows te gebruiken, moet u Windows wellicht meer informatie verstrekken over de toepassing. Hiertoe gebruikt u een *PIF-bestand* ("program information file", programma-informatiebestand). Een PIF-bestand bevat informatie over een niet-Windows-toepassing, zoals de hoeveelheid geheugen die de toepassing nodig heeft en hoe de toepassing de verschillende systeemonderdelen gebruikt.

Bij Windows worden PIF-bestanden geleverd voor een groot aantal veelgebruikte niet-Windows-toepassingen. Windows biedt tevens een standaard PIF-bestand, dat instellingen bevat die voor de meeste toepassingen gelden.

In dit hoofdstuk wordt beschreven hoe u een niet-Windows-toepassing installeert en onder Windows start. Voorts wordt het gebruik van PIF-bestanden uitgelegd en wordt de PIF Editor, een Windows-hulpprogramma waarmee u PIF-bestanden kunt maken, geïntroduceerd. Zie hoofdstuk 8, "PIF Editor", voor meer informatie over de PIF Editor en de bijbehorende opties.

Niet-Windows-toepassingen installeren

U kunt een niet-Windows-toepassing op dezelfde wijze installeren als andere toepassingen, namelijk met Windows Setup, Programmabeheer of Bestandsbeheer.

Windows Setup gebruiken

Wanneer u Windows installeert met het programma Setup wordt op de vaste schijf gezocht naar toepassingen, waarna voor elke toepassing die u hebt geïnstalleerd een PIF-bestand en een pictogram wordt gemaakt.

In de volgende stappen wordt beschreven hoe u toepassingen installeert met Windows Setup nadat Windows al is geïnstalleerd.

Nadat Windows is geïnstalleerd, installeert u als volgt een niet-Windows-toepassing:

1. Kies het pictogram Windows Setup in de Hoofdgroep. Het hoofdvenster van Windows Setup wordt weergegeven.
2. Kies **Toepassingen installeren** in het menu Opties. het dialoogvenster Toepassingen installeren wordt weergegeven.

3. Selecteer een van de twee keuzerondjes. Geef aan of u Windows Setup op de vaste schijf wilt laten zoeken naar toepassingen of dat u zelf een toepassing wilt opgeven. Kies vervolgens de knop OK.
4. Wanneer u "Zoeken naar toepassingen" hebt geselecteerd, wordt een dialoogvenster afgebeeld waarin u wordt gevraagd het MS-DOS-pad of afzonderlijke stations op te geven. Maak uw keuze en kies vervolgens de knop OK.

Wanneer u zelf een toepassing opgeeft, wordt een dialoogvenster afgebeeld waarin u het pad en de bestandsnaam van de toepassing moet opgeven. Voer de gegevens voor uw toepassing in en kies de knop OK.

Voor elke toepassing die u selecteert, voegt Windows Setup een programmapictogram toe aan de groep Toepassingen. Als de groep Toepassingen niet bestaat, wordt deze door Windows Setup gemaakt. Voltooi het proces aan de hand van de instructies op het scherm.

Indien geen PIF wordt gevonden, wordt gezocht naar gegevens aan de hand waarvan een PIF kan worden gemaakt. Wanneer de informatie is verzameld, wordt een dialoogvenster afgebeeld waarin u wordt gevraagd of deze informatie door Windows moet worden gebruikt. Als u de knop Ja kiest, wordt voor de toepassing een PIF gemaakt. Indien geen informatie beschikbaar is, wordt wanneer u de toepassing start het standaard PIF-bestand gebruikt (_DEFAULT.PIF).

Programmabeheer gebruiken

Een niet-Windows-toepassing met Programmabeheer installeren:

1. Selecteer de groep waarin u de toepassing wilt installeren. Kies **Nieuw** in het menu Bestand. Het dialoogvenster Programma's toevoegen wordt weergegeven.
2. Selecteer het keuzerondje "Programma" en OK. Het dialoogvenster Programmagegevens wordt weergegeven.
3. Typ de naam die u aan het pictogram wilt geven in het vak "Beschrijving".
4. Typ het pad en de bestandsnaam van de toepassing die u wilt toevoegen in het vak "Opdrachtregel". U kunt naar wens een werkdirectory opgeven. Doet u dit niet, dan wordt de directory ingesteld die in het PIF-bestand van de toepassing is opgeven als opstartdirectory (indien tenminste een opstartdirectory is opgegeven).
5. Indien u de toepassing als pictogram wilt starten, selecteert u het vak "Starten als pictogram". Kies OK.

Programmabeheer zoekt naar een PIF-bestand dat met de toepassing kan worden gebruikt. Indien een PIF-bestand wordt gevonden, worden de toepassing en het PIF-bestand voor elkaar ingesteld. Als er geen PIF-bestand wordt aangetroffen, wordt gezocht naar de informatie aan de hand waarvan een PIF-bestand kan worden gemaakt. Wanneer de benodigde informatie is gevonden, wordt een dialoogvenster afgebeeld waarin u wordt gevraagd of deze informatie door Windows moet worden gebruikt. Wanneer u de knop Ja kiest, wordt door Programmabeheer een PIF-bestand voor de toepassing gemaakt.

Indien geen informatie beschikbaar is, wordt wanneer u de toepassing start het standaard PIF-bestand, _DEFAULT.PIF, gebruikt. In de door u geselecteerde groep wordt voor de toepassing een programmapictogram weergegeven.

Opmerking Met Programmabeheer is het niet mogelijk een toepassing te installeren die een aangepast pictogram heeft. Zie "Een pictogram wijzigen" in hoofdstuk 3, "Programmabeheer" voor meer informatie over aangepaste pictogrammen.

Bestandsbeheer gebruiken

Een niet-Windows-toepassing installeren met Bestandsbeheer (alleen met muis):

1. Rangschik de informatie op het Bureaublad zodanig dat zowel Bestandsbeheer als de groep waarin u het programmapictogram voor de niet-Windows-toepassing wilt plaatsen zichtbaar zijn. De doelgroep kan worden weergegeven als venster of als pictogram.
2. Selecteer in het Bestandsbeheervenster het programma- of documentbestand dat u wilt toevoegen. Sleep het bestands pictogram van Bestandsbeheer naar Programmabeheer en plaats dit in het groepsvenster of op het groeps pictogram. Tijdens het slepen van het pictogram verandert de muisaanwijzer in een bestands pictogram. De niet-Windows-toepassing wordt aan de groep toegevoegd.

Opmerking Als u het aangepaste pictogram wilt gebruiken, moet u de toepassing installeren met Windows Setup.

PIF Editor gebruiken

Nadat u uw toepassing hebt geïnstalleerd, kunt u deze met Windows gebruiken. Indien de toepassing niet juist functioneert, moet u wellicht het PIF-bestand van de toepassing wijzigen met de PIF Editor.

Zie hoofdstuk 8, "PIF Editor", voor een beschrijving van de schermen en de verschillende opties van de PIF Editor.

Door de fabrikant geleverde PIF-bestanden gebruiken

Sommige fabrikanten van programmatuur leveren een PIF-bestand bij de toepassing dat u met Windows kunt gebruiken. U kunt contact opnemen met de fabrikant van uw toepassing om te achterhalen of er een PIF-bestand is geleverd of u kunt op de Windows Setup-diskettes zoeken naar een bestand met de toevoeging .PIF. Als u zowel PIF-bestanden van Windows als van de fabrikant bezit, moet u het PIF-bestand van de fabrikant gebruiken.

Als u een met de toepassing meegeleverd PIF-bestand wilt gebruiken, moet u het bestand naar de directory kopiëren waarin zich de bestanden van de toepassing bevinden of naar de directory waarin u Windows hebt geïnstalleerd. Vervolgens moet u het programma-onderdeel zo instellen dat u de toepassing vanuit het desbetreffende PIF-bestand kunt starten. (Zie "Programmabeheer gebruiken" eerder in dit hoofdstuk).

Standaard PIF-bestand gebruiken

Het standaard PIF-bestand, _DEFAULT.PIF, bevindt zich in de directory SYSTEM, waarin u Windows hebt geïnstalleerd. Windows gebruikt het bestand _DEFAULT.PIF alleen indien voor uw toepassing geen PIF-bestand beschikbaar is.

Uitgaande van het standaard PIF-bestand een nieuw PIF-bestand maken:

- 1.** Kies het pictogram PIF Editor in de Hoofdgroep. Kies **Openen** in het menu Bestand. Selecteer het bestand _DEFAULT.PIF. Breng de voor uw toepassing benodigde wijzigingen aan.
- 2.** Kies **Opslaan als** in het menu Bestand.
- 3.** Typ in het vak "Bestandsnaam" de naam van de toepassing met de toevoeging .PIF.

Meerdere PIF-bestanden voor een toepassing gebruiken

U kunt meer dan één PIF-bestand voor een toepassing maken. Dit kan van pas komen wanneer u uw toepassing onder verschillende omstandigheden op verschillende manieren gebruikt.

Het instellen van twee PIF-bestanden voor een toepassing gaat als volgt:

1. Maak twee PIF-bestanden. Geef bij beide PIF-bestanden de juiste instellingen op.
2. Sla elk PIF-bestand onder een eigen naam op.
3. Maak met Programmabeheer pictogrammen voor beide PIF-bestanden, waarbij u elk pictogram een unieke naam geeft. U kunt nu een van beide pictogrammen kiezen als u de toepassing wilt starten.

Niet-Windows-toepassingen starten

Vanuit Programmabeheer of Bestandsbeheer kunt u een niet-Windows-toepassing starten door het programmapictogram, het programmabestand, een document dat is verbonden met een programmabestand of het PIF-bestand van de toepassing te kiezen. In deze sectie worden deze verschillende mogelijkheden besproken.

Opmerking Er wordt in de hiervolgende volgorde gezocht naar een PIF-bestand de directory waarin de bestanden van de toepassing zijn opgeslagen, de huidige werkdirectory, de WINDOWS-directory, de subdirectory SYSTEM van de WINDOWS-directory en vervolgens de directory's die zijn opgegeven in de opdracht **path** in het bestand AUTOEXEC.BAT. Zorg ervoor dat het PIF-bestand van de toepassing zich in een van deze directory's bevindt.

Toepassingen vanuit Programmabeheer starten

Zie hoofdstuk 3, "Programmabeheer" voor informatie over het gebruik van Programmabeheer voor het organiseren van toepassingen in groepen en voor het instellen van programmapictogrammen voor toepassingen.

Een programma via het bijbehorende programmapictogram starten:

Open de groep die het programmapictogram van de toepassing bevat en dubbelklik op het pictogram of selecteer het pictogram met de pijltoetsen en druk vervolgens op ENTER. De toepassing wordt op het scherm afgebeeld.

U kunt een toepassing ook starten vanuit Programmabeheer met de opdracht **Starten**.

Een toepassing starten met de opdracht Starten:

1. Kies **Starten** in het menu Bestand. Typ de naam van het programmabestand (met toevoeging .EXE, .BAT of .COM) of de naam van een document dat is verbonden met het programmabestand. in het vak "Opdrachtregel".
2. Kies OK.

Toepassingen vanuit Bestandsbeheer starten

Een toepassing vanuit Bestandsbeheer starten:

1. Kies het pictogram Bestandsbeheer in de Hoofdgroep.
2. Dubbelklik in het directoryvenster van Bestandsbeheer op de bestandsnaam van het PIF-bestand, het programmabestand of een document dat met het programmabestand is verbonden. Of selecteer een van deze bestanden met de pijltoetsen en druk vervolgens op ENTER.

U kunt ook de opdracht **Starten** in het menu Bestand van Bestandsbeheer gebruiken.

Niet-Windows-toepassingen gebruiken

Toepassingen exclusief laten beschikken over bronnen

Er zijn twee manieren om een toepassing exclusief te laten beschikken over bronnen:

- Open het PIF-bestand van de toepassing met PIF Editor en schakel het aankruisvakje "Exclusief" in. U kunt geen andere toepassingen gebruiken zolang deze toepassing actief is. Telkens wanneer u de toepassing start, treedt deze instelling in werking.
- Indien u de toepassing in een venster gebruikt of de toepassing tot een pictogram is verkleind, kunt u de opdracht **Instellingen** gebruiken in het Systeemmenu van de toepassing. De toepassing beschikt exclusief over de bronnen totdat u de toepassing verlaat.

Zie hoofdstuk 8, "PIF Editor" voor meer informatie over de opties van de PIF Editor. Zie hoofdstuk 1, "Basisvaardigheden", voor meer informatie over het gebruik van het Systeemmenu.

Toepassingen op de achtergrond gebruiken

Als u een toepassing wilt blijven gebruiken terwijl deze niet de actieve toepassing is, moet u het aankruisvakje "Achtergrond" inschakelen in het PIF-bestand van de toepassing.

Indien u de toepassing in een venster gebruikt of indien u de toepassing tot een pictogram hebt verkleind, kunt u hiervoor de opdracht **Instellingen** gebruiken in het Systeemmenu van de toepassing.

Wanneer u deze instelling in het PIF-bestand wijzigt, werkt de toepassing telkens wanneer u deze toepassing start op de achtergrond. Hebt u de instelling met behulp van het Systeemmenu van de toepassing gewijzigd, dan blijft de toepassing op de achtergrond werken totdat u de toepassing afsluit.

Opmerking Indien u "Exclusief" hebt geselecteerd in het PIF-bestand van een toepassing, kunt u geen andere toepassingen op de achtergrond gebruiken, zelfs al hebt u het aankruisvakje "Achtergrond" in de PIF-bestanden van de andere toepassingen ingeschakeld.

Niet-Windows-toepassingen in een venster starten

Wanneer u met Windows in de 386 "enhanced"-modus werkt, kunt u met de meeste niet-Windows-toepassingen in een venster werken.

Zo controleert u of Windows in de 386 "enhanced"-modus is gestart:

Kies **Info** in een willekeurig Help-menu in Windows. Onderin het dialoogvenster dat wordt weergegeven, ziet u de huidige modus.

Zo schakelt u tussen de vensterweergave en de schermvullende weergave van een actieve niet-Windows-toepassing, en omgekeerd:

Druk op ALT+ENTER terwijl u de niet-Windows-toepassing gebruikt. Een toepassing die van het volledige scherm gebruik maakte, wordt nu in een venster weergegeven. Een toepassing die gebruik maakte van een venster, neemt nu het volledige scherm in beslag.

Een niet-Windows-toepassing in een venster starten:

1. Open het PIF-bestand van de toepassing met de PIF Editor, of maak er een.
2. Stel de optie "Beeldschermgebruik" in op "In een venster". Druk op F1 terwijl deze optie is geselecteerd voor meer informatie.

3. Controleer of de "Weergave-opties" in het dialoogvenster Geavanceerde opties op de juiste wijze zijn ingesteld.
4. Sla de wijzigingen die u in het PIF-bestand hebt aangebracht op en sluit de PIF Editor af. Wanneer u de toepassing start, wordt deze in een venster weergegeven.

Een muis gebruiken met een niet-Windows-toepassing

In Windows versie 3.1 kunt u de muis gebruiken voor niet-Windows-toepassingen die in een venster actief zijn.

De muis gebruiken voor een niet-Windows-toepassing die in een venster actief is:

- Als u met een Microsoft-muis werkt, installeert u MOUSE.SYS in het bestand CONFIG.SYS of MOUSE.COM in het bestand AUTOEXEC.BAT. Neem bijvoorbeeld de volgende opdrachtregel op in het bestand CONFIG.SYS voor het stuurprogramma MOUSE.SYS in de WINDOWS-directory op de vaste schijf C:

device = c:\windows\mouse.sys

Indien deze muisstuurprogramma's zich niet in de WINDOWS-directory bevinden, kunt u deze kopiëren van de Windows Setup-diskettes. Hiertoe moet u het decompressiehelpprogramma gebruiken. Zie "Probleemoplossing" voor meer informatie, in Bijlage C.

- Als u een Logitech-muis gebruikt, moet u de procedure in het bestand LEESMIJ.WRI volgen.
- Als u een muis van een andere fabrikant gebruikt, moet u een bijgewerkte versie van het stuurprogramma aanschaffen. Neem hierover contact op met de fabrikant van de muis.

Instellingen voor een actieve toepassing wijzigen

Wanneer u Windows in de 386 "enhanced"-modus gebruikt, kunt u tijdelijke wijzigingen aanbrengen in de werkwijze van een niet-Windows-toepassing. Hiertoe gebruikt u de opdracht **Instellingen** in het Systeemmenu van de toepassing (als uw toepassing het gehele scherm vult, moet u deze tot een pictogram verkleinen teneinde toegang te verkrijgen tot het Systeemmenu). De wijzigingen blijven gelden totdat u de toepassing afsluit.

De instellingen voor een actieve toepassing wijzigen:

1. Kies **Instellingen** in het Systeemmenu van de toepassing.

Een dialoogvenster wordt weergegeven. De titelbalk komt overeen met de toepassing die u gebruikt.

2. Wijzig de instellingen en kies OK.

Weergave-opties

Met de weergave-opties wijzigt u de weergave van een toepassing. U kunt een van de volgende opties kiezen.

Gebruik deze optie

Als u

Venster

De toepassing in een venster wilt gebruiken.

Volledig scherm

De toepassing schermvullend wilt gebruiken.

Door op ALT+ENTER te drukken, kunt u wisselen tussen de weergave van een toepassing in een venster en de schermvullende weergave.

Tasking-opties

U kunt een van de volgende opties kiezen, of beide.

Gebruik deze optie

Als u wilt dat

Exclusief

De uitvoering van andere toepassingen wordt onderbroken wanneer deze toepassing actief is (als u deze toepassing in een venster gebruikt, blijven Windows-toepassingen werken, maar andere niet-Windows-toepassingen worden onderbroken).

Achtergrond

Deze toepassing op de achtergrond werkt. (Deze toepassing wordt echter onderbroken wanneer u een toepassing start waarvoor de optie "Exclusief" is ingesteld).

Prioriteitopties

Met de prioriteitopties geeft u aan hoeveel procestijd de toepassing moet ontvangen in verhouding tot andere toepassingen.

Gebruik deze optie

Als u

Voorgrond

Wilt instellen hoe snel de toepassing werkt ten opzichte van andere toepassingen wanneer deze actief is.

Achtergrond

Wilt instellen hoe snel de toepassing werkt ten opzichte van andere toepassingen wanneer deze niet actief is.

Deze optie werkt alleen indien ook het aankruisvakje "Achtergrond" in "Tasking-opties" is ingeschakeld.

De optie Afbreken

Met de knop Afbreken kunt u een niet-Windows-toepassing afsluiten wanneer deze niet op de gebruikelijke wijze kan worden afgesloten, bijvoorbeeld wanneer de toepassing niet op de door u getypte opdrachten reageert. Als u de knop Afbreken kiest, kunt u de toepassing afsluiten en eventueel geopende bestanden in andere toepassingen opslaan, voordat u uw computer opnieuw start. U hoeft uw computer niet opnieuw te starten om de toepassing af te sluiten.

Waarschuwin Gebruik de knop Afbreken alleen als een laatste mogelijkheid, omdat dit tot verlies van gegevens kan leiden. Als u uw computer niet opnieuw start nadat u een toepassing hebt afgesloten met de knop Afbreken kunnen Windows en MS-DOS onstabiel worden.

Wanneer u geen toegang kunt verkrijgen tot het Systeemmenu kunt u de toepassing tevens afsluiten door op CTRL+ALT+DEL te drukken.

Lettergrootte wijzigen

Als u Windows in 386 "enhanced"-modus hebt gestart en u een niet-Windows-toepassing in een venster gebruikt, kunt u de lettergrootte wijzigen met behulp van de opdracht **Lettertypen** in het Systeemmenu.

Lettergrootte wijzigen:

1. Kies **Lettertypen** in het Systeemmenu. Het dialoogvenster Lettertypeselectie wordt weergegeven.
2. Selecteer een lettergrootte; u ziet in de gebieden Venstervoorbeeld en Geselecteerd lettertype het resultaat van uw selectie.
3. Als u dit lettertype telkens wanneer u deze niet-Windows-toepassing in een venster start wilt gebruiken, schakelt u het aankruisvakje "Instellingen opslaan bij afsluiten" in. Kies OK.

Apparaatconflict oplossen

Als meerdere toepassingen in de 386 "enhanced"-modus worden gebruikt, vragen deze soms gelijktijdig toegang tot een bepaald apparaat (zoals een printer of een modem). Dit wordt *apparaatconflict* genoemd. U kunt door middel van apparaatconflict-opties opgeven hoe in het geval van een conflict moet worden gehandeld.

Deze opties zijn alleen van toepassing als een niet-Windows-toepassing deel uitmaakt van de toepassingen die om toegang tot een apparaat vragen.

Zo geeft u aan hoe in het geval van een apparaatconflict moet worden gehandeld:

1. Kies het pictogram Configuratiescherm in de Hoofdgroep.
2. Kies 386 Enhanced. Het dialoogvenster 386 Enhanced wordt weergegeven.
3. Selecteer de poort die is verbonden met het apparaat waarvoor u opties wilt instellen.
4. Stel de opties naar wens in en kies OK.

<u>Optie</u>	<u>Resultaat</u>
Altijd waarschuwen	Telkens wanneer een toepassing een apparaat wil gebruiken dat al in gebruik is, wordt een bericht afgebeeld. Zodra het bericht wordt afgebeeld, moet u opgeven welke toepassing het apparaat mag gebruiken. In de meeste gevallen gebruikt u deze optie.
Nooit waarschuwen	Elke toepassing kan zonder waarschuwing op elk moment van een apparaat gebruik maken. Wanneer u echter deze optie kiest, kan dit tot een conflict leiden wanneer twee toepassingen gelijktijdig hetzelfde apparaat in gebruik willen nemen.
Niet actief	<p>U kunt opgeven na hoeveel seconden een andere toepassing een apparaat in gebruik mag nemen nadat het apparaat niet langer wordt gebruikt zonder dat dit een bericht oplevert. Het bereik is 1 tot 999 seconden.</p> <p>Het is aan te bevelen deze optie te gebruiken wanneer het apparaat zelf tussen twee toepassingen kan schakelen. Stel, u wilt met de Kaartenbak een online-service bellen en daarna naar een andere toepassing overschakelen om met deze service te communiceren. In dit geval geeft u een kleine vertraging op van bijvoorbeeld twee seconden.</p>

Informatie tussen toepassingen uitwisselen

In deze sectie wordt beschreven hoe u het Klembord gebruikt als u met niet-Windows-toepassingen werkt. Zie hoofdstuk 2, "Toepassingen", voor informatie over het gebruik van het Klembord met Windows-toepassingen.

Als u een niet-Windows-toepassing in een venster gebruikt of als deze toepassing tot een pictogram is verkleind, bevat het Systeemmenu van deze toepassing extra opdrachten. U kunt deze opdrachten gebruiken om informatie van en naar niet-Windows-toepassingen over te brengen. Zie hoofdstuk 1, "Basisvaardigheden", voor meer informatie over het gebruik van het Systeemmenu.

Opmerking Door op ALT+ENTER te drukken, kunt u snel wisselen tussen de vensterweergave en de schermvullende weergave van een toepassing.

Informatie naar het Klembord kopiëren

Als u een niet-Windows-toepassing in een venster gebruikt, kunt u geselecteerde informatie, het gehele bureaublad of een enkel venster naar het Klembord kopiëren. Als een niet-Windows-toepassing het gehele scherm vult, kunt u het volledige scherm naar het Klembord kopiëren.

Geselecteerde informatie kopiëren (alleen in de 386 "enhanced" modus)

Geselecteerde informatie vanuit een niet-Windows-toepassing kopiëren:

1. Als de toepassing van waaruit u wilt kopiëren het gehele scherm vult, moet u op ALT+ENTER drukken om de toepassing in een venster af te beelden.
2. Klik op het symbool Systeemmenu om het Systeemmenu te openen en kies Bewerken.
3. Kies **Markeren** in het menu Bewerken.
4. Selecteer de te kopiëren informatie in de niet-Windows-toepassing. Druk op de rechtermuisknop om de geselecteerde informatie naar het Klembord te kopiëren.

1. Als de toepassing het gehele scherm vult, moet u op ALT+ENTER drukken om de toepassing in een venster af te beelden. Druk op ALT+SPATIEBALK om het Systeemmenu van de toepassing te openen.
2. Kies Bewerken in het Systeemmenu en kies vervolgens **Markeren**. In de linkerbovenhoek van het venster wordt een knipperende rechthoekige cursor weergegeven.
3. Verplaats de cursor naar het eerste teken dat u wilt selecteren.
4. Druk op SHIFT en een pijltoets om de te kopiëren informatie te markeren en druk op ENTER om de geselecteerde informatie op het Klembord te plaatsen.

Opmerking Als in uw toepassing ALT+SPATIEBALK voor een andere functie wordt gebruikt, kunt u geen toegang verkrijgen tot het Systeemmenu met ALT+SPATIEBALK.

Volledig scherm kopiëren

Als u Windows in de standaardmodus gebruikt, kunt u geen grafische bestanden vanuit niet-Windows-toepassingen naar het Klembord kopiëren.

De inhoud van het volledige scherm naar het Klembord kopiëren:

Controleer of de te kopiëren informatie op het scherm zichtbaar is en druk op PRINT-SCRN. Het scherm is naar het Klembord gekopieerd.

Opmerking Als dit niet werkt, kan het zijn dat u een verouderd, niet-"enhanced", toetsenbord bezit. Probeer het scherm in dit geval te kopiëren met de toetsencombinaties ALT+PRINT-SCRN of SHIFT+PRINT-SCRN.

De inhoud van het scherm kan een bitmap of tekst zijn. Open het menu Beeld van het Klembord als u wilt zien of de inhoud een bitmap is of tekst. Als de scherminhoud een bitmap is, moet de toepassing waarnaar u de informatie wilt overbrengen in staat zijn bitmap-bestanden (.BMP) te lezen.

Een venster met inhoud kopiëren

Een venster met inhoud naar het Klembord kopiëren:

Controleer of het te kopiëren venster het actieve venster is en druk op ALT+PRINT-SCRN.

Er wordt een bitmap van het actieve venster gemaakt en deze wordt naar het Klembord gekopieerd. De toepassing waarnaar u de informatie wilt kopiëren, moet in staat zijn bitmap-bestanden te lezen.

Informatie vanuit het Klembord plakken

Welke methode u gebruikt om informatie te plakken, hangt af van het feit of u de niet-Windows-toepassing gebruikt in een venster of op het volledige scherm.

Informatie plakken in een toepassing die in een venster actief is (alleen in de 386 "enhanced"-modus):

1. Controleer of de te kopiëren informatie zich op het Klembord bevindt. Kies het pictogram Klembord in de Hoofdgroep om de inhoud van het Klembord te bekijken.
2. Schakel naar de toepassing waarin u de informatie wilt plakken. Plaats de invoegpositie op de lokatie waar u de informatie van het Klembord wilt invoegen.
3. Kies **Bewerken** in het Systeemmenu van de toepassing en kies vervolgens **Plakken**.

Informatie plakken in een toepassing die het volledige scherm vult:

1. Controleer of de te kopiëren informatie zich op het Klembord bevindt. Kies het pictogram Klembord in de Hoofdgroep om de inhoud van het Klembord te bekijken.
2. Schakel naar de toepassing waarin u de informatie wilt plakken. Plaats de invoegpositie op de lokatie waar u de informatie van het Klembord wilt invoegen.
3. Open het Systeemmenu door op ALT, SPATIEBALK te drukken en kies **Plakken**.

Als u Windows in de 386 "enhanced"-modus gebruikt, moet u eerst **Bewerken** in het Systeemmenu kiezen en vervolgens **Plakken**.

Als in uw toepassing ALT+SPATIEBALK voor een andere functie wordt gebruikt, kunt u geen toegang tot het Systeemmenu verkrijgen met ALT+SPATIEBALK. Druk op CTRL+ESC, waardoor u overschakelt op Taakoverzicht. Klik op het pictogram onderaan het bureaublad om het systeemmenu van de toepassing te openen.

Standaarddirectory van een toepassing wijzigen

Een standaarddirectory is de directory die een toepassing gebruikt wanneer deze actief is.

In Programmabeheer kunt u elke willekeurige directory opgeven als standaarddirectory voor een toepassing. Voor een niet-Windows-toepassing kunt u ook de PIF Editor gebruiken. Omdat de instellingen die in Programmabeheer zijn gemaakt voorrang hebben op de instellingen die met de PIF Editor zijn gemaakt, is het raadzaam om Programmabeheer te gebruiken. Indien u deze toepassing echter niet vanuit Programmabeheer zult starten, moet u de standaarddirectory instellen in het PIF-bestand van de toepassing.

Een standaarddirectory opgeven vanuit Programmabeheer:

1. Selecteer het pictogram van de toepassing.
2. Kies **Gegevens** in het menu Bestand. Het dialoogvenster Programmagegevens wordt weergegeven.
3. Typ in het vak "Werkdirectory" de naam van de directory waarin de toepassing naar bestaande bestanden moet zoeken en nieuwe bestanden moet opslaan. De opgegeven directory wordt de standaarddirectory. Kies OK.

Opmerking Als u geen werkdirectory opgeeft, verandert Programmabeheer de directory in wat als opstartdirectory was opgegeven in het PIF-bestand van de toepassing.

Een standaarddirectory opgeven met de PIF Editor:

1. Kies het pictogram PIF Editor in de Hoofdgroep. Indien u een bijgewerkte Windows versie 3.0 hebt blijft de PIF Editor in de groep Bureau-accessoires.
2. Kies **Openen** in het menu Bestand. Het dialoogvenster Openen wordt weergegeven. Selecteer het PIF-bestand van de toepassing in het vak "Bestandsnaam" en kies de knop OK.
3. De PIF Editor wordt weergegeven. Typ het pad van de standaarddirectory in het vak "Opstartdirectory" en kies **Opslaan** in het menu Bestand. Kies vervolgens Afsluiten.

Geheugenbeheer voor niet-Windows-toepassingen

Berichten over onvoldoende geheugen

Sommige niet-Windows-toepassingen vereisen een bepaalde hoeveelheid geheugen wanneer deze worden gestart en blijven deze hoeveelheid geheugen in beslag nemen totdat ze worden afgesloten. Indien niet voldoende conventioneel geheugen beschikbaar is om een toepassing te starten of om ermee verder te werken, kan het zijn dat het bericht "Onvoldoende geheugen" wordt afgebeeld.

Indien het bericht "Onvoldoende geheugen" tijdens het starten van een toepassing wordt afgebeeld, kunt u het volgende proberen:

- Sluit toepassingen die u niet gebruikt.

Probeer de toepassingen schermvullend te starten in plaats van als venster indien u Windows in 386 "enhanced"-modus gebruikt.

Als u Windows in 386 "enhanced"-modus gebruikt en u de toepassing niet op de achtergrond wilt gebruiken, kunt u de toepassing zo instellen dat deze alleen op de voorgrond werkt. Hiertoe moet u ervoor zorgen dat de instelling "Uitvoeren" in het PIF-bestand van de toepassing niet op "Achtergrond" staat. Als u de toepassing in een venster gebruikt of als de toepassing tot een pictogram is verkleind, kunt u deze wijziging aanbrengen met de opdracht **Instellingen** in het Systeemmenu.

- Wis de inhoud van het Klembord of sla deze op. Of maak schijfruimte vrij.

- Kies in het Configuratiescherm het pictogram Bureaublad. Stel de optie "Achtergrond" in op "Geen" of kies een patroon. De functie Patroon vereist minder geheugen.
- Verklein de Windows-toepassingen tot pictogrammen.

Wisselbestanden van een toepassing gebruiken

Telkens wanneer u een niet-Windows-toepassing in de standaardmodus start, maakt Windows een tijdelijk *wisselbestand* voor deze toepassing. Wanneer u Windows afsluit, worden de wisselbestanden verwijderd die gedurende de sessie zijn gemaakt. Als Windows onverwacht wordt beëindigd, blijven de bestanden op de vaste schijf achter, maar deze worden verwijderd zodra u Windows opnieuw start. Om schijfruimte vrij te maken, kunt u deze bestanden verwijderen vanaf de MS-DOS-aanwijzing voordat u Windows opnieuw start.

De hoeveelheid vrije schijfruimte bepaalt hoeveel wisselbestanden Windows kan maken. Dit is wederom bepalend voor de hoeveelheid niet-Windows-toepassingen die u kunt starten zonder dat het bericht "Onvoldoende geheugen" wordt afgebeeld. Zie hoofdstuk 14, "Windows optimaliseren", voor meer informatie over het gebruik van wisselbestanden.

Geheugenresidente hulpprogramma's gebruiken

Veel toepassingen vereisen geheugenresidente hulpprogramma's teneinde goed te kunnen functioneren. Als u in alle Windows- en niet-Windows-toepassingen over een bepaald geheugenresident programma wilt kunnen beschikken, moet u dit programma starten voordat u Windows gaat gebruiken. Alle toepassingen die in Windows actief zijn, kunnen dan van dit geheugenresidente programma gebruik maken. Het geheugen dat dit programma gebruikt, is echter niet meer beschikbaar voor gebruik door toepassingen. De meeste geheugenresidente programma's worden vanuit de bestanden CONFIG.SYS of AUTOEXEC.BAT gestart.

Indien slechts één toepassing een geheugenresident hulpprogramma vereist, kunt u dit programma beter niet vanuit CONFIG.SYS of AUTOEXEC.BAT starten. U kunt dan een van de volgende methoden gebruiken, zodat het hulpprogramma alleen geheugen in beslag neemt wanneer het door een toepassing wordt gebruikt.

- Maak een MS-DOS batch-programma dat eerst het hulpprogramma en vervolgens de toepassing start. Zie "Geheugenresidente hulpprogramma's starten met batch-programma's" verderop in dit hoofdstuk.
- Als u Windows in 386 "enhanced"-modus gebruikt, kunt u het hulpprogramma vanuit het batch-programma WINSTART.BAT starten. Het hulpprogramma kan dan wel door Windows-toepassingen maar niet door niet-Windows-toepassingen worden gebruikt. Zie hoofdstuk 14, "Windows optimaliseren", voor meer informatie.

Pop-up programma's gebruiken

Een pop-up programma is een geheugenresident hulpprogramma dat in het geheugen is geladen, maar pas zichtbaar wordt wanneer u op een bepaalde toetsencombinatie drukt. U moet pop-up programma's, zoals SideKick van Borland, pas starten nadat u Windows hebt gestart. Hierdoor kunt u naar het hulpprogramma overschakelen op dezelfde wijze als naar een niet-Windows-toepassing (in plaats van de pop-up toetsencombinatie te gebruiken) en kan het pop-up programma geheugen met Windows en andere toepassingen delen.

Zo gebruikt u een pop-up programma met Windows:

1. Maak, indien nodig, een PIF-bestand voor het pop-up programma. Zie "PIF Editor gebruiken" eerder in dit hoofdstuk voor meer informatie.
2. Start het pop-up programma op dezelfde wijze als u een toepassing zou starten.

Wanneer u een pop-up programma start, wordt een bericht weergegeven ter indicatie dat het programma is geladen.

3. Druk op de toetsencombinatie waarmee het programma op het scherm kan worden weergegeven.

Een aantal pop-up programma's vereist een toetsencombinatie die doorgaans voor Windows is gereserveerd. U kunt u het PIF-bestand van het pop-up programma bewerken en de optie "Sneltoetsen reserveren" selecteren. Wanneer u vervolgens deze toetsencombinatie gebruikt, verschijnt het pop-up programma en wordt de gebruikelijke Windows-functie niet uitgevoerd.

Vervolgens kunt u het Taakoverzicht (CTRL+ESC) gebruiken als u van en naar een pop-up programma wilt schakelen.

Geheugenresidente hulpprogramma's starten met batch-programma's

Het kan soms nuttig zijn om een pop-up programma alleen voor één bepaalde toepassing te laden.

Hiertoe maakt u een MS-DOS batch-programma en een PIF-bestand voor het hulpprogramma . Een MS-DOS batch-programma is een tekstbestand dat MS-DOS opdrachten bevat. Wanneer u het batch-programma start, voert MS-DOS de opdrachten in het tekstbestand uit, net als wanneer u deze opdrachten achter de MS-DOS-aanwijzing invoert.

Als u het batch-programma met Windows wilt gebruiken, moet u een PIF-bestand voor dit programma maken.

Een PIF-bestand voor een batch-programma maken:

1. Kies het pictogram PIF Editor in de Hoofdgroep. Indien u met een Windowsversie hoger dan 3.0 werkt, blijft de PIF Editor in de groep "Bureau-accessoires" staan.
2. Typ de bestandsnaam van het batch-programma in het vak "Pad+bestandsnaam". Vergeet niet de toevoeging .BAT op te geven. Stel de overige opties van de PIF Editor naar wens in.
3. Kies **Opslaan als** in het menu Bestand.
4. Typ in het vak "Bestandsnaam" een naam voor het PIF-bestand. Vergeet niet de toevoeging .PIF op te geven.

Als u het PIF-bestand dezelfde bestandsnaam geeft als het batch-bestand, kunt u het batch-programma starten door het batch-bestand of het bijbehorende PIF-bestand te kiezen.

U kunt het batch-bestand of het PIF-bestand ook aan een groep in het venster Programmabeheer toevoegen en het bestand via deze groep kiezen. U kunt eveneens Bestandsbeheer starten en dubbelklikken op de naam van het batch-bestand of het PIF-bestand.

MS-DOS-aanwijzing gebruiken

U kunt niet-Windows-toepassingen, zoals MS-DOS hulpprogramma's, ook starten door in de Hoofdgroep MS-DOS te kiezen. U kunt dan MS-DOS-opdrachten typen zonder Windows af te sluiten. Als u echter een niet-Windows-toepassing vanaf de MS-DOS-aanwijzing start, gebruikt deze toepassing het bestand DOSPRMPT.PIF in plaats van het PIF-bestand dat bij de toepassing hoort. Indien u een toepassing gebruikt die unieke PIF-instellingen vereist en een eigen PIF-bestand heeft, moet u deze toepassing vanuit Programmabeheer of Bestandsbeheer starten. Zie "Niet-Windows-toepassingen starten" eerder in dit hoofdstuk voor meer informatie.

De MS-DOS-aanwijzing starten:

Kies de Hoofdgroep in Programmabeheer. Kies het pictogram MS-DOS of verplaats de selectiecursor met de pijltoetsen naar het pictogram en druk vervolgens op ENTER.

Zo start u de MS-DOS-aanwijzing in een venster (alleen in de 386 "enhanced" modus):

Druk op ALT+ENTER. De MS-DOS-aanwijzing wordt weergegeven in een venster, zodat u de opdrachten in het Systeemmenu kunt gebruiken. Druk nogmaals op ALT+ENTER als u wilt terugkeren naar de schermvullende weergave.

Indien u de MS-DOS-aanwijzing altijd in een venster wilt weergeven, kunt u het bestand DOSPRMPT.PIF wijzigen. Dit bestand bevindt zich in de WINDOWS-directory. Open het bestand met de PIF Editor en stel "Beeldschermgebruik" in op "In een venster".

Zo sluit u de MS-DOS-aanwijzing af:

Typ **exit** en druk vervolgens op ENTER.

Waarschuwing Sommige MS-DOS-opdrachten werken niet goed samen met Windows. Vermijd wanneer Windows in gebruik is het gebruik van de opdrachten **chkdsk/f**, **undelete** en **chcp (change codepage)** en van hulpprogramma's voor het comprimeren en optimaliseren van schijfruimte. Voordat u een dergelijke opdracht gebruikt, moet u Windows eerst afsluiten.

Hoofdstuk 8

PIF Editor

Werken met PIF-bestanden en de PIF Editor

Telkens wanneer u een niet-Windows-toepassing start, zoekt Windows naar een PIF-bestand ("program information file", programma-informatiebestand). Een PIF-bestand bevat informatie over een niet-Windows-toepassing. Windows gebruikt deze informatie om de toepassing op de efficiëntste manier te laten functioneren.

Als een niet-Windows-toepassing niet op de juiste wijze met Windows functioneert, moet u wellicht het PIF-bestand van de toepassing aanpassen. Hiertoe gebruikt u de PIF Editor. In dit hoofdstuk wordt beschreven hoe u de PIF Editor start en welke opties voor de PIF Editor beschikbaar zijn.

PIF Editor starten

Een PIF-bestand heeft doorgaans dezelfde bestandsnaam als het programmabestand van de toepassing. Het PIF-bestand heeft echter de toevoeging .PIF. Tijdens de installatie van Windows worden PIF-bestanden in de Windows-directory geplaatst.

Zo start u PIF Editor:

1. Dubbelklik op pictogram PIF Editor in de Hoofdgroep. Of verplaats de selectiecursor met de pijtoetsen naar het pictogram en druk op ENTER.

Indien u eerder met Windows versie 3.0 hebt gewerkt, blijft de PIF Editor in de groep Bureau-accessoires staan.

Er wordt een nieuw naamloos PIF-venster weergegeven met daarin de standaardinstellingen voor de modus waarin Windows op dat moment wordt gebruikt.

2. Om een bestaand PIF-bestand te bewerken, kiest u **Openen** in het menu **Bestand** en geef de naam op van het gewenste PIF-bestand.

Waarschuwing Het wijzigen van de instellingen van het PIF-bestand kan niet alleen de wijze waarop de toepassing werkt beïnvloeden, maar ook of de toepassing überhaupt werkt.

PIF-modi wijzigen

In de PIF Editor zijn twee optiecategorieën beschikbaar: e opties voor de standaardmodus en de opties voor de 386 "enhanced"-modus

Wanneer u de PIF Editor start, worden de opties weergegeven die bij de modus horen waarin Windows op dat moment werkt. Het kan voorkomen dat u de opties in het PIF-bestand van een toepassing voor een andere modus wilt instellen dan de modus waarin u Windows op dat moment gebruikt.

Zo wijzigt u de PIF-modus:

Kies de modus "Standaard" of "386 Enhanced" in het menu Modus. Als u de modus kiest die u op dat moment niet gebruikt, wordt een bericht afgebeeld met de waarschuwing dat de opties die u invoert geen uitwerking hebben in de huidige modus. Kies OK.

De PIF Editor geeft de opties van de gekozen modus weer.

Basis-PIF-opties voor de 386 "enhanced"-modus

Er zijn twee soorten opties voor de 386 "enhanced"-modus: basisopties en geavanceerde opties. De basisopties komen overeen met de PIF-opties voor de standaardmodus. De geavanceerde opties verfijnen de manier waarop de toepassing in de 386 "enhanced"-modus werkt. In deze sectie worden de basisopties beschreven voor een toepassing die in de 386 "enhanced"-modus wordt gebruikt. Als u Windows in 386 "enhanced"-modus gebruikt, geeft de PIF Editor opties voor de 386 "enhanced"-modus als volgt weer .

Pad en bestandsnaam

In het vak "Pad+bestandsnaam" typt u de naam van het bestand waarmee de toepassing wordt gestart. Typ indien nodig ook het pad. Als u de toepassing vanuit een batch-bestand start, typt u het pad van dit bestand met inbegrip van de toevoeging (.BAT).

Voor de meeste toepassingen heeft het belangrijkste programmabestand opgeven, dat doorgaans de toevoeging .EXE of .COM heeft. Als u bijvoorbeeld Microsoft Word start met het bestand WORD.EXE in de directory \WORD, typt u `c:\word\word.exe`.

In dit vak kunt u ook een omgevingsvariabele opgeven. U geeft een variabele naam in het PIF-bestand en hieraan een waarde met de opdracht `set` in het bestand AUTOEXEC.BAT. Wanneer u de variabele naam typt, moet u deze tussen procenttekens (%) plaatsen.

Venstertitel

Het is niet verplicht een naam op te geven. Als u het vak "Venstertitel" niet invult, wordt in de titelbalk de naam van de toepassing zonder toevoeging weergegeven als u de toepassing start vanuit het PIF-bestand. U kunt ook een omgevingsvariabele in dit vak opgeven. Door een omgevingsvariabele te gebruiken, kunt u een variabele naam in het PIF-bestand opgeven en hieraan een waarde toekennen met de opdracht `set` in het bestand AUTOEXEC.BAT.

U kunt ook in het venster Programmabeheer een titel opgeven. U kiest de opdracht Gegevens in het Programmabeheermenu Bestand en typt een naam in het vak "Beschrijving". De instellingen in Programmabeheer hebben voorrang op de instellingen in de PIF Editor.

Optionele parameters

U kunt de parameters voor een toepassing opgeven in het vak "Optionele parameters". Deze opgave is optioneel. Dit zijn dezelfde parameters die u achter de bestandsnaam van de toepassing typt als u het programma vanuit MS-DOS start. Indien u bijvoorbeeld **word/c** achter de MS-DOS-aanwijzing typt om Microsoft Word vanuit MS-DOS te starten, typt u **/c** in het vak "Optionele parameters". Raadpleeg de documentatie bij de toepassing voor informatie over geldige parameters.

Als u wilt dat bij het starten van een toepassing telkens om parameters wordt gevraagd, typt u een vraagteken (?) in het desbetreffende vak. U kunt ook een omgevingsvariabele in dit vak opgeven. U kunt een variabele naam in het PIF-bestand opgeven en hieraan een waarde toekennen met de opdracht **set** in het bestand AUTOEXEC.BAT. De variabele naam moet tussen procenttekens (%) worden geplaatst.

Opstartdirectory

Voor sommige toepassingen is toegang tot bestanden in een bepaalde directory vereist voordat deze toepassingen kunnen worden gestart. In het vak "Opstartdirectory" typt u de naam van de directory die als huidige directory moet worden gebruikt wanneer de toepassing wordt gestart. Doorgaans is dit de directory waarin zich het programmabestand van de toepassing bevindt. Het is echter niet verplicht om een directorynaam op te geven.

U kunt ook een omgevingsvariabele in dit vak opgeven. Door een omgevingsvariabele te gebruiken, kunt u een variabele naam in het PIF-bestand opgeven en hieraan een waarde toekennen met de opdracht **set** in het bestand AUTOEXEC.BAT. Wanneer u de variabele naam typt, moet u deze tussen procenttekens (%) plaatsen.

U kunt deze directory ook vanuit het venster Programmabeheer opgeven. Hiertoe kiest u de opdracht Gegevens in het Programmabeheermenu Bestand en vervolgens geeft u in het vak "Werkdirectory" een directory op. De instellingen in Programmabeheer hebben voorrang op die in de PIF Editor.

Schermgheugen

Met de opties voor het schermgeheugen kunt u opgeven hoe een toepassing na het starten op het scherm moet worden weergegeven. De schermmodus bepaalt hoeveel geheugen beschikbaar is voor de weergave op het scherm van de toepassing. Zie "Schermgheugen vasthouden" verderop in dit hoofdstuk voor met informatie over deze optie.

Gebruik deze optie

Als u

Tekst

Voldoende geheugen wilt reserveren om de toepassing na het starten in de tekstmodus weer te geven. De tekstmodus vereist weinig geheugen (doorgaans minder dan 16 kB).

Lage
grafische
resolutie

Voldoende geheugen wilt reserveren om de toepassing na het starten met een lage grafische resolutie weer te geven. Bij de meeste adapters komt deze modus overeen met de CGA-grafische resolutie en vereist ongeveer 32 kB geheugen.

Hoge
grafische
resolutie

Voldoende geheugen wilt reserveren om de toepassing na het starten met een hoge grafische resolutie weer te geven. EGA- en VGA-beeldschermadapters geven toepassingen met een hoge grafische resolutie weer. Dit vereist ongeveer 128 kB geheugen.

Wanneer u zowel dit aankruisvakje als het aankruisvakje "Schermgheugen vasthouden" in het dialoogvenster **Geavanceerde opties** inschakelt, is er altijd voldoende geheugen beschikbaar om de toepassing te gebruiken. In dit geval resteert echter minder geheugen voor andere toepassingen.

Opmerking Het effect van de opties voor schermgeheugen is afhankelijk van de beeldschermadapter.

Geheugenvereisten

Met de opties voor geheugenvereisten kunt u conventioneel geheugen aan een toepassing toewijzen. Het conventionele geheugen beslaat de eerste 640 kB geheugen waarin MS-DOS toepassingen start.

Opmerking Als u deze opties instelt, moet u niet de geheugenvereisten gebruiken die u in de documentatie van uw toepassing aantreft. Deze "vereisten" zijn gewoonlijk een schatting van de totale hoeveelheid geheugen die uw systeem moet bezitten en niet de hoeveelheid geheugen die vrij moet zijn om uw toepassing te kunnen gebruiken. Bij het opgeven van geheugenvereisten moet u de volgende richtlijnen volgen.

Optie

Te gebruiken indien

kB vereist

U wilt opgeven hoeveel kilobytes conventioneel geheugen beschikbaar moeten zijn om de toepassing te starten. Deze instelling moet u in het algemeen op 128 laten staan. Windows verschaft de toepassing de hoeveelheid geheugen die bij de optie "kB vereist" is opgegeven, evenals het beschikbare EMS-geheugen totdat de bij de optie "kB gewenst" opgegeven hoeveelheid is bereikt.

Stel de optie in op -1 als u de toepassing bij het starten over de totale hoeveelheid conventioneel geheugen wilt laten beschikken. Als de totale hoeveelheid conventioneel geheugen niet kan worden gebruikt, wordt de toepassing niet gestart.

kB gewenst

U de hoeveelheid conventioneel geheugen die aan een toepassing wordt toegewezen, wilt beperken. U kunt de optie "kB gewenst" lager instellen dan 640 kB als u meer geheugen voor andere toepassingen wilt reserveren. Als deze optie is ingesteld op -1, wordt zoveel mogelijk geheugen aan de toepassing toegekend (tot een maximum van 640 kB).

EMS-geheugen

Met de opties voor EMS-geheugen kunt u aangeven hoeveel EMS-geheugen Windows een toepassing moet verschaffen.

Gebruik deze optie

Als u

kB vereist

Wilt opgeven hoeveel kilobytes EMS-geheugen nodig zijn om de toepassing te starten. De optie "kB vereist" stelt geen limiet aan de hoeveelheid EMS-geheugen die de toepassing ontvangt. Windows verschaft de toepassing ten minste de hoeveelheid geheugen die bij de optie "kB vereist" is opgegeven en tevens het beschikbare EMS-geheugen tot aan de hoeveelheid die bij de optie "kB limiet" is opgegeven. De toepassing kan alleen worden gestart als Windows de toepassing ten minste de hoeveelheid EMS-geheugen kan verschaffen die bij de optie "kB vereist" is opgegeven. In het algemeen moet u deze instelling op 0, de standaardinstelling laten staan.

kB limiet

De hoeveelheid EMS-geheugen die een toepassing ontvangt, wilt beperken. Deze optie is erg nuttig om het gebruik van EMS-geheugen door een toepassing te beperken. Sommige toepassingen nemen namelijk al het beschikbare EMS-geheugen in beslag, ongeacht of ze het nodig hebben of niet.

Als deze optie op de standaardinstelling 1024 is ingesteld, ontvangt de toepassing de vereiste hoeveelheid EMS-geheugen met een maximum van 1024K, of de hoeveelheid geheugen die beschikbaar is.

Als de optie is ingesteld op -1 wordt de door een toepassing gevraagde hoeveelheid EMS-geheugen aan de toepassing toegewezen. Waardoor de werking van de overige onderdelen van het systeem kan worden vertraagd.

Als u wilt voorkomen dat EMS-geheugen wordt toegewezen, moet u de opties "kB vereist" en "kB limiet" op 0 instellen.

XMS-geheugen

Met de opties voor XMS-geheugen wordt u XMS (extended)-geheugen toegewezen volgens de Lotus/Intel/Microsoft/AST eXtended Memory Specification (XMS)-standaard. U kunt doorgaans de standaardinstellingen van deze opties gebruiken omdat weinig toepassingen het gebruik van XMS-geheugen vereisen. Als u wilt voorkomen dat aan een toepassing XMS-geheugen wordt toegewezen, moet u de opties "kB vereist" en "kB limiet" op 0 instellen.

Gebruik deze optie

Als u

kB vereist

Wilt opgeven hoeveel kilobytes XMS-geheugen nodig zijn om de toepassing te starten. U kunt deze optie in het algemeen op de standaardinstelling 0 laten staan. Dit betekent dat de toepassing geen XMS-geheugen vereist.

De optie "kB vereist" stelt geen limiet aan de hoeveelheid XMS-geheugen die de toepassing ontvangt. Windows verschaft de toepassing ten minste de hoeveelheid geheugen die de toepassing vereist tot aan de hoeveelheid die bij de optie "kB limiet" is opgegeven (of tot geen geheugen meer beschikbaar is).

De toepassing kan alleen worden gestart als Windows de toepassing ten minste de hoeveelheid XMS-geheugen kan verschaffen die bij de optie "kB vereist" is opgegeven. Is dit niet het geval, dan wordt gemeld dat onvoldoende geheugen beschikbaar is om de toepassing te starten. Als u andere toepassingen in gebruik hebt, kunt u er een of meer sluiten en proberen de toepassing opnieuw te starten. Zie hoofdstuk 14, "Windows optimaliseren", voor informatie over het beschikbaar maken van geheugen.

**Gebruik
deze optie**

kB limiet

Als u

De hoeveelheid XMS-geheugen die een toepassing ontvangt, wilt beperken. Windows wijst aan een toepassing niet meer XMS-geheugen toe, dan in dit vak is opgegeven (of tot geen geheugen meer beschikbaar is). Deze optie is erg nuttig om het gebruik van XMS-geheugen door een toepassing te beperken. Sommige toepassingen nemen namelijk al het beschikbare XMS-geheugen in beslag, ongeacht of ze het nodig hebben of niet.

Als deze optie is ingesteld op de standaardinstelling 1024 ontvangt de toepassing de vereiste hoeveelheid XMS-geheugen met een maximum van 1024 kB of de hoeveelheid die beschikbaar is.

Als de optie is ingesteld op -1 wordt de door een toepassing gevraagde hoeveelheid XMS-geheugen aan de toepassing toegekend. Dit kan de werking van de overige onderdelen van het systeem vertragen.

Beeldschermgebruik

Met de opties voor beeldschermgebruik wordt bepaald of de toepassing in een venster start of op het volledige scherm.

**Gebruik
deze optie**Volledig
scherm**Als u**

De toepassing op het volledige scherm wilt starten. De toepassing behoudt de muisondersteuning.

In een
venster

De toepassing in een venster wilt starten. Muisondersteuning gaat naar Windows, niet naar de toepassing. Het vereist meer geheugen om met een toepassing in een venster te werken dan op het volledige scherm.

Door op ALT+ENTER te drukken, kunt u wisselen tussen de vensterweergave van een toepassing en de schermvullende weergave.

Uitvoeren

Met de Uitvoeren-opties kunt u aangeven wanneer de toepassing kan worden gestart en hoe de toepassing de bronnen met andere toepassingen moet delen.

Gebruik deze optie

Als u

Achtergrond

Wilt aangeven dat de toepassing moet worden gestart terwijl u een andere toepassing gebruikt. Een communicatieprogramma bijvoorbeeld kan op de achtergrond werken en informatie van een andere computer ontvangen terwijl u een tekstverwerkingsprogramma gebruikt. Als u deze optie niet selecteert, wordt de toepassing onderbroken zodra u naar een andere toepassing overschakelt.

Exclusief

Andere toepassingen wilt onderbreken terwijl deze toepassing actief is (zelfs als de optie "Achtergrond" van de andere toepassingen is geselecteerd). Als u deze optie selecteert, staan meer geheugen en processortijd ter beschikking van de toepassing.

U kunt deze optie zowel instellen voor toepassingen die in een venster werken, als voor toepassingen die van het volledige scherm gebruik maken. Een exclusieve toepassing haalt het meeste voordeel uit deze optie als u de toepassing schermvullend gebruikt. Als u een exclusieve toepassing in een venster gebruikt, reserveert Windows een aantal bronnen voor zichzelf en voor het uitvoeren van andere Windows-toepassingen.

Venster dicht na afsluiten

Schakel dit aankruisvakje uit als u wilt dat het venster op het scherm zichtbaar blijft nadat u de toepassing hebt afgesloten. Dit is nuttig wanneer u een opdracht uitvoert of een toepassing gebruikt die uitvoer op het scherm weergeeft. Als het venster te snel wordt gesloten, kunt u de uitvoer niet zien.

Als u de toepassing in een venster gebruikt, verandert de tekst in de titelbalk in "Niet actief". U kunt de toepassing afsluiten met de opdracht **Sluiten** in het Systeemmenu.

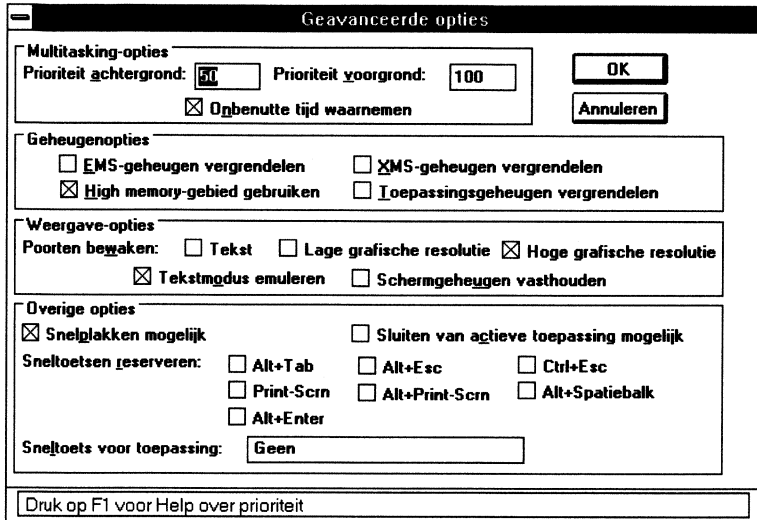
Geavanceerde PIF-opties voor de 386 "enhanced"-modus

Met de geavanceerde PIF-opties kunt u de werking van de toepassingen die u in de 386 "enhanced"-modus gebruikt verfijnen.

In de meeste gevallen kunt u de standaardinstellingen van deze opties gebruiken. Als u van plan bent deze opties te wijzigen, moet u goed bekend zijn met verschillende aspecten van het geheugen, Windows en de toepassingen die u gebruikt. Zie hoofdstuk 14, "Windows optimaliseren", voor meer informatie

Geavanceerde PIF-opties weergeven voor de 386 "enhanced"-modus:

- 1.** Kies 386 Enhanced in het menu Modus indien de opties voor de 386 "enhanced"-modus niet door de PIF Editor worden weergegeven.
- 2.** Kies de knop Geavanceerde opties. Het dialoogvenster Geavanceerde opties wordt weergegeven.

De geavanceerde opties zijn in vier groepen onderverdeeld: Multitasking-opties, Geheugenopties, Weergave-opties en overige opties.

Multitasking-opties

Met de multitasking-opties bepaalt u hoe de toepassing in relatie tot andere toepassingen werkt. De multitasking-opties worden als volgt afgebeeld.

Prioriteit achtergrond

Met de optie "Prioriteit achtergrond" geeft u op hoeveel processortijd aan een toepassing moet worden toegewezen wanneer deze toepassing op de achtergrond werkt. Deze prioriteit wordt alleen aan de toepassing verleend wanneer het aankruisvakje "Achtergrond" wel en het aankruisvakje "Exclusief" niet is ingeschakeld. U kunt elke waarde tussen 0 en 10000 invoeren. De standaardinstelling is 50. Het getal dat u opgeeft, is alleen van betekenis in relatie tot de instellingen van de voor- en achtergrondprioriteitsopties van andere toepassingen en verwijst naar de hoeveelheid processortijd die de toepassingen gebruiken.

Veronderstel dat u vier toepassingen gebruikt. Eén toepassing werkt op de voorgrond, waarbij de optie "Prioriteit voorgrond" is ingesteld op 200. De andere drie toepassingen werken op de achtergrond, waarbij de optie "Prioriteit achtergrond" voor elke toepassing is ingesteld op 50. De totale prioriteit van de toepassingen is 3 maal 50 plus 200, ofwel 350. De toepassing die op de voorgrond werkt, krijgt 58 procent van de totale processortijd (200/350). De toepassingen die op de achtergrond werken, krijgen elk 14 procent processortijd (50/350).

Als een niet-Windows-toepassing in een venster wordt gebruikt of tot een pictogram is verkleind, kunt u de instellingen van de prioriteitsopties ook met de opdrachten in het Systeemmenu wijzigen.

Opmerking U stelt de prioriteitsopties voor Windows in met het Configuratiescherm. Als u de prioriteitsopties in een PIF-bestand zodanig hebt ingesteld dat Windows onvoldoende processortijd krijgt om goed te kunnen functioneren, wijzigt Windows de instellingen in het Configuratiescherm.

Prioriteit voorgrond

Met de optie "Prioriteit voorgrond" geeft u op hoeveel processortijd een toepassing moet ontvangen wanneer deze actief is. U kunt een waarde tussen 0 en 10000 invoeren. De standaardinstelling is 100. Om ervoor te zorgen dat een toepassing zonder onderbrekingen alle processortijd krijgt de optie "Prioriteit voorgrond" op 10000 in. In dit geval kunnen er geen toepassingen op de achtergrond werken, tenzij de actieve toepassing stelt u benut wordt. Zie de vorige sectie "Prioriteit achtergrond" voor informatie over de interpretatie van prioriteiten door Windows.

Onbenutte tijd waarnemen

Schakel het aankruisvakje "Onbenutte tijd waarnemen" in als u bronnen ter beschikking aan andere toepassingen wilt stellen wanneer uw toepassing niet actief is. Deze optie komt de werking van het gehele systeem ten goede. Indien een toepassing te langzaam of niet op de juiste wijze functioneert, kunt u de selectie van deze optie ongedaan maken.

Geheugenopties

Tot de geavanceerde PIF-opties behoren opties die bepalen hoe een toepassing in de 386 "enhanced"-modus de beschikbare hoeveelheid geheugen gebruikt.

EMS-geheugen vergrendelen of XMS-geheugen vergrendelen

Gebruik deze opties indien het EMS of XMS-geheugen dat de toepassing gebruikt niet naar de vaste schijf moet worden overgebracht. Hierdoor kan de werking van de desbetreffende toepassing verbeteren maar de rest van het systeem wordt vertraagd. Tevens wordt de hoeveelheid beschikbaar geheugen verkleind.

High Memory-gebied gebruiken

U schakelt dit aankruisvakje in wanneer uw toepassing het high memory-gebied (HMA) van het RAM-geheugen moet kunnen gebruiken. Het high memory-gebied beslaat de eerste 64 kB XMS-geheugen.

U moet deze optie voor de meeste toepassingen selecteren. Als de toepassing het beschikbare high memory-gebied gebruikt, is er meer geheugen beschikbaar voor de toepassing. Als de toepassing het high memory-gebied niet gebruikt, wordt geen geheugen verspild. Schakel het aankruisvakje uit als u wilt voorkomen dat de toepassing van het high memory-gebied gebruik maakt, zelfs wanneer dit beschikbaar is.

Toepassingsgeheugen vergrendelen

U kunt sommige toepassingen sneller laten werken door het aankruisvakje "Toepassingsgeheugen vergrendelen" in te schakelen. Wanneer deze optie is ingeschakeld, blijft de toepassing in het geheugen aanwezig en wordt deze niet naar de vaste schijf overgebracht. Door het inschakelen van deze optie wordt de rest van het systeem vertraagd en is er minder geheugen beschikbaar.

Deze optie heeft invloed op de wijze waarop met het conventionele geheugen van de toepassing wordt omgegaan. Het EMS- en XMS-geheugen wordt in dit dialoogvenster bepaald door de instellingen van de opties "EMS-geheugen vergrendelen" en "XMS-geheugen vergrendelen".

Weergave-opties

Met deze opties kunt u bepalen hoe de toepassing op het scherm wordt weergegeven en hoe tijdens het weergeven van de toepassing het geheugen door Windows wordt bestuurd. De weergave-opties worden als volgt afgebeeld.

Poorten bewaken

Sommige toepassingen communiceren rechtstreeks met invoer- en uitvoerpoorten teneinde de beeldschermadapter te kunnen besturen. Voor de meeste toepassingen kunt u voor deze opties de standaardinstellingen gebruiken. U moet deze opties alleen wijzigen indien de toepassing niet op de juiste wijze wordt weergegeven wanneer u naar de toepassing hebt overgeschakeld.

Opmerking Wanneer u een niet-Windows-toepassing in 386 "enhanced"-modus gebruikt en Windows de weergave van de toepassing te langzaam bijwerkt, moet u nagaan of het PIF-bestand zo is ingesteld dat geen enkele van de opties "Poorten bewaken" van de toepassing is geselecteerd. Als u ze uitschakelt kan het zijn dat u niet meer van en naar de toepassing kunt schakelen. In dit geval moet u de toepassing afsluiten als u naar Windows wilt schakelen en het Windows-venster op de juiste wijze wilt laten weergeven.

Als een toepassing niet correct wordt weergegeven, moet u in het PIF-bestand van de toepassing de optie "Poorten bewaken" selecteren voor de modus waarin de toepassing toen het probleem zich voordeed werd gebruikt en de toepassing opnieuw starten. Als de toepassing nog steeds niet correct wordt weergegeven, moet u een van de andere opties bij "Poorten bewaken" selecteren totdat de toepassing op juiste wijze wordt weergegeven.

Gebruik deze optie

Als u

Tekst

Alle schermactiviteiten wilt bewaken wanneer de toepassing in de tekstmodus wordt gebruikt. Deze optie is voor slechts enkele toepassingen vereist.

Lage grafische resolutie

Alle schermactiviteiten wilt bewaken wanneer de toepassing met een lage grafische resolutie wordt weergegeven. Deze optie is voor slechts enkele toepassingen vereist.

Hoge grafische resolutie

Alle schermactiviteiten wilt bewaken wanneer de toepassing met een hoge grafische resolutie wordt weergegeven.

Tekstmodus simuleren

Met de optie "Tekstmodus simuleren" kunt u de snelheid verhogen waarmee de toepassing tekst weergeeft. Schakel dit aankruisvakje uit indien de tekst onjuist wordt weergegeven, de cursor op de verkeerde plaats verschijnt of de toepassing niet goed werkt.

Scherfgeheugen vasthouden

Schakel het aankruisvakje "Scherfgeheugen vasthouden" in als u wilt voorkomen dat Windows de hoeveelheid extra schermgeheugen van een toepassing vrij maakt en beschikbaar stelt voor andere toepassingen.

Voor toepassingen die verschillende schermmodi gebruiken kunt u de schermmodus gewoonlijk vanuit de toepassing zelf wijzigen. Als het aankruisvakje "Scherfgeheugen vasthouden" niet is ingeschakeld, wordt het schermgeheugen van de toepassing automatisch aan de huidige schermmodus aangepast. Indien u naar een modus overgaat die meer geheugen vereist dan er beschikbaar is, kan de toepassing geheel of gedeeltelijk van het scherm verdwijnen. U kunt de toepassing opnieuw zichtbaar maken door geheugen vrij te maken).

Als u dit aankruisvakje en de juiste optie voor schermgeheugen inschakelt (bij de basis-PIF-opties voor de 386 "enhanced"-modus), is er altijd voldoende geheugen beschikbaar om de toepassing op juiste wijze weer te geven.

Als u beide opties selecteert, is het geheugen niet beschikbaar voor andere toepassingen, zelfs wanneer dit geheugen niet door deze toepassing wordt gebruikt.

Overige opties

Snelplakken mogelijk

Selecteer deze optie als in de toepassing informatie vanaf het Klembord met de snelste methode kan worden geplakt. Windows herkent de meeste toepassingen die het snelplakken niet ondersteunen en gebruikt in dit geval automatisch een langzamere plakmethode. Soms kan Windows een toepassing die het snelplakken niet ondersteunt echter niet herkennen. In dit geval gebeurt er niets wanneer u de opdracht Plakken in het Systeemmenu van de toepassing kiest. Door op ESC te drukken, annuleert u de plakopdracht en kunt u de toepassing afsluiten. In het PIF-bestand van de toepassing schakelt u vervolgens het aankruisvakje "Snelplakken mogelijk" uit. Sla het PIF-bestand op en start de toepassing opnieuw.

Sluiten van actieve toepassing mogelijk

Schakel dit aankruisvakje in als u een toepassing wilt kunnen afsluiten zonder de opdracht Afsluiten van de toepassing te kiezen. Als deze optie is ingeschakeld, kunt u Windows afsluiten zonder elke toepassing afzonderlijk te hoeven afsluiten. U moet deze optie alleen gebruiken als u er zeker van bent dat de toepassing de standaard MS-DOS-bestandsingangen gebruikt. Indien u dit niet zeker weet, moet u dit aankruisvakje niet inschakelen.

Waarschuwing U moet deze optie niet gebruiken voor toepassingen als databases en tekstverwerkingsprogramma's.

Sneltoetsen reserveren

Als u één of meer aankruisvakjes voor het reserveren van sneltoetsen inschakelt, negeert Windows specifieke toetsencombinaties wanneer de toepassing op de voorgrond werkt. De toepassing reageert dan op de toetsencombinatie. In de volgende tabel worden de sneltoetscombinaties beschreven.

Gebruik deze optie

Als u

ALT+TAB	De sneltoets ALT+TAB voor de toepassing wilt reserveren. Is deze sneltoets niet gereserveerd, dan schakelt Windows over naar andere toepassingen wanneer u op deze toetsencombinatie drukt.
ALT+ESC	De sneltoets ALT+ESC voor de toepassing wilt reserveren. Is deze sneltoets niet gereserveerd, dan doorloopt u met deze toetsencombinatie de toepassingen in de volgorde waarin deze zijn gestart.
CTRL+ESC	De sneltoets CTRL+ESC voor de toepassing wilt reserveren. Is deze sneltoets niet gereserveerd, dan wordt het Taakoverzicht weergegeven wanneer u op deze toetsencombinatie drukt.
PRINT-SCRN	De sneltoets PRINT-SCRN voor de toepassing wilt reserveren. Is deze sneltoets niet gereserveerd, dan wordt de inhoud van het scherm naar het Klembord gekopieerd wanneer u op deze toets drukt.

**Gebruik
deze optie**

Als u

ALT+PRINT-
SCRN

De sneltoets ALT+PRINT-SCRN voor de toepassing wilt reserveren. Is deze sneltoets niet gereserveerd, dan wordt de inhoud van het actieve venster naar het Klembord gekopieerd wanneer u op deze toetsencombinatie drukt.

ALT+
SPATIEBALK

De sneltoets ALT+SPATIEBALK voor de toepassing wilt reserveren. Is deze sneltoets niet gereserveerd, dan wordt het Systeemmenu van de toepassing weergegeven wanneer u op deze toetsencombinatie drukt.

ALT+ENTER

De sneltoets ALT+ENTER voor de toepassing wilt reserveren. Is deze sneltoets niet gereserveerd, dan wordt wanneer u op deze toetsencombinatie drukt gewisseld tussen de vensterweergave van een toepassing (indien dit mogelijk is) en de schermvullende weergave van de toepassing.

Sneltoets voor toepassing

Als u Windows in de 386 "enhanced"-modus gebruikt, beschikt u over een extra functie, de zogenaamde *sneltoets voor toepassing*. Wanneer u een toepassing op de achtergrond gebruikt en op de sneltoets voor de toepassing drukt, wordt deze toepassing onmiddellijk de actieve toepassing.

De toetsencombinatie werkt alleen als een sneltoets wanneer die toepassing is geladen. Geen enkele toepassing (inclusief Windows, Windows-toepassingen en de toepassing die de sneltoets gebruikt) kan deze toetsencombinatie voor een ander doel gebruiken. U moet voorkomen dat dezelfde sneltoets aan meerdere toepassingen wordt toegewezen.

Een sneltoets opgeven met Programmabeheer:

1. Schakel over naar Programmabeheer. Selecteer het pictogram van de toepassing waaraan u een sneltoets wilt toekennen.
2. Kies **Gegevens** in het menu **Bestand**.

Selecteer het vak "Sneltoets" en druk op de toetsencombinatie die u voor deze toepassing wilt gebruiken.

Geldige toetsencombinaties zijn CTRL+ALT+teken, CTRL+SHIFT+teken, CTRL+SHIFT+ALT+teken en CTRL+ALT+SHIFT+teken. Het teken mag een letter, cijfer of speciaal teken zijn. Als u in het vak "Sneltoets" een teken typt, voegt Programmabeheer voor dit teken automatisch CTRL+ALT toe. Als u een andere CTRL-toetsencombinatie wilt gebruiken, moet u de combinatie geheel typen.

3. Kies OK. Als u op een ongeldige toetsencombinatie drukt, wordt een bericht weergegeven en wordt de toetsdefinitie opnieuw op de vorige waarde ingesteld.

Zo maakt u met Programmabeheer een opgegeven sneltoets ongedaan:

1. Schakel over naar Programmabeheer en selecteer het pictogram van de toepassing. Kies **Gegevens** in het menu Bestand.
2. Selecteer het vak "Sneltoets" en druk op BACKSPACE. De sneltoets is nu ingesteld op "Geen".
3. Kies OK.

Een sneltoets opgeven met de PIF Editor:

1. Kies **Openen** in het menu Bestand. Selecteer het PIF-bestand voor de toepassing die u van een sneltoets wilt voorzien en kies OK.
2. Kies de knop Geavanceerde opties. Het dialoogvenster Geavanceerde opties wordt weergegeven.

Selecteer het vak "Sneltoets voor toepassing". Druk op de gewenste toetsencombinatie.

U moet in de toetsencombinatie die u opgeeft de toets ALT of CTRL opnemen. U kunt geen toetsencombinatie opgeven waarin de toets ESC, ENTER, TAB, SPATIEBALK, PRINT-SCRN of BACKSPACE wordt gebruikt. Alle toetsen waarop u drukt, worden als sneltoetsen opgevat, met uitzondering van de toetsen waarmee u naar een ander gedeelte van het dialoogvenster gaat (zoals TAB) of toetsen voor besturing van Windows die nog niet voor de toepassing zijn gereserveerd.

3. Kies OK. Als u op een ongeldige toetsencombinatie drukt, wordt een bericht weergegeven en wordt de toetsdefinitie opnieuw op de vorige waarde ingesteld.

In tegenstelling tot de met Programmabeheer gedefinieerde sneltoetsen, kan een toepassing niet worden gestart met sneltoetsen die in de PIF Editor zijn gedefinieerd.

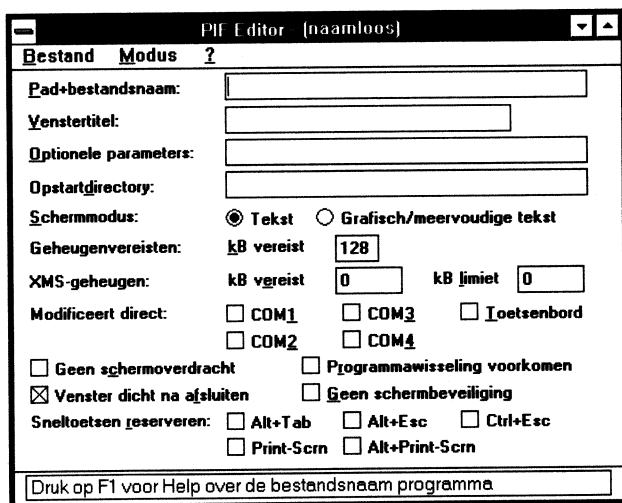
Met de PIF Editor kunt u als volgt een opgegeven sneltoets ongedaan maken:

1. Selecteer het PIF-bestand voor de toepassing waarvan u de sneltoets wilt verwijderen. Kies de knop Geavanceerde opties.
2. Selecteer het vak "Sneltoets voor toepassing". Druk op SHIFT+BACKSPACE om de sneltoets in te stellen op "Geen". U kunt ook op BACKSPACE drukken terwijl u een toetsencombinatie ingedrukt houdt om de instelling van de sneltoets opnieuw op de vorige waarde in te stellen.

PIF-opties voor de standaardmodus

Als u Windows in de standaardmodus gebruikt, geeft de PIF Editor de standaardopties weer (wanneer u Windows in de 386 "enhanced"-modus gebruikt, kunt u de standaardopties weergeven door de opdracht Standaard in het menu Modus te kiezen).

De standaardopties worden als volgt afgebeeld.

Pad en bestandsnaam

Zie beschrijving onder 'Basis-PIF Opties voor de 386 "enhanced" modus, eerder in dit hoofdstuk.

Venstertitel

Zie beschrijving onder 'Basis-PIF Opties voor de 386 "enhanced" modus, eerder in dit hoofdstuk.

Optionele parameters

Zie beschrijving onder 'Basis-PIF Opties voor de 386 "enhanced" modus, eerder in dit hoofdstuk.

Opstartdirectory

Zie beschrijving onder 'Basis-PIF Opties voor de 386 "enhanced" modus, eerder in dit hoofdstuk.

Schermmodus

Met de optie "Schermmodus" geeft u aan hoeveel geheugen nodig is voor het opslaan en het herstellen van de scherminhoud van uw toepassing en voor het kopiëren van de scherminhoud naar het Klembord.

De hoeveelheid geheugen die Windows voor de scherminhoud van de toepassing reserveert, maakt deel uit van de totale hoeveelheid geheugen die aan de toepassing is toegewezen. Dus hoe meer geheugen is vereist voor het weergeven van de scherminhoud, hoe minder geheugen beschikbaar is voor de toepassing zelf.

Gebruik deze optie

Als u wilt

Tekst

Aangeven dat de toepassing alleen in de tekstmodus moet worden gebruikt. De tekstmodus vereist minder geheugen. U kunt deze optie selecteren als u zoveel mogelijk geheugen voor de toepassing wilt reserveren.

Grafisch
/meervoudige
tekst

Aangeven dat de toepassing alleen in de grafische modus moet worden gebruikt of dat de toepassing meer geheugen voor de weergave moet gebruiken dan voor één tekstschermbaan is vereist. De grafisch/meervoudige tekstmodus vereist meer geheugen dan de tekstmodus. Als u deze optie selecteert, is er altijd voldoende schermgeheugen beschikbaar wanneer u tussen de modi heen en weer schakelt.

Meervoudige tekst verwijst naar toepassingen in tekstmodus die meer dan één schermpagina gebruiken voor het weergeven van tekst en daarom meer schermgeheugen vereisen dan de gemiddelde toepassing die in de tekstmodus werkt. Sommige BASIC-programma's gebruiken deze modus.

Als u niet zeker weet welke schermmodus u moet gebruiken, kiest u de optie "Grafisch/meervoudige tekst". Als u de toepassing in de grafische modus moet gebruiken maar het keuzerondje "Tekst" hebt geselecteerd, kunt u niet naar een andere toepassing overschakelen. U moet de toepassing afsluiten om naar Windows te kunnen terugkeren.

Geheugenvereisten

Zie beschrijving onder 'Basis-PIF Opties voor de386 "enhanced" modus, eerder in dit hoofdstuk.

XMS-geheugen

Zie beschrijving onder 'Basis-PIF Opties voor de386 "enhanced" modus, eerder in dit hoofdstuk.

Modificeert direct

Gebruik de opties bij "Modificeert direct" om aan te geven dat de toepassing bepaalde bronnen zodanig gebruikt dat andere toepassingen niet meer van de bronnen gebruik kunnen maken.

Gebruik deze optie

COM1,
COM2,
COM3,
COM4

Toetsenbord

Als u wilt

Opgeven welke communicatiepoorten de toepassing gebruikt. Op deze wijze kunt u voorkomen dat twee toepassingen gelijktijdig van dezelfde communicatiepoort gebruik willen maken. (Dit kan resulteren in verkeerde gegevens of verlies van gegevens).

Aangeven dat het toetsenbord voor de toepassing wordt gebruikt in plaats van voor Windows of andere toepassingen. Windows kan dan niet op sneltoetsen reageren zolang u met de toepassing werkt. Tevens kunt u niet naar een andere toepassing overschakelen of de scherm inhoud naar het Klembord kopiëren.

Door dit aankruisvakje in te schakelen, kunt u meer geheugen aan de toepassing toewijzen, omdat Windows de huidige status van de toepassing of de weergave-instellingen niet meer hoeft op te slaan.

Het inschakelen van het aankruisvakje "Modificeert direct (toetsenbord)" komt overeen met het inschakelen van het aankruisvakje "Programmawisseling voorkomen". U moet de toepassing afsluiten om naar Windows of andere toepassingen te kunnen terugkeren. Bij twijfel moet u deze opties niet selecteren.

Geen schermoverdracht

U kunt geheugen behouden door het aankruisvakje "Geen schermoverdracht" in te schakelen. Als u deze optie inschakelt, kunt u geen informatie vanuit het toepassingsvenster naar het Klembord kopiëren met de toetsencombinatie ALT+PRINT-SCRN of met PRINT-SCRN. Bij twijfel moet u deze optie niet selecteren bij de optie "Sneltoetsen reserveren".

Programmawisseling voorkomen

Venster dicht na afsluiten

Schakel dit aankruisvakje uit als u wilt dat het venster op het scherm zichtbaar blijft nadat u de toepassing hebt afgesloten. Dit is vooral nuttig wanneer u een opdracht uitvoert of een toepassing gebruikt die uitvoer op het scherm weergeeft. Als het venster te snel wordt gesloten, kunt u de uitvoer niet zien.

Geen schermbeveiliging

Als u schakelt tussen toepassingen die u in de standaardmodus gebruikt, slaat Windows de op het scherm weergegeven informatie in het geheugen op.

Als u het aankruisvakje "Geen schermbeveiliging" inschakelt, wordt geen geheugen meer in beslag genomen door deze scherminformatie en kan dit geheugen door de toepassing worden gebruikt .

Gebruik deze optie alleen wanneer de toepassing in staat is zelf scherminformatie vast te houden en een opdracht voor het opnieuw weergeven van deze informatie bezit. Raadpleeg de documentatie bij de toepassing om te achterhalen of uw toepassing over deze mogelijkheid beschikt.

Sneltoetsen reserveren

Gebruik de opties bij "Sneltoetsen reserveren" om op te geven welke toetsencombinaties u met uw toepassing in plaats van met Windows wilt gebruiken.

Gebruik deze optie

Als u

ALT+TAB	De sneltoets ALT+TAB voor de toepassing wilt reserveren. Is deze sneltoets niet gereserveerd, dan wordt overgeschakeld naar de verschillende geopende toepassingen wanneer u op deze toetsencombinatie drukt.
ALT+ESC	De sneltoets ALT+ESC voor de toepassing wilt reserveren. Is deze sneltoets niet gereserveerd, dan worden met deze toetsencombinatie de toepassingen doorlopen in de volgorde waarin deze zijn gestart.
CTRL+ESC	De sneltoets CTRL+ESC voor de toepassing wilt reserveren. Is deze sneltoets niet gereserveerd, dan wordt het Taakoverzicht weergegeven wanneer u op deze toetsencombinatie drukt.
PRINT-SCRN	De sneltoets PRINT-SCRN voor de toepassing wilt reserveren. Is deze sneltoets niet gereserveerd, dan kopieert Windows de inhoud van het scherm naar het Klembord wanneer u op deze toets drukt.
ALT+ PRINT-SCRN	De sneltoets ALT+PRINT-SCRN voor de toepassing wilt reserveren. Is deze sneltoets niet gereserveerd, dan wordt de inhoud van het actieve venster naar het Klembord gekopieerd wanneer u op deze toetsencombinatie drukt.

Sectie 2

Windows-accessoires

9	Write	231
10	Paintbrush	261
11	Terminal	297
12	Extra Bureau-accessoires.....	327

Hoofdstuk 9

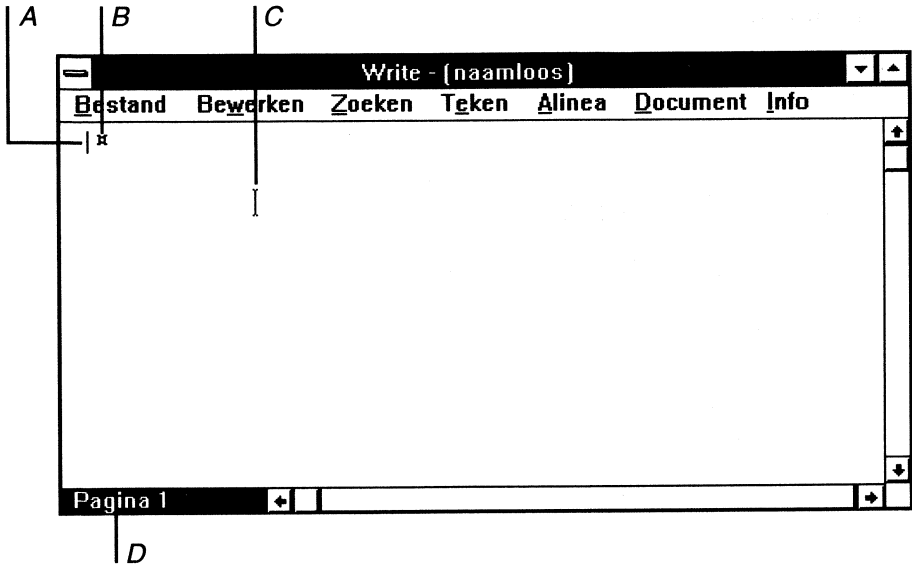
Write

Een document maken

Microsoft Windows Write is een tekstverwerkingstoepassing waarmee u documenten kunt maken en afdrukken. Hoe u tekst in het venster Write kunt typen, bewerken en opmaken, tekst in een bestand kunt opslaan en documenten op een printer kunt afdrukken wordt in de volgende secties besproken.

Write starten vanuit Programmabeheer:

1. Schakel over naar de groep Bureau-accessoires.
2. Dubbelklik op het pictogram Write. Of kies het pictogram met de pijltoetsen en druk op ENTER. Het venster Write wordt weergegeven, u kunt direct beginnen te typen.

- A *Invoegpositie*
- B *Einde-markering*
- C *Muisaanwijzer*
- D *Paginastatusgebied*

Het venster Write bevat de volgende onderdelen:

- De *invoegpositie* markeert de plaats waar tekst verschijnt wanneer u begint te typen. De invoegpositie staat aanvankelijk in de linkerbovenhoek van het scherm.
- De *einde-markering* geeft het einde van het document aan.
- In het *paginastatusgebied* is zichtbaar welke pagina op dat moment op het scherm is weergegeven. De paginastatus is "Pagina 1" totdat u een document in pagina's verdeelt.
- De *muisaanwijzer* markeert de positie van de muis in het venster. Dit is tevens de positie waar de invoegpositie komt te staan als u op de muisknop klikt.

Tekst typen

In het venster Write kunt u uw tekst direct beginnen te typen. Wanneer u het einde van de regel bereikt, *loopt* de invoegpositie automatisch *terug* naar het begin van de volgende regel. Druk op ENTER als u een nieuwe alinea wilt beginnen; een lege regel kunt u tussenvoegen door tweemaal op ENTER te drukken. Indien u een typefout maakt, gaat u met BACKSPACE terug en herstelt u de fout.

Een document bewerken

Tekst bewerken in Write vindt op vrijwel dezelfde manier plaats als in de meeste andere Windows-toepassingen (meer informatie vindt u in hoofdstuk 2, "Toepassingen"). Write biedt enkele speciale bijkomende bewerkingstechnieken die in de volgende secties aan de orde komen.

Verplaatsen in een document

Met de schuifbalken verplaatst u zich in een Write-document. Wijs een plaats in het document aan en klik op de muisknop als u de invoegpositie wilt verplaatsen.

Write kent een aantal speciale toetsen waarmee u de invoegpositie snel in een document kunt verplaatsen naast de gewone pijltoetsen, de SPATIEBALK en ENTER die in hoofdstuk 2 beschreven worden. De toets 5 in de volgende tabel is de 5 op het numerieke toetsenblok.

U kunt de invoegpositie continu verplaatsen door een van deze toetsencombinaties ingedrukt te houden.

Zie "Toetsen in Write" in bijlage C voor een lijst van alle verkorte toetsencombinaties die het verplaatsen in een document vergemakkelijken.

Als u een document in pagina's hebt ingedeeld, kunt u als volgt naar een bepaalde pagina gaan.

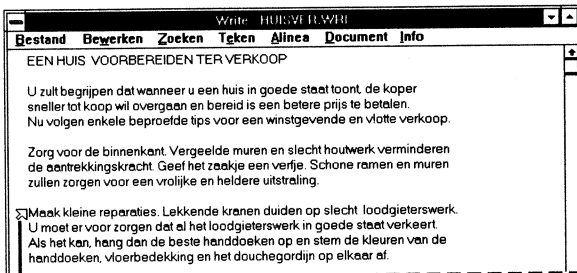
De invoegpositie naar een bepaalde pagina verplaatsen:

1. Kies Ga naar in het menu Zoeken of druk op F4. Het dialoogvenster Ga naar wordt weergegeven.
2. Typ in het vak "Paginanummer" het nummer van de pagina waarnaar u de invoegpositie wilt verplaatsen. Kies OK. Het dialoogvenster verdwijnt en de invoegpositie wordt verplaatst naar het begin van de gekozen pagina.

Tekst selecteren

Voor veel bewerkingsopdrachten moet u eerst de te bewerken tekst *selecteren*. De gemakkelijkste manier om tekst te selecteren is de muisknop ingedrukt te houden terwijl u de aanwijzer over de tekst verplaatst.

Write kent eveneens een selectietechniek waarbij u het *selectiegebied* gebruikt en de muis. Het selectiegebied is de linkerrand van het venster Write

A

A De muisaanwijzer in het selectiegebied

In het selectiegebied verandert de muisaanwijzer in een pijl die enigszins naar rechts wijst.

Selectie

Handeling

Regel

Verplaats naar het selectiegebied en wijs een regel aan. Klik éénmaal of sleep de aanwijzer om meerdere regels te selecteren.

Alinea

Verplaats naar het selectiegebied en wijs een willekeurige regel in de alinea aan en dubbelklik. Als u de selectie met een volgende alinea wilt uitbreiden, houdt u de muisknop na de tweede klik ingedrukt en sleept u de aanwijzer.

Tussen twee punten

Verplaats naar het selectiegebied en selecteer een regel of een alinea. Verplaats in het selectiegebied naar een andere regel of alinea, houd SHIFT ingedrukt en klik. Alle regels of alinea's tussen de twee punten worden geselecteerd.

Het gehele document

Verplaats naar het selectiegebied, houd CTRL ingedrukt en klik.

Een selectie annuleren:

Plaats de muisaanwijzer terug in het tekstgebied en klik.

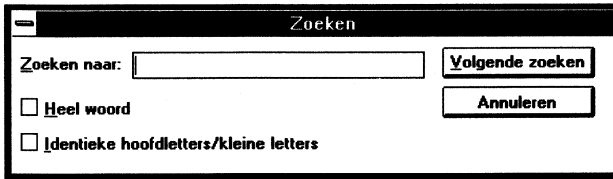
Tekst zoeken en wijzigen

Met de opdracht Zoeken in het menu Zoeken kunt u in een Write-document zoeken naar een afzonderlijk teken of woord of naar een groep tekens of woorden van maximaal 255 tekens lang.

Wanneer u de opdracht Zoeken kiest, begint de zoekactie op de invoegpositie of aan het einde van een geselecteerde tekst. Aan het einde van het document wordt de zoekactie automatisch vervolgd van het begin van het document tot het oorspronkelijke beginpunt.

Tekst zoeken:

1. Plaats de invoegpositie op de plaats waar u het zoeken wilt beginnen en kies Zoeken in het menu Zoeken. Het dialoogvenster Zoeken wordt weergegeven.

2. Typ in het vak "Zoeken naar" de tekst die u wilt zoeken. Schakel het aankruisvakje "Heel woord" in als de tekst waarnaar u zoekt een heel woord moet zijn. Anders wordt bijvoorbeeld ook de tekst "hoofd" in "hoofdzakelijk" gevonden.
3. Als de hoofd- en kleine letters exact moeten overeenkomen met de zoektekst dan schakelt u het aankruisvakje "Identieke hoofdletters/kleine letters" in.
4. Kies de knop Volgende zoeken als u de zoekactie wilt beginnen.

In de tekst wordt nu gezocht naar de opgegeven zoektekst. Write stopt zodra deze tekst voor de eerste maal wordt aangetroffen. Als u de tekst wilt bewerken, wijst u de tekst aan en klikt u om van het dialoogvenster naar de tekst gaan. Of druk op ALT+F6. Indien de zoektekst niet in het document voorkomt, wordt een bericht afgebeeld dat de tekst niet in het document voorkomt. Kies OK.

5. Kies opnieuw de knop Volgende zoeken als u in het document verder wilt zoeken naar de zoektekst. Wanneer de zoektekst niet meer in het document wordt aangetroffen, wordt in een dialoogvenstergemeld dat de zoekactie is geëindigd. Kies OK.
6. Kies Annuleren als u het dialoogvenster Zoeken wilt sluiten.

Om een tekst met spaties, tabs, alineamarkeringen en pagina-einden te zoeken, typt u de volgende tekens (^ = inlasteken) in het vak "Zoeken naar":

Teken

Betekenis

?	Elk teken in een bestand (? wordt een <i>jokerteken</i> genoemd). Indien de zoektekst bijvoorbeeld <i>hea?</i> is, zoekt Write naar elk woord met de letters <i>hea</i> , bijvoorbeeld <i>theater</i> .
^w	Een spatie in het document, bijvoorbeeld tussen woorden.

<u>Teken</u>	<u>Betekenis</u>
^t	Een tab-teken.
^p	Een alineamarkering.
^d	Een handmatig pagina-einde.

Tekst wijzigen

Met de opdracht Vervangen in het menu Zoeken kunt u een tekst zoeken en deze door een andere tekst vervangen. U kunt de zoektekst in het gehele document automatisch vervangen of u kunt op het moment dat de tekst is gevonden, beslissen of u de tekst wilt vervangen.

Wanneer u de opdracht Vervangen kiest, wordt het document vanaf de invoegpositie in voorwaartse richting doorzocht. Aan het einde van het document wordt de zoekactie vervolgd vanaf het begin van het document tot aan de invoegpositie. Indien u een sectie van het document selecteert voordat u de opdracht Vervangen kiest, wordt de tekst alleen binnen de selectie gezocht en vervangen.

Een tekst zoeken en wijzigen:

1. Plaats de invoegpositie op de plaats waar u het zoeken wilt beginnen. Indien u de wijzigingen slechts in een gedeelte van het document wilt aanbrengen, selecteert u eerst het desbetreffende gedeelte.
2. Kies Vervangen in het menu Zoeken. Het dialoogvenster Vervangen wordt weergegeven.

3. Typ in het vak "Zoeken naar" de tekst die u wilt zoeken en in het vak "Vervangen door" de tekst waarmee u de zoektekst wilt vervangen. Schakel het aankruisvakje "Heel woord" in als u alleen hele woorden wilt zoeken. Schakel het aankruisvakje "Identieke hoofdletters/kleine letters" in als u wilt dat hoofd- en kleine letters exact overeenkomen,

4. Kies een van de volgende knoppen om de zoekactie te beginnen: Volgende zoeken, Vervangen of Alles vervangen. Indien u een gedeelte van het document hebt geselecteerd, kiest u de knop Selectie vervangen. Meer informatie over deze opties vindt u in de volgende tabel.

Aan het einde van de zoekactie verschijnt een bericht dat de zoekactie klaar is. Indien de zoektekst niet in het document voorkomt, wordt gemeld dat de tekst niet is gevonden.

5. Kies de knop Sluiten als u het dialoogvenster Vervangen wilt sluiten.

U kunt de volgende opties gebruiken bij de opdracht Vervangen.

<u>Optie</u>	<u>Beschrijving</u>
Volgende zoeken	Zoekt in het document naar de eerstvolgende keer dat de zoektekst voorkomt.
Vervangen	Vervangt de geselecteerde tekst.
Alles vervangen	Vervangt de opgegeven zoektekst automatisch in.
Selectie vervangen	Vervangt de zoektekst automatisch in het geselecteerde gedeelte van het document.

De opdracht Volgende zoeken

U kunt met de opdracht Volgende zoeken in het menu Zoeken de laatste zoekopdracht herhalen nadat een zoektekst eenmaal is gevonden.

Volgende zoeken:

1. Gebruik het dialoogvenster Zoeken of Vervangen om in het document naar de zoektekst te zoeken. Sluit het dialoogvenster Zoeken of Vervangen met de knop Sluiten.
2. Zoek nu opnieuw naar de opgegeven zoektekst door in het menu Zoeken de opdracht Volgende zoeken te kiezen. Of kies de opdracht Volgende zoeken snel door op F3 te drukken.

Tijdelijke afbreekstreepjes invoegen

Aan het einde van een lijn, waar een woord naar de volgende regel terugloopt, kunt u witruimten voorkomen door lange woorden met een tijdelijk afbrekingsteken op de juiste plaatsen te splitsen. Write gebruikt dan dit afbrekingsteken om deze woorden op het einde van de regel te splitsen. Tijdelijke afbrekingstekens zijn alleen zichtbaar aan het einde van een regel.

Zo plaatst u tijdelijke afbrekingstekens in een woord:

Druk op CTRL+SHIFT+AFBREKINGSTEKEN (-) op elke plaats waar u wilt dat het woord eventueel wordt afgebroken. Indien u aan het einde van een tekstregel een gewoon afbrekingsteken typt, wordt deze regel altijd op deze plaats afgebroken.

Figuren in Write invoegen

Er zijn drie methoden waarop u een afbeelding in een bestand kunt invoegen. U kunt een afbeelding naar een Write-document kopiëren, een afbeelding insluiten of een afbeelding koppelen. Het koppelen en insluiten van informatie is alleen mogelijk indien de toepassing die u gebruikt het koppelen en insluiten van objecten ondersteunt. Controleer in de documentatie bij de toepassing of dit het geval is.

Wanneer u een afbeelding of een grafiek in Write plakt, wordt deze altijd tegen de linkermarge geplaatst. U kunt de afbeelding vervolgens selecteren en in horizontale richting verplaatsen of de omvang van de afbeelding wijzigen, en tevens knippen, kopiëren of plakken.

In Write worden afbeelding weergegeven in een schermresolutie die is aangepast aan de geselecteerde printer. Vanwege de verschillen tussen scherm- en printerresoluties kunnen afbeelding op het scherm enigszins zijn vervormd, doch zullen correct afdrucken.

Zie hoofdstuk 13, "Windows-toepassingen integreren", voor meer informatie over koppelen en insluiten.

Een document in een Write-bestand kopiëren:

Kies het bestand en kopieer het op het Klembord. Kies Plakken-Speciaal in het menu Bewerken om de afbeelding in uw document te kopiëren.

Een afbeelding in een Write-bestand insluiten of koppelen:

1. Open het Write-document waarin u een afbeelding wilt insluiten of koppelen en verplaats de invoegpositie naar de lokatie waar u de afbeelding wenst.

2. Schakel over naar Paintbrush.

Open het document met de afbeelding die u wilt insluiten of koppelen, of maak een nieuwe afbeelding. Indien u veranderingen aanbrengt in de bestaande afbeelding, of een nieuwe tekening maakt, dient u Opslaan te kiezen in het Bestand-menu.

3. Selecteer de afbeelding met het oppaksymbool of het schaarsymbool. Kies Kopiëren in het menu Bewerken.

4. Schakel over naar Write. Kies Plakken of plakken koppelen in het menu Bewerken.

5. Indien u de afbeelding ingesloten hebt, wordt deze nu in het Write-document geplaatst.

Afbeeldingen in Write bewerken

Een ingesloten of gekoppelde afbeelding bewerken:

U bewerkt een gekoppelde afbeelding op dezelfde manier als een ingesloten afbeelding. Onthoud echter dat alle wijzigingen die u in een gekoppeld figuur maakt, worden weergegeven in alle figuren die door middel van koppelingen aan elkaar zijn verbonden.

1. Dubbelklik ergens in de gekoppelde afbeelding. Paintbrush wordt geopend en de afbeelding wordt weergegeven. Bewerk de afbeelding.
2. Kies de opdracht Bijwerken voor een ingesloten afbeelding, of Opslaan voor een gekoppelde afbeelding in het menu Bestand. De wijzigingen worden automatisch in het Write-bestand doorgevoerd.
3. Kies in het menu Bestand de opdracht Afsluiten en terug naar <naam van document>. Paintbrush wordt afgesloten. Indien u vergeet bij te werken verschijnt een dialoogvenster waarin u wordt gevraagd of u de wijzigingen wilt doorvoeren. Kies de Ja-knop om bij te werken.

1. Selecteer de gekoppelde afbeelding die u wilt bewerken. Kies Paintbrush-afbeelding in het menu Bewerken. Paintbrush wordt geopend en de afbeelding wordt op het scherm weergegeven. Bewerk de figuur.
2. Kies Bijwerken voor een ingesloten afbeelding, of Opslaan voor een gekoppelde afbeelding. De afbeelding wordt bijgewerkt in het menu Bestand.

3. Kies in het menu Bestand de opdracht Afsluiten en terug naar <naam van document>. Indien u vergeet bij te werken verschijnt een dialoogvenster waarin u wordt gevraagd of u de wijzigingen wilt doorvoeren. Kies de Ja-knop om bij te werken.

Zie hoofdstuk 13, "Windows-toepassingen integreren", voor meer informatie over koppelen en insluiten.

Een figuur verplaatsen

Een afbeelding verplaatsen:

1. Klik op de afbeelding om deze te selecteren. Of verplaats de invoegpositie met de pijltoetsen naar de afbeelding.
2. Kies de opdracht Afbeelding verplaatsen in het menu Bewerken. In het midden van de afbeelding wordt nu een vierkante cursor weergegeven en de afbeelding wordt afgebeeld in een gestippeld kader.
3. Verplaats het kader door de cursor (zonder op de knoppen te drukken) naar links of naar rechts te verplaatsen. Of verplaats het kader met de toetsen PIJL-RECHTS of PIJL-LINKS. Druk op ESC als u de verplaatsing ongedaan wilt maken.
4. Klik op de muisknop wanneer het kader zich op de gewenste positie bevindt of druk op ENTER. Indien u achteraf niet tevreden bent over de plaats van de afbeelding kunt u met de opdracht Ongedaan maken in het menu Bewerken de afbeelding weer terugzetten op de oorspronkelijke positie.

Tip U kunt de afbeelding eveneens verplaatsen met de opmaakopdrachten (Links, Gecentreerd / Rechts) in het menu Alinea.

Het formaat van een figuur wijzigen:

1. Klik op de afbeelding om deze te selecteren. Of verplaats de invoegpositie met de pijltoetsen naar de afbeelding.
2. Kies Formaat afbeelding wijzigen in het menu Bewerken. In het midden van de afbeelding wordt een vierkante cursor weergegeven en de afbeelding wordt afgebeeld in een gestippeld kader.
3. Verplaats de cursor zonder op de muisknoppen te drukken totdat deze zich halverwege de linker-, rechter- of onderzijde van het kader bevindt. Of verplaats de cursor met PIJL-LINKS, PIJL-RECHTS of PIJL-OMLAAG. Als u gelijktijdig de lengte en de breedte van een figuur wilt wijzigen, verplaatst u de cursor naar de linker- of rechterbenedenhoek van het gestippelde kader.

4. Verplaats de cursor in de richting waarin u de afbeelding wilt vergroten of verkleinen. Of druk op de desbetreffende pijltoets om de cursor te verplaatsen.

Indien u niet tevreden bent over het formaat van de afbeelding drukt u op ESC om het oorspronkelijke formaat van de afbeelding te herstellen.

5. Wanneer de figuur het gewenste formaat heeft, klikt u op de muisknop. Of druk op ENTER.

Indien u achteraf niet tevreden bent over het formaat van de afbeelding, kiest u in het menu Bewerken de opdracht Ongedaan maken. De afbeelding krijgt het oorspronkelijke formaat terug.

Tip In de linkerbenedenhoek van het venster Write wordt informatie over de positie weergegeven in de vorm van x- en y-waarden. Om distorsie te voorkomen, gebruik alleen hele getallen voor de x- en y-waarden.

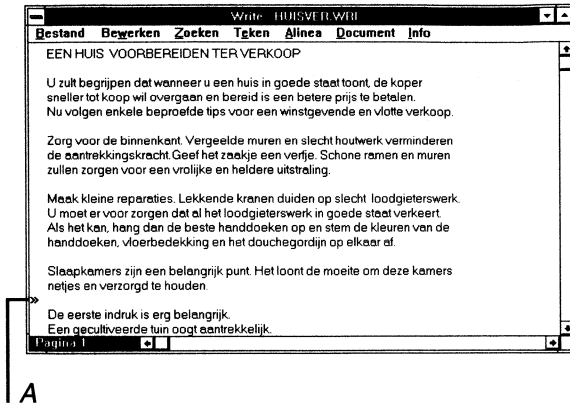
Een document in pagina's indelen

Wanneer een pagina in Write automatisch wordt afgebroken, wordt voorkomen dat een enkele regel van een alinea bovenaan of onderaan een pagina wordt afgedrukt. Als u een document in pagina's indeelt voordat het wordt afgedrukt, kunt u zien waar de automatische pagina-einden worden geplaatst en kunt u beslissen of u *handmatige pagina-einden* wilt instellen, waarbij u zelf bepaalt waar een nieuwe pagina moet beginnen.

Een document automatisch in pagina's indelen:

1. Kies Herpagineren in het menu Bestand. Het dialoogvenster Herpagineren wordt weergegeven.
2. Indien u elk pagina-einde wilt bevestigen wanneer het wordt ingevoegd, schakelt u het aankruisvakje "Pagina-einden bevestigen" in. Zie "Pagina-einden bevestigen" verderop in dit hoofdstuk voor meer informatie.
3. Kies OK. Wanneer het document in pagina's wordt ingedeeld, wordt in het paginastatusgebied in de linkerbenedenhoek van het venster het paginanummer afgebeeld.

De automatisch ingevoegde pagina-einden worden weergegeven als pijlen, zoals in het volgende voorbeeld te zien is. De >> markeren de eerste regel op elke nieuwe pagina.

A Deze pijlen markeren de eerste regel op elke nieuwe pagina.

Handmatig een pagina-einde invoegen:

Plaats de invoegpositie op de plaats waar u een pagina-einde wilt invoegen en druk op CTRL+ENTER. In het document ziet u op de plaats waar u het pagina-einde hebt ingevoegd een stippellijn zoals in het volgende voorbeeld. Handmatige pagina-einden kunt u selecteren, verwijderen of kopiëren.

De eerste indruk is erg belangrijk. Een gecultiveerde tuin oogt aantrekkelijk.

Pagina-einden bevestigen

Indien u in het dialoogvenster Herpagineren het aankruisvakje "Pagina-einden bevestigen" hebt ingeschakeld, wordt een dialoogvenster afgebeeld telkens wanneer Write bij een pagina-einde stopt. Met dit dialoogvenster kunt u het gekozen pagina-einde bevestigen of wijzigen.

U kunt de positie van het voorgestelde automatisch pagina-einde wijzigen. U kunt het echter niet omlaag verplaatsen. U kunt de knop Omlaag in het dialoogvenster alleen gebruiken indien u het pagina-einde eerder omhoog hebt verplaatst.

Documenten opmaken

Door een Write-document op te maken, kunt u het uiterlijk van het document aan uw wensen aanpassen. U kunt bepalen hoe tekens er in het document uitzien, u kunt de afstand en uitlijning van de regels per alinea vastleggen en de pagina-indeling van het gehele document bepalen.

Tekenopmaak

Met de opdrachten in het menu Teken kunt u de opmaak van de tekens in het document bepalen.

Met een van de opdrachten in het menu Teken beïnvloedt u de tekst die u hebt geselecteerd of de tekst die u gaat typen. Een nieuwe alinea krijgt dezelfde opmaak als de vorige alinea.

Bestaande tekst vet, cursief of onderstreept opmaken:

Selecteer de tekst die u wilt opmaken. Kies in het menu Teken de opmaak die u wilt gebruiken. De geselecteerde tekst neemt de gekozen opmaak aan.

Tekst vet, cursief of onderstreept typen:

Kies in het menu Teken de opmaak die u wilt gebruiken. Typ de tekst. De tekst die u typt, krijgt de gekozen opmaak.

Tekenopmaak ongedaan maken of alle opmaak verwijderen:

Selecteer de tekst waarvan u de tekenopmaak wilt verwijderen. Kies in het menu Teken de te verwijderen opmaak (behalve tekenopmaak Standaard). Het vinkje voor de opmaak in het menu wordt verwijderd. Indien u alle opmaak in een geselecteerd deel wilt verwijderen, kies de opdracht Standaard in het menu Teken.

Een heel document opmaken met een tekenopmaak:

1. Selecteer het gehele document.
2. Kies in het menu Teken de opdracht Lettertypen. Het dialoogvenster Lettertypen wordt weergegeven.

3. Kies in het vak "Lettertype-opmaak" de gewenste opmaak of typ de naam van de opmaak. Indien aan de geselecteerde tekst meer dan één opmaak is toegewezen, is het tekstvak leeg. Indien u "Standaard" kiest, wordt alle bestaande opmaak verwijderd.

Waarschuwing Wanneer u een opmaak in het vak "Lettertype-opmaak" kiest, wordt alle bestaande opmaak overschreven.

4. Kies OK.

Superscript en subscript

Superscript- en subscript-tekens worden enigzins boven of onder de overige tekst weergegeven. Deze tekens zijn tevens ietwat kleiner dan gewone tekst.

Superscript ziet eruit als de 9 in het volgende voorbeeld: 10⁹

Subscript ziet eruit als de 2 in het volgende voorbeeld: NH₂

Tekst superscript of subscript opmaken:

Selecteer de tekst die u wilt opmaken.

Kies de opdracht Superscript of Subscript in het menu Teken. De positie en de grootte van de geselecteerde tekst wordt gewijzigd.

Lettertypen gebruiken

Een *lettertype* is een grafisch ontwerp dat is toegepast op alle tekens, inclusief cijfers en symbolen. Indien het geselecteerde lettertype niet precies op het scherm kan worden weergegeven, wordt het vervangen door een lettertype dat het gekozen lettertype zo nauwkeurig mogelijk benadert en worden de juiste regel- en pagina-einden toegepast.

De huidige geselecteerde printer bepaalt welke lettertypen beschikbaar zijn. Indien u een document wilt afdrukken op een andere dan de geselecteerde printer, moet u de andere printer instellen in het Configuratiescherm of met de opdracht Printerinstelling in het menu Bestand. In het document kunt u dan de lettertypen van die printer toepassen. Meer informatie over lettertypen en de standaardprinter vindt u in hoofdstuk 6, "Afdrukbeheer".

Het lettertype of de lettergrootte wijzigen met de opdracht Lettertypen:

1. Kies in het menu Teken de opdracht Lettertypen. Het dialoogvenster Lettertypen wordt weergegeven.
2. Kies in het vak "Lettertype" het gewenste lettertype. Of typ de naam van het lettertype in het vak "Lettertype".

3. Geef in het vak "Lettertype-opmaak" aan of u de tekst vet, cursief, vet cursief of onderstreept wilt weergeven. Of typ de nieuwe lettertype-opmaak in het vak "Lettertype-opmaak". De selecties die u maakt in het vak "Lettertype-opmaak" overschrijven de vroeger aangebrachte opmaak.
4. Kies of typ in het vak "Punten" een lettergrootte voor het lettertype.
5. Kies OK.

Indien u een lettergrootte hebt gekozen die niet op de standaardprinter kan worden afgedrukt, wordt de grootte van de tekst op het scherm niet gewijzigd.

Wanneer u een nieuw lettertype kiest, wordt het gekozen lettertype in een voorbeeldvak weergegeven. Indien u een True-Type lettertype hebt gekozen, kan het lettertype worden afgebeeld in elke willekeurige lettergrootte en zal de tekst worden afgedrukt zoals u deze op het scherm ziet.

De lettergrootte wijzigen met het menu Teken:

Kies Kleinere Letter of Grotere Letter in het menu Teken.

Wanneer u de opdracht Grotere Letter of Kleinere Letter kiest, wordt het lettertype groter of kleiner weergegeven. De grootte wordt bepaald door Write en is niet afhankelijk van de standaardprinter. Indien de printer geen groter of kleiner formaat ondersteunt, wordt de tekst die u typt niet groter of kleiner weergegeven.

Indien u het lettertype of de lettergrootte van reeds bestaande tekst wilt wijzigen, moet u de tekst eerst selecteren voor u het nieuwe lettertype of de nieuwe lettergrootte kiest.

Alinea-opmaak

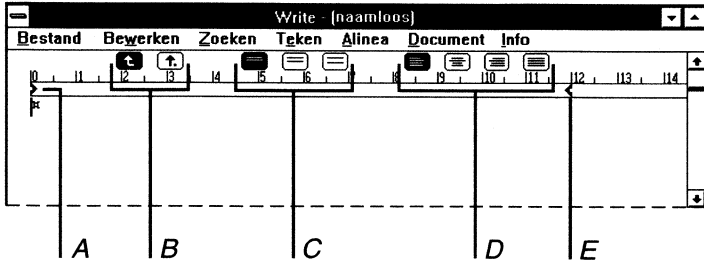
Alinea-opmaak behelst de uitlijning, regelafstand en de inspringsing van de regels in een alinea. Een nieuwe alinea krijgt automatisch de opmaak van de voorgaande alinea. Indien u bijvoorbeeld een alinea typt met dubbele regelafstand en door op ENTER te drukken een nieuwe alinea begint, wordt de tekst in de nieuwe alinea ook met dubbele regelafstand weergegeven.

U kunt de opmaak in elke alinea van een document wijzigen met de liniaal of met de opdrachten in het menu Alinea. Voordat u een opdracht in het menu Alinea kiest, moet u de invoegpositie in de alinea plaatsen die u wilt opmaken. Indien u meerdere alinea's gelijktijdig wilt opmaken, selecteert u ten minste een gedeelte van alle alinea's die u wilt opmaken.

De liniaal weergeven (muis alleen)

De liniaal weergeven:

Kies Liniaal aan in het menu Document. Bovenaan het venster Write wordt nu de liniaal weergegeven. U kunt een andere maateenheid instellen voor de liniaal door in het menu Document de opdracht Pagina-indeling te kiezen.

- A Markering voor links inspringen (met daarboven de markering voor inspringing van de eerste regel).
- B Tab-pictogrammen (waarmee u tabstops in het document instelt).
- C Pictogram voor regelafstand
- D Pictogram voor uitlijning
- E Markering voor rechts inspringen

De liniaal verbergen:

Kies Liniaal uit in het menu Document .

Alineamarkeringen toevoegen en verwijderen

Een alineamarkering markeert op onzichtbare wijze het einde van een alinea of een witregel.

Een alineamarkering invoegen:

Druk na het laatste teken in een alinea op ENTER. Indien u tussen de alinea's een witregel wilt invoegen, drukt u nogmaals op ENTER.

Hoewel de alineamarkering geen zichtbaar teken is, kunt u deze toch selecteren, verwijderen, kopiëren en verplaatsen als een gewoon teken.

Verder kunt u zowel tekst als alineamarkeringen selecteren. Wanneer u een alinea kopieert of verplaatst, dient de selectie ook de alineamarkering te omvatten om de alinea-opmaak te behouden.

Een alineamarkering verwijderen:

Plaats de invoegpositie aan het begin van de alinea achter de markering die u wilt verwijderen en druk op BACKSPACE. Indien de huidige en vorige alinea door een lege regel zijn gescheiden, drukt u tweemaal op BACKSPACE.

De alinea-uitlijning wijzigen:

Plaats de invoegpositie in de alinea waarvan u de uitlijning wilt wijzigen. Kies de gewenste uitlijnopdracht in het menu Alinea. De alinea wordt uitgelijnd volgens de gekozen opdracht.

De alinea-uitlijning wijzigen met de Liniaal:

Plaats de invoegpositie in de alinea waarvan u de uitlijning wilt wijzigen. Klik op het gewenste alinea-uitlijningspictogram boven de liniaal.

Regelafstand in een alinea wijzigen

De regelafstand wijzigen:

Plaats de invoegpositie in de alinea waarvan u de regelafstand wilt wijzigen en kies de opdracht voor de regelafstand in het menu Alinea. De gekozen regelafstand wordt in de geselecteerde alinea weergegeven.

De regelafstand wijzigen met de Liniaal:

Plaats de invoegpositie in de alinea waarvan u de regelafstand wilt wijzigen. Klik op het gewenste pictogram voor de regelafstand boven de liniaal.

Alinea-inspringingen wijzigen

U kunt een alinea in zijn geheel vanaf de linker- of rechtermarge laten inspringen of alleen de eerste regel van een alinea vanaf de linkermarge laten inspringen.

De regels in een alinea springen in ten opzichte van de huidige marge-instelling. U moet de marges eerst instellen ten opzichte van het papierformaat. Pas daarna kunt u de alinea's van het document laten inspringen. Zie "Pagina-indeling wijzigen" verderop in dit hoofdstuk.

Opmerking Het is eveneens mogelijk een figuur of andere ingesloten informatie in een Write-bestand te laten inspringen.

De alinea-inspringing wijzigen:

1. Plaats de invoegpositie in de alinea waarvan u de inspringing wilt wijzigen.
2. Kies in het menu Alinea de opdracht Inspringen. Het dialoogvenster Inspringen wordt weergegeven.
3. Typ een afstand voor de inspringposities die u wilt wijzigen en Kies OK. U kunt de afstand opgeven in centimeters of in inches, afhankelijk van de instelling van de optie "Maateenheden" in het dialoogvenster Pagina-indeling. Zie "Pagina-indeling wijzigen" verderop in dit hoofdstuk.

De alinea-inspringing wijzigen met de liniaal:

1. Plaats de invoegpositie binnen de alinea waarvan u de inspringing wilt wijzigen.
2. Sleep op de liniaal de desbetreffende markering naar een nieuwe positie. De inspringposities die u met de liniaal instelt, worden in het dialoogvenster Inspringen weergegeven.

Negatief inspringen

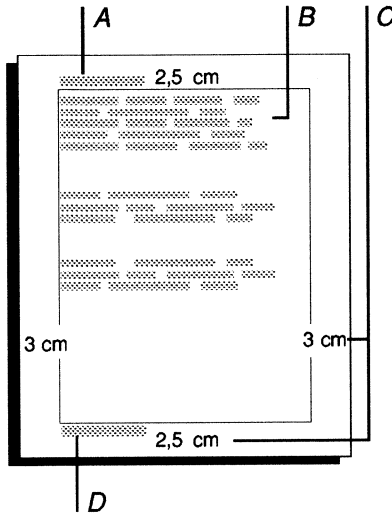
U kunt met de opdracht Inspringen ook een alinea negatief laten inspringen. In een alinea die negatief inspringt, begint de eerste regel bij de linkermarge en springt de rest van de alinea in. Dit type inspringing wordt veel gebruikt in opsommingen.

Negatief inspringen:

1. Plaats de invoegpositie in de alinea waarin u een negatieve inspringing wenst. Kies de opdracht Inspringen in het menu Alinea .
2. Typ in het vak "Links" een positief getal waarmee u de inspringpositie van de alinea bepaalt.
Typ in het vak "Eerste regel" een negatief getal waarmee u de inspringpositie van de eerste regel bepaalt. Beide afmetingen kunt u opgeven in inches of centimeters, afhankelijk van de instelling van de optie "Maateenheden" in het dialoogvenster Pagina-indeling. Zie "Pagina-indeling wijzigen" verderop in dit hoofdstuk voor meer informatie over deze instellingen.
3. Kies OK. De geselecteerde alinea wordt opnieuw opgemaakt volgens de opgegeven instructies.

Documentopmaak

De opdrachten in het menu Document beïnvloeden het document als geheel. Wanneer u een nieuw document start, wordt dit opgemaakt zoals het document in de volgende illustratie.

- A *Koptekst*
- B *Tekst*
- C *Marges*
- D *Voettekst*

Met deze opdrachten bepaalt u de volgende onderdelen van het document:

- Een *koptekst* is de tekst die bovenaan elke pagina wordt weergegeven. De standaardpositie van de koptekst is tegen de linkermarge van de pagina en 1,9 cm vanaf de bovenrand.
- Een *voettekst* is de tekst die onderaan elke pagina wordt weergegeven. De standaardpositie van een voettekst is tegen de linkermarge van de pagina en 1,9 cm van de onderrand.
- De *tekst* wordt met regelafstand 1 en uitgelijnd ten opzichte van de linkermarge zonder inspringing weergegeven.
- De *standaardmarges* voorzien bevinden zich op 2,54 cm afstand van de boven- en onderrand van het document en 3,17 cm van de linker- en rechterrands van de pagina.

Kopteksten en voetteksten gebruiken

U kunt in elk Write-document een koptekst en een voettekst plaatsen.

Een koptekst of voettekst toevoegen:

1. Kies Koptekst of Voettekst in het menu Document. Het lege venster Koptekst of Voettekst en het dialoogvenster Koptekst of Voettekst worden weergegeven.

2. Typ de koptekst of voettekst in het lege venster.

U kunt deze tekst opmaken als gewone tekst. Indien u de tekst bijvoorbeeld wilt centreren, kiest u de opdracht Centreren in het menu Alinea voordat u de tekst gaat typen.

Indien u een typefout maakt, kunt u met BACKSPACE de laatste paar tekens die u hebt getypt verbeteren. Als u in het dialoogvenster Koptekst of Voettekst op de knop Wissen drukt, wist u de hele tekst in het venster en kunt u opnieuw beginnen.

3. Klik in het dialoogvenster Koptekst of Voettekst. Of druk op ALT+F6.

4. Typ de afstand in het vak "Afstand tot bovenkant" of "Afstand tot onderkant" indien u de afstand tussen de koptekst of voettekst en de rand van de pagina wilt wijzigen.

U kunt deze afstand opgeven in inches of in centimeters, afhankelijk van de instelling van de optie "Maateenheden" in het dialoogvenster Pagina-indeling. Zie "Pagina-indeling wijzigen" verderop in dit hoofdstuk voor meer informatie over deze instellingen

5. Schakelt u het aankruisvakje "Op 1e pagina afdrukken" in Indien u de koptekst of voettekst ook op de eerste pagina van het afgedrukte document wilt afdrukken. Indien u deze optie niet kiest, wordt de koptekst of voettekst vanaf de tweede pagina afgedrukt.

6. Kies de knop Paginanummers invoegen als u paginanummers in het document wilt afdrukken.

7. Wanneer u de koptekst of voettekst naar wens hebt ingesteld, kiest u de knop Terug naar document. Of activeer het document door op ESC te drukken.

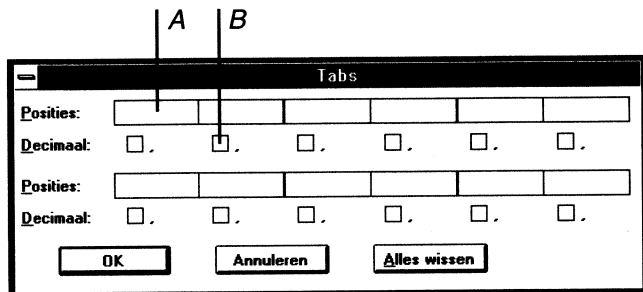
De kop- en voetteksten worden niet op het scherm weergegeven, maar u ziet ze wanneer u het document afdrukt.

Tabs instellen

In Write zijn de tabs ingesteld om de 1,27 cm. Met de opdracht Tabs in het menu Document of met de liniaal kunt u gemakkelijk zelf tabs instellen voor lijsten of tabellen. U kunt maximaal 12 tabs (links uitgelijnde tabs of decimale tabs) instellen. Met decimale tabs kunt u tabellen met getallen maken waarbij de decimale punten precies onder elkaar worden geplaatst.

Tabs instellen:

1. Kies Tabs in het menu Document. Het dialoogvenster Tabs wordt weergegeven.

A Typ hier de positie waarop u een tab wilt instellen.

B Selecteer dit vak als u een decimale tab wilt instellen.

2. Klik in het vak "Posities" of ga met TAB naar een vak "Posities". Typ een waarde.

Dit wordt de afstand van de tabstop ten opzichte van de linkermarge. U kunt deze afstand opgeven in inches of in centimeters, afhankelijk van de instelling van de optie "Maateenheden" in het dialoogvenster Pagina-indeling. Zie Pagina-indeling wijzigen" verderop in dit hoofdstuk voor meer informatie over deze instellingen.

3. Indien u een decimale tab wilt instellen, selecteert u "Decimaal" onder de opgegeven afstand.
4. Kies OK. De tabs die u in het dialoogvenster Tabs instelt, worden ook op de liniaal weergegeven.

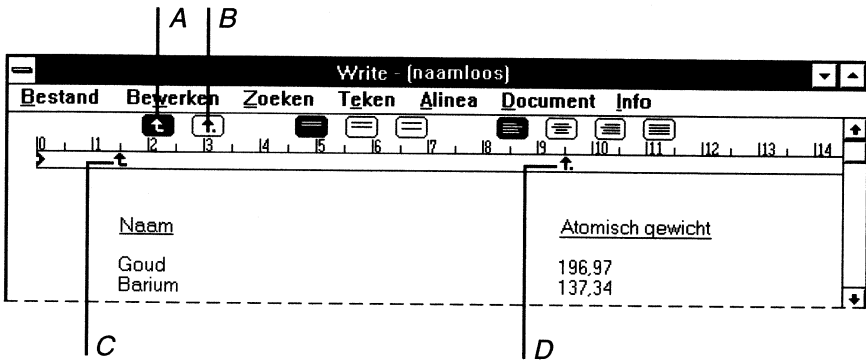
Tip Wanneer u tekst ter hoogte van een decimale tab typt, wordt de tekst links van de tabstop ingevoegd totdat u een decimaalteken invoert. De decimale komma wordt precies op de tabstop geplaatst en alle andere tekens worden rechts van het decimaalteken geplaatst. U kunt de decimale tab ook gebruiken om tekst rechts uit te lijnen zolang u niet meer dan één decimaalteken (een komma) in een tekst gebruikt.

Een tab verwijderen:

1. Kies Tabs in het menu Document. Het dialoogvenster Tabs wordt weergegeven.
2. Selecteer het vak "Posities" voor de tabpositie die u wilt verwijderen en druk op DEL of BACKSPACE. Kies de knop Alles wissen als u alle tabs gelijktijdig wilt wissen.

Tabs instellen met de liniaal:

1. Klik op de liniaal op het gewenste tabpictogram.

- A Pictogram voor een links uitgelijnde tab
- B Pictogram voor een decimale tab
- C Markering voor een links uitgelijnde tab
- D Markering voor een decimale tab

2. Klik op de liniaal op de plaats waar u de tab wilt instellen of sleep een bestaande tab naar een nieuwe positie. De tabs die u met de liniaal instelt, worden ook in het dialoogvenster Tabs weergegeven.

Een tab verwijderen met de liniaal:

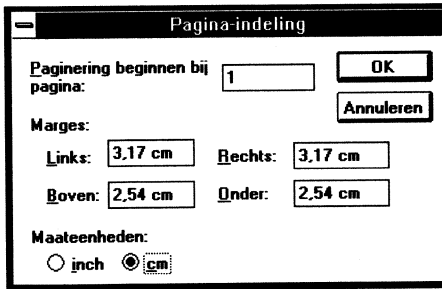
Sleep de tabmarkering van de Liniaal af.

Pagina-indeling wijzigen

Met de opdracht Pagina-indeling in het menu Document kunt u de marges en paginanummering instellen.

De instellingen van de pagina-indeling wijzigen:

1. Kies Pagina-indeling in het menu Document. Het dialoogvenster Pagina-indeling wordt weergegeven.

2. Indien u de paginanummering met een ander nummer wilt laten beginnen, typt u dit nummer in het vak "Paginering beginnen bij pagina". Dit paginanummer wordt op de eerste pagina van het document afgedrukt indien u het paginanummer in de koptekst of voettekst hebt opgegeven. Zie "Kopteksten en voetteksten gebruiken" eerder in dit hoofdstuk voor meer informatie.
3. Selecteer de knop cm indien u metrische maateenheden wilt gebruiken. Typ in de vakken "Marges" de waarden voor de marges. Kies OK.

Als u een beginpaginanummer opgeeft, worden de paginanummers in de linkerbenedenhoek van het venster aangepast. De aangepaste paginanummering wordt tevens gebruikt in de opdracht Ga naar in het menu Zoeken.

Write-bestanden beheren

De maximumomvang van een Write-bestand wordt enkel beperkt door de geheuecapaciteit van uw computer. Een document dat u met Write maakt, krijgt automatisch de toevoeging .WRI en wordt als een Write-bestand opgeslagen. U kunt het document naar keuze ook met een andere opmaak opslaan. Verder kunt u bestanden openen en gebruiken die niet met Write zijn gemaakt. Deze onderwerpen komen in de volgende secties aan de orde.

Een Windows-tekstbestand openen

De meeste tekstbestanden die met een Windows-toepassing zijn gemaakt, hebben dezelfde opmaak als Write-documentbestanden. Wanneer u een Windows-tekstbestand in Write opent, wordt het dialoogvenster Write weergegeven maar hoeft u de Windows-tekstbestanden niet te converteren.

Conversie van een Windows-tekstbestand vermijden:

Kies in het dialoogvenster Write de knop Niet converteren.

Tip Indien u per ongeluk de verkeerde knop kiest, kiest u eenvoudig de opdracht Nieuw in het menu Bestand en antwoordt u Nee op de vraag of u wijzigingen wilt opslaan. Het bestand krijgt zo weer de oorspronkelijke opmaak.

Een niet-Windows-tekstbestand openen

Databestanden die niet in Windows zijn gemaakt, met inbegrip van Microsoft Word-bestanden, moeten naar de Write-opmaak geconverteerd worden.

Een niet-Windows- of Microsoft Word-tekstbestand naar Write-opmaak converteren:

Kies de optie Converteren in het dialoogvenster Write .

Een document opslaan

Wanneer u met een Write-document werkt - en vooral bij grote documenten - is het belangrijk dat u het document regelmatig opslaat. Op deze manier werkt Write sneller en gaat er minder werk verloren wanneer er zich bijvoorbeeld een stroomstoring voordoet. Bij het opslaan van een Write-document hebt u vijf opties aangaande de opmaak van het document.

Opmaak

Betekenis

Standaardopmaak
(.WRI)

Opslaan als een document met de Write-opmaak. Het document krijgt de toevoeging .WRI.

3.0 Write-opmaak
(.WRI)

Deze optie wordt alleen afgebeeld indien het Write-bestand dat u opslaat een gekoppeld of ingesloten object bevat. Het verwijdert al deze objecten uit het document.

Alleen tekst
(.TXT)

Opslaan als een tekstbestand in Windows-opmaak. U kunt deze optie kiezen indien het een programma betreft of indien het bestand per modem zal worden verstuurd. Zie hoofdstuk 11, "Terminal" voor meer informatie.

Microsoft Word
voor
MS-DOS-opmaak
(.DOC)

Opslaan als een Word-document. Gebruik deze opmaak niet indien er figuren in het document staan, aangezien in dit geval de figuren verdwijnen. Deze opmaak werkt niet voor Word voor Windows-documenten.

Alleen tekst en
Microsoft Word-
opmaak

Opslaan als een niet-ingedeeld tekstbestand van Microsoft Word.

Reservekopieën maken

Een reservekopie maken:

Kies "Reservekopie" in het dialoogvenster Opslaan als.

Telkens wanneer u een bewerkt document opslaat, wordt ook een reservekopie van dit document gemaakt. Als u een document als een Write-bestand opslaat, krijgt het de toevoeging .BKP. Indien u het document opslaat als een Microsoft Word-bestand krijgt het de toevoeging .BAK.

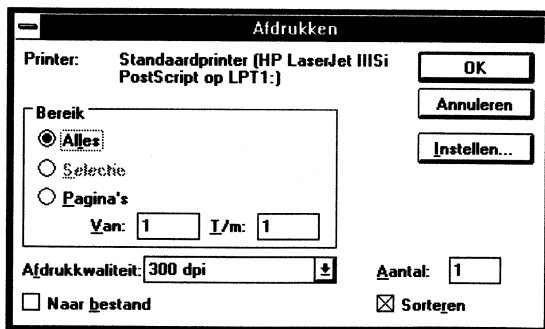
Indien u vóór het maken van de reservekopie de toevoeging van een Write-bestand verwijdert en het document in Microsoft Word-opmaak opslaat, krijgt het document dat nu de Word-opmaak heeft de toevoeging .DOC en de reservekopie de toevoeging .WRI. De reservekopie is de oorspronkelijke versie van het document in de Write-opmaak.

Indien u de toevoeging van een Word-document verwijdert en het document in de Write-opmaak opslaat, heeft het document de Write-opmaak (toevoeging .WRI) en krijgt de reservekopie de toevoeging .DOC. De reservekopie is de oorspronkelijke versie van het document in de Word-opmaak.

Documenten afdrukken

Een document afdrukken:

1. Zorg ervoor dat het document in het venster Write is weergegeven. Kies Afdrukken in het menu Bestand. Het dialoogvenster Afdrukken wordt weergegeven.

2. Selecteer de opties die u wilt gebruiken. Meer informatie over deze opties vindt u in de tabel na deze procedure.
3. Kies de knop OK. Een dialoogvenster wordt afgebeeld met het bericht dat het document wordt afgedrukt.

Met de opties in het dialoogvenster Afdrukken kunt u de volgende taken uitvoeren:

<u>Opties</u>	<u>Beschrijving</u>
Alles	Alle pagina's in het document worden afgedrukt (standaardinstelling).
Selectie	Alleen de geselecteerde tekst in het document wordt afgedrukt.
Pagina's: Van - T/m	Een aantal pagina's wordt afgedrukt. Wanneer u deze optie selecteert, typt u de paginanummers in de vakken "Van" en "T/m".
Afdrukkwaliteit	Wijzigt de afdrukkwaliteit van de figuren in een bestand.
Naar bestand	Slaat het bestand op in een ander bestand met opdrachten die door MS-DOS naar de printer kunnen worden gezonden. U wordt gevraagd een bestandsnaam op te geven.
Aantal:	Het aantal exemplaren dat u wilt afdrukken. De standaardinstelling is 1.
Sorteren	Indien uw printer deze mogelijkheid ondersteunt, kunt u de pagina's sorteren wanneer u meer dan één exemplaar afdrukt.

Printers en afdruk wijzigen

Printers wijzigen:

- 1.** Kies de opdracht Printerinstelling in het menu Bestand.
- 2.** Selecteer in het vak "Printer" de optie "Standaardprinter" of "Specifieke printer". Indien u de optie "Specifieke printer" selecteert, kiest u de gewenste printer uit de lijst.
- 3.** Wijzig indien nodig de specificaties voor de afdrukstand en het papierformaat.

Kies de knop Opties als u de specifieke opties van uw printerstuurprogramma wilt bekijken.

Kies de knop OK.

Op de zojuist geselecteerde printer wordt automatisch afgedrukt.

Opmerking Wanneer u van printer verandert, kan het beeld van uw document op het scherm enigszins veranderen. Write past de lettertypen en tekenopmaak toe die door de printer worden ondersteund. Deze wijzigingen kunnen invloed hebben op de regel- en pagina-einden in het document.

Hoofdstuk 10

Paintbrush

Tekenen besturen met muis of toetsenbord

Met Microsoft PC Paintbrush™ kunt u eenvoudige, maar ook complexe kleurentekeningen maken. Paintbrush gebruikt beide muisknoppen. In deze instructies wordt steeds verondersteld dat de linkermuisknop moet gebruikt worden; indien de rechtermuisknop moet gebruikt worden, wordt dit uitdrukkelijk vermeld.

U zult in Paintbrush het tekenen met een muis veel gemakkelijker vinden. Daarom richten de instructies in dit hoofdstuk zich tot muisgebruikers. Indien u niet over een muis beschikt of indien u liever met het toetsenbord werkt, gebruikt u de volgende toetsen wanneer u wordt geïnstrueerd te klikken, te dubbelklikken of een muisknop in te drukken:

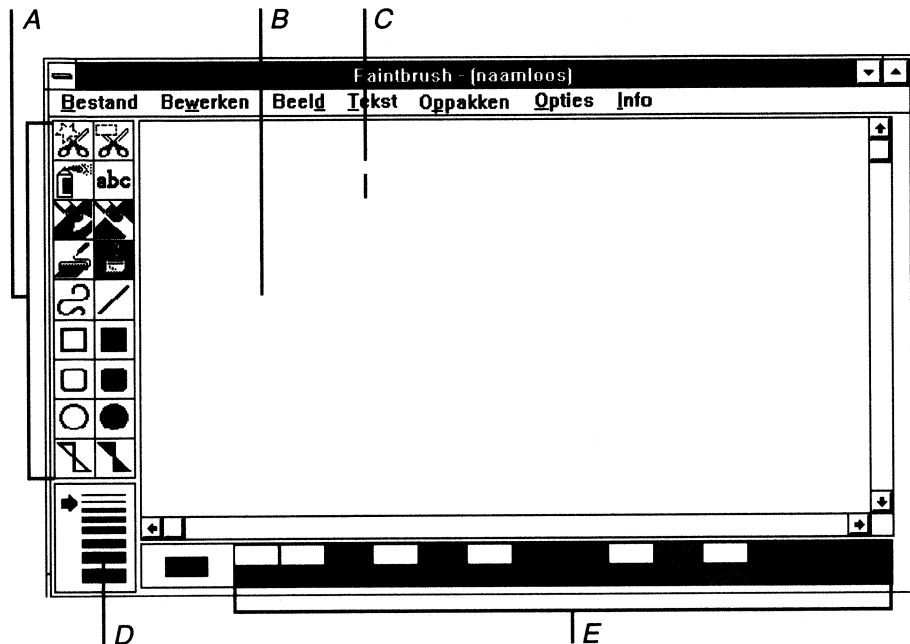
<u>Toets(en)</u>	<u>Overeenkomstige muisbewerking</u>
INS	Op de linkermuisknop klikken of drukken.
DEL	Op de rechtermuisknop klikken of drukken.
F9+INS	Dubbelklikken op de linkermuisknop.
F9+DEL	Dubbelklikken op de rechtermuisknop.
INS+een pijltoets	De cursor slepen.

Zie "Verplaatsen in een grote tekening" verderop in dit hoofdstuk voor informatie over het toetsenbord.

Het Paintbrush-venster

Paintbrush starten vanuit Programmabeheer:

Kies in de groep Bureau-accessoires het pictogram Paintbrush.

- A Werkset
- B Tekengebied
- C Cursor
- D Vak voor lijndikte
- E Palet

In het Paintbrush-venster ziet u de volgende onderdelen:

- Het *tekengebied* is het gebied waarin u de tekening kunt maken. Het formaat van dit gebied is afhankelijk van de beeldschermadapter. Indien u een klein tekengebied ziet in de linkerbovenhoek van het Paintbrush-venster moet u eerst geheugen vrijmaken voordat u een groter tekengebied kunt gebruiken.
- De *werkset* bevat de symbolen om te tekenen en vlakken te vullen, een verfspuit, symbolen om te wissen, tekst in te voeren en onderdelen in het tekengebied te selecteren.

- Het *palet* bevat de kleuren en patronen voor de achtergrond van het tekengebied en voor de tekensymbolen.
- Het vak *lijndikte* bevat alle beschikbare tekendiktes.

Tip Indien u met het toetsenbord werkt, kunt u met TAB en SHIFT+TAB wisselen tussen de verschillende gebieden in het Paintbrush-venster.

Het formaat van het tekengebied bepalen

Als u Paintbrush voor het eerst start, wordt het standaardformaat van het tekengebied gebaseerd op het beeldscherm en het beschikbaar geheugen. Om een grotere of kleinere tekening te maken, kunt u het standaardformaat van de tekening wijzigen.

Het standaardformaat van de tekening wijzigen:

1. Kies Figuurkenmerken in het menu Opties. Het dialoogvenster Figuurkenmerken wordt weergegeven.
2. Breng de nieuwe hoogte- en breedte-afmetingen aan die u voor uw tekening wilt gebruiken. Indien nodig wijzigt u ook de andere opties in het dialoogvenster. Zie de volgende lijst voor uitleg over elk van deze opties. Kies OK.
3. Een bericht wordt afgebeeld waarin u wordt gevraagd of u een nieuwe tekening wilt maken met de nieuwe instellingen. Kies Ja als u een tekening wilt maken.

Telkens wanneer u Paintbrush start, worden de nieuwe instellingen gebruikt.

Tip Als u een nieuwe tekening snel wilt starten, dubbelklikt u op het gumsymbool in de werkset. Als u het toetsenbord gebruikt, verplaatst u de cursor naar het gumsymbool en drukt u op F9+INS. Meer informatie vindt u in "De gum" verderop in dit hoofdstuk.

U kunt de instellingen in het dialoogvenster Figuurkenmerken op de volgende manieren gebruiken:

<u>Optie</u>	<u>Beschrijving</u>
Breedte	Wijzigt de breedte van de tekening die u wilt maken.
Hoogte	Wijzigt de hoogte van de tekening die u wilt maken.

<u>Optie</u>	<u>Beschrijving</u>
Eenheden	Bepaalt de maateenheid waarmee u de breedte en de hoogte van een tekening opgeeft: inches (in) centimeters (cm) pixels (pels).
Kleuren	Kies zwart /wit of kleur.
Standaard	Geeft het tekengebied het oorspronkelijke formaat .

Opmerking Hoe groter de tekening en hoe meer kleuren worden gebruikt, hoe meer geheugen nodig is. Indien u een tekening met de printerresolutie wilt afdrukken, moet u ervoor zorgen dat u in het dialoogvenster Figuurkenmerken voor de af te drukken figuur de juiste dimensies opgeeft (in pixels) en dat de opgegeven dimensies in de juiste proportie staan tot de huidige schermdimensies van de tekening.

Het tekengebied vergroten

De werkset en het lijndiktevak of palet uit het tekengebied verwijderen:

Kies Werkset en lijndikte of palet in het menu Beeld. De werkset en het lijndiktevak of palet worden uit het Paintbrush-venster verwijderd. Kies de opdracht opnieuw als u de werkset en lijndikte of palet weer in het Paintbrush-venster wilt weergeven.

Verplaatsen in een grote tekening

U kunt met de muis de schuifbalken bedienen en zo de rest van de tekening bekijken. Indien u met het toetsenbord werkt, geeft u de volgende tabel de toetsen aan die u daartoe kunt gebruiken.

<u>Toetsen</u>	<u>Verplaatsen</u>
TAB	Tegen de klok in tussen de werkset, het vak lijndikte, het palet en het tekengebied.
SHIFT+TAB	Met de klok mee tussen de werkset, het vak lijndikte, het palet en het tekengebied.
Een pijltoets	In het tekengebied.
HOME	Naar bovenkant van het tekengebied.
END	Naar onderkant van het tekengebied.
PGUP	Een scherm omhoog.
PGDN	Een scherm omlaag.
SHIFT+PIJL-OMHOOG	Een regel omhoog (ongeveer 10 pixels).
SHIFT+PIJL-OMLAAG	Een regel omlaag (ongeveer 10 pixels).
SHIFT+HOME	Naar de linkerzijde van het tekengebied.
SHIFT+END	Naar de rechterzijde van het tekengebied.
SHIFT+PGUP	Een scherm naar links.
SHIFT+PGDN	Een scherm naar rechts.
SHIFT+PIJL-LINKS	Een spatie naar links (ongeveer 10 pixels).
SHIFT+PIJL-RECHTS	Een spatie naar rechts (ongeveer 10 pixels).

De tekening weergeven

Met de opdracht **Figuur weergeven** in het menu **Beeld** kunt u net zoveel van een tekening weergeven als op het scherm past. Omdat de menu's, de werkset, het palet, het vak lijndikte en zelfs de cursor dan van het scherm verdwijnen, kunt u de tekening op geen enkele manier bewerken.

Een figuur op een volledig scherm weergeven

Kies **Figuur weergeven** in het menu **Beeld** of druk op **CTRL+P**.

Tip Als u alle andere onderdelen snel van het scherm wilt verwijderen, dubbelklikt u op het oppaksymbool in de werkset. Als u het oppaksymbool met het toetsenbord wilt kiezen, verplaatst u de cursor naar het oppaksymbool en drukt u op **F9+INS**.

De opdracht **Figuur weergeven annuleren:**

Klik op de muisknop of druk op een willekeurige toets. De oorspronkelijke schermweergave keert terug.

Uitzoomen

Een tekening die groter is dan het tekengebied in zijn geheel bekijken:

Kies de opdracht **Uitzoomen** in het menu **Beeld** of druk op **CTRL+O**. Door uit te zoomen wordt de tekening verkleind, zodat deze in het tekengebied past.

Wanneer u **Uitzoomen** gebruikt, blijft het mogelijk deeltjes van de tekening, zogenaamde knipsels, te knippen, te kopiëren en te plakken. Een knipsel maakt u met het oppaksymbool of het schaarsymbool. Zie "**Een tekening bewerken**" verderop in dit hoofdstuk voor meer informatie. Indien op een tekening is uitgezoomd, kunt u echter geen nieuwe onderdelen toevoegen met een van de tekensymbolen.

De opdracht **Uitzoomen annuleren:**

Kies **Inzoomen** in het menu **Beeld** of druk op **ESC**. De tekening wordt hersteld in de normale resolutiegrootte.

Wanneer u met **Uitzoomen** een tekening bekijkt, zijn de fijnere details van de tekening wellicht niet zichtbaar.

Een eenvoudige tekening maken

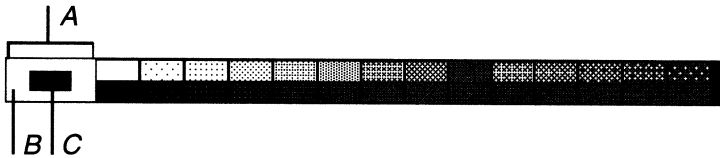
Om een eenvoudige tekening te maken:

1. Kies een achtergrondkleur.
2. Kies een lijndikte.
3. Kies een symbool uit de werkset.
4. Teken de figuur.
5. Bewerk de figuur.

Achtergrond- en voorgrondkleuren kiezen

Wanneer u een tekening gaat maken, kiest u de achtergrond- en voorgrondkleuren. Tijdens het tekenen kunt u te allen tijde de voorgrond- en achtergrondkleuren wijzigen.

U kunt de achtergrondkleur veranderen door een kleur te kiezen en vervolgens Nieuw te kiezen in het menu Bestand om een nieuwe tekening te beginnen. Wanneer u Paintbrush start, is de geselecteerde achtergrondkleur wit en de geselecteerde voorgrondkleur zwart.

- A *In het vak Geselecteerde kleuren ziet u welke kleuren op dit moment zijn geselecteerd.*
- B *Voorgrondkleur*
- C *Achtergrondkleur*

Een andere achtergrondkleur of een ander achtergrondpatroon kiezen:

Wijs in het palet de gewenste kleur of het gewenste patroon aan en klik op de rechtermuisknop. Of druk op TAB om naar het palet te gaan en gebruik de pijltoetsen om de cursor in het palet op de gewenste kleur of het gewenste patroon te plaatsen en druk op DEL. In het vak "Geselecteerde kleuren" wordt de geselecteerde kleur weergegeven.

Indien u de opdracht Nieuw in het menu Bestand kiest, wordt een nieuw document geopend met de zojuist geselecteerde achtergrondkleur of het geselecteerde patroon in het tekengebied.

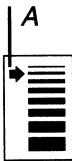
Een andere voorgrondkleur of een ander voorgrondpatroon kiezen:

Wijs in het palet de kleur of het patroon aan en klik op de linkermuisknop. Of druk op TAB om naar het palet te gaan en gebruik de pijltoetsen om de cursor op de kleur te plaatsen en druk op INS.

In het vak "Geselecteerde kleuren" wordt de geselecteerde kleur weergegeven.

Een lijndikte kiezen

Het lijndiktevak in de linkerbenedenhoek van het Paintbrush-venster toont alle beschikbare lijndikten. De bovenste lijn heeft een dikte van één pixel. Met de lijndikte bepaalt u de dikte van het getekende object of de dikte van de lijst rond het object.

A Een pijl wijst naar de geselecteerde lijndikte.

De lijndikte wijzigen:

Wijs in het lijndiktevak de gewenste dikte aan en klik. Of druk op TAB om de cursor in het lijndiktevak te plaatsen en gebruik dan de pijltoetsen om de cursor naar de gewenste lijndikte te brengen en druk vervolgens op INS.

Naast de geselecteerde lijndikte wordt een pijl afgebeeld.

Tekensymbolen kiezen en gebruiken

Voordat u in het tekengebied aan de slag gaat, moet u in de werkset links in het Paintbrush-venster het symbool kiezen waarmee u wilt werken. Meer informatie over alle beschikbare symbolen vindt u in "Werken met de Paintbrush-symbolen" verderop in dit hoofdstuk.

Wijzigingen ongedaan maken

Indien u tijdens het tekenen een fout maakt, gebruik dan de opdracht Ongedaan maken in het menu Bewerken of BACKSPACE om verbeteringen aan te brengen. U kunt de opdracht Ongedaan maken en BACKSPACE gebruiken tot u een: een symbool selectert, een schuifbalk gebruikt, een andere toepassing opent, het formaat van het venster wijzigen.

Wanneer u één van deze handelingen uitvoert, hebben de opdracht Ongedaan maken en BACKSPACE geen invloed meer. U moet nu het gumsymbool kiezen of een gedeelte uit de tekening selecteren en dit bewerken. De wijzen waarop u uw tekening kunt bewerken of het gumsymbool kunt gebruiken, worden verder in dit hoofdstuk besproken.

Een tekening bewerken met de opdracht Ongedaan maken:

Kies Ongedaan maken in het menu Bewerken. Of druk op CTRL+Z. Ongedaan maken verwijdert alles wat u na het kiezen van het tekensymbool hebt getekend.

Een tekening bewerken met BACKSPACE:

Met BACKSPACE kunt u alles of een gedeelte wissen van wat u sinds het kiezen van het laatste tekensymbool hebt getekend. BACKSPACE is bijzonder handig voor het wissen van kleine ongerechtigheden, zoals verdwaalde stipjes die met het verfspuitsymbool zijn gemaakt.

1. Druk op BACKSPACE. De cursor verandert in een vierkantje met daarin een kruis. Het formaat van het vierkant is afhankelijk van de gekozen lijndikte.
2. Druk de linkermuisknop in en sleep de cursor over de lijnen die u wilt wissen. Laat de muisknop pas los als u klaar bent.
3. Sleep de cursor opnieuw als u met het geselecteerde symbool verder wilt tekenen.

Tekst typen

Als u tekst wilt typen in een tekening:

1. Kies de voorgrondkleur.
2. Kies het tekstsymbool in de werkset.
3. Kies het lettertype dat u wilt gebruiken.
4. Typ en bewerk de tekst.

Meer informatie over het selecteren van een voorgrondkleur vindt u in "Voorgrond- en achtergrondkleuren kiezen" eerder in dit hoofdstuk. De overige stappen worden in de volgende secties besproken.

Het tekstsymbool kiezen

Wanneer u het tekstsymbool kiest, kunt u tekst in het tekengebied typen.

Het tekstsymbool kiezen:

Wijs in de werkset het tekstsymbool aan en klik. Of ga met TAB naar de werkset, verplaats de pijltoetsen naar het tekstsymbool en druk op INS.

Een lettertype en een lettergrootte kiezen

Door een ander lettertype en een andere lettergrootte te kiezen, kunt u het uiterlijk van een tekst wijzigen. Welke lettergrootten beschikbaar zijn, is afhankelijk van de resolutie van de beeldschermadapter en de lettertypen die u hebt geïnstalleerd.

Een lettertype voor een tekst selecteren:

1. Kies de opdracht Lettertypen in het menu Tekst.
2. Kies een lettertype en een lettergrootte in het dialoogvenster Lettertypen.
Kies OK.

Het gekozen lettertype en de lettergrootte worden gebruikt voor tekst die nog niet in het tekengebied is geplakt en voor de tekst u die nog gaat typen. Meer informatie over het plakken van tekst vindt u in "Elementaire tekstverwerkingsvaardigheden" verderop in dit hoofdstuk.

Stijlopties instellen

U kunt vet, cursief en onderstreept en omlijsting gebruiken om de getypte tekst te benadrukken.

De stijl van tekst wijzigen:

Kies een stijl die u wenst te gebruiken in het menu Tekst.

Paintbrush plaatst een vinkje voor de gekozen stijl in het menu Tekst.

Het is tevens mogelijk om in het dialoogvenster Lettertypen een stijl te selecteren of te annuleren.

Een gekozen stijl annuleren:

Kies in het menu Tekst een stijl (behalve "Standaard") die u wilt annuleren. Het vinkje voor de stijl in het menu Tekst verdwijnt.

Alle huidige geselecteerde stijl annuleren:

Kies Standaard in het menu Tekst. Alle vinkjes in het menu Tekst worden verwijderd.

Tekst typen en plaatsen

Het aanbrengen van tekst in een tekening lijkt veel op het aanbrengen van tekst in een tekstverwerkingstoepassing, behalve dat de tekst niet automatisch terug naar de volgende regel loopt.

Tekst aanbrengen in het Paintbrush-tekengebied:

1. Verplaats de cursor naar de positie waar u de tekst wenst en druk op de muisknop. Of ga met TAB naar het tekengebied en plaats de cursor met behulp van de pijltoetsen. De cursor ziet eruit als een verticaal streepje.
2. Begin te typen. De tekst komt in het venster te staan op de plaats van de tekstcursor. De cursor verschuift tijdens het typen naar rechts.
3. Druk op ENTER als u een nieuwe regel met tekst wilt beginnen of plaats de tekstcursor op een andere plaats door op een andere plaats te klikken. Indien u op dezelfde regel blijft typen, wordt geen tekst meer ingevoerd wanneer u de rechterzijde van het tekengebied bereikt.

Indien de tekening groter is dan het tekengebied, kunt u met de schuifbalken of de pijltoetsen naar een andere plaats in de tekening gaan en daar weer tekst aanbrengen.

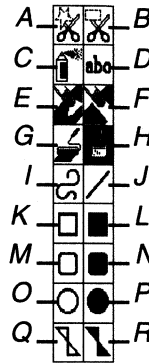
Elementaire tekstverwerkingsvaardigheden

Met BACKSPACE kunt u eenvoudige tekstfouten verbeteren. U kunt BACKSPACE gebruiken of andere wijzigingen aanbrengen tot u een symbool kiest, de schuifbalk gebruikt naar een andere toepassing overschakelt, de tekstcursor op een andere positie plaatst, of het formaat van het venster wijzigt.

Wanneer u één van deze handelingen uitvoert, kunt u de tekst niet meer wissen met BACKSPACE.

Werken met de Paintbrush-symbolen

De Paintbrush-werkset wordt aan de linkerzijde van het Paintbrush-venster weergegeven. Met de symbolen in de Paintbrush-werkset maakt u uw tekeningen.

A	Schaar	B	Oppaksymbool
C	Verfspuit	D	Tekstsymbool
E	Kleurengum	F	Gum
G	Verfroller	H	Penseel
I	Boog	J	Lijn
K	Vak	L	Opgevuld vak
M	Afgerond vakje	N	Opgevuld afgerond vakje
O	Cirkel / Ellips	P	Opgevulde cirkel / ellips
Q	Veelhoek	R	Opgevulde veelhoek

Een symbool in de werkset kiezen:

Wijs een symbool aan en klik erop. Of ga met TAB naar de werkset, kies met de pijltoetsen een symbool en druk op INS. Het symbool wordt in de werkset gemarkeerd weergegeven.

De knipselsymbolen

U kunt een gebied in de tekening, een zogenaamd knipsel, met het schaarsymbool of met het oppaksymbool definiëren. Definieer een knipsel in vrije vorm met het schaarsymbool of een Rechthoekig knipsel met het oppaksymbool.

Een knipsel in vrije vorm definiëren:

1. Kies het schaarsymbool linksboven in de werkset en plaats de cursor in het tekengebied.
2. Houd de muisknop ingedrukt en trek een lijn rond het gedeelte in de tekening dat u als knipsel wilt definiëren.
3. Wanneer u een gebied volledig hebt omlijnd, laat u de muisknop los. Indien u een fout hebt gemaakt, klikt u op de muisknop en begint u opnieuw.

Een rechthoekig of vierkant knipsel definiëren:

1. Kies het oppaksymbool rechtsboven in de werkset en plaats de cursor in het tekengebied.
2. Sleep de cursor totdat het flexibele vak het gebied dat u wilt definiëren volledig omsluit.
3. Laat nu de muisknop los. Indien u een fout maakt, klikt u op de rechtermuisknop en begint u opnieuw.

U kunt met de opdrachten in het menu Bewerken het knipsel knippen, kopiëren, plakken en opslaan. Nadat u een knipsel hebt gemanipuleerd, kunt u het op drie manieren opnieuw inplakken (fixeren) op de nieuwe positie.

Een knipsel inplakken:

U kunt buiten de omlijning van het knipsel klikken, een nieuw knipselgebied kiezen of een willekeurig symbool kiezen.

Meer informatie over het werken met knipsels vindt u in "Een tekening bewerken" en "Geavanceerde Paintbrush-functies" verderop in dit hoofdstuk.

De verfspuit

De verfspuit produceert een cirkelvormige spray in de voorgrondkleur.

De verfspuit gebruiken:

1. Kies een voorgrondkleur.
2. Kies een lijndikte. De dikte bepaalt het formaat van de cirkelvormige straal. Kies in de werkset het verfspuitsymbool en plaats de cursor in het tekengebied.
3. Druk op de plaats waar u de verfspuit wilt gebruiken op de muisknop en sleep de cursor. De snelheid waarmee u de cursor sleept, bepaalt de dichtheid van de straal.
4. Laat de muisknop los als u de straal wilt stoppen.

Het tekstsymbool

Meer informatie over het werken met het tekstsymbool vindt u in "Tekst typen" eerder in dit hoofdstuk.

De kleurengum

U kunt de kleurengum op twee manieren gebruiken. U kunt:

- De cursor van de kleurengum slepen over een gebied in de tekening. De geselecteerde voorgrondkleur onder de kleurengum verandert in de geselecteerde achtergrondkleur.
- Elke verschijning van een bepaalde kleur in het tekengebied wijzigen in een andere kleur.

Een kleur wijzigen met de kleurengum:

1. Kies de voorgrond- en achtergrondkleuren die u met de kleurengum wilt gebruiken.
2. Kies een lijndikte die u wenst te gebruiken. Hoe breder de lijndikte, des te groter is de cursor van de kleurengum.
3. Kies het kleurengumsymbool en plaats de cursor in het tekengebied. Sleep de cursor over het gebied waarin u de geselecteerde voorgrondkleur wilt veranderen in de achtergrondkleur (de andere kleuren veranderen niet).
Houd tijdens het slepen van de cursor SHIFT ingedrukt als u wilt dat de cursor van de kleurengum zich in een rechte verticale of horizontale richting verplaatst.
4. Laat de muisknop los wanneer u voldoende hebt gewist.

De geselecteerde voorgrondkleur is niet gewijzigd in de gebieden waar de cursor van de kleurengum niet is geweest.

In de gehele tekening een bepaalde kleur vervangen door een andere kleur:

1. Zorg ervoor dat het gebied met de kleur die u wilt veranderen in het tekengebied zichtbaar is.
2. Kies de voorgrond- en achtergrondkleuren die u met de kleurengum wilt gebruiken.
3. Dubbelklik op het kleurengumsymbool. Telkens wanneer de geselecteerde voorgrondkleur in het tekengebied voorkomt, wordt deze door de geselecteerde achtergrondkleur vervangen.

De gum

De gum verandert alle voorgrondkleuren waarover de cursor wordt verplaatst in de geselecteerde achtergrondkleur.

Delen van een voorgrondkleur wissen met de gum:

1. Zorg ervoor dat de geselecteerde achtergrondkleur dezelfde is als de achtergrondkleur in het gebied dat u wilt wissen en kies de lijndikte, die u wilt gebruiken uit het lijndikte-vak.
2. Kies in de werkset het gumsymbool en plaats de cursor in het tekengebied.
3. Sleep de cursor over het gedeelte dat u wilt wissen. Houd SHIFT ingedrukt als u wilt dat de cursor van de gum zich in een rechte horizontale of verticale richting verplaatst.
4. Laat de muisknop los als u voldoende hebt gewist.

De verfroller

Met de verfroller kunt u elke gesloten figuur of elk gesloten gebied opvullen met de geselecteerde voorgrondkleur.

Een gebied opvullen met de verfroller:

1. Kies de voorgrondkleur waarmee u een vlak wilt opvullen. Indien u een object opvult met een patroon in plaats van een effen kleur, kunt u het object niet meer opnieuw met de verfrol opvullen. Gebruik de kleurengum om het patroon te wissen waarmee u het object hebt gevuld.
2. Kies het verfrollersymbool in de werkset en plaats de cursor in het tekengebied.
3. Plaats de cursor in het gebied dat u wilt opvullen en klik op de muisknop. Het gebied wordt opgevuld met de geselecteerde voorgrondkleur.

Indien de omlijning van de figuur niet helemaal is gesloten, zal de kleur naar de rest van het tekengebied uitlekken. Wacht totdat de kleur niet meer uitloopt en kies de opdracht Ongedaan maken in het menu Bewerken (of druk op CTRL-Z).

Met de opdracht Inzoomen in het menu Beeld kunt u de opening waarlangs de kleur is uitgelekt, sluiten. Zie "Bewerken met de opdracht Inzoomen" verderop in dit hoofdstuk voor meer informatie.

Het penseel

U kunt het penseelsymbool gebruiken als een gewone harde verfkwest waarmee u met de losse hand vormen en lijnen kunt tekenen in de geselecteerde voorgrondkleur en lijndikte.

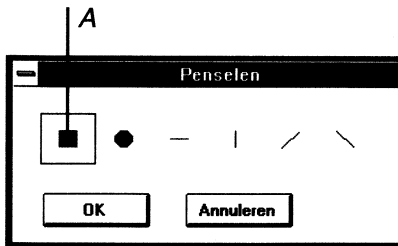
Losse lijnen tekenen met het penseelsymbool:

1. Kies de voorgrondkleur en de lijndikte.
2. Kies het penseelsymbool in de werkset en plaats de cursor in het tekengebied.
3. Maak de tekening door de cursor te slepen. Houd tijdens het slepen SHIFT ingedrukt als u rechte horizontale of verticale lijnen wilt trekken.
4. Laat de muisknop los als de tekening gereed is.

De vorm van de penseelcursor wijzigen:

U kunt de vorm van de penseelcursor veranderen en zo tijdens het tekenen verschillende effecten bereiken.

1. Kies de opdracht Penselen in het menu Opties. Het dialoogvenster Penselen wordt weergegeven.

A De standaardvorm van de penseelcursor

2. Kies een cursorvorm door te dubbelklikken. Of kies een vorm met de pijltoetsen.
3. Kies OK. Het dialoogvenster Penselen verdwijnt van het scherm en de penseelcursor verschijnt in de gewenste vorm in het tekengebied.

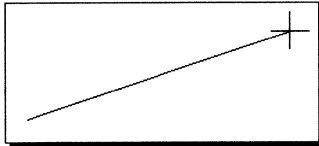
Tip Dubbelklik in de werkset op het penseelsymbool als u het dialoogvenster Penselen snel wilt openen. Of plaats de cursor in de werkset op het penseelsymbool en druk op F9+INS.

De boog

Met het boogsymbool kunt u gebogen lijnen tekenen in de geselecteerde voorgrondkleur en lijndikte.

Een gebogen lijn tekenen:

1. Kies de voorgrondkleur en de lijndikte.
2. Kies het boogsymbool in de werkset en plaats de cursor in het tekengebied.
3. Druk op de muisknop op de plaats waar u het beginpunt van de boog wilt fixeren en sleep de cursor. Een flexibele lijn strekt zich nu tussen het fixeerpunt en de cursorpositie.
4. Wanneer de lijn de gewenste lengte heeft, laat u de muisknop los om het eindpunt van de boog te fixeren.

5. Sleep de cursor. De lijn buigt in de richting waarin u de muis verplaatst. Wanneer u tevreden bent over de hoek van deze eerste boog, laat u de muisknop los.

Indien u wilt dat de lijn slechts in één richting buigt, klikt u op het eindpunt van de boog. Anders voert u de volgende stappen uit.

6. Houd de muisknop opnieuw ingedrukt en sleep de cursor weg van de eerste boog om de lijn in een andere richting te buigen en laat de muisknop los.

Totdat u op het tweede eindpunt hebt geklikt of de linkermuisknop de tweede keer hebt losgelaten, kunt u de boog ongedaan maken door op de rechtermuisknop te klikken.

Nadat u de gebogen lijn hebt getekend, wordt de boog in de voorgrondkleur weergegeven.

De lijn

Met het lijnsymbool kunt u rechte lijnen trekken in de geselecteerde voorgrondkleur en lijndikte.

Een rechte lijn trekken:

1. Kies de voorgrondkleur en de lijndikte.
2. Kies het lijnsymbool in de werkset en plaats de cursor in het tekengebied.
3. Druk op de muisknop op de plaats waar u het beginpunt van de lijn wilt fixeren en sleep de cursor. Een flexibele lijn strekt zich uit tussen het beginpunt van de lijn en de cursorpositie. Deze lijn wordt langer of korter, afhankelijk van de bewegingen van de muis.
4. Wanneer u tevreden bent over de lengte en de plaats van de lijn, laat u de muisknop los om de lijn in het tekengebied in te plakken. Zolang u de linkermuisknop niet hebt losgelaten, kunt u met de rechtermuisknop klikken om de lijn ongedaan te maken en opnieuw te beginnen.

Tip Als u een exact horizontale, verticale of diagonale lijn wilt trekken, houdt u SHIFT ingedrukt terwijl u de cursor sleept.

Het vak en het opgevulde vak

Met het vaksymbool kunt u lege vierkanten of rechthoeken tekenen in de geselecteerde kleur en lijndikte. Het symbool voor een opgevuld vak produceert vierkanten en rechthoeken die zijn opgevuld met de geselecteerde voorgrondkleur en omkaderd met de geselecteerde achtergrondkleur.

Een vak of opgevuld vak tekenen:

1. Kies de voorgrondkleur. Indien u een opgevuld vak tekent, kiest u eveneens een achtergrondkleur voor het kader. Indien u een opgevuld vak zonder kader wilt, maakt u de achtergrondkleur gelijk aan de voorgrondkleur.
2. Kies de lijndikte. Indien u een opgevuld vak tekent, bepaalt de lijndikte de dikte van het kader.
3. Kies het symbool voor een vak of een opgevuld vak en plaats de cursor in het tekengebied.

4. Druk op de muisknop op de plaats waar u het vak wilt fixeren en sleep de cursor. Een flexibel vak strekt zich uit van het fixeerpunt tot de positie van de muis. Het vak wordt groter en kleiner, afhankelijk van de bewegingen van de muis.
5. Wanneer u tevreden bent over het formaat van het flexibele vak, laat u de muisknop los. Het vak wordt in het tekengebied geplakt. Zolang u de linkermuisknop niet hebt losgelaten, kunt u op de rechtermuisknop klikken om het vak ongedaan te maken en opnieuw te beginnen.

Tip Indien u een exact vierkant of opgevuld vierkant wilt tekenen, houdt u SHIFT ingedrukt terwijl u de cursor sleept.

Het afgeronde vak en het opgevulde afgeronde vak

Het symbool voor een afgerond vak werkt net als het symbool voor een vak en het symbool voor een opgevuld afgerond vak werkt hetzelfde als het symbool voor een opgevuld vak. Zie de voorgaande sectie, "Het vak en het opgevulde vak" voor meer informatie.

Tip Indien u een exact afgerond vierkant of opgevuld afgerond vierkant wilt tekenen, houdt u tijdens het slepen van de cursor SHIFT ingedrukt.

De cirkel/ellips en de opgevulde cirkel/ellips

Met het symbool voor een cirkel of ellips kunt u exacte lege cirkels en ellipsen tekenen in de geselecteerde voorgrondkleur en lijndikte. Het symbool voor een opgevulde cirkel of ellips produceert cirkels en ellipsen die zijn opgevuld met de geselecteerde voorgrondkleur en zijn omljnd in de geselecteerde achtergrondkleur.

Een lege of opgevulde cirkel of ellips tekenen:

1. Kies een voorgrondkleur. Indien u een opgevulde cirkel of ellips tekent, kiest u ook een achtergrond voor het kader. Indien u geen kader wilt, maakt u de achtergrondkleur gelijk aan de voorgrondkleur.
2. Kies de lijndikte. Indien u een opgevulde cirkel of ellips tekent, bepaalt de lijndikte de dikte van het kader rondom de cirkel of ellips. Indien u geen kader wilt, maakt u de achtergrondkleur gelijk aan de voorgrondkleur.
3. Kies in de werkset het symbool voor een cirkel of ellips of voor een opgevulde cirkel of ellips en plaats de cursor in het tekengebied.

4. Druk op de muisknop op de plaats waar u de cirkel wilt fixeren en sleep de cursor. Een flexibele cirkel of ellips strekt zich uit van het fixeerpunt tot de positie van de cursor. De cirkel of ellips wordt groter of kleiner, afhankelijk van de bewegingen van de muis.
5. Wanneer u tevreden bent over het formaat en de vorm van de flexibele cirkel of ellips, laat u de muisknop los om de cirkel of ellips in het tekengebied in te plakken. Zolang u de linkermuisknop ingedrukt houdt, kunt u op de rechtermuisknop klikken om de cirkel of ellips ongedaan te maken en opnieuw te beginnen.

Tip Indien u een exacte holle of opgevulde, cirkel wilt tekenen, houdt u tijdens het slepen van de cursor SHIFT ingedrukt.

De veelhoek en de opgevulde veelhoek

Met het veelhoeksymbool kunt u in de geselecteerde voorgrondkleur en lijndikte veelhoeken tekenen door verschillende rechte lijnen met elkaar te verbinden. Het symbool voor een opgevulde veelhoek produceert veelhoeken die zijn opgevuld met de geselecteerde voorgrondkleur en zijn omlijnd met de geselecteerde achtergrondkleur.

Lege en opgevulde veelhoeken tekenen:

1. Kies de voorgrondkleur. Indien u een opgevulde veelhoek tekent, kiest u eveneens een achtergrondkleur voor het kader. Indien u geen kader wilt, maakt u de achtergrondkleur gelijk aan de voorgrondkleur.
2. Kies de lijndikte. Indien u een opgevulde veelhoek tekent, bepaalt de lijndikte de dikte van het kader.
3. Kies het symbool voor een veelhoek of een opgevulde veelhoek in de werkset en plaats de cursor in het tekengebied.
4. Druk op de muisknop op de plaats waar u de veelhoek wilt fixeren en sleep de cursor. Een flexibele lijn strekt zich nu uit tussen het gefixeerde beginpunt en de positie van de cursor.
5. Wanneer u het eindpunt voor de eerste zijde van de veelhoek bereikt, laat u de muisknop los. Tussen het beginpunt en het punt waarop u de muisknop hebt losgelaten, wordt een lijn afgebeeld.
6. Voeg op deze wijze alle gewenste zijden toe, behalve de laatste. Zolang u de laatste zijde nog niet hebt gemaakt, kunt u op de rechtermuisknop drukken om de veelhoek ongedaan te maken en opnieuw te beginnen.

Dubbelklik als u de laatste zijde wilt toevoegen. De veelhoek wordt automatisch gesloten.

Tip Als u exact verticale, horizontale of diagonale lijnen wilt trekken, houdt u SHIFT ingedrukt terwijl u de cursor sleept.

U kunt de lijnen van een veelhoek ook trekken zonder eerst flexibele lijnen te trekken. U verplaatst de cursor zonder deze te slepen naar de plaats waar u de volgende lijn wilt laten eindigen en drukt daar op de muisknop. Nu wordt een lijn getrokken tussen de twee punten. U kunt de plaats van deze lijn bijregelen voordat u de muisknop loslaat.

Een tekening bewerken

Nadat u een gedeelte van de tekening of de gehele tekening hebt ingeplakt, kunt u met het gum- of kleurengumsymbool de kleuren wijzigen. Ook kunt u een zogenaamd knipsel definiëren en kippen, kopiëren, verplaatsen, vegen en plakken. In de volgende secties worden de gum en kleurengum en het werken met knipsels besproken. Zie de besprekingen eerder in dit hoofdstuk voor meer informatie over schaarsymbolen, het ongedaan maken van wijzigingen of het bewerken van niet opgeplakte tekst.

Gummen

Zie "De gum" en "De Kleurengum" eerder in dit hoofdstuk voor meer informatie over gummen.

Knipsels knippen en plakken

Met de opdrachten Knippen en Plakken in het menu Bewerken kunt u een gedefinieerd knipsel verplaatsen. Wanneer u een knipsel in Paintbrush plakt, verschijnt het knipsel in een flexibel kader in de linkerbovenhoek van het tekengebied. Verplaatst het knipsel naar de plaats in het tekengebied waar u het permanent wilt invoegen. U kunt geen knipsels plakken die groter zijn dan het huidige tekengebied, tenzij u dit hebt uitgezoomd om een tekening in zijn geheel te bekijken.

Een knipsel inplakken:

- Klik buiten het knipsel.
- of kies een nieuw knipselgebied.
- of kies een willekeurig symbool.

Knipsels koppelen en insluiten

U kunt Paintbrush-tekeningen in andere bestanden invoegen door deze te kopiëren, te koppelen of in te sluiten. U kunt informatie alleen koppelen of insluiten indien de toepassing waarnaar u de tekening overbrengt, het koppelen of insluiten van objecten ondersteunt. Zie voor meer informatie de documentatie bij de toepassing. Zie hoofdstuk 13, "Windows-toepassingen integreren" voor meer informatie over het koppelen en insluiten van Paintbrush-tekeningen.

De opdracht Figuuropmaak weglaten

Wanneer u een tekening naar het Klembord kopieert, wordt deze in verschillende formaten gekopieerd om ervoor te zorgen dat andere toepassingen de tekening kunnen weergeven. Sommige toepassingen kunnen niet al deze formaten lezen: u moet het aantal formaten dat wordt gekopieerd beperken. Raadpleeg de documentatie bij de andere toepassingen indien u meent over beperkte formaten te beschikken.

De formaten beperken die naar het Klembord worden gekopieerd:

Kies de opdracht Figuuropmaak weglaten in het menu Opties. Voor de opdracht in het menu wordt een vinkje weergegeven. Selecteer de tekening en kopieer deze naar het Klembord.

Een knipsel verplaatsen

Nadat u een knipsel hebt gedefinieerd, kunt u dit naar een andere plaats in het tekengebied verplaatsen.

Een knipsel verplaatsen:

1. Plaats de cursor in het knipsel. Sleep het knipsel met één van beide muisknoppen naar de gewenste positie.
Indien u het knipsel op de nieuwe plaats doorzichtig wilt weergeven, gebruikt u de linkermuisknop. Indien u het knipsel op de nieuwe plaats ondoorzichtig wilt opplakken, gebruikt u de rechtermuisknop. Zie de sectie "Doorzichtig en ondoorzichtig plakken en vegen" verderop in dit hoofdstuk voor meer informatie .
2. Wanneer het knipsel op de gewenste plaats staat, laat u de muisknop los.
3. Klik buiten het knipsel om het op de nieuwe plaats te zetten. Of kies een symbool.

Een knipsel kopiëren

Een knipsel verplaatsen en een kopie achterlaten:

1. Plaats de cursor in het knipsel. Houd CTRL ingedrukt, druk één van beide muisknoppen in en sleep het knipsel van de kopie weg.
2. Laat CTRL los zodra u het knipsel van de kopie hebt weggesleept. Wanneer het knipsel op de gewenste lokatie staat, laat u de muisknop los.
3. Klik buiten het knipsel om het op de nieuwe lokatie te fixeren. Of kies een symbool.

Een knipsel vegen

Wanneer u een knipsel veegt, verplaatst u het over het tekengebied waarbij u een spoor van kopieën van het knipsel achterlaat. Zie de volgende afdeling voor meer informatie over doorzichtig en ondoorzichtig plakken en vegen.

Een knipsel vegen:

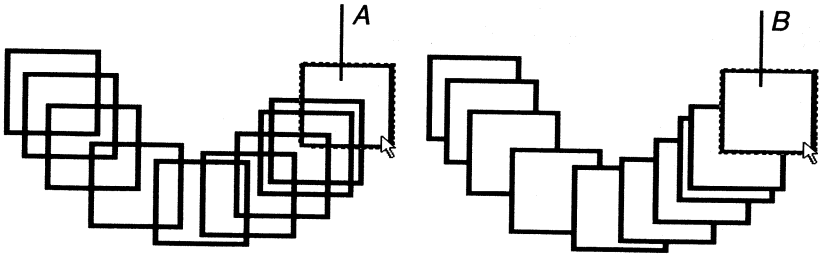
1. Plaats de cursor in een knipsel. Houd SHIFT ingedrukt terwijl u op één van beide muisknoppen drukt en sleep het knipsel door het tekengebied.
Gebruik de linkermuisknop voor een doorzichtig knipsel en de rechtermuisknop voor een ondoorzichtig knipsel.
2. Wanneer het knipsel zich op de gewenste lokatie bevindt, laat u SHIFT en de muisknop weer los.
3. Klik buiten het knipsel om het in het tekengebied te plakken. Of kies een symbool.

Een knipsel verplaatsen, vegen en kopiëren in de uitzoom-modus

Als u een knipselbewerking uitvoert in de uitzoommodus, kunt u het knipsel alleen ondoorzichtig plakken. Nadat u Plakken of Plakken vanuit het menu Bewerken hebt gekozen, wordt in de linkerbovenhoek van het tekengebied een kader met het knipsel weergegeven. U kunt de cursor in het kader plaatsen en het kader naar de gewenste positie slepen. Klik buiten het kader als u het knipsel wilt inplakken.

Doorzichtig en ondoorzichtig plakken en vegen

Wanneer u een knipsel plakt of veegt, kunt u kiezen tussen doorzichtig of ondoorzichtig plakken of vegen. Indien u doorzichtig plakt of veegt, is datgene wat door een knipsel wordt bedekt door het knipsel heen zichtbaar. Indien u een knipsel ondoorzichtig plakt of veegt, bedekt het knipsel het gehele onderliggende gebied.

- A Een knipsel doorzichtig vegen
 B Een knipsel ondoorzichtig vegen

Om doorzichtig te plakken of vegen, moet de achtergrondkleur van het knipsel dezelfde zijn als de op dat moment geselecteerde achtergrondkleur.

Tip Indien u een knipsel ondoorzichtig over het scherm wilt vegen, definieer dan een knipsel in vrije vorm. Als u een knipsel definieert dat het te vegen object nauw omsluit, wordt alleen het gedefinieerde object over het scherm geveegd. Indien u een rechthoekig knipsel definieert, ziet u het object in een kader met de achtergrondkleur.

Een knipsel opslaan

U kunt een knipsel opslaan als een Paintbrush (PCX)-bestand of als een bitmap (.BMP)-bestand. Een knipsel wordt automatisch opgeslagen als een Windows-bitmap (met de toevoeging .BMP), tenzij u deze instelling in het dialoogvenster Opslaan als wijzigt. Windows wijst automatisch de uitbreiding .BMP toe en bewaart uw knipsel in de vorm van een Windows bitmap.

Een knipsel opslaan:

1. Definieer het knipsel. Kies kopiëren naar in het menu Bewerken.
2. Typ in het vak "Bestandsnaam" een naam voor het knipsel en kies OK.

Indien u het knipsel in een ander formaat wilt opslaan, selecteert u een optie in de lijst "Bestand opslaan als type". Zie hoofdstuk 2, "Toepassingen".

Een knipsel ophalen uit een bestand

Met de opdracht Plakken vanuit het menu Bewerken kunt u een eerder opgeslagen knipsel uit een geheugenschijf ophalen en in het tekengebied plakken.

Indien u meer informatie over het knipsel wilt zien voor u het plakt, kiest u de knop Info in het dialoogvenster Plakken vanuit. Indien u een kleurentekening in een zwart /wit-tekening plakt, worden de kleuren vertaald in zwart en wit.

Een knipsel verplaatsen naar de definitieve positie:

1. Plaats de cursor in het flexibele kader. Druk één van beide muisknoppen in om het knipsel te slepen naar de plaats waar u de tekening wenst en laat daarna de muisknop los.

Indien het knipsel doorzichtig moet worden weergegeven, gebruikt u de linkermuisknop. Indien het knipsel ondoorzichtig moet worden weergegeven, gebruikt u de rechtermuisknop.

2. Klik buiten het knipsel om het in het tekengebied in te plakken. Of kies een symbool.

Geavanceerde Paintbrush-functies

Een knipsel verkleinen en vergroten

Nadat u een knipsel hebt gedefinieerd, kunt u met de opdracht Verkleinen /vergroten in het menu Oppakken het formaat van het knipsel wijzigen.

Het formaat van een knipsel wijzigen:

1. Kies de opdracht Verkleinen /vergroten in het menu Oppakken. Om het oorspronkelijke gebied te wissen nadat u het knipsel hebt verkleind of vergroot, kiest u de opdracht Wissen in het menu Oppakken.
2. Plaats de cursor op de lokatie waar de linkerbovenhoek van het flexibele kader (waarmee u de dimensies van het knipsel wijzigt) moet worden gefixeerd. Houd de muisknop ingedrukt.
3. Sleep de cursor totdat het kader het gewenste formaat heeft. Als u de afmetingen van het flexibele kader in proportie wilt houden ten opzichte van die van het knipsel, moet u tijdens het slepen van de cursor SHIFT ingedrukt houden.
4. Wanneer u tevreden bent over de afmetingen van het flexibele kader, laat u de muisknop los. Het knipsel wordt aangepast aan de afmetingen van het kader.

Een knipsel spiegelen

Met de opdracht Horizontaal spiegelen in het menu Oppakken kunt u een gedefinieerd knipsel in horizontale richting spiegelen. Verticaal spiegelen, in hetzelfde menu, laat u een gedefinieerd knipsel in verticale richting spiegelen.

Een knipsel horizontaal of verticaal spiegelen:

Kies Horizontaal spiegelen of Verticaal spiegelen in het menu Oppakken. Het knipsel wordt vanuit de huidige positie gespiegeld. Klik buiten het knipsel om het in het tekengebied in te plakken. Of kies een symbool.

Kleuren in een knipsel omkeren

Met de opdracht Negatief in het menu Oppakken kunt u de kleuren in een gedefinieerd knipsel omkeren. In een zwart/wit-tekening wordt zwart wit en wit zwart.

Kleuren in een knipsel omkeren:

Kies Negatief in het menu Oppakken. De kleuren in het knipsel worden omgekeerd. Klik buiten het knipsel om de negatieve kleuren in het tekengebied in te plakken. Of kies een symbool.

Een knipsel laten overhellen

De opdracht Hellen laat u een gedefinieerd knipsel in een zelf bepaalde hoek overhellen.

Een knipsel laten overhellen:

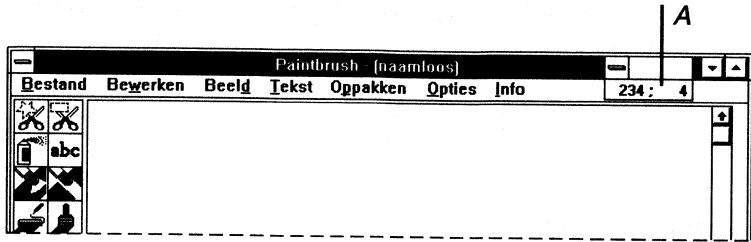
1. Kies de opdracht Hellen in het menu Oppakken en kies Wissen in het menu Oppakken indien u tevens wilt dat het oorspronkelijke gebied na het overhellen wordt gewist, .
2. Plaats de cursor op de lokatie waar u de linkerbovenhoek wilt fixeren van het flexibele kader waarmee u de hoek van de helling bepaalt. Houd de muisknop ingedrukt.
3. Verplaats de muis naar links of rechts. De onderzijde van het flexibele kader schuift met de muis mee, waardoor de zijden van het kader overhellen en de hoeken veranderen. Laat de muisknop los wanneer de hoek van het kader correct is.
4. Kies een willekeurig symbool als u een overhellend knipsel in het tekengebied wilt inplakken.

Gedetailleerde bewerkingen

Met de opdracht Cursorpositie in het menu Beeld kunt u de huidige cursorpositie weergeven als *x-y-coördinaten*. Met deze breedte-/hoogtecoördinaten kunt u tekst of lijnen in een tekening heel nauwkeurig uitlijnen.

Cursorcoördinaten gebruiken:

1. Kies Cursorpositie in het menu Beeld. Het venster Cursorpositie wordt aan de rechterzijde van de titelbalk boven het tekengebied weergegeven. U kunt dit venster verplaatsen naar elke willekeurige plaats buiten het tekengebied, zelfs buiten het Paintbrush-venster.

A Het venster Cursorpositie

2. Verplaatst de cursor in het tekengebied. De coördinaten in het venster Cursorpositie worden voortdurend aangepast aan de veranderende positie van de cursor. De coördinaten veranderen alleen wanneer de cursor in het tekengebied staat.
3. Wanneer u de coördinaten niet meer nodig hebt, kiest u opnieuw de opdracht Cursorpositie waardoor het venster van het scherm verdwijnt.

Bewerken met de opdracht Inzoomen

De opdracht Inzoomen in het menu Beeld laat u een gedeelte van een tekening vergroten, zodat u pixel voor pixel kunt wijzigen.

Een tekening bewerken met de opdracht Inzoomen:

1. Kies Inzoomen in het menu Beeld of druk op CTRL+N en plaats de cursor in het tekengebied. De cursor verandert in een flexibel rechthoekje.
2. Verplaatst de muis, zodat het rechthoekje zich boven het te vergroten gebied bevindt. Klik de muisknop. Het gedeelte in het rechthoekje wordt vergroot. Het kleine kader in de linkerbovenhoek van het tekengebied laat u zien hoe de wijzigingen in het vergrote gebied er in de normale resolutie uitzien.
3. Bewerk het vergrote gebied op één van de volgende manieren:
 - Klik de linkermuisknop om een pixel in de geselecteerde voorgrondkleur te veranderen.
 - Klik de rechtermuisknop om een pixel in de geselecteerde achtergrondkleur te veranderen.
 - Druk op één van beide muisknoppen en sleep de cursor om een groter gebied met pixels te veranderen.
 - Kies het verffollersymbool als u een gebied met effen kleuren in het vergrote gebied wilt veranderen.

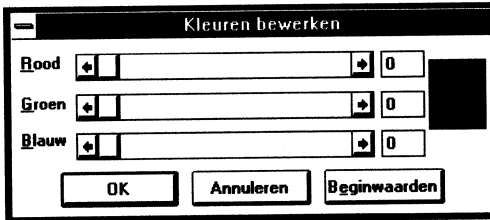
4. Indien u een fout maakt, kiest u de opdracht Ongedaan maken in het menu Bewerken om in de normale resolutie terug te keren en alle wijzigingen in de tekening ongedaan te maken. Of druk op CTRL+Z.
5. Wanneer u tevreden bent over de wijzigingen, kiest u de opdracht Uitzoomen in het menu Beeld.

Aangepaste kleuren

Elke kleur en elk patroon wordt gemaakt door de hoeveelheden van de drie primaire kleuren rood, groen en blauw te variëren. U kunt zelf Paintbrush-kleuren en patronen maken voor uw tekeningen. Hiertoe varieert u de hoeveelheid rood, groen en blauw (of RGB-componenten). Als u tijdens het tekenen kleuren en patronen verandert, heeft dit geen invloed; het betekent enkel dat u over meer kleuren kunt beschikken.

Een aangepaste kleur maken:

1. Kies de kleur die u als voorgrondkleur wilt wijzigen en kies Kleuren bewerken in het menu Opties. Het dialoogvenster Kleuren bewerken wordt weergegeven.

2. Met de schuifbalken kunt u de gebruikte hoeveelheid primaire kleur vergroten of verkleinen. U kunt ook een getal tussen 0 en 255 typen in de vakken "Rood", "Groen" en "Blauw".
3. Wanneer u tevreden bent over de nieuwe kleur, kiest u OK.

Indien u niet tevreden bent over de nieuwe kleur, kies Annuleren om uw wijzigingen ongedaan te maken en naar de tekening met de standaardkleuren terug te keren. U kunt ook, wanneer u een kleur meerdere keren hebt gewijzigd, Beginwaarden kiezen om de oorspronkelijke kleuren weer in te stellen.

Wanneer u OK kiest, vervangt de nieuwe kleur de bewerkte kleur in het palet.

Tip Als u snel naar het dialoogvenster Kleuren bewerken wilt gaan, dubbelklikt u in het palet op de kleur of het patroon dat u wilt bewerken. Of verplaatst de cursor in het palet en drukt u op F9+INS.

Met Kleuren opslaan en Kleuren ophalen in het menu Opties kunt u een kleurenpalet opslaan of ophalen. Het opslaan en ophalen van aangepaste kleurenbestanden gebeurt op dezelfde manier als het opslaan en ophalen van andere Windows-bestanden. Aangepaste kleurenbestanden krijgen automatisch de toevoeging .PAL.

Werken met Paintbrush-bestanden

U kunt Paintbrush-tekeningen in vier formaten opslaan als Paintbrush-bestanden of als bitmap-bestanden. Een nieuwe tekening wordt standaard als een bitmap-bestand opgeslagen, tenzij u de instelling in het dialoogvenster Opslaan als hebt gewijzigd. Een tekening die u opent en bewerkt, wordt opgeslagen in dezelfde indeling als waarin u de tekening hebt geopend.

Omwille van hardware- en software compatibiliteit is het raadzaam om figuren zo veel mogelijk op te slaan in één van de bitmap-formaten. Indien u een Paintbrush-tekening in een ander formaat wilt opslaan dan het standaard-bitmap-formaat voor uw beeldscherm, opent u de lijst "Bestand opslaan als type" in het dialoogvenster Opslaan als en kiest u een van de volgende opties:

- PCX (niet alle PCX-bestanden worden door Paintbrush ondersteund).
- Monochrome bitmap.
- 16-kleuren-bitmap.
- 256-kleuren-bitmap.
- 24-bits bitmap.

Om te vermijden dat meer geheugen en schijfruimte wordt gebruikt dan nodig is, moet u altijd het bitmap-formaat kiezen dat het aantal in de figuur gebruikte kleuren zo dicht mogelijk benadert.

Microsoft Paint-bestanden converteren

Een Microsoft Paint-bestand kan op eenvoudige wijze worden geconverteerd naar een Paintbrush-bestand. Een eenmaal in Paintbrush bewerkt Paint-bestand kan echter niet opnieuw als een Paint-bestand worden opgeslagen.

Een Microsoft Paint-bestand converteren:

1. Kies Openen in het menu Bestand. Het dialoogvenster Openen wordt weergegeven.
2. Typ in het vak "Bestandsnaam" de naam van een Paint-bestand. Indien u de naam van het te converteren Paint-bestand niet weet, kiest u "MSP-bestand" in "Bestandstypen". Kies vervolgens de directory met het .MSP-bestand en kies daarna het juiste bestand in het vak "Bestandsnaam".
3. Kies OK. Een dialoogvenster wordt weergegeven waarin u wordt gevraagd de conversie te bevestigen. Kies OK. Bewerk de tekening.
4. Wanneer u de tekening hebt bewerkt, kiest u Opslaan in het menu Bestand. Aan de oude bestandsnaam wordt de toevoeging .BMP toegewezen en de tekening wordt opgeslagen.

Een tekening afdrukken

Indien u een printer hebt geïnstalleerd overeenkomstig de instructies in hoofdstuk 5, "Controlepaneel," kunt u Paintbrush-tekeningen afdrukken.

De afgebeelde tekening afdrukken:

1. Kies Afdrukken in het menu Bestand. Het dialoogvenster Afdrukken wordt weergegeven met een overzicht van alle beschikbare afdrুকopties.
2. Verander de opties indien nodig en kies OK. Zie de tabel hieronder voor uitleg de verschillende opties. Indien u het afdrukken wilt annuleren, kiest u de knop Annuleren in het dialoogvenster.

<u>Optie</u>	<u>Beschrijving</u>
Concept	Produceert een kladversie waarbij de hoogste snelheid van de printer wordt gebruikt. Indien uw printer slechts één snelheid heeft, zult u geen onderscheid zien tussen "Concept" en "Proef".
Proef (Standardinstelling)	Produceert een afdruk waarbij zoveel mogelijk gebruik wordt gemaakt van alle geavanceerde opties van de printer.
Geheel (Standardinstelling)	Drukt de hele tekening af, inclusief delen die niet in het tekengebied worden weergegeven.
Gedeelte	Drukt een gedeelte van de tekening af. Zie de volgende sectie "Een gedeelte van een tekening afdrukken".
Aantal	Bepaalt het aantal kopieën dat u wilt afdrukken.
Aanpassen	Bepaalt in welke mate de grootte van de figuur moet worden aangepast voordat deze naar de printer wordt gezonden. Geef 100 procent op als u de grootte niet wilt aanpassen.
Printerresolutie gebruiken	Drukt een tekening af met de printerresolutie in plaats van de schermresolutie.

Een gedeelte van een tekening afdrukken

Een gedeelte van een tekening afdrukken:

1. Kies Afdrukken in het menu Bestand. Het dialoogvenster Afdrukken wordt weergegeven.
2. Kies Gedeelte in het dialoogvenster Afdrukken. Kies OK. Het formaat van de tekening wordt aangepast zodat de hele figuur op het scherm past.

3. Plaats de cursor op de positie waar u één hoek van het flexibele kader wilt fixeren waarmee u het afdrukgebied bepaalt. Druk op de muisknop en houd deze ingedrukt.
4. Sleep de cursor totdat het kader het gedeelte van de tekening bevat dat u wilt afdrukken en laat de muisknop los. Het geselecteerde gedeelte van de tekening wordt afgedrukt.

Marges instellen

Bij het afdrukken van een tekening wordt gebruik gemaakt van de marges die in het dialoogvenster Pagina-instelling zijn ingesteld. Paintbrush laat u tevens toe marges te wijzigen.

Marges voor het afdrukken instellen:

1. Kies Pagina-instelling in het menu Bestand. Het dialoogvenster Pagina-instelling wordt weergegeven.
2. Typ de nieuwe instellingen in het gebied "Marges".
Indien de marge-instellingen te klein zijn voor het formaat van de tekening wordt een bericht afgebeeld. Indien de marge-instellingen groter zijn dan het formaat van de tekening wordt de positie van de linkerbovenhoek van de tekening bepaald aan de hand van de instellingen van de vakken "Boven" en "Links".
3. Kies OK. Wanneer u gaat afdrukken, wordt de tekening volgens de nieuwe marge-instellingen op het papier geplaatst.

Kopteksten en voetteksten afdrukken

Wanneer u een tekening afdrukt, kunt u verklarende tekst, de datum, een paginanummer of de bestandsnaam als koptekst of voettekst op de afgedrukte pagina vermelden. U kunt de kop- of voettekst naar keuze links of rechts uitlijnen of gecentreerd afdrukken.

Een koptekst of voettekst op een tekening afdrukken:

1. Kies Pagina-instelling in het menu Bestand. Het dialoogvenster Pagina-instelling wordt weergegeven.
2. In het vak "Koptekst" of "Voettekst" typt u de koptekst of voettekst, samen met de andere codes die u in deze vakken kunt opgeven. In de volgende tabel vindt u informatie over deze codes. De tekst in de vakken "Koptekst" en "Voettekst" schuift op naarmate u deze vakken met tekst vult.
3. Kies OK.

<u>Code</u>	<u>Beschrijving</u>
&d	De huidige datum.
&p	Paginanummers.
&f	De huidige bestandsnaam.
&l	Koptekst of voettekst (al naargelang de code), uitgelijnd ten opzichte van de linkermarge.
&r	Koptekst of voettekst (al naargelang de code), uitgelijnd ten opzichte van de rechtermarge.
&c	Koptekst of voettekst (al naargelang de code), gecentreerd tussen de linker- en rechtermarge. Dit is de standaardinstelling.
&t	De huidige tijd.

U kunt een code of alle codes in één koptekst of voettekst opnemen. Deze koptekst bijvoorbeeld: &lpagina &p&cBestand &f&rDatum &d, wordt als volgt afgedrukt:

Pagina 1	Bestand BESTAND.CAL
	Datum 12-9-91

Wanneer u een tekening afdrukt, worden de kop- en voetteksten op de opgegeven plaatsen afgedrukt.

Printer en printeropties wijzigen

Printers of printeropties wijzigen:

1. Kies Printerinstelling in het menu Bestand. Het dialoogvenster Printerinstelling wordt weergegeven.
2. Kies in het vak "Printer" de optie "Standaardprinter" of "Specifieke printer". Indien u de optie "Specifieke printer" selecteert, kiest u in de lijst de gewenste printer.
3. Wijzig indien nodig de "Afdrukstand" en papierspecificaties. Als u opties wilt instellen die specifiek bij uw printer behoren, kiest u de knop Opties, stelt u de gewenste opties in en kiest u vervolgens OK.
4. In het dialoogvenster Printerinstelling kiest u de knop OK.

Hoofdstuk 11

Terminal

Inleiding

In dit hoofdstuk wordt beschreven hoe u Terminal gebruikt. Terminal is een toepassing waarmee u een verbinding kunt leggen tussen uw computer en andere computers. Voordat u met Terminal gaat werken, moet u bekend zijn met enkele elementaire begrippen en termen uit de telecommunicatie als *modem*, *baud* en *protocol*. Als u niet vertrouwd bent met het uitwisselen van informatie tussen computers, is het wellicht raadzaam een introductieboekje over dit onderwerp te raadplegen.

Vereiste apparatuur

Naast de voor Windows vereiste basisapparatuur hebt u additionele apparatuur nodig om optimaal met Terminal te kunnen werken. Door Terminal samen met de juiste apparatuur te gebruiken, kunt u een verbinding leggen met een andere computer en hiermee informatie uitwisselen. Deze computer kan zich in dezelfde ruimte bevinden of op een andere lokatie, bijvoorbeeld in een ander kantoor of gebouw.

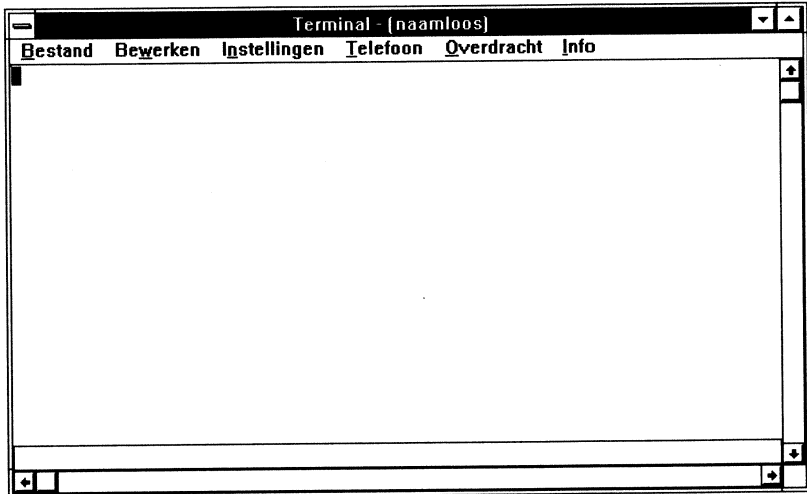
U hebt een speciale seriële kabel, een zogenoemde *nulmodemkabel*, nodig om twee computers in dezelfde ruimte met elkaar te verbinden. Verder moet elke computer tevens over een eigen communicatietoepassing beschikken. Dit kan Terminal, maar ook een andere toepassing zijn.

Voor het uitwisselen van informatie met computers die zich op andere plaatsen bevinden hebt u een seriële poort, een modem en een kabel voor aansluiting op een seriële poort en een telefoonlijn voor aansluiting op de modem nodig. Zie voor meer informatie de handleiding bij het desbetreffende apparaat of neem contact op met uw computerleverancier.

Terminal starten

Terminal starten:

Kies het pictogram Terminal in de groep Bureau-accessoires. Dubbelklik het pictogram of gebruik de pijltoetsen om de cursor naar het pictogram te verplaatsen, en druk op ENTER. Het venster Terminal wordt weergegeven.

Als u via Terminal informatie wilt gaan uitwisselen met een andere computer, moet u de voor deze computer benodigde instellingen weten.

Wanneer u de vereiste instellingen voor de computer op afstand eenmaal weet, kunt u de standaardinstellingen van Terminal wijzigen, zodat deze overeenkomen met de door de computer op afstand vereiste instellingen. U kunt deze instellingen tijdens het werken met Terminal op elk moment in een uniek instellingenbestand opslaan. U hoeft de standaardinstellingen van Terminal dan niet bij elke sessie te wijzigen. Instellingenbestanden herkent u aan de toevoeging .TRM. U kunt een bestaand instellingenbestand openen en eventueel wijzigen wanneer u met een sessie gaat beginnen.

Instellingenbestanden openen

Zo maakt u een nieuw instellingenbestand:

Kies Nieuw in het menu Bestand. De standaardinstellingen blijven van kracht, tenzij u deze aanpast aan de instellingen van de computer op afstand waarmee u een verbinding wilt leggen.

Zo gebruikt u een bestaand instellingenbestand:

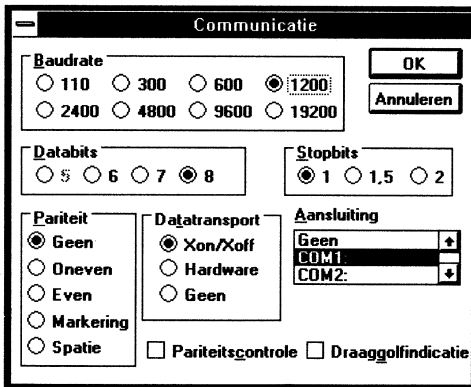
1. Kies Openen in het menu Bestand. Het dialoogvenster Openen wordt weergegeven. Selecteer de drive of de directory waar het instellingenbestand (.TRM) is opgeslagen indien dit bestand zich niet op de huidige drive of in de huidige directory bevindt.
2. Selecteer het gewenste instellingenbestand in het vak "Bestandsnaam".
3. Kies OK.

Communicatie-instellingen opgeven

U dient communicatie-instellingen op te geven voordat u een verbinding legt met een computer op afstand en informatie uitwisselt. Raadpleeg voor meer informatie over de juiste instellingen de documentatie bij uw modem en het informatiepakket van de online-service of bel het informatienummer van de online-service en vraag naar de juiste instellingen.

Communicatie-instellingen opgeven:

1. Kies Communicatie in het menu Instellingen. Het dialoogvenster Communicatie wordt weergegeven.

2. Selecteer de juiste opties voor uw systeem en de computer op afstand en kies vervolgens de knop OK.

Hier volgt een beschrijving van elke optie.

**Gebruik deze
optie**

Als u

Baudrate

De datatransportsnelheid van uw modem wilt opgeven. De meest gebruikelijke instellingen zijn 1200 en 2400.

Databits

Het aantal databits per gegevenspakket wilt opgeven dat tussen de twee computers wordt verstuurd. De meeste tekens worden in 7 of 8 databits verzonden.

Pariteit

Het type pariteit wilt opgeven. Als u 8 databits hebt gekozen, selecteert u "Geen" (geen pariteit).

Datatransport

Wilt opgeven wat er moet gebeuren wanneer de buffer vol raakt waardoor geen gegevens van de computer op afstand meer kunnen worden ontvangen.

Wanneer u "Xon / Xoff" (ook bekend als "*software handshaking*") selecteert, pauzeert Terminal wanneer de buffer vol raakt. Als u "Hardware" (of "*hardware handshaking*") selecteert, ligt de controle van het datatransport bij de computer op afstand. Wordt "Geen" geselecteerd, dan vindt geen controle van het datatransport plaats.

U moet "Xon / Xoff" selecteren indien u niet weet welk type datatransport doorgaans wordt gebruikt. U kunt deze optie niet gebruiken met een systeem op afstand dat op "*hardware handshaking*" is ingesteld.

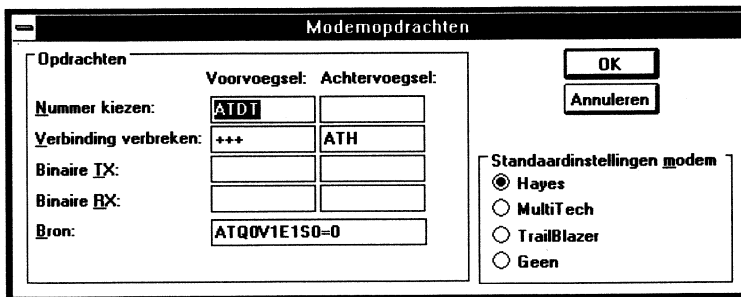
<u>Gebruik deze optie</u>	<u>Als u</u>
Pariteitscontrole	De byte wilt weergeven waarin een pariteitsfout wordt aangetroffen. Anders ziet u een vraagteken (?) op de plaats waar de modem een fout heeft aangetroffen. Voor elk onjuist verzonden teken wordt een vraagteken weergegeven.
Draaggolfindicatie	Wilt opgeven dat Terminal het modemsignaal moet gebruiken om een draaggolfsignaal op te vangen. Als u uw modem niet kunt aansluiten terwijl de andere opties op de juiste wijze zijn ingesteld, moet u deze optie uitschakelen en opnieuw pogen uw modem aan te sluiten.
Aansluiting	De communicatiepoort wilt selecteren die door uw modem wordt gebruikt. Als u "Geen" selecteert, gebruikt Terminal indien beschikbaar COM1, controleert daarna COM2, enzovoort.
Stopbits	De tijd tussen twee verzonden tekens wilt opgeven. Stopbits zijn geen echte bits maar tijdsintervallen tussen tekens.

Instellingen van modemopdrachten veranderen

Wanneer u Modemopdrachten kiest, worden de opdrachten weergegeven die voor verscheidene bekende typen modems worden gebruikt. Als uw modem niet in de lijst voorkomt, kunt u "Geen" selecteren of de modem kiezen waarvan de opdrachten het meest overeenkomen met de opdrachten van uw eigen modem. Zie de handleiding bij uw modem voor meer informatie over de opdrachten die uw modem gebruikt.

Instellingen van modemopdrachten veranderen:

1. Kies Modemopdrachten in het menu Instellingen. Het dialoogvenster Modemopdrachten wordt weergegeven.

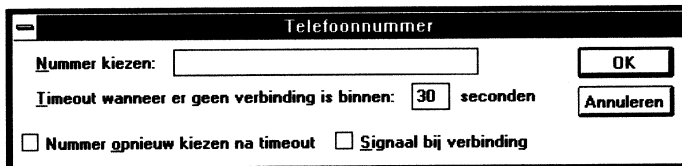
2. Selecteer in het gebied "Standaardinstellingen modem" de modem die u gebruikt of de modem waarvan de opdrachten het meest met de opdrachten van uw modem overeenkomen. Als geen van de modemopdrachten overeenkomen, selecteert u "Geen".
3. Wijzig indien noodzakelijk de opdrachten in het gebied "Opdrachten". Als u "Geen" hebt geselecteerd, voert u de opdrachten voor uw modem in.
4. Kies OK.

Als u de opdrachten onjuist wijzigt, kunt u opnieuw de standaardopdrachten instellen door het juiste type modem opnieuw te selecteren.

Telefoonnummer invoeren

Het telefoonnummer opgeven dat Terminal moet gebruiken:

1. Kies Telefoonnummer in het menu Instellingen. Het dialoogvenster Telefoonnummer wordt weergegeven.

2. Typ het telefoonnummer dat Terminal moet kiezen in het gebied "Nummer kiezen".

Het is niet vereist om ronde haakjes en streepjes te gebruiken. U moet komma's opgeven indien een pauze nodig is voordat het nummer door het telefoonsysteem wordt verwerkt. Als u een Hayes-compatibele modem met de standaardinstellingen gebruikt, resulteert elke komma in een vertraging van ongeveer twee seconden.

Als u een Hayes-compatibele modem gebruikt, wordt door de volgende tekenreeks eerst een 9 gekozen, dan volgt een pauze van 4 seconden voor het bestaande nummer wordt gekozen: 9,,1-800-555-1212

3. Stel de opties naar wens in en kies OK.

Hier volgt een beschrijving van elke optie.

Gebruik deze optie

Als u

Timeout wanneer er geen verbinding is binnen

Het aantal seconden wilt verhogen dat Terminal op een verbindingssignaal van de computer op afstand wacht (30 seconden is de minimale wachttijd).

Nummer opnieuw kiezen na timeout

Het telefoonnummer opnieuw wilt kiezen nadat de eerste poging faalde.

Signaal bij verbinding

Wilt dat het systeem een geluidssignaal geeft (piep) zodra een succesvolle verbinding tot stand is gebracht.

Om de instellingen voor telefoonnummers te bewaren, zie "Instellingenbestanden opslaan" verderop in dit hoofdstuk.

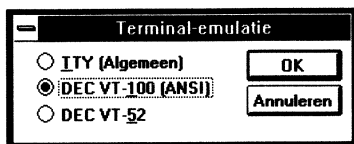
Terminal-emulatie instellen

Uw computer kan het type terminal emuleren dat door de computer op afstand wordt vereist. U kunt met de opdracht Terminal-emulatie het type terminal opgeven.

Het type terminal-emulatie opgeven:

1. Kies Terminal-emulatie in het menu Instellingen.

Het dialoogvenster Terminal-emulatie wordt weergegeven. Als u niet zeker weet welke terminal u moet gebruiken, selecteert u het keuzerondje "DEC VT-100 (ANSI)".

2. Selecteer een type terminal en kies vervolgens OK.

Opmerking SCROLL-LOCK moet zijn ingeschakeld als u de functietoetsen voor DEC VT-100 (ANSI) terminal-emulatie wilt gebruiken.

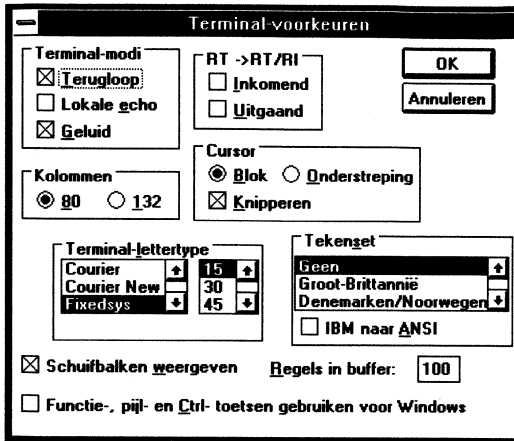
Nadat u uw keuze hebt bevestigd, wordt uw systeem door Terminal zodanig aangepast dat uw computer, het toetsenbord en uw terminal functioneren volgens de opgegeven terminal. Zie bijlage B, "Terminal-emulatietabellen", voor informatie over hoe de verschillende configuraties zich verhouden tot de werking van het IBM PC toetsenbord.

Terminal-voorkeuren opgeven

U kunt met de opdracht Terminal-voorkeuren opgeven op welke wijze uw terminal gedurende een communicatiesessie functioneert.

Terminal-voorkeuren opgeven:

Kies Terminal-voorkeuren in het menu Instellingen. Het dialoogvenster Terminal-voorkeuren wordt weergegeven. Selecteer de gewenste opties en kies OK.

Hier volgt een beschrijving van elke optie.

Gebruik deze optie

Als u

Terugloop

Wilt dat de binnenkomende tekens automatisch op de volgende regel worden weergegeven wanneer de kolombreedte van uw beeldscherm wordt overschreden.

Lokale echo

Wilt dat de gegevens die u naar de computer op afstand verzendt tijdens het typen op het scherm worden weergegeven. Het systeem op afstand kan in *half-duplex* of *full-duplex* functioneren. Half-duplex- systemen kunnen de toetsaanslagen niet op uw scherm weergeven. Full-duplex-systemen kunnen dit wel.

Als het systeem op afstand de getypte tekens op uw scherm kan weergeven (ook wel "*remote echo*" genoemd), moet u deze optie niet selecteren.

Gebruik deze optie

Als u

Geluid

Het alarm van uw computer (of piep) wilt inschakelen zodat deze een geluidssignaal geeft als de computer op afstand hiertoe instructies geeft.

Kolommen

Wilt specificeren of uw beeldscherm een 80-kolommen beeldscherm of een 132-kolommen beeldscherm.

Terminal-lettertype

Het lettertype en de lettergrootte voor weergave van de uitgaande en de inkomende gegevens wilt selecteren.

Schuifbalken weergeven

De schuifbalken wilt weergeven.

RT -> RT/RI

Elke regelterugloop als een *regelterugloop* met *regelinvoer* wilt opgeven. Bij een printer of beeldscherm wordt door regelinvoer de tekst enkel een regel naar beneden verplaatst. Voordat u deze optie selecteert moet u weten of de regelinvoer al door de computer op afstand wordt verzonden.

U kunt "Inkomend", "Uitgaand", beide opties of geen van beide opties selecteren. Als u "Inkomend" selecteert, wordt de door de computer op afstand verstuurde regelterugloop geïnterpreteerd als regelterugloop gevolgd door regelinvoer. Als u "Uitgaand" selecteert, wordt de naar de computer op afstand verzonden regelterugloop gevolgd door regelinvoer.

Cursor

De vorm (blok of onderstreep) van de cursor wilt opgeven. Tevens kunt u opgeven of de cursor moet knipperen.

Gebruik deze optie

Als u

Tekenset

Een land wilt opgeven voor het verzenden en ontvangen van gegevens in een andere taal. Door een land te selecteren geeft u op welke ISO (International Standards Organization)-tekenset moet worden gebruikt. Controleer of de geselecteerde tekenset door de host-computer wordt herkend.

IBM naar ANSI

Informatie die tekens met accenten en uitgebreide tekens bevat juist op het scherm wilt weergeven.

Regels in buffer

Wilt opgeven hoeveel inkomende gegevens in de buffer moeten worden opgeslagen.

Functie gebruiken, pijl- en CTRL-toetsen voor windows

Wilt opgeven of de functie-, pijl- en CTRL-toetsen door Windows of door de host-computer worden herkend. Als deze optie is geselecteerd, worden de toetsen door Windows herkend. Als deze optie niet is geselecteerd, besturen deze toetsen functies van de op de host-computer gebruikte programmatuur. Als u de toetsencombinatie CTRL+C regelmatig op een host-systeem gebruikt, moet u deze optie niet kiezen. UG11.DOC-1034

Opdrachten aan functietoetsen toewijzen

U kunt in Terminal regelmatig gebruikte opdrachten aan functietoetsen toewijzen, zoals tot stand brengen van een verbinding met een computer op afstand in plaats van bepaalde opdrachten te typen of handelingen te verrichten.

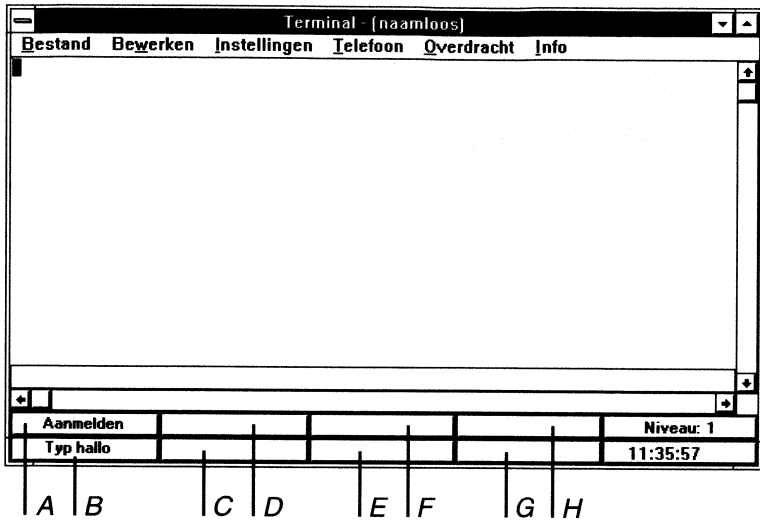
Als u bijvoorbeeld regelmatig een reeks aanmeldingsopdrachten typt die de verbinding met een computer op afstand leggen, kunt u deze opdrachtenreeks aan een functietoets toewijzen en de functietoets "Aanmelden" noemen. Een voorbeeld van een reeks aanmeldingsopdrachten is:

```
^C^$D03^M^$D02mijnaam^M^$D04wachtwoord^M
```

Hierbij is *mijnaam* uw aanmeldingsnaam of gebruikersidentificatie en vertegenwoordigt *wachtwoord* uw wachtwoord voor de computer op afstand. De opdrachten worden als volgt uitgevoerd:

1. Kies het nummer dat u met het menu Instellingen hebt opgegeven (^\$C).
Wacht 3 seconden (^\$D03).
2. Verzend een regelterugloop (^M). Wacht 2 seconden (^\$D02).
3. Verzend uw aanmeldingsnaam naar de computer op afstand (*mijnaam*).
Verzend een regelterugloop (^M).
4. Wacht 4 seconden (^\$D04).
5. Verzend uw wachtwoord (*wachtwoord*) en verzend een regelterugloop (^M).

De vertragingen zijn vereist om de computer op afstand voldoende tijd te geven om te kunnen reageren. U kunt de functietoetsnamen onderaan het venster Terminal weergeven zodat het gemakkelijker is de opdrachten die u aan verschillende functietoetsen hebt toegewezen te onthouden.

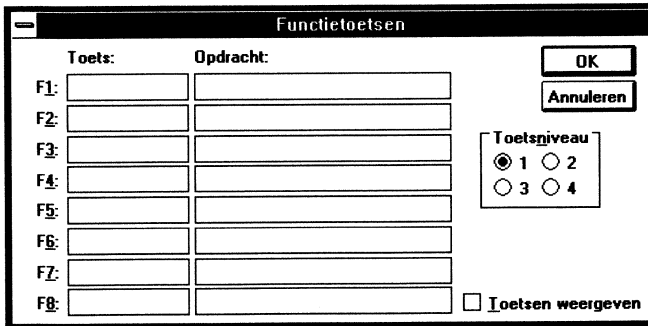
- A F1
- B F5
- C F6
- D F2
- E F7
- F F3
- G F8
- H F4

Met een muis kunt u door op de functietoetsnaam te klikken de opdracht of opdrachtenreeks kiezen die u wilt uitvoeren.

Functietoets-toewijzingen worden in vier niveaus onderverdeeld. U kunt per niveau acht functietoetsen toewijzen en elke functietoets kan vier verschillende functies vervullen. De acht meestgebruikte functietoetsen kunt u op niveau 1 plaatsen.

Opdrachten aan functietoetsen toewijzen en toetsniveaus opgeven:

1. Kies Functietoetsen in het menu Instellingen. Het dialoogvenster Functietoetsen wordt weergegeven.

2. Selecteer het toetsniveau in het gebied "Toetsniveau".
3. Typ een naam in het vak "Toets" voor elke functietoets die u wilt opgeven. Zo kunt u **typ hallo** invoeren als de naam van een functietoets.
4. Typ de code(s) of tekst (zoals een wachtwoord) die u in de opdracht wilt opnemen in het overeenkomstige gebied "Opdracht".
Zo kunt u **hallo** typen in het vak "Opdracht" voor de toetsnaam typ hallo. Na deze procedure vindt u een overzicht van in te voeren stuurcodes.
5. Herhaal de stappen 2 tot en met 4 om een ander niveau te definiëren.
6. Schakel het aankruisvakje "Toetsen weergeven" in als u het functietoetsenblok onderaan het venster Terminal wilt weergeven. Kies OK als u klaar bent met het definiëren van alle toetsniveaus.

U kunt deze stuurcodes aan een functie toewijzen om de volgende handelingen te verrichten.

Stuurcode

Handeling

<M>^A tot ^Z

De stuurcodes A tot en met Z worden naar de computer op afstand verzonden.

<M>^\$D<NN>

Terminal pauzeert NN seconden.

<M>^\$B

Terminal verzendt een onderbrekingscode met een tijdsduur van 117 milliseconden.

<u>Stuurcode</u>	<u>Handeling</u>
<M>^\$C	Deze handeling komt overeen met de opdracht Nummer kiezen in het menu Telefoon.
<M>^\$H	Deze handeling komt overeen met de opdracht Verbinding verbreken in het menu Telefoon.
<M>^\$L1 tot ^\$L4	Overschakelen naar ander toetsniveau of andere groep toegewezen functietoetsen.
<M>^^	Een caret (^) wordt naar de computer op afstand verzonden.
<M>^@	Een NULL-teken wordt naar de computer op afstand verzonden.
<M>^[<n>]	Eén of meer escape-codereeksen worden naar de computer op afstand verzonden. <n> is een variabele die één of meer codes vertegenwoordigt.

Aan functietoetsen toegewezen opdrachten uitvoeren

Aan functietoetsen toegewezen opdrachten uitvoeren:

1. Klik op de knop Niveau onderaan het venster Terminal als u opdrachten aan verschillende toetsniveaus hebt toegewezen, totdat de naam van de opdracht die u wilt uitvoeren in het functietoetsenblok wordt weergegeven.

2. Klik op de opdrachtnaam die in het functietoetsenblok wordt weergegeven.
Druk op CTRL+ALT+*functietoets*

Functietoetsen weergeven en verbergen

U kunt de weergave van het functietoetsenblok onderaan het venster Terminal onderdrukken, zelfs al hebt u het aankruisvakje "Toetsen weergeven" ingeschakeld.

Het functietoetsenblok verbergen:

Kies Functietoetsen verbergen in het menu Instellingen. De opdracht verandert in Functietoetsen weergeven. U selecteert deze opdracht als u de functietoetsen opnieuw wilt weergeven.

Tijdoopname met Timer-modus

Als het functietoetsenblok wordt weergegeven, geeft een tijdoopnamevakje in de rechterbenedenhoek van het venster Terminal eveneens de systeemtijd weer. Het tijdoopnamevakje is op 00:00:00 ingesteld. Terminal registreert vervolgens hoe lang uw computer met de computer op afstand is verbonden.

Tijdsduur van uw communicatiesessies opnemen:

Kies Timer-modus in het menu Instellingen. Wanneer de tijdoopnamefunctie actief is, staat er een vinkje voor de opdracht Timer-modus.

De tijdoopname opnieuw instellen:

Kies Timer-modus in het menu Instellingen. Zie de handleiding bij uw apparatuur voor meer informatie over deze opdrachten.

Verbinding leggen met de computer op afstand

Zo legt u de verbinding met de computer op afstand:

Kies de opdracht Nummer kiezen in het menu Telefoon.

Terminal kiest het nummer. Als u geen nummer hebt opgegeven met de opdracht Telefoonnummer in het menu Instellingen, wordt het dialoogvenster Telefoonnummer weergegeven. Zie "Telefoonnummer invoeren" eerder in dit hoofdstuk voor meer informatie.

Opmerking Als uw modem het juiste nummer kiest maar toch geen verbinding met de computer op afstand krijgt, is het mogelijk dat u niet de juiste communicatie-instellingen voor deze computer hebt opgegeven. Zie "Communicatie-instellingen opgeven" eerder in dit hoofdstuk voor meer informatie.

Bestanden overbrengen

Zodra de communicatieverbinding met een andere computer tot stand is gebracht, kunt u tekstbestanden of binaire bestanden verzenden of ontvangen. Controleer voorafgaand aan het verzenden van bestanden of zowel uw eigen modem als de modem op afstand dezelfde instellingen hebben voor databits pariteit, stopbits en datatransport .

Zie "Communicatie-instellingen opgeven" eerder in dit hoofdstuk voor meer informatie over de communicatie-instellingen.

Bestandsoverdracht instellen

Voordat u bestanden met de opdrachten in het menu Overdracht verzendt of ontvangt, kunt u de regels voor deze overdracht opgeven. Doe dit alleen wanneer u van plan bent binaire bestanden over te zenden.

Tekstbestanden worden gemaakt met een teksteditor of met een tekstverwerkingsprogramma en worden zonder opmaak opgeslagen. Dit type bestand wordt ook wel een ASCII-bestand genoemd.

Binaire bestanden kunnen elk bestandstype zijn, zoals uitvoerbare programmabestanden, opgemaakte documentbestanden of ASCII-bestanden.

De twee methoden van overdracht, tekst en binair, verschillen op tal van punten. Doorgaans wordt de voorkeur gegeven aan de binaire overdracht voor verzending van zowel tekstbestanden als binaire bestanden. Met deze methode wordt zorgvuldiger op fouten en verloren gegevens gecontroleerd. Deze methode is echter trager dan tekstoverdracht.

Binaire overdracht

Overdracht wordt opnieuw uitgevoerd wanneer een fout wordt ontdekt.

Kan voor elk type bestand worden gebruikt.

Protocol (XModem / CRC of Kermit) op elk systeem maakt het type systeem irrelevant.

Pariteit wordt gewoonlijk niet voor het ontdekken van fouten gebruikt.

Alleen overdracht van het gehele bestand.

Tekstoverdracht

Mogelijke onderbreking van overdracht wanneer een fout wordt ontdekt.

Kan alleen voor ASCII-tekstbestanden worden gebruikt.

De systeemkenmerken zijn belangrijk vanwege het ontbreken van een protocol.

Pariteit kan worden gebruikt voor het ontdekken van fouten in de overdracht van tekens.

Overdracht van het gehele of van een gedeelte van het bestand.

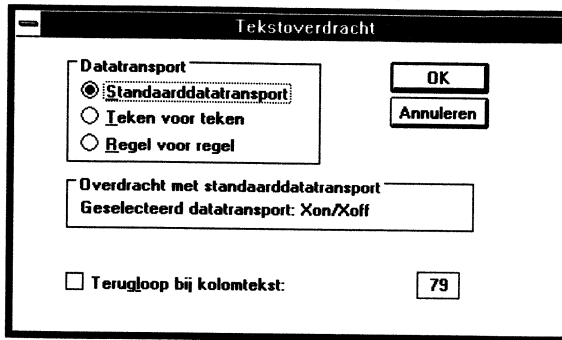
Opmerking Als het systeem waarmee u communiceert geen van beide binaire protocollen herkent die door Terminal worden ondersteund (XModem/CRC of Kermit), moet u de tekstoverdrachtmethode gebruiken.

Verzenden tekstbestanden voorbereiden

Tekstbestanden bevatten ASCII-tekst waaruit opmaak als lettertype, tekenopmaak en lettergrootte is verwijderd. Dit type overdracht is bij uitstek geschikt voor zeer verschillende systemen, omdat de meeste toepassingen kunnen werken met alleen-tekst-bestanden.

Verzenden tekstbestand voorbereiden:

1. Kies Tekstoverdracht in het menu Instellingen. Het dialoogvenster Tekstoverdracht wordt weergegeven.

2. Selecteer de gewenste opties en kies OK.

Hier volgt een beschrijving van elke optie.

Gebruik deze optie

Als u

Standaarddatatransport

De datatransport-methode wilt gebruiken die u met de opdracht Communicatie hebt gekozen.

Teken voor teken

Wilt opgeven dat tekstbestanden teken voor teken moeten worden verstuurd. Als u deze optie kiest, worden de volgende aanvullende opties in het midden van het dialoogvenster weergegeven:

"Wachttijd tussen tekens"

Tekens worden langzaam en gelijkmatig overgedragen om fouten te voorkomen. Controle op de overgebrachte gegevens en terugkoppeling van het systeem op afstand vinden echter niet plaats. U kunt de wachttijd instellen door een waarde in het vak "/10 sec" op te geven.

Gebruik deze optie

Als u

"Op tekenecho wachten"

Met deze optie wordt één teken (8 bits) tegelijk verzonden en wordt gewacht op een tekenecho van de computer op afstand. Er wordt nagegaan of de twee tekens identiek zijn alvorens het volgende teken wordt verzonden. Deze methode werkt extreem langzaam en u moet deze alleen toepassen wanneer u een systeem gebruikt dat een betrouwbare tekenecho terugzendt.

Regel voor regel

Wilt opgeven dat tekst regel voor regel moet worden verzonden. Als u deze optie kiest, worden de volgende aanvullende opties weergegeven:

"Wachttijd tussen regels"

Regels worden langzaam en gelijkmatig overgedragen. Controle op de overgebrachte gegevens en terugkoppeling van het systeem op afstand vinden echter niet plaats. U kunt de wachttijd instellen door een waarde in het vak "/10 sec" op te geven:

"Op aanwijzing wachten"

Met deze optie wordt één regel verzonden en gewacht totdat de computer op afstand een verificatiebericht terugstuurt voordat de volgende regel wordt verzonden. In Terminal kunt u dit proces automatiseren wanneer u opgeeft welke tekenreeks u wilt ontvangen voordat de volgende regel wordt verzonden.

Deze methode werkt sneller en werkt beter dan de tekenecho-methode.

Gebruik deze optie

Als u

Terugloop bij
kolomtekst

Bestanden wilt verzenden die met een teksteditor of tekstverwerkingsprogramma zijn gemaakt. U kunt ongeacht de grootte van uw beeldscherm regels van maximaal 132 tekens opgeven. Nadat u het aankruisvakje hebt ingeschakeld, typt u 131 om een bestand naar een 132-koloms terminal te verzenden. Door het aantal kolommen met 1 te verminderen, blijft een tekenpositie voor de geregeerde-code (gewoonlijk ^M) over.

Verzenden binair bestand voorbereiden

Terwijl bij tekstoverdracht de juiste instellingen voor de computer op afstand vereist zijn, wordt bij binaire overdracht van standaard*protocollen* (regels) voor gegevensoverdracht uitgegaan. U hoeft alleen het protocol op te geven dat door de computer op afstand wordt gebruikt.

Verzenden binaire bestanden voorbereiden:

Kies Binaire overdracht in het menu Instellingen. Het dialoogvenster Binaire overdracht wordt weergegeven. Selecteer het gewenste protocol en kies OK.

**Gebruik
deze optie**

Als u

XModem /
CRC

Het binaire protocol XModem / CRC wilt opgeven. Als u 7 databits opgeeft en de computer op afstand de 7 bits-groepering in een 8 bits-groepering kan omzetten, worden het aantal databits en de pariteit automatisch tijdens de overdracht omgezet.

Als het systeem op afstand CRC niet ondersteunt, wordt automatisch naar het controlesom-schema overgeschakeld.

Kermit

Het protocol Kermit wilt opgeven. Dit protocol kan zowel 7 als 8 bits als databits gebruiken. De pariteit kan daarom op "Even", "Oneven" of "Geen" worden ingesteld.

Tekstbestanden verzenden

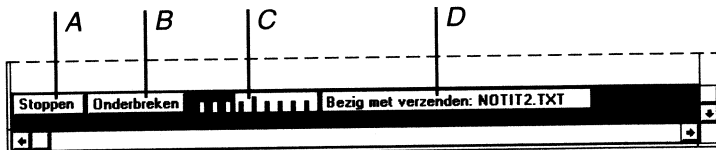
Nadat u de instellingen voor tekstoverdacht in het menu Instellingen hebt opgegeven, kunt u uw bestand verzenden.

Een tekstbestand verzenden:

1. Kies Tekstbestand verzenden in het menu Overdracht. Het dialoogvenster Tekstbestand verzenden wordt weergegeven.
2. Selecteer het station en de directory waarin het te verzenden bestand is opgeslagen indien het bestand zich niet in het huidige station of de huidige directory bevindt.
3. Selecteer het te verzenden bestand in de lijst met bestandsnamen of typ de naam in het tekstvak.
4. Schakel het aankruisvakje "RI toevoegen" in om een regel invoer aan elk geleide van de te verzenden tekst toe te voegen. Schakel het aankruisvakje "RI verwijderen" in om de regel invoer weer te verwijderen. Als het systeem op afstand regel invoer aan inkomende tekst toevoegt, moet u wellicht de regel invoer verwijderen. Zie de optie "RT -> RT/RI" in de sectie "Terminal-voorkeuren opgeven" eerder in dit hoofdstuk .
5. Kies OK . U ziet de inhoud van het bestand door het venster Terminal schuiven.

De transmissie van het bestand besturen:

Kies de knoppen Pauze, Doorgaan of Stoppen aan de onderzijde van het venster Terminal of een van de opdrachten in het menu Overdracht.

- A *Stopt de transmissie.*
- B *Onderbreekt de transmissie tijdelijk en verandert in Doorgaan.*
- C *Geeft weer hoeveel van het bestand is verzonden.*
- D *Geeft de naam weer van het bestand dat wordt verzonden.*

Tekstbestanden ontvangen

Nadat u de instellingen voor tekstoverdracht hebt opgegeven met de opdrachten in het menu Instellingen bent u klaar om tekst te ontvangen.

Een tekstbestand ontvangen:

1. Kies Tekstbestand ontvangen in het menu Overdracht. Het dialoogvenster Tekstbestand ontvangen wordt weergegeven. Selecteer de drive en de directory waarin u het bestand wilt opslaan of waar het bestand zich bevindt waaraan u de informatie wilt toevoegen of waarvan u de inhoud wilt vervangen.
2. Selecteer het bestand in de lijst met bestandsnamen als u informatie aan een bestaand bestand wilt toevoegen of als u een bestand wilt vervangen. Typ een bestandsnaam in het tekstvak als u een nieuw bestand wilt maken.
3. Selecteer één of meer vakken in de rechterbenedenhoek van het dialoogvenster. Kies vervolgens OK. Een beschrijving van deze opties volgt.

Gebruik deze optie

Als u

Bestand toevoegen

Inkomende informatie aan het einde van het opgegeven bestand wilt toevoegen en het bestand niet wilt vervangen. In het vak "Bestandsnaam" geeft u het bestand op waaraan de inkomende informatie moet worden toegevoegd.

Instellingen opslaan

Alle opmaakcodes in een inkomend tekstbestand wilt opslaan.

Tabelinstellingen

De inkomende tekst in tabelvorm wilt ontvangen. Als tekst door twee of meer achtereenvolgende spaties wordt gescheiden, worden de spaties vervangen door een tab.

De transmissie van een inkomend bestand besturen:

Kies de knoppen Pauze, Doorgaan of Stoppen aan de onderzijde van het venster Terminal of een van de opdrachten in het menu Overdracht.

Tekstbestanden bekijken

Als u een tekstbestand voor het verzenden of na het ontvangen wilt bekijken, gebruikt u de opdracht Tekstbestanden weergeven.

Een tekstbestand bekijken:

1. Kies Tekstbestanden weergeven in het menu Overdracht. Het dialoogvenster Tekstbestanden weergeven wordt weergegeven. Selecteer de drive en de directory waarin het te verzenden bestand is opgeslagen indien het bestand zich niet in de huidige drive of de huidige directory bevindt.
2. Selecteer het bestand in de lijst met bestandsnamen of typ de naam van het bestand in het vak "Bestandsnaam". Schakel het aankruisvakje "RI toevoegen" in om een regel invoer aan elk regeleinde van de te verzenden tekst toe te voegen. Schakel het aankruisvakje "RI verwijderen" in om de regel invoer weer te verwijderen.
3. Kies OK om het opgegeven bestand te bekijken.

De inhoud van het bestand schuift door het venster Terminal. Aan de onderzijde van het venster worden dezelfde knoppen weergegeven als bij het verzenden van een tekstbestand.

De weergave van het bestand besturen:

Kies de knoppen Pauze, Doorgaan of Stoppen.

Binaire bestanden verzenden

Met de opdracht Binair bestand verzenden in het menu Overdracht kunt u een binair bestand verzenden volgens het protocol dat met de opdracht Binaire overdracht in het menu Instellingen is opgegeven.

Een binair bestand verzenden:

1. Geef aan de computer op afstand door dat u een binair bestand wilt verzenden en geef vervolgens het te gebruiken type protocol op (XModem/CRC of Kermit).
2. Kies Binair bestand verzenden in het menu Overdracht. Het dialoogvenster Binair bestand verzenden wordt weergegeven.
3. Selecteer het station en de directory waarin het te verzenden bestand is opgeslagen indien het bestand zich niet in het huidige station of de huidige directory bevindt.
4. Selecteer het bestand dat u wilt verzenden in de lijst met bestandsnamen of typ de naam van het bestand in het tekstvak "Bestandsnaam" en kies OK.

De bestandsoverdracht begint en de naam van het bestand wordt aan de onderkant van het venster Terminal weergegeven. Ook wordt de knop Stoppen weergegeven.

Een bestandsoverdracht beëindigen:

Kies Stoppen. U kunt de overdracht van een binair bestand niet onderbreken of hervatten.

Als Terminal gedurende het verzenden van een binair bestand tot een pictogram is verkleind, knippert het pictogram zodra de overdracht is voltooid of wanneer deze is onderbroken. Vergroot het pictogram Terminal weer tot een venster om de communicatie-sessie voort te zetten.

Opmerking Als u problemen ondervindt bij het verzenden van een binair bestand, hebt u wellicht een protocol opgegeven dat niet door de computer op afstand wordt gebruikt. Zie "Bestandsoverdracht instellen" eerder in dit hoofdstuk voor meer informatie.

Binaire bestanden ontvangen

Met de opdracht Binaire bestand ontvangen in het menu Overdracht kunt u met Terminal een binair bestand ontvangen. Het bestand wordt ontvangen volgens het protocol dat met de opdracht Binaire overdracht in het menu Instellingen is opgegeven.

Een binair bestand ontvangen:

1. Geef aan de computer op afstand door dat deze een binair bestand moet verzenden en geef het te gebruiken type protocol op (XModem/CRC of Kermit).
2. Kies Binaire bestand ontvangen in het menu Overdracht. Het dialoogvenster Binaire bestand ontvangen wordt weergegeven. Selecteer het station en de directory waar u het bestand wilt opslaan of waar het bestand dat u wilt vervangen zich bevindt.
3. Selecteer in de lijst met bestandsnamen een bestaand bestand dat u wilt vervangen. Of typ een naam in het tekstvak "Bestandsnaam" als u een nieuw bestand wilt maken.

Als u een bestaand bestand uit de lijst met bestandsnamen kiest, wordt u gevraagd of u dat bestand door het inkomende bestand wilt vervangen. Kies de knop OK.

De bestandsoverdracht begint. In het venster Terminal worden de naam van het te ontvangen binaire bestand en de knop Stoppen weergegeven. Ook wordt weergegeven hoeveel van het bestand is ontvangen.

De bestandsoverdracht beëindigen:

Kies de knop Stoppen. U kunt de overdracht van een binair bestand niet onderbreken of hervatten.

Indien een fout in de communicatie een succesvolle gegevensoverdracht belemmert probeert het systeem op afstand de gegevens opnieuw te verzenden. Het vak "Nogmaals" aan de onderkant van het venster Terminal geeft het aantal pogingen weer dat het systeem op afstand heeft gedaan om de gegevens te verzenden. Voor het protocol XModem/CRC is het maximale aantal pogingen twintig en voor het protocol Kermit vijf. Als het maximale aantal pogingen is bereikt, wordt de bestandsoverdracht geannuleerd.

Als Terminal gedurende het verzenden van een binair bestand tot een pictogram is verkleind, knippert het pictogram zodra de overdracht is voltooid of wanneer deze is onderbroken. Herstel het venster Terminal om de communicatie-sessie voort te zetten.

Opmerking Als u problemen ondervindt bij het ontvangen van een binair bestand, hebt u wellicht een protocol opgegeven dat niet door de computer op afstand wordt gebruikt. Zie "Bestandsoverdracht instellen" eerder in dit hoofdstuk voor meer informatie.

Tekst in het venster Terminal bewerken

U kunt de inhoud van het venster Terminal wijzigen met de opdrachten in het menu Bewerken. In dit venster kunt u eveneens tekst verzenden, opslaan, toevoegen of wissen.

Geselecteerde tekst verzenden

Geselecteerde tekst naar een systeem op afstand verzenden:

Selecteer de tekst die u wilt verzenden. Kies Verzenden in het menu Bewerken. Deze opdracht komt overeen met de opdrachten kopiëren en plakken.

Alle tekst selecteren

Alle tekst in het venster Terminal en de schuifbuffer selecteren:

Kies Alles selecteren in het menu Bewerken. U kunt nu de tekst kopiëren of verzenden.

De buffer wissen

Als u meer tekst typt of ontvangt dan in het venster kan worden weergegeven, wordt deze tekst in een buffer geplaatst. U kunt met de schuifbalken de vensterinhoud verschuiven zodat u deze tekst kunt zien.

De inhoud van het venster en de schuifbuffer wissen:

Kies Buffer wissen in het menu Bewerken. De inhoud van het venster Terminal en de tekst die zich in de buffer bevindt, worden gewist.

Afdrukken

U kunt tekst (van inkomende bestanden of van een communicatie-sessie) op twee manieren afdrukken. U kunt de tekst in de schuifbuffer in een bestand opslaan en vanuit een andere toepassing afdrukken, of inkomende tekst zowel naar de printer als naar het scherm sturen.

Inkomende tekst afdrukken

Inkomende tekst afdrukken:

Kies Printerecho in het menu Instellingen. Voor de opdracht wordt een vinkje weergegeven waarmee aangegeven wordt dat de inkomende tekst direct naar de printer wordt verzonden.

Een pagina door de printer laten uitdraaien:

Als de inkomende tekst geen volle pagina beslaat, kunt u de gedeeltelijke pagina door de printer laten uitdraaien door opnieuw Printerecho te kiezen in het menu Instellingen.

Geselecteerde tekst afdrukken

Het is aan te raden dat u wacht met het afdrukken van geselecteerde tekst in het venster Terminal of in de schuifbuffer totdat u klaar bent met uw communicatie-sessie.

Ontvangen of ingevoerde tekst afdrukken:

1. Selecteer de gewenste tekst. Als u de gehele inhoud van zowel het venster als de schuifbuffer wilt selecteren, kiest u Alles selecteren in het menu Bewerken.
2. Kies Kopiëren in het menu Bewerken om de geselecteerde tekst op het Klembord te plaatsen. Start een teksteditor of een tekstverwerkingsprogramma (bij voorkeur een Windows-toepassing zoals Write of Notepad).
3. Plak de inhoud van het Klembord in een tekstbestand en gebruik de afdrukopdracht van de toepassing voor het afdrukken van uw selectie.

Uw communicatie-sessie beëindigen

Als u een communicatie-sessie wilt beëindigen, slaat u het instellingenbestand op (indien u deze instellingen opnieuw wilt gebruiken), verbreekt u de verbinding met de computer op afstand en sluit u Terminal af.

Instellingenbestanden opslaan

Het instellingenbestand opslaan:

Kies Opslaan in het menu Bestand.

Een dialoogvenster wordt weergegeven waarin u kunt opgeven in welk station, in welke directory en onder welke bestandsnaam het instellingenbestand moet worden opgeslagen. Als u geen toevoeging opgeeft, krijgt het bestand de toevoeging .TRM. U kunt de opdracht Opslaan als kiezen als u het instellingenbestand van een nieuwe naam wilt voorzien of als u een bestaand bestand wilt vervangen.

Verbinding met de computer op afstand verbreken

De verbinding met de computer op afstand verbreken:

Typ de opdracht voor het verbreken van de verbinding. Deze opdracht wordt door het systeem op afstand opgegeven, doorgaans **bye**. Deze opdracht heeft als resultaat dat de modem op afstand "ophangt". Kies Verbinding verbreken in het menu Telefoon om de verbinding van uw modem te verbreken.

Waarschuwing Het is belangrijk dat u een opdracht voor het afsluiten van de verbinding naar de computer op afstand stuurt voordat u Verbinding verbreken kiest. Wanneer u eerst de opdracht Verbinding verbreken kiest, ontkoppelt u de verbinding, maar de computer op afstand zal dit niet direct registreren. Dit betekent dat de kosten hiervan u in rekening kunnen worden gebracht, totdat het systeem op afstand ontdekt dat de verbinding niet langer door een andere computer wordt gebruikt.

Terminal afsluiten

Terminal afsluiten:

Kies Afsluiten in het menu Bestand. Indien u wijzigingen hebt aangebracht in het huidige instellingenbestand die u nog niet hebt opgeslagen, wordt u gevraagd of u deze wilt opslaan, ongedaan wilt maken of het afsluiten van Terminal wilt annuleren. Kies de gewenste knop.

Hoofdstuk 12

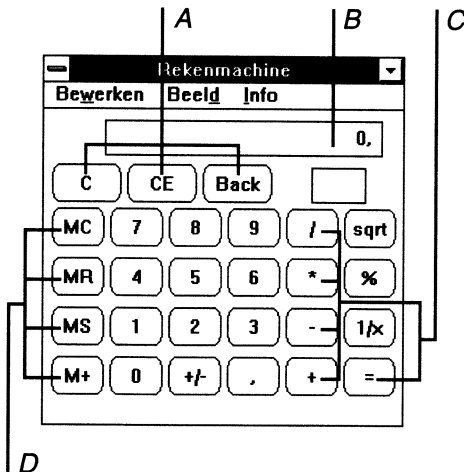
Extra Bureau-accessoires

Rekenmachine

De Rekenmachine van Windows bestaat uit een standaardrekenmachine en een wetenschappelijke rekenmachine. Met de standaardrekenmachine kunt u eenvoudige berekeningen uitvoeren en deze in het geheugen opslaan. Met de wetenschappelijke rekenmachine kunt u gecompliceerde wetenschappelijke en statistische berekeningen uitvoeren.

Rekenmachine starten:

Kies in de groep Bureau-accessoires het pictogram Rekenmachine. Indien u de Rekenmachine voor het eerst start, wordt de standaardrekenmachine weergegeven.

- A Met deze knoppen kunt u de getallen in het venster bewerken.
- B Hier worden de getallen weergegeven.
- C Dit zijn de basisbewerkingen.
- D Met deze knoppen kunt u het geheugen van de rekenmachine gebruiken.

Daarna wordt de laatst gebruikte rekenmachine - standaard of wetenschappelijk - weergegeven.

Berekeningen uitvoeren

De Rekenmachine werkt het gemakkelijkste met een muis. Meer informatie over de toetsenbord-equivalenten van elke Rekenmachine-functie vindt u in "Standaardfuncties van de rekenmachine" of "Geavanceerde functies van de rekenmachine" verderop in dit hoofdstuk. Voor eenvoudige berekeningen kunt u gebruik maken van de cijfers en toetsen van basisbewerkingen op het toetsenbord of het numerieke toetsenblok.

Een eenvoudige berekening uitvoeren:

1. Typ het eerste getal van de berekening. Het getal wordt weergegeven in het venster van de rekenmachine.
2. Kies het bewerkingsteken dat u in de berekening wilt gebruiken.
Meer informatie over operatoren vindt u in "Standaardfuncties van de rekenmachine" verderop in dit hoofdstuk.
3. Voer het volgende getal in de berekening in.
Indien u een typfout maakt, kiest u de knop Back (of drukt u op BACKSPACE) als u slechts enkele cijfers wilt verbeteren. Kies de knop CE (of druk op DEL) als u het volledige getal wilt wissen. Voer op dezelfde manier de overige getallen en bewerkingstekens in.
4. Kies de knop met het "is gelijk"-teken (=) of druk op het "is gelijk"-teken of op ENTER.
De uitkomst wordt weergegeven in het venster van de Rekenmachine.

Kies de knop C (of drukt u op ESC) om de hele berekening uit de rekenmachine te wissen.

Werken met het geheugen van de Rekenmachine

De rekenmachine heeft een eigen geheugen waarin u waarden kunt opslaan die u later opnieuw wilt gebruiken. Dit zijn de functies van de geheugenknoppen..

.MC	Wist een waarde in het geheugen.
.MR	Geeft de waarde weer die in het geheugen is opgeslagen.
.MS	Slaat de weergegeven waarde op in het geheugen.
.M+	Telt de weergegeven waarde op bij de waarde in het geheugen.

Wanneer u een waarde in het geheugen opslaat, verschijnt er een *M* in het vak onder het venster van de rekenmachine. Indien u een nul in het geheugen opslaat of een waarde bij het geheugen optelt waardoor de inhoud van het geheugen nul wordt, verdwijnt de aanduiding *M* uit het vak. Indien u met de knop MS een andere waarde opslaat, vervangt deze waarde de waarde in het geheugen.

De Rekenmachine en het Klembord

Een waarde van het venster van de Rekenmachine naar het Klembord kopiëren:

Kies de opdracht Kopiëren in het menu Bewerken. U kunt de nieuwe waarde plakken in elke toepassing waarin u ook het Klembord kunt gebruiken.

Een getal vanaf het Klembord in het venster Rekenmachine plakken:

Indien u de wetenschappelijke rekenmachine gebruikt, kiest u een talstelsel. Kies de opdracht Plakken in het menu Bewerken.

De rekenmachine interpreteert de meeste tekens op het Klembord alsof deze via het toetsenbord zijn ingevoerd. Wanneer u echter vanaf het Klembord plakt, worden enkele tekens als toetsenreeksen of functietoetsen geïnterpreteerd. In de volgende tabel vindt u een overzicht van de betekenis van deze tekens.

Tekens

Betekenis in ingeplakte tekst

:c	De waarde in het geheugen wordt gewist. Dit is het equivalent van CTRL+L.
:e	Hiermee kunt u getallen in wetenschappelijke notatie in de decimale modus invoeren. Dit teken kan optioneel worden gevolgd door een plusteken (+) of een minteken (-). Het plusteken werkt niet indien het teken is voorafgegaan door een dubbele punt (:). Indien geen teken wordt opgegeven, is + de standaardwaarde. Geeft in hexadecimale modus het getal "E" aan.
:m	Slaat de weergegeven waarde in het geheugen op. Dit is het equivalent van CTRL+M.
:p	Telt de weergegeven waarde op bij de waarde in het geheugen. Dit is het equivalent van CTRL+P.

<u>Tekens</u>	<u>Betekenis in ingeplakte tekst</u>
:q	Wist de huidige berekening. Dit is het equivalent van de toets ESC of de knop C.
:r	Geeft de waarde in het geheugen weer. Dit is het equivalent van CTRL+R.
\	Hetzelfde als de knop Dat. Deze wordt doorgaans toegewezen aan de toets INS.

Standaardfuncties van de rekenmachine

<u>Knop</u>	<u>Toets</u>	<u>Functie</u>
+	+	Optellen
-	-	Aftrekken
*	*	Vermenigvuldigen
/	/	Delen
sqrt	@	Berekent de vierkantswortel van de weergegeven waarde.
%	%	Berekent een percentage.
1/x	r	Berekent de reciproke waarde van het weergegeven getal.
=	= of ENTER	Voert een berekening uit met de twee getallen die het laatst zijn ingevoerd. Kies deze knop of toets opnieuw als u de laatste bewerking wilt herhalen .

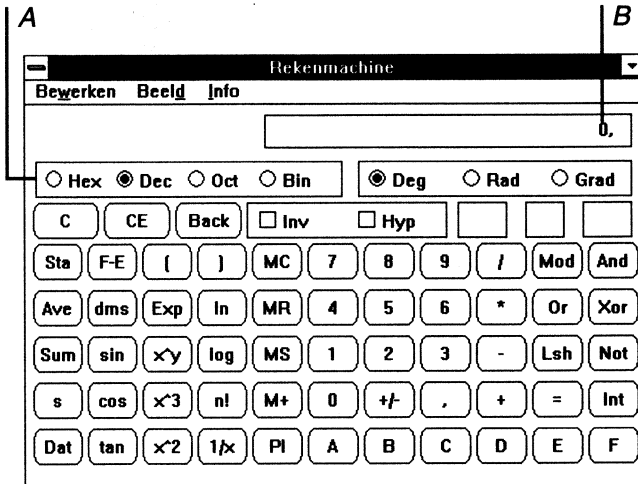
<u>Knop</u>	<u>Toets</u>	<u>Functie</u>
+/-	F9	Wijzigt het teken van het weergegeven getal.
,	. of ,	Plaatst een decimale komma in het weergegeven getal. De komma is het standaardteken voor het decimaalteken.
Back	BACKSPACE of PIJL-LINKS	Het cijfer uiterst rechts in het weergegeven getal wordt gewist.
CE	DEL	Wist het weergegeven getal.
C	ESC	Wist de huidige berekening.
MC	CTRL+L	Wist de waarde in het geheugen.
MR	CTRL+R	Geeft de waarde in het geheugen weer.
MS	CTRL+M	Slaat de weergegeven waarde op in het geheugen.
M+	CTRL+P	Telt de weergegeven waarde op bij de waarde in het geheugen.

Werken met de wetenschappelijke rekenmachine

Met de wetenschappelijke rekenmachine kunt u eenvoudige basisberekeningen en gecompliceerde wetenschappelijke en statistische berekeningen uitvoeren met binaire, octale en hexadecimale getallenstelsels.

De wetenschappelijke rekenmachine gebruiken:

Kies de opdracht Wetenschappelijk in het menu Beeld. De wetenschappelijke rekenmachine wordt weergegeven.

A Hier selecteert u het talstelsel waarmee u wilt werken.

B Hier worden waarden weergegeven.

Werken met andere talstelsels

De wetenschappelijke rekenmachine accepteert alleen die waarden die geldig zijn in het talstelsel waarmee u werkt. Bijvoorbeeld met het hexadecimale talstelsel is B een geldige waarde echter niet in het decimale talstelsel.

Statistische functies van de Rekenmachine

Een statistische berekening uitvoeren:

1. Kies de knop Sta. Het vak "Statistiekvak" wordt weergegeven. Plaats het vak "Statistiekvak" naar een positie waar u gemakkelijk kunt werken met de getallen en de statistische functies die u nodig hebt.
2. Voer de eerste waarde in. Indien u met het toetsenbord werkt, kiest u de knop RET in het vak "Statistiekvak" door op ALT+R te drukken en het getal te typen.
3. Kies de knop Dat om de waarde in het vak "Statistiekvak" te plaatsen. Voer eventuele andere getallen voor de berekening in, waarbij u elk getal in het vak "Statistiekvak" plaatst door de knop Dat te kiezen. U kunt zoveel getallen invoeren als het geheugen van uw computer toelaat.
4. Kies de statistische functie die u in de berekening wilt gebruiken - Ave (gemiddelde), Sum (totaal), of s (standaarddeviatie). Kies de knop Dat als u de resultaten in het vak "Statistiekvak" wilt opnemen.
5. Wanneer u klaar bent met de statistische berekeningen, kiest u de knop Sluiten in het Systeemmenu om het vak "Statistiekvak" van het scherm te verwijderen.

De knoppen in het vak "Statistiekvak" kunt u op de volgende manieren gebruiken.

<u>Knop</u>	<u>Beschrijving</u>
RET	Schakelt over naar de Rekenmachine met behoud van de waarden in het vak "Statistiekvak". (Kies de knop Sta als u naar het vak "Statistiekvak" wilt teruggaan).
LOAD	Vervangt het getal in het weergavegebied van de rekenmachine door het geselecteerde getal in het vak "Statistiekvak".
CD	Wist het geselecteerde getal uit het vak "Statistiekvak".
CAD	Wist alle getallen uit het vak "Statistiekvak".

Geavanceerde functies van de rekenmachine

De volgende tabellen geven u een overzicht van alle knoppen die alleen op de wetenschappelijke rekenmachine beschikbaar zijn, evenals een beschrijving van de desbetreffende functies en het toetsenbordequivalent .

Operatoren

<u>Knop</u>	<u>Toets</u>	<u>Functie</u>
((Begin van een nieuw niveau van haakjes. Het huidige niveau wordt onder het weergavegebied weergegeven. Het maximaantal is 25.
))	Einde van het huidige niveau van haakjes.
And	&	Berekent AND bitsgewijs.
Int	;	Geeft het gedeelte van het decimale getal weer dat voor de komma staat. Met Inv+Int wordt het gedeelte achter de komma weergegeven.
Lsh	<	Verschuiving naar links. Inv+Lsh resulteert in een verschuiving naar rechts. Nadat u deze knop hebt gekozen, moet u (in binair formaat) opgeven hoeveel posities u het getal in het weergavegebied naar rechts of naar links wilt verschuiven. Druk daarna op het "is gelijk"-teken (=).

<u>Knop</u>	<u>Toets</u>	<u>Functie</u>
Mod	%	Geeft de modulus (of rest) weer van de deling x / y , Bijvoorbeeld, $10 \text{ Mod } 3$ wordt weergegeven als 1.
Not	~	Berekent een inverse bitsgewijs.
Or	1	Berekent OR bitsgewijs.
Xor	^	Berekent een buitensluitend OR bitsgewijs.

Elementaire getalfuncties

<u>Knop</u>	<u>Toets</u>	<u>Functie</u>
Bin	F8	Converteert naar het binaire talstelsel.
Byte	F4	Geeft de onderste 8 bits van het weergegeven getal weer, maar wijzigt de waarde niet.
Dec	F6	Converteert naar het decimale talstelsel. Dit is de standaardinstelling. Gebruikt Deg, Rad of Grad in trigonometrische functies. 32 bits, 16 bits en 8 bits zijn hier niet van toepassing.
Dword	F2	Het weergegeven getal wordt weergegeven als een volledig 32-bits getal.
Hex	F5	Converteert naar het hexadecimale talstelsel.

<u>Knop</u>	<u>Toets</u>	<u>Functie</u>
Oct	F7	Converteert naar het octale talstelsel.
Word	F3	Geeft de onderste 16 bits van het weergegeven getal weer.

Geavanceerde statistische functies

<u>Knop</u>	<u>Toets</u>	<u>Functie</u>
Ave	CTRL+ A	Berekent het gemiddelde van de waarden in het vak "Statistiekvak". Inv+Ave berekent het gemiddelde van de kwadraten.
Dat	INS	Voert het weergegeven getal in het vak "Statistiekvak" in.
s	CTRL+ D	Berekent de standaarddeviatie met de populatieparameter als n-1. Met Inv+s wordt de standaarddeviatie berekend met de populatieparameter als n.
Sta	CTRL+ S	Opent het vak "Statistiekvak" en activeert de knoppen Ave, Sum, s en Dat.
Sum	CTRL+ T	Berekent de som van de waarden in het vak "Statistiekvak". Met Inv+Sum wordt de som van de kwadraten berekend.

Andere geavanceerde functies

<u>Knop</u>	<u>Toets</u>	<u>Functie</u>
cos	o	Berekent de cosinus van het weergegeven getal. Inv+cos berekent de arccosinus. Hyp+cos berekent de hyperbole cosinus. Inv+Hyp+cos berekent de hyperbole arccosinus.
Deg	F2	Trigonometrische invoer voor graden. Deze functie is alleen beschikbaar in de decimale modus.
dms	m	Converteert het weergegeven getal naar de notatie graden-minuten-seconden . Inv+dms converteert het weergegeven getal naar graden
Exp	x	Staat invoer in wetenschappelijke notatie toe alleen in het decimale talstelsel. Het exponent heeft een bovengrens van +307. U kunt getallen invoeren zolang u alleen de toetsen 0 tot en met 9 gebruikt.
F-E	v	Wisselt tussen de wetenschappelijke en de standaardnotatie. Getallen groter dan 1015 worden altijd exponentieel weergegeven. U kunt F-E alleen in het decimale talstelsel gebruiken.
Grad	F4	Trigonometrische invoer voor graden in de decimale modus.

<u>Knop</u>	<u>Toets</u>	<u>Functie</u>
Hyp	h	Hyperbole functie voor sin, cos en tan. De verschillende functies schakelen de hyperbole functie na afronding van de berekening automatisch uit. (Zie de verschillende functies voor meer informatie).
Inv	i	Inversiefunctie voor sin, cos, tan, PI, x^y , x^2 , x^3 , ln, log, Ave, Sum en s. De verschillende functies schakelen de inversiefunctie na afronding van een berekening automatisch uit. (Zie de verschillende functies voor meer informatie).
ln	n	Berekent het natuurlijke logaritme (grondtal e). Inv+ln berekent e tot de macht x waarbij x het huidige getal is.
log	l	Berekent de normale logaritme (basis 10). Inv+log berekent 10 tot de macht x.
n!	!	Berekent de faculteit van het weergegeven getal.
PI	p	Geeft de waarde van pi weer. Inv+PI is 6,28 (of $2 \cdot \pi$).
Rad	F3	Trigonometrische invoer voor radianen in decimale modus. Invoer kan variëren van $0-2 \cdot \pi$.

<u>Knop</u>	<u>Toets</u>	<u>Functie</u>
sin	s	Berekent de sinus van het weergegeven getal. Inv+sin berekent de arcsinus. Hyp+sin berekent de hyperbole sinus. Inv+Hyp+sin berekent de hyperbolische arcsinus.
tan	t	Berekent de tangens van het weergegeven getal. Inv+tan berekent de arctangens. Hyp+tan berekent de hyperbole tangens. Inv+Hyp+tan berekent de hyperbole arctangens.
x^y	y	Berekent x tot de macht y. Inv+x^y berekent de y-de machtswortel van x.
x^2	@	Berekent het kwadraat van het weergegeven getal. Inv+x^2 berekent de vierkantwortel.
x^3	#	Berekent de derde macht van het weergegeven getal. Inv+x^3 berekent de derdemachtwortel.

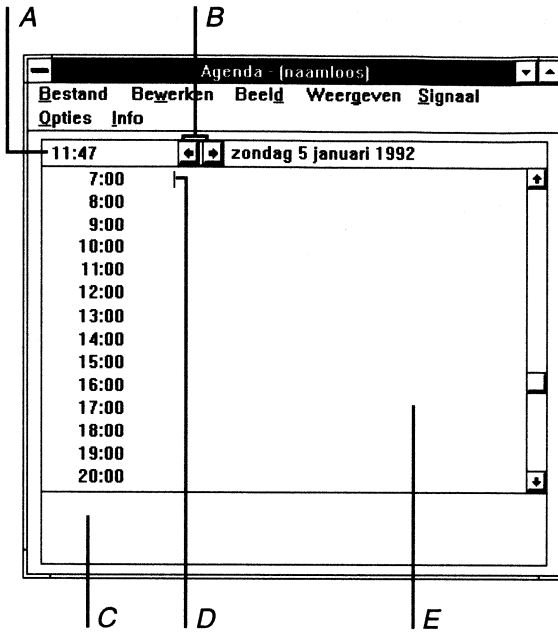
Agenda

De Agenda van Windows is een combinatie van een maandkalender en een overzicht van de dagelijkse afspraken.

Agenda starten

Zo start u de Agenda:

Open de groep Bureau-accessoires. Een naamloos agendavenster wordt weergegeven. Hierin ziet u een dagindeling met tijdsintervallen van 1 uur voor de huidige dag. Het eerste uur, bovenin het venster, is 7:00 's morgens.

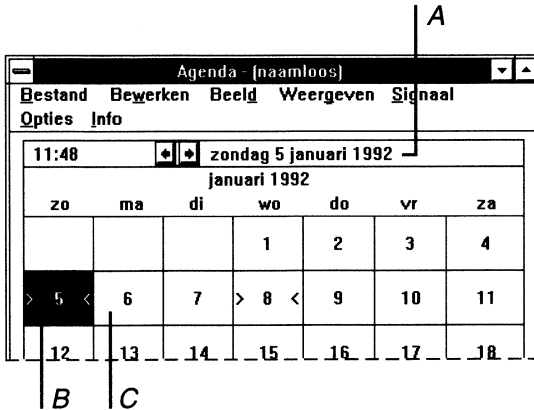

- A *Statusregel*
- B *Schuijpijlen*
- C *Notitieblok*
- D *Invoegpositie*
- E *Gebied voor afspraken*

De Agenda geeft de systeemtijd en -datum op de statusregel weer. Indien u de datum de tijd of de notatie wilt aanpassen, kunt u deze via het Configuratiescherm wijzigen.

Weergave van de Agenda wijzigen

De Agenda biedt twee verschillende weergaven. U kunt overschakelen van de dagweergave naar de maandweergave.

- A De geselecteerde datum wordt op de statusregel weergegeven.
- B Geselecteerde datum
- C Huidige datum

Overschakelen tussen dagweergave en maandweergave:

Kies de opdracht Maand of Dag in het menu Beeld of dubbelklik op de datum in de statusregel. U kunt teruggaan naar de dagweergave door te dubbelklikken op een bepaalde datum in de maandweergave (of door met de pijltoetsen naar de datum te gaan en op ENTER te drukken).

Afspraken noteren

Zo noteert u een afspraak:

1. Plaats de invoegpositie op het tijdstip van de afspraak. Indien het gewenste tijdstip niet zichtbaar is, kunt u met de schuifbalk of de pijltoetsen de tijd op het scherm schuiven.
2. Typ maximaal 80 tekens tekst. De afsprakenregel schuift horizontaal wanneer u aan het einde van de in de agenda weergegeven regel door blijft typen.

U kunt met de volgende toetsen de invoegpositie verplaatsen.

<u>Toets(en)</u>	<u>Invoegpositie wordt verplaatst naar</u>
PIJL-OMHOOG	Het bovenliggende tijdstip.
PIJL-OMLAAG of ENTER	Het onderliggende tijdstip.
PGUP	Het vorige scherm.
PGDN	Het volgende scherm.
CTRL+HOME	Het eerste tijdstip.
CTRL+END	Twaalf tijdstippen onder het eerste tijdstip.

Indien u een afspraak wilt noteren voor een tijdstip dat niet is weergegeven, zie "Agenda aanpassen" verderop in dit hoofdstuk.

Een afspraak bewerken

U kunt de tekst die een afspraak beschrijft net als tekst in andere Windows-toepassingen bewerken. In zie hoofdstuk 2, "Toepassingen". u kunt steeds slechts één afsprakenregel selecteren.

Een opmerking of herinnering toevoegen

In het venster met de dagelijkse afspraken ziet u onderaan een notitieblok waarop u opmerkingen en geheugensteuntjes kunt typen.

Opmerkingen op het notitieblok schrijven:

1. Wijs het notitieblok aan en klik erop of druk op TAB.
2. Typ maximaal drie regels tekst op het notitieblok . Druk op TAB als u wilt terugkeren naar het afsprakengebied.

Een andere dag weergeven

De vorige of volgende dag in de agenda weergeven:

Kies de opdracht Volgende of Vorige in het menu Weergeven.

Terugkeren naar de huidige afspraakdag:

Kies de opdracht Vandaag in het menu Weergeven.

Wanneer de maandweergave actief is, hebben de opdrachten Vorige, Volgende en Vandaag betrekking op maanden.

Tip Klik op de linkerschuifpijl op de statusregel in de agenda (of druk op CTRL+PGUP) als u snel naar de vorige dag wilt overschakelen. Klik op de rechterschuifpijl op de statusregel in de agenda (of druk op CTRL+PGDN) als u snel naar de volgende dag wilt overschakelen.

De afspraakdag wijzigen in een specifieke datum:

1. Kies de opdracht Datum in het menu Weergeven. Het dialoogvenster Datum wordt weergegeven.
2. Typ in het vak "Datum weergeven" de datum die u in de agenda wilt bekijken en kies OK.

U kunt een datum opgeven tussen 1 januari 1980 en 31 december 2099. In het volgende voorbeeld worden geldige data weergegeven.

<u>Invoer</u>	<u>Datum</u>
23/ 2 /92	23 februari 1992
01-05-92	1 mei 1992
4/1/ 2010	4 januari 2010

De maandweergave

In de maandweergave kunt u een maand in zijn geheel bekijken. De huidige datum wordt geselecteerd en tussen punthaken gezet (bijvoorbeeld >15<).

In de maandweergave naar een andere datum gaan:

Wijs een datum aan en klik erop. Of gebruik de pijltoetsen.

De vorige of volgende maand bekijken:

Kies de opdracht Vorige of Volgende in het menu Weergeven.

Tip Klik op de linkerschuiфpijl op de statusregel van de agenda (of druk op PGUP) als u snel naar de vorige maand wilt overschakelen. Klik op de rechterschuiфpijl op de statusregel van de agenda (of druk op PGDN) als u snel naar de volgende maand wilt overschakelen.

Snel naar een dag overschakelen vanuit de maandweergave:

Dubbelklik op de datum in de maandweergave. Of plaats de cursor met de pijltoetsen op de datum en druk op ENTER.

Een signaal instellen

In Agenda kunt u een signaal instellen om u aan uw afspraken te herinneren.

Zo stelt u het signaal in voor een bepaald tijdstip:

Selecteer het tijdstip van een afspraak. Kies de opdracht Instellen in het menu Signaal. Het signaalteken, een klok, verschijnt voor het tijdstip van de afspraak, en een vinkje verschijnt voor de opdracht Instellen in het menu signaal.

Wanneer het signaal klinkt, wordt u op één van de volgende manieren aan uw afspraak herinnerd.

Agenda is

U wordt zo herinnerd

Het huidige venster

Een dialoogvenster herinnert u aan uw afspraak.

Niet het huidige venster

De titelbalk en de kaders van het agendavenster beginnen te knippen.

Een pictogram

Het pictogram begint te knippen.

De geluidoptie wijzigen

U kunt dit signaal desgewenst uitschakelen. Als u systeemsignalen met de optie "Geluid" in het Configuratiescherm hebt uitgezet, is het signaal in Agenda niet hoorbaar.

Zo schakelt u de pieptoon uit:

1. Kies de opdracht Instellingen in het menu Signaal. Het dialoogvenster Signaalinstellingen wordt weergegeven.
2. Schakel het aankruisvakje "Geluid" uit en kies OK.

Het signaal eerder laten afgaan

Het signaal eerder laten afgaan:

1. Kies de opdracht Instellingen in het menu Signaal. Het dialoogvenster Signaalinstellingen wordt weergegeven.
2. Typ in het vak "Signaal vooraf (0-10)" het aantal minuten tussen 0 en 10 en kies OK.

Het signaal uitzetten

Het signaal uitschakelen:

Indien het dialoogvenster Signaal niet is weergegeven, schakelt u over naar het agendavenster of herstelt u het pictogram Agenda tot het vorige formaat. Kies in het dialoogvenster Signaal de knop OK.

Een signaal verwijderen

Een signaal verwijderen:

Kies het tijdstip waarvoor het signaal is ingesteld. Kies de opdracht Instellen in het menu Signaal. Wanneer u een signaal verwijdert, wordt het vinkje voor de opdracht Instellen in het menu Signaal niet meer weergegeven.

Agenda aanpassen

U kunt de dagweergave van Agenda aanpassen als u bijvoorbeeld een andere interval tussen de tijdstippen, een 24-uurs klok in plaats van een 12-uurs klok of een andere begintijd dan 7:00 wilt gebruiken. Ook kunt u andere tijdstippen aan de dagweergave toevoegen en speciale data in de maandweergave markeren.

Instellingen in de dagweergave wijzigen

De daginstellingen bepalen het tijdsinterval, de uurnotatie en de begintijd in de dagweergave.

De instellingen in de dagweergave wijzigen:

1. Kies de opdracht Dagindeling in het menu Opties. Het dialoogvenster Dagindeling wordt weergegeven.
2. Kies de gewenste optie. Meer informatie vindt u in de volgende tabel waarin de opties worden beschreven. Kies OK.

In het dialoogvenster Dagindeling kunt u de volgende opties instellen:

<u>Optie</u>	<u>Beschrijving</u>
Interval	Bepaalt de intervallen tussen de dagelijkse afspraken. U kunt intervallen kiezen tussen afspraken van 15, 30 of 60 minuten.
Urnotatie	Wisselt tussen de 12-uurs klok en de 24-uurs klok.
Begintijd	Bepaalt de tijd die wordt weergegeven wanneer u voor het eerst een dag bekijkt.

Een afwijkend tijdstip toevoegen

Een afwijkend tijdstip is een tijdstip dat niet valt op een interval van 15, 30 of 60 minuten dat u in het dialoogvenster Dagindeling kunt instellen. Zo is 11:10 bijvoorbeeld een afwijkend tijdstip, ongeacht het ingestelde interval.

Een afwijkend tijdstip aan een dag toevoegen:

1. Kies de opdracht Afwijkende tijd in het menu Opties. Het dialoogvenster Afwijkende tijd wordt weergegeven.

2. Typ in het vak "Afwijkende tijd" het tijdstip. Selecteer het keuzerondje AM of PM als u met de 12-uurs klok werkt. U kunt met de opdracht Dagindeling in het menu Opties bepalen of u met de 12-uurs klok of de 24-uurs klok wilt werken.
3. Kies de knop Invoegen.

De afwijkende tijd verwijderen:

1. Kies het tijdstip dat u wilt verwijderen.
2. Kies de opdracht Afwijkende tijd in het menu Opties. Het dialoogvenster Afwijkende tijd wordt weergegeven met de speciale tijd in het vak "Afwijkende tijd". Kies de knop Verwijderen.

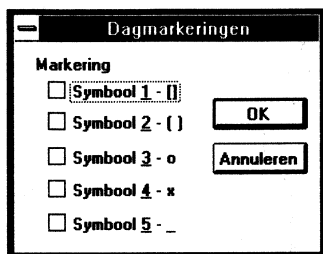
Een datum markeren

In Agenda beschikt u over vijf verschillende symbolen waarmee u dagen kunt markeren. Door eenzelfde soort dag altijd met hetzelfde symbool te markeren kunt u deze dagen in één oogopslag in een maand herkennen.

U kunt een speciale dag in zowel de dagweergave als de maandweergave markeren, maar de markering is alleen in de maandweergave zichtbaar.

Een datum markeren in de maandweergave:

1. Selecteer de datum die u wilt markeren. Kies de opdracht Markeren in het menu Opties. Het dialoogvenster Dagmarkeringen wordt weergegeven.

2. Schakel het aankruisvakje in met het symbool of de symbolen waarmee u de dag wilt markeren. en kies OK. In de agenda wordt de dag gemarkeerd met het door u gekozen symbool.

Een markering annuleren:

1. Selecteer de gemarkeerde datum. Kies de opdracht Markeren in het menu Opties. Het dialoogvenster Dagmarkeringen wordt weergegeven.
2. Schakel het aankruisvakje uit voor het symbool waarmee u de geselecteerde datum hebt gemarkeerd en kies OK. De markering wordt uit de agenda gewist.

Agendabestanden beheren

"Alleen-lezen"-agendabestanden openen

Opmerking Hoewel u "alleen-lezen"-bestanden kunt wijzigen, is het niet mogelijk deze wijzigingen op te slaan.

Een afsprakenbestand als een "alleen-lezen"-bestand openen:

1. Kies de opdracht Openen in het menu Bestand. Selecteer of typ de naam van het bestand dat u wilt openen.
2. Schakel het aankruisvakje "Alleen-lezen" in en kies O.K.

De afspraken van een of meer dagen verwijderen

Zo verwijdert u de afspraken van een of meer dagen:

1. Open het bestand waaruit u dagen wilt verwijderen. Kies de opdracht Verwijderen in het menu Bewerken. Het dialoogvenster Verwijderen wordt weergegeven.
2. Typ in het vak "Van" de eerste datum waarvan u de afspraken wilt verwijderen. Typ in het vak "T/m" de laatste datum waarvan u de afspraken wilt verwijderen. Als u de afspraken van slechts één dag wilt verwijderen, vult u het vak "T/m" niet in.
3. Kies OK.

Afspraken afdrukken

Afspraken afdrukken:

1. Kies de opdracht Afdrukken in het menu Bestand. Het dialoogvenster Afdrukken wordt weergegeven.
2. Typ in het vak "Van" de datum van de eerste dag die u wilt afdrukken. Typ in het vak "T/m" de datum van de laatste dag die u wilt afdrukken. Als u de afspraken van één enkele dag wilt afdrukken, vult u het vak "T/m" niet in.
3. Kies OK. De documenten worden afgedrukt op de standaardprinter.

Marges instellen

Marges instellen voor het afdrukken van afspraken:

1. Kies de opdracht Pagina-instelling in het menu Bestand. Het dialoogvenster Pagina-instelling wordt weergegeven.
2. Typ de gewenste instelling in het gebied "Marges". Kies OK.

Kopteksten en voetteksten afdrukken

Een koptekst of voetekst bij een afspraak afdrukken:

1. Kies de opdracht Pagina-instelling in het menu Bestand. Het dialoogvenster Pagina-instelling wordt weergegeven.
2. In het vak "Koptekst" of "Voetekst" typt u de tekst die u als koptekst of voetekst wilt gebruiken en geeft u eventuele andere codes op die in de kop- of voetekst zijn toegestaan. Meer informatie vindt u in de volgende tabel. Kies OK.

In de volgende tabel vindt u een overzicht en beschrijving van de codes die u in de vakken "Koptekst" en "Voetekst" kunt opgeven.

<u>Code</u>	<u>Beschrijving</u>
&d	De huidige datum.
&p	Paginanummers.
&f	De huidige bestandsnaam.
&l	De kop- of voetekst die op deze code volgt wordt links uitgelijnd.
&r	De kop- of voetekst die op deze code volgt wordt rechts uitgelijnd.
&c	De kop- of voetekst die op deze code volgt wordt aan de boven- of ondermarge gecentreerd. Dit is de standaardinstelling.
&t	De huidige tijd.

U kunt verschillende codes gelijktijdig in één koptekst of voetekst opnemen. Deze koptekst bijvoorbeeld: &lpagina &p&cBestand &f&rDatum &d, wordt als volgt afgedrukt:

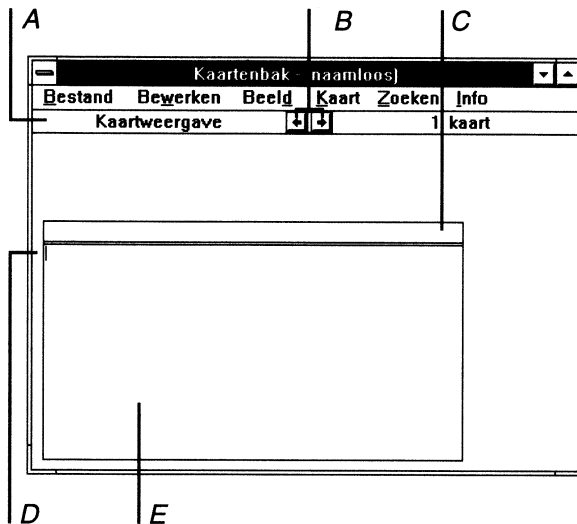
Pagina 1 Bestand BESTAND.CAL Datum 12-9-91

Kaartenbak

Met de Kaartenbak van Windows kunt u - net als in een traditionele kaartenbak- allerlei andere zaken die u snel moet kunnen opzoeken op kaarten bijhouden. Deze kaarten slaat u op in een Kaartenbak.

Zo start u Kaartenbak:

Kies het pictogram Kaartenbak in de groep Bureau-accessoires. Het Kaartenbakvenster verschijnt.

- A Statusregel
- B Schuifpijlen
- C Indexregel
- D Invoegpositie
- E Informatiegebied

U kunt het formaat van het kaartenbakvenster wijzigen, maar niet het formaat van de kaarten zelf.

Kaarten invullen en toevoegen

Aan de hand van de tekst die u op de indexregel invult, worden de kaarten gesorteerd.

Een lege kaart invullen:

1. Kies de opdracht Index in het menu Bewerken u kunt ook op de indexregel dubbelklikken of op F6 drukken. Het dialoogvenster Index wordt weergegeven.
2. In het vak "Indexregel" kunt u maximaal 39 tekens invoeren. Indien u tijdens het typen een fout maakt, kunt u de tekst met BACKSPACE verbeteren.
3. Kies OK. De invoegpositie wordt in het informatiegebied van de kaart geplaatst.
4. Typ de tekst voor de kaart. De tekst loopt automatisch terug naar de volgende regel wanneer u 40 regels hebt getypt.

Een nieuwe kaart toevoegen:

1. Kies de opdracht Toevoegen in het menu Kaart of druk op F7. Het dialoogvenster Toevoegen wordt weergegeven.
2. Typ in het vak "Toevoegen" de tekst voor de indexregel van de nieuwe kaart. en kies O.K. De nieuwe kaart wordt op de juiste plaats (in alfabetische volgorde) aan het bestand toegevoegd en op het scherm weergegeven.
3. Typ de tekst die u wilt opslaan in het informatiegebied van de kaart.

Kaarten als een lijst weergeven

In Kaartenbak hebt u twee weergavemogelijkheden - de kaartweergave en de lijstweergave. De kaartweergave is actief wanneer u de kaartenbak start. In de lijstweergave wordt de indexregel van elk bestand in alfabetische volgorde weergegeven.

Zo schakelt u de lijstweergave in:

Kies in het menu Beeld de opdracht Lijst.

Kaarten bekijken

Kaarten bekijken:

Klik op de linker- of rechterschuifpijl in de statusbalk bovenin het kaartenbakvenster. Of u kunt met behulp van de volgende toetsen de kaartenbak doorlopen.

<u>Toets(en)</u>	<u>Beschrijving</u>
PGDN	Gaat in kaartweergave één kaart vooruit. In de lijstweergave wordt de volgende pagina met indexregels weergegeven.
PGUP	Gaat in kaartweergave één kaart terug. In de lijstweergave wordt de vorige pagina met indexregels weergegeven.
CTRL+HOME	Plaatst de eerste kaart in het bestand vooraan.
CTRL+END	Plaatst de laatste kaart in het bestand vooraan.
PIJL-OMLAAG	Schuift in lijstweergave één kaart vooruit.
PIJL-OMHOOG	Schuift in lijstweergave één kaart terug.

Een specifieke kaart vooraan het bestand plaatsen:

1. Kies de opdracht Ga naar in het menu Zoeken of druk op F4. Het dialoogvenster Ga naar wordt weergegeven.
2. Typ voldoende tekst om de kaart te onderscheiden van de andere kaarten.
3. Kies OK.

Tip Indien de indexregel van een kaart zichtbaar is, kunt u deze kaart snel vooraan plaatsen door de indexregel aan te wijzen en erop te klikken. Of als u de eerste letter van de indexregel kent, drukt u op CTRL+SHIFT en houdt u deze toetsen ingedrukt terwijl u de juiste letter indrukt. In de kaartenbak wordt de eerste kaart opgezocht waarvan de indexregel met de betreffende letter begint..

Tekst in een kaartenbak zoeken

U kunt met de opdracht Zoeken in het menu Zoeken een bepaalde tekst op een kaart (niet op de indexregel) opzoeken. De tekst wordt vanaf het geselecteerde punt voorwaarts gezocht en aan het einde van het bestand wordt automatisch weer vooraan begonnen.

Tekst zoeken:

1. Selecteer de kaart vanaf waar u wilt zoeken. Kies de opdracht Zoeken in het menu Zoeken. Het dialoogvenster Zoeken wordt weergegeven.
2. Typ in het vak "Zoeken" de tekst die u wilt zoeken. Kies de knop Omhoog of Omlaag om het bestand voorwaarts of achterwaarts te doorzoeken.
3. Kies de knop Volgende zoeken. Het programma zoekt de getypte tekst en selecteert deze op de positie waar de tekst voor het eerst voorkomt. Indien de tekst niet voorkomt, krijgt u een bericht waarin u wordt meegedeeld dat de tekst niet is gevonden. Kies OK om het dialoogvenster te sluiten.
4. Als u dezelfde tekst nogmaals wilt zoeken, kiest u opnieuw de knop Volgende Zoeken.

U kunt de opdracht Volgende zoeken vanuit het menu Zoeken geven. Wanneer u de opdracht Volgende zoeken kiest (of op F3 drukt) wordt het dialoogvenster niet weergegeven maar wordt de tekst direct gezocht.

Tekst op kaarten bewerken

De indexregel wijzigen

De tekst op de indexregel bewerken:

1. Selecteer de kaart die u wilt bewerken. Kies de opdracht Index in het menu Bewerken. U kunt eveneens op de indexregel dubbelklikken of op F6 drukken.

Het dialoogvenster Index wordt weergegeven met de huidige indexregel in het vak "Indexregel".

2. Indien u de hele tekst op de indexregel wilt vervangen, typt u de nieuwe tekst. De oude tekst verdwijnt zodra u het eerste teken van de nieuwe tekst typt.

Indien u slechts enkele tekens op de indexregel wilt wijzigen, klikt u op een te wijzigen teken (of plaatst u de cursor met PIJL-RECHTS op het teken) waarna u de verbeteringen aanbrengt.

3. Kies OK. De kaart wordt automatisch in de juiste alfabetische volgorde teruggeplaatst en als eerste kaart wordt weergegeven.

Tekst naar een andere kaart verplaatsen of kopiëren:

1. Selecteer de tekst die u wilt verplaatsen of kopiëren. Kies de opdracht Knippen in het menu Bewerken als u de tekst wilt verplaatsen. Of kopieer de tekst met de opdracht Kopiëren in het menu Bewerken.
2. Selecteer de kaart waarin u de tekst wilt invoegen. Plaats de invoegpositie op de plaats waar u de tekst wilt weergeven. Of selecteer de tekst die u wilt vervangen.
3. Kies de opdracht Plakken in het menu Bewerken. De tekst wordt op de nieuwe plaats weergegeven.

U kunt de tekst vanaf het Klembord op elk gedeelte van de kaart plakken. Indien u de tekst op de indexregel plakt, wordt alleen de eerste regel weergegeven. U kunt de tekst zo vaak plakken als u wilt.

Een tekening in een kaart invoegen

U hebt drie methoden tot uw beschikking om een tekening in te voegen. U kunt de tekening kopiëren, insluiten of koppelen. U kunt informatie alleen koppelen en insluiten indien de toepassing waarmee u de tekening hebt gemaakt insluiten en koppelen ondersteunt. Zie hoofdstuk 13, "Windows-toepassingen integreren" voor meer informatie over het koppelen en insluiten van objecten.

Een tekening in een kaart insluiten of koppelen:

1. Kopieer de tekening naar het Klembord (zie "Een tekening bewerken" in hoofdstuk 10, "Paintbrush" voor meer informatie). U dient de tekening eerst in een bestand op te slaan als u de tekening met een ander document wilt koppelen.
2. Schakel over naar Kaartenbak. Selecteer de kaart waarin u de tekening wilt invoegen.
3. Kies de opdracht Figuur in het menu Bewerken. Voor de opdracht wordt een vinkje weergegeven.
4. Kies de opdracht Plakken in het menu Bewerken als u de figuur wilt insluiten. Of kies de opdracht Koppeling plakken als u de tekening wilt koppelen. De tekening wordt in de linkerbovenhoek van de kaart weergegeven.
5. Als er ook tekst op de kaart staat, is het mogelijk dat de figuur deze tekst bedekt. Sleep de tekening in dit geval naar de gewenste plaats. Of verplaats de tekening met de pijltoetsen. Kies de opdracht Tekst in het menu Bewerken als u verder wilt gaan met het bewerken van tekst.

Indien de tekening die u wilt plakken groter is dan de beschikbare ruimte, wordt de figuur automatisch verkleind zodat deze op de kaart past.

Tekeningen op een kaart bewerken

Een ingesloten tekening bewerken:

1. Kies de opdracht **Figuur** in het menu **Bewerken** indien deze opdracht nog niet gemarkeerd was.
2. Dubbelklik ergens in de tekening. Of kies de opdracht **Object bewerken** in het menu **Bewerken**. **Paintbrush** wordt geopend en de figuur wordt weergegeven.
3. Bewerk de tekening. Kies de opdracht **Bijwerken** in het menu **Bestand**. De tekening wordt bijgewerkt.
4. Kies de opdracht **Afsluiten** en terug naar <naam van document> in het menu **Bestand**. **Paintbrush** wordt afgesloten.

Een gekoppelde tekening bewerken:

Onthoud dat de wijzigingen die u in een gekoppelde tekening aanbrengt, worden doorgevoerd in alle tekeningen die door middel van koppelingen met deze tekening zijn verbonden.

1. Kies de opdracht **Figuur** in het menu **Bewerken** indien deze opdracht nog niet gemarkeerd was.
2. Dubbelklik ergens in de tekening. Of kies de opdracht **Koppelingen** in het menu **Bewerken**. Het dialoogvenster **Koppelingen** wordt weergegeven. Kies hierin de knop **Bewerken**.
Paintbrush wordt geopend en de tekening wordt weergegeven.
3. Bewerk de tekening. De gekoppelde tekening in de kaartenbak wordt automatisch bijgewerkt. Kies de opdracht **Opslaan** in het menu **Bestand**.
4. Kies de opdracht **Afsluiten** in het menu **Bestand**. **Paintbrush** wordt afgesloten.

Opmerking Indien de koppelingen zijn ingesteld op "Handmatig", dient u de koppeling bij te werken met de opdracht **Koppelingen** in het menu **Bewerken**. Kies daarna de knop **Nu bijwerken** in het dialoogvenster **Koppelingen**. Kies ten slotte de knop **OK**.

Een kaart herstellen

U kunt een kaart weer herstellen in de oorspronkelijke staat, zolang de kaart zich vooraan in het bestand bevindt. Wanneer de kaart zich niet meer vooraan bevindt, zijn de wijzigingen permanent en kunt u de kaart niet meer herstellen.

Een kaart herstellen:

Kies de opdracht **Herstellen** in het menu **Bewerken**.

Een kaart verwijderen

1. Selecteer de kaart die u wilt verwijderen. Kies de opdracht Verwijderen in het menu Kaart. Een dialoogvenster wordt weergegeven waarin u wordt gevraagd de verwijdering te bevestigen.
2. Kies OK. De informatie wordt uit de kaartenbak verwijderd.

Een kaart dupliceren

Selecteer de kaart die u wilt dupliceren. Kies de opdracht Dupliceren in het menu Kaart. Een kopie van de kaart wordt nu vooraan in het bestand geplaatst.

Kaartenbakbestanden beheren

Een bestand in Windows versie 3.0-formaat opslaan

Wanneer u een Kaartenbakbestand in de Windows versie 3.0-formaat opslaat, worden alle ingesloten en gekoppelde objecten geconverteerd naar statische objecten. Dit betekent dat u deze objecten niet meer kunt bewerken vanuit Kaartenbak. Indien de ingesloten of gekoppelde objecten kleurenfiguren zijn, worden deze tevens geconverteerd naar zwart/wit-figuren zodra het bestand wordt gesloten en weer wordt geopend of wanneer een nieuwe kaart wordt toegevoegd.

Een bestand in Windows 3.0-formaat opslaan:

Kies de opdracht Opslaan in het menu Bestand. Selecteer "3.0 Kaartenbakbestand" in de keuzelijst "Bestand opslaan als". Typ een bestandsnaam in het vak "Bestandsnaam" en kies OK.

De bestandsomvang bepalen

Het aantal kaarten dat u in een Kaartenbakbestand kunt opslaan, is afhankelijk van de hoeveelheid geheugen waarover de computer beschikt en van de hoeveelheid informatie op elke kaart. In Kaartenbak wordt bijgehouden hoeveel kaarten zich in het bestand bevinden en dit aantal wordt op de statusregel weergegeven, maar geeft het niet de werkelijke bestandsomvang in bytes weer.

Bestanden samenvoegen

Twee Kaartenbakbestanden samenvoegen:

1. Open één van de bestanden die u wilt samenvoegen. Kies de opdracht Samenvoegen in het menu Bestand. Het dialoogvenster Bestanden samenvoegen wordt weergegeven.
2. Selecteer in het vak "Bestanden" het bestand dat u met het huidige bestand wilt samenvoegen. Of typ de naam van het bestand in het vak "Bestandsnaam".
3. Kies OK. De kaarten uit de twee bestanden worden samengevoegd en in de juiste alfabetische volgorde geplaatst.

Met de opdracht Opslaan als kunt u het samengevoegde bestand onder een nieuwe naam opslaan. Als u de opdracht Opslaan kiest, vervangt u het huidige bestand door het samengevoegde bestand.

Het bestand dat u in stap 2 hebt gekozen voor samenvoeging met het huidige bestand blijft ongewijzigd bestaan.

Een Kaartenbakbestand afdrukken

Zo drukt u één kaart of een volledig bestand af:

1. Selecteer de kaart die u wilt afdrukken, en kies de opdracht Afdrukken in het menu Bestand. Kies Alles Afdrukken om een heel bestand af te drukken.
2. Een dialoogvenster wordt weergegeven. Indien u het afdrukken wilt annuleren, kiest u de knop Annuleren.

Bij het afdrukken wordt automatisch de standaardmarge-instelling gebruikt die in het dialoogvenster Pagina-instelling is ingesteld. Indien u de kaarten anders op een pagina wilt afdrukken, kunt u met de opdracht Pagina-instelling in het menu Bestand deze instellingen wijzigen. Meer informatie over deze opdracht vindt u in "Marges instellen" en "Kopteksten en voetteksten afdrukken" in het gedeelte over Agenda eerder in dit hoofdstuk.

Automatisch telefoonnummers kiezen

Als u een Hayes- of Hayes-compatibele modem hebt, kunnen de telefoonnummers op een kaart automatisch worden gekozen vanuit Kaartenbak.

Een telefoonnummer automatisch kiezen:

1. Selecteer de kaart met het telefoonnummer dat u wilt kiezen. Kies de opdracht Automatisch kiezen in het menu Kaart. Het dialoogvenster Automatisch kiezen wordt weergegeven.
2. Als een modem, voor het nummer gekozen kan worden, moet worden ingesteld, kiest u de knop Instellen en selecteert u de gewenste opties. Meer informatie over deze opties vindt u in de volgende tabel.
3. Indien u voor het nummer in het vak "Nummer" een voorloopcijfer moet kiezen, schakelt u het aankruisvakje "Eerste cijfer gebruiken" in. Wijzig indien nodig de standaardinstelling in het vak "Eerste cijfer". Kies OK.

Wanneer u de knop Instellen kiest, wordt het dialoogvenster Automatisch kiezen uitgebreid met de instellingsopties.

In de volgende tabel worden de instellingsopties nader toegelicht.

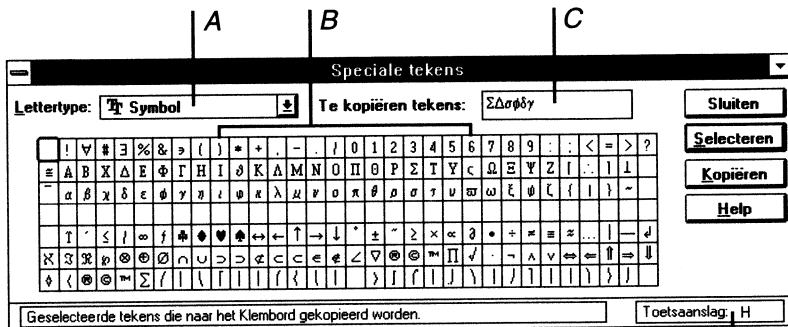
<u>Optie</u>	<u>Beschrijving</u>
Kiessysteem	Bepaalt het telefoontype van uw telefoon. Indien u een toon hoort voor elk nummer dat u kiest, hebt u een toontelefoon. Als u daarentegen een klikgeluid hoort, hebt u waarschijnlijk een impulstelefoon.
Poort	Bepaalt op welke poort de modem is aangesloten.
Baudrate	Bepaalt de baudrate voor de modem. Meer informatie over de juiste instelling vindt u in de handleiding bij de modem.

Speciale tekens

De Bureau-accessoire Speciale tekens geeft u de beschikking over een uitgebreide tekenset en speciale tekens in symboollettertypen die u in andere toepassingen kunt invoegen. Speciale tekens werken alleen in Windows-toepassingen raadpleeg voor een niet-Windows-toepassing de documentatie bij deze toepassing voor informatie over de manier waarop u speciale tekens kunt invoegen.

Speciale tekens starten:

Kies in de groep Bureau-accessoires het pictogram Speciale tekens.

- A Lijst met beschikbare lettertypen.
- B Tabel met beschikbare tekens in gekozen lettertype.
- C Tekens die naar het Klembord worden gekopieerd.
- D Corresponderende toets die u moet indrukken om het teken te kiezen.

Een lettertype kiezen

Open de lijst "Lettertype" en selecteer het gewenste lettertype.

Een teken in een document invoegen

1. Open de lijst "Lettertypen" en selecteer een lettertype. De tekenset verandert en de tekens worden in het gekozen lettertype weergegeven.
2. Klik op het teken dat u wilt invoegen. Door de muisknop ingedrukt te houden kunt u een vergrote afbeelding van het teken zien.

Of druk op TAB totdat de cursor in de tabel met beschikbare tekens staat en selecteer met behulp van de pijltoetsen een teken.

3. Dubbelklik op het teken. Of kies de knop Selecteren. Het geselecteerde teken wordt in het vak "Te kopiëren tekens" geplaatst. Selecteer zoveel tekens als u wilt.
4. Als u de tekens in het vak "Te kopiëren tekens" op het Klembord wilt plaatsen, kiest u de knop Kopiëren.
5. Schakel over naar het document waarin u de tekens wilt invoegen. Selecteer hetzelfde lettertype als u in Speciale tekens hebt gekozen.
6. Plaatst de cursor op de plaats waar u de tekens wilt invoegen. Kies in het menu Bewerken de opdracht Plakken.

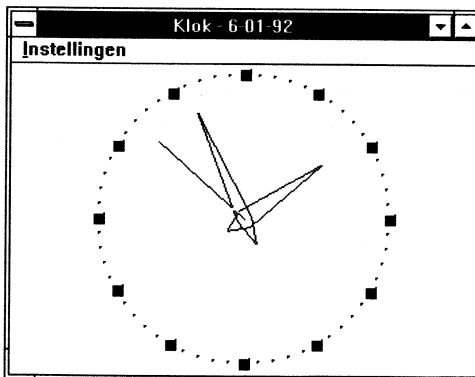
Opmerking Het is mogelijk dat de tekens bij het plakken in een bepaalde toepassing niet langer het lettertype hebben dat u in Speciale tekens hebt gekozen. Selecteer de tekens en maak ze op voor het lettertype in de toepassing.

Klok

U kunt de Windows-klok analoog of digitaal weergeven.

Zo start u Klok:

Kies in de groep Bureau-accessoires het pictogram Klok. Indien u de klok voor het eerst start, wordt een venster met een standaard analoge klok weergegeven. De klok geeft de systeemtijd weer.

Wanneer u de klok een volgende keer start, wordt de laatst gebruikte modus weergegeven.

U kunt de klok vergroten, verkleinen en verplaatsen zodat deze zo weinig of veel werkruimte in beslag neemt als u wilt. De tijd blijft ook zichtbaar wanneer u de klok tot een pictogram verkleint.

Overschakelen tussen de analoge en digitale klok:

Kies in het menu Instellingen in het klokvenster de opdracht Analooq of Digitaal. Indien nodig kunt u in het Configuratiescherm de tijd opnieuw instellen.

De klok aanpassen

U kunt de klok op verschillende manieren aanpassen. U kunt de titel en datum uit het venster verwijderen; u kunt ervoor zorgen dat de klok altijd bovenin elk ander venster wordt weergegeven; u kunt alleen uren en minuten weergeven en u kunt in de digitale modus het lettertype wijzigen.

De klok aanpassen:

In het menu Instellingen in het klokvenster selecteert u Seconden, Datum of Zonder titelbalk. Indien u Zonder titelbalk kiest, dubbelklikt u ergens in het klokvenster als u het menu Instellingen opnieuw wilt weergegeven of drukt u op ESC.

Zo wordt het klokvenster altijd op de voorgrond weergegeven:

Indien u wilt voorkomen dat de klok wordt bedekt door een geopend venster, kunt u opgeven dat de klok altijd op de voorgrond moet worden weergegeven. Kies in het Systeemmenu in het klokvenster de opdracht Altijd op voorgrond. Voor de opdracht wordt een vinkje weergegeven.

Het lettertype wijzigen in digitale modus:

1. Indien de klok niet in de digitale modus is gestart, kiest u in het menu Instellingen de opdracht Digitaal. Kies in het menu Instellingen de opdracht Lettertypen. Het dialoogvenster Lettertypen wordt weergegeven.
2. Selecteer een lettertype in het vak "Lettertype".
3. Indien u een TrueType-lettertype kiest, worden de tekens en getallen altijd aan het formaat van de klok aangepast. Kies OK.

Media-speler

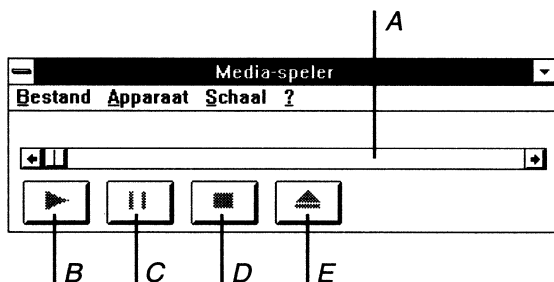
Met Media-speler kunt u multimedia-bestanden afspelen en apparatuur besturen. Media-speler kan geluid en MIDI-muziek afspelen en alle Media Control Interface (MCI)-multimedia-apparatuur besturen die op het systeem is aangesloten.

Voordat Media-speler een bestand kan afspelen, moet behalve de geluidsapparatuur ook het bijbehorende stuurprogramma zijn geïnstalleerd. Zie hoofdstuk 5, "Configuratiescherm" voor meer informatie over het installeren van stuurprogramma's.

Media-speler starten:

Kies het Media-speler pictogram in Accessoires.

Met de knoppen in het dialoogvenster stuurt u het afspelen van het medium. Met de schuifbalken kunt u naar een ander gedeelte van het medium gaan (de afspelpositie wijzigen).

- A Schuifbalk
- B De knop Play
- C De knop Pauze
- D De knop Stop
- E De knop Eject

Een Media-apparaat opgeven

Media-speler werkt met twee soorten multimedia-apparatuur: samengestelde en enkelvoudige. Op samengestelde apparatuur worden bestanden afgespeeld. U moet dan ook de naam van een bestand opgeven. Enkelvoudige apparatuur stuurt in het algemeen externe apparaten die geen gebruik maken van diskettebestanden, zoals CD-spelers. Wanneer u in het menu Apparatuur een enkelvoudig apparaat kiest, wordt Media-speler ingesteld op het afspelen van wat op dat moment in het apparaat is geladen.

De weergegeven mogelijkheden in het menu Apparatuur zijn afhankelijk van de apparatuur die op het systeem is geïnstalleerd.

Een enkelvoudig apparaat opgeven:

Kies in het menu Apparaat het media-apparaat.

Een samengesteld apparaat opgeven:

1. Kies het media-apparaat in het menu Apparaat. De namen van samengestelde apparaten worden gevolgd door puntjes(...). Het dialoogvenster Openen wordt weergegeven.
2. Kies de naam van het bestand dat u wilt afspelen en kies OK.

Een bestand openen

Wanneer u eenmaal een samengesteld apparaat hebt gekozen, kunt u de bestanden voor dit apparaat openen en afspelen. Indien u bestanden van een ander type wilt afspelen, moet u in het menu Apparaat eerst een ander apparaat kiezen dat het gewenste bestandstype ondersteunt.

Een af te spelen bestand openen:

1. Kies de opdracht Openen in het menu Bestand. Het dialoogvenster Openen wordt weergegeven.
2. Selecteer de naam van het bestand dat u wilt afspelen en kies OK.

Een mediabestand afspelen

De instellingen van Media-speler zijn ongeveer hetzelfde als die van een videorecorder of CD-speler. U kunt op het scherm knoppen kiezen voor het afspelen, pauzeren, opnieuw starten en stoppen van een mediabestand.

Het afspelen van Media besturen:

Kies de knop Play, Pauze, Stop of Eject. Of gebruik TAB om naar een knop te gaan en druk op die spatiebalk om de knop te kiezen.

Als u de knop Pauze hebt gekozen, kunt u opnieuw starten met de knop Pauze of Play. Als u Stop hebt gekozen, kunt u opnieuw starten met de knop Play.

In de titelbalk wordt de gekozen handeling weergegeven evenals het type apparaat dat deze selectie uitvoert.

De schaal wijzigen en plaatsen

In Media-speler kunt u de manier waarop een medium wordt afgespeeld, bekijken en sturen. Op de tijdschaal ziet u tijdsintervallen en op de sporenschaal kunt u de sporen zien.

De schaal wordt boven de schuifbalk weergegeven. Afhankelijk van de gekozen schaal ziet u de plaats van de sporen of de tijdsintervallen.

Schalen veranderen:

Kies de opdracht Tijd of Sporen in het menu Schaal. Met deze schalen kunt u een bepaald gedeelte op het medium afspelen.

Een bepaalde positie selecteren:

1. Sleep het schuifblokje of klik op de schuifbalk of schuifpijlen om naar de gewenste tijd- of spoorpositie te gaan.
2. Kies de knop Play.

Media-speler afsluiten

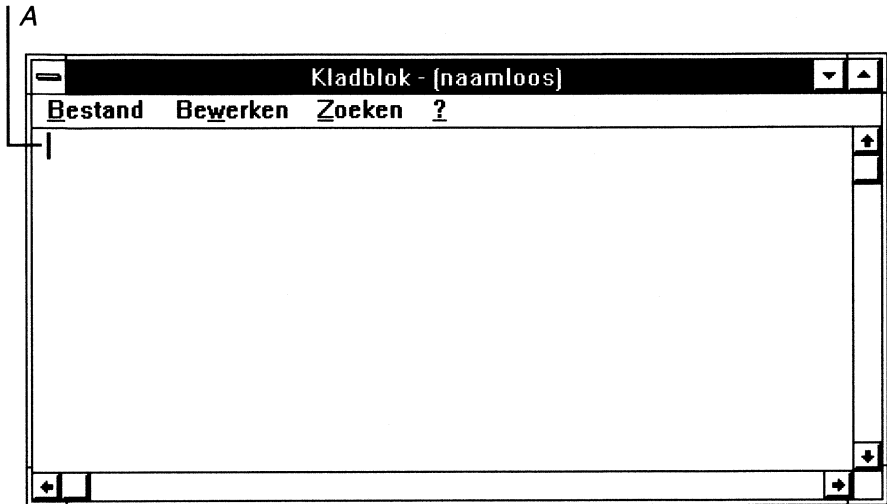
Enkelvoudige apparatuur blijft ook wanneer Media-speler is afgesloten doorspelen. Om Media-speler te sluiten kiest u de opdracht Afsluiten in het menu Bestand.

Kladblok

Kladblok van Windows is een tekstbewerker. U kunt notities en batch-bestanden maken.

Zo start u Kladblok:

Kies in de groep Bureau-accessoires het pictogram Kladblok.

A Invoegpositie

Werken met tekst

Werken met tekst in Kladblok lijkt veel op het werken met tekst in andere Windows-toepassingen. Er zijn echter enkele verschillen, die in de volgende secties aan de orde komen.

De optie "Terugloop" instellen

U kunt de optie "Terugloop" instellen zodat de tekst aan het einde van een regel terugloopt. Als u terugloop hebt uitgeschakeld, moet u op ENTER drukken wanneer u een nieuwe regel wilt beginnen.

De optie "Terugloop" instellen:

Kies de opdracht Terugloop in het menu Bewerken. Voor de opdracht in het menu wordt een vinkje weergegeven.

Verplaatsen in een Kladblokdocument

U kunt de schuifbalken gebruiken om de tekst in een Kladblokdocument te verplaatsen. Indien u met het toetsenbord werkt, zie Bijlage C, "Algemeen gebruikte toetsen in Windows", voor meer informatie.

De hele tekst in het kladblok selecteren

Naast de verschillende al eerder in dit handboek beschreven manieren waarop u tekst kunt selecteren, kunt u ook de hele tekst in een Kladblokdocument selecteren.

Kies de opdracht Alles selecteren in het menu Bewerken. De hele tekst in het kladblok wordt geselecteerd. Indien u zich bedenkt, moet u ergens in het tekstgebied klikken.

Tekst in het kladblok zoeken

Tekst in het kladblok zoeken:

1. Plaats de invoegpositie op de plaats waar u het zoeken wilt beginnen. Kies de opdracht Zoeken in het menu Zoeken. Het dialoogvenster Zoeken wordt weergegeven.
2. Typ in het vak "Zoeken" de tekst die u wilt zoeken. Als de volgorde van hoofdletters/kleine letters in de zoektekst identiek moet zijn, schakelt u het aankruisvakje "Identieke hoofdletters/kleine letters" in.
3. Als u vanaf de invoegpositie naar het begin van het bestand wilt zoeken, selecteert u het keuzerondje "Omhoog". De standaardinstelling is "Omlaag". Als deze instelling niet wordt veranderd wordt er gezocht vanaf de invoegpositie tot aan het einde van het bestand.
4. Kies de knop Volgende zoeken.
De tekst wordt gezocht en wanneer deze is gevonden, wordt deze geselecteerd weergegeven. Indien de tekst niet voorkomt, wordt een bericht weergegeven. Kies OK.
5. Om na te gaan of de tekst nogmaals voorkomt, kiest u de knop Volgende zoeken.
Indien de tekst niet meer voorkomt, verschijnt een bericht op het scherm. Kies OK.

Het is ook mogelijk in het menu Zoeken de opdracht Volgende zoeken te kiezen. Wanneer u Volgende zoeken kiest, wordt het dialoogvenster Zoeken niet weergegeven. De zoektekst wordt direct gezocht.

Kladblokbestanden beheren

Een logboekbestand maken

U kunt een logboek maken waarin u bijhoudt hoe u uw tijd besteedt.

Een logboekdocument maken:

Typ op de eerste regel ter hoogte van de linkermarge van een Kladblokdocument *.LOG* in hoofdletters. Sla het document op.

Telkens wanneer u dit document opent, worden de huidige tijd en datum aan het einde van het document toegevoegd. Kladblok gebruikt de systeemtijd en -datum. U kunt deze datum en tijd in het Configuratiescherm opnieuw instellen. Zie hoofdstuk 5, "Configuratiescherm", voor meer informatie.

De huidige datum en tijd toevoegen aan een Kladblokdocument:

Plaats de invoegpositie op de plaats waar u de datum en tijd wilt invoegen. Kies in het menu Bewerken de opdracht Tijd /datum.

Een Kladblokdocument afdrukken

Het huidige document afdrukken:

Kies in het menu Bestand de opdracht Afdrukken. Een dialoogvenster wordt weergegeven. Als u de opdracht wilt annuleren, kiest u de knop Annuleren.

Bij het afdrukken worden automatisch de standaardmarges gebruikt, die in het dialoogvenster Pagina-instelling zijn ingesteld. U kunt met de opdracht Pagina-instelling in het menu Bestand de instellingen wijzigen. Meer informatie over deze opdracht vindt u in "Marges instellen" en "Kopteksten en voetteksten afdrukken" in de sectie "Agenda" eerder in dit hoofdstuk.

Macrorecorder

Met Macrorecorder van Windows kunt u een reeks toetsaanslagen en muishandelingen - een *macro* genaamd - opnemen en op een later moment uitvoeren.

Zo start u Macrorecorder:

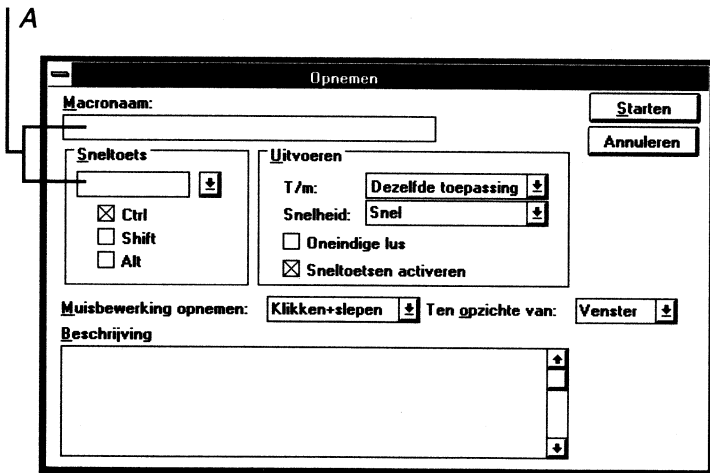
Kies in de groep Bureau-accessoires het pictogram Macrorecorder.

Een eenvoudige macro opnemen

Het opnemen van een eenvoudige macro is een gemakkelijke, recht-toe-recht-aan-procedure. Meer informatie over het opnemen van meer complexe macro's vindt u in "Opname-opties gebruiken" en "Richtlijnen voor het maken van macro's" verderop in dit hoofdstuk.

Een eenvoudige macro opnemen:

1. Plaats de cursor in de toepassing waarin u een macro wilt opnemen op de lokatie waar u de opname wilt beginnen. Dit is ook de lokatie waarop de uitvoering van de macro begint.
2. Schakel over naar Macrorecorder. Kies in het menu Macro de opdracht Opnemen. Het dialoogvenster Opnemen wordt weergegeven.

A U kunt bij het opnemen van een macro één of beide vakken invullen.

3. Typ in het vak "Macronaam" een naam van maximaal 40 tekens als aanduiding van de macro.

Of geef in het vak "Sneltoets" de *sneltoets* op waarmee u de macro kunt uitvoeren (u kunt ook beide opgeven). Meer informatie over sneltoetsen vindt u in de volgende sectie, "Sneltoetsen toewijzen".

4. Kies de knop Starten als u de opname van de macro wilt beginnen. Bij het opnemen van een eenvoudige macro hoeft u de standaardinstellingen van de andere opties waarschijnlijk niet te wijzigen. Informatie over deze opties vindt u in "Opname-opties gebruiken" verderop in dit hoofdstuk.

Wanneer u de knop Starten kiest, wordt Macrorecorder verkleind tot een knipperend pictogram. Het pictogram blijft gedurende de hele opname knipperen.

5. Typ de toetsaanslagen en voer de muishandelingen uit die u in de macro wilt opnemen.

Het is aan te raden om bij het opnemen van een macro muishandelingen te beperken. Zie "Beslissen wat u gaat opnemen" en "Richtlijnen voor het maken van macro's" verderop in dit hoofdstuk voor meer informatie.

6. Wanneer u de opname wilt stoppen, klikt u op het pictogram Macrorecorder. Of druk op CTRL+BREAK. Een dialoogvenster wordt weergegeven

7. Als u de macro wilt opslaan kiest u het keuzerondje "Macro opslaan".

Om het opnemen op dezelfde plaats te vervolgen, kiest u het keuzerondje "Opname hervatten". Als u wat u tot nu toe hebt opgenomen, wilt wissen en de opname wilt annuleren, kiest u het keuzerondje "Opname annuleren".

8. Kies OK.

Sneltoetsen toewijzen

Een sneltoets aan een macro toe wijzen laat u de macro snel en gemakkelijk uitvoeren. U drukt op de sneltoets en de macro wordt uitgevoerd.

U kunt met elke toets op het toetsenbord in combinatie met CTRL, SHIFT of ALT een sneltoets maken. Indien u een functietoets of een toets in een toetsenblok als sneltoets wilt gebruiken kunt u de naam van de toets kiezen in de lijst met sneltoetsen in het dialoogvenster Opnemen.

Waarschuwing Hoewel ALT beschikbaar is voor macro-sneltoetsen, kunt u deze toets beter zo min mogelijk voor dit doel gebruiken aangezien ook veel Windows-sneltoetsen uit combinaties met ALT bestaan.

Een sneltoets maken met een toets op het basistoetsenbord:

1. Kies de opdracht Opnemen in het menu Macro. Het dialoogvenster Opnemen wordt weergegeven.
2. Typ in het vak "Sneltoets" de toets die u wilt gebruiken. Schakel het aankruisvakje voor CTRL, SHIFT of ALT in. CTRL is de standaardinstelling.

Een sneltoets maken met een functietoets of toetsenblokttoets:

1. Kies de opdracht Opnemen in het menu Macro. Het dialoogvenster Opnemen wordt weergegeven.
2. Open de lijst met sneltoetsen. Er wordt een lijst weergegeven met alle functietoetsen en andere toetsenblokttoetsen.
3. Selecteer de gewenste toets in de lijst. De geselecteerde toets wordt bovenaan in het vak "Sneltoets" weergegeven.

U kunt ook combinaties van de toetsen CTRL, SHIFT en ALT als sneltoets gebruiken.

Macronamen en beschrijvingen gebruiken

Om te voorkomen dat u later niet meer weet welke functie een bepaalde macro heeft, kunt u een beschrijvende naam opgeven in het vak "Macronaam" in het dialoogvenster Opnemen. De naam wordt naast de sneltoets in de lijst met macro's in het hoofdvenster van Macrorecorder weergegeven. Indien u geen sneltoets wilt toewijzen aan een macro, is het verplicht een naam in het vak "Macronaam" op te geven.

Een naam mag maximaal 40 tekens lang zijn. Een langere beschrijving kunt u opgeven in het vak "Beschrijving" in het dialoogvenster Opnemen.

Een macro uitvoeren

Een macro uitvoeren met een sneltoets:

1. Open het venster Macrorecorder en kies de gewenste macro in de lijst met macro's.
2. Schakel over naar de andere toepassing. Plaats de cursor op de lokatie waarop u de macro wilt uitvoeren. Druk op de sneltoets die u aan de macro hebt toegewezen.

Een macro uitvoeren met de opdracht Starten:

Met deze toets kunt u een macro ook uitvoeren indien u zich de sneltoets niet meer kunt herinneren.

1. Plaats de cursor in het toepassingsvenster op de lokatie waar u de macro wilt uitvoeren.
2. Schakel over naar Macrorecorder. Kies in het venster Macrorecorder de macro die u wilt uitvoeren. Kies de opdracht Starten in het menu Macro. Of dubbelklik op de macronaam.

Een macro stoppen tijdens de uitvoering:

Druk op CTRL+BREAK. Een dialoogvenster wordt weergegeven waarin de annulering wordt bevestigd. Kies OK.

Het venster Macrorecorder weergeven tijdens het uitvoeren

Wanneer u een macro uitvoert met de opdracht Starten wordt het venster Macrorecorder verkleind tot een pictogram. U kunt echter ervoor zorgen dat het macrovenster tijdens de uitvoering op het scherm blijft staan.

Het venster Macrorecorder weergeven bij gebruik van de opdracht Starten:

Kies de opdracht Pictogram bij toepassing in het menu Opties. Het vinkje naast de opdracht in het menu wordt verwijderd.

Als u het venster Macrorecorder wilt verkleinen, kiest u de opdracht Pictogram bij toepassing opnieuw.

Opname-opties gebruiken

U kunt in dit dialoogvenster niet alleen sneltoetsen aan een macro toewijzen of een beschrijving van de macro opgeven, maar dit dialoogvenster bevat ook verschillende opties die u bij het opnemen van een macro kunt gebruiken. Telkens wanneer u een macro hebt opgenomen, worden de opties teruggezet in de standaardinstelling. Meer informatie over het permanent wijzigen van een optie vindt u in "Voorkeuren permanent instellen" verderop in dit hoofdstuk.

Beslissen wat u gaat opnemen

Wanneer u een macro opneemt, worden alle toetsaanslagen en het klikken op en slepen met de muis opgenomen.

Hoewel u net zoveel muishandelingen kunt opnemen als u zelf wilt, is het aan te raden dit zo weinig mogelijk te doen, omdat de muishandelingen in het venster waarin u de macro hebt opgenomen niet altijd gelden in het venster waarin u de macro uitvoert. Dit is met name zo wanneer beide vensters niet even groot zijn of niet op dezelfde plaats op het scherm worden weergegeven.

Bepalen welke muishandelingen u wilt opnemen:

1. Kies de opdracht Opnemen in het menu Macro. Het dialoogvenster Opnemen wordt weergegeven.
2. Open de lijst "Muisbewerking opnemen" om de beschikbare opties te kunnen bekijken en kies de gewenste optie. Deze optie wordt in het vak "Muisbewerking opnemen" als instelling weergegeven.
3. Kies OK.

In de volgende tabel worden de opties in het vak "Muisbewerking opnemen" beschreven.

<u>Optie</u>	<u>Beschrijving</u>
Klikken+Slepen	Alle toetsaanslagen en muishandelingen die worden uitgevoerd wanneer de muisknop is ingedrukt worden opgenomen. Dit is de standaardinstelling. Op deze manier kunt u bijna alle teken- of bewerkingshandelingen in een programma als Windows opnemen.
Muis negeren	Alleen de toetsaanslagen worden opgenomen. Kies deze optie wanneer u een macro opneemt die voor meerdere computers is bestemd. Macro's met muishandelingen werken alleen correct op computers met een identieke beeldschermadapter.
Alles	Alle toetsaanslagen en muishandelingen worden opgenomen, zelfs wanneer de muisknop niet is ingedrukt. Gebruik deze optie zo min mogelijk.

Waarschuwing Als u met de optie "Alles" toetsaanslagen en alle muishandelingen opneemt, moet u op CTRL+BREAK drukken om de opname te stoppen. Zoniet is het mogelijk dat het verplaatsen van de muis naar het pictogram Macrorecorder de uitvoering van de macro verstoort.

Kiezen waar u gaat opnemen

Macrorecorder is zo ingesteld dat de macro die u opneemt betrekking heeft op het venster waarin u bij het begin van de opname aan het werk was. Soms wilt u echter een macro opnemen die betrekking heeft op het hele scherm, bijvoorbeeld wanneer u werkt met een schermvullende toepassing.

Een macro die betrekking heeft op het hele scherm opnemen:

1. Kies de opdracht Opnemen in het menu Macro. Het dialoogvenster Opnemen wordt weergegeven.
2. Open de lijst "Ten opzichte van" om de opties te bekijken en kies de optie "Scherm". "Scherm" wordt de instelling in het vak "Ten opzichte van".

De optie "Ten opzichte van" waarmee u een macro opneemt, is dezelfde als waarmee u de macro uitvoert. U kunt deze optie na de opname van de macro niet meer wijzigen.

Kiezen waar een macro wordt uitgevoerd

Macrorecorder is ingesteld om een macro alleen uit te voeren in de toepassing waarin deze is opgenomen. Met de optie "T/m" in het dialoogvenster Opnemen kunt u instellen dat de macro in elke toepassing moet kunnen worden uitgevoerd.

Een macro opnemen die in elke toepassing kan worden uitgevoerd:

1. Kies in het menu Macro de opdracht Opnemen. Het dialoogvenster Opnemen wordt weergegeven.
2. Open in het dialoogvenster Opnemen de lijst "T/m". Kies de optie "Willekeurige toepassing". "Willekeurige toepassing" wordt de instelling in het vak "T/m".

Macro's in een macro opnemen

U kunt in een macro maximaal vijf macroniveaus opnemen - of **nesten**. Met andere woorden, macro 1 kan macro 2 bevatten, macro 2 kan macro 3 bevatten, enzovoorts. Standaard is het nesten van macro's toegestaan, maar u kunt deze instelling wijzigen.

Een macro opnemen waarin geen andere macro's kunnen worden genest:

Kies in het menu Macro de opdracht Opnemen. Het dialoogvenster Opnemen wordt weergegeven. Schakel in het gebied Uitvoeren van het dialoogvenster Opnemen het aankruisvakje "Sneltoetsen activeren" uit.

Waarschuwing In een macro met geneste macro's kunnen alleen de sneltoetsen worden opgenomen en niet de werkelijke opeenvolging van stappen die door de sneltoets worden vertegenwoordigd. Wanneer u een geneste macro wijzigt, moet u ervoor zorgen dat deze wijzigingen de correcte werking van andere macro's niet verstoren.

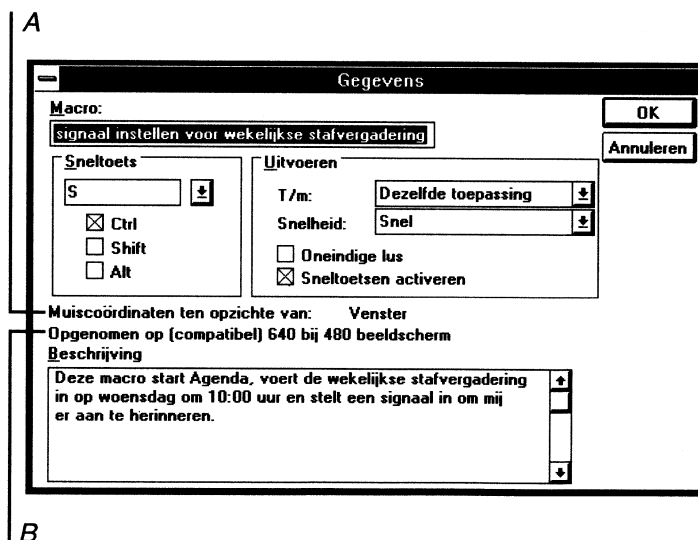
Macrorecorderbestanden beheren

De gegevens van een macro wijzigen

Met de opdracht Gegevens in het menu Macro kunt u gegevens wijzigen die u tijdens de opname aan een macro hebt toegewezen.

Macrogegevens wijzigen:

1. Selecteer in het venster Macrorecorder de macro die u wilt wijzigen.
2. Kies de opdracht Gegevens in het menu Macro. Het dialoogvenster Gegevens wordt weergegeven.

A De instelling Muiscoördinaten ten opzichte van kunt u niet wijzigen.

B De schermresolutie waarin de gekozen macro is opgenomen.

3. U kunt alle macro-instellingen wijzigen, behalve de instelling "Muiscoördinaten ten opzichte van". Kies OK.

Aan de hand van de informatie over de schermresolutie kunt u bepalen met welke beeldschermadapter de macro is opgenomen. Dit is nuttig aangezien macro's met muisbewerkingen zelden correct werken op een computer met een andere beeldschermadapter.

Macro's uit een Macrorecorderbestand verwijderen:

1. Kies in het venster Macrorecorder de macro die u wilt verwijderen.
2. Kies in het menu Macro de opdracht Verwijderen. Een dialoogvenster wordt weergegeven waarin u wordt gevraagd de verwijdering te bevestigen.
3. Kies OK als u de macro wilt verwijderen.

Macrorecorderbestanden samenvoegen:

1. Open of activeer één van de bestanden die u wilt samenvoegen en verwijder alle macro's waarvan u weet dat ze in het andere bestand ook voorkomen.
2. Kies in het menu Bestand de opdracht Samenvoegen. Het dialoogvenster Samenvoegen wordt weergegeven.
3. Kies in het vak "Bestandsnaam" het bestand dat u met het huidige bestand wilt samenvoegen. Of typ de naam van het bestand in het vak "Bestandsnaam".
4. Kies OK.

De twee bestanden worden samengevoegd. Indien hierbij dubbele sneltoetstoewijzingen worden geregistreerd, worden de dubbele sneltoetsen verwijderd (niet de macro's zelf) uit het bestand dat met het huidige bestand wordt samengevoegd. Een dialoogvenster wordt weergegeven waarin dit wordt gemeld. Met de opdracht Gegevens in het menu Macro kunt u nieuwe sneltoetsen aan de macro's toewijzen.

5. Als u de samengevoegde bestanden onder een nieuwe naam wilt opslaan, kiest u de opdracht Opslaan als in het menu Bestand. Als u het huidige bestand wilt vervangen door de samengevoegde bestanden, kiest u de opdracht Opslaan.

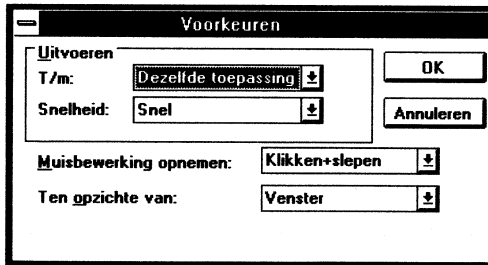
Voorkeuren permanent instellen

Telkens wanneer u de opdracht Opnemen kiest, worden de standaardinstellingen van de opties "Muisbewerking opnemen", "Ten opzichte van", "T/m" en "Snelheid" weergegeven. U kunt deze instellingen wijzigen.

<u>Optie</u>	<u>Beschrijving</u>
Muisbewerking opnemen	Bepaalt welke muishandelingen worden opgenomen.
Ten opzichte van	Bepaalt of de macro ten opzichte van het venster wordt opgenomen of ten opzichte van het hele scherm.
T/m	Bepaalt of de macro in elke toepassing kan worden uitgevoerd of alleen in de toepassing waarin de macro is opgenomen.
Snelheid	Bepaalt of de macro in de opgenomen snelheid wordt uitgevoerd of sneller.

De standaardinstellingen van de opname wijzigen:

1. Kies in het menu Opties de opdracht Voorkeuren. Het dialoogvenster Voorkeuren wordt weergegeven.

2. Selecteer de optie die u als standaardinstelling wilt gebruiken. Kies OK.

De instellingen in het dialoogvenster Voorkeuren worden de standaardinstellingen in het dialoogvenster Opnemen.

Macro's maken voor demo's

Macrorecorder biedt u een aantal opties waarmee u functies of toepassingen kunt demonstreren.

De snelheid kiezen waarmee een macro wordt uitgevoerd

Standaard wordt een macro snel uitgevoerd. U kunt de macro uitvoeren in de snelheid waarmee deze is opgenomen.

Een macro uitvoeren met de snelheid waarmee deze is opgenomen:

1. Kies de opdracht Opnemen in het menu Macro. Het dialoogvenster Opnemen wordt weergegeven.
2. In het gebied "Uitvoeren" in het dialoogvenster Opnemen opent u de lijst "Snelheid". Kies de optie "Opgenomen snelheid". "Opgenomen snelheid" wordt de instelling in het vak "Snelheid".

Een doorlopende demo instellen

1. Kies in het menu Macro de opdracht Opnemen. Het dialoogvenster Opnemen wordt weergegeven.
2. Schakel in het gebied "Uitvoeren" het aankruisvakje "Oneindige lus" in.

Een macro waarvan u het aankruisvakje "Oneindige lus" hebt ingeschakeld, kunt u altijd onderbreken met CTRL+BREAK.

De Control+Break-indicatie uitzetten

Door op CTRL+BREAK te drukken, wordt gewoonlijk de opname of het uitvoeren van een macro onderbroken. U kunt de Control+Break-indicatie uitzetten zodat de Macrorecorder niet meer reageert op de toetsencombinatie CTRL+BREAK.

De CTRL+BREAK-indicatie uitzetten:

Kies in het menu Opties de opdracht Control+Break-indicatie. Het vinkje voor de opdracht verdwijnt. U zult de computer moeten uitzetten om een doorlopende demo te stoppen.

Tip Zet Control+Break-indicatie ook uit als u in een macro de toetsencombinatie CTRL+BREAK hebt gebruikt.

Wanneer u Macrorecorder weer start, is de opdracht Control+Break-indicatie weer geactiveerd.

Het reageren op sneltoetsen uitschakelen

Het kan voorkomen dat u wilt dat in Macrorecorder tijdelijk niet op een sneltoets wordt gereageerd, bijvoorbeeld wanneer u een toepassing wilt uitvoeren die dezelfde sneltoets gebruikt als een macro.

Het reageren op sneltoetsen uitschakelen:

Kies in het menu Opties de opdracht Sneltoetsen. Het vinkje voor de menu-opdracht verdwijnt.

Om opnieuw macro's te gebruiken voordat u Macrorecorder afsluit, moet u de opdracht Sneltoetsen opnieuw kiezen. De opdracht Sneltoetsen wordt altijd automatisch hersteld wanneer u Macrorecorder opnieuw start.

Richtlijnen voor het maken van macro's

- Indien nog toepassingen actief zijn die niet betrokken zijn bij de macro, moet u deze afsluiten of verplaatsen voordat u de macro opneemt.
- Maak zo min mogelijk gebruik van de muis.

Een toepassingsvenster heeft misschien een ander formaat of een andere positie wanneer u de macro uitvoert. Dat kan problemen veroorzaken met de opgenomen muisbewerkingen. De muisaanwijzer wijst bij de uitvoering van een macro bijvoorbeeld buiten het venster. Of misschien wijst de aanwijzer iets anders aan dan tijdens de opname van de macro.

- Gebruik bij het kiezen van menu's en opdrachten de sneltoetsen van Windows.

Als een venster zich tijdens het uitvoeren van de macro onderaan het scherm bevindt, is het mogelijk dat de menu's niet in neerwaartse maar in bovenwaartse richting worden weergegeven. In dat geval hebben de cursorverplaatsingen met de toetsen PIJL-OMHOOG en PIJL-OMLAAG niet meer de juiste richting.

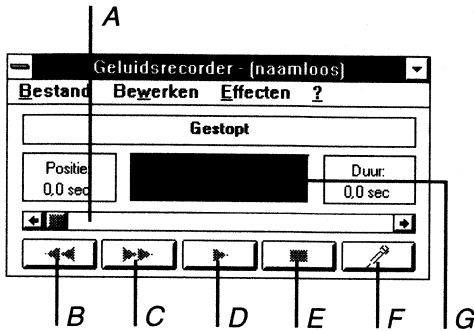
- Let op de compatibiliteit tussen verschillende systemen.
Macrorecorder is gevoelig voor de schermresolutie van het systeem waarin de muisbewerkingen zijn opgenomen. Macro's met muisbewerkingen werken niet correct wanneer ze worden uitgevoerd op een systeem met een andere beeldschermadapter dan het systeem waarop de macro is opgenomen.
Macrorecorder is eveneens gevoelig voor het toetsenbord waarop de toetsaanslagen zijn opgenomen. Het is niet aan te raden een macro op een systeem te gebruiken met een andere landinstelling voor het toetsenbord dan die waarin de macro is opgenomen. Zie hoofdstuk 5, "Configuratiescherm" voor meer informatie over toetsenbordinstellingen.
- Houd er rekening mee dat Macrorecorder alleen is ontworpen voor gebruik met Windows-toepassingen.

Geluidsrecorder

Met Geluidsrecorder kunt u geluidsbestanden afspelen, opnemen en bewerken. Met vijf knoppen kunt u het opnemen en afspelen van bestanden regelen. Deze knoppen zijn Rewind, Forward, Play, Stop en Record. Tijdens het afspelen wordt het geluid in het vak "Geluidsgolf" grafisch weergegeven als op een oscilloscoop.

Om Geluidsrecorder te starten:

Kies het pictogram Geluidsrecorder in Accessoires.

- A Schuifbalk
- B Knop Rewind
- C Knop Forward
- D Knop Play
- E Knop Stop
- F Knop Record
- G Vak Geluidsgolf

Een geluidsbestand openen en afspelen

Een geluidsbestand openen:

1. Kies de opdracht Openen in het menu Bestand. Het dialoogvenster Openen wordt weergegeven.
2. Selecteer het bestand dat u wilt openen en kies OK.

Een geluidsbestand starten en stoppen:

1. Kies de knop Play of gebruik TAB om naar de knop te gaan en druk op de spatiebalk. Op de statusbalk wordt het woord "Uitvoeren" weergegeven.
2. Wanneer u het afspelen wilt stoppen, kiest u de knop Stop. Nu wordt het woord "Gestopt" op de statusbalk weergegeven.
3. Kies opnieuw de knop Play als u het afspelen wilt vervolgen.

Telkens wanneer u de knop Play kiest, wordt het bestand vanaf het begin tot aan het einde afgespeeld, tenzij u ergens in het midden van het bestand met het afspelen bent gestopt of met de schuifbalk naar een bepaalde plaats in het bestand bent gegaan. Als u in deze gevallen de knop Play kiest, gaat het afspelen verder op de plaats waar met het afspelen van het bestand is gestopt.

Verplaatsen in een geluidsbestand

Naar een willekeurige plaats in een geluidsbestand gaan:

Muis

Verplaats het schuifblokje door het te slepen, op de schuifpijl te klikken of op de schuifbalk te klikken.

Als u op de schuifpijl klikt, wordt het geluid 1 seconde verder- of teruggespoeld. Als u op de schuifbalk klikt, wordt het geluid 1 seconde verdergespoeld.

Toetsenbord

Druk op de TAB totdat de schuifbalk actief is. Schuif het geluidsbestand met de toetsen PIJL-LINKS of PIJL-RECHTS in voorwaartse of achterwaartse richting. Telkens wanneer u op een toets drukt, wordt het geluid 1 seconde terug- of verdergespoeld.

Naar het begin of het einde van een geluidsbestand gaan

Naar het einde van het geluidsbestand gaan:

Kies de knop Forward. Of druk op de toets END.

Naar het begin van een geluidsbestand gaan:

Kies de knop Rewind. Of druk op de toets HOME.

Een geluidsbestand maken

Er zijn drie manieren waarop u een geluidsbestand kunt maken: geluid opnemen, een geluidsbestand in een ander bestand opnemen en twee geluidsbestanden combineren. U kunt de drie methoden ook combineren.

Een geluidsbestand opnemen

U kunt een geluidsbestand alleen opnemen indien op uw systeem een microfoon of een geluidskaart is aangesloten.

U kunt een nieuw bestand opnemen of de opname aan een bestaand bestand toevoegen. Wanneer u in een bestaand bestand opneemt, wordt het nieuwe geluid over het bestaande geluid heen opgenomen,

Een nieuw bestand opnemen:

1. Kies in het menu Bestand de opdracht Nieuw.
2. Kies de knop Record en spreek in de microfoon. U kunt maximaal 1 minuut inspreken. Wanneer u klaar bent, kiest u de knop Stop.
3. Kies in het menu Bestand de opdracht Opslaan als.

Opnemen in een bestaand bestand:

1. Kies in het menu Bestand de opdracht Openen. Het dialoogvenster Openen wordt weergegeven.
2. Kies het bestand dat u wilt openen en kies OK. Of u in een geluidsbestand kunt opnemen is afhankelijk van het feit of de apparatuur deze mogelijkheid ondersteunt. Raadpleeg daarom de documentatie bij uw geluidskaart.
3. Ga met de knoppen Play en Stop of met de schuifbalk naar de lokatie in het bestand waar u de ingesproken tekst wilt invoegen.
4. Kies de knop Record en spreek in de microfoon. Kies als u klaar bent de knop Stop.
5. Kies in het menu Bestand de opdracht Opslaan.

De maximale lengte van het bestand wordt bepaald door de beschikbare hoeveelheid geheugenruimte.

Een bestaand geluidsbestand wijzigen

Als u een microfoon op de computer hebt aangesloten, kunt u nieuwe geluiden in een geluidsbestand opnemen. Indien geen microfoon is aangesloten, bestaan er nog verschillende andere manieren om een bestaand geluidsbestand te wijzigen die hierna worden uiteengezet.

Een ander geluidsbestand invoegen

De maximale lengte van een geluidsbestand is afhankelijk van de beschikbare hoeveelheid geheugenruimte.

Een geluidsbestand in een bestaand geluidsbestand invoegen:

1. Ga met behulp van de knoppen Play en Stop of de schuifbalk naar de lokatie in het bestand waar u het andere geluidsbestand wilt invoegen.
2. Kies in het menu Bewerken de opdracht Bestand invoegen. Het dialoogvenster Bestand invoegen wordt weergegeven.
3. Selecteer het bestand dat u wilt invoegen en kies de knop OK.

U kunt net zoveel bestanden invoegen als u zelf wilt tot de tijdlimiet is bereikt.

Twee geluidsbestanden combineren

U kunt de inhoud van een geluidsbestand combineren met het huidige geluidsbestand. De maximale lengte van het bestand is afhankelijk van de beschikbare hoeveelheid geheugenruimte.

Een geluidsbestand combineren met een bestaand bestand:

1. Ga met behulp van de knoppen Play en Stop of de schuifbalk naar de lokatie in het bestand waar u het andere geluidsbestand wilt combineren.
2. Kies in het menu Bewerken de opdracht Met bestand combineren. Het dialoogvenster Met bestand combineren wordt weergegeven.
3. Kies het bestand dat u met het huidige bestand wilt mengen en kies OK.

Een geluid verzachten of versterken

U kunt het volume 25% verhogen of verlagen.

Open het geluidsbestand waarvan u het volume wilt verhogen of verlagen.

Kies in het menu Effecten de opdracht Volume verhogen of verlagen.

Als u onmiddellijk daarna de omgekeerde volume opdracht kiest, wordt het oorspronkelijke volume van het bestand hersteld.

De snelheid waarmee een geluid wordt afgespeeld verlagen of verhogen

U kunt de snelheid van een geluidsbestand 50% verlagen of 100% verhogen.

De snelheid van een geluidsbestand verlagen:

Kies in het menu Effecten de opdracht Snelheid verlagen.

Als u daarna de opdracht Snelheid verhogen kiest, wordt de oorspronkelijke snelheid hersteld.

De snelheid van een geluidsbestand verhogen:

Kies in het menu Effecten de opdracht Snelheid verhogen.

Als u de opdracht Snelheid verlagen kiest, wordt de oorspronkelijke snelheid hersteld.

Een geluid achteruit spelen

Een geluidsbestand achteruit spelen:

Kies in het menu Effecten de opdracht Achteruit spelen. Als u het bestand weer in de normale richting wilt afspelen, kiest u de opdracht Achteruit spelen opnieuw.

Echo aan geluid toevoegen

Echo aan een geluidsbestand toevoegen:

Kies in het menu Effecten de opdracht Echo toevoegen. Zolang u het bestand niet hebt opgeslagen, kunt u de echo ongedaan maken met de opdracht Terug in het menu Bestand.

Een gedeelte van een geluidsbestand verwijderen

U kunt het gedeelte in het geluidsbestand voor of na de positie waar het schuifblokje zich bevindt verwijderen. Zolang u het bestand niet opslaat, kunt u een verwijdering ongedaan maken met de opdracht Terug in het menu Bestand.

Het gedeelte voor of na het schuifblokje verwijderen:

1. Ga met behulp van de knoppen Play en Stop of de schuifbalk naar de lokatie in het bestand waarvóór of waarna u geluid wilt verwijderen.
2. Kies de opdracht Voor huidige positie verwijderen of na huidige positie verwijderen in het menu Bewerken. Kies de Ja knop als u de verwijdering wilt bevestigen.

Een geluidsbestand opslaan

Meer informatie over het opslaan van Windows-bestanden vindt u in hoofdstuk 2, "Toepassingen".

Een geluidsbestand herstellen

Wijzigingen in een bestand kunnen ongedaan worden gemaakt.

Een geluidsbestand herstellen in de oorspronkelijke staat:

Kies in het menu Bestand de opdracht Terug. Kies de knop Ja als u het herstellen wilt bevestigen.

Sectie 3

Windows voor gevorderden

13	Windows-toepassingen integreren	389
14	Windows optimaliseren	411
15	Windows onderhouden met Setup	455

Windows-toepassingen integreren

Informatie naar andere toepassingen overbrengen

U kunt Paintbrush, Geluidsrecorder, Write, Kaartenbak en Objectenbeheer gebruiken om informatie over te dragen en gemeenschappelijk te gebruiken. Deze nieuwe mogelijkheid wordt OLE (Object Linking and Embedding, objecten koppelen en insluiten) genoemd. Met OLE kunt u in een document informatie uit andere toepassingen opnemen en kunt u deze informatie vervolgens in ditzelfde document bewerken.

Toepassingen die OLE ondersteunen, kunnen in twee categorieën worden onderverdeeld. Toepassingen waarvan de objecten kunnen worden gekoppeld met of ingesloten in andere documenten worden *bronprogramma's* genoemd. Toepassingen die deze objecten accepteren worden *doelprogramma's* genoemd. Sommige toepassingen zijn zowel bronprogramma als doelprogramma, andere zijn of het één of het ander.

U moet de volgende termen kennen om OLE te kunnen begrijpen:

- Een *object* is een willekeurig stukje informatie dat met een Windows-toepassing is gemaakt. Zowel een enkele cel van een werkblad als een gehele tekening zijn bijvoorbeeld een object.
- Het *brondocument* is het document waaruit het object komt.
- Het *doeldocument* is het document waarin u het object plaatst.

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op het insluiten en koppelen van objecten die door Paintbrush en Geluidsrecorder bestanden tot Kaartenbak of Write- zijn gemaakt. Ook tussen andere toepassingen is OLE mogelijk. Controleer in de documentatie bij uw andere Windows-toepassingen of deze OLE ondersteunen.

Wat is OLE?

Als u een object insluit, plaatst u informatie van het ene document in een document van een andere toepassing. Als u wijzigingen wilt aanbrengen in het object kunt u het ingesloten object in het doeldocument selecteren. De toepassing waarmee het object was gemaakt, wordt geopend en u kunt de wijzigingen aanbrengen zonder tussen toepassingen heen en weer te schakelen om verschillende soorten informatie te zien of te wijzigen.

Als u een object insluit, maakt u een kopie van de informatie in het brondocument en brengt u deze kopie over naar het doeldocument. U hebt daarna geen enkele verbinding meer met het originele document. Bewerking van een ingesloten object heeft dus geen gevolgen voor het brondocument. Veronderstel dat u een tekening in een rapport insluit. Als u het ingesloten object bewerkt, blijft het brondocument onveranderd.

Als u een object koppelt, maakt u geen kopie van de informatie maar creëert u een verwijzing naar of koppeling met het document dat de informatie bevat (het brondocument). Als u dus een gekoppeld object bewerkt, bewerkt u in feite de informatie in het brondocument. Het doeldocument bevat alleen een koppeling met de plaats van het object in het brondocument.

Veel documenten kunnen een koppeling met één enkel brondocument bevatten. U kunt het object activeren of wijzigen vanuit elk document dat een koppeling met het object bevat. De bijgewerkte versie wordt in alle documenten weergegeven die met het object zijn gekoppeld.

Een object kan op twee manieren in een document worden ingesloten of met een document worden gekoppeld. U kunt het object zelf of een pictogramachtige weergave van het object in het document plaatsen. Deze weergave wordt een OLE-object genoemd. U gebruikt Objectenbeheer om een OLE-object te maken. Zie "Objectenbeheer gebruiken" verderop in dit hoofdstuk.

Tekeningen insluiten

U kunt een tekening op twee manieren insluiten. Bij de eerste methode gaat u uit van het document waarin u de tekening wilt insluiten, en opent u Paintbrush om een tekening te maken of gebruikt u een bestaande tekening. Bij de tweede methode gaat u uit van Paintbrush.

Een tekening insluiten vanuit Write of Kaartenbak:

1. Open een Kaartenbakkaart of Write-document waarin u een tekening wilt insluiten.
2. Als u met Write werkt, moet u de invoegpositie plaatsen op de positie waar u de tekening wilt weergeven.
3. Kies de opdracht Figuur in het menu Bewerken als u Kaartenbak gebruikt. De tekening wordt in de linkerbovenhoek van de kaart geplaatst. De opdracht is al geselecteerd als deze door een vinkje wordt gemarkeerd.
4. Kies in het menu Bewerken van Kaartenbak of Write de opdracht Object invoegen. Het dialoogvenster Object invoegen wordt weergegeven. Alle op uw computer geïnstalleerde toepassingen die OLE ondersteunen, worden weergegeven.
5. Selecteer Paintbrush-figuren kies OK. Paintbrush wordt geopend. Maak een tekening of gebruik de opdracht Plakken vanuit in het menu Bewerken om het brondocument te openen.
6. Kies Bijwerken in het menu Bestand. De tekening wordt in het Write-document of de Kaartenbakkaart geplaatst.
7. Kies in het menu Bestand van Paintbrush de opdracht Afsluiten & terug naar (documentnaam). Het Write-document of de Kaartenbakkaart wordt opnieuw weergegeven en u kunt verder gaan met uw werk.

Een tekening insluiten vanuit Paintbrush:

1. Open Paintbrush en maak een tekening of open het brondocument. Kies Opslaan in het menu Bestand als u de tekening wilt opslaan.
2. Selecteer de tekening. Kies Kopiëren in het menu Bewerken. Een kopie van de tekening wordt op het Klembord geplaatst.

3. Open het Write-document of de Kaartenbakkaart waarin u de tekening wilt insluiten.
Kies Figuur in het menu Bewerken als u een tekening in een Kaartenbakkaart wilt insluiten. De tekening wordt in de linkerbovenhoek van de kaart geplaatst. De opdracht is al geselecteerd als deze door een vinkje wordt gemarkeerd.
Als u met Write werkt, plaatst u de invoegpositie op de positie waar u de tekening wilt weergeven.
4. Kies Plakken in het menu Bewerken. De tekening wordt in het Write-document of de Kaartenbakkaart weergegeven.

Opmerking Zie hoofdstuk 10, "Paintbrush", voor meer informatie over het selecteren van een tekening in Paintbrush.

Ingesloten tekeningen bewerken

Een ingesloten tekening bewerken:

1. Kies de opdracht Figuur in het menu Bewerken als u Kaartenbak gebruikt. Dubbelklik op de ingesloten tekening in het Write-document of de Kaartenbakkaart. Paintbrush wordt geopend en de tekening wordt weergegeven. Breng de gewenste wijzigingen in de tekening aan.
2. Kies in het menu Bestand van Paintbrush de opdracht Bijwerken. De ingesloten tekening wordt bijgewerkt in het Write-document of op de Kaartenbakkaart.
3. Kies in het menu Bestand van Paintbrush de opdracht Afsluiten & terug naar (documentnaam). Paintbrush word gesloten.

1. Kies de opdracht Figuur in het menu Bewerken als u Kaartenbak gebruikt.
2. Gebruik in Write de pijltoetsen om de invoegpositie naar de ingesloten tekening te verplaatsen die u wilt bewerken.
3. Kies in het menu Bewerken van Write of Kaartenbak de opdracht Paintbrush-figuur. Paintbrush wordt geopend en de tekening wordt weergegeven. Breng de gewenste wijzigingen in de tekening aan.
4. Kies in het menu Bestand van Paintbrush de opdracht Bijwerken. De ingesloten tekening wordt bijgewerkt in het Write-document of op de Kaartenbakkaart.
5. Kies in het menu Bestand van Paintbrush de opdracht Afsluiten & terug naar (documentnaam). Paintbrush word gesloten.

Tekeningen koppelen

Wanneer u een koppeling met een Paintbrush-document maakt, wordt in het doeldocument een afbeelding van de tekening die gemaakt is met Paintbrush weergegeven. Er is sprake van een koppeling tussen het doel- en het brondocument. U kunt alleen objecten van opgeslagen documenten koppelen.

Als u wijzigingen in de tekening aanbrengt, worden de wijzigingen weergegeven in elk document dat een koppeling met deze tekening bevat.

Een tekening koppelen vanuit Paintbrush:

1. Open Paintbrush en maak een tekening of open het document met de tekening die u wilt koppelen. Sla de gemaakte tekening op.
2. Selecteer de tekening. Kies Kopiëren in het menu Bewerken. Een kopie van de tekening wordt op het Klembord geplaatst.
3. Open het Write-document of de Kaartenbakkaart waarmee u de tekening wilt koppelen. Kies de opdracht Figuur in het menu Bewerken als u Kaartenbak gebruikt. De tekening wordt in de linkerbovenhoek van de kaart geplaatst.

Als u met Write werkt, plaatst u de invoegpositie op de positie waar u de tekening wilt weergeven.

4. Kies Koppeling plakken in het menu Bewerken.
5. Sla het Write-document of de Kaartenbakkaart op. Het originele Paintbrush-document bevat de tekening en het Write-document of de Kaartenbakkaart bevat een koppeling met deze tekening. Zie hoofdstuk 10, "Paintbrush", voor meer informatie over het selecteren van tekeningen in Paintbrush.

Een gekoppelde tekening bewerken:

U bewerkt een gekoppelde tekening op dezelfde wijze als een ingesloten tekening. Zie "Ingesloten tekeningen bewerken" eerder in dit hoofdstuk. Echter, wijzigingen in een gekoppelde tekening worden in zowel het originele document als alle in andere gekoppelde tekeningen weergegeven.

Opmerking Als het bijwerken van de gekoppelde tekening is ingesteld op "Handmatig", moet u deze eerst bijwerken als u de wijzigingen wilt kunnen zien. Zie "Koppelingen onderhouden" verderop in dit hoofdstuk voor meer informatie.

Geluidsdocumenten insluiten

Geluidsrecorder is een Windows-toepassing waarmee geluidsbestanden kunnen worden afgespeeld en opgenomen. U moet een geluidskaart in uw computer hebben geïnstalleerd als u deze toepassing wilt gebruiken. Zie hoofdstuk 12, "Extra Bureau-accessoires", voor meer informatie over Geluidsrecorder.

Geluidsbestanden insluiten en bewerken

U kunt op twee manieren een geluidsbestand insluiten. Bij de eerste methode wordt uitgegaan van het document waarin u het geluidsbestand wilt insluiten. Dit document kan bijvoorbeeld een Write-document of een Kaartenbakkaart zijn. Bij de tweede methode wordt uitgegaan van Geluidsrecorder.

Een geluidsbestand insluiten vanuit Write of Kaartenbak:

1. Open de Kaartenbakkaart of het Write-document waarin u een geluidsbestand wilt insluiten.
2. Als u met Write werkt, plaatst u de invoegpositie op de positie waar u het geluidsbestand wilt invoegen. Als u Kaartenbak gebruikt, wordt het geluidsbestand in de linkerbovenhoek van de kaart geplaatst.
Kies de opdracht Figuur in het menu Bewerken. De opdracht is al geselecteerd als deze door een vinkje wordt gemarkeerd.
3. Kies in het menu Bewerken van Kaartenbak of Write de opdracht Object invoegen. Het dialoogvenster Object invoegen wordt weergegeven. Alle op uw computer geïnstalleerde toepassingen die OLE ondersteunen, worden weergegeven.
4. Selecteer "Geluid" en kies OK.
Geluidsrecorder wordt geopend.
5. Kies de opdracht Bestand invoegen in het menu Bewerken. Het dialoogvenster Bestand invoegen wordt weergegeven. Selecteer het gewenste of maak een nieuw bestand en kies OK.
6. Kies in het menu Bestand van Geluidsrecorder de opdracht Bijwerken en vervolgens Afsluiten. Op het scherm wordt opnieuw uw Write-document of Kaartenbakkaart weergegeven: het geluidsbestand is ingesloten in het document.

Een geluidsbestand insluiten vanuit Geluidsrecorder:

1. Open Geluidsrecorder en maak een geluidsbestand of open een bestaand bestand.
2. Kies Kopiëren in het menu Bewerken. Een kopie van het geluidsbestand wordt op het Klembord geplaatst. Kies Opslaan in het menu Bestand als u het geluidsbestand wilt opslaan.
3. Open het Write-document of de Kaartenbakkaart waarin u het geluidsbestand wilt insluiten.

Als u met Write werkt, plaatst u de invoegpositie op de positie waar u het geluidsbestand wilt invoegen.

Als u Kaartenbak gebruikt, wordt het geluidsbestand in de linkerbovenhoek van de kaart geplaatst. Kies de opdracht Figuur in het menu Bewerken. De opdracht is geselecteerd als deze door een vinkje wordt gemarkeerd.

4. Kies Plakken in het menu Bewerken. Het toepassingspictogram Geluidsrecorder wordt in het Write-document of in de Kaartenbakkaart weergegeven dat het ingesloten geluidsbestand vertegenwoordigt.

Als u het ingesloten geluidsbestand wilt afspelen, kunt u dubbelklikken op het geluidsbestand of het pictogram selecteren, de opdracht Geluid object in het menu Bewerken en vervolgens de opdracht Afspelen in het vervolgmenu kiezen.

Een ingesloten geluidsbestand bewerken:

1. Selecteer het ingesloten geluidsbestand dat u wilt bewerken.
2. Kies in het menu Bewerken van Write of Kaartenbak de opdracht Geluid object en vervolgens de opdracht Bewerken in het vervolgmenu. Geluidsrecorder wordt geopend en het geluidsbestand wordt weergegeven. Breng de gewenste wijzigingen aan in het geluidsbestand.
3. Kies in het menu Bestand van Geluidsrecorder de opdracht Bijwerken en vervolgens Afsluiten. Geluidsrecorder wordt gesloten.

Geluidsbestanden koppelen en bijwerken

Als u een met Geluidsrecorder gemaakt geluidsbestand koppelt of insluit, wordt het toepassingspictogram van Geluidsrecorder in het doeldocument geplaatst. Dit pictogram vertegenwoordigt het geluidsbestand. U kunt het geluid afspelen door het pictogram te activeren.

Een geluidsbestand koppelen:

1. Open Geluidsrecorder en maak een geluidsbestand of open een bestaand bestand dat u wilt koppelen.
2. Sla uw geluidsbestand op.
3. Kies Kopiëren in het menu Bewerken. Een kopie van het geluidsbestand wordt op het Klembord geplaatst.
4. Open het Write-document of de Kaartenbakkaart waarmee u het geluidsbestand wilt koppelen.

Kies de opdracht Figuur in het menu Bewerken als u Kaartenbak gebruikt. Het geluidsbestand wordt in de linkerbovenhoek van de kaart geplaatst. De opdracht is geselecteerd als deze door een vinkje wordt gemarkeerd.

Als u met Write werkt, plaatst u de invoegpositie op de positie waar u het geluidsbestand wilt invoegen.

5. Kies Koppeling plakken in het menu Bewerken.
6. Sla het Write-document of de Kaartenbakkaart op. U hebt nu het originele geluidsbestand en een koppeling met dit geluidsbestand in het Write-document of de Kaartenbakkaart.

Een gekoppeld geluidsbestand bewerken:

1. Selecteer het gekoppelde geluidsbestand dat u wilt bewerken.
2. Kies in het menu Bewerken van Write of Kaartenbak de opdracht Geluid object en kies vervolgens de opdracht Bewerken in het vervolgmenu. Geluidsrecorder wordt geopend en het geluidsbestand wordt weergegeven.
3. Breng de gewenste wijzigingen aan in het geluidsbestand.
4. Kies in het menu Bestand van Geluidsrecorder de opdracht Opslaan en vervolgens Afsluiten. Geluidsrecorder wordt gesloten.

Opmerking Het gekoppelde geluidsbestand wordt bijgewerkt zodra u wijzigingen aanbrengt, ongeacht de wijze van bijwerken: handmatig of automatisch. Het objectbeeld dat het gekoppelde bestand in het doeldocument vertegenwoordigt wordt bijgewerkt. Het bijwerken heeft geen effect op het toepassingspictogram aangezien dit geen werkelijk bestand is.

Koppelingen onderhouden

Nadat u een gekoppeld object hebt gemaakt, kunt u het volgende doen:

- U kunt het object handmatig of automatisch laten bijwerken.
- U kunt een netwerk van koppelingen maken zodat één object zich in meerdere documenten bevindt. U kunt het object vanuit elk daarmee gekoppeld document wijzigen.
- U kunt een koppeling verbreken, verwijderen of herstellen.

Gekoppelde objecten bijwerken

U kunt een gekoppeld object op twee manieren bijwerken: automatisch of handmatig. Automatisch bijwerken is de standaardinstelling.

Het beeld van een object met een handmatige koppeling verandert niet wanneer het object in het brondocument wordt gewijzigd. Het objectbeeld in het doeldocument wordt alleen bijgewerkt wanneer u hiertoe opdracht geeft.

Als een gekoppeld object niet als een objectbeeld maar als een pictogram wordt weergegeven, zoals bij de koppeling van een geluids- of animatiedocument, doet het er niet toe welke bijwerkmethode is gekozen. Er is immers geen beeld aanwezig.

De manier van bijwerken wijzigen:

1. Open het Write-document of de Kaartenbakkaart met het gekoppelde object. Kies de opdracht Figuur in het menu Bewerken als u Kaartenbak gebruikt.
2. Kies Koppelingen in het menu Bewerken. Het dialoogvenster Koppelingen wordt weergegeven.
3. Selecteer in de lijst in het vak "Koppelingen" de koppeling(en) waarvan u de manier van bijwerken wilt wijzigen.
4. Selecteer het keuzerondje "Automatisch" of "Handmatig" en kies OK. Deze optie is van toepassing op alle gekoppelde tekeningen die u in het dialoogvenster selecteert.

Een handmatige koppeling bijwerken:

1. Open het Write-document of de Kaartenbakkaart met het gekoppelde object. Kies de opdracht Figuur in het menu Bewerken als u Kaartenbak gebruikt.
2. Kies Koppelingen in het menu Bewerken. Het dialoogvenster Koppelingen wordt weergegeven. Selecteer de koppeling(en) die u wilt bijwerken.
3. Kies de knop Nu bijwerken en kies OK.

Meervoudige koppelingen maken

U kunt op twee manieren meer dan één koppeling met een brondocument maken. U kunt de procedure gebruiken die eerder in dit hoofdstuk is beschreven of u kunt eenvoudig een bestaande koppeling kopiëren. In beide gevallen is het resultaat dat meerdere documenten een koppeling met het originele object bevatten.

Een bestaande koppeling kopiëren:

1. Open het Write-document of de Kaartenbakkaart met het gekoppelde object. Kies de opdracht Figuur in het menu Bewerken als u Kaartenbak gebruikt.
2. Selecteer het object. Kies Kopiëren in het menu Bewerken. Een kopie van het object wordt op het Klembord geplaatst.
3. Open het Write-document of de Kaartenbakkaart waarin u het object wilt invoegen.
Kies de opdracht Figuur in het menu Bewerken als u Kaartenbak gebruikt. Het object wordt in de linkerbovenhoek van de kaart geplaatst.
Als u met Write werkt, plaatst u de invoegpositie op de positie waar u het object wilt invoegen.
4. Kies Plakken in het menu Bewerken. Het object wordt in het document weergegeven.

Koppelingen verbreken

U kunt koppelingen verbreken, zodat een Paintbrush-tekening niet langer kan worden gewijzigd vanuit een Write-document of een Kaartenbakkaart waarin deze tekening wordt weergegeven. De originele Paintbrush-tekening blijft bestaan.

Een koppeling verbreken:

1. Open het Write-document of de Kaartenbakkaart met het object waarvan u de koppeling wilt verbreken. Kies de opdracht Figuur in het menu Bewerken als u Kaartenbak gebruikt.
2. Selecteer het object.
3. Kies Koppelingen in het menu Bewerken. Het dialoogvenster Koppelingen wordt weergegeven en de koppeling van het gekozen object is geselecteerd.
4. Kies de knop Koppeling annuleren en kies OK. De tekening is nog steeds in het document aanwezig, maar de koppeling is verbroken.

Koppelingen verwijderen

Het verwijderen van een koppeling is niet hetzelfde als het verbreken van een koppeling. Als u een koppeling verwijdert, wordt ook de tekening verwijderd.

Een koppeling verwijderen:

1. Open het Write-document of de Kaartenbakkaart met het object waarvan u de koppeling wilt verwijderen. Kies de opdracht Figuur in het menu Bewerken als u Kaartenbak gebruikt.
2. Selecteer het object.
3. Kies Knippen in het menu Bewerken. Zowel de koppeling met de originele tekening als de tekening worden uit het document verwijderd.

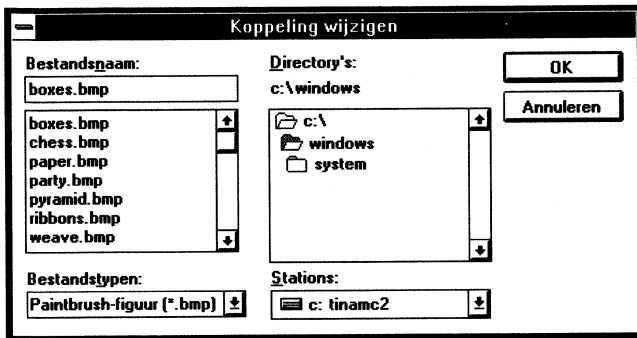
Koppelingen herstellen

Als u de naam van een brondocument met gekoppelde objecten wijzigt, worden de koppelingen verbroken omdat deze met een bestandsnaam waren verbonden die niet langer bestaat. Teneinde de koppeling in stand te houden, moet u vanuit het doeldocument de naam van het brondocument wijzigen.

Als de koppeling niet meer functioneert, kunt u proberen het object opnieuw te activeren om het brondocument te openen. Als dit geen succes heeft, moet u wellicht het gekoppelde object verwijderen en de koppeling opnieuw aanbrengen.

Een verbroken koppeling herstellen:

1. Open het document met het object waarvan u de koppeling wilt wijzigen. Kies de opdracht Figuur in het menu Bewerken als u Kaartenbak gebruikt.
2. Selecteer het object.
3. Kies Koppelingen in het menu Bewerken. Het dialoogvenster Koppelingen wordt weergegeven.
4. Kies de knop Koppeling wijzigen. Het dialoogvenster Koppeling wijzigen wordt weergegeven.

5. Selecteer in de lijst "Bestanden" het brondocument waaraan u het object wilt koppelen.
6. Kies OK. Het dialoogvenster Koppelingen wordt opnieuw weergegeven en de naam van het nieuwe brondocument is geselecteerd. Kies opnieuw OK.

Het dialoogvenster Koppelingen wordt gesloten. Als u de koppeling met een ander document hebt gemaakt, wordt het nieuwe object in het doeldocument weergegeven.

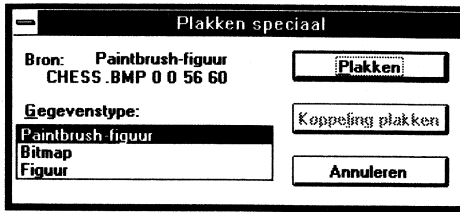
Formaat wijzigen

Als u informatie naar het Klembord overbrengt met de opdracht Kopiëren verzendt de brontoepassing de informatie in verschillende formaten. Wanneer u informatie plakt, kiest de doeltoepassing het formaat dat het beste kan worden gebruikt en weergegeven. U kunt het door de doeltoepassing gebruikte formaat wijzigen met de opdracht Plakken speciaal.

Opmerking Niet alle toepassingen beschikken over de opdracht Plakken speciaal.

Formaat wijzigen:

1. Kopieer de informatie die u wilt insluiten of koppelen naar het Klembord.
2. Open het document waarin u de informatie wilt insluiten of waarmee u informatie wilt koppelen.
Kies Figuur in het menu Bewerken als u een Kaartenbakkaart hebt geopend.
Als u met Write werkt, plaats u de cursor op de positie waar u het object wilt weergeven.
3. Kies Plakken speciaal in het menu Bewerken. Het dialoogvenster Plakken speciaal wordt weergegeven.

4. Selecteer de indeling die u wilt gebruiken in de lijst "Gegevenstype". Kies de knop Plakken als u het object wilt insluiten en de knop Koppeling plakken als u het object wilt koppelen. Het is mogelijk dat de knop Koppeling plakken niet beschikbaar is. Dit is afhankelijk van de toepassing die is gebruikt om het object te maken en of het document met het object is opgeslagen.

Objectenbeheer gebruiken

In plaats van het object te koppelen of in te sluiten, kunt u ook een pictogram insluiten dat het object vertegenwoordigt. Dit pictogram wordt een *OLE-object* genoemd. OLE-objecten kunnen ingesloten objecten of koppelingen met documenten bevatten. OLE-objecten zijn zelf altijd ingesloten.

Een OLE-object heeft dezelfde kenmerken als elk ander ingesloten object. Met het activeren van een OLE-object wordt het ingesloten object weergegeven in de toepassing waarmee het object is gemaakt. In het geval van een geluids- of animatie-object wordt het object afgespeeld.

Veronderstel dat u een rapport schrijft dat naar een artikel verwijst. U wilt dat dit artikel voor eenieder die het graag wil lezen beschikbaar is. Als u het artikel als een OLE-object in uw rapport plaatst, wordt de informatie eenvoudig toegankelijk. U opent het OLE-object om het artikel in te zien.

Met de Windows-toepassing Objectenbeheer kunt u een OLE-object maken en in een doeldocument invoegen. Met Objectenbeheer is het volgende mogelijk:

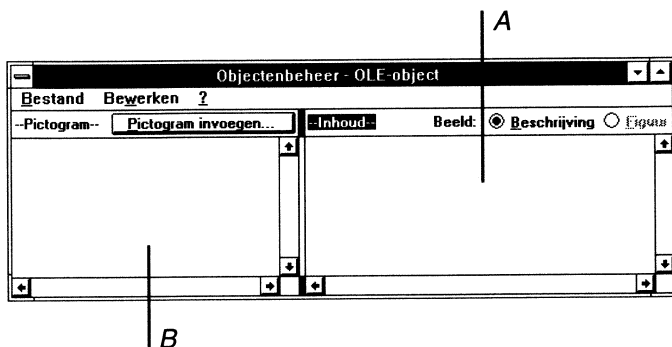
- U kunt een deel van een document of volledig document als OLE-object in een doeldocument invoegen.
- U kunt een uit te voeren MS-DOS-opdrachtregel in een doeldocument invoegen.
- U kunt het pictogram wijzigen dat een OLE-object vertegenwoordigt.
- U kunt de label van een pictogram wijzigen.

Geheel document als OLE-object gebruiken

U gebruikt Objectenbeheer als u een ingesloten document in een OLE-object wilt opnemen. U gebruikt Bestandsbeheer als u een ingesloten of gekoppeld document wilt opnemen.

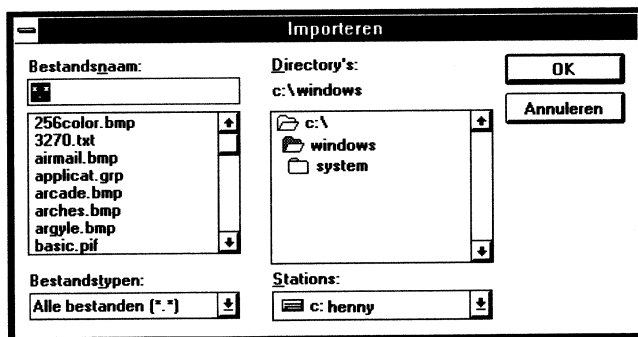
Met Objectenbeheer een geheel document als OLE-object opnemen:

1. Open Objectenbeheer.

- A Venster Inhoud
 B Venster Pictogram

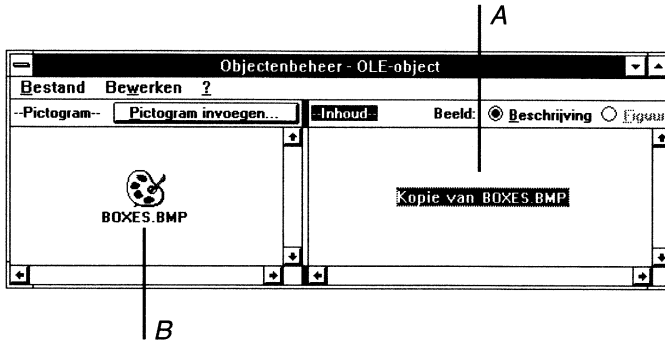
2. Selecteer het venster "Inhoud" door op het venster te klikken of op TAB te drukken. Kies Importeren in het menu Bestand. Het dialoogvenster Importeren wordt weergegeven.

3. Selecteer de directory met het document dat u als een OLE-object wilt invoegen.

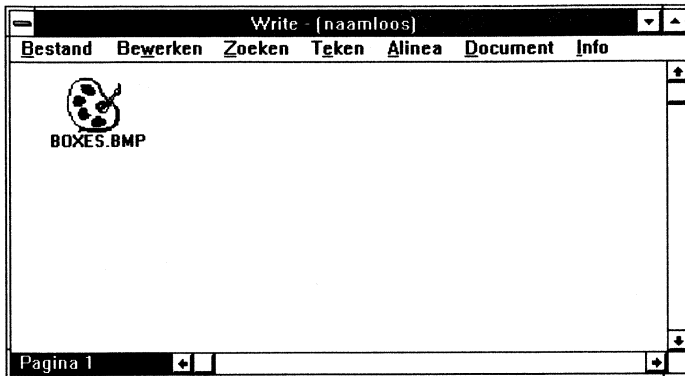
4. Selecteer de bestandsnaam van het document en kies OK.

De bestandsnaam wordt in het venster "Inhoud" weergegeven. Het pictogram van de toepassing waarmee het document is gemaakt, wordt in het venster "Pictogram" weergegeven. U kunt het pictogram wijzigen door de knop "Pictogram invoegen" te kiezen. De label wijzigt u door Label in het menu Bewerken te kiezen.

- A Bestandsnaam van de inhoud van het OLE-object.
 B Pictogram dat het OLE-object vertegenwoordigt.

5. Kies in het menu Bewerken van Objectenbeheer de opdracht OLE-object kopiëren.
6. Open het document waarin u het OLE-object wilt invoegen en verplaats de invoegpositie naar de positie waar u het OLE-object wilt weergeven.
7. Kies in het menu Bewerken van het document de opdracht Plakken. Het OLE-object wordt in het document weergegeven.

Dubbelklik op het OLE-object als u de inhoud van dit object wilt weergeven. U kunt ook OLE-object in het menu Bewerken kiezen en vervolgens Inhoud activeren in het vervolgmenu selecteren.

Bestandsbeheer gebruiken

Met Bestandsbeheer kunt u op drie manieren een ingesloten of gekoppeld document in een OLE-object opnemen.

- U kunt via het Klembord een document van Bestandsbeheer naar Objectenbeheer kopiëren en vervolgens naar het doeldocument, waar u het document als een OLE-object invoegt.
- U kunt via het Klembord een document van Bestandsbeheer naar het doeldocument kopiëren en het als een object plakken.
- U kunt de muis gebruiken om een OLE-object in het doeldocument te maken.

De toepassing waarmee het te koppelen of in te sluiten object is gemaakt, bepaalt met welke methode u het object in een OLE-object opneemt. Afhankelijk van de versie van de toepassing (is de toepassing voor of na deze versie van Windows ontwikkeld), is een aantal van deze methoden wellicht niet beschikbaar. Controleer in de documentatie bij uw toepassing of deze OLE ondersteunt.

Met Bestandsbeheer en Objectenbeheer een OLE-object maken:

1. Open Bestandsbeheer de directory met het document dat u in een OLE-object wilt opnemen. Selecteer de bestandsnaam van het document.
2. Kies Kopiëren in het menu Bestand. Het dialogvenster Kopiëren wordt weergegeven.
3. Selecteer het keuzerondje "Kopiëren naar Klembord" en kies OK.

4. Open Objectenbeheer en selecteer het venster "Inhoud".
5. Kies Koppeling plakken in het menu Bewerken als u een gekoppeld document als OLE-object wilt opnemen. Kies Plakken als u een ingesloten document als OLE-object wilt opnemen.

De bestandsnaam wordt in het Inhoudvenster weergegeven. Het pictogram van de toepassing waarmee het document is gemaakt, wordt in het Pictogramvenster weergegeven. U kunt het pictogram wijzigen door de knop Pictogram invoegen te kiezen. De label wijzigt u door Label in het menu Bewerken te kiezen.
6. Kies OLE-object kopiëren in het menu Bewerken.
7. Open het document waarin u het OLE-object wilt invoegen en verplaats de invoegpositie naar de positie waar u het OLE-object wilt weergeven.
8. Kies Plakken in het menu Bewerken. Het OLE-object wordt als een pictogram in het document weergegeven.

Als u de inhoud van het OLE-object wilt weergeven, dubbelklikt u op het pictogram of in het menu Bewerken kiest u Inhoud activeren in het vervolgmenu.

Met Klembord een geheel document als OLE-object opnemen:

1. Open Bestandsbeheer en de directory met het document dat u wilt invoegen. Selecteer de bestandsnaam van het document.
2. Kies Kopiëren in het menu Bestand. Het dialoogvenster Kopiëren wordt weergegeven.
3. Selecteer het keuzerondje "Kopiëren naar Klembord" en kies OK.
4. Open het document waarin u het OLE-object wilt invoegen. Verplaats de invoegpositie naar de positie waar u het OLE-object wilt weergeven.
5. Kies Koppeling plakken in het menu Bewerken als u een gekoppeld document als OLE-object wilt opnemen. Kies Plakken als u een ingesloten document als OLE-object wilt opnemen. Het OLE-object wordt als een pictogram in het document weergegeven.

Als u de inhoud van het OLE-object wilt weergeven, dubbelklikt u op het pictogram of in het menu Bewerken kiest u Inhoud activeren in het vervolgmenu.

Een geheel document als OLE-object opnemen door het bestandspictogram te slepen:

1. Open Bestandsbeheer en selecteer de directory met het brondocument.
2. Open het brondocument. Let erop dat zowel het venster van Bestandsbeheer als het venster met het doeldocument zichtbaar zijn.
3. Verplaats de invoegpositie naar de positie waar u het OLE-object in het doeldocument wilt weergeven.
4. Sleep het pictogram van het brondocument naar het venster met het doeldocument als u een ingesloten document als OLE-object wilt opnemen.
Druk op CTRL+SHIFT en sleep het pictogram van het brondocument naar het venster met het doeldocument als u een gekoppeld document als OLE-object wilt opnemen.

De muisaanwijzer verandert in een bestandspictogram. U kunt dit pictogram met de muis uit het directoryvenster verplaatsen. Het OLE-object wordt op de huidige invoegpositie weergegeven.

Deel van een document als OLE-object insluiten of koppelen:

1. Open het document met het object dat u als OLE-object wilt opnemen. Het object moet met een bronprogramma zijn gemaakt.
Als u van plan bent dit object te koppelen, moet u het document een naam geven en opslaan.
2. Selecteer het object dat u als een OLE-object wilt opnemen. Kies Kopiëren in het menu Bewerken.
3. Open Objectenbeheer en selecteer het venster "Inhoud" door op het venster te klikken of op ENTER te drukken.
4. Kies Plakken in het menu Bewerken om in te sluiten. Kies Koppeling plakken om te koppelen. Kies OLE-object kopiëren.
5. Open het document waarin u het OLE-object wilt invoegen en verplaats de cursor naar de positie waar u het OLE-object wilt weergeven. Kies Plakken in het menu Bewerken. Het OLE-object wordt als een pictogram in het document weergegeven.

Als u de inhoud wilt weergeven, dubbelklikt u op het pictogram of in het menu Bewerken kiest u Inhoud activeren in het vervolgmenu.

MS-DOS-opdrachtregel als OLE-object opnemen

U kunt een MS-DOS-opdrachtregel als OLE-object in een document invoegen om een batch-programma of andere toepassing te starten.

Een MS-DOS-opdrachtregel in een document invoegen:

1. Open Objectenbeheer. Kies Opdrachtregel in het menu Bewerken.
2. Typ een opdracht. Als u de naam van een programmabestand typt, moet u het volledige pad opgeven. Kies de knop OK. De opdracht wordt in het Inhoudvenster weergegeven.
3. Kies de knop Pictogram invoegen. Selecteer een pictogram.
U kunt ook de knop Bladeren kiezen. Selecteer in het dialoogvenster Bladeren een programmabestand (bijvoorbeeld PROGRAM.EXE) en kies OK. Kies vervolgens een pictogram.
4. Kies de knop OK. Het pictogram wordt in het Pictogramvenster weergegeven.
5. Kies OLE-object kopiëren in het menu Bewerken.
6. Open het document waarin u het OLE-object wilt plaatsen. Verplaats, indien nodig, de cursor naar de positie waar u het OLE-object wilt weergeven. In sommige toepassingen wordt het OLE-object automatisch in de linkerbovenhoek van het venster geplaatst.
7. Kies in het menu Bewerken van de toepassing de opdracht Plakken. Het OLE-object wordt weergegeven.
Dubbelklik op het pictogram als u het programma wilt starten of de opdracht wilt uitvoeren. U kunt in het menu Bewerken Inhoud activeren kiezen in het vervolgmenu.

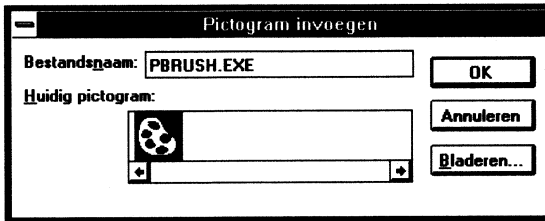
Pictogrammen wijzigen

Als u Objectenbeheer opent, wordt in het Pictogramvenster het pictogram van het OLE-object afgebeeld zoals dit in het doeldocument wordt weergegeven. Dit pictogram is het standaardpictogram van de toepassing waarmee het object is gemaakt. Als u bijvoorbeeld Paintbrush hebt gebruikt om een object te maken, wordt het pictogram van Paintbrush in het Pictogramvenster weergegeven.

Indien u een ander pictogram wilt gebruiken, kunt u een ander toepassingspictogram kiezen (dat met Windows is geleverd) of uw eigen pictogram maken.

Een nieuw pictogram kiezen:

1. Open Objectenbeheer. Kies Import in het menu Bestanden. Het Import-dialoogvenster wordt weergegeven.
2. Kies het bestand dat u in het OLE- object wenst en kies OK. Het standaardpictogram wordt in het Pictogramvenster weergegeven.
3. Kies de knop Pictogram invoegen. Het dialoogvenster Pictogram invoegen wordt weergegeven.

De naam van het programmabestand waarmee het document is gemaakt, wordt in het vak "Bestandsnaam" weergegeven. De bijbehorende pictogrammen worden in het vak "Huidig pictogram" weergegeven.

4. Typ de naam van het programmabestand waarvan u het pictogram wilt wijzigen in het tekstvak "Bestandsnaam". Kies de knop Bladeren om het dialoogvenster Bladeren te openen indien u niet weet welke pictogrammen beschikbaar zijn en kies OK.

Kies PROGMAN.EXE in de Windows-directory als u een lijst van additionele pictogrammen wilt weergeven.

5. Selecteer het nieuwe pictogram in het vak "Huidig pictogram" als u meer dan één pictogram kunt kiezen. Kies de knop OK. Het nieuwe pictogram wordt in het venster "Pictogram" weergegeven.

Uw eigen pictogram maken:

1. Open het brondocument en kopieer het object dat u in het doeldocument wilt invoegen naar het Klembord.
2. Schakel over naar Objectenbeheer. Selecteer het Pictogramvenster door op het venster te klikken of op TAB te drukken.
3. Kies Plakken in het menu Bewerken als u het object wilt insluiten. Kies Koppeling plakken als u het object wilt koppelen. Het standaardpictogram wordt in het Pictogramvenster weergegeven.
4. Selecteer het Pictogramvenster. Kies Kopiëren in het menu Bewerken.
5. Schakel over naar Paintbrush. Kies Plakken in het menu Bewerken. Het pictogram uit het Pictogramvenster van Objectenbeheer is nu in het tekengebied van Paintbrush geplakt.

6. Wijzig dit pictogram of begin opnieuw met een eigen ontwerp. Kies Opslaan in het menu Bestand om uw wijzigingen op te slaan.
7. Selecteer de tekening. Kies Kopiëren in het menu Bewerken. Een kopie van het nieuwe pictogram wordt op het Klembord geplaatst.
8. Schakel over naar Objectenbeheer. Selecteer het Pictogramvenster door op het venster te klikken of op TAB te drukken.
9. Kies Plakken in het menu Bewerken. Het nieuwe beeld of de nieuwe tekening wordt in het Pictogramvenster weergegeven. Het pictogram dat u zelf hebt gemaakt, heeft geen label.
10. Kies OLE-object kopiëren in het menu Bewerken. Open het document waarin u het OLE-object wilt invoegen en verplaats de cursor naar de positie waar u het OLE-object wilt weergeven.
11. Kies Plakken in het menu Bewerken. Het OLE-object wordt met uw eigen pictogram in het document weergegeven.

Label van OLE-object wijzigen

Elk OLE-object heeft een label (of titel). Deze label duidt aan welk document wordt vertegenwoordigd. De standaardlabel is afhankelijk van de inhoud van het OLE-object. Als u met Bestandsbeheer een geheel document als OLE-object opneemt, is de standaardlabel de bestandsnaam van het document. Voor een gedeeltelijk document bestaat de standaardlabel uit het type object en de toepassing waarmee het object is gemaakt.

Een label van een tekening die met Paintbrush is gemaakt, wordt bijvoorbeeld "Paintbrush-figuur".

In een aantal gevallen kunt u geen label toevoegen. Dit is bijvoorbeeld het geval met zelfgemaakte beelden.

De label wijzigen:

Open Objectenbeheer. Kies Label in het menu Bewerken. Het dialoogvenster Label wordt weergegeven. Typ de tekst voor de nieuwe label en kies OK.

Windows optimaliseren

Wat betekent optimaliseren?

Optimaliseren betekent het aanpassen van het systeem zodat de systeemelementen voor de taken die u uitvoert zo efficiënt mogelijk worden gebruikt. In Microsoft Windows heeft optimaliseren van het systeem betrekking op de volgende systeemelementen.

Systeemelement

Belang

Snelheid

De snelheid van het systeem beïnvloedt de tijd die nodig is om een Windows-toepassing te starten, een taak uit te voeren, een venster opnieuw weer te geven, te schakelen tussen toepassingen, enzovoorts.

Geheugen

De hoeveelheid geheugen van het systeem bepaalt hoeveel toepassingen u gelijktijdig kunt uitvoeren en hoeveel gegevens een toepassing op een bepaald moment in het geheugen kan opslaan. Ook kan de geheugenhoeveelheid de snelheid van Windows beïnvloeden. Windows werkt langzamer wanneer weinig of geen geheugen beschikbaar is.

Beschikbare schijfruimte

De hoeveelheid beschikbare schijfruimte kan zowel de snelheid als de efficiëntie van het systeem beïnvloeden. Door sommige toepassingen worden tijdens de uitvoering tijdelijke bestanden op de vaste schijf opgeslagen. Verder kan in Windows een gedeelte van de beschikbare schijfruimte als virtueel geheugen worden gebruikt. Met virtueel geheugen kan Windows over meer geheugen beschikken dan de computer in werkelijkheid heeft.

De belangrijkste verbetering van het prestatievermogen van Windows bereikt u door een juiste configuratie van het systeem.

Inzicht in geheugen

Het systeem kan over vier soorten geheugen beschikken:

- Conventioneel geheugen
- Uitgebied geheugen
- Uitwendig geheugen
- Virtueel geheugen

Deze soorten geheugen komen in de volgende secties aan de orde.

De geheugenconfiguratie van het systeem identificeren

In MS-DOS versie 4.0 of hoger kunt u met de MS-DOS opdracht **mem** informatie over de geheugenconfiguratie opvragen.

Conventioneel geheugen

Alle computers hebben *conventioneel geheugen*. De meeste computers hebben minstens 256 kB conventioneel geheugen en kunnen worden uitgebreid tot 640 kB conventioneel geheugen.

Wanneer u de computer opstart, wordt een gedeelte van het conventionele geheugen door MS-DOS in beslag genomen. Vervolgens start MS-DOS de hulpprogramma's en toepassingen die in de bestanden CONFIG.SYS en AUTOEXEC.BAT worden genoemd. Deze hulpprogramma's en toepassingen gebruiken eveneens conventioneel geheugen. Met het resterende conventionele geheugen wordt in Windows het systeem beheerd en worden de toepassingen uitgevoerd.

Uitgebied geheugen

Uitgebied geheugen is het geheugengebied voor algemeen gebruik op 80286-, 80386- en 80486-computers boven 1 MB. Windows heeft dit geheugen nodig om te kunnen functioneren. Voor uitgebreid geheugen is een *uitgebied geheugenmanager* vereist. In Windows wordt dit geheugen beheerd door HIMEM. Meer informatie over HIMEM.SYS vindt u in "MS-DOS memory-managers" verderop in dit hoofdstuk.

Uitwendig geheugen

Uitwendig geheugen staat geheel los van het conventionele geheugen en van het uitgebreide geheugen. Uitwendig geheugen is geïnstalleerd op een uitwendig geheugen-kaart en wordt beheerd door een *uitwendig geheugen-manager*.

Windows en Windows-toepassingen maken geen gebruik van uitwendig geheugen. Indien een bepaalde niet-Windows-toepassing echter uitwendig geheugen nodig heeft, zou u ook deze in Windows moeten kunnen uitvoeren. Zie "Uitwendig geheugen gebruiken" verderop in dit hoofdstuk voor meer informatie.

Sommige uitwendig geheugen-kaarten, worden ingesteld voor uitwendig geheugen, uitgebreid geheugen of beide. Op de meeste 80386-systemen werkt Windows het beste indien u de uitwendig geheugen-kaart installeert met het hele uitgebreid geheugen. Zie "Configuratie van uw systeem" verderop in dit hoofdstuk voor meer informatie.

Virtueel geheugen

Virtueel geheugen is de ruimte op uw harde schijf die door Windows gebruikt wordt net alsof het werkelijk geheugen was. Windows doet dit door gebruik te maken van *wisselbestanden*. Zie "Wisselbestanden in Windows" verderop in dit hoofdstuk voor meer informatie over wisselbestanden.

Met virtueel geheugen kunt u meer programma's tezelfder tijd runnen dan het eigenlijke geheugen van uw systeem normaal zou toetalen. Nadelen zijn: de vereiste schijfruimte voor het virtueel geheugen-wisselbestand en de lagere snelheid wanneer wisselen vereist is.

Inzicht in schijfruimte

Schijven bieden opslagruimte voor programmabestanden en gegevensbestanden. De op een schijf opgeslagen informatie blijft bewaard wanneer u de computer uitschakelt. De belangrijkste typen schijven zijn diskettes en vaste schijven. Ook wordt veel informatie op een magneetband vastgelegd. In dit hoofdstuk refereren we met *schijfruimte* aan de ruimte op de vaste schijf.

In het algemeen is het verstandig minstens 1 MB ruimte op de vaste schijf vrij te houden (dus niet in gebruik door systeembestanden of gegevensbestanden).

Schijfruimte van het systeem bepalen

De hoeveelheid beschikbare schijfruimte bepalen wanneer Windows actief is:

1. Kies in de Hoofdgroep het pictogram Bestandsbeheer.
2. Kies het stationspictogram van het station waarvan u de schijfruimte wilt bepalen.

Als u bijvoorbeeld wilt nagaan hoeveel ruimte beschikbaar is in station D, kiest u het stationspictogram D.

In de statusbalk onderaan het venster Bestandsbeheer ziet u hoeveel bytes op dat moment in het station beschikbaar zijn. Indien de statusbalk niet zichtbaar is, kiest u de opdracht Statusbalk in het menu Opties.

Vaak is er minder schijfruimte beschikbaar wanneer Windows actief is wegens het gebruik van *wisselbestanden* in Windows. Vergelijk de hoeveelheid vrije ruimte wanneer Windows actief is met de hoeveelheid vrije ruimte wanneer Windows niet actief is als u wilt bepalen hoeveel ruimte Windows in beslag neemt.

De hoeveelheid vrije schijfruimte bepalen wanneer Windows niet actief is:

Sluit Windows af. Typ achter de MS-DOS aanwijzing de opdracht **dir**. Er wordt informatie weergegeven over de bestanden in het huidige station, in de huidige directory. Op de laatste regel wordt vermeld hoeveel bytes schijfruimte in het station beschikbaar zijn.

Wisselbestanden in Windows

386

Wanneer u in de 386 "enhanced"-modus werkt, kan het geheugen door Windows optimaal worden gebruikt door te *wisselen*. Wisselen houdt in dat informatie tijdelijk uit het geheugen naar een bestand op de vaste schijf wordt geschreven zodat geheugen beschikbaar komt voor andere toepassingen. Wanneer Windows de informatie naar de vaste schijf wisselt, wordt deze informatie in een *wisselbestand* opgeslagen. Een wisselbestand is een verborgen bestand waarvoor ruimte op de vaste schijf is gereserveerd. Op het moment dat de informatie uit het wisselbestand weer nodig is, wordt deze opnieuw in het geheugen geplaatst.

De hoeveelheid beschikbare schijfruimte bepaalt hoe groot een wisselbestand kan zijn. U kunt de omvang van een wisselbestand beperken indien u schijfruimte wilt bewaren. Zie "Werken met Windows-wisselbestanden" verderop in dit hoofdstuk voor meer informatie over wisselbestanden.

In de standaardmodus wordt een tijdelijk *toepassingswisselbestand* gemaakt wanneer u een niet-Windows-toepassing start. Wanneer u van deze toepassing naar een andere overschakelt, wordt de toepassing in zijn geheel of gedeeltelijk van het geheugen naar het wisselbestand verplaatst. Hierdoor wordt het geheugen beschikbaar voor de toepassing waarnaar u overschakelt. In de 386 "enhanced"-modus gebruikt Windows geen toepassingswisselbestanden.

Zie "Werken met toepassingswisselbestanden" verderop in dit hoofdstuk voor meer informatie over toepassingswisselbestanden.

Configuratie van uw systeem

De volgende secties bevatten elementaire aanbevelingen voor de configuratie van de verschillende typen computers voor gebruik met Windows. In elke sectie wordt het geheugen waarover het systeem moet beschikken beschreven en wordt een overzicht gegeven van de opdrachtregels die in het bestand CONFIG.SYS moeten voorkomen. Nadat u de sectie hebt gelezen die betrekking heeft op uw computer, kunt u in het vervolg van het hoofdstuk lezen hoe u het prestatievermogen van Windows nog verder kunt verbeteren.

Een 80386- of 80486-computer configureren

Wanneer u Windows start wordt door Windows bepaald hoeveel geheugen beschikbaar is. Windows wordt gestart in de modus die voor het systeem het geschiktst is.

Voor de efficiëntste uitvoering van Windows moet een 80386- of 80486-computer over het volgende geheugen beschikken:

- 640 kB conventioneel geheugen.
- Uitgebreid geheugen. Hoe meer uitgebreid geheugen hoe beter.
 - U hebt minstens 256 kB niet-gebruikt conventioneel geheugen en minstens 256 kB beschikbaar uitgebreid geheugen nodig als u Windows in de standaardmodus wilt uitvoeren.
 - U hebt minstens 256 kB niet-gebruikt conventioneel geheugen en minstens 1280 kB beschikbaar uitgebreid geheugen nodig als u Windows in de 386 "enhanced"-modus wilt uitvoeren.
- Indien u over een geheugenkaart beschikt die voor zowel expanded als uitgebreid geheugen kan worden geconfigureerd, dient u deze voor uitgebreid geheugen te configureren.

In het bestand CONFIG.SYS moeten de volgende opdrachtregels voorkomen:

- Een opdrachtregel voor een uitgebreid geheugen -manager, bijvoorbeeld HIMEM.

Tijdens de installatie van Windows wordt HIMEM.SYS automatisch geïnstalleerd en de desbetreffende opdrachtregel wordt aan CONFIG.SYS toegevoegd. De opdrachtregel voor HIMEM. moet worden vermeld vóór alle andere stuurprogramma's die uitgebreid geheugen gebruiken.

- Indien nodig moet ook een opdrachtregel worden opgegeven voor de uitgebreid geheugen -manager van de eventueel gebruikte geheugenkaart.
- Een **files**-opdrachtregel. Indien u in Windows ook met niet-Windows-toepassingen werkt, moet u er in het algemeen voor zorgen dat de opdracht files is ingesteld op ten minste 30.
- De **buffers**-opdrachtregel. In het algemeen wordt de opdracht buffers als volgt ingesteld: **buffers=20** (of minder). Indien u SMARTDrive gebruikt, kunt u het aantal **buffers** instellen op **10**. Indien u met MS-DOS versie 5.0 of hoger werkt, kunt u het aantal **buffers** instellen op **30**.
- Een opdrachtregel voor de eventuele uitgebreid geheugen simulator EMM386.EXE.
- Een opdrachtregel voor het eventuele stuurprogramma EGA.SYS.

Een 80286-computer configureren

Op de 80286-computer zijn twee typen extra geheugen mogelijk: uitgebreid geheugen en uitwendig geheugen. U kunt de meeste uitwendig geheugen-kaarten zo configureren dat ze alleen uitgebreid geheugen, alleen uitwendig geheugen of beide ondersteunen. De meeste uitgebreid geheugen -kaarten kunt u echter niet opnieuw configureren; deze leveren alleen uitgebreid geheugen.

Voor optimaal gebruik van Windows moet een 80286-computer over het volgende geheugen beschikken:

- 640 kB conventioneel geheugen.
- Minstens 256 kB beschikbaar uitgebreid geheugen Hoe meer uitgebreid geheugen hoe beter.

- Net zoveel uitwendig geheugen als nodig is voor de niet-Windows-toepassingen die u gebruikt.

Indien het 80286-systeem over een uitwendige geheugen-kaart beschikt die u kunt configureren, kunt u deze zo configureren dat er net zoveel uitgebreid geheugen wordt geleverd als de toepassing nodig heeft. Configureer al het extra geheugen als uitgebreid geheugen om het prestatievermogen van Windows te optimaliseren. Meer informatie over het opnieuw configureren van de kaart vindt u in de documentatie die bij de uitgebreid geheugen -kaart is geleverd.

Het bestand CONFIG.SYS moet dezelfde opdrachtregels bevatten als vermeld in de sectie over de 80386- en 80486-computers, met uitzondering van de opdrachtregel voor EMM386.

De efficiëntie van de vaste schijf verbeteren

Zo kunt u de efficiëntie van de vaste schijf verbeteren:

- Verwijder overbodige bestanden.
- Run **chkdsk** om verloren schijfruimte te herstellen. Zie uw MS DOS-boek voor meer informatie over chkdsk.
- Voer een schijfcomprimeringsprogramma uit.

Sluit Windows altijd af voor u **chkdsk** runt met de schakeloptie **/f**. Voer **chkdsk/f** nooit vanuit Windows uit, aangezien hierdoor gegevens verloren kunnen gaan.

Overbodige bestanden verwijderen

Indien de vaste schijf bijna vol is, kunt u overbodige bestanden verwijderen. U kunt tevens enkele Windows-bestanden verwijderen. Zie hoofdstuk 15, "Windows Onderhouden" voor meer informatie over de optionele Windows die u kunt verwijderen.

Overbodige niet Windows bestanden verwijderen:

1. Sluit Windows af.
2. Verwijder alle bestanden in de directory TEMP. In het bestand AUTOEXEC.BAT ziet u achter de opdracht **set temp** welke directory als tijdelijke directory is ingesteld.

3. Verwijder alle bestanden die beginnen met de tekens "~WOA". Dit zijn toepassingswisselbestanden die in de standaardmodus zijn gemaakt. Gewoonlijk worden deze bestanden automatisch verwijderd wanneer u de bijbehorende toepassingen afsluit. Het is echter mogelijk dat deze op de vaste schijf blijven staan wanneer Windows onverwacht wordt onderbroken.
4. Verwijder het bestand WIN386.SWP. Dit is een tijdelijk wisselbestand van Windows dat in de 386 "enhanced"-modus is gemaakt. Gewoonlijk wordt dit bestand automatisch verwijderd wanneer u Windows afsluit. Het is echter mogelijk dat een tijdelijk wisselbestand van Windows op de vaste schijf achterblijft wanneer Windows onverwacht wordt afgebroken. (Verwijder nooit de bestanden 386SPART.PAR of SPART.PAR.)

Een schijfcomprimeringsprogramma uitvoeren

Na verloop van tijd zijn er door toepassingen regelmatig bestanden gemaakt en verwijderd op de vaste schijf. Het kan dan gebeuren dat bestanden op de vaste schijf *gefragmenteerd* raken. Fragmentatie komt voor wanneer een bestand niet in zijn geheel op één plaats wordt opgeslagen, maar versnipperd over verschillende plaatsen op de schijf. Hoewel fragmentatie geen invloed heeft op de validiteit van de informatie - de bestanden zijn altijd compleet - kost het meer tijd voordat ze van de schijf zijn gelezen. Ook neemt het schrijven van bestanden naar de vaste schijf door toepassingen meer tijd in beslag.

Met een schijfcomprimeringsprogramma kunt u gefragmenteerde bestanden opnieuw bij elkaar plaatsen. Het comprimeren van de vaste schijf kan de tijd die nodig is voor het starten van Windows en andere toepassingen aanzienlijk verkorten.

Windows beschikt niet over een schijfcomprimeringsprogramma. Er zijn echter verschillende comprimeringsprogramma's in de handel die met Windows kunnen worden uitgevoerd (schijfcomprimeringsprogramma's worden ook wel defragmentatieprogramma's of disk organizers genoemd). Raadpleeg uw computerleverancier voor meer informatie.

Waarschuwing Het is aan te raden deze hulpprogramma's altijd vanuit MS-DOS uit te voeren voordat u Windows start, tenzij u over een schijfcomprimeringsprogramma beschikt dat speciaal is ontworpen om vanuit Windows te werken.

Geheugen vrijmaken voordat u Windows start

Indien u bij de uitvoering van toepassingen geheugen tekort komt, is het mogelijk dat reeds te veel geheugen in gebruik is op het moment dat u Windows start. U kunt een grotere hoeveelheid geheugen beschikbaar stellen door voordat u Windows start te controleren hoeveel geheugen in gebruik is.

In de volgende sectie wordt uitgelegd hoe u de bestanden CONFIG.SYS en AUTOEXEC.BAT kunt "stroomlijnen", zodat alleen de noodzakelijke programma's worden gestart.

De bestanden CONFIG.SYS en AUTOEXEC.BAT wijzigen

In deze procedure wordt uitgelegd hoe u de bestanden CONFIG.SYS en AUTOEXEC.BAT kunt wijzigen. Na de procedure vindt u enkele aanbevelingen voor het stroomlijnen van beide bestanden.

De bestanden CONFIG.SYS of AUTOEXEC.BAT wijzigen:

1. Maak een systeemdiskette met een reservekopie van zowel het bestand CONFIG.SYS als het bestand AUTOEXEC.BAT.
2. Open en bewerk de bestanden op de vaste schijf met behulp van een teksteditor, bijvoorbeeld Kladblok.
3. Bewerk de opdrachtregels in beide bestanden. Zie de volgende secties voor specifieke informatie over de opdrachtregels in beide bestanden.

Het is verstandiger dat u de opdrachtregels uitschakelt in plaats van verwijdert. Op deze manier kunt u een opdrachtregel eenvoudig herstellen indien u deze per ongeluk hebt uitgeschakeld. Plaats de opdracht **rem** (voor "remark") aan het begin van een regel indien u een opdracht wilt uitschakelen. Indien u bijvoorbeeld een opdrachtregel in het bestand CONFIG.SYS wilt uitschakelen typt u **rem** aan het begin van de regel:

```
rem device=c:\device\smartdrv.sys
```

4. Sla de bestanden op. Wanneer u klaar bent met beide bestanden, start u de computer opnieuw op.

Indien het systeem niet correct opstart, plaatst u de systeemdiskette die u in stap 1 hebt gemaakt in station A. Start nu de computer opnieuw op. Bewerk het desbetreffende bestand (CONFIG.SYS of AUTOEXEC.BAT) op de vaste schijf en start de computer opnieuw op. U kunt ook opnieuw beginnen en de reservekopie van de bestanden op de systeemdiskette naar de hoofddirectory op de vaste schijf kopiëren.

Opmerking Indien u met de opdracht **rem** opdrachtregels CONFIG.SYS uitschakelt en u een MS-DOS versie ouder dan 4.0 gebruikt, wordt tijdens het opstarten het bericht "Onjuiste opdracht in CONFIG.SYS" weergegeven. Wanneer de computer met de uitgeschakelde opdracht correct opstart, kunt u de uitgeschakelde opdrachten eventueel verwijderen zodat deze melding niet meer wordt weergegeven.

Het bestand CONFIG.SYS stroomlijnen

Het bestand CONFIG.SYS is een tekstbestand waarin stuurprogramma's van MS-DOS worden gedefinieerd en de MS-DOS configuratie wordt bepaald. MS-DOS voert de opdrachtregels in CONFIG.SYS uit wanneer u de computer opstart. De opdrachten in CONFIG.SYS worden uitgevoerd vóór de opdrachten in het bestand AUTOEXEC.BAT. CONFIG.SYS bevindt zich in de hoofddirectory van het opstartstation, gewoonlijk station C. Indien u het systeem opstart met een diskette, bevindt CONFIG.SYS zich in de hoofddirectory van die diskette.

Door uit dit bestand overbodige opdrachten en hulpprogramma's te verwijderen, komt meer geheugen beschikbaar voor Windows.

Het bestand CONFIG.SYS stroomlijnen:

- Schakel de opdrachtregels voor overbodige stuurprogramma's uit. Meer informatie over stuurprogramma's vindt u eerder in dit hoofdstuk in "Configuratie van uw systeem" in de sectie die van toepassing is op uw systeem.
- Zorg ervoor dat **buffers** is ingesteld op een waarde tussen 10 en 20. In sommige gevallen kunt u de toegangstijd tot de schijf verbeteren door het aantal buffers hoger in te stellen dan 20. Deze instelling vergt echter ook meer geheugen. Indien u met MS-DOS versie 5.0 of hoger werkt, kunt u de instelling **buffers=30** opgeven zonder extra geheugen te gebruiken.
- Indien in het bestand CONFIG.SYS ook de opdracht **lastdrive** is opgenomen, stelt u lastdrive in op een letter in de buurt van de **j** of **k** en niet op **z** (indien u in een netwerkomgeving werkt, beperkt u hiermee het aantal netwerkstations dat gelijktijdig kan worden gebruikt).
- Indien in het bestand CONFIG.SYS de opdracht **shell** is opgenomen waarin de omgevingsruimte wordt ingesteld, kunt u de omgeving kleiner maken. Een kleinere omgeving beperkt het aantal omgevingsvariabelen dat u met de opdracht set in MS-DOS kunt instellen. Een grotere omgeving neemt echter meer geheugen in beslag. De omgevingsruimte moet minstens 1024 kB zijn.

Het bestand AUTOEXEC.BAT stroomlijnen

Het bestand AUTOEXEC.BAT is een MS-DOS batch-bestand dat MS-DOS uitvoert bij het opstarten van de computer (direct na de uitvoering van de opdrachten in het bestand CONFIG.SYS). Het bestand AUTOEXEC.BAT bevindt zich in de hoofddirectory van de eerste vaste schijf, gewoonlijk station C. Indien u het systeem opstart vanaf een diskette, bevindt AUTOEXEC.BAT zich in de hoofddirectory van deze diskette.

Doorgaans start het bestand AUTOEXEC.BAT geheugenresidente programma's op en worden omgevingsvariabelen ingesteld die door toepassingen worden gebruikt. Daarnaast kan het bestand AUTOEXEC.BAT de MS-DOS aanwijzing instellen of pop-up programma's starten. Wijzig nooit opdrachtregels die een netwerk opstarten of uitschakelen.

Het bestand AUTOEXEC.BAT stroomlijnen:

- Schakel de opdrachtregels uit die pop-up programma's of andere geheugenresidente programma's starten en start deze programma's ook vanuit Windows. Meer informatie over het uitvoeren van geheugenresidente programmatuur vindt u in de volgende sectie en in hoofdstuk 7, "Niet-Windows-toepassingen".
- Indien u over een RAM-schijf beschikt, stelt u de variabele TEMP op de RAM-schijf. om toepassingen die hun tijdelijke variabelen opslaan in de variabele TEMP sneller te laten werken. Meer informatie over de variabele TEMP vindt u in "De omgevingsvariabele TEMP gebruiken" verderop in dit hoofdstuk of in "RAMDRIVE".

Geheugen besparen bij het starten van geheugenresidente hulpprogramma's

Op twee manieren kunt u geheugen besparen bij het starten van geheugenresidente hulpprogramma's:

- Indien een bepaalde niet-Windows-toepassing een geheugenresident hulpprogramma nodig heeft, kunt u zowel het hulpprogramma als de toepassing vanuit eenzelfde batch-programma starten. Meer informatie over het uitvoeren van batch-programma's in Windows vindt u in "Geheugenresidente hulpprogramma's starten met batch-programma's" in hoofdstuk 7, "Niet-Windows-toepassingen".

386

Indien alleen Windows-toepassingen het geheugenresidente programma gebruiken, kunt u het hulpprogramma starten vanuit het bestand WINSTART.BAT. WINSTART.BAT is een batch-programma dat in Windows wordt uitgevoerd na het starten van de 386 "enhanced"-modus. Dit bestand wordt niet automatisch door Windows gemaakt. U moet het dus eerst maken en in de WINDOWS-directory plaatsen.

Wanneer u een hulpprogramma start vanuit WINSTART.BAT is het hulpprogramma beschikbaar voor alle Windows-toepassingen maar niet voor de niet-Windows-toepassingen. Op deze manier voorkomt u dat het hulpprogramma geheugen onttrekt aan niet-Windows-toepassingen.

Bepaalde geheugenresidente hulpprogramma's werken niet wanneer ze vanuit WINSTART.BAT zijn gestart. Meer informatie vindt u in de documentatie bij het desbetreffende hulpprogramma.

Multitasking-opties instellen

Wanneer Windows wordt uitgevoerd in de 386 "enhanced"-modus is het misschien nodig dat u opgeeft hoe de toepassingen de bronnen dienen te gebruiken. Dit kunt u doen via het Configuratiescherm.

Met de planningsopties in het dialoogvenster 386 Enhanced bepaalt u de werking van Windows wanneer u meerdere toepassingen gelijktijdig uitvoert. Deze opties worden in de volgende tabel beschreven. Zie hoofdstuk 7, "Niet-Windows-toepassingen", en hoofdstuk 8, "PIF Editor", voor informatie over het uitvoeren van meer dan één niet-Windows-toepassing.

Optie**Beschrijving**

Minimumtijdsegment

Bepaalt het minimumaantal milliseconden dat een toepassing wordt uitgevoerd voordat de processor de besturing doorgeeft aan een andere toepassing. Alle Windows-toepassingen krijgen gezamenlijk één tijdsegment toegewezen terwijl elke niet-Windows-toepassing een eigen tijdsegment krijgt.

Hoe kleiner het tijdsegment des te sneller wordt van toepassing gewisseld. Hoe vaker van toepassing wordt gewisseld, des te soepeler verloopt de "gelijktijdige" uitvoering van verschillende toepassingen. Het prestatievermogen van het systeem wordt echter minder. Wanneer u een groter tijdsegment opgeeft, wordt een toepassing sneller uitgevoerd, maar wordt het overschakelen tussen de toepassingen duidelijker merkbaar.

Vensters op voorgrond

Bepaalt de hoeveelheid verwerkingstijd (deel van alle tijdsegmenten) dat doorgaans gemeenschappelijk door alle Windows-toepassingen wordt gebruikt wanneer een Windows-toepassing de actieve toepassing is. U kunt een waarde opgeven tussen 1 en 10000.

Op basis van deze waarde en de waarde die is opgegeven voor de achtergrondprioriteit van alle niet-Windows-toepassingen wordt de tijd van de processor verdeeld. Meer informatie over het instellen van de achtergrondprioriteit voor niet-Windows-toepassingen vindt u in hoofdstuk 8, "PIF Editor".

Optie

Beschrijving

Vensters op achtergrond

Wanneer een niet-Windows-toepassing de actieve (voorground) toepassing is, wordt de waarde gebruikt die is opgegeven voor de optie "Vensters op achtergrond".

Bepaalt de hoeveelheid verwerkingstijd (het aantal tijdsegmenten) dat doorgaans door alle Windows-toepassingen wordt gedeeld wanneer een niet-Windows-toepassing op de voorground wordt uitgevoerd. U kunt een waarde opgeven tussen 1 en 10000.

Op basis van deze waarde, de waarde die als voorgroundprioriteit is opgegeven van de actieve niet-Windows-toepassing en de waarde die is opgegeven voor de achtergrondprioriteit van alle niet-Windows-toepassingen die op dat moment op de achtergrond worden uitgevoerd, wordt de tijd van de processor verdeeld. Meer informatie over de instelling van voorground- en achtergrondprioriteiten voor niet-Windows-toepassingen vindt u in hoofdstuk 8, "PIF Editor".

Exclusief op voorground

Bepaalt dat Windows altijd de volledige verwerkingstijd moet krijgen wanneer een Windows-toepassing de actieve toepassing is. Met andere woorden, indien een Windows-toepassing op de voorground actief is, worden de niet-Windows-toepassingen op de achtergrond niet uitgevoerd.

Opmerking Indien de multitasking-waarden voor Windows-toepassingen en de voorground- en achtergrondprioriteiten voor niet-Windows-toepassingen niet voldoende processortijd opleveren voor een efficiënte werking van uw toepassingen, worden de multitasking-waarden dynamisch in het Configuratiescherm gewijzigd.

Werken met Windows-wisselbestanden

386 Wanneer Windows in de 386 "enhanced"-modus wordt uitgevoerd, wordt geheugen vrijgemaakt en worden activiteiten versneld door informatie van het geheugen naar wisselbestanden op de vaste schijf over te brengen. Een wisselbestand is een bestand waarvoor op de vaste schijf geheugen is gereserveerd en waarin Windows tijdelijk informatie kan opslaan. Tijdens de installatie van Windows wordt een wisselbestand gemaakt op basis van het type en de hoeveelheid geheugenruimte op de vaste schijf. Indien mogelijk wordt door het programma Setup een permanent wisselbestand ingesteld. Indien dit niet mogelijk is, wordt door Windows een tijdelijk wisselbestand gemaakt wanneer u Windows in de 386 "enhanced"-modus start.

Het tijdelijk wisselbestand wordt WIN386.SWP genoemd. Het wordt ingesteld op uw vaste schijf terwijl Windows runt en wordt verwijderd wanneer u Windows verlaat. Een permanent wisselbestand bestaat uit twee bestanden, SPART.PAR en 386SPART.PAR. Het SPART.PAR-bestand is een alleen-lezen-bestand, 386SPART.PAR is een verboden bestand. Een permanent wisselbestand verhoogt de snelheid van Windows omdat het aangrenzend is, en de toegang tot een aangrenzend bestand neemt gewoonlijk minder tijd in beslag dan de toegang tot een niet-aangrenzend bestand.

Indien het controlesysteem van uw vaste schijf compatibel is met het 32-bit scijftoegangssysteem van Windows verschijnt een vakje in het Virtueel Geheugen dialoogvenster. Als u een permanent wisselbestand gebruikt wordt dit vakje aangekruist. Het prestatievermogen wordt verbeterd wanneer de MS-DOS aanwijzing gebruikt wordt en niet-Windows toepassingen gerund worden.

In Windows worden eveneens toepassingswisselbestanden gebruikt. Dit gebeurt echter alleen in de standaardmodus. Meer informatie vindt u in "Werken met toepassingswisselbestanden" verderop in dit hoofdstuk.

Opmerking:De functionaliteit van het wisselbestand, versie 3.1, die wordt verschaft door de optie 386 Enhanced in Configuratiescherm, vervangt versie 3.0 van het Windows-wisselbestand.

Informatie over het wisselbestand weergeven:

1. Kies in de Hoofdgroep het pictogram Configuratiescherm.
2. Kies in het Configuratiescherm het pictogram 386 Enhanced. Het dialoogvenster 386 Enhanced wordt weergegeven.
3. Kies de knop Virtueel geheugen. Het dialoogvenster Virtueel geheugen wordt weergegeven met de actieve instellingen van het wisselbestand.

Opmerking Een permanent Windows-wisselbestand bestaat uit twee bestanden, SPART.PAR en 386SPART.PAR. Verwijder, verplaats of hernoem deze bestanden niet.

Instellingen van het wisselbestand wijzigen

De instellingen van een wisselbestand wijzigen via het Configuratiescherm:

1. Kies in de Hoofdgroep het pictogram Configuratiescherm.
2. Kies in het Configuratiescherm het pictogram 386 Enhanced.
3. Kies in het dialoogvenster 386 Enhanced de knop Virtueel geheugen. Het dialoogvenster Virtueel geheugen wordt weergegeven.
4. Kies de knop Wijzigen. Het dialoogvenster Virtueel geheugen wordt uitgebreid.
5. Kies in de lijst "Station" het station waarin u het wisselbestand wilt plaatsen.
6. Kies in de lijst "Type" het type wisselbestand dat u wilt gebruiken. Indien u "Geen" kiest wordt geen wisselbestand gebruikt wanneer u Windows de volgende keer start.

Opmerking Indien u Windows uitvoert in de 386 "enhanced"-modus kunt u schijfruimte besparen door ervoor te zorgen dat het wisselen van informatie naar de schijf niet mogelijk is.

7. In het gebied "Omvang" typt u de omvang in kilobytes voor het nieuwe wisselbestand. Druk op ENTER als u de door Windows aanbevolen omvang accepteert.
8. Om de 32-bit schijftoegang aan of af te zetten kiest u het vak "32-bit schijftoegang gebruiken". Deze toepassing is wellicht onbetrouwbaar op sommige draagbare computers die op batterijen werken wanneer u de computer in energiebesparende modus runt.
9. Kies OK.

Met behulp van een wisselbestand kunt u het aantal toepassingen vergroten dat gelijktijdig kan worden uitgevoerd. Het wordt daarom ook niet aanbevolen deze mogelijkheid uit te schakelen tenzij u een ernstig tekort hebt aan schijfruimte.

Werken met toepassingswisselbestanden

Wanneer u een niet-Windows-toepassing in de standaardmodus uitvoert, wordt voor deze toepassing een tijdelijk *toepassingswisselbestand* gemaakt (in de 386 "enhanced"-modus gebruikt Windows geen toepassingswisselbestanden). Wanneer u van toepassing wisselt, wordt de toepassing in zijn geheel of gedeeltelijk in het toepassingswisselbestand opgeslagen. Op deze manier komt het geheugen beschikbaar voor andere toepassingen. Wanneer u de toepassing afsluit, wordt het toepassingswisselbestand verwijderd.

Toepassingswisselbestanden zijn verborgen bestanden. De namen van deze bestanden beginnen met "-WOA". Deze bestanden worden in de directory geplaatst die met swapdisk in het bestand SYSTEM.INI is opgegeven. Indien deze instelling niet is opgegeven, worden de bestanden geplaatst in de directory die in de variabele TEMP in het bestand AUTOEXEC.BAT is gedefinieerd. Indien ook deze variabele niet is opgegeven, worden de bestanden geplaatst in de hoofddirectory van de eerste vaste schijf (of het eerste diskettestation indien u het systeem vanaf een diskette hebt opgestart). Meer informatie over het gebruik van de variabele TEMP vindt u in "De omgevingsvariabele TEMP" verderop in dit hoofdstuk.

De plaats waar de toepassingswisselbestanden worden opgeslagen, kan invloed hebben op de tijd die nodig is om tussen de niet-Windows-toepassingen te wisselen.

Elementaire aanbevelingen:

- Doorgaans is het niet verstandig **swapdisk** in te stellen op een RAM-schijf. Indien swapdisk of de omgevingsvariabele TEMP een RAM-schijf opgeeft, worden de gegevens naar een ander geheugengebied overgebracht wanneer Windows probeert de gegevens van de toepassing over te brengen van het geheugen naar de schijf. Dit is alleen nuttig indien u over veel meer geheugen beschikt dan voor het uitvoeren van de toepassingen nodig is.
- Stel **swapdisk** in op een vaste schijf met minstens 512 kB beschikbare schijfruimte. Hoe meer schijfruimte voor de toepassingswisselbestanden kan worden gebruikt, des te meer niet-Windows-toepassingen u gelijktijdig kunt uitvoeren. Indien u met meerdere vaste schijven werkt en de schijven met een verschillende snelheid werken, stelt u **swapdisk** in op de snelste vaste schijf (als op deze schijf voldoende ruimte beschikbaar is).

De plaats van toepassingswisselbestanden wijzigen:

1. Open het bestand SYSTEM.INI in uw Windows-directory met een teksteditor, zoals Kladblok. Zorg ervoor dat u geen toepassing als Write gebruikt.
2. Zoek het gedeelte [NonWindowsApp] in het bestand of voeg dit aan het bestand toe. Indien u Kladblok gebruikt, kunt u dit gedeelte opzoeken met de opdracht Zoeken in het menu Zoeken. Typ **[NonWindowsApp]** en kies de knop OK.
3. Wijzig de **swapdisk**-instelling of voeg deze eraan toe. Stel **swapdisk** in op de gewenste directory en het gewenste station.
Bijvoorbeeld, als u toepassingswisselbestanden wilt maken in de directory VTEMPFILE in station D, kunt u het volgende typen: **swapdisk=d:\tempfile**
4. Sla het bestand SYSTEM.INI op. Sluit Windows af en start Windows opnieuw op.

Meer informatie over de instellingen van SYSINI.WRI vindt u in het bestand SYSINI.WRI in de WINDOWS-directory, dat u met Write kunt openen.

SMARTDrive

SMARTDrive is een disk-cache-programma dat met Windows wordt geleverd. SMARTDrive slaat informatie van de vaste schijf op in een disk-cache in uitgebreid geheugen. Wanneer een toepassing de informatie van de vaste schijf wil lezen, wordt deze in plaats daarvan direct vanuit het geheugen geleverd.

SMARTDrive slaat tevens tijdelijke informatie op die naar de vaste schijf zal worden geschreven. Deze informatie wordt naar de schijf geschreven wanneer de systeembronnen minder bezet zijn.

Windows werkt aanzienlijk sneller met een disk-cache. Het gebruik van SMARTDrive wordt aanbevolen indien het systeem over een vaste schijf en minstens 2 MB geheugen beschikt. Er bestaat geen "beste" instelling van SMARTDrive aangezien de instelling afhankelijk is van de toepassingen die u wilt uitvoeren en van de systeemconfiguratie. Nadat u SMARTDrive hebt geïnstalleerd, kunt u experimenteren om de beste instelling voor uw systeem uit te zoeken.

SMARTDrive installeren

Bij de installatie van Windows wordt SMARTDrive door Setup naar de vaste schijf gekopieerd. Indien SMARTDrive niet door Setup in het systeem is geïnstalleerd of indien u het bestand later hebt verwijderd, kunt u het opnieuw installeren met de volgende procedure.

SMARTDrive installeren:

1. Maak een reservekopie van het bestand AUTOEXEC.BAT. Open het bestand AUTOEXEC.BAT met een teksteditor, bijvoorbeeld Kladblok.
3. Voeg de opdrachtregel voor SMARTDrive aan het bestand AUTOEXEC.BAT toe.

Als u geen opties opgeeft, worden de standaardwaarden gebruikt. Zie de volgende sectie, "De SMARTDrive-opdrachtregel" voor meer informatie over de opdrachtregelopties van SMARTDrive.

3. Eventuele andere opdrachtregels voor disk-cache-programmatuur schakelt u uit of verwijdert u.
4. Sla de wijzigingen in het bestand AUTOEXEC.BAT op.
5. Sluit Windows af en start de computer opnieuw op.

Opmerking: Zie "Dubbele buffers" verder in dit hoofdstuk indien uw computer een SCSI harde schijf gebruikt.

De SMARTDrive-opdrachtregel

U kunt het hulpprogramma SMARTDrive opstarten door de opdracht `smartdrv` achter de MS-DOS aanwijzing te typen voordat u Windows start. U kunt ook een opdrachtregel in het bestand AUTOEXEC.BAT plaatsen. De SMARTDrv-opdrachtregel heeft de volgende syntaxis:

`[station:][pad]smartdrv.exe [[station[+|-]]...] [/e:Elementomvang] [Init-cache-omvang [Win-cache-omvang]] [/b:Bufferomvang] [/c] [/r] [/l] [/q] [/s] [/?]`

Hier volgt een beschrijving van elk element op de opdrachtregel.

<u>Waarde</u>	<u>Beschrijving</u>
<i>station</i>	Bepaalt het station of de stations waarvoor u een disk-cache wilt instellen. Indien u geen stationsaanduiding opgeeft, wordt voor het lezen vanaf een diskettestation wel een disk-cache ingesteld, voor het schrijven echter niet. Voor vaste schijven wordt voor zowel het lezen als het schrijven een disk-cache ingesteld. CD-ROM-stations en netwerkstations worden genegeerd.
<i>pad</i>	Bepaalt de plaats van het bestand SMARTDRV.SYS.
<i>+ -</i>	Schakelt het gebruik van een disk-cache aan of uit. Gebruik het plusteken (+) en minteken (-) om de standaardinstelling te negeren. Indien u een stationsaanduiding opgeeft zonder plus- of minteken, wordt de lees-cache ingeschakeld en de schrijf-cache uitgeschakeld. Indien u een station opgeeft, gevolgd door een plusteken (+), worden de lees- en schrijf-cache ingeschakeld. Indien u een stationsaanduiding opgeeft, gevolgd door een minteken (-), worden de lees- en schrijf-cache uitgeschakeld.
<i>/e: Elementomvang</i>	Bepaalt het aantal bytes van de cache dat SMARTDrive per keer kan verplaatsen. Geldige waarden zijn 1024, 2048, 4096 en 8192.

Waarde

Beschrijving

*Init-cache-
omvang*

Bepaalt de omvang in kilobytes van de cache bij aanvang van SMARTDrive (voordat Windows actief is). In het algemeen geldt dat hoe groter de cache, des te minder vaak informatie door SMARTDrive van de schijf moet worden gelezen. Indien u geen waarde voor de initiële cache-omvang opgeeft, wordt een waarde ingesteld die afhankelijk is van het geheugen waarover het systeem beschikt (zie volgende tabel).

*Win-cache-
omvang*

Beperkt tot welke omvang (in kilobytes) Windows de cache kan verkleinen. Windows kan de cache verkleinen om geheugen op te vragen voor eigen gebruik. Windows en SMARTDrive werken dan samen voor een optimaal gebruik van het systeemgeheugen. Wanneer u Windows afsluit, wordt de cache weer in de normale instelling hersteld. De standaardwaarde is afhankelijk van de hoeveelheid geheugen waarover het systeem kan beschikken (zie volgende tabel). Indien u voor de *initiële cache-omvang* een waarde opgeeft die kleiner is dan de waarde voor de *Windows-cache-omvang* krijgt de *initiële cache* dezelfde waarde als de *Windows-cache*.

Waarde

Beschrijving

/b:

Bufferomvang

Bepaalt de omvang van de read-ahead-buffer. Een read-ahead-buffer is extra informatie die SMARTDrive leest wanneer een toepassing informatie van de vaste schijf leest. Bijvoorbeeld, indien een toepassing 512 kB informatie van een bestand leest dan leest SMARTDrive *bufferomvang* en slaat deze in het geheugen op. Wanneer de toepassing een volgende keer informatie van de vaste schijf nodig heeft, kan deze direct uit het geheugen worden gehaald. De standaardomvang van de read-ahead-buffer is 16 kB. Deze waarde kan worden vermenigvuldigd met een veelvoud van *elementomvang*.

/c

Schrijft alle cache-informatie naar de vaste schijf. De informatie wordt naar de vaste schijf geschreven op een moment dat de schijfactiviteit laag is. U kunt deze optie gebruiken indien u de computer wilt uitzetten en u er zeker van wilt zijn dat alle cache-informatie naar de schijf is geschreven.

/r

Wist de inhoud van de bestaande cache en start SMARTDrive opnieuw.

/l

Voorkomt dat SMARTDrive informatie in upper memory blocks (UMB's) laadt zelfs indien UMB's beschikbaar zijn. Gebruik deze optie als u met DOS versie 5.0 of hoger werkt en UMB's worden ondersteund.

/q

Voorkomt dat SMARTDrive informatie op het scherm weergeeft.

<u>Waarde</u>	<u>Beschrijving</u>
/s	Geeft extra informatie over de status van SMARTDrive weer.
/?	Geeft schermhulp weer over SMARTDrive-opdrachten en -opties.

In de volgende tabel vindt u de standaardwaarden voor *Init-cache-omvang* en *Win-cache-omvang* in relatie tot de beschikbare hoeveelheid uitgebreid geheugen op de computer.

<u>Uitgebreid geheugen</u>	<u>Init-cache-omvang</u>	<u>Win-cache-omvang</u>
Tot 1 MB	Al het uitgebreid geheugen	Nul (geen cache)
Tot 2 MB	1 MB	256 kB
Tot 4 MB	1 MB	512 kB
Tot 6 MB	2 MB	1 MB
6 MB of meer	2 MB	2 MB

Waarschuwing Controleer of SMARTDrive de gehele schrijf-cache heeft beëindigd voordat u de computer uitschakelt. Typ hiertoe de opdracht *smartdrv /c* achter de MS-DOS aanwijzing. Wanneer de schijfactiviteit volledig is gestopt, kunt u de computer uitschakelen.

Dubbele buffers

Indien uw computer een SCSI harde schijf heeft , moet u waarschijnlijk gebruik maken van de dubbele-bufferfunctie van SMARTDrive. Dubbele buffering zorgt voor de compatibiliteit van computers die niet met virtueel geheugen kunnen werken.

Wanneer u het programma Setup van Windows uitvoert, wordt de opdrachtregel van SMARTDrive in het bestand AUTOEXEC.BAT en indien nodig in CONFIG.SYS geplaatst. Dubbele buffering is meestal niet noodzakelijk. Indien voor uw computer dubbele buffering niet noodzakelijk is, kunt u deze opdrachtregel verwijderen.

Bepalen of u de opdracht SMARTDrive kunt verwijderen:

1. Verzeker u ervan dat het SMARTDRIVE stuurprogramma met de CONFIG.SYS opdracht werd aangebracht en dat de dubbele buffers werken.
2. Kies in de Hoofdgroep het pictogram MS-DOS.
3. Typ achter de MS-DOS aanwijzing de opdracht **smartdrv** en druk op ENTER. Informatie over het systeem wordt weergegeven.
4. Bekijk de kolom met de titel "Buffering". Indien op elke regel van de kolom "no" staat, kunt u de opdrachtregel **device=smartdrv.exe /double_buffer** uit het bestand CONFIG.SYS verwijderen.

De omgevingsvariabele TEMP

Vele toepassingen gebruiken tijdelijke bestanden waarin tijdens de uitvoering gegevens worden opgeslagen. Sommige toepassingen slaan bestanden op in de directory die door de omgevingsvariabele TEMP (of TMP) is bepaald. Met de MS-DOS opdracht **set** stelt u een omgevingsvariabele in. Zie uw MS-DS gebruiksaanwijzing voor meer informatie over de opdracht **set**.

Opmerking Bepaalde toepassingen gebruiken de variabele TMP in plaats van TEMP. In dit geval dient u ook de opdrachtregel **set tmp=c:\tempfile** in het bestand AUTOEXEC.BAT te vermelden.

De variabele TEMP moet worden ingesteld op een subdirectory aangezien MS-DOS slechts een beperkt aantal bestanden in de hoofddirectory van een schijf toestaat.

De plaats die u opgeeft voor tijdelijke bestanden kan invloed hebben op de snelheid van de toepassingen die de variabele TEMP gebruiken. Indien u over meer vaste schijven beschikt, geeft u de snelste vaste schijf op voor opslag van tijdelijke bestanden.

Indien u RAMDrive gebruikt, kunt u de variabele TEMP instellen op de RAM-schijf. Indien een toepassing echter veel ruimte nodig heeft voor tijdelijke bestanden, neemt het vergroten van de RAM-schijf wellicht te veel geheugen in beslag. Hierdoor is het mogelijk dat Windows niet meer werkt ofwel dat alles langzamer werkt.

In sommige gevallen plaatst Windows toepassingswisselbestanden in de directory die door de variabele TEMP is opgegeven. Meer informatie over toepassingswisselbestanden vindt u in "Werken met toepassingswisselbestanden", eerder in dit hoofdstuk.

MS-DOS uitgebreid geheugen-managers

U moet een memory-manager installeren indien u het uitgebreid of uitwendig geheugen van de computer wilt gebruiken. Een memory-manager is een stuurprogramma dat toegang biedt tot een bepaald type geheugen. In de volgende secties wordt beschreven hoe u de verschillende memory-managers van MS-DOS kunt gebruiken.

De uitgebreid geheugen-manager HIMEM.SYS

HIMEM.SYS is een uitgebreid geheugen-manager. Dit programma coördineert het gebruik van het uitgebreid geheugen zodat twee toepassingen niet gelijktijdig hetzelfde geheugen proberen te benaderen.

U installeert HIMEM met de opdrachtregel HIMEM in het bestand CONFIG.SYS. De opdrachtregel HIMEM moet vóór alle andere opdrachtregels voor toepassingen of stuurprogramma's die uitgebreid geheugen gebruiken worden geplaatst.

Opmerking Gebruik altijd de versie van HIMEM.SYS die met de gebruikte versie van Windows is geleverd.

De HIMEM.SYS-opdrachtregel

De opdrachtregel voor HIMEM heeft de volgende syntaxis:

```
device=[station:][ pad ]himem.sys [/ hmamin=m] [/numhandles=n]
[/ int15=xxxx] [/shadowram:onloff] [/ machine:naam] [/a20control:onloff]
[/cpuclock:onloff]
```

Hierna volgt een beschrijving van elk element van de opdrachtregel. In de meeste gevallen hoeft u geen opdrachtregelopties op te geven - de standaardwaarden zijn zo gekozen dat ze met de meeste apparatuur werken.

<u>Waarde</u>	<u>Beschrijving</u>
device=	Installeert een stuurprogramma - in dit geval HIMEM. Dit deel van de opdrachtregel is verplicht.
[station:][pad] himem.sys	Bepaalt de plaats van het programmabestand HIMEM.SYS. HIMEM.SYS moet zich altijd in het station met de MS-DOS bestanden bevinden. Indien het bestand HIMEM.SYS zich in de hoofddirectory van het opstartstation bevindt, hoeft u geen pad op te geven. U moet echter wel altijd de bestandsnaam opgeven (HIMEM.SYS).
/hmamin=<i>m</i>	<p>Bepaalt hoeveel kilobytes geheugen (tussen 0 en 63) een toepassing nodig heeft voordat de toepassing toegang krijgt tot HMA (High Memory Area). HMA kan slechts door één toepassing tegelijkertijd worden gebruikt..</p> <p>Stel / hmamin in op de hoeveelheid geheugen die nodig is voor de toepassing die HMA het meeste gebruikt.</p> <p>De standaardwaarde is nul. Als u deze optie weglaat (of de waarde nul geeft) bepaalt u dat HIMEM HMA toewijst aan de eerste toepassing die om HMA vraagt.</p> <p>De schakeloptie / hmamin heeft geen effect wanneer Windows wordt uitgevoerd in de 386 "enhanced"-modus.</p>

Waarde

Beschrijving

/numhandles=*n*

Bepaalt het maximaal aantal EMB-handles (Uitgebreid geheugen Block) dat gelijktijdig kan worden gebruikt. U kunt een waarde opgeven tussen 1 en 128. De standaardwaarde is 32. Voor elke extra EMB-handle zijn 6 bytes nodig.

De schakeloptie **/numhandles** heeft geen effect wanneer Windows in de 386 "enhanced"-modus wordt uitgevoerd.

/int15=*xxxx*

Wijst de hoeveelheid uitgebreid geheugen (in kilobytes) toe die voor de interface Interrupt 15h wordt gereserveerd. Enkele oudere toepassingen wijzen met de interface Interrupt 15h uitgebreid geheugen toe in plaats van met de XMS-methode van HIMEM.SYS. U kunt ervoor zorgen dat voldoende geheugen voor deze toepassingen beschikbaar is. Hiertoe stelt u *xxxx* in op 64 kB meer dan de hoeveelheid geheugenruimte die een toepassing nodig heeft.

U kunt een waarde opgeven van 64 tot 65535. U kunt echter niet meer geheugen opgeven dan in het systeem beschikbaar is. Indien u een waarde kleiner dan 64 opgeeft, wordt de waarde nul gebruikt. De standaardwaarde is nul.

Waarde

**/shadowram:
onloff**

Beschrijving

Bepaalt of u wel of niet gebruik wilt maken van schaduw-RAM. In sommige computers wordt ROM-code sneller uitgevoerd door deze in RAM te "schaduw". De ROM-code wordt dan bij het starten naar het snellere RAM gekopieerd. Deze mogelijkheid neemt echter uitgebreid geheugen in beslag. Op computers die schaduw-RAM gebruiken en over minder dan 2 MB geheugen beschikken, probeert HIMEM gewoonlijk schaduw-RAM uit te schakelen en zo extra uitgebreid geheugen vrij te maken voor Windows (HIMEM kan schaduw-RAM echter alleen op bepaalde typen systemen uitschakelen). Wanneer HIMEM het schaduw-RAM uitschakelt, wordt de ROM-code in het langzamere ROM uitgevoerd in plaats van in RAM. Het prestatievermogen van de computer zal dan ook iets minder zijn.

Neem de waarde **/shadowram:on** op als u wilt dat de ROM-code ook op systemen met minder dan 2 MB geheugen in RAM wordt uitgevoerd. Neem de waarde **/shadowram:off** op als u wilt dat HIMEM het schaduw-RAM uitschakelt.

Waarde

Beschrijving

/machine:name

Bepaalt met welk type computer u werkt. Gewoonlijk bepaalt HIMEM het type computer zelf. Er bestaan echter enkele computers die HIMEM niet herkent. Op deze systemen gebruikt HIMEM het standaardstysteemtype (IBM AT of compatibel). U kunt de optie ***/machine*** opnemen indien u met een computer werkt waarvan HIMEM het type niet kan bepalen of indien het systeem niet correct werkt met het standaardstysteemtype.

Op dit moment is deze optie nodig voor de systemen Acer 1100, Wyse en IBM 7552.

De waarde voor *naam* kan één van de codes of hun equivalente nummer zijn uit de volgende tabel.

<u>Code</u>	<u>Nummer</u>	<u>Computertype</u>
at	1	IBM AT of 100 compatibel
ps2	2	IBM PS/2
ptlcascade	3	Phoenix Cascade BIOS
hpvectra	4	HP Vectra (A & A+)
att6300plus	5	AT&T 6300 Plus
acer1100	6	Acer 1100
toshiba	7	Toshiba 1600 & 1200XE
wyse	8	Wyse 12.5 Mhz 286

<u>Code</u>	<u>Nummer</u>	<u>Computertype</u>
tulip	9	Tulip SX
zenith	10	Zenith ZBIOS
at1	11	IBM PC/AT
at2	12	IBM PC/AT (alternatieve wachtijd)
css	12	CSS Labs
at3	13	IBM PC/AT (alternatieve wachtijd)
philips	13	Philips
fasthp	14	HP Vectra
ibm7552	15	IBM 7552 Industriële computer
bullmicral	16	Bull Micral 60

<u>Waarde</u>	<u>Beschrijving</u>
/a20control: onloff	Bepaalt of HIMEM.SYS de besturing van de A20-lijn overneemt, ook indien A20 was ingeschakeld bij het laden van HIMEM.SYS. Met de A20-handler krijgt de computer toegang tot HMA. Indien u /a20control:off opgeeft, neemt HIMEM.SYS de besturing alleen over indien A20 was uitgeschakeld tijdens het laden van HIMEM.SYS. De standaardinstelling is /a20control:on .
/cpuclock:onloff	Bepaalt of HIMEM.SYS de kloksnelheid van de computer mag beïnvloeden. Indien de kloksnelheid van de computer verandert wanneer u HIMEM.SYS installeert, kunt u dit misschien met de instelling /cpuclock:on verhelpen. Als u deze optie inschakelt, werkt HIMEM echter langzamer. De standaardinstelling is /cpuclock:off .

Voorbeelden van HIMEM-opdrachtregels

In deze sectie ziet u drie voorbeelden van HIMEM-opdrachtregels en een beschrijving van deze regels.

Voorbeeld een: HIMEM uitvoeren met standaardwaarden

Met de volgende opdrachtregel wordt HIMEM uitgevoerd met de standaardwaarden:

device=himem.sys

Voorbeeld twee: HMA-gebruik sturen met HIMEM

De volgende opdrachtregel bepaalt dat een toepassing HMA alleen kan benaderen indien deze toepassing minstens 40 kB geheugen gebruikt:

device=c:\himem.sys /hmamin=40

HIMEM.SYS gebruikt in de hoofddirectory van station C. De overige standaardwaarden en bevindt zich.

Voorbeeld drie: Het aantal geheugeningangen van HIMEM verhogen

De volgende opdrachtregel bepaalt dat maximaal 128 extended-memory-ingangen tegelijkertijd mogen worden gebruikt, en dat HIMEM.SYS zich in de directory DEVICES in station C bevindt .

```
device=c:\devices\himem.sys /numhandles=128
```

RAMDrive

RAMDrive is een geheugenresident hulpprogramma waarmee u een gedeelte van het systeemgeheugen kunt gebruiken alsof het een vaste schijf is. Dit geheugengebied wordt een *RAM-schijf* genoemd omdat het zich in RAM (Random Access Memory) bevindt. RAM-schijven zijn veel sneller dan vaste schijven aangezien de computer sneller gegevens uit het geheugen kan lezen dan van de vaste schijf. Het belangrijkste verschil tussen een echte vaste schijf en een RAM-schijf is dat de informatie op de RAM-schijf verloren gaat zodra u de computer uitschakelt .

Elementaire aanbevelingen:

- Installeer RAMDrive alleen indien u een RAM-schijf werkelijk nodig hebt. In veel gevallen verbetert u het prestatievermogen van het systeem meer wanneer u eenzelfde hoeveelheid geheugen voor een disk-cache gebruikt, bijvoorbeeld SMARTDrive.
- U kunt RAMDrive installeren wanneer u met een werkstation zonder schijf in een netwerkgeving werkt en het netwerk over veel geheugen beschikt.
- U kunt RAMDrive installeren indien u dikwijls toepassingen uitvoert die veel kleine tijdelijke bestanden gebruiken. In dit geval stelt u een RAM-schijf van ongeveer 256 kB in en stelt u de omgevingsvariabele TEMP in op deze schijf. Meer informatie vindt u in "De omgevingsvariabele TEMP" eerder in dit hoofdstuk.

Opmerking Gebruik altijd de versie van RAMDrive die met uw versie van Windows is geleverd.

RAMDrive installeren

Tijdens de installatie van Windows plaatst het programma Setup het bestand RAMDRIVE.SYS in de WINDOWS-directory.

RAMDrive installeren:

1. Configureer het systeemgeheugen zodanig dat Windows er zo efficiënt mogelijk mee kan werken. Meer informatie vindt u in "Configuratie van uw systeem" eerder in dit hoofdstuk. Maak een systeemdiskette met een reservekopie van het bestand CONFIG.SYS.
2. Open het bestand CONFIG.SYS met een teksteditor, bijvoorbeeld Kladblok.
3. Voeg een opdrachtregel voor RAMDRIVE.SYS toe aan het bestand CONFIG.SYS.

Meer informatie over de opdrachtregelopties vindt u in de volgende sectie, "De RAMDrive-opdrachtregel".

Indien u RAMDrive in uitgebreid geheugen uitvoert, dient de opdrachtregel voor RAMDRIVE.SYS na de opdrachtregel te staan waarop HIMEM.SYS wordt geïnstalleerd.

4. Sla de wijzigingen in het bestand CONFIG.SYS op en start de computer opnieuw.

Wanneer u de computer hebt opgestart, kunt u de RAM-schijf benaderen door achter de MS-DOS aanwijzing de stationsaanduiding te typen die aan de RAM-schijf is toegewezen. Een RAM-schijf krijgt altijd de eerste beschikbare stationsaanduiding toegewezen.

De RAMDrive-opdrachtregel

De RAMDrive-opdrachtregel heeft de volgende syntaxis:

device=[*station*:][*pad*]**ramdrive.sys** [*Schijfomvang* [*Sectoromvang* [*AantElem*]]] [/e/a]

Hier volgt een beschrijving van elk element op de opdrachtregel.

Waarde

Beschrijving

device=

Installeert een stuurprogramma -in dit geval RAMDrive. Dit onderdeel is verplicht.

[*station:*] [*pad*]
ramdrive.sys

Bepaalt het pad van het programmabestand RAMDRIVE.SYS. Als het bestand RAMDRIVE.SYS zich in de hoofddirectory van het opstartstation bevindt, hoeft u het pad niet op te nemen. U moet echter altijd de bestandsnaam opgeven

Schijfomvang

Bepaalt hoeveel kilobytes geheugen u voor de RAM-schijf wilt gebruiken. Indien u geen hoeveelheid opgeeft, wordt een RAM-schijf van 64 kB gemaakt. U kunt een waarde opgeven tussen 4 en 32767. Het is echter niet mogelijk meer geheugen op te geven dan beschikbaar is.

Sectoromvang

Bepaalt de sectoromvang in bytes. Deze omvang kan 128, 256 of 512 bytes zijn (indien u een waarde voor *Sectoromvang* opgeeft, dient u eveneens een waarde voor *Schijfomvang* op te geven). In het algemeen kunt u de standaardomvang van 512 bytes gebruiken.

Waarde

Beschrijving

AantElem

Beperkt het aantal bestanden en directory's in de hoofddirectory van de RAM-schijf. Deze grens kan liggen tussen 2 en 1024. De opgegeven grens wordt afgerond op de dichtstbijgelegen sectorbegrenzing. Indien u geen beperking opgeeft, kunt u maximaal 64 elementen in de hoofddirectory van de RAM-schijf plaatsen. Als u een waarde opgeeft voor *AantElem* dient u eveneens een waarde op te geven voor *Schijfomvang* en *Sectoromvang*.

<u>Waarde</u>	<u>Beschrijving</u>
	Indien er onvoldoende geheugen is om de RAM-schijf volgens de specificaties te maken, wordt een beperking van 16 directory's geprobeerd. Het kan dus gebeuren dat een RAM-schijf wordt gedefinieerd met een andere grens dan door u is opgegeven.
<i>/e</i>	<p>Plaast de RAM-schijf in uitgebreid geheugen.</p> <p>Als RAMDrive uitgebreid geheugen wil gebruiken, moet het systeem zo zijn geconfigureerd dat uitgebreid geheugenbeschikbaar is. De opdrachtregel voor de memory-manager moet in het bestand CONFIG.SYS staan vermeld <i>vóór</i> de opdrachtregel RAMDrive. In het algemeen is het verstandig de RAM-schijf in uitgebreid geheugen te maken indien het systeem daarover beschikt.</p>
<i>/a</i>	<p>Plaast de RAM-schijf in uitwendig geheugen.</p> <p>Het systeem moet zo zijn geconfigureerd dat uitwendig geheugen beschikbaar is. De opdrachtregel voor de uitgebreid geheugen-manager moet in het bestand CONFIG.SYS worden vermeld <i>vóór</i> de opdrachtregel RAMDRIVE.</p>

Hoewel het niet verplicht is een geheugentype op te geven, wordt het ten zeerste aanbevolen. Indien u zowel de optie */a* als de optie */e* weglaat, wordt het conventionele geheugen gebruikt. Het is niet verstandig conventioneel geheugen voor een RAM-schijf te gebruiken aangezien dit gevolgen heeft voor het prestatievermogen van Windows.

Andere RAM-schijfprogramma's met Windows gebruiken

Hoewel u met Windows ook andere RAM-schijfprogramma's kunt gebruiken, is het aan te raden met RAMDrive te werken. Wanneer u RAMDrive in uitgebreid geheugen uitvoert, werkt het programma samen met de versie van HIMEM.SYS die met Windows is geleverd.

Uitwendig geheugengebruiken

Indien het systeem over uitwendig geheugen beschikt dat voldoet aan de Lotus/Intel/Microsoft (LIM) Uitwendig geheugen Specification (EMS)-standaard, kan Windows in standaardmodus bij de uitvoering van niet-Windows-toepassingen uitwendig geheugen gebruiken. Indien u toepassingen wilt uitvoeren die in de 386 "enhanced"-modus uitwendig geheugen nodig hebben, dient u uitwendig geheugen te converteren naar uitwendig geheugen en de uitwendig geheugen -emulator EMM386.EXE te gebruiken.

Indien het systeem geen uitwendig geheugen heeft en u met niet-Windows-toepassingen werkt waarvoor dit geheugen is vereist, kunt u het volgende doen:

386

U kunt de toepassing in de 386 "enhanced" modus uitvoeren. Windows kan in de 386 "enhanced"-modus uitwendig geheugen simuleren voor de toepassingen waarvoor dit is vereist.

U kunt de toepassing in de standaardmodus uitvoeren en met EMM386.EXE. Meer informatie vindt u in de volgende sectie,

Indien u op een 80286-computer werkt en een niet-Windows-toepassing uitvoert waarvoor uitwendig geheugen nodig is, hebt u een uitwendig geheugenkaart nodig.

De uitwendig geheugen -simulator EMM386 installeren

Indien u Windows in de standaardmodus uitvoert op een 80386- of 80486-computer zonder uitwendig geheugen en u een niet-Windows-toepassing uitvoert waarvoor uitwendig geheugen nodig is, dient u een uitwendig *geheugen-emulator* te installeren. Een uitwendig geheugen-simulator is een hulpprogramma dat uitwendig geheugen simuleert. Windows beschikt over de uitwendig geheugen -emulator EMM386.EXE. Bij de installatie van Windows kopieert het programma Setup het bestand EMM386.EXE naar de WINDOWS-directory.

EMM386.EXE installeren:

1. Configureer het systeemgeheugen zodanig dat Windows er zo efficiënt mogelijk mee kan werken. Maak een systeemdiskette met een reservekopie van het bestand CONFIG.SYS.
2. Open het bestand CONFIG.SYS met een teksteditor, bijvoorbeeld Kladblok.
3. Voeg de opdrachtregel voor EMM386.EXE toe aan het bestand CONFIG.SYS. Zie de volgende sectie, "De EMM386.EXE-opdrachtregel" voor meer informatie over de opdrachtregelopties.

4. Eventuele andere opdrachtregels voor uitwendig geheugen-programmatuur schakelt u uit of verwijdert u.
5. Sla de wijzigingen in het bestand CONFIG.SYS op en start de computer opnieuw op.

Opmerking Indien mogelijk, moet u de versie van EMM386 gebruiken die met de huidige versie van Windows is geleverd.

De EMM386.EXE-opdrachtregel

De EMM386.EXE-opdrachtregel heeft in het bestand CONFIG.SYS de volgende syntaxis:

device=[station:][pad]emm386.exe [onofflauto] [/nohigh][geheugen]
[Geheugenopties]

De verschillende elementen op de opdrachtregel worden hierna beschreven.

<u>Waarde</u>	<u>Beschrijving</u>
device=	Installeert een stuurprogramma - in dit geval EMM386. Dit onderdeel is verplicht.
[station:][pad] emm386.exe	Bepaalt de plaats van het programmabestand EMM386.EXE. Indien het bestand EMM386.EXE zich in de hoofddirectory van het opstartstation bevindt, hoeft u geen pad op te nemen. U dient wel altijd de bestandsnaam op te geven (EMM386.EXE).
[onofflauto]	Activeert EMM386 indien de optie on is, onderbreekt EMM386 indien de optie off is en plaatst EMM386 in auto-modus indien de optie is ingesteld op auto. Met de modus Auto schakelt u uitwendig geheugen alleen in wanneer een programma erom vraagt. De standaardwaarde is on. Typ de opdracht <i>emm386</i> achter de MS-DOS aanwijzing als u de waarde wilt wijzigen terwijl EMM386 actief is.

<u>Waarde</u>	<u>Beschrijving</u>
/nohigh	Bepaakt dat geen deel van EMM386 in UMB's geladen is. De standaardinstelling is dat een deel van EMM386 in UMB's geladen wordt. Indien weinig UMB-ruimte beschikbaar is, bespaart deze optie u ongeveer 3kB UMB-ruimte.
geheugen	Bepaalt hoeveel kilobytes geheugen EMM386 gebruikt. U kunt een waarde tussen 16 en 32768 opgeven (EMM386 rondt de waarde naar beneden af op een veelvoud van 16). Het is niet mogelijk meer uitgebreid geheugen op te geven dan in het systeem beschikbaar is. Indien u geen hoeveelheid opgeeft, gebruikt EMM386 256 kB.
Geheugenopties	Stemt de manier af waarop EMM386 het geheugen gebruikt. Met de geheugenopties van EMM386 kunt u de plaats opgeven van EMS-paginakaders, bepalen hoe EMM386 bepaalde adressen gebruikt, enzovoorts. Zie de volgende sectie, "Geheugenopties van EMM386 opgeven" voor meer informatie.

Geheugenopties van EMM386 opgeven

Meestal hoeft u op de opdrachtregel van EMM386 geen geheugenopties op te geven in de EMM386 opdrachtregel.

EMM386 beschikt echter over verschillende opdrachtregelopties waarmee u precies kunt bepalen hoe het geheugen wordt gebruikt. U kunt net zoveel van deze opties opgeven als u wilt. De volgorde is niet belangrijk. Geef de gewenste opties achter het pad en de geheugenomvang (indien opgegeven) van EMM386.

Hier volgt een beschrijving van de EMM386-geheugenopties.

<u>Optie</u>	<u>Beschrijving</u>
w=on/w=off	<p>Schakelt ondersteuning voor de Weitek-coprocessor in of uit. w=on schakelt de ondersteuning. w=off deze ondersteuning uit. Ondersteuning voor de Weitek-coprocessor staat standaard uit.</p>
frame=adres	<p>Bepaalt het basisadres van het paginakader van 64 kB. U kunt waarden opgeven tussen 8000h en 9000h en tussen C000 en E000h in stappen van 400H.</p> <p>EMM386 gebruikt standaard een aaneengesloten geheugengebied van 64 kB. Het paginakader wordt gewoonlijk nooit onder C000:0000 geplaatst. Soms is het echter niet mogelijk adaptergeheugen absoluut te identificeren. Indien een conflict ontstaat, kunt u ervoor zorgen dat EMM386 het paginakader op een specifieke plaats zet.</p> <p>U kunt de optie frame ook opgeven om een meer specifiek basisadres op te geven. Bijvoorbeeld, als u het paginakader wilt plaatsen op C800:0000 typt u frame=C800 op de opdrachtregel voor EMM386.</p> <p>Indien u de optie frame gebruikt, kunt u de opties m en /p niet meer gebruiken.</p>
mx	<p>Bepaalt het adres van het paginakader. U kunt een waarde opgeven tussen 1 en 14. In de volgende lijst vindt u elke waarde en het bijbehorende basisadres in hexadecimale notatie:</p>

1 => C000h	8 => DC00h
2 => C400h	9 => E000h
3 => C800h	10 => 8000h
4 => CC00h	11 => 8400h
5 => D000h	12 => 8800h
6 => D400h	13 => 8C00h
7 => D800h	14 => 9000h

Gebruik de waarden tussen 10 en 14 alleen voor computers met 512 kB geheugen. Indien u de optie **m** gebruikt, kunt u de opties **frame** en **/p** niet meer gebruiken.

Optie

/p*mmmm*

pn=adres

Beschrijving

Bepaalt het adres van het paginakader. Geldige waarden voor *mmmm* liggen tussen 8000h en 9000h en tussen C000h en E000h en worden verhoogd in stappen van 400h.

Indien u de optie **/p** gebruikt, kunt u de opties **frame** en **m** niet meer gebruiken.

Definieert het segmentadres van een specifieke pagina.

De optie **p** heeft de vorm **pn=adres**. Hierin is *n* het nummer van de specifieke pagina en *adres* het segmentadres. Bijvoorbeeld, typ **p4=CC00** op de opdrachtregel van EMM386 als u pagina 4 wilt plaatsen op adres CC00.

<u>Optie</u>	<u>Beschrijving</u>
	<p>Geldige waarden voor <i>n</i> liggen tussen 0 en 255. Geldige waarden voor <i>adres</i> liggen tussen 8000h en 9C00h en tussen C000h en EC00h en worden verhoogd in stappen van 400h. De adressen moeten aaneengesloten zijn om de compatibiliteit te behouden met versie 3.2 van de Lotus/Intel/Microsoft (LIM) Uitwendig geheugen Specification (EMS).</p> <p>Indien u de optie frame, m of /p gebruikt, kunt u met de optie p geen adressen opgeven voor de pagina's 0 tot en met 3.</p>
x=mmmm-nnnn	<p>Voorkomt dat EMM386 een bepaalde reeks adressen voor een EMS-pagina gebruikt. Neem deze optie op de opdrachtregel op, gevolgd door een bereik van adressen dat u wilt uitsluiten. Geldige waarden voor <i>mmmm</i> en <i>nnnn</i> liggen tussen A000h en FFFFh en worden naar beneden afgerond op een grens van 4 kilobyte. Bijvoorbeeld, typ de waarde x=A000-B000 op de opdrachtregel als u wilt voorkomen dat EMM386 de segmenten A000:0000 tot en met B000:0000 gebruikt.</p> <p>De optie x heeft een hogere prioriteit dan de optie i indien deze elkaar overlappen.</p>
i=mmmm-nnnn	<p>Bepaalt een bereik van segmentadressen dat voor een EMS-pagina of voor RAM moet worden gebruikt. Geldige waarden voor <i>mmmm</i> en <i>nnnn</i> liggen tussen A000h en FFFFh en worden naar beneden afgerond op een grens van 4 kilobyte.</p> <p>De optie x heeft een hogere prioriteit dan de optie i indien deze elkaar overlappen.</p>

<u>Optie</u>	<u>Beschrijving</u>
b=adres	Bepaalt het laagste beschikbare adres voor EMS-"banking" (wisselen van pagina's van 16 kB). Geldige waarden liggen tussen 1000h en 4000h. Standaard is 4000:0000 het laagste adres. Als u een ander adres wilt opgeven, neemt u deze optie op in de opdrachtregel, gevolgd door het gewenste adres. Bijvoorbeeld, neem de waarde b=3000 op indien u wilt dat 3000:0000 het laagste adres is.
L=minXMS	Zorgt ervoor dat de opgegeven hoeveelheid uitgebreid geheugen beschikbaar blijft nadat EMM386 is geladen. Geef de hoeveelheid geheugen op in kilobytes. Bijvoorbeeld, typ de waarde L=640 op de opdrachtregel als u ervoor wilt zorgen dat 640 kB uitgebreid geheugen beschikbaar blijft nadat EMM386 is geladen.
a=altregs	Bepaalt hoeveel snelle alternatieve registers u aan EMM386 wilt toewijzen. U kunt een getal tussen 0 en 254 opgeven. De standaardinstelling is 7. Met elke alternatieve registerinstelling neemt EMM386 ongeveer 200 bytes meer geheugen in beslag.
h=handles	Bepaalt hoeveel ingangen EMM386 kan gebruiken. Bijvoorbeeld, typ de waarde h=127 op de opdrachtregel als u EMM386 127 ingangen wilt laten gebruiken. U kunt minimaal 1 en maximaal 255 ingangen opgeven. De standaardwaarde is 64.
d=nnn	Bepaalt hoeveel kilobytes geheugen moeten worden gereserveerd voor gebufferde Direct Memory Access (DMA). Deze waarde moet in overeenstemming zijn met de grootste DMA-overdracht die tijdens het gebruik van EMM386.EXE kan voorkomen (diskette-DMA niet meegerekend). U kunt een waarde tussen 16 en 256 kilobytes opgeven. De standaardinstelling is 16.

<u>Optie</u>	<u>Beschrijving</u>
ram	Geeft toegang tot zowel uitwendig geheugen als UMA. Deze optie is alleen geldig indien u met MS-DOS versie 5.0 of hoger werkt.
noems	Geeft toegang tot UMA maar niet tot het uitwendig geheugen conform de LIM-specificatie versie 3.2. Uitwendig geheugen conform de LIM-specificatie versie 4.0 is wel beschikbaar. Deze optie is alleen geldig indien u met MS-DOS versie 5.0 of hoger werkt.

Windows onderhouden met Setup

Bij de installatie van het besturingssysteem Microsoft Windows hebt u het programma Setup van Windows uitgevoerd. Hierbij hebt u Windows voorzien van informatie over de apparatuur en programmatuur waarmee u werkt.

Indien u deze apparatuur of programmatuur wijzigt of uitbreidt, dient u dit aan Windows door te geven door het programma Setup nogmaals uit te voeren. In de meeste gevallen kunt u dit programma vanuit Windows uitvoeren. In andere situaties dient u het programma Setup buiten Windows om uit te voeren. In dit hoofdstuk wordt beschreven hoe u Windows kunt onderhouden met het programma Setup.

Setup uitvoeren vanuit Windows

Het programma Setup uitvoeren vanuit Windows:

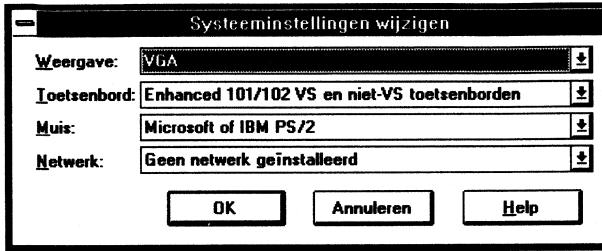
Dubbelklik in de Hoofdgroep op het pictogram Windows Setup of gebruik de pijltoetsen om naar het pictogram te gaan en druk op ENTER. Het dialoogvenster Windows Setup wordt weergegeven met een overzicht van de huidige instellingen voor apparatuur en programmatuur.

Instellingen wijzigen

Een beeldscherm, toetsenbord, muis of netwerk wijzigen:

1. Controleer of de apparatuur is ingesteld conform de instellingen waarnaar u wilt overstappen.

Kies in het menu Opties de opdracht Systeeminstellingen wijzigen. Het dialoogvenster Systeeminstellingen wijzigen wordt weergegeven.

2. Open de lijst met de instellingen die u wilt wijzigen. Hiertoe klikt u op de pijl rechts van de lijst. Of druk op ALT + PIJL OMLAAG.
3. Controleer of de apparatuur in de lijst voorkomt en selecteer de gewenste instelling met de muis of pijltoetsen. Kies OK.
4. Een dialoogvenster wordt weergegeven met de knop Windows opnieuw starten. Soms wordt ook de knop Opnieuw opstarten weergegeven. Indien de knop Opnieuw opstarten niet in het venster voorkomt, kiest u de knop Windows opnieuw starten.

Indien de knop Opnieuw opstarten wel in het venster voorkomt, controleert u of de stations leeg zijn en kiest u de knop Opnieuw opstarten. Het systeem start opnieuw op. Start daarna Windows.

Opmerking Indien u geen stuurprogramma's wilt wijzigen maar een stuurprogramma wilt kopiëren of aan Windows versie 3.1 wilt aanpassen, dient u Windows af te sluiten en het programma Setup uit te voeren vanuit MS-DOS. Zie "Setup uitvoeren vanuit MS-DOS" verderop in dit hoofdstuk voor meer informatie.

Een stuurprogramma installeren dat niet met Windows versie 3.1 is geleverd

Controleer voordat u met het programma Setup een stuurprogramma installeert of bij het stuurprogramma speciale installatie-instructies zijn opgegeven.

Zo installeert u een stuurprogramma dat niet met Windows versie 3.1 is geleverd:

1. Kies de opdracht Systeeminstellingen wijzigen in het menu Opties. Het dialoogvenster Systeeminstellingen wijzigen wordt weergegeven.
2. Open de lijst met de instelling die u wilt wijzigen. Hiertoe klikt u op de pijl rechts van de lijst. Of druk op ALT + PIJL OMLAAG.

3. Schuif naar de onderzijde van de lijst en selecteer "Overige". Selecteer "Overige" ook indien het stuurprogramma dat u wilt bijwerken al in de lijst voorkomt. U wordt dan om het stuurbestand gevraagd.

U wordt gevraagd de diskette met het stuurprogramma in station A te plaatsen.

4. Plaats de diskette in station A. Indien het stuurprogramma op de vaste schijf staat, typt u het pad van het stuurprogramma kiest u OK. Er wordt een lijst weergegeven met de stuurprogramma's op de schijf.
5. Selecteer het gewenste stuurprogramma en kies OK.

Het is mogelijk dat u wordt gevraagd andere diskettes in het station te plaatsen indien meerdere diskettes bij het stuurprogramma zijn geleverd. Het is eveneens mogelijk dat u om een bepaalde diskette van Windows versie 3.1 wordt gevraagd.

De desbetreffende bestanden worden naar de Windows-directory SYSTEM gekopieerd en de bijgewerkte lijst met apparatuur wordt weergegeven.

6. Kies OK. Een dialoogvenster wordt weergegeven. In dit dialoogvenster ziet u de knop Windows opnieuw starten. Soms wordt ook de knop Opnieuw opstarten weergegeven. Indien de knop Opnieuw opstarten wel voorkomt, controleert u of de disketestations leeg zijn en kiest u de knop Opnieuw opstarten. Het systeem start opnieuw op. Start daarna Windows op.

Indien de knop Opnieuw opstarten niet verschijnt, kiest u de knop Windows opnieuw starten.

Opmerking Indien na de installatie van een stuurprogramma blijkt dat u Windows niet meer kunt starten, dient u het programma Setup vanuit MS-DOS uit te voeren en het juiste stuurprogramma te installeren. Meer informatie hierover vindt u in "Setup uitvoeren vanuit MS-DOS" verderop in dit hoofdstuk.

Bestaande toepassingen instellen

Nadat u een toepassing in het systeem hebt geïnstalleerd, kunt u met Setup de instellingen aanpassen zodat u de toepassing in Windows kunt uitvoeren. Met Setup voegt u eveneens een programmapictogram aan Programmabeheer toe zodat u de toepassing kunt starten door het pictogram te kiezen.

Opmerking Als u een toepassing snel wilt instellen en het pictogram voor die toepassing wilt maken, sleept u het pictogram van het programmabestand weg uit Bestandsbeheer en plaatst u het in een groepsvenster of een pictogram van Programmabeheer.

U kunt een specifieke toepassing instellen of naar verschillende toepassingen laten zoeken. Hierna volgen de procedures voor beide mogelijkheden.

Toepassingen zoeken en installeren:

1. Kies in het menu Opties de opdracht Toepassingen installeren. Een dialoogvenster wordt weergegeven waarin u wordt gevraagd of u wilt dat Setup de toepassingen zoekt of dat u zelf een toepassing wilt opgeven.
2. Kies "Zoeken naar toepassingen" en kies OK. Een dialoogvenster wordt weergegeven waarin u opgeeft dat de toepassingen moeten worden gezocht op bepaalde schijven en/of in het huidige pad.
3. Klik op de gewenste zoekopties. Of plaats de cursor met de toetsen PIJL-OMHOOG en PIJL-OMLAAG op de gewenste opties en druk daarna op de SPATIEBALK om de opties te selecteren.
4. Kies de knop Nu zoeken. Na het zoeken verschijnt een dialoogvenster met de gevonden toepassingen.

In de keuzelijst "Toepassingen gevonden op de vaste schijf/schijven" ziet u de namen van de gevonden toepassingen (indien u het zoeken hebt geannuleerd, worden de toepassingen weergegeven die tot aan de annulering zijn gevonden). Wanneer u één van deze toepassingen selecteert, wordt het pad van die toepassing in de linkerbenedenhoek van het dialoogvenster weergegeven.

Opmerking Indien zich een dergelijk conflict voordoet, wordt een dialoogvenster weergegeven waarin u wordt gevraagd de naam van de toepassing op te geven. Meer informatie vindt u in "PIF-informatie voor niet-Windows-toepassingen" verderop in dit hoofdstuk.

5. Selecteer in de lijst de toepassingen die u wilt toevoegen.

U kunt meerdere toepassingen selecteren. Hiertoe klikt u op elke toepassing die u wilt selecteren. Ook kunt u de cursor met TAB in de keuzelijst plaatsen en met de toetsen PIJL-OMHOOG en PIJL-OMLAAG naar de gewenste toepassing gaan. Druk op de SPATIEBALK als u de toepassing wilt selecteren.

Maak de selectie ongedaan door opnieuw op de toepassing te klikken of met de cursor weer op de toepassing te gaan staan en op de SPATIEBALK te drukken.

6. Nadat u de gewenste toepassingen hebt geselecteerd, kiest u de knop Toevoegen. Zo plaatst u de toepassingen in de lijst "Instellen voor windows". U kunt ook op ALT+T drukken.

Kies de knop Alles toevoegen indien u alle weergegeven toepassingen wilt toevoegen. U kunt ook op ALT+A drukken.

Om een toepassing te verwijderen, klikt u op de desbetreffende toepassing en kiest u de knop Verwijderen. Of u plaatst de cursor met TAB op de toepassingsnaam, u selecteert de toepassing met de SPATIEBALK en u plaatst vervolgens de toepassing terug in de keuzelijst "Gevonden toepassingen op de vaste schijf" door op ALT+V te drukken.

7. Wanneer u de toepassingen hebt geselecteerd die u voor Windows wilt instellen, kiest u OK.

Een specifieke toepassing voor Windows instellen:

1. Kies de opdracht Toepassingen installeren in het menu Opties. Een dialoogvenster wordt weergegeven waarin u wordt gevraagd of u de toepassingen wilt laten zoeken of zelf wilt opgeven.
2. Selecteer de optie "Opgeven" en kies daarna OK. Een dialoogvenster wordt weergegeven.
3. Typ het pad en de bestandsnaam van de toepassing. Of kies de knop Bladeren om de gewenste bestandsnaam te selecteren.
4. In de lijst "Toevoegen aan programmagroep" selecteert u een programmagroep waaraan u de toepassing wilt toevoegen (indien u geen groep selecteert, wordt de toepassing toegevoegd aan de groep Toepassingen). Kies OK.

PIF-informatie voor niet-Windows-toepassingen

Het is mogelijk dat twee of meer toepassingen eenzelfde programmabe-standsnaam hebben en voor elk bestand een PIF bestaat. Wanneer Windows de juiste PIF niet kan bepalen, wordt een dialoogvenster weergegeven, waarin u gevraagd wordt de naam van de toepassing op te geven.

Een toepassing opgeven:

Selecteer de naam van de toepassing die u wilt instellen en kies OK.

Indien een toepassing meerdere PIF-bestanden heeft, wordt een dialoogvenster weergegeven waarin u de gewenste PIF kunt opgeven.

Een PIF voor een toepassing opgeven:

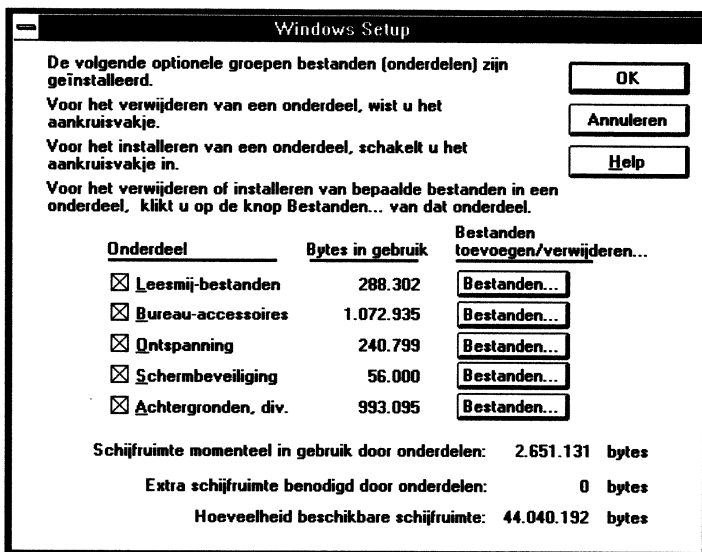
Selecteer de beschrijving van de PIF die u wilt instellen en kies daarna de knop OK.

Windows-onderdelen toevoegen en verwijderen

Sommige delen van Windows zijn niet essentieel voor de werking van Windows. Als u ruimte op de vaste schijf wilt besparen kunt u ervoor kiezen deze onderdelen niet te installeren. Indien u deze onderdelen later opnieuw wilt toevoegen, hebt u de diskettes van Windows versie 3.1 nodig.

Een volledig Windows-onderdeel toevoegen of verwijderen:

1. Kies de opdracht Windows-onderdelen toevoegen / verwijderen in het menu Opties. Een dialoogvenster wordt weergegeven met een lijst met alle optionele onderdelen en de schijfruimte die nodig is om deze in het systeem te installeren. De namen van de onderdelen die reeds in het systeem zijn geïnstalleerd, zijn gemarkeerd met een "X" in de aankruisvakjes. Deze onderdelen kunt u verwijderen.

In "Schijfruimte momenteel in gebruik door onderdelen" ziet u de totale schijfruimte die nodig is voor de geselecteerde onderdelen. In "Hoeveelheid beschikbare schijfruimte" ziet u hoeveel ruimte op de schijf beschikbaar is. Dit totaal verandert nadat u onderdelen of bestanden hebt toegevoegd of verwijderd.

2. Kruis het vakje naast een onderdeel aan als u een volledig onderdeel (bijvoorbeeld alle Leesmij-bestanden) wilt toevoegen. Schakel het aankruisvakje uit als u een onderdeel wilt verwijderen.
 Of plaats de cursor met TAB (of PIJL-OMHOOG of PIJL-OMLAAG) op de naam van het onderdeel en druk op de SPATIEBALK om het aankruisvakje uit of in te schakelen.
3. Indien u een onderdeel toevoegt, wordt een dialoogvenster weergegeven waarin u wordt gevraagd een bepaalde Windows versie 3.1-diskette in station A te plaatsen. Plaats de diskette in het station en kies OK.
4. Kies in het dialoogvenster Windows Setup de knop OK.

Onderdelen gedeeltelijk toevoegen of verwijderen

Indien u wilt, kunt u bepaalde elementen of bestanden van een onderdeel toevoegen of verwijderen in plaats van het volledige onderdeel.

Een deel van een onderdeel toevoegen of verwijderen:

1. Kies de opdracht Windows-onderdelen toevoegen / verwijderen in het menu Opties. Een dialoogvenster wordt weergegeven met een lijst met de optionele onderdelen en de schijfruimte die nodig is om deze in het systeem te installeren.

De namen van de onderdelen die in het systeem zijn geïnstalleerd, zijn gemarkeerd met een "X". Deze onderdelen kunt u verwijderen.

In "Schijfruimte momenteel in gebruik door onderdelen" ziet u de totale schijfruimte die nodig is voor alle geselecteerde onderdelen. In "Hoeveelheid beschikbare schijfruimte" ziet u hoeveel schijfruimte nog beschikbaar is. Dit totaal verandert nadat u onderdelen of bestanden hebt toegevoegd of verwijderd.

2. Klik op de knop Bestanden als u een gedeelte van een onderdeel (bijvoorbeeld bepaalde Leesmij-bestanden) wilt toevoegen of verwijderen. Of plaats de cursor met TAB en de pijltoetsen op de gewenste knop Bestanden en druk op de SPATIEBALK om deze te selecteren.

Een dialoogvenster wordt weergegeven met een lijst met de bestanden van het onderdeel. De bestanden aan de rechterzijde zijn op dat moment in het systeem opgenomen en kunnen worden verwijderd. De bestanden aan de linkerkzijde zijn nog niet opgenomen en kunnen worden toegevoegd.

3. Selecteer de namen van de bestanden die u wilt toevoegen of verwijderen en kies daarna de knop Toevoegen of Verwijderen. Kies OK.
4. Kies in het dialoogvenster Windows Setup de knop OK.
5. Indien u bestanden toevoegt, is het mogelijk dat een dialoogvenster wordt weergegeven waarin u wordt gevraagd een Windows versie 3.1-diskette in station A te plaatsen. Plaats de diskette in het station en kies OK.

Indien u bestanden verwijdert, wordt een dialoogvenster weergegeven waarin u wordt gevraagd de verwijdering te bevestigen. Kies de knop Ja of Ja op alles.

Setup uitvoeren vanuit MS-DOS

Wanneer u Setup vanuit MS-DOS uitvoert, kunt u:

- Een bijgewerkte versie installeren van een stuurprogramma dat eerder is geïnstalleerd.
- De instelling van de codetabel in Windows wijzigen.

Een geïnstalleerd stuurprogramma bijwerken

Indien u uw toetsenbord, muis en weergave- stuurprogramma's wilt bijwerken, kunt u dit doen door het programma Setup vanuit MS-DOS uit te voeren. Meer informatie over het bijwerken van stuurprogramma's zoals die voor multimedia-apparatuur vindt u in hoofdstuk 5, "Configuratiescherm".

Een bijgewerkte versie van een Windows-stuurprogramma installeren:

1. Sluit Windows af. Typ in de Windows-directory **setup** achter de MS-DOS aanwijzing en druk op ENTER. Het systeeminformatiescherm wordt weergegeven.
2. Selecteer de instelling voor het stuurprogramma dat u wilt bijwerken (druk op PIJL-OMHOOG of PIJL-OMLAAG om de instelling te selecteren) en druk vervolgens op ENTER. Een scherm met de beschikbare stuurprogramma's wordt weergegeven.
3. Schuif naar de onderzijde van de lijst (met PIJL-OMHOOG of PIJL-OMLAAG), selecteer "Overige" en druk op ENTER. U wordt gevraagd naar de diskette met de bijgewerkte versie van het stuurprogramma.
4. Plaats de schijf in het station of typ het pad van het stuurprogramma en druk op ENTER. De MS-DOS aanwijzing wordt opnieuw weergegeven. Wanneer u Windows start, wordt het nieuwe stuurprogramma gebruikt.

De codetabel wijzigen

Bij de installatie van Windows wordt bepaald welke codetabel door MS-DOS wordt gebruikt. Deze codetabel wordt automatisch ook in Windows gebruikt. Indien u later de MS-DOS-codetabel wijzigt, dient u ook de instelling van de codetabel in Windows te wijzigen.

Een andere codetabel instellen:

1. Sluit Windows af. Typ in de Windows-directory **setup** achter de MS-DOS aanwijzing en druk op ENTER. Het systeeminformatiescherm wordt weergegeven.
2. Selecteer de codetabel (plaats de cursor met PIJL-OMHOOG of PIJL-OMLAAG op de codetabel) en druk op ENTER. Een scherm met beschikbare codetabellen wordt weergegeven.
3. Selecteer de gewenste codetabel en druk op ENTER. Wanneer het systeeminformatiescherm wordt weergegeven, drukt u nogmaals op ENTER. U wordt gevraagd de wijziging van de codetabel te bevestigen.
4. Druk op F3 om de wijziging te bevestigen. U wordt gevraagd de schijf met het nieuwe codetabelbestand in het station te plaatsen.
5. Plaats de schijf of typ het pad van het codetabelbestand en druk daarna op ENTER. Nadat het bestand is gekopieerd, wordt opnieuw de MS-DOS aanwijzing weergegeven. Wanneer u Windows opnieuw start, wordt de nieuwe codetabel gebruikt.

Herstellen na verkeerde instellingen

Een verkeerde stuurprogramma-installatie ongedaan maken:

1. Sluit Windows af. Typ **setup** vanuit de Windows-directory en druk op ENTER. Het systeeminformatiescherm wordt weergegeven.
2. Selecteer de instellingen van het stuurprogramma dat u wilt wijzigen (met PIJL-OMHOOG of PIJL-OMLAAG) en druk op ENTER. Een lijst met beschikbare stuurprogramma's wordt weergegeven. Volg de instructies op het scherm en kies het juiste stuurprogramma.

Opmerking Indien Windows ook na deze procedure nog niet start, raadpleegt u de fabrikant van het stuurprogramma om na te gaan of u het juiste stuurprogramma hebt.

Sectie 4

Bijlagen

A	Windows en netwerken.....	467
B	Toetsen	471
	Woordenlijst.....	455

Windows en netwerken

Windows in een netwerkomgeving gebruiken

Het besturingssysteem Microsoft Windows biedt vele functies die het werken in een netwerkomgeving vereenvoudigen. Voordat u deze functies kunt gebruiken, moet u op de hoogte zijn van enkele basisrichtlijnen voor het gebruik van netwerken. In dit hoofdstuk worden de netwerkfuncties van Windows beschreven en worden enkele richtlijnen gegeven voor het gebruik van netwerken.

Meer informatie over het installeren van Windows in een netwerk vindt u in *Microsoft Windows Introductie*.

Netwerkfuncties van Windows

In de volgende lijst wordt beschreven wat u met Windows en netwerken kunt doen en waar u informatie over de netwerkfuncties van Windows kunt vinden.

U kunt het volgende doen:

- U kunt Windows configureren voor een bepaald type netwerk. Zie hoofdstuk 15, "Windows onderhouden met Setup" voor meer informatie.
- U kunt het systeem aansluiten op een bepaald netwerkstation. Op sommige netwerken kunt u door de verschillende netwerkstations bladeren totdat u het gewenste station vindt. Zie hoofdstuk 4, "Bestandsbeheer" voor meer informatie.
- U kunt specifieke opties voor het netwerk instellen. Zie hoofdstuk 5, "Configuratiescherm" voor meer informatie.
- U kunt verbindingen met netwerkprinters instellen. Op sommige netwerken kunt u door de verschillende netwerkstations bladeren totdat u de gewenste printer hebt gevonden. Zie hoofdstuk 6, "Afdrukbeheer" voor meer informatie.
- U kunt bij het gebruik van een netwerkprinter profiteren van de speciale mogelijkheden van Afdrukbeheer. Zie hoofdstuk 6, "Afdrukbeheer" voor meer informatie.

Richtlijnen voor het gebruik van netwerken

Indien u deze richtlijnen volgt, kunt u veel problemen voorkomen die zich kunnen voordoen als u Windows in een netwerkgeving gebruikt:

- Lees het bestand NETWORK.WRI dat met deze versie van Windows is geleverd om u ervan te verzekeren dat uw netwerkprogrammatuur compatibel is met Windows. Dit bestand bevat een lijst met netwerkversies die gegarandeerd compatibel zijn met Windows versie 3.1. Verder vindt u in dit bestand specifieke informatie over het uitvoeren van Windows op uw netwerk.

- Start altijd het netwerk voordat u Windows start.

U kunt netwerkstations en printers op het netwerk aansluiten nadat u Windows hebt gestart. De netwerkprogrammatuur moet echter actief zijn voordat u Windows start. Indien u probeert een netwerk te starten terwijl Windows actief is, is het mogelijk dat het systeem niet meer correct functioneert.

- Sommige netwerken werken niet indien u zich achter de MS-DOS-aanwijzing af- of aanmeldt terwijl Windows actief is. Andere netwerken ondersteunen het aan- en afmelden met de optie "Netwerk" in het Configuratiescherm. Indien uw netwerk deze mogelijkheid niet ondersteunt, moet u zich aanmelden voordat u Windows start.
- Indien u gemeenschappelijk gebruik maakt van een enkel exemplaar van Windows of van een andere toepassing, moet u aan het netwerkstation altijd dezelfde stationsaanduiding toewijzen wanneer u dat station aansluit.

Bijvoorbeeld, indien u de letter W gebruikt voor het netwerkstation waarop u een gemeenschappelijk gebruikt exemplaar van Windows hebt geïnstalleerd, wordt W in Windows als het pad geregistreerd. Op deze plaats wordt bij volgende sessies gezocht naar Windows-bestanden. Indien u de volgende keer dat u het netwerkstation gebruikt, een andere letter dan de letter W gebruikt, kunt u Windows niet correct starten.

Als u toch een andere stationsaanduiding moet gebruiken wanneer u op een netwerkstation wilt aansluiten waarop zich een gemeenschappelijk gebruikte toepassing bevindt, dient u het pad te veranderen waarin Windows de toepassing zoekt.

- Telkens wanneer u een netwerkprinter op de computer aansluit, moet u voor die specifieke printer dezelfde poort gebruiken.

In het Configuratiescherm blijven de printerinstellingen van een bepaalde poort gehandhaafd. Indien u een printer op een andere poort aansluit, is het mogelijk dat de instellingen van die poort niet correct zijn voor de printer die u gebruikt.

Indien u toch de printer op een andere poort moet aansluiten, moet u tevens de printerinstellingen in het Configuratiescherm wijzigen.

Bijlage B

Toetsen

In deze bijlage vindt u een overzicht van de toetsencombinaties die in Windows kunnen worden gebruikt. Veel menu-opdrachten hebben tevens een toetsenbord-equivalent. De toetsencombinaties voor deze opdrachten vindt u naast de opdrachten in de menu's.

Igemeen gebruikte toetsen in Windows

Gebruik de volgende toetsen in Windows.

Systeemtoetsen

De volgende toetsen kunt u gebruiken in een venster of een volledig scherm, ongeacht de toepassing waarmee u werkt.

<u>Toets</u>	<u>For</u>
F1	Activeert Help indien de toepassing over schermhulp beschikt.
CTRL+ESC	Schakelt over naar Taakoverzicht.
ALT+ESC	Schakelt over naar de volgende toepassing, ongeacht of deze in een venster of als een pictogram wordt uitgevoerd.
ALT+TAB	Schakelt over naar de toepassing die u het laatst hebt gebruikt. Of schakelt over naar de volgende toepassing indien u ALT ingedrukt houdt terwijl u herhaaldelijk op TAB drukt. Houd ALT ingedrukt terwijl u herhaaldelijk op ESC drukt als u opnieuw naar de oorspronkelijke toepassing wilt gaan.

Toets

Beschrijving

SHIFT+ALT+TAB

Schakelt over naar vorige toepassingen.
Houd ALT+SHIFT ingedrukt terwijl u herhaaldelijk op TAB drukt.

Houd ALT ingedrukt terwijl u op ESC drukt als u opnieuw naar de oorspronkelijke toepassing wilt gaan.

PRINT-SCRN

Kopieert de inhoud van het scherm naar het Klembord (voor een niet-Windows-toepassing werkt dit alleen indien deze in tekstmodus wordt uitgevoerd).

ALT+PRINT-SCRN

Kopieert de inhoud van het actieve venster naar het Klembord.

ALT+
SPATIEBALK

Opent het Systeemmenu van een toepassingsvenster.

ALT+AFBREEKST
REEPJE

Opent het Systeemmenu van een documentvenster.

ALT+F4

Sluit een toepassing af of sluit een venster.

CTRL+F4

Sluit het actieve groepsvenster of documentvenster.

ALT+ENTER

Schakelt over van de uitvoering van een niet-Windows-toepassing in een venster naar de schermvullende uitvoering.

Een pijltoets

Verplaatst een venster nadat u de opdracht **Verplaatsen** in het Systeemmenu hebt gekozen.

Of wijzigt de omvang van een venster nadat u de opdracht **Formaat wijzigen** in het Systeemmenu hebt gekozen.

Menu-toetsen

Met de volgende toetsen kunt u menu's selecteren en opdrachten kiezen.

<u>Toets</u>	<u>Beschrijving</u>
ALT of F10	Selecteert het eerste menu op de menubalk of maakt de selectie ongedaan.
Een letter of cijfer	Kiest het menu of de opdracht waarvan de onderstreepte letter of het cijfer overeenkomt met de letter of het cijfer dat u hebt getypt.
PIJL-LINKS of PIJL-RECHTS	Verplaatst van het ene menu naar het andere.
PIJL-OMHOOG of PIJL-OMLAAG	Verplaatst van de ene opdracht naar de andere.
ENTER	Kiest de geselecteerde menunaam of opdracht.
ESC	Annuleert de geselecteerde menunaam. Of sluit een geopend menu.

Toetsen in dialoogvensters

Gebruik de volgende toetsen in een dialoogvenster.

<u>Toets</u>	<u>Beschrijving</u>
TAB	Verplaatst van optie naar optie (van links naar rechts en van boven naar onder).
SHIFT+TAB	Verplaatst van optie naar optie in omgekeerde volgorde.
ALT+een teken	Verplaatst naar de optie of groep waarvan het onderstreepte teken overeenkomt met het door u getypte teken.

<u>Toets</u>	<u>Beschrijving</u>
Een pijltoets	Verplaatst de selectiecursor van optie naar optie in een groep met opties. Of verplaatst de cursor naar links, rechts, boven of beneden in een keuzelijst of tekstvak.
HOME	Plaatst de cursor op het eerste element of teken in een keuzelijst of tekstvak.
END	Plaatst de cursor op het laatste element in een keuzelijst of tekstvak.
PGUP of PGDN	Schuift scherm voor scherm omhoog of omlaag in een keuzelijst.
ALT+PIJL-OMLAAG	Opent een keuzelijst.
SPATIEBALK	Selecteert een element in een keuzelijst of maakt de selectie ongedaan. Selecteert of wist een aankruisvakje.
CTRL+SLASH (/)	Selecteert alle elementen in een keuzelijst.
CTRL+BACKSLASH (\)	Maakt alle selecties ongedaan behalve de huidige selectie.
SHIFT+een pijltoets	Breidt de selectie in een tekstvak teken voor teken uit of maakt de selectie teken voor teken ongedaan.
SHIFT+HOME	Breidt de selectie uit of maakt de selectie ongedaan tot aan het eerste teken in een tekstvak.
SHIFT+END	Breidt de selectie uit of maakt de selectie ongedaan tot aan het laatste teken in een tekstvak.

<u>Toets</u>	<u>Beschrijving</u>
ENTER	Voert een opdracht uit. Of kiest het geselecteerde element in een lijst en voert de opdracht vervolgens uit.
ESC of ALT+F4	Sluit een dialoogvenster zonder de opdracht uit te voeren.

Cursorbesturingstoetsen

Gebruik de volgende toetsen om de cursor of invoegpositie te verplaatsen in tekstvakken en op andere plaatsen waar u tekst kunt typen, bijvoorbeeld Kladblok en Write.

<u>Toets</u>	<u>Verplaatsing</u>
PIJL-OMHOOG	Een regel omhoog.
PIJL-OMLAAG	Een regel omlaag.
PIJL-RECHTS	Een teken naar rechts.
PIJL-LINKS	Een teken naar links.
CTRL+PIJL-RECHTS	Een woord naar rechts.
CTRL+PIJL-LINKS	Een woord naar links.
HOME	Naar het begin van de regel.
END	Naar het einde van de regel.
PGUP	Een scherm omhoog.
PGDN	Een scherm omlaag.
CTRL+HOME	Naar het begin van het document.
CTRL+END	Naar het einde van het document.

Bewerkingstoetsen

Met de volgende toetsen kunt u tekst in een dialoogvenster of venster bewerken.

<u>Toets</u>	<u>Beschrijving</u>
BACKSPACE	Wist het teken links van de invoegpositie. Of wist de geselecteerde tekst.
DEL	Wist het teken rechts van de invoegpositie. Of wist de geselecteerde tekst.
SHIFT+DEL of CTRL+X	Wist de geselecteerde tekst en plaatst deze op het Klembord.
SHIFT+INS of CTRL+V	Plakt de tekst van het Klembord in het actieve venster.
CTRL+INS of CTRL+C	Kopieert de geselecteerde tekst en plaatst deze op het Klembord.
CTRL+Z of ALT+BACKSPACE	Maakt de laatste bewerking ongedaan.

Tekstselectietoetsen

De volgende toetsen kunt u in de meeste Windows-toepassingen gebruiken. Enkele toetsen werken echter niet op alle plaatsen waar u tekst kunt selecteren of in alle toepassingen. De volgende selecties beginnen alle op de invoegpositie. Indien al tekst is geselecteerd, maakt u deze selectie ongedaan door op een willekeurige toets te drukken.

<u>Toets</u>	<u>Tekst wordt geselecteerd of selectie van tekst wordt ongedaan gemaakt</u>
SHIFT+PIJL-LINKS of PIJL-RECHTS	Teken voor teken naar links of naar rechts.
SHIFT+ PIJL-OMHOOG of PIJL-OMLAAG	Een tekstregel naar boven of naar beneden.
SHIFT+PGUP	Alle tekst een scherm omhoog.
SHIFT+PGDN	Alle tekst een scherm omlaag.
SHIFT+HOME	Tekst tot aan het begin van de regel.
SHIFT+END	Tekst tot aan het einde van de regel.
CTRL+SHIFT+ PIJL-LINKS	Het vorige woord.
CTRL+SHIFT+ PIJL-RECHTS	Het volgende woord.
CTRL+SHIFT+ HOME	Tekst tot aan het begin van het document.
CTRL+SHIFT+ END	Tekst tot aan het einde van het document.

Toetsen in Programmabeheer

Wanneer u in Programmabeheer in groepsvensters werkt, kunt u de volgende toetsen gebruiken.

<u>Toets</u>	<u>Beschrijving</u>
Een pijltoets	Verplaatst de cursor van het ene element in een groepsvenster naar het andere.
CTRL+F6 of CTRL+TAB	Verplaatst de cursor tussen groepsvensters en pictogrammen.
ENTER	Start de geselecteerde toepassing.
SHIFT+F4	Schikt de geopende groepsvensters naast elkaar.
SHIFT+F5	Schikt de geopende groepsvensters zo dat elke titelbalk wordt weergegeven (trapsgewijs).
CTRL+F4	Sluit het actieve groepsvenster.
ALT+F4	Sluit Windows af.

Toetsen in Bestandsbeheer

Gebruik de volgende toetsen in Bestandsbeheer.

Toetsen in de directorystructuur

Gebruik de volgende toetsen wanneer u met de directorystructuur werkt.

<u>Toets</u>	<u>Beschrijving</u>
TAB	Verplaatst de cursor tussen de directorystructuur, het inhoudsoverzicht en de stationspictogrammen.
PIJL-LINKS	Selecteert de directory boven de huidige subdirectory.
PIJL-RECHTS	Selecteert de eerste subdirectory onder de huidige directory, indien deze bestaat.
ENTER	Toont of verbergt subdirectory's.
SHIFT+ENTER	Opent een nieuw venster met de inhoud van de geselecteerde directory.
PIJL-OMHOOG of PIJL-OMLAAG	Selecteert de directory boven of onder de huidige directory.
CTRL+PIJL- OMHOOG	Selecteert de vorige directory op hetzelfde niveau, indien deze bestaat.
CTRL+PIJL- OMLAAG	Selecteert de volgende directory op hetzelfde niveau, indien deze bestaat.
PGUP	Selecteert de directory een scherm boven de huidige directory.
PGDN	Selecteert de directory een scherm onder de huidige directory.
HOME	Selecteert de hoofddirectory.

<u>Toets</u>	<u>Beschrijving</u>
END	Selecteert de laatste directory in de lijst.
Een letter of cijfer	Selecteert de volgende directory waarvan de naam begint met het opgegeven teken.
Plusteken (+)	Breidt de huidige directory uit.
Minteken (-)	Vouwt de huidige directory samen.

Toetsen in het inhoudsoverzicht

Gebruik de volgende toetsen in een lijst met bestanden en subdirectory's in de huidige directory.

<u>Toets</u>	<u>Beschrijving</u>
TAB	Verplaatst de cursor tussen de directorystructuur, het inhoudsoverzicht en de stationspictogrammen.
PGUP	Selecteert het bestand of de directory een scherm boven de huidige selectie.
PGDN	Selecteert het bestand of de directory een scherm onder de huidige selectie.
HOME	Selecteert het eerste bestand of directory in de lijst.
END	Selecteert het laatste bestand of directory in de lijst.
Een letter of cijfer	Selecteert het volgende bestand of directory waarvan de naam begint met het opgegeven teken.
SHIFT+een pijltoets	Selecteert meerdere elementen of maakt de selectie van deze elementen ongedaan.
CTRL+SLASH (/)	Selecteert alle elementen in de lijst.

<u>Toets</u>	<u>Beschrijving</u>
CTRL+ BACKSLASH (\)	Maakt alle selecties in de lijst ongedaan, behalve de huidige selectie.
SHIFT+F8	Selecteert niet-opeenvolgende elementen of maakt deze selectie ongedaan. Druk op SHIFT+F8 en gebruik daarna de pijltoetsen en de SPATIEBALK.
Een pijltoets	Verplaatst de cursor of schuift naar andere elementen in het venster.
SPATIEBALK	Selecteert niet-opeenvolgende elementen die met een knipperende cursor zijn gemarkeerd of maakt de selectie van deze elementen ongedaan.
ENTER	Opent een directory of start een toepassing.
SHIFT+ENTER	Opent een nieuw venster met de inhoud van de geselecteerde directory.

Toetsen in het stationsgebied

In het stationsgebied kunt u de volgende toetsen gebruiken.

<u>Toets</u>	<u>Beschrijving</u>
TAB	Verplaatst de cursor tussen de directorystructuur, het inhoudsoverzicht en de stationspictogrammen.
CTRL+een stationsaanduiding	Verandert het stationspictogram in de letter die u hebt opgegeven.
PIJL-LINKS of PIJL- RECHTS	Verplaatst tussen stationspictogrammen.
SPATIEBALK	Wisselt van station.
ENTER	Opent een nieuw directoryvenster.

Toetsen in Rekenmachine

Zie hoofdstuk 12, "Extra bureau-accessoires" voor een overzicht van de toetsen die in Rekenmachine kunnen worden gebruikt.

Toetsen in Agenda

Gebruik de volgende toetsen in Agenda.

Toetsen in dagweergave

Gebruik de volgende toetsen in de dagweergave.

<u>Toets</u>	<u>Beschrijving</u>
PIJL-OMHOOG	Verplaatst de cursor naar het vorige tijdstip.
PIJL-OMLAAG of ENTER	Verplaatst de cursor naar het volgende tijdstip.
PGUP	Verplaatst de cursor naar het vorige scherm.
PGDN	Verplaatst de cursor naar het volgende scherm.
CTRL+HOME	Verplaatst de cursor naar de begintijd.
CTRL+END	Plaatst de cursor 12 uur verder dan de begintijd.
TAB	Verplaatst de cursor tussen het afsprakengebied en het notitieblok.
SHIFT+DEL	Knipt de selectie en plaatst deze op het Klembord.

<u>Toets</u>	<u>Beschrijving</u>
CTRL+INS	Kopieert de selectie naar het Klembord.
SHIFT+INS	Plakt de inhoud van het Klembord in het afsprakengebied of het notitieblok.

Toetsen in maandweergave

Gebruik de volgende toetsen in de maandweergave.

<u>Toets</u>	<u>Beschrijving</u>
PIJL-OMHOOG	Verplaatst de cursor naar de vorige week.
PIJL-OMLAAG	Verplaatst de cursor naar de volgende week.
PGUP	Verplaatst de cursor naar de vorige maand.
PGDN	Verplaatst de cursor naar de volgende maand.
TAB	Verplaatst de cursor tussen een datum en het notitieblok.
ENTER	Schakelt over naar dagweergave.

Toetsen in Kaartenbak

Gebruik de volgende toetsen in Kaartenbak.

<u>Toets</u>	<u>Beschrijving</u>
PGDN	Schuift in kaartweergave een kaart voorwaarts.
	Schuift in lijstweergave een pagina met indexregels voorwaarts.

<u>Toets</u>	<u>Beschrijving</u>
PGUP	Schuift in kaartweergave een kaart achterwaarts. Schuift in lijstweergave een pagina met indexregels achterwaarts.
CTRL+HOME	Plaatst de eerste kaart in het bestand vooraan.
CTRL+END	Plaatst de laatste kaart in het bestand vooraan.
CTRL+een letter of cijfer	Plaatst een kaart vooraan in het bestand. De eerste kaart waarvan de indexregel begint met het door u opgegeven teken wordt weergegeven.

Toetsen op het Klembord

Gebruik de volgende toetsen wanneer u met het Klembord werkt.

<u>Toets</u>	<u>Beschrijving</u>
DEL	Wist de inhoud van het Klembord.
SHIFT+DEL of CTRL+X	Verwijdert een selectie uit een document en plaatst deze selectie op het Klembord.
CTRL+INS of CTRL+C	Kopieert een selectie in een document en plaatst deze selectie op het Klembord.
SHIFT+INS of CTRL+V	Plakt de inhoud van het Klembord in een document.

<u>Toets</u>	<u>Beschrijving</u>
PRINT-SCRN	Kopieert het volledige scherm naar het Klembord (voor niet-Windows-toepassingen werkt dit alleen indien u in de tekstmodus werkt).
ALT+PRINT-SCRN	Kopieert de inhoud van het actieve venster naar het Klembord.

Help-toetsen

Gebruik de volgende toetsen wanneer u met de schermhulp van Windows werkt.

Help-toetsen

Gebruik de volgende toetsen als u vanuit een venster hulp wilt opvragen.

<u>Toets</u>	<u>Beschrijving</u>
F1	Toont de Help-index voor de desbetreffende toepassing. Indien het Help-venster al is geopend en u op F1 drukt, wordt de index getoond van "Help gebruiken". Als u in sommige toepassingen (bijvoorbeeld Programmabeheer en Bestandsbeheer) op F1 drukt, wordt hulp weergegeven over de geselecteerde opdracht, een optie in een dialoogvenster of een systeembericht.
SHIFT+F1	Voegt een vraagteken aan de aanwijzer toe. U kunt vervolgens op de opdracht of in het schermgebied klikken of op een toets of toetsencombinatie drukken waarover u meer wilt weten. Deze mogelijkheid is alleen in bepaalde toepassingen beschikbaar.

Toetsen in het Help-venster

Gebruik in het Help-venster de volgende toetsen.

<u>Toets</u>	<u>Beschrijving</u>
TAB	Verplaatst de cursor met de wijzers van de klok mee langs de kiesbare elementen in een onderwerp.
SHIFT+TAB	Verplaatst de cursor tegen de wijzers van de klok in langs de kiesbare elementen in een onderwerp.
CTRL+TAB	Selecteert alle kiesbare elementen in een onderwerp. Of maakt deze selectie ongedaan.
CTRL+INS	Kopieert het huidige Help-onderwerp naar het Klembord zonder het dialoogvenster Kopiëren weer te geven. Of kopieert een volledige aantekening of een gedeelte ervan naar het Klembord.
SHIFT+INS	Plakt de inhoud van het Klembord in het dialoogvenster Aantekening .
ALT+F4	Sluit Help af.

Toetsen in Mediaspeler

Gebruik de volgende toetsen in Mediaspeler.

<u>Toets</u>	<u>Beschrijving</u>
TAB	Verplaatst de cursor van knop naar knop (van links naar rechts).
SHIFT+TAB	Verplaatst de cursor van knop naar knop (van rechts naar links).
SPATIEBALK	Kiest een knop.
PIJL-LINKS	Verplaatst de afspelpositie terug wanneer de schuifbalk is geselecteerd.
PIJL-RECHTS	Verplaatst de afspelpositie voorwaarts wanneer de schuifbalk is geselecteerd.
PGUP	Verplaatst de afspelpositie met grote sprongen terug wanneer de schuifbalk is geselecteerd.
PGDN	Verplaatst de afspelpositie met grote sprongen voorwaarts wanneer de schuifbalk is geselecteerd.
HOME	Verplaatst de cursor naar het begin van het geluidsbestand wanneer de schuifbalk is geselecteerd.
END	Verplaatst de cursor naar het einde van het geluidsbestand wanneer de schuifbalk is geselecteerd.

Toetsen in Kladblok

Zie de beschrijving van de toetsen voor cursorverplaatsing en tekstselectie die kunnen worden gebruikt in Programmabeheer.

Toetsen in Objectenbeheer

Gebruik de volgende toets in Objectenbeheer.

<u>Toets</u>	<u>Beschrijving</u>
TAB	Verplaatst de selectiecursor tussen de vensters Inhoud en Pictogram.

Toetsen in Paintbrush

Gebruik de volgende toetsen in Paintbrush.

Muis-equivalente toetsen

Gebruik de volgende toetsen indien u niet over een muis beschikt.

<u>Toets</u>	<u>Is equivalent met</u>
INS	Klikken op de linkermuisknop.
DEL	Klikken op de rechtermuisknop.
F9+INS	Dubbelklikken op de linkermuisknop.
F9+DEL	Dubbelklikken op de rechtermuisknop.

Hersteltoetsen

Gebruik de volgende toetsen indien u de laatste bewerking ongedaan wilt maken.

<u>Toets</u>	<u>Beschrijving</u>
BACKSPACE	Maakt alles of een gedeelte ongedaan van wat u hebt getekend nadat u een symbool hebt gekozen. Druk op BACKSPACE en sleep de cursor over het gedeelte dat u wilt wissen.
CTRL+Z	Maakt alles ongedaan wat u hebt getekend nadat u een symbool hebt gekozen.

Verplaatsingstoetsen

Gebruik de volgende toetsen om de cursor in het tekengebied te verplaatsen.

<u>Toets</u>	<u>Beschrijving</u>
TAB	Verplaatst de aanwijzer tegen de wijzers van de klok in tussen de werkset, het lijndiktevak, het palet en het tekengebied.
SHIFT+TAB	Verplaatst de aanwijzer met de wijzers van de klok mee tussen de werkset, het lijndiktevak, het palet en het tekengebied.
Een pijltoets	Verplaatst de cursor in een venster.
SHIFT+HOME	Schuift naar de linkerzijde van de tekening.
SHIFT+END	Schuift naar de rechterzijde van de tekening.
PGUP	Schuift een scherm omhoog.
PGDN	Schuift een scherm omlaag.
HOME	Schuift naar de bovenzijde van de tekening.

<u>Toets</u>	<u>Beschrijving</u>
END	Schuift naar de onderzijde van de tekening.
SHIFT+PIJL-LINKS	Verplaatst de cursor een spatie naar links.
SHIFT+ PIJL-RECHTS	Verplaatst de cursor een spatie naar rechts.
SHIFT+ PIJL-OMHOOG	Verplaatst de cursor een regel omhoog.
SHIFT+ PIJL-OMLAAG	Verplaatst de cursor een regel omlaag.

Toetsen in de PIF Editor

Gebruik de volgende toetsen in de PIF Editor.

<u>Toets</u>	<u>Beschrijving</u>
TAB	Verplaatst de cursor van optie naar optie (van links naar rechts en van boven naar beneden).
SHIFT+TAB	Verplaatst de cursor in tegenstelde richting van optie naar optie.
ALT+een letter	Verplaatst de cursor naar de optie of groep waarvan de onderstreepte letter overeenkomt met de letter die u hebt opgegeven. Indien de optie een aankruisvakje is, wordt de optie gewist of aangekruist.
Een pijltoets	Verplaatst de selectiecursor binnen een groep opties van optie naar optie.
SPATIEBALK	Selecteert of wist een aankruisvakje.

Toetsen in Geluidsrecorder

Gebruik de volgende toetsen in Geluidsrecorder:

<u>Toets</u>	<u>Beschrijving</u>
TAB	Verplaatst de cursor van knop naar knop (van links naar rechts).
SHIFT+TAB	Verplaatst de cursor van knop naar knop (van rechts naar links).
SPATIEBALK	Kiest een knop.
PIJL-LINKS of PIJL-RECHTS	Verplaatst de cursor voorwaarts of achterwaarts wanneer de schuifbalk is geselecteerd.
PGUP	Verplaatst de cursor 1 seconde terug wanneer de schuifbalk is geselecteerd.
PGDN	Verplaatst de cursor 1 seconde vooruit wanneer de schuifbalk is geselecteerd.
HOME	Verplaatst de cursor naar het begin van het geluidsbestand wanneer de schuifbalk is geselecteerd.
END	Verplaatst de cursor naar het einde van het geluidsbestand wanneer de schuifbalk is geselecteerd.

Toetsen in Write

Gebruik de volgende toetsen in Write. Wanneer in de toetsencombinatie een 5 is opgenomen, refereert dit cijfer aan het cijfer op het numerieke toetsenblok.

Zie ook de beschrijving van de toetsen voor cursorverplaatsing en tekstselectie die kunnen worden gebruikt in Programmabeheer.

Verplaatsingstoetsen

Gebruik de volgende toetsen als u de invoegpositie in een document wilt verplaatsen.

<u>Toets</u>	<u>Beschrijving</u>
5+PIJL-RECHTS	Verplaatst de cursor naar de volgende zin.
5+PIJL-LINKS	Verplaatst de cursor naar de vorige zin.
5+PIJL-OMLAAG	Verplaatst de cursor naar de volgende alinea.
5+PIJL-OMHOOG	Verplaatst de cursor naar de vorige alinea.
5+PGDN	Verplaatst de cursor naar de volgende pagina zoals die bij de laatste paginering is vastgelegd.
5+PGUP	Verplaatst de cursor naar de vorige pagina zoals die bij de laatste paginering is vastgelegd.

Bewerkingstoetsen

Gebruik de volgende toetsen als u tekst wilt bewerken.

<u>Toets</u>	<u>Beschrijving</u>
CTRL+ENTER	Voegt een vast pagina-einde in.
SHIFT+DEL of CTRL+X	Verwijdert een selectie en plaatst deze op het Klembord.
CTRL+INS of CTRL+C	Kopieert een selectie en plaatst deze op het Klembord.
SHIFT+INS of CTRL+V	Plakt de inhoud van het Klembord in een document.
CTRL+Z of ALT+BACKSPACE	Maakt de laatste handeling (typen of bewerken) ongedaan.

<u>Toets</u>	<u>Beschrijving</u>
PIJL-OLAAG	Selecteert een figuur wanneer de cursor zich op de linkerbovenhoek van de figuur bevindt.
Een pijltoets	Verplaatst de cursor om het formaat van een figuur te wijzigen. Verplaatst een geselecteerde figuur nadat u de opdracht Figuur verplaatsen in het menu Bewerken hebt gekozen.
CTRL+SHIFT+ AFBREEKSTREEPJE	Voegt een tijdelijk afbreekstreepje in.
ALT+F6	Wisselt tussen het document en het dialoogvenster Zoeken of Vervangen . Of wisselt tussen het document en het dialoogvenster Koptekst of Voettekst .

Woordenlijst

386 "enhanced"-modus Een modus waarin Windows wordt gestart, zodat gebruik kan worden gemaakt van de mogelijkheden van het virtueel geheugen van de Intel 80386-processor. In deze modus lijkt Windows meer geheugen te gebruiken dan werkelijk beschikbaar is en is multitasking met niet-Windows-topassingen mogelijk. *Zie ook* standaardmodus en virtueel geheugen.

A

Aangepaste lettergrootte Een lettergrootte die niet helemaal overeenkomt met de opgegeven lettergrootte, maar voor gebruik op het scherm is aangepast. Tekst die in lettergrootte 10 door de printer wordt afgedrukt, kan op het scherm, ter compensatie van de lagere schermresolutie, in een iets groter lettertype worden afgebeeld.

Aankruisvakje Een vierkant vakje in een dialoogvenster dat kan worden aangekruist of gewist. Wanneer een aankruisvakje wordt geselecteerd, wordt er een X in het vakje afgebeeld.

Aanwijsapparaat Een invoerapparaat dat u gebruikt om de aanwijzer op het scherm te verplaatsen. Een muis is bijvoorbeeld een aanwijsapparaat.

Aanwijzen Een aanwijzer op het scherm tot bovenop het gewenste onderdeel verplaatsen.

Aanwijzer De pijlvormige cursor op het scherm die de bewegingen volgt van de muis (of een ander aanwijsapparaat).

Achtergrond Het gebied achter en buiten het werkvenster.

Achtergrondtoepassing Een toepassing die is gestart maar niet actief is. *Zie ook* voorgrondtoepassing.

Actief Actief is het venster of pictogram dat u momenteel gebruikt of hebt geselecteerd. Wanneer een venster wordt geactiveerd, verandert de titelbalk van dit venster van kleur teneinde het te onderscheiden van de andere vensters. Wanneer een pictogram wordt geactiveerd, verandert de label van kleur.

De toepassing die in het actieve venster wordt afgebeeld, wordt de voorgrondtoepassing genoemd. Alle andere toepassingen zijn achtergrondtoepassingen.

Afdrukwachtrij Een lijst met bestanden die naar de printer is verzonden. De lijst geeft aan welk bestand momenteel wordt afgedrukt en welke bestanden in de wachtrij staan om te worden afgedrukt.

Algemene MIDI-specificatie Definieert de standaardinstelling van MIDI-bestanden, met inbegrip van kanaalinstellingen, schakelinstellingen voor instrumenten en toetstoewijzingen.

Alleen-lezen-bestand Een bestand dat u kunt lezen maar waarin u geen wijzigingen kunt aanbrengen.

ANSI-tekenset De 8-bits tekenset van het American National Standards Institute (ANSI). Deze bevat 256 tekens.

Apparaat Een onderdeel van de systeemapparatuurconfiguratie, zoals een modem, een printer of een muis.

Apparaatconflict Treedt op wanneer meerdere toepassingen hetzelfde apparaat willen gebruiken.

Apparatuur De apparaten waaruit uw computersysteem bestaat, zoals het toetsenbord, de muis, disktestations en het beeldscherm.

Archiefkenmerk Een bestandskenmerk dat bepaalt of een bestand wordt gekopieerd wanneer u de MS-DOS-opdrachten xcopy, backup of restore gebruikt.

ASCII-tekenset Een 7-bits tekenset. ASCII staat voor *American Standard Code for Information Interchange*. De set bestaat uit de eerste 128 (0-127) tekens van de ANSI-tekenset (en van de meeste andere 8-bits tekensets).

AUTOEXEC.BAT-bestand Een batch-programma (=een reeks opdrachten) dat automatisch wordt uitgevoerd wanneer de computer wordt opgestart.

Automatische koppeling Een koppeling waarvoor de optie "Bijwerken" is ingesteld op automatisch. *Zie ook* handmatige koppeling, koppeling en objectkoppeling en insluiting.

B _____

Batch-programma Een tekstbestand dat MS-DOS-opdrachten bevat. Wanneer u een batch-programma start, worden alle opdrachten in dat bestand uitgevoerd alsof u ze zelf hebt opgegeven door ze achter de MS-DOS-aanwijzing te typen.

Baudrate De snelheid waarmee informatie via een COM-poort of seriële poort kan worden verzonden.

Beeldschermadapter Apparatuur waarmee schermgeheugen in schermuitvoer wordt omgezet.

Bestand Informatie waaraan een naam werd gegeven en die op een schijf werd opgeslagen.

Bestandsformaat De manier waarop informatie in een bestand is gestructureerd. Documentbestanden worden door toepassingen altijd in een bepaald formaat opgeslagen.

Bestandskenmerk *Zie* kenmerken.

Bestandsnaam De naam van een bestand. In Windows wordt gebruik gemaakt van MS-DOS-naamgevingsconventies.

Bestandsnaamtoevoeging *Zie* toevoeging.

Bevestigingsbericht Een bericht dat wordt afgebeeld nadat u bepaalde bewerkingen hebt gespecificeerd en waarin u wordt gevraagd of u de bewerking wilt voortzetten of wilt annuleren.

Binair bestand Een bestand dat voor een machine leesbare informatie bevat.

Bitmap Een figuur die als een patroon van stippen (of scherpixels) is opgeslagen.

Brondirectory De directory die het bestand of de bestanden bevat die u wilt kopiëren of verplaatsen.

Brondocument Het document waarin zich het gekoppelde object oorspronkelijk bevindt.

Bronprogramma Een Windows-toepassing waarmee objecten worden gemaakt die aan andere documenten kunnen worden gekoppeld of in andere documenten kunnen worden ingesloten. *Zie ook* doelprogramma.

Buffer Tijdelijke opslag voor informatie.

Bureaublad De schermachtergrond in Windows waarvóór vensters, pictogrammen en dialoogvensters worden afgebeeld.

C _____

COM-poort *Zie* seriële poort.

Communicatie-instellingen Instellingen die bepalen hoe informatie van uw computer naar een apparaat (meestal een printer of modem) wordt verzonden. *Zie ook* seriële poort.

CONFIG.SYS-bestand Een tekstbestand dat configuratie-opdrachten bevat, system aan- of afzet, beperkingen stelt op de beschikbare ruimte en stuurprogramma's oplaadt wanneer u uw computer start.

Conventioneel geheugen De eerste 640 kB geheugen die door MS-DOS worden gebruikt voor het uitvoeren van toepassingen.

Cursor *Zie* invoegpositie.

Cursortoetsen *Zie* pijltoetsen.

D

Datatransport In het Configuratiescherm en in Terminal de processen die de snelheid regelen waarmee informatie van het ene apparaat naar het andere wordt verzonden. Het ene apparaat zendt een signaal naar het andere ten teken dat de informatie kan worden verzonden. Wordt ook "handshake" genoemd.

Dialoogvenster Een venster dat tijdelijk wordt afgebeeld en waarin om informatie wordt gevraagd.

Directory Deel van een organisatiestructuur voor bestanden op een schijf. Een directory kan zowel bestanden als andere directory's (zogeneten subdirectory's) bevatten.

Directorypictogram In Bestandsbeheer een pictogram dat een directory op uw schijf vertegenwoordigt.

Directorystructuur In Bestandsbeheer een grafische voorstelling van de directory-opbouw op een schijf, die wordt weergegeven in een zich vertakkende structuur.

Directoryvenster Een venster in Bestandsbeheer waarin de directorystructuur van uw schijf wordt afgebeeld.

Disk-cache Een gedeelte van het geheugen dat is gereserveerd voor de tijdelijke opslag van informatie die van een schijf wordt gelezen.

Diskette Een schijfje dat in het diskettestation van de computer kan worden geplaatst en eruit kan worden verwijderd. *Zie ook* vaste schijf.

Document Alles wat u met een toepassing maakt, met inbegrip van de informatie die u typt, bewerkt, bekijkt of opslaat.

Documentbestand Een bestand dat is verbonden met een toepassing.

Documentpictogram Staat in Bestandsbeheer voor een bestand dat is verbonden met een toepassing.

Documentvenster Een venster in een toepassingsvenster.

Doeldirectory De directory waarnaar u een of meer bestanden wilt kopiëren of verplaatsen.

Doeldocument Een document dat een koppeling bevat met een object in een brondocument.

Doelprogramma Een toepassing waarvan de documenten gekoppelde of ingesloten objecten accepteren.

"Download"-lettertype Een lettertype, meestal afkomstig van een leverancier van lettertypen, dat in uw computer moet worden geïnstalleerd en naar de printer moet worden gestuurd voordat het kan worden afgedrukt. Wordt ook wel laadbaar lettertype genoemd.

E _____

Effen kleur De kleur die op het scherm wordt afgebeeld indien alle pixels dezelfde kleur hebben. Een monochroom beeldscherm kent slechts twee effen kleuren: zwart en wit. *Zie ook* niet-effen kleur.

EMS-geheugen *Zie* uitwendig geheugen.

EPT-poort Een poort die een speciale kaart en programmatuur vereist.

Exclusieve toepassing Een niet-Windows-toepassing die het alleengebruik heeft van de bronnen van de computer wanneer de toepassing actief is en Windows in 386 "enhanced"-modus is gestart.

F _____

Flexibel vak In Paintbrush een vierkant vak dat van vorm verandert terwijl u de muis beweegt.

Formatteren Een diskette of schijf prepareren zodat er informatie op kan worden opgeslagen.

G _____

Gegevensbestand Elk bestand dat binnen een toepassing is gemaakt, bijvoorbeeld een tekstverwerkingsdocument, een werkblad, een databasebestand of een grafiek. Wordt ook document genoemd.

Geheugen Een tijdelijk opslaggebied voor informatie en toepassingen. *Zie ook* RAM, ROM, conventioneel geheugen, uitwendig geheugen, uitgebreid geheugen.

Geheugenresident programma Een programma dat in het geheugen wordt geladen en ook beschikbaar is wanneer een andere toepassing actief is. Wordt ook wel TSR-programma (terminate-and-stay-resident) genoemd. *Zie ook* pop-up programma.

Gekoppeld object In een doeldocument de visuele weergave van een object, zoals een pictogram of bitmap.

Geluidsbestand Een bestand met audio-informatie die een toepassing op de computer kan uitvoeren.

Geluidstuurprogramma Een programma dat wordt gebruikt door toepassingen voor het uitvoeren van geluiden op de computer.

Geselecteerd Wanneer een object of tekst is geselecteerd, is uw volgende bewerking daarop van invloed. Geselecteerde tekst wordt op monochrome beeldschermen in negatief beeld weergegeven en op sommige kleurenbeeldschermen in kleur. Geselecteerde objecten kunnen in een andere kleur worden afgebeeld of door een selectiecursor worden omgeven. U kunt de selectiekleur wijzigen met het Configuratiescherm.

Grafische modus De modus waarin toepassingen zowel figuren als tekst kunnen weergeven.

Grafische resolutie Het kwaliteitsniveau waarop Windows figuren afdrukt. Hoe hoger de resolutie, des te beter de kwaliteit van de afgedrukte figuren.

Groep Een reeks toepassingen, bureau-accessoires of documenten in Programmabeheer.

Groeps pictogram In Programmabeheer het pictogram dat een groep vertegenwoordigt wanneer het groepsvenster is verkleind.

H _____

Handmatige koppeling Een koppeling waarvan de optie "Bijwerken" is ingesteld op handmatig.

Handshake *Zie* datatransport.

Harde schijf *Zie* vaste schijf.

Helderheid In het Configuratiescherm de helderheid van een kleur op een schaal van zwart tot wit.

High memory area (HMA) De eerste 64 kB van het uitgebreid geheugen. Dit gebied wordt gebruikt door sommige toepassingen, waaronder Windows.

Hoofddirectory Op een schijf de directory op het hoogste niveau in de directorystructuur die wordt gemaakt wanneer u de schijf formateert.

Huidige directory De directory waarin u momenteel aan het werk bent.

/ _____

I/O-adressen Lokaties binnen de input/output-adresruimte van uw computer, die worden gebruikt door apparaten als een printer of modem.

Importeren Een OLE-object maken door een bestaand bestand in Objectenbeheer in te voegen.

Formaat De manier waarop informatie in een bestand is gestructureerd. De meeste toepassingen kennen hun eigen bestandsindeling. *Zie* bestandsformaat.

Indexregel In Kaartenbak de balk op de bovenste regel van elke kaart met de titel van de kaart.

Informatiegebied In Kaartenbak het tekstgebied onder de indexregel waarin u informatie typt.

Ingesloten object In een document ingevoegde informatie die is gemaakt in een ander document. Ingesloten objecten kunnen vanuit het doeldocument worden bewerkt. *Zie ook* gekoppeld object.

Initialisatiebestanden Bestanden met de uitbreiding .INI, die informatie bevatten die uw Windows-omgeving bepalen.

Insluiten Informatie (een object) invoegen in een document die is gemaakt in een ander document. Het ingesloten object kan direct vanuit het document worden bewerkt. *Zie ook* koppelen, object.

Intensiteit In het configuratiescherm de zuiverheid van de kleurtint, verlopend van grijs tot de zuivere kleur.

Interrupt Een signaal dat door een apparaat naar de computer wordt gestuurd om aan te geven dat het apparaat gereed is om informatie te ontvangen of te verzenden.

Interrupt request lines (IRQ) De apparatuurverbindingen die apparaten gebruiken voor het verzenden van interrupts. Elk apparaat dat met de computer verbonden is, gebruikt een aparte IRQ.

Invoegpositie De plaats waar de tekst die u typt, wordt ingevoegd. De invoegpositie of cursor wordt in een toepassingsvenster of dialoogvenster meestal afgebeeld als een knipperende balk.

J

Jokertekens Een teken dat staat voor een of meer andere tekens. In bestandsnamen kunt u het vraagteken (?) gebruiken voor een enkel teken en de asterisk (*) voor een enkel teken of een groep tekens die op die plaats ook in andere bestandsnamen voorkomen.

K

Kanaallijst Vermeldt doelkanalen, uitvoerapparatuur en schakellijsten voor MIDI-kanaalberichten.

Kenmerken Informatie over een bestand die aangeeft of het een alleen-lezen-verborgen of systeembestand betreft en of het bestand is gewijzigd sinds er voor het laatst een reservekopie van werd gemaakt.

Keuzelijst In een toepassingsvenster of dialoogvenster een vak waarin een lijst wordt afgebeeld waaruit u een keuze kunt maken.

Keuzerondje Een kleine ronde knop in een dialoogvenster.

Klembord Een tijdelijke opslaglocatie die wordt gebruikt voor de overdracht van gegevens van het ene document naar het andere of van de ene toepassing naar de andere.

Knippen Het verplaatsen van tekst uit een document naar een tijdelijke opslagplaats, het zogeheten Klembord.

Knipsel Een gedeelte van een tekening dat in Paintbrush met de schaar of het oppaksymbool is geselecteerd.

Kopiëren Een kopie van de geselecteerde tekst of het geselecteerde onderdeel op het Klembord plaatsen zodat u die kunt overbrengen naar een andere locatie.

Koppelen Een verwijzing maken in een doeldocument naar een object in een brondocument. *Zie ook* insluiten, object.

Koppeling Een verwijzing in een doeldocument naar een object in een brondocument.

Koptekst Tekst die bovenaan op de pagina's van een document wordt afgebeeld wanneer het document wordt afgedrukt.

L _____

Laadbaar lettertype *Zie "download"-lettertype.*

Lettergrootte De hoogte van een afgedrukt teken, gemeten in punten. Een punt komt overeen met 1/72 inch. Wordt ook puntgrootte genoemd.

Lettertypecassette Een cassette die in een printer wordt geplaatst en deze daarmee voorziet van een of meer lettertypen.

Lichtergekleurd Niet beschikbaar, uitgeschakeld of grijs. Een lichtergekleurde knop of opdracht wordt in lichtgrijs, in plaats van zwart afgebeeld en kan niet worden gekozen.

Lokale printer Een printer die direct is aangesloten op een van de poorten van uw computer.

LPT-poort *Zie parallelle poort.*

M _____

Macro In Macrorecorder, een reeks opgenomen bewerkingen. Wanneer u een macro start, worden alle opgenomen bewerkingen door Macrorecorder uitgevoerd.

Markeren In een niet-Windows-toepassing tekst selecteren, zodat u deze naar het Klembord kunt kopiëren.

Media Control Interface (MCI) Een standaard-besturingsinterface voor multimedia-apparatuur en -bestanden.

Mediabestand Een bestand dat multimedia-gegevens bevat, zoals geluid of animatie.

Menu Een lijst met beschikbare opdrachten in een toepassingsvenster. De menunamen worden afgebeeld op de menubalk bovenaan in het venster.

Menubalk De horizontale balk die de menunamen van de toepassing bevat.

MIDI Acroniem voor Musical Instrument Digital Interface, een standaardprotocol voor communicatie tussen muziekinstrumenten en computers.

MIDI-bestand Een bestand dat alle vereiste informatie bevat voor het uitvoeren van een muziekstuk met behulp van een MIDI-apparaat.

MIDI-instelling Geeft het type en de kanaallijst aan van het MIDI-apparaat aan dat u gebruikt en de poort waarmee het is verbonden.

MIDI-sequencer Een programma waarmee muziekstukken die zijn opgeslagen als MIDI-bestanden kunnen worden opgenomen en uitgevoerd.

Modem Een apparaat waarmee een computer informatie via een telefoonlijn kan verzenden.

MS-DOS-aanwijzing Het teken of de tekens die op het scherm aan het begin van de MS-DOS-opdrachtregel worden afgebeeld. Wordt ook opdrachtaanwijzing genoemd.

Muisaanwijzer *Zie* aanwijzer.

Multimedia De combinatie van verscheidene media, zoals geluid, grafische voorstellingen, animatie en video.

Multitasking Het vermogen van een computer om meerdere toepassingen gelijktijdig uit te voeren.

Musical Instrument Digital Interface *Zie* MIDI.

N _____

Naast elkaar Een manier van schikken van geopende vensters waarbij de vensters elkaar niet overlappen maar allemaal zichtbaar zijn. Elk venster neemt een gedeelte van het scherm in beslag.

Netwerk Een aantal computers dat door kabels of anderszins met elkaar is verbonden en dat gebruik maakt van programmatuur voor het gemeenschappelijk gebruik van apparatuur (zoals printers) en voor de uitwisseling van informatie.

Netwerkprinter Een printer waarvan meerdere computers binnen een netwerk gebruik maken. Toegang tot deze printer vindt doorgaans plaats via een door de gebruiker opgegeven logische poort. *Zie ook* lokale printer.

Netwerkstation Een schijfstation dat voor meerdere gebruikers en computers binnen een netwerk beschikbaar is.

Niet-actief venster Elk geopend venster waarin u momenteel niet aan het werk bent. Wordt ook achtergrondvenster genoemd.

Niet-efen kleur Een kleur die bestaat uit een patroon van gekleurde stippen waarmee de gewenste kleur wordt nagebootst. Wordt ook trillende kleur genoemd. *Zie ook* effen kleur.

Niet-proportioneel lettertype Een lettertype waarin alle tekens dezelfde breedte hebben. *Zie ook* proportioneel lettertype.

Niet-Windows-toepassing Een toepassing die is ontworpen voor MS-DOS doch niet speciaal voor de Windows-omgeving.

O

Object In samenhang met objectkoppeling en -insluiting informatie als een tekening, een grafiek of een geluidsbestand, die kan worden ingesloten in of gekoppeld met een ander document. *Zie ook* koppelen, insluiten.

Objectkoppeling en -insluiting Bij toepassingen een methode voor gemeenschappelijk gebruik en overdracht van informatie. *Zie ook* koppelen, insluiten, object.

OLE *Zie* objectkoppeling en -insluiting.

OLE-object Een tekeningetje of pictogram dat staat voor het ingesloten of gekoppelde object.

Omgevingsvariabele Omgevingsinformatie, zoals een station, pad of bestandsnaam, met een symbolische naam die door MS-DOS kan worden gebruikt. Met de opdracht definieert u omgevingsvariabelen.

Opracht Een woord of korte zin, gewoonlijk in een menu, die u kiest teneinde een bewerking uit te voeren. U kunt een opdracht kiezen of achter de MS-DOS-aanwijzing typen.

Oprachtknop Een knop in een dialoogvenster waarmee een bewerking wordt uitgevoerd. Een opdrachtknop heeft vaak een label die de bewerking beschrijft die wordt uitgevoerd, bijvoorbeeld Annuleren Installeren.

Oprachtregel Een reeks opdrachten die u typt teneinde een toepassing te starten. U kunt de opdrachten achter de MS-DOS-aanwijzing typen of in het dialoogvenster Starten.

Opmaak De manier waarop tekst op een pagina wordt ingedeeld.

Opstarten Het starten of opnieuw starten van de computer, waarbij het Microsoft besturingssysteem MS-DOS wordt geladen.

Optie Een keuzemogelijkheid in een dialoogvenster.

Optie *Zie* schakeloptie.

P

Pad Duidt de lokatie aan van een bestand binnen de directorystructuur.

Parallele interface Een interface tussen een computer en een printer waarbij de computer meerdere informatiebits tegelijk naar de printer verzendt. Parallele interfaces zijn van hetzelfde type als Centronics-interfaces. *Zie ook* seriële interface.

Parallele poort Een aansluiting op een computer, doorgaans LPT1, waarin u de kabel van een parallelle printer steekt.

Parallele printer Een printer met een parallelle interface, die op een parallelle poort wordt aangesloten.

Parameter Informatie die wordt toegevoegd aan een opdracht waarmee een toepassing wordt gestart. Een parameter kan een bestandsnaam zijn of een ander type informatie van maximaal 62 tekens. *Zie ook* schakeloptie.

Pariteit Een foutopsporingsprocedure waarbij het aantal enen voor elke foutloze transmissie van een groep bits altijd gelijk moet zijn.

Patch-lijst Het deel van een kanaallijst dat instrumentale geluiden, volume-instellingen en (optioneel) toetswaarden voor een kanaal vertaalt.

Pel *Zie* pixel.

Pictogram Grafische weergave van elementen in Windows, zoals disktestations, toepassingen, objecten en documenten.

PIF (program information file) Een bestand dat informatie verschaft over hoe Windows een niet-windows-toepassing moet starten. U gebruikt een PIF-bestand indien u wilt dat Windows een niet-Windows-toepassing schermvullend start, in plaats van in een venster, of indien u een directory wilt opgeven.

Pixel De kleinste grafische eenheid, meestal een enkelkleurige punt, die op het scherm kan worden afgebeeld. Wordt ook wel pel (picture element) genoemd.

Plakken De inhoud van het Klembord overbrengen naar een toepassing.

Plotterlettertype Een reeks punten, verbonden door lijnen die verschillend van dikte kunnen zijn en die worden gebruikt door plotters. Wordt ook vectorlettertype of schreeflettertype genoemd.

Poort Een aansluiting op de computer waarop apparaten als printers, beeldschermen en modems kunnen worden aangesloten. Via de poort wordt informatie van de computer naar het apparaat verzonden. De meestgebruikte poorten zijn de seriële (COM-) poorten en de parallelle (LPT-) poorten.

Pop-up programma Geheugenresidente programmatuur die in het geheugen wordt geladen maar pas zichtbaar wordt wanneer u een bepaalde toetsencombinatie indrukt of wanneer een bepaalde actie plaatsvindt, zoals de ontvangst van een bericht. *Zie ook* geheugenresident hulpprogramma

Printerlettertype Lettertypen die in het geheugen van de printer zijn opgeslagen, of "download"-lettertypen die naar de printer worden verzonden voordat een document wordt afgedrukt. Omdat een printerlettertype alleen op de printer werkt, kan Windows het lettertype slechts bij benadering op het scherm weergeven. *Zie ook* schermlettertype, "download"-lettertype, TrueType-lettertypen.

Printerstuurprogramma Een programma dat de interactie tussen computer en printer bestuurt.

Program information file *Zie* PIF.

Programma's De toepassingen en documenten die in Windows samen een groep vormen. Programma's worden in het groepsvenster als pictogrammen weergegeven.

Programmabestand Een uitvoerbaar bestand waarmee een toepassing of een programma wordt gestart. Een programmabestand heeft de bestandsnaamtoevoeging .EXE, .PIF, .COM of .BAT.

Programmapictogram Een pictogram in Programmabeheer dat staat voor een toepassing of document.

Programmatuur Reeks instructies voor het uitvoeren van bewerkingen door computerapparatuur. Tot de programmatuur behoren programma's en toepassingen.

Proportioneel lettertype Een lettertype dat tekens van verschillende breedte bevat. *Zie ook* niet-proportioneel lettertype.

"Protected"-modus De besturingsmodus van een computer waarin uitgebreid geheugen direct kan worden aangesproken.

Protocol Een reeks regels die bepalen hoe computers met elkaar communiceren.

R

RAM (random access memory) Het geheugen dat door toepassingen wordt gebruikt en dat andere noodzakelijke taken uitvoert terwijl de computer aanstaat. Wanneer u de computer uitzet, gaat alle informatie die zich in het RAM-geheugen bevindt verloren. *Zie ook* virtueel geheugen, ROM.

RAM-schijf Een deel van het geheugen dat gebruikt wordt alsof het een harde schijf is.

Resolutie Duidt op het aantal punten waaruit een figuur op het scherm of een afgedrukte figuur is opgebouwd. Hoe groter het aantal punten, des te hoger de resolutie.

ROM (read-only memory) Geheugen dat wel kan worden gelezen, maar niet kan worden gewijzigd. De inhoud ervan wordt bewaard ook wanneer de computer afgezet wordt.

S

Samengesteld apparaat Een MCI-apparaat dat gebruik maakt van mediabestanden, in tegenstelling tot een enkelvoudig apparaat dat niet van mediabestanden gebruik maakt.

Samengesteld document Een document dat met behulp van meerdere toepassingen is gemaakt.

Samenvouwen Subdirectory's onder een in Bestandsbeheer geselecteerde directory "verbergen".

Schaalbare letterstijl Een reeks letters, getallen, leestekens en symbolen in een bepaald ontwerp, waarvan de grootte naar believen kan worden gewijzigd.

Schakellijst Gedeelte van de kanaallijstingang dat instrumentgeluiden, volume-instellingen en eventueel ook toetswaarden voor een kanaal vertaalt.

Schakeloptie Op een MS-DOS-opdrachtregel een parameter die de manier bestuurt waarop een opdracht wordt uitgevoerd.

Schermb beveiliging Een bewegend beeld of patroon dat in Windows op het scherm wordt afgebeeld wanneer u langer dan een opgegeven tijd de muis niet hebt bewogen of geen toets hebt ingedrukt. De schermb beveiliging voorkomt beschadiging die wordt veroorzaakt wanneer dezelfde lichte en donkere gebieden gedurende een lange tijd op het scherm worden afgebeeld.

Schermllettertype Het lettertype dat op het scherm wordt afgebeeld en het printerlettertype wellicht benadert, zodat documenten er op het scherm doorgaans hetzelfde uitzien als op papier.

Schermvullende toepassing Een niet-Windows-toepassing die in de Windows-omgeving op het gehele scherm wordt afgebeeld in plaats van in een venster.

Schijf Een medium voor de opslag van informatie. Diskettes zijn schijfjes die in het diskettestation kunnen worden geplaatst en eruit kunnen worden verwijderd, terwijl vaste schijven in hun stations zijn ingebouwd.

Schijf snelformatteren De bestandstoewijzingstabel en de hoofddirectory van de schijf verwijderen. De schijf lijkt nu leeg, maar de bestandsinformatie is niet werkelijk van de schijf verwijderd en de schijf is ook niet gecontroleerd op beschadigde sectoren. Dit is een snelle manier om een schijf die was geformatteerd te formatteren.

Schuifbalk Een balk langs de onderkant of rechterkant van een venster waarvan de inhoud niet volledig zichtbaar is. De balk bevat een schuifblokje en twee schuifpijlen.

Schuifblokje Een vakje dat de positie weergeeft van de huidige weergave in het venster of in de keuzelijst ten opzichte van de totale inhoud van het venster.

Schuifbuffer In Terminal de buffer die de informatie bevat die niet op het scherm past.

Schuifpijl Een pijl aan beide uiteinden van een schuifbalk, waarmee u in de inhoud van een venster of keuzelijst kunt schuiven.

Selectiecursor Het markeringsinstrument dat aangeeft waar u zich bevindt in een venster, menu of dialoogvenster en wat u hebt geselecteerd.

Sequencer Zie MIDI-sequencer.

Seriële interface Een interface tussen een computer en een serieel apparaat, zoals een printer of modem, waarmee de computer bit voor bit informatie verzendt naar dat seriële apparaat. Met serieel, asynchroon en RS232 wordt hetzelfde type interface aangeduid. *Zie ook* parallele interface.

Seriële poort Een aansluiting op een computer waarin u de kabel van een serieel apparaat steekt. Printers en modems zijn seriële apparaten.

Seriële printer Een printer die gebruik maakt van een seriële interface, die u op een seriële poort aansluit.

Server Een computer die schijfruimte, printers en andere diensten levert aan computers in een netwerk. *Zie ook* netwerkstation, netwerkprinter.

Simulatiemodus Een modus waarin een apparaat als een printer de bewerkingen van een ander apparaat kan nabootsen. *Zie ook* terminal-emulatie.

Slepen Verplaatsen van een schermonderdeel door het onderdeel te selecteren en vervolgens de muis te verplaatsen terwijl u de muisknop ingedrukt houdt.

Sneltoets Een toets of toetsencombinatie waarop u drukt voor het uitvoeren van een opdracht of bewerking.

Sneltoets voor toepassing Een toetsencombinatie waarmee een toepassing naar de voorgrond wordt verplaatst.

Standaardinstellingen Instellingen die bij Windows worden geleverd.

Standaardknop In sommige dialoogvensters is dit de opdrachtknop die automatisch door Windows wordt geselecteerd. De standaardknop heeft een vet kader, dat aangeeft dat de knop zal worden gekozen indien u op ENTER drukt.

Standaardmodus Een besturingsmodus van Windows die kan worden gebruikt door 80286-, 80386- en 80486-computers. Deze modus verschaft toegang tot het uitgebreid geheugen en stelt u tevens in staat tussen niet-Windows-toepassingen te schakelen. De modus verschaft geen virtueel geheugen en biedt evenmin de mogelijkheid om niet-Windows-toepassingen op de achtergrond of in een venster te starten. *Zie ook 386 "enhanced"-modus.*

Standaardprinter De printer die wordt gebruikt indien u de opdracht **Afdrukken** kiest zonder eerst op te geven welke printer u voor een toepassing of document wilt gebruiken.

Stationspictogram Een pictogram in Bestandsbeheer dat staat voor een disktestation, een vaste-schijfstation, een netwerkstation, een RAM-station of een CD-ROM-station.

Stuurcodes In Terminal zijn dit codes waarmee in tekstbestanden opdrachten of opmaakinstructies worden gegeven.

Stuurprogramma Een programma dat de communicatie tussen een computer en een apparaat als een printer of een muis bestuurt.

Subdirectory Een directory binnen een andere directory.

Symbool Maximumvenster Het vakje rechts op de titelbalk dat een pijl-omhoog bevat om het venster tot schermgrootte vergroten.

Symbool Pictogram Het vakje rechts op de titelbalk dat een pijl-omlaag bevat en dat het venster tot pictogram verkleint.

Symbool Systeemmenu Het pictogram waarmee u het Systeemmenu van het venster opent.

Symbool Vorig formaat Het kleine symbool rechts op de titelbalk dat zowel een pijl-omhoog als een pijl-omlaag bevat. Dit symbool wordt alleen afgebeeld wanneer u het venster maximaal hebt vergroot. Indien u met de muis op dit symbool klikt, wordt het venster in het vorige formaat afgebeeld. U kunt daartoe ook de opdracht **Vorig formaat** in het Systeemmenu gebruiken.

Synthesizer Een apparaat dat geluid produceert op basis van digitale instructies en niet van opgenomen geluid.

Systeembestand Een bestand dat informatie bevat die vereist is voor het starten van het MS-DOS besturingssysteem. Een systeembestand wordt niet in het overzicht van directory's afgebeeld.

Systeemdiskette Een diskette die de MS DOS-systeembestanden bevat die nodig zijn voor het starten van MS DOS.

Systeemmenu Een menu dat opdrachten bevat waarmee u vensters kunt manipuleren. Wordt ook Controle-menu genoemd. *Zie ook* symbool Systeemmenu.

Systeemtijd De tijd volgens de interne klok van de computer.

System.INI-bestand Een Windows initialisatiebestand dat instellingen bevat voor het aanpassen van Windows aan uw apparatuur.

T

Taakoverzicht Een venster waarin alle gestarte toepassingen worden afgebeeld, zodat u tussen deze toepassingen kunt schakelen.

Tekstbestand Een bestand dat alleen letters, cijfers en symbolen bevat. Een tekstbestand bestaat doorgaans uit tekens die afkomstig zijn uit de ASCII-tekenset. *Zie ook* documentbestand.

Teksteditor Een toepassing voor het maken, bekijken en wijzigen van tekstbestanden. Bijvoorbeeld, Kladblok is een teksteditor.

Tekstmodus De modus waarin toepassingen wel tekst maar geen figuren kunnen afbeelden. *Zie ook* grafische modus.

Tekstvak In een dialoogvenster een vak waarin u informatie typt die is vereist voor het uitvoeren van een opdracht.

Terminal-simulatie In Terminal een instelling die tot gevolg heeft dat uw computer een computer op afstand simuleert.

Terminate-and-stay-resident (TSR)-programma *Zie* geheugenresident hulpprogramma.

Tijdsegment De hoeveelheid procestijd die aan een toepassing wordt toegewezen, gewoonlijk gemeten in milliseconden.

Timeout Indien een apparaat een taak niet uitvoert, is dit de tijd die een computer moet wachten voordat het niet uitvoeren van de taak als een fout mag worden aangemerkt.

Tint In het Configuratiescherm de positie van een kleur in het kleurenspectrum.

Titelbalk De horizontale balk bovenaan in het venster, die de titel van het venster of dialoogvenster bevat.

Toepassing Een computerprogramma dat wordt gebruikt voor een specifieke taak, zoals tekstverwerking of databasebeheer. In plaats van toepassing wordt ook de term programma gebruikt.

Toepassingspictogram Een grafische voorstelling die een gestarte toepassing vertegenwoordigt. Dit pictogram wordt alleen afgebeeld als u de toepassing hebt gestart en vervolgens hebt verkleind.

Toepassingsvenster Het venster dat het werkgebied en de menubalk van een toepassing bevat. De naam van de toepassing wordt bovenaan in het venster afgebeeld.

Toepassingswisselbestand Een tijdelijk bestand in Windows waarin een niet-Windows-toepassing wordt opgeslagen wanneer u overschakelt naar een andere toepassing. *Zie ook* wisselbestand.

Toetsenbordbuffer Een tijdelijk opslaggebied in het geheugen waarin wordt bijgehouden op welke toetsen u hebt gedrukt, ook al reageert de computer niet onmiddellijk op uw toetsaanslagen.

Toetsenlijst Een ingang in een MIDI-schakellijst die toetswaarden voor bepaalde MIDI-berichten vertaalt.

Toevoeging De punt en de daaropvolgende drie letters aan het einde van een bestandsnaam. De toevoeging duidt doorgaans op de informatie die het desbetreffende bestand bevat.

Trapsgewijs Een manier van schikken op het bureaublad van geopende vensters. De vensters overlappen elkaar, terwijl van alle vensters de titelbalk zichtbaar blijft.

TrueType-lettertypen Schaalbare lettertypen die soms worden gegenereerd als bitmaps of als "download"-lettertypen, afhankelijk van de mogelijkheden van de printer. *Zie ook* schermlettertype, printerlettertype.

U

Uitbreiden In Bestandsbeheer het weergeven van verborgen directory's in de directorystructuur.

Uitgebreid geheugen Geheugencapaciteit boven 1 megabyte (MB) in computers met een 80286-processor. Wordt gebruikt voor het beheren en starten van toepassingen. *Zie ook* XMS-geheugen.

Uitgebreid geheugen-manager Een MCI-apparaat dat geen gebruik maakt van mediabestanden. *Zie ook* samengesteld apparaat.

Uitwendig-geheugen Geheugen dat is toegevoegd aan het conventionele geheugen waarvan sommige niet-Windows-toepassingen gebruik maken. Wordt ook wel EMS-geheugen genoemd.

Uitwendig-geheugensimulator Een hulpprogramma dat uitgebreid geheugen converteert naar uitwendig geheugen.

Upper memory area (UMA) Het geheugengebied van 384 kB dat volgt op het conventionele geheugen van 640 kB.

Upper memory blocks (UMB's) De UMA-delen die geheugen bevatten dat kan gebruikt worden voor stuurprogramma's of andere geheugenresidente programma's, zodat er meer conventioneel geheugen vrijkomt voor toepassingen.

V

Vaste schijf Een schijf die is ingebouwd in het station. Wordt ook wel harde schijf genoemd. *Zie ook* schijf, diskettestation, diskette.

Vectorlettertype *Zie* plotterlettertype.

Verbinden Een bestandsnaamtoevoeging identificeren als behorend bij een bepaalde toepassing.

Verborgen bestand Een bestand dat in eerste instantie niet in het overzicht van directory's wordt vermeld, bijvoorbeeld uw Windows wisselbestand.

Verkleinen Met de knop Pictogram of de opdracht **Pictogram** een toepassingsvenster tot een pictogram verkleinen, dat vervolgens onderaan op het bureaublad wordt geplaatst.

Vertakking Een onderdeel van de directorystructuur van Bestandsbeheer dat staat voor een directory met eventuele subdirectory's.

Vervolgmenu Een menu dat u opent met een opdracht uit een ander menu. Achter een dergelijke opdracht wordt een pijl naar rechts afgebeeld.

Virtueel geheugen Een geheugenbeheersysteem dat door Windows in de 386 "enhanced"-modus wordt gebruikt, waardoor Windows over meer geheugen lijkt te beschikken dan in werkelijkheid aanwezig is. Het virtuele geheugen staat gelijk aan de hoeveelheid vrij RAM-geheugen plus de hoeveelheid schijfruimte die is toegewezen aan een wisselbestand dat Windows gebruikt voor het simuleren van extra RAM-geheugen.

Virtuele schijf Zie RAM-schijf.

Voetekst Tekst die onderaan alle pagina's in een document wordt afgebeeld wanneer het document wordt afgedrukt.

Volumenaam Een naam voor een schijf.

Voorgrond Het schermgebied dat het werkvenster bevat. *Zie ook* achtergrond.

Voorgrondtoepassing De toepassing waarmee u aan het werk bent in het werkvenster. *Zie ook* achtergrondtoepassing.

W

Wachtrij *Zie* afdrukwachtrij.

Werkgebied Het gedeelte van een venster waarin de informatie wordt afgebeeld van de toepassing of het document waarmee u aan het werk bent.

WIN.INI-bestand Een Windows initialisatiebestand met instellingen voor het aanpassen van Windows aan uw apparatuur.

Wisselbestand Een gedeelte van de vaste schijf dat is gereserveerd voor gebruik door Windows in de 386 "enhanced"-modus. Windows brengt tijdelijk informatie van het geheugen naar het wisselbestand over om ruimte vrij te maken voor andere informatie. Wisselbestanden kunnen zowel tijdelijk als permanent zijn. *Zie ook* toepassingswisselbestand.

X

XMS-geheugen Uitgebreid geheugen dat kan worden aangesproken via de Extended Memory Specification (EMS) van Lotus, Intel, Microsoft en AST.

Index

A

aankruisvakje, 28
aankruisvinkjes, 67
achtergrond, zie bitmaps;
 Configuratiescherm,
 bureaublad
actief venster
 werkvenster, 7, 47
 voor huidige directory,
 76
 weergave van, 47
Afdrukbeheer
 bestandspictogrammen
 slepen naar, 44
afsluiten
 met MS-DOS-
 aanwijzing, 41
 met opdracht Afsluiten
 (menu Bestand), 48
 met opdracht Sluiten
 (Systeemmenu), 48
 met symbool
 Systeemmenu, 22, 48
 methode, 22
 methoden, 48
Afsluiten, opdracht
 (Bestand, menu)
 in Windows-
 toepassingen, 48
Agenda
 aanpassen, 346
 tijden en data
 markeren, 346, 347,
 348
afspraken, 342, 343,
 345, 347, 349, 350
afdrukken, 349, 350
alleen lezen-
 bestanden, 349
Afwijkende tijd,
 dialoogvenster, 347
bestandsbeheer, 349

Dagindeling,
 dialoogvenster, 346,
 347
Dagmarkeringen,
 dialoogvenster, 348
Dagweergave, 342, 346,
 348
datumnotaties, 346, 349
kladblok, 343
Maandweergave, 344,
 345, 346, 348
muistechnieken, 344,
 345
 signalen, 345, 346
 starten, 340
 toetsenbordtechnieken,
 344, 345
Alle bestandsgegevens,
 opdracht (menu Beeld)
 in Bestandsbeheer, 96
Alleen lezen,
 aankruisvakje in
 dialoogvenster Openen,
 50
alleen lezen-groep
 maken, 59
Alles selecteren, opdracht
 (menu Bewerken)
 in Windows-
 toepassingen, 52
apparatuur, zie ook
 Configuratiescherm;stuu
 rprogramma's;Af-
 drukbeheer
 Setup-programma
 opnieuw uitvoeren na
 wijzigingen aan,
 455
vereisten voor MCI-
 apparatuur
 doorMediaspeler, 363

toepassing
 verbinden met bestand,
 97
ASCII bestanden, zie
 Write, bestanden vanuit
 anderetoepassingenmet
 AUTOEXEC.BAT,
 bestand, zie systeem

B

BACKSPACE
 in Write, 233
logboekbestand
 maken met Kladblok,
 368
 pictogram voor, 90
 weergave in
 directoryvenster, 90
batch-programma's, 201,
 407, 422
Beeld, menu
 (Bestandsbeheer)
 Alle bestandsgegevens,
 opdracht, 96
 Sorteren op datum,
 opdracht, 83
beeldscherm, zie ook
 scherm
 vereisten, 108
berichten
 bevestigingsberichten
 in Bestandsbeheer, 94
fout
 vanuit niet-actieve
 toepassing, 48
geheugentekort, 198,
 199
status
 vanuit niet-actieve
 toepassing, 48

- beschrijvingen, zie labels;
titels
- bestand
 - afdrukken door
 - pictogram te slepen van, 40, 44
 - batch, zie batch-bestand
 - directorypad voor, 58
 - kopiëren
 - meer dan één, 92, 93
 - naar Klembord vanuit Bestandsbeheer, 93
 - naam wijzigen
 - met Bestandsbeheer, 95
 - programma, zie programmabestand
 - selecteren
 - één bestand, 72
 - een selectie ongedaan maken, 75
 - een selectie uitbreiden, 73
 - meer dan één, 74
 - opties voor, 72
 - selecteren in keuzelijst, 25
 - verbinden met toepassing, 97, 98, 99
 - verplaatsen
 - meer dan één, 92, 93
- Bestand vervangen, aankruisvakje in Bestandsbeheer, 94
- Bestand, menu (Bestandsbeheer)
 - Gegevens, opdracht, 59, 64
- Bestand, menu (Bestandsbeheer)
 - Directory maken, opdracht, 91
 - Zoeken, opdracht, 91
- Bestand, menu (Programmabeheer)
 - Openen, opdracht, 49
- Bestand, menu (Windows-toepassingen)
 - Afsluiten, opdracht, 48, 67
 - Opslaan, opdracht, 50
- bestanden, zie ook
 - bestand;-Bestandsbeheer
 - gekoppelde toepassingen
 - automatisch openen met, 97
 - multimedia, zie Mediaspeler; multimedia-bestanden
 - naam wijzigen, 91, 95
 - organiseren, 62
 - selecteren
 - Bestandsbeheer-opties voor, 72, 73, 74, 75
 - soorten, 90
 - systeem, zie Bestandsbeheer; MS-DOS, bestandskenmerken
 - verborgen, zie Bestandsbeheer;MS-DOS, bestandskenmerken
 - verwijderen
 - met Bestandsbeheer, 93
- Bestanden met toevoeging, vak
 - in Koppelen, dialoogvenster, 97, 98
- bestandnaam
 - toevoegingen in koppelingen, 97
- Bestandsbeheer
 - afdrukken
 - bestanden, gekoppeld aan toepassingen, 99
 - afsluitmethoden, 103
 - alleen lezen-groep maken met, 59
 - Automatisch alle instellingen opslaan, optie, 87
 - automatisch openen met Windows, 66
 - automatisch tot pictogram verkleinen, 39, 100
 - bedienen met muis, 39
- Beeld, menu
 - Alle bestandsgegevens, opdracht, 82, 96
 - Sorteren op datum, opdracht, 83
- beschrijving van, 69
- Bestand, menu
 - Directory maken, opdracht, 91
 - Gegevens, opdracht, 59
 - Zoeken, opdracht, 91
- bestanden
 - kopiëren, 92, 93
 - naam wijzigen, 95
 - per ongeluk verwijderen, 93
 - selecteren, 72
 - verplaatsen, 92, 93
 - verwijderen, 93, 94
- bestandspictogrammen slepen vanuit, 44, 62
- bevestigingsberichten uitschakelen, 94
- directory's
 - kopiëren, 92
 - naam wijzigen, 95
 - organiseren, 82
 - selecteren, 72
 - selecteren vanuit, 81
 - verplaatsen, 92, 93
 - verwijderen, 93, 94
 - weergave-opties, 78
 - zoeken, 91, 92
- directoryvenster
 - automatisch bijwerken met, 85
- directoryvenster bijwerken in, 85
- directoryvensters
 - automatisch schicken, 86
 - beschrijving van, 69, 70
 - bestandsinformatie weergeven in, 82
 - bijwerken, 85
 - doel van, 69, 70
 - inhoud sorteren van, 83

- inhoud weergeven
 - van, 84
- meer dan één
 - geopend, 80
- onderdelen van, 70
- pictogrammen
 - automatisch
 - schikken in, 86
 - schikken, 86
 - sluiten, 81
- doel van, 69, 70
- netwerk met
 - instellingen in, 88
 - stations in, 88, 89
 - verbindingen in, 88
- objectenbeheer
 - ingesloten of
 - gekoppelde documenten, 401, 402
- opening, zie
 - Bestandsbeheer, starten
- Opties, menu
 - Bevestiging, opdracht, 93
 - Pictogram bij toepassing, opdracht, 39, 100
 - Statusbalk, opdracht, 87
- pictogrammen voor
 - netwerkstations in, 88
- programma maken met, 59, 61
- programmabestanden in, 38
- Schijf, menu
 - Station selecteren, opdracht, 77
- standaardweergave, 76
- starten vanuit
 - Programmabeheer, 61
- stations
 - selecteren vanuit, 76
- Structuur, menu
 - Met één niveau uitbreiden, opdracht, 78
- toepassingen starten vanuit, 39
- toepassingen, starten vanuit, 38, 100
- toepassingspictogrammen /slepen vanuit, 62
- Venster, menu
 - Pictogrammen
 - schikken, opdracht, 86
 - Vernieuwen, opdracht, 85
- Bestandsbeheer venster
 - schermtoepassing met, 39, 99
 - statusbalk in, 81
- bestandsnaam
 - selecteren vanuit dialoogvenster
 - Openen, 49, 60
 - toevoegingen, 39, 60
 - in koppelingen, 99
 - in Write, 256
 - voor
 - programmabestand, 63
- Bestandsnaam in dialoogvenster Openen, 60
- bestandsnamen
 - als inhoudsoverzicht in directoryvenster, 82, 90
 - in
 - directoryvenstersorteren
 - op soort, 80, 81
 - in keuzelijst, 30
- bestandspictogram, zie ook
 - toepassingspictogram;
 - documentpictogram;
 - pictogram
 - includeren
 - in een ander bestand, 98
 - koppelen
 - in een ander bestand, 98
- muisaanwijzer wijzigen in, 92
- slepen
 - naar
 - directorypictogram, 92
 - naar
 - stationspictogram, 92
 - om opdrachten
 - Bestandsbeheer uit te voeren, 44
 - tussen
 - directoryvensters, 92
 - tussen groepsvensters, 62
 - verplaatsen
 - naar een ander directoryvenster, 92
 - naar een ander station, 92
 - naar een andere directory, 92
 - weergave in directoryvenster, 88
 - wijzigen in
 - documentbestandspictogram, wijzigen in documentbestandspictogram in koppeling, 98
- bestandstype, zie ook
 - Opslaan als, dialoogvenster
 - opties bij opslaan, 31
- Bestandstypen, vak, 59
- Bevestiging, opdracht (menu Opties) in Bestandsbeheer, 93
- bevestigingsberichten in Bestandsbeheer, 94
- Bewerken, menu
 - knippen, 46
 - kopiëren, 46
 - tekst bewerken, 52
- Bewerken, menu (Windows toepassingen)
- Plakken, opdracht, 355

Bewerken, menu
(Windows-toepassingen)
Alles selecteren, opdracht, 52
Knippen, opdracht, 46
Plakken, opdracht, 47

binaire bestanden, zie Rekenmachine;
Terminal

bitmaps
als bureaubladpatronen (of achtergrond), 115
gegevensoverdracht door, 46

Bladeren, knop
in
Netwerkverbindingen, dialoogvenster, 89

Bladeren, knop (Bestandsbeheer), 98

Bladeren, knop (Programmabeheer), 61

BMP-bestanden, zie bitmaps

bron, zie ook doel
beschrijving van
in Bestandsbeheer, 92, 93
in objecten koppelen en insluiten, 390
document als, 389

bronprogramma, 389

Bureau-accessoires groep (Programmabeheer)
Macrorecorder, 368
Paintbrush, 261
Speciale tekens, 360
Write, 231

Bureau-accessoires, groep (Programmabeheer)
Rekenmachine, 327
Terminal, 297

Bureau-accessoires, groep (Programmabeheer)
Agenda, 340
Geluidsrecorder, 380
Kaartenbak, 351
Kladblok, 366
Klok, 361

Mediaspeler, 363
Objectenbeheer, 401

bureaublad, zie ook
Configuratiescherm
groepsvensters tot pictogrammen verkleinen op, 47
pictogrammen schikken op
met
Configuratiescherm 118, 119

Bureaublad-pictogram in
Configuratiescherm, 105, 106

C

Klembord
plakken
knipsels, 282

Configuratiescherm
386 enhanced-modus, instellingsopties, 155, 422

Agenda instellen vanuit, 341

bureaublad
achtergrond, 115
automatische afstand tussen pictogrammen op, 118, 119
automatische afstandshouder voor, 119
kleuren, 108, 109, 110, 111
knippersnelheid van cursor, 120
opties, 112
patronen, 112, 113, 114, 115
schermbewegingen, 116, 117
Snel overschakelen, optie, 116
vensterkaderbreedten, 119

Bureaublad, pictogram, 105, 106

Geluidsoptie, 345
instelling van
toetsenbordsnelheid, 137

internationale notaties
datum, 131, 132
getallen, 134, 135
opties in, 130
tijd, 133
valuta, 134

Klok instellen vanuit, 362

lettertypen
installeren, 125
netwerk, kopiëren van, 127
opties voor, 128
overzicht in
dialoogvenster
Lettertypen, 125
verwijderen, 129

MIDI schakellijst
dialoogvensteropties, 147

MIDI Setup
bewerken, 154
kanalen toewijzen 151, 152
key-map, 145, 146
maken, 144
schakellijst, 147, 148, 149
verwijderen, 154

MIDI toetsenlijst
dialoogvensteropties, 146

MIDI-instellingsopties, 144

muis aanpassen, 135
netwerkopties, 124
pictogrammen schikken op bureaublad met, 118, 119
pictogrammen voor systeeminstellingsopties in
bureaublad, 105, 106
geluidstoe wijzingen, 107, 142

- internationale notaties, 106, 130
 - kleuren, 106
 - lettertypen, 106
 - MIDI-apparatuur, 107
 - muis, 106
 - netwerkverbindingen, 107
 - poorten, 106, 121
 - printers, 106, 120
 - stuurprogramma's, 107, 138
 - systeemtijd en -datum, 106
 - systeem tijd and datum, 136
 - toetsenbord, 106, 137
 - wisselbestanden, 107
 - Pieptoon, optie, 144
 - poorten
 - configureren, 121, 122, 123
 - printer
 - configureren, 120
 - installeren, 120
 - stuurprogramma's
 - configureren, 138, 139, 141
 - installeren, 138, 139, 141
 - verwijderen, 141
 - systeemtijd en -datum, 136
 - wisselbestanden met, 414
 - conventioneel geheugen, zie ook vaste schijf; geheugen; systeem beschrijving van, 412
 - cursor, zie invoegpositie; muisaanwijzer; selectiecursor
 - knippersnelheid, 120
- D**
- Deelweergave, dialoogvenster bestandsinformatie-opties in, 84
 - Dialoogvenster doelstellingen van, 4, 5
 - dialoogvenster, zie ook specifieke dialoogvensters doelstellingen van, 22 sluiten, 31
 - Systeemmenu voor, 13
 - verplaatsen in een, 23
 - directory
 - hoofd
 - maken, 70
 - weergave van, 79
 - huidige
 - actief venster voor, 76
 - inhoud weergeven van, 76
 - weergave van, 78
 - kopiëren
 - meer dan één, 92
 - naam wijzigen
 - met Bestandsbeheer, 95
 - selecteren
 - één directory, 72
 - een selectie ongedaan maken, 75
 - een selectie uitbreiden, 73
 - meer dan één, 73
 - opties voor, 72
 - selectie uitbreiden, 73
 - verplaatsen
 - meer dan één, 92
 - Directory maken, opdracht (menu Bestand) in Bestandsbeheer, 91
 - directory's, zie ook directory; Bestandsbeheer
 - inhoud sorteren van op naam, 83
 - op omvang, 83
 - maken, 91
 - naam wijzigen, 91, 95
 - openen, 30
 - organiseren, 62, 93
 - paden, 60
 - selecteren
 - Bestandsbeheer-opties voor, 72, 73, 74, 75
 - vanuit directorystructuur, 81
 - uitvouwbare, 79
 - verwijderen, 93
 - wijzigen, 77
 - zoeken
 - in Bestandsbeheer, 91
 - Directory, Werk, zie ook directory, huidige; gegevens
 - directoryniveaus samenvouwen, 78, 79
 - uitbreiden, 78, 79
 - directorypictogram bestandspictogram slepen naar, 92
 - doel van, 90
 - in keuzelijst, 36
 - soorten, 90
 - verplaatsen
 - naar een ander directoryvenster, 92
 - naar een ander station, 92
 - naar een andere directory, 92
 - weergave in directoryvenster, 90
 - directorystructuur
 - aanduidingen voor uitvouwbare directory's in, 79
 - beschrijving van, 70
 - directory selecteren vanuit, 77
 - directoryvenster openen met, 81
 - gedeeltelijk weergeven, 76
 - huidige directory in, 81

- in actief
 - directoryvenster, 76
 - subdirectory's in, 70, 79
 - subdirectory's
 - weergeven in, 70, 79, 86
 - uitvouwbare directory's markeren in, 79
 - vertakkingen, 70, 78, 79
 - voor huidige directory, 76
 - voor huidige diskettestation, 76
 - weergeven, 76, 86
 - directoryvenster, zie ook venster
 - aanpassen, 86
 - actief, 76, 82, 83, 85
 - automatisch schikken, 86
 - beschrijving van, 69
 - bestandsinformatie
 - weergavemodi voor hoeveelheid en soort, 82, 83
 - weergavemodi voor hoeveelheid en type, 82, 83
 - bijwerken
 - automatisch met Bestandsbeheer, 85
 - doel van, 69
 - inhoud van
 - bestandsnamen in, 90
 - manipulatie, zie venstermanipulatie
 - meer dan één geopend in menu Venster, 81
 - inhoud van dezelfde directory weergeven, 80
 - inhoud van hetzelfde station weergeven, 80
 - inhoud van verschillende directory's weergeven, 80, 81
 - inhoud van
 - verschillende stations weergeven, 80
 - overlappende, 86
 - pictogrammen
 - verplaatsen tussen, 92
 - onderdelen van, 92
 - openen
 - met directorystructuur, 81
 - met stationspictogram, 80
 - schikken, 85
 - selecteren, een geopend, 81
 - sluiten, 81
 - splitzen, 69
 - standaardweergave, 69, 85
 - toepassing starten vanuit, 39
 - verborgen of systeembestanden weergeven in, 82
 - weergave van selectiecursor in, 75
- diskette
 - formatteren, 100, 101
 - kopiëren, 102
 - systeemschijf maken, 101
 - diskettestation, zie ook station
 - huidige directorystructuur voor, 76
 - selecteren, 31, 76, 77
 - selecteren voor opslag bestand, 50
- document, zie ook document
 - bestanden;bestanden; Write automatisch openen met toepassing, 39
 - bron, 389, 390
 - doel, 389, 390
 - invoegpositie in, 232
 - invoegpositie plaatsen in, 51
 - invoegpositie verplaatsen in, 51
 - selecteren in keuzelijst, 26
 - tekst bewerken, 52, zie ook tekst, bewerken
 - documentbestanden, 49, 50
 - zie ook
 - bestand;bestanden;Write meer dan een geopend, 51
 - opslaan, 50
 - organiseren, 90
 - overschakelen tussen, 51
 - station selecteren voor, 49
 - documentpictogram, zie ook bestandpictogram
 - beschrijving van, 9
 - groepen, 9
 - label, 9
 - Systeemmenu voor, 12
 - verplaatsen, 9
 - weergave van, 9
- documentvenster
 - meer dan één geopend, 51
 - symbool Systeemmenu, 12
 - Systeemmenu voor, 12
 - titelbalk, 6, 19
 - verkleinen tot pictogram, 17
- doel, zie ook bron
 - beschrijving van
 - in Bestandsbeheer, 95
 - in objecten koppelen en insluiten, 391
 - toepassing als, 389
 - dubbelklikken, zie muistechnieken;venstermanipulatie

E

- EMM386, zie ook vasteschijf;geheugen; systeem
 - geheugenopties, 448, 449
 - installeren, 446
 - opdrachtregels voor, 414, 447
- EMM386 Uitwendig-geheugen-emulator, zie EMM386
- EMM386.EXE, bestand, zie EMM386
- EMS, zie uitwendig geheugen
- ENTER
 - in Write, 231
- uitwendig geheugen, zie ook vasteschijf;geheugen; systeem
 - beschrijving van, 413
- uitgebreid geheugen, zie ook vasteschijf;geheugen; systeem
 - beschrijving van, 412

F

- bestand
 - selecteren
 - selectie uitbreiden, 73
- bestandsnaam
 - toevoegingen
 - in Paintbrush, 285, 291, 292
- formatteren
 - hoofddirectory maken, 70
- foutberichten
 - ontvangen, 48
- fragmentatie, 418

G

- gegevens, zie ook programma, maken
 - bepalen
 - Werkdirectory, 59
 - beschrijving van, 58, 59
 - soorten, 59
- Gegevens, opdracht (menu Bestand)
 - in Bestandsbeheer, 59, 64
- gegevensoverdracht
 - bitmaps, 46
 - tussen bestanden, 45
 - tussen toepassingen
 - beschrijving van methoden, 390
 - bronprogramma in, 389
 - door bitmaps, 46
 - door Klembord, 45
 - door objecten koppelen en insluiten, 389
 - met Objectenbeheer, 401
 - methoden, 390
 - vanuit Paintbrush, 283
 - vanuit Rekenmachine, 329
 - vanuit Speciale tekens, 360
- geheugen
 - configuratie
 - identificeren, 412
 - conventioneel
 - beschrijving van, 412
 - optimaal voor Windows, 414
 - emulators, 415
 - uitwendig geheugen
 - beschrijving van, 413
 - uitwendig-memory manager, 413
 - simuleren, 413
 - uitgebreid geheugen
 - beschrijving van, 412
 - niet-Windows-toepassingen
 - vereisten, 413
 - soorten, 412
 - Windows
 - in 386 enhanced-modus, 414
 - in standaardmodus, 415
 - Windows in 386 enhanced-modus
 - met uitwendig-memory-emulator, 413
- geheugenkaarten
 - configureren, 415, 417
 - uitwendig geheugen, 413, 415, 446
- geheugenresidente programma's, zie programma's, geheugenresidente
- Geluidsrecorder, 380, zie ook objecten koppelen en insluiten
 - geheugen, 389
 - geluidsbestand
 - aanmaakmethoden, 383, 383
 - eerste vereisten om toe te voegen aan, 383
 - herstellen, 385
 - omvang van, 383
 - openen, 381
 - opnemen, 382, 383
 - opslaan, 385
 - stoppen en starten, 381
 - toevoegen aan, 381
 - uitvoeren, 381
 - verplaatsen naar begin of einde van, 382
 - verplaatsen naar punten in, 382
 - verwijderen, 385

geluidsbestand
bewerken
invoegen ander geluidsbestand, 383
mengen met andergeluidsbestand, 384
geluidsbestandseffecten toevoegen echo, 385
achteruit spelen 385
geluidssnelheid herstellen, 384
verhogen, 384
verlagen, 384
geluidsvolume verhogen, 384
verlagen, 384
objecten koppelen en insluiten met, 396
schuifbalk verplaatsen in seconden met, 381
groep
onderdelen van, 55
toepassing starten vanuit, 66
groepen, zie ook specifiekegroepen
alleen lezen, 59
labels, 59
maken, 58
pictogrammen verplaatsen tussen, 64
procedures verwijderen, 58
programma's kopiëren tussen, 63
programma's toevoegen aan, 58
programma's verwijderen uit, 63
toevoegen aan Programmabeheer, 58
vooraf in Programmabeheer ingesteld, 55
groeps pictogram automatisch schikken, 57
beschrijving van, 9, 55
soorten, 55
weergave van, 55
groepsvenster beschrijving van, 55
inhoud van, 55
openen, 56
tot pictogram verkleinen, 56
weergave van, 55

H

apparatuur Terminal-vereisten voor, 297
Help indeling, 33
menu, 32
menu-onderdelen, 33
onderwerpen, 33
kiezen, 34
selectiemethoden, 55
opdracht Info, 13
over uitvoeringsmodi, 13
zoekmogelijkheid, 33, 34
HIMEM.SYS, zie systeem
Hoofdgroep, 55
Hoofdgroep (Programmabeheer), 38, 39
Bestandsbeheer, 69
Klembord, zie Klembord
MS-DOS-aanwijzing, 41
PIF Editor, 203
Windows Setup-programma, 455
hulpprogramma's chkdsk, 417
uitwendig-memory-emulators, 415
geheugenresidente, 199, 200

I

Info, opdracht (menu Help), 2, 13, 42
informatie-overdracht, zie gegevensoverdracht
insluiten, zie objecten koppelen en insluiten
invoegpositie in tekstvakken, 24
in Write, 232, 233, 235, 238, 241
plaatsen in document, 51
tekst selecteren met, 235, 236
verplaatsen in document, 51
verplaatsen in Write, 233, 235
jokertekens bestandstype-overzicht selecteren met, 74, 91
bestandstypenlijst selecteren met, 84

K

Kaartenbak, zie ook objecten koppelen en insluiten
automatisch kiezen met, 353
bestanden afdrukken, 358
beheren, 357
omvang van, 357
samenvoegen, 358
figures, invoegen bewerken, 356
bijwerken, 356
insluiten in, 355
kopiëren in, 355
koppelen in, 355, 356
formaat van venster wijzigen, 357
indexregel bewerken, 354

- kaarten verplaatsen
 - met, 353
- maken, 352
- kaarten
 - afdrukken, 358
 - als overzicht
 - weergeven, 352
 - dupliceren, 357
 - herstellen, 356
 - in reeks weergeven, 353
 - schuiven door, 353
 - sorteren, 352
 - tekstinvoer, 354
 - toevoegen, 352
 - verwijderen, 357
- Klembord met, 355
- objecten koppelen en insluiten met, 355, 393, 396, 398
- schuiven door, 353
 - met muis, 353
 - met toetsenbord, 353
- starten, 351
- tekst
 - bewerken, 354
 - zoeken, 354
- kenmerken, zie MS-DOS, bestandskenmerken
- keuzelijst
 - bestandsnamen in, 30
 - directorypictogram in, 30
 - doelstellingen van, 25
 - meer elementen
 - selecteren in, 26
- keuzerondjes
 - doelstellingen van, 27
 - in vakken, 28
 - selecteren, 28
- kieszen, zie ook selecteren
 - beschrijving van, 11
- Kladblok
 - batch-bestand maken
 - met, 366
 - bestanden
 - afdrukken, 368
 - beheren, 368
 - een logboek maken, 368
- starten, 366
- tekst, 366
 - selecteren, 367
 - Terugloop, optie, 367
 - zoeken, 367
- Klembord
 - doel van, 45
 - gegevensoverdracht
 - tussen toepassingen
 - in verschillende indelingen, 46
 - in verschillende opmaak, 283
 - indeling, 47
 - inhoud van
 - opslaan, 47
 - wissen, 48
 - knippen
 - methode, 45, 46
 - kopiëren
 - methode, 45, 46
 - vanuit Bestandsbeheer
 - naar, 93
 - vanuit Rekenmachine
 - met, 329, 333
 - met Kaartenbak, 355
 - met niet-Windows-toepassingen, 15, 194, 195, 196, 197
 - objecten koppelen en insluiten met, 52, 404
 - openen, 48
 - opmaak, 283, 400
 - plakken
 - beschrijving van, 45
 - methode, 45, 46
 - naar Rekenmachine, 329
- Klembordbestanden
 - gegevensoverdracht
 - vanuit, 48
 - maken, 47
 - openen, 48
- klikken, zie muistechnieken; venstermanipulatie
- Klok
 - aanpassen, 362
 - formaat wijzigen, 362
- instellen vanuit
 - Configuratiescherm, 362
- starten, 361
- weergavemodus, 362
- weergeven als pictogram, 361
- weergeven in andere vensters, 362
- knippen,
 - zie Klembord:gegevensoverdracht; Bewerken, menu
- Knippen, opdracht (menu Bewerken)
 - in Windows-toepassingen, 46
- knop Maximumvenster, 14
- knop Pictogram, 17, 18
- knoppen
 - Bladeren (verbinden
 - Met, vak), 97
 - Bladeren (Netwerkverbindingen, dialoogvenster), 89
 - Bladeren (Programmagegevens, dialoogvenster), 60
 - Maximumvenster, 14
 - Naast elkaar (Taakoverzicht), 43
 - Pictogram, 14
 - Pictogram wijzigen (dialoogvenster Programmagegevens), 64
 - Pictogrammen schikken (Taakoverzicht), 43
 - Trapsgewijs (Taakoverzicht), 43
- koppelen, zie objecten koppelen en insluiten
- Koppelen, dialoogvenster, 97
- koppeling,
 - zie ook toepassing; docum entbestanden; programm abestand
 - beschrijving van, 97

bestandsnaamtoevoegin
g voor, 97, 98
bestandspictogram
wijzigen in
documentbestandspictogram in, 98
maken, 97, 98
verwijderen, 98
wijzigen, 98

L

Labels, zie ook titels
automatische, 60
voor
documentpictogrammen, 9
voor groepen
maken, 58
wijzigen, 59
voor
groespictogrammen, 56
voor OLE-objecten, 403
voor
programmapietogrammen, 60
lettertypen
beschrijving van, 124
cassette, 125
installeren met
Configuratiescherm, 126, 127, 128, 129
installeren met
printerstuurprogramma, 141
selecteren, 360
soorten
cassette, 125
download, 125
printer, 125
scherm, 126
TrueType, 126
Configuratiescherm,
opties voor, 128

M

macro's
maken met
Macrorecorder, 368
Macrorecorder
bestanden
beheren, 375
benoemen, 369
macro-opslag, 370
samenvoegen, 376
verwijderen, 376
macro's
CONTROL+BREAK-indicatie, 378
demo-instellingen, 378
gegevens van, 375
nesten, 374
opnemen, 369, 374
sneltoetsen toewijzen, 370, 371
sneltoetsen
uitschakelen, 379
uitvoeren, 371, 374
uitvoeringssnelheid, 378
verwijderen, 376
voor demonstraties, 378
opties
instellen, 373
instellingen, 377, 379
muisbewegingen
opnemen, 373, 377, 379
toetsaanslagen
opnemen, 373, 379
sneltoetsen
toewijzen, 370
uitschakelen, 379
starten, 368
Macrorecorder -venster
behouden tijdens
uitvoering van macro, 372

MCI-apparaat, zie ook
Mediaspeler
playing met
Mediaspeler, 363
soorten, 364
Media Control Interface,
zieMCI
Mediaspeler,
zieookConfiguratiescherm, MIDI
afsluiten, 365
doel van, 363
met MCI-apparaat
bestand kiezen voor, 364
kiezen, 364
playing, 363
soorten, 364
uitvoeren, 364
uitvoeren sturen, 365, 366
met MIDI-apparaat, 363, 364
multimedia-bestanden
uitvoeren, 363, 364
schaal (teller)-opties, 365
uitvoeringsvoorwaarden, 363
memory
geheugentekort, bericht
met niet-Windows-toepassingen, 198
menu
inhoud van, 10
menu's
openen, 10
selecteren, 10
selecteren met
toetsenbord, 10
selectiemethoden, 10
sluiten, 10
menu-onderdelen
kiezen, 11
opdrachten, 11 14
selecteren, 11
selectiemethoden, 10
soorten, 10
vinkjes en, 11
menubalk, 7, 10

- gemeenschappelijke, 8
- menu Help, 32
- menus,
 - zie ook specifiek menu's
- Met één niveau uitbreiden, opdracht (menu Structuur)
 - in Bestandsbeheer, 78
- Microsoft Disk Operating Systeem, zie MS-DOS
- MIDI,
 - zie ook Configuratiescherm, MIDI
- MIDI-apparaat
- Mediaspeler met, 363,
 - modems,
 - zie ook Terminal met Kaartenbak, 359
- modi, zie systeem, uitvoeringsmodus
- MS-DOS,
 - zie ook programma's, geheugenresidente; systeem; hulpprogramma's
 - bestandskenmerken
 - beschrijving van, 96
 - wijzigen met
 - Bestandsbeheer, 96
 - chkdsk,
 - hulpprogramma, 213
 - geheugenmanagers, 435
 - geheugenresidente programma's, 38
 - jokertekens, 84, 91, 105, 237
 - niet-Windows-toepassingen starten met, 202
 - opdrachtregelopdracht objectenbeheer met Objectenbeheer, 407
 - regels bij het benoemen van bestanden, 95
 - Setup-programma met Codetabelinstellingen, 464
 - uitvoeren Setup-programma vanuit, 463
 - vereisten voor niet-Windows-toepassingen, 38
 - versies, 122, 412
 - Windows compatibiliteit met, 213
 - Windows-compatibiliteit met, 38
- MS-DOS-aanwijzing afsluiten met, 41
- benaderen vanuit Windows, 41
- programmapictogram voor, 41
- starten, 41
- toepassing starten met, 45
- muis
 - aanpassen met
 - Configuratiescherm, 135
 - aanwijzer, 7 zie ook invoegpositie; selectiecursor 7
 - weergave van, 8, 232
 - weergave wijzigen van, 12, 19, 20, 24, 71
 - Bestandsbeheer
 - bedienen met, 39
 - pointer
 - weergave als bestandspictogram, 105
- muistechnieken
 - dubbelklikken
 - afsluiten met Systeemmenusymbool, 22
 - dialogvenster sluiten, 31
 - directory openen, 30
 - heel woord in tekst selecteren, 25
 - op pictogram om venster te herstellen, 19
 - op
 - programmapictogram om toepassing te starten, 69
 - opdrachtknoppen, 31
 - pictogram om toepassing te starten, 39
 - venster sluiten, 16
 - klikken
 - element in vak selecteren, 31
 - menu sluiten, 10, 42
 - menu's openen, 5, 7
 - menu-onderdelen kiezen, 11, 12, 14
 - opdrachtknoppen, 23
 - verplaatsen in een dialoogvenster, 23
 - slepen
 - menu-onderdelen selecteren, 11
 - opdrachten selecteren, 7, 11
 - pictogrammen om programma's te maken, 63
 - pictogrammen, om opdrachten uit te voeren, 44
 - pictogrammen, om taken uit te voeren, 44
 - pictogrammen, taken uitvoeren, 44
 - venster verplaatsen, 16
 - venstermanipulatie met, 7
 - multitasking-opties, 422
 - Musical Instrument Digital Interface, zie MIDI

N

- Naast elkaar, knop (Taakoverzicht), 44
- Naast elkaar, opdracht (menu Venster)
 - in Programmabeheer, 57
- Naast elkaar, opdracht (Taakoverzicht), 44
- Netwerk,
 - zie ook Bijlage A; Afdrukbeheer, afdrukken
- netwerk
 - pad, 89
 - stations, 88, 89, 90
 - stysteeminstellingen voor
 - met
 - Configuratiescherm, 124
 - verbindingen, 88, 89, 90
 - Windows met, 88
- Netwerkverbindingen, dialoogvenster, 89
- niet- Windows-toepassing
 - sneltoetsinstellingen voor, 67
- niet-actieve toepassing
 - berichten vanuit, 48
- niet-Windows
 - toepassingen
 - Speciale tekens met, 360
- niet-Windows-toepassing
 - van Windows
 - overschakelen naar, 13
 - verkleinen tot pictogram, 14
- niet-Windows-toepassingen,
 - zie ook PIF Editor; systeemuitvoeringsmodi
 - afsluiten, 60
 - gegevensoverdracht
 - tussen
 - met Klembord, 194, 195, 196, 197

- geheugenbeheer van, 198
- geheugenresidente programma's met, 199
- geheugenvereisten voor, 414
- in 386 enhanced-modus, 13
- in standaardmodus, 13
- instellen
 - met Bestandsbeheer, 186
 - met PIF, geleverd met, 186
 - met programma
 - Setup, 183, 184
 - met
 - Programmabeheer, 184, 185
 - met standaard PIF, 186
- instellen met Setup-programma, 456, 460
- Klembord met, 15
- met Windows in 386 enhanced-modus
 - eerste vereisten voor, 189
 - instellingsopties voor, 196, 197, 198
 - muis met, 195
- PIFs voor, 183, 189
- schermbeveiligingen
 - met, 116
- standaarddirectory's
 - voor, wijzigen, 197
- starten
 - met MS-DOS-aanwijzing, 202
 - vanuit
 - Programmabeheer, 187
- stysteemelementen
 - toegang tot, 193
- Systeemmenu voor, 13, 14
- systeemvereisten, 38
- twee of meer in uitvoering, 22

- uitvoeren in Windows, 38
- wisselbestanden voor, 414
- zie ook toepassingswisselbestanden; wisselbestanden; systeem, geheugen
- nieuwe groepen,
 - zie ook groepen
- automatische
 - bestandsnaamtoevoegingen, 60
- labels, 60
- maken, 60
- programma's toevoegen
 - aan, 60
- NUM LOCK
 - in Rekenmachine, 328
- numerieke toetsenblok,
 - zietoetsenbord, numerieketoetsenblok

O

- object
 - beschrijving van, 389
- objecten koppelen en insluiten,
 - zie ook Objectenbeheer
- beschrijving van, 389, 390, 391
- bewerken
 - gekoppelde
 - Geluidsrecorderbestanden, 396
 - ingesloten figuren, 391
- brondocument, 389
- doel van, 53
- doeldocument, 389
- figuur invoegen in Kaartenbak, 355
- insluiten
 - beschrijving van, 390
 - figuren, 391
 - Geluidsrecorder - bestanden, 396
 - Geluidsrecorder - bestanden, 396
 - OLE-objecten, 406

- vergeleken met kopiëren, 357
- Klembord, verschil met, 391
- koppelen
 - beschrijving van, 390
 - gekoppelde objecten bijwerken, 397
 - gekoppelde objects bijwerken, 397
 - Geluidsrecorderbestanden, 396
 - koppelingen kopiëren, 398
 - koppelingen onderhouden, 397
 - koppelingen verbreken, 398
 - koppelingen verwijderen, 399
 - meer koppelingen maken, 398
 - verbroken koppelingen herstellen, 399
 - met Bestandsbeheer, 97, 404
 - met Kaartenbak, 391, 394, 396
 - met Paintbrush, 391, 394
 - met Write, 391, 394, 396
 - opmaak, 400
 - tekening invoegen in Kaartenbak, 391
 - toepassing integreren door, 389
- Objectenbeheer
 - doel van, 390, 404
 - doeldocument, 407
 - Inhoudvenster in, 405
 - objectenbeheer ingesloten documenten, 405
 - MS-DOS - opdrachtregelopdracht, 407
 - OLE-object, pictogram, wijzigen, 407
 - OLE-object-label, wijzigen, 409
 - openen, 402
 - Pictogramvenster in, 403
 - toepassing pictogram weergave en label wijzigen met, 403
 - OLE-object, pictogram, zie ook OLE-objecten beschrijving van, 391, 401
 - wijzigen in Objectenbeheer, 407
 - OLE-objecten beschrijving van, 401
 - labels wijzigen voor, 409
 - Ontspanning, groep (Programmabeheer) inhoud van, 56
 - Op soort, dialoogvenster jokertekens in, 91
 - opdrachten, zie ook specifieke opdrachten
 - in Systeemmenu, 14
 - kiezen, 11
 - kiezen in menu's, 11
 - menu, 11
 - pictogrammen slepen voor uitvoeren van, 44
 - selecteren, 9
 - selecteren in menu's, 10
 - selectiemethoden, 10
 - uitgevoerd door pictogrammen te slepen, 44
 - uitvoeren door pictogrammen te slepen, 44
 - vensters met gemeenschappelijke, 9
 - Opdrachtregelvak in dialoogvenster Uitvoeren starten (Bestandsbeheer), 100
 - Openen, dialoogvenster, 49
 - alleen lezen, aankruisvakje in, 50
 - vak Bestandsnaam in, -typen 49
 - vak Stations in, 49
 - Openen, opdracht (menu Bestand) in Programmabeheer, 60
 - opslaan bestandstype-opties, 31
 - Opslaan als, dialoogvenster, zie ook bestandstype optie Bestand opslaan als type, 31
 - Opslaan, opdracht (menu Bestand) in Windows-toepassingen, 50
 - Opstartgroep (Programmabeheer), 65 inhoud van, 56
 - Opties, menu (Bestandsbeheer) Bevestiging, opdracht, 94
 - Pictogram bij toepassing, opdracht, 41, 98
 - Statusbalk, opdracht, 87
 - Opties, menu (Programmabeheer) Pictogram bij toepassing, opdracht, 18, 1
 - optimaliseren Windows, ziesysteem, optimaliseren; Windows

P

pad

- bestand, 64
- netwerk, 89

Paintbrush

- afdrukken
 - delen van een tekening, 292, 293
 - figuren, 292
 - kopteksten en voetteksten, 294, 295
 - marges instellen, 294
 - printeropties, 295

Bestand, menu

- Nieuw, opdracht, 267

bestanden

- maken, 291
- opslaan, 291

bestandsnaamtoevoegingen, 285, 291, 292

Bewerken, menu

- Knippen, opdracht, 282
- Kopiëren, opdracht, 284
- Plakken, opdracht, 282

cursor

- positioneringscoördinaten, 294

doel van, 261

doorzichtig en

- ondoorzichtig plakken en vegen, 285

figuren

- afdrukken, 292
- bewerken, 282, 289
- delen afdrukken van, 293
- in Inzoom-modus, 289
- in Uitzoommodus, 266
- maken, 267, 269

- naar andere toepassingen overbrengen, 355
- nieuwe starten, 270
- verplaatsen in, 264
- vullen met Verfrroller, 276
- weergave-methoden, 266

- Figuurkenmerken, dialoogvenster beschrijving van instellingen, 263, 264

- geheugen bewaren, 291
- vereisten, 263

- Inzoom-modus bewerken in, 289

kleuren

- aanpassen, 293
- selecteren, 267, 268
- vullen met Verfrroller, 276
- wijzigen, 269
- wijzigen met Kleurengum, 275

- Kleuren bewerken, dialoogvenster, 290, 291

knipsels

- definiëren, 273
- hellen, 284
- in Uitzoommodus, 284
- kleuromkering in, 287
- kopiëren, 283, 284
- koppelen en insluiten, 283, 286

- maken, 267, 268
- ondoorzichtig of doorzichtig opties voor for, 283, 285
- ondoorzichtig of doorzichtig, opties voor, 283, 285
- opslaan, 285
- overbrengen, 283
- plaatsen, 286

- plakken, 274, 282, 285
- spiegelen, 287
- vegen, 284, 285
- vergroten, 286
- verkleinen, 286
- verplaatsen, 283, 284

- lettertypeselectie uit, 270

Lijndikte-vak

- inhoud van, 268

met Klembord

- gegevensoverdracht in verschillende opmaak door 286, 400

Microsoft Paint-bestanden

- converteren naar, 292
- muistechnieken

- fixeerlijnen slepen, 278, 279

- knopcombinaties, 261, 278, 279, 280, 282, 291

- opgevulde vierkanten, 279

- rechte lijnen trekken, 279

- sleepsnelheid, 280
- slepen om de kleuren te wijzigen, 275

- slepen om uit te knippen, 274

- objecten koppelen en insluiten met, 283, 391, 393

opdrachten

- Figuuropmaak weglaten (menu Opties), 283

- Kleuren ophalen (menu Opties), 291

- Kleuren opslaan (menu Opties), 291

- Knippen (menu Bewerken), 282

- Kopiëren (menu Bewerken), 284

- Nieuw (menu Bestand), 267
- Plakken (menu Bewerken), 285
- Opties, menu
 - Figuuropmaak weglaten, opdracht, 283
 - Kleuren ophalen, opdracht, 291
 - Kleuren opslaan, opdracht, 291
- Palet
 - inhoud van, 263
 - kleuren selecteren in, 267
 - kleuren selecteren uit, 267
- starten, 261
- tekendikte
 - selecteren, 268, 279
 - wijzigen om te wissen, 281, 282
- tekengebied
 - beschrijving van, 262
 - formaat wijzigen, 263, 264
- tekst, zie ook tekst, bewerlem
 - typen, 270
- toetsenbordtechnieken verplaatsen, 264266
- vervangende toetsen voor muisfuncties key, 261
- uitlijning
 - by x-y coördinaten, 288
- Uitzoommodus
 - figuren bewerken in, 266
 - verlies aan detail in, 266
- Werkset, 272
 - Boog, 278
 - Cirkel/Ellips, 280
 - Gum, 276
 - Gum symbool, 273
 - inhoud van, 262, 277
 - Kleurengum, 275, 282
 - Lijn, 279
 - Opgevuld Vierkant, 279
 - Opgevlude cirkel/ellips, 280
 - Opgevlude Veelhoek, 281
 - Oppaksymbool, 266, 273
 - Penseel, 277
 - selecteren uit, 268, 278
 - Tekstsymbool, 270, 273, 275,
 - Veelhoek, 281
 - Verfroller, 276
 - Verfspuit, 274
 - Vierkant, 279
- werkset
 - in Uitzoommodus, 266
 - selecteren, 273
- x-y coördinaten
 - uitlijnen met, 288
- x-y coördinaten
 - cursorpositionering, 288
- Paintbrush-venster
 - inhoud van, 262
 - schuifbalken, 264
 - tekengebied in, 262
- Pictogram
 - toepassing verkleinen tot, 3
- pictogram, zie ook toepassingspictogram; groeps-pictogram; pictogrammen
 - bestand, zie bestandspictogram
- Bestandsbeheer
 - automatisch verkleinen tot, 40
 - directory, zie directorypictogram
 - document, zie documentpictogram
 - groep, zie groeps-pictogram
 - herstellen tot venster, 19
 - OLE-object, zie OLE-object, pictogram
 - programma, zie programmapictogram
 - Programmabeheer
 - automatisch verkleinen tot, 39
 - toepassing uitvoeren als, 20
 - tot venster herstellen, 19
 - wijzigen, 70
- Pictogram bij toepassing, opdracht (menu Opties)
 - in Bestandsbeheer, 100
- Pictogram bij toepassing, opdracht (Opties, menu)
 - in Bestandsbeheer, 39
 - in Programmabeheer, 39
- Pictogram bij uitvoering, opdracht (Opties menu)
 - in Macrorecorder, 372
- Pictogram wijzigen, knop, 64, 67
- Pictogram wijzigen, opdracht
 - in Programmagegevens, dialoogvenster, 64, 73
- pictogrammen
 - automatisch schikken op werkblad, 51
 - schikken op bureaublad met Configuratiescherm, 74

- slepen, zie ook
 - pictogrammen,
 - verplaatsen;
 - muistechnieken
 - naar verschillende plaatsen in
 - Programmabeheer, 60
 - opdrachten
 - uitgevoerd door, 43
 - opdrachten uitvoeren door, 52, 107
 - taken uitgevoerd door, 43
 - taken uitvoeren door, 52, 106
 - soorten, 56
 - verplaatsen, 24, 59
 - voor netwerkstations in
 - Bestandsbeheer, 100
 - weergave en labels, 55, 65, zieooklabels
- Pictogrammen schikken, knop (Taakoverzicht), 51
- Pictogrammen schikken, opdracht (menu Venster)
 - in Programmabeheer, 59
- Pictogrammen schikken, opdracht (menu Venster)
 - in Bestandsbeheer, 97, 98
- PIF, zieookniet-Windows-toepassingen;PIFEditor
 - beschrijving van, 183, 203
 - doel van, 183
 - voor niet-Windows-toepassing
 - bepalen met Setup-programma, 463
 - inhoud van, 183
- PIF Editor, zieookniet-Windows-toepassingen;stysteemuitvoeringsmodi
 - doel van, 203
- sneltoetsinstellingen in, 67, 225, 234
- starten, 203
- voor 386 enhanced-modus
 - basisopties, 204, 207, 208
 - geavanceerde opties, 213, 216, 217
 - geheugenvereisten, 208, 209, 210
 - voor standaardmodus
 - opties, 222, 229, 230, 232
- plakken, zie Klembord; Bewerken, menu
- Plakken, opdracht (Bewerken, menu)
 - in Windows-toepassingen, 56
- Plakken, opdracht (menu Bewerken)
 - in Windows toepassingen, 366
- poorten
 - seriële
 - configureren met Configuratiescherm, 122, 123129, 132, 133
- printer,
 - zieooknetwerk;Afdrukeer;afdrukken
 - configureren
 - met Configuratiescherm, 128
 - huidige
 - lettertypen, 248
 - installeren
 - met Configuratiescherm, 120, 127, 128
 - soorten, 135
- Program Information File, ziePIF
- programma,
 - zieookprogrammapietogram;gegevens
 - beschrijving van, 59, 63
- kopiëren tussen groepen, 6371
- maken
 - met Bestandsbeheer, 61, 68
 - met programma Setup, 62, 69
 - voor
 - documentbestand, 67
 - voor toepassing, 64, 65
 - verwijderen uit groep, 63, 71
- programma's
 - geheugen-residente, zieookhulpprogramma's
 - geheugenresidente, 38, 39
 - batch-programma
 - met, 209, 211
 - pop-up, 209, 210
- Programma's toevoegen, dialoogvenster, 58, 61
- Programmabeheer
 - afsluitmethoden, 67, 78
 - automatisch directory wijzigen met toepassing, 75
 - automatisch openen met Windows, 55
 - automatisch tot pictogram verkleinen, 41, 56
 - Bladeren, knop, 61, 65
 - doelstellingen van, 3
 - groepen,
 - zieookspecifiekegroepen
 - nieuwe maken, 61
 - toepassingen toevoegen aan, 42
 - vooraf ingesteld in, 56
 - groeps-pictogrammen in, 11
 - groepsvensters, 11
 - automatisch schikken, 57, 59
 - overlappende, 57, 59

Klembordbestand
 openen vanuit, 58
 niet-Windows-
 toepassing met
 standaarddirectory's
 voor, wijzigen, 206
 onderdelen van, 55
 Openen, opdracht
 (menu Bestand), 70
 Opties, menu
 Pictogram bij
 toepassing,
 opdracht, 41
 programma
 maken in, 65
 soorten pictogrammen
 in, 55
 toepassing starten
 vanuit, 41
 Venster, menu
 Naast elkaar,
 opdracht, 57
 Pictogrammen
 schikken, opdracht,
 57
 Programmabeheervenster
 inhoud van, 55
 Programmabeheerwerkgebied
 inhoud van, 55
 Programmabeheerwerkruimte
 automatisch schikken,
 59
 programmabestand,
 zieooktoepassing;koppeling;programma
 benoemen, 65
 Programmagegevens,
 dialoogvenster
 symbool Opdrachtregel,
 64
 Programmagegevens,
 Pictogram wijzigen,
 opdracht, 64
 programmapictogram
 automatisch schikken,
 57

beschrijving van, 55, 56
 doel van, 56
 verplaatsen, 57
 voor MS-DOS-
 aanwijzing, 41
 wijzigen, 64
 wijzigen voor niet-
 Windows-toepassing,
 65
 programmeur
 Setup-programma
 opnieuw uitvoeren na
 wijzigingen aan,
 455

R

RAMDrive, ziesysteem
 Recorder
 doel van, 368
 Rekenmachine
 doel van, 327
 geheugen, 328
 Klembord met
 berekeningen naar
 andere toepassingen
 kopiëren, 329
 tekeninterpretatie, 330
 numerieke toetsenblok,
 328
 onderdelen van, 327
 rekenen met, 328
 standaard, 327
 starten, 327
 statistische
 berekeningen, 337
 tekeninterpretatie van
 Klembord door, 329
 toetsenbordtechnieken,
 328
 toetsfuncties van, 330
 specifieke toetsen
 van, 338, 339, 340,
 talstelsels, 332, 333
 wetenschappelijke, 332

S

scherm
 weergave, 109
 schermbeveiliging,
 zieookConfiguratiescher-
 m, bureaublad
 beschrijving van, 116
 doelstellingen van, 116
 Schijf, menu
 (Bestandsbeheer)
 Station selecteren,
 opdracht, 76, 77
 schijfformattering,
 zieookdiskette;vasteschi-
 jf
 schijfruimte
 bewaren, 418
 schijfstation
 beschikbare ruimte
 bepalen, 417
 schuifbalken
 doelstellingen van, 21
 in keuzelijsten, 25
 in Write, 233
 schuiftechnieken
 met toetsenbord, 22
 selecteren, zie ook kiezen,
 zie selecteren
 beschrijving van, 10
 selectiecursor, zie ook
 invoegpositie;
 muisaanwijzer
 relatie met
 muisaanwijzer, 12
 weergave in
 directoryvenster, 81
 seriële poorten
 configureren met
 Configuratiescherm,
 121, 122, 123, 124
 Setup-programma
 apparatuur
 toevoegen, 455
 toevoegen met, 455
 wijzigen, 457
 MS-DOS met
 Codetabel-
 instellingen, 464

- niet-Windows-toepassingen
 - instellen met, 464
 - PIF-vereisten met, 460
- opnieuw uitvoeren na wijzigingen aan, 455
- starten
 - vanuit Hoofdgroep (Projectbeheer), 456
- stelsysteeminstellingen
 - wijzigen met, 456
- uitvoeren vanuit MS-DOS, 463
- uitvoeren vanuit Windows, 455, 456
- Windows
 - afsluiten voor uitvoeren, 456
 - onderdelen, toevoegen met, 460, 461, 462
 - onderdelen, verwijderen met, 460-461, 462
 - opnieuw starten na uitvoeren, 457
 - Windows onderhouden met, 455
- slepen, zie muistechnieken; venstermanipulatie
- SMARTDrive, zie systeem
- zie gegevens
- sneltoetsinstellingen
 - in Macrorrecorder, 370, 371, 372
- Sorteren op datum, opdracht (menu Beeld) in Bestandsbeheer, 83
- Speciale tekens
 - lettertypen, 360
 - invoegen, 360
 - selecteren, 360
 - starten, 360
- standaardmodus, zie systeemuitvoeringsmodus
- Starten als pictogram, 65, zie ook gegevens
- station, zie ook disktestation
- beschikbare ruimte bepalen, 414
- huidige directorystructuur voor, 79
- selecteren, in directoryvenster, 81
 - voor opslag bestand, 62
 - wijzigen, 82
- Station selecteren, opdracht (menu Schijf) in Bestandsbeheer, 76, 77
- Stations in dialoogvenster stationspictogram
 - directoryvenster openen met, 80
 - weergave van, 79
- Structuur, menu (Bestandsbeheer)
 - Met één niveau uitbreiden, opdracht, 78
- stuurprogramma's
 - bijwerken met Setup-programma, 463
 - essentieel voor het systeem, 141
 - installeren
 - niet door Windows geleverde, 456, 457
 - verwijderen, 141, 142
 - symbool Opdrachtregel in dialoogvenster Symbool Systeemmenu
 - afsluiten met, 67
 - doelstellingen van, 6
 - symbool Systeemmenu
 - afsluiten met, 67
 - in documentvenster, 12
 - in toepassingsvenster, 12
- SYSINI.WRI, bestand, zie systeeminitialisatiebestand
- systeem
 - AUTOEXEC.BAT, bestand, 433
 - bestanden, zie Bestandsbeheer; MS-DOS, bestandskenmerken elementen, 193
 - geheugen
 - configureren, 412, 415
 - soorten, 412
 - HIMEM.SYS, bestand, 435, 442
 - MS-DOS
 - AUTOEXEC.BAT, bestand, 412, 416, 417, 419, 420, 421
 - CONFIG.SYS, bestand, 416, 417, 443, 446, 447
 - hoofddirectorybestanden, 445
 - optimaliseren
 - beschrijving van, 411
 - RAMDrive
 - doel van, 442
 - instellen, 443
 - opdrachtregel, 443, 444, 445
 - schijfruimte
 - beschikbare ruimte bepalen, 414
 - beschrijving van, 413
 - chkdsk-hulpprogramma met, 417
 - SMARTDrive
 - doel van, 428
 - installeren, 429
 - opdrachtregel, 429, 430, 432, 433
 - schrijf-cache, 431
 - vaste schijf
 - geheugenkaarten, 43
 - vereisten voor niet-Windows-toepassingen, 38

- systeeminitialisatiebestand
 Shell-, regel in, 69
 wijzigingen in, 69
- Systeemmenu
 doelstellingen van, 6
 opdracht Herstellen, 19
 opdrachten, beschrijving van, 14, 15
 Sluiten, opdracht, 56
 soorten, 14, 15
 Taakoverzicht, opdracht, 44
 voor
 documentpictogram, 18
 voor documentvenster, 18
 voor groepsvenster, 56
 voor niet-Windows-toepassing, 13, 14
- Systeemuitvoeringsmodus
 386 enhanced
 voor niet-Windows-toepassingen, 14
 opdracht Info, 13
 standaard
 voor niet-Windows-toepassingen, 13
- systeemuitvoeringsmodus
 386 enhanced
 Configuratiescherm, instellingsopties, 155
- ## T
- tekens, zie ook
 Specialetekens
 interpretatie van, door Rekenmachine, 330
 speciale, 360
 uitgebreide, 360
- tekst, zie ook
 document;Kladblok;Write
 te
 bewerken
 zoeken
 met jokertekens, 236
- tekstverwerking, zie Write
- Terminal
 afdrukken
 geselecteerde tekst, 323
 printerinstelling voor, 323
 afsluiten, 325
 apparatuurvereisten, 297
 Bewerken, menu
 buffer wissen, 323
 de hele tekst
 selecteren, 323
 geselecteerde tekst
 verzenden, 322
- communicatie-instellingen
 bepalen, 299
 opties, 300
- communicatiesessie
 aansluiten op
 computer op afstand, 312
 instellingen opslaan in bestand, 324
 ontkoppelen van
 computer op afstand, 325
 timing met timermodus, 312
 voorkeuringstellingen
 voor, 305, 308
- instellingenbestanden
 maken, 298
 openen, 299
- modem, 302, 303
- opdrachten
 functietoetswijzing
 en aan, 308, 309, 310, 311, 312
- overdracht van binaire bestanden
 ontvangen, 321
 verzenden, 320
 voorbereiden, 313, 317
- overdracht van tekstbestanden
 ontvangen, 319
 verzenden, 318
- voorbereiden, 315, 316, 317, 319
 weergeven, 320
- starten, 298
- telefoonnummer, 302, 303, 304
- terminal-emulatietype, 304
- titelbalk
 documentvenster, 6, 16
 gemeenschappelijke, 6
- titels, zie ook labels
- Toepassing
 verkleinen tot pictogram, 3
 toepassing, zie ook toepassingen;koppeling;document openen met, 39
 documentbestand
 openen met, 49
 doel, 389
 programma
 maken voor, 60, 61
 starten
 met opdracht Starten (Programmabeheer), 38
 vanuit
 Bestandsbeheer, 39
 vanuit
 Programmabeheer, 9
 41
 verkleinen tot
 pictogram, zie ook Starten als pictogram, aankruisvakje
- toepassing pictogram
 venster verkleinen tot, 17
 weergave en label
 wijzigen met
 Objectenbeheer, 409
- Toepassingen
 organiseren, 3
- toepassingen
 gegevensoverdracht
 tussen
 door naar Klembord te kopiëren, 45, 46

- door objecten koppelen en insluiten, 389
- met objectenbeheer door
 - Objectenbeheer, 406
 - vanuit Paintbrush, 284
 - vanuit Rekenmachine, 333
 - vanuit Speciale tekens, 360, 361
- geheugenresidente, zie programma's, geheugenresidente
- geheugentoe wijzing aan, 37
- integreren, zie ook objecten koppelen en insluiten
- kopiëren tussen, zie Klembord; gegevensoverdracht tussen toepassingen
- multimedia, 363, zie ook Mediaspeler;multimedia-bestanden
- niet-Windows, zie ook niet-Windows-toepassingen, zieookniet-Windows-toepassingen
- geheugenvereisten voor, 415
- in 386 enhanced-modus, 14
- Klembord met, 16
- naar Windows overschakelen van, 13
- PIF Editor met, 203
- schermbeveiligingen met, 117
- Speciale tekens met, 360
- tot pictogram verkleinen, 8
- twee of meer in uitvoering, 415
- uitvoeren in Windows, 38
- verkleinen tot pictogram, 8
- wisselbestanden voor, 415
- organiseren, 38
- overschakelen tussen, 42
- scherm, 42
- soorten, 37
- starten
 - vanuit directoryvensters, 39
 - startmethoden, 38
 - twee of meer gestart, 51
- Toepassingen, groep (Programmabeheer)
- inhoud van, 55
- Toepassingspictogram doelstellingen van, 3
- toepassingspictogram, zie ook groeps pictogram;pictogram;programmapictogram
- Systeemmenu voor, 14
- verplaatsen, 21
- Toepassingsvenster doelstellingen van, 3
- toepassingsvenster automatisch schicken, 43
- in niet-Windows-toepassingen, 13
- inhoud van, 7
- manipulatie van, 16
- relatie met andere toepassingspictogrammen, 16
- symbool Systeemmenu, 13
- Systeemmenu voor, 12, 16
- toepassingswisselbestanden, 427, 428
- zie ook wisselbestanden
- toetsenbord
 - equivalenten voor Rekenmachine-functies, 330
 - menu-onderdelen kiezen met, 11
 - numerieke toetsenblok, 328
 - schuiven met, 21
 - selecteren
 - menu's, 10
 - menu-onderdelen, 11
 - snelheid bijstellen, zie Configuratiescherm
 - stations wijzigen met, 76
 - Systeemmenu bedienen met, 6
 - venstermanipulatie met, 7, 8
- Toetsenbordsneltoetsen, zie bijlage C
- toetsencombinaties om in tekstdocument te verplaatsen met Write, 233
- toevoeging, zie bestand snaamtoevoeging
- Trapsgewijs, knop (Taakoverzicht), 43
- Trapsgewijs, opdracht (Taakoverzicht), 43
- trapsgewijze menu's, 11
- trapsgewijze vensters, 56
- TSR-programma's, zie programma's, geheugenresidente

U

V

- vakken, zie ook
 specifiekevakken
 aankruisvakken, 38
 keuzelijst, 25
 keuzerondjes in, 27
 tekst, 24
- vaste schijf, zie ook
 schijfruimte;geheugen;system
 bestanden verwijderen
 van, 417, 418
 comprimeren, 418
 efficiëntie optimaliseren
 van, 417
 geheugenkaarten, 418
 schijfruimte
 beschikbare, 464, 465
 beschrijving van, 413
- vaste schijf
 comprimeringshulpprogramma, 418
- venster, zie ook
 venstermanipulatie
 actief, 7, 43
 Bestandsbeheer, 39
 groep, 10
 Hoofdgroep, 55
 Klok weergeven in, 361
 minimumformaat, 16
 onderdelen van, 6
 splitsen, 69
 toepassing, Zie
 toepassingsvenster
- Venster, menu
 (Bestandsbeheer)
 Pictogrammen schikken,
 opdracht, 86
 Vernieuwen, opdracht,
 85
- Venster, menu
 (Programmabeheer)
 Naast elkaar, opdracht,
 57
 Pictogrammen schikken,
 opdracht, 57, 86
- Venster, menu (Windows-toepassingen)
- venstermanipulatie
 herstellen, 7, 17, 19
 hulpmiddelen voor, 6
 pictogram, 17
 slepen, 16
 van toepassingsvenster,
 21
 verkleinen tot
 pictogram, 17, 18
 verplaatsen, 16
 verplaatsing
 annuleren, 17
- verborgen bestanden, zie
 Bestandsbeheer; MS-DOS,
 bestandskenmerken
- vertakkingen, zie
 directorystructuur
- vinkjes, 11
- W**
- Werkblad
 beschrijving van, 3
 werkblad
 pictogrammen
 automatisch schikken
 op, 43
 pictogrammen
 verplaatsen op, 20
 Taakoverzicht openen
 vanuit, 43
 vensters automatisch
 schikken op, 43
 vensters schikken op, 20
- Werkdirectory, 64, 66, 75,
 zieookdirectory,
 huidige;gegevens
- Windows
 afsluiten, zie
 Programmabeheer,
 afsluitmethoden
 afsluiten voor uitvoeren
 van Setup-
 programma, 464
 basiselementen van, 3
- besturingssysteem, zie
 Setup-programma
 in 386 enhanced-modus
 Configuratiescherm
 met, 430, 434
 geheugenvereisten
 for, 420
 met uitwendig
 geugen-simulatie,
 415
 met uitwendig-
 memory-simulator
 415
 met niet-Windows-
 toepassingen, 416
 tijdelijke Windows
 wisselbestanden,
 425
 toepassingswisselbest
 anden met, 418
 in standaardmodus
 geheugenvereisten,
 416, 471
 toepassingswisselbest
 anden met, 418
 MS-DOS-compatibiliteit
 met, 38
 netwerk met, 97
 niet-Windows-
 toepassingen
 uitvoeren in, 38
 onderhouden met Setup-
 programma, 455
 opnieuw starten na
 uitvoeren van Setup-
 programma, 457
 Setup-programma met
 onderdelen,
 toevoegen, 450,
 461, 462
 onderdelen,
 verwijderen, 460,
 461, 462
 systeem optimaliseren,
 411
 toepassing automatisch
 openen met, 69, 97,
 98

- uitvoeren in
 - standaardmodus
 - tijdelijke
 - toepassingswisselbe-
standen maken met,
415, 425
 - versies, 37, 38
 - vooraf ingestelde
groepen in, 55, 56
 - Windows Setup-
programma, zie Setup-
programma
 - Windows-toepassingen
 - Opslaan, opdracht, 62
 - Bewerken, menu
 - Knippen, opdracht,
46, 52
 - Plakken, opdracht, 47,
53
 - systeemvereisten voor,
37, 38
 - wisselbestanden, 414, zie
ook
 - toepassingswisselbestan-
den; vasteschijf;
geheugen; systeemuitvoe-
ringsmodus
 - beschrijving van, 414
 - in 386 enhanced-modus
tijdelijke, 414
 - instellingen wijzigen
voor, 423
 - omvang van, 412, 415
 - tijdelijke
 - met Windows in 386
enhanced-modus,
418
 - voor niet-Windows ,
417
 - Write, zie ook document;
documentbestanden;
tekst, bewerken, zie ook
objecten koppelen en
insluiten
 - afdrukken
 - Afdrukken,
dialoogvenster-
opties, 258
 - document, 257
 - printeropties, 259
 - bestanden
 - automatisch
 - reservekopie maken
van, 257
 - beheer van, 254
 - bestandsnaamtoevoeg-
ingen in, 257
 - omvang van, 254
 - opslaan, 256
 - bestanden uit andere
toepassingen met
indelingsconversie
van, 255
 - niet-Windows-
tekstbestand, 255
 - Windows-
tekstbestand, 255
 - document
 - een pagina zoeken in,
234
 - einde-markering in,
232
 - invoegpositie in, 232
 - paginastatus, 232
 - doelstellingen van, 231
 - figuren, ingevoegd
gekoppeld bewerken,
240
 - grootte wijzigen in
document, 241, 242
 - ingesloten bewerken,
240
 - verplaatsen in
document, 241
 - figuur, invoegen
 - insluiten in, 239
 - kopiëren naar, 239
 - liniaal
 - tabinstellingen, 253,
 - verbergen, 247
 - weergeven, 247
 - muis
 - tekst selecteren met,
234
 - objecten koppelen en
insluiten met, 390,
391, 393
 - opmaken
 - alineas, 246
 - automatische
 - regelterugloop, 233
 - ENTER, 233
 - hele document, 250,
251, 253, 254
 - inspringingen, 248,
249
 - kopteksten en
voetteksten, 251
 - lettertype-grootte,
245, 246
 - lettertype-opmaak,
244, 245, 246
 - marges, 250, 253, 254
 - tekenopmaak, 244,
245
 - tekens, 244
- opslaan
 - automatisch
 - reservekopie
maken, 242
 - opties, 256
 - pagina-einden
 - automatisch, 242
 - bevestigen, 243
 - handmatig, 243
 - starten, 231
 - tekst
 - selecteren, 234
 - tijdelijke
 - afbreekstreepjes
invoegen, 239
 - typen, 233
 - zoeken, 235, 236,
237, 238
 - zoeken en vervangen,
237, 238
 - toetsenbord
 - een pagina
verplaatsen met,
233
 - invoegpositie
verplaatsen, 233,
234
 - venster
 - inhoud van, 232
 - liniaalweergave, 247

X

XMS, zie
extendedmemory

Z

Zoeken, opdracht (menu
Bestand)
in Bestandsbeheer, 91